

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

شماره ثبت کتاب

کتاب

مؤلف

موضوع

شماره اختصاصی (از کتب اهدائی : غلامحسین سرود

کتابخانه خصوصی
سرود

1933

چاپی | اهدائی

سرود | ۲۴۲۹

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՊԱՐՍԿԵՐԷՆ — ՀԱՅԵՐԷՆ

Կ Ա Ջ Մ Ե Յ

ԳԱՐԵԴԻՆ ՔԱՀ. Յ. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ

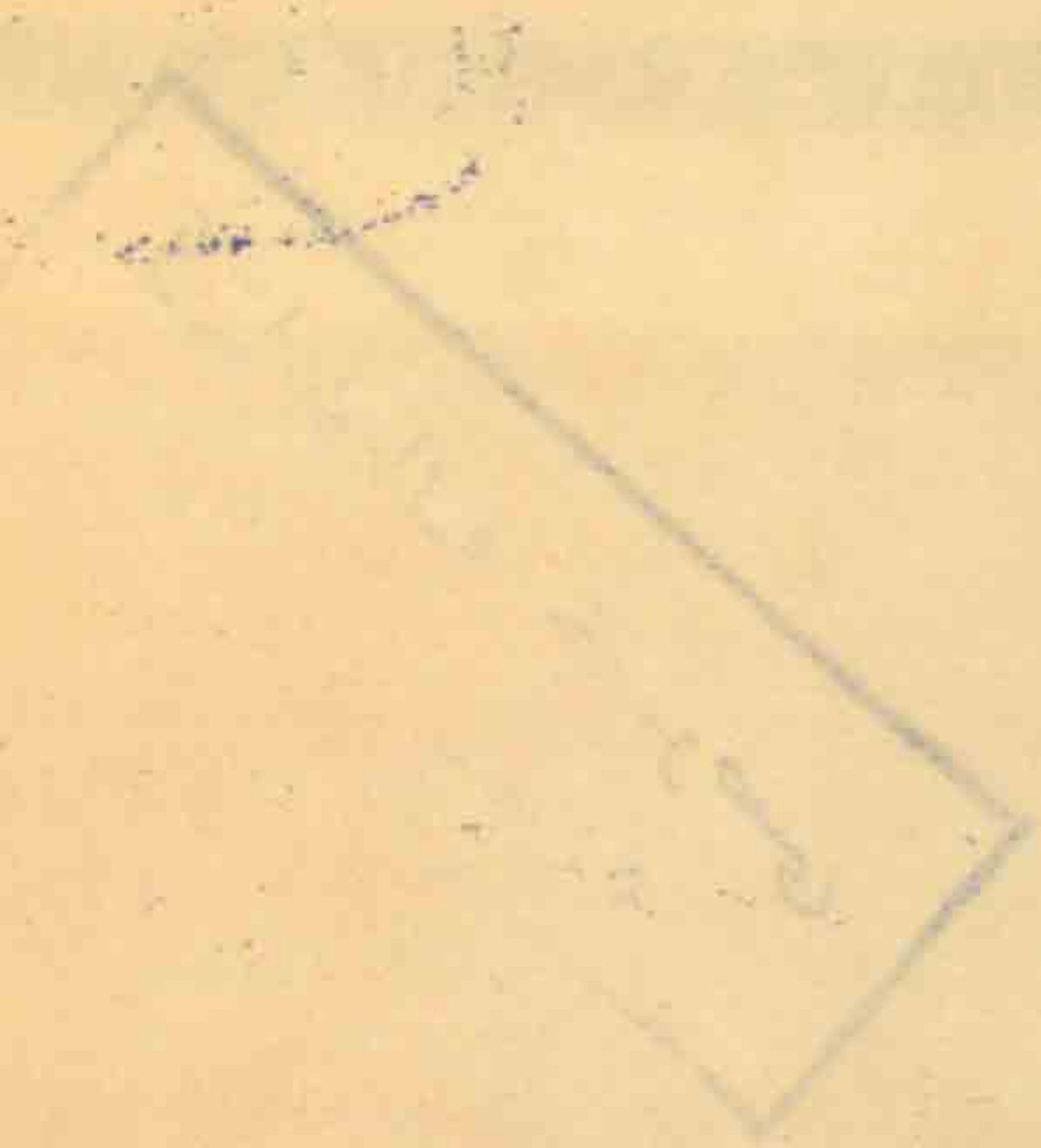
ՋՈՒՂՍ — ՍՊԵՀՍՆ

1933

کتابخانه خصوصی
غلامحسین - سرود

Տպ. «ՓԱՐՈՍ».—ԹԷՆՐԱՆ.

6
9

Տ Պ Ղ Մ Ո Մ Գ

Մ Յ Ղ Մ Ն Ի — Մ Յ Ղ Մ Ն Ի Մ Ն

Յ Յ Ն Ս Ս

Մ Յ Ղ Մ Ն Ի Մ Ն . Յ . Մ Յ Ղ Մ Ն Ի Մ Ն

Մ Յ Ղ Մ Ն Ի — Մ Յ Ղ Մ Ն Ի

Յ Յ Ն Ս Ս

Մ Յ Ղ Մ Ն Ի — Մ Յ Ղ Մ Ն Ի . Մ Ն

Handwritten text in a rectangular box, likely a signature or date in Armenian script.

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Նկատելով որ Պարսկերէն — Հայերէն մի բառարանի գոյութիւնն անյետաձգելի մի պահանջ էր, տարիներ յառաջ իմ մէջ միտք յղացաւ այդ պակասը լրացնել: Մեր բառարանական գրականութիւնը բաւական ճոխ է մի քանի օտար լեզուների վերաբերմամբ, բայց աղքատ պարսկերէնի նկատմամբ: Այդ իսկ պատճառով այս կարևոր լեզուն ուսումնասիրողների և յատկապէս պարսկահայ աշակերտների համար երևան են գալիս որոշ դժւարութիւններ, որոնց հարթելու համար ձեռնարկեցի սոյն բառարանի կազմութեանը: Վերջերս Պարսկաստանի Լուսաւորութեան նախարարութեան կողմից պահանջոււմ է պետական լեզուն ուժեղացնելու հայկական դպրոցներում, ուստի աւելի ևս շեշտոււմ է դրա կարևորութիւնը:

Երբ մեր նշանաւոր բանասէր և լեզուաբան՝ պ. Հ. Աճառեանը 1919 թւականին տեղս ժամանեց Զուղայի բարբառն ուսումնասիրելու, յարմար առիթ գտայ ցոյց տալու սոյն բառարանը որ դեռ կիսաւարտ էր, և իր հեղինակաւոր ու անվերապահ կարծիքն ստանալու: Քաջալերութեան հանդիպելով և բառարանս արժանանալով նրա յառաջաբանի՝ շտապեցի ՚ի գլուխ հանել սոյն աշխատութիւնը, որն անշուշտ գերծ չէ թերութիւնից, որովհետև բոլորովին վեր է մի անհատի ոյժից որ և է ազգի լրիւ և ամբողջական բառարանը ներկայացնելու: Բազմազբազ դործերիս և երկու անգամ Հնդկաստան գտնուելուս պատճառով ցաւում եմ, որ չ'կարողացայ աւելի շուտ տպագրութեան յանձնելու:

Լրացնելուց յետոյ ստուգութեան ենթարկեցի, յատկապէս արտասանութիւնները, Սպահանի պարսիկ մի ուսուցչի օգնութեամբ: Պազմելիս նկատի եմ ունեցել հետեւեալ աղբիւրները:

- 1) Պալատցի Գէորգ Դպրի Պարսկ. — Հայերէն Բառարանը:
- 2) Արիահայ Բառարան, Տորթ. Յ. Թիրեաքեանի:
- 3) Persian — English Dictionary by F. Steingass.
- 4) The Student's Persian and English Dictionary by S. B. Doctor.
- 5) A Concise Dictionary, Persian and English, by E. H. Palmer.
- 6) An Arabic and English Dictionary by J. Catafago.
- 7) Մեծ Բառարան Հայերէնէ Օսմաներէն, Պետրոս Զէրի Պարապետեանի:

Արաբական արշաւանքից յետոյ, Պարսկերէն բառամթերքի մէջ հետզհետէ մուտք գործեցին մեծ թւով արաբերէն բառեր: Զատորոշելու համար իւրօքանչիւր բառի սկզբում նշանակել եմ (պ) տառը պարսկերէն բառերի համար, իսկ (ա)-ն՝ արաբերէնի:

Յտար լեզուի արտասանութիւնը ճշտիւ ներկայացնելու համար բաւական դժուարին գործ է: Արոշ տառեր ինչպէս ٺ, ٽ, ٿ, ٿ Թէև արաբերէնում տարբեր ձևով են արտասանուում, սակայն պարսկերէնում համարեա թէ համանման հնչիւնով են գործածուում: Ես ևս հայերէնը նոյն տառերով եմ նշանակել: Կոկորդային Ը - ի համար (') սոյն նշանն եմ գործածել: Ընշտուած ա-երն երկար պիտի հնչեն իսկ չ'ընշտուածները՝ կարճ ձևով: Պարսկերէն բայերի անցեալ դերբայները օ վերջին տառի արտասանու-

թիւնը փոխանակ ա-ի, այժմեան գործածական ձևով այսինքն՝ է-ով եմ ներկայացրել:

Չափազանց քաջալիբուած և երախտապարտ լլիտի զգամ, եթէ սոյն զուգնաքեայ աշխատութիւնս արժանանայ ընդհանուրի բարեհաճ ուշադրութեան և համակիր ընդունելութեան, և թոյլատու աչքով դիտուեն թերութիւնները, որոնք անխուսափելի են այսպիսի մի գործի մէջ:

ԳԱՐԵԳԻՆ ՔԱԼ. Յ. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ

Զուղա — Սպահան

Յունուարի 25, 1930 թ.

5. ايجانہ خصوصی
علامہ حسین - سرو

ՀԱՄԱՌՕՏՈՒԹԻՒՆՔ

- Պ. Պարսկերէն:
- Ա. Արաբերէն:
- Զ. Զենդերէն:
- Լ. Լատիներէն:
- Հ. Հնդկերէն:
- Յ. Յունարէն:
- Ս. Սանսկրիտերէն:
- Տ. Տաճկերէն:
- Փ. Փրանսերէն:
- Եզ. Եզակի:
- Յոզ. Յոզնակի:
- Ար. Արական:
- Իզ. Իզական:
- Հր. Հրամայական:
- Թոչ. Թոչուն:
- Բս. Բոյս:

Յ Ա Ռ Ա Զ Ա Բ Ա Ն

Բառարանական գրականութիւնը աղքատ չէ մեր մէջ: Մասամբ հայոց ուսումնասիրութիւնը, մասամբ էլ մեր վաճառականական ընդարձակ յարաբերութիւնները Եւրոպայի և Ասիայի զանազան ժողովուրդների հետ, ստիպել են մեզ սովորել բազմաթիւ լեզուներ, և այդ պէտքը լրացնելու համար հրատարակուել են հնուց 'ի վեր բազմատեսակ մեծ ու փոքր բերականութիւններ ու բառարաններ՝ զանազան լեզուներից: Քիչ ազգ կայ՝ որ մեր Հայկազեան Քառարանի նման հայկապ գործ ունենայ, և դեռ պէտք է յիշել որ սա բուն ձեռագրի համառօտութիւնն է. բուն ձեռագիրը վեց անգամ աւելի ընդարձակ է եղել և ծախսի մեծութեան պատճառով միայն համառօտել և վերածել են երկու հատորի:

Հայկազեանից դուրս ունենք սթառուական բառարաններ իտալերէն, ֆրանսերէն, անգլերէն, գերմաներէն, ռուսերէն, յունարէն, լատիներէն, թուրքերէն լեզուներով: Այսպէս՝ Զախճախեանի հայ-իտալ. բառարանը, որ մի պատուական գործ է և նոյն իսկ իբր հայերէն բառարան շատ անգամ հայկազեանից աւելի կարևոր է: Նորայրի ֆրանս-հայերէն բառարանը ոչ միայն մի գանձարան է հայ լեզուի, այլ և ֆրանսերէնի համար կատարեալ մի գործ: Արժէքաւոր գործեր են նաև Աւգերեանի անգլերէն բառարանը, Կոյլաւի գերմաներէն բառարանը և այլն:

Արևելեան լեզուներից հայերը ուշադրութիւն են դարձրել թուրքերէնի, արաբերէնի և պարսկերէնի վրայ: Առաջինից ունենք Սրիկեանի և ուրիշ մի քանի բառարաններ: Սրիկեանի բառարանը նշանակելի է յատկապէս նրանով որ հեղինակը աշխատել է մի հաւաքածոյ կազմել զուտ թուրքերէն բառերի, մինչդեռ թուրքերը իրենց բառարանները լցնում են միայն արաբ ու պարսիկ բառերով, արհամարհելով իրենց բնիկ մայրենի լեզուի բառերը:

Պարսկերէնի համար ունենք մի հին աշխատութիւն. Գէորգ Դպիր Պալատցու աշխատութիւնն է այդ, որ տպագրուած է Պոլսում 1826 թուին:

Այս գիրքը սկզբում ունի մի ընդարձակ քերականութիւն պարսկերէն լեզուի, որի նմանը թերևս պարսիկները չ'ունեն: Այնուհետև գալիս է մի ընդարձակ բառարան՝ պարսկերէնից հայերէն ու թուրքերէն (հայատան): Գիրքը վերջանում է մի քանի էջ բառացանկով, որի մէջ հաւաքուած են այն բառերը, որոնք ընդհանուր են հայերէնի և պարսկերէնի: Պարսկերէնից փոխառեալ հայերէն բառերի ցուցակն է այս, որ հայ լեզուաբանութեան առաջին փորձն է, աւելի հին քան Հայկազեան բառարանը, և շնայելով իր այս հնութեան՝ մեծապէս մասամբ ճիշտ և արդի լեզուաբանական գիտութեան համար էլ ընդունելի:

Գէորգ Դպրի պարսկերէն բառարանը գնահատելի է յատկապէս նրանով, որ զուտ պարսիկ բառերի հաւաքածոյ է ներկայացնում, չկան այնտեղ այն հազարաւոր և մասամբ թուրք բառերը, որոնցով սիրում են այժմ պարսիկներն իրենց գեղեցիկ լեզուն ապականել: Չ'գայ օր, երբ պարսիկների մէջ կը զօրեղանայ ազգային ինքնաճանաչութիւնը, և պարսկերէն լեզուն էլ կ'ընէ մի նոր ուղի, այն ժամանակ յարգ ու պատիւ կ'ստանան զուտ պարսիկ բառերը, կը վտարուին արար ու թուրք աւելորդ բառերը, և թերևս . . . ո՛վ երազ . . . արարական անճոռնի գրութիւնն էլ կ'վտարուի ու կ'ան լատին և կ'ան զուտ հին իրանական տառերը գործածութեան կ'արուին:

Որքան որ Գէորգ Դպրի բառարանը գովելի է, այնու ամենայնիւ ունի մի քանի հիմնական պակասութիւններ: Ամէնից զլրաւորն այն է՝ որ բառարանը հայերէն տառերով է. մի որ և է պարսկերէն բառի նշանակութիւնը իմանալու համար՝ նախ պիտի իմանանք նրա ընթերցումը, և յետոյ հայերէն տառերով նոյնը փնտռելով բառարանի մէջ, գտնենք նշանակութիւնը: Այս հանգամանքը չափազանց դժուարացում է գրքի գործածութիւնը: Նախ՝ որ պարսկերէն բառի ընթերցումը իմանալ շատ դժուար գործ է, և մի բառ որի իմաստը չ'գիտենք, արդէն կարգալ էլ չ'գիտենք: Այս պարագային երևակայութիւնն է միայն գործում: Երկրորդ՝ որ Գէորգ Դպրը պարսկերէն բառերը կարգում է օսմանեան արտասանութեամբ: Յայտնի է, որ պարսկերէն լեզուն մի քանի տեսակ արտասանութիւն ունի, հին պարսկերէն արտասանութիւն, արդի

պարսկական գրական արտասանութիւն և Ատրպատականի կամ թուրքական արտասանութիւն, չ'հաշուելով Վախի, Սեմնանի, Գիլաքի, Թալիշի, Մինջանի, Սարիղօլի, Եազուլամի և այլն արտասանութիւնները, որոնք բարբառային են համարում: Եւրոպայի գիտուններն իրենց գիտական աշխատութեանց մէջ գործ են ածում հին պարսկական արտասանութիւնը, որ թէ ամենից ուղիղ կամ հարազատն է, բայց ուրիշ տեղ այժմ գոյութիւն չ'ունի: Օրինակ Ծ բառը որ նշանակում է «վարդ», հին պարսկերէնով հնչում է ցալ (գուլ), ինչ որ ընդունում և գործ են ածում նաև գիտունները. նոր պարսկերէնը հնչում է ցոլ (գօլ), իսկ Ատրպատականի և Թուրքական արտասանութիւնն է ցալ [գիւ]: Արտասանութեան մէջ տւելի մեծ դանազանութիւններ էլ կան:

Արդ՝ Գէորգ Դպրը ընդունելով միայն օսմանեան արտասանութիւնը և բառերը շարելով այս արտասանութեան հայերէն տառադարձութեան համեմատ, չափազանց դժուարացնում է բառարանի գործածութիւնը նրանց համար, որոնք տարբեր աշտասանութեան են վարժուած: Ահա այս տեսակէտով Գէորգ Դպրի պատուական աշխատութիւնը պէտք է համարել արդէն անբաւարար և մի նոր աշխատութեան պէտք կար:

Ահա այս պէտքը լրացնելու կոչուած է Արժ. Տ. Գարեգին քահանայի պարսկերէն բառարանը: Պարսկերէն լեզուի ուսման կարևորութիւնը մեծ է Պարսկաստանում. դպրոցներում աւանդում է այդ լեզուն. բացի սրանից պարսկերէնը անհրաժեշտ է հայ լեզուի ուսումնասիրութեան համար և այսօր երբ քացում է հայկական համալսարանը և այնտեղ առանձին դարկ է տրւում հայազիտութեան, հասկանալի է թէ որքան կարևոր է Հ. Գարեգինի [գործը մեր սկսնակ հայագէտների համար: Նրանք պիտի գտնեն այստեղ մի ճոխ հաւաքածոյ զուտ պարսկերէն ինչպէս և պարսիկ գրականութեան մէջ գործածական դարձած արարերէն ու թուրքերէն բառերի: Թառերը դասաւորուած են արաբական գրերով, որոնց հետևում է նրանց արդի պարսկական ընթերցումը՝ հայերէն տառադարձութեամբ և յետոյ նրանց զանազան առումները, ոճերն ու դարձուածները: Հեղինակը յաջող գաղափարն է ունեցել ամէն մի պարսիկ կամ արար բառի մօտ, որ որ և իցէ կերպով ծագման նոյնութիւն ունի հայերէնի հետ, նշանակել հայերէն ցեղակից և համադր բառը՝ = նշանով: Այս միջո-

ցով աշխատութիւնը պիտի դառնայ ոչ միայն պարզ դպրոցականներին անհրաժեշտ մի ձեռնարկ, այլ և բանասէրների ու լեզուաբանների համար կարեւոր մի յուշարար:

Հ. ԱՃԱՌԵԱՆ

1919, Յուլիս 25.

Նոր—Զուղա.

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն
Պ Ա Ր Կ Ս . - Հ Ա Յ Ե Ր Է Ն

Ա. Է. Գարսկական եւ արաբական այբուբենի առաջին տառն: Թուրկութեան մէջ ներկայացնում է 1. Վերջածանց է կոչական. որ՝ خدا او ندا. n'վ սիրտ. n'վ Աստուած:

ա. | ա. Ռհ. մասնիկ է նաեւ հարցական:

պ. Դ ա'. ե'կ (آمدن բառի հրամ.)

պ. Դ ա' (U. ...)

1) Զուր, զետ.

2) (U. ... Գ) փայլ, պայծառութիւն, շքեղութ.

3) Պատիւ, աստիճան, արժանաւորութիւն:

4) Շնորհ, վայելչութիւն.

5) Սովորութիւն:

6) Զեւ, կերպ:

7) Պարգեւ:

آب آتش مزاج 'Բէ Բէ Բէ Բէ Բէ
Կարմիր գինի:

آب آتش رنك 'Բէ Բէ Բէ Բէ Բէ
Գինի:

آب باران 'Բէ Բէ Բէ Բէ Բէ
Անձրեւաջուր, անձրեւ:

آب بازی 'Բէ Բէ Բէ Բէ Բէ
Խաղ կամ զբօսանք ջրի մէջ, լողալ:

آب بسته 'Բէ Բէ Բէ Բէ Բէ
Սառու յոսք, սալակի, բիրեղ:

آب بيلجام خوردن 'Բէ Բէ Բէ Բէ Բէ
Անկախ լինել:

آب جگر خون 'Բէ Բէ Բէ Բէ Բէ
Վշտի արտասուք:

آب حسرت 'Բէ Բէ Բէ Բէ Բէ
Ճանքի ջուր, փափագ, տենչանք, ախորժակ:

آب حیات Կեանքի ջուր, նեկտար, անմահութիւն:

آب حيوان Կեանքի ջուր, անմահութիւն:

آب دادن Զուր տալ թրջել, փայլեցնել:

آب درهاون سودن Զուր ծեծել:

آب دندان Թուր. ատամների սպիտակութիւն:

آب دیده Արտասուք, Այտի ջուր, այսինքն՝ պատիւ:

آب و نك Զրաներկ:

آب روان Զոտող ջուր, աղբիւր:

آب ريختن Անպատուել, խայտառակուել:

آب زلال Վճիտ ջուր:

آب شدن Հալուել:

آب معدنی Կանքային ջուր:

آب و تاب Զբեղութիւն:

آب و دانه Ապրուստի միջոց:

آب آمدن Զոհ երես գալ, երեսան գալ, հոչակուել:

آب Զայր (Եոզ. Ա)

آب ابا عن جد Զորից որդի, սերունդէ սերունդ, յաջորդաբար:

آب ابا Բերժում, ժխտում: Բերժել: Բաքոն

آب ابا بيل Բի տեսակ թրոշուն, բու, ծիծեռնակ, արօս:

آب اباحت Թոյլատրում, հրատարակում, հոչակում:

آب آباد Ապատ

- 1) Եէն, բարգաւաճ:
- 2) Գեղեցիկ, վայելուչ:
- 3) Մէկկա քաղաքի Բաւրան կամ տանարը:
- 4) Գովեստ, դրուստիք:
- 5) Բաղաք. օր. نجف آباد

آب آباد کردن Եէնցնել, մշակել:

آب آبادان Եատ շէն կամ բարգաւաճ:

آب آبادانیدن Եէնցնել, գովել, ներբողել:

آب آبادی Եէն վայր, բնակութիւն, բնակիչներ:

آب اباريق Ետուաններ: (Երից)

آب ابا زير Զամեմունք: [Երար]

آب اباق Բախշում, հեռացում:

آب ابا ن Գարսկական տարւայ 8-րդ ամիսը, նոյնպէս պարսկական ամսուայ 10-րդ օրը:

آب آتابه Բսիստին, ստուան:

آب ابتداء [Եսկսեց] Սկիզբ, սկզբնատրութիւն:

آب ابتدا کردن Սկսել:

آب ابتداء Սկզբից, ՚ի սկզբան:

آب ابتدائی Սկզբնական, տարրական:

آب ابتداء (Եբեց) Զնարում, հնարք, զիտ, նորագործութիւն:

آب ابتذال (Ենձալ) Անհոգութիւն, ստորութիւն, անարգութիւն:

آب ابر Կորած, կրճատուած. աղբատ, զուրկ. անպէտք, թերութիւններով լի. վնասուող:

آب ابتسام (Եսմ) Ժպտում, ժպիտ, զուարթութիւն:

آب ابتلاء Բորժելը, ստուգում (Եշմարտութեան), դժբախտութեան ենթարկուելը, անհանգիստ կամ սրտնեղուած լինելը:

آب ابتلاع (Եբլե) Կլանում, կուլ տալ:

آب ابتلاء (Ենի) Կատուցում:

آب ابتهاج (Եե) Ուրախութիւն, ցնծութիւն:

آب ابتهاج (Եե) Ողբում, աղաչանք, խնդրուածք:

آب ابتياع (Եե) Գնում:

آب ايجد Արարական այբուբենի ստանձնաշատուկ դասաւորում, տառերի թուական արժէքի համաձայն:

ايجد 1, 2, 3, 4.

ايجد 5, 6, 7.

ايجد 8, 9, 10.

ايجد 20, 30, 40, 50,

ايجد 60, 70, 80, 90.

100, 200, 300, 400
 500, 600, 700
 800, 900, 1000
 ա. ابحار «ԲԻՆ» Ժողովրդ (Եզ. Եզ.)
 ա. ابحره «ԲԻՆ» Շոգիներ, գոլոր-
 շիներ, զառանցանք.
 (Եզ. Եզ.)
 ա. ابحل «ԲԻՆ» Անելի ժլատ,
 ժլատագոյն:
 ա. ابحور «ԲԻՆ» Ջուր խմող. լիճ,
 լճակ.
 ա. ابحورد «ԲԻՆ» Բարեբախտու-
 թիւն. նակատագիր.
 բնակարան. կեր ու
 խում:
 ա. ابحوره «ԲԻՆ» [خور եւ Բ] Ջրի բաժակ:
 ա. ابحورى «ԲԻՆ» Գետի ափի մօտ
 գտնուող վայր, ուր ջուր
 են խմում մարդիկ եւ
 անասուններ:
 ա. ابد «ԲԻՆ» Յաւիտենականութիւն,
 յաւերժութիւն:
 ա. ابدآ «ԲԻՆ» Սկիզբ:
 ա. ابدار «ԲԻՆ» 1. Ջրոտ, խոնաս
 2. Հիւծակից
 3. Փայլուն, շողշողուն
 4. Մի ծառայ որի
 խնամքին է յանձ-
 նուած նանսպարհոր-
 դական պաշարը:

ա. ابداع «ԲԻՆ» Հնարում. կաղում
 [Յոզնածուծիւնից]:
 ա. ابدال «ԲԻՆ» Փոխանորդներ.
 նգնաւոր, կրօնաւոր.
 «ԲԻՆ» Փոփոխում, փո-
 փանակում:
 ա. ابدان «ԲԻՆ» Ջրաման, աւա-
 զան. միզափամփուշտ:
 ա. ابدان «ԲԻՆ» Մարմիններ
 (Եզ. بدن)
 ա. ابدست «ԲԻՆ» Մահմեդական-
 ների կրօնական լուս-
 ցումը գլխի, ձեռքերի
 եւ ոտքերի, աղօթքից
 առաջ:
 ա. ابدى «ԲԻՆ» Յաւիտենական,
 մշտնջենական:
 ա. ابدیده «ԲԻՆ» Արտասուածոր:
 ա. ابر «ԲԻՆ» Ամպ. սպունգ:
 ա. ابر آذر «ԲԻՆ» Շոյեմքեր
 ամսուայ ամպեր:
 ա. ابر نیسان «ԲԻՆ» Գարնա-
 նային ամպեր:
 ա. ابر غليظ «ԲԻՆ» Թանձրա-
 խիտ ամպ:
 ա. ابر «ԲԻՆ» Վրայ, վեր. հա-
 մաձայն:
 ա. ابر «ԲԻՆ» Խայթուած [կարիճի]:
 ա. ابرا «ԲԻՆ» Ազատում, արձա-
 կում. բուժում:

ա. ابراح «ԲԻՆ» Պատուաւոր, մե-
 ծացնող, զարմանք ազ-
 դող, հաճոյք պատճառող:
 ա. ابرار «ԲԻՆ» (بر բարեպաշտ էր)
 արդար, սուրբ, բարե-
 պաշտ (մարդիկ):
 (Եզ. بر)
 ա. ابرار «ԲԻՆ» ընդունում, արդար-
 ացում, երդում,
 յաղթահարում:
 ա. ابراز «ԲԻՆ» Արտայայտում,
 հռչակում, յայտարար-
 ւում, ՚ի վեր հանում:
 ա. ابراص «ԲԻՆ» Բորոտութեամբ
 տառապելը, բորոտ զա-
 ւակ ծնելը:
 ա. ابرام «ԲԻՆ» Ստիպում, թա-
 խանծում. զգուցանելը,
 ձանձրացնելը:
 ա. ابراه «ԲԻՆ» [ապարահ] Ջրանցք
 ջրմուղ:
 ա. ابراهيم «ԲԻՆ» Աբրահամ, Աբ-
 րահամ Նահապետի
 տիտղոսն է خليل الله
 «ԲԻՆ» Աստուծոյ բարեկամը:
 ա. ابرج «ԲԻՆ» Գեղեցիկ աչքեր
 ունեցող:
 ա. ابرد «ԲԻՆ» Անելի ցուրտ, ամե-
 նացուրտ:
 ա. ابرش «ԲԻՆ» Պիսակաւոր, խայ-
 տաբղէտ (ծի):

ա. ابرص «ԲԻՆ» Բորոտ:
 ա. ابرق «ԲԻՆ» Բարոտ եւ աւազոտ
 հող:
 ա. ابركوه «ԲԻՆ» Արտը նահան-
 գում գտնուող մի քա-
 դաք, համանուն լեռան
 կատարի վրայ:
 ա. ابرنجن «ԲԻՆ» } =Ապարան-
 ابرنجين «ԲԻՆ» } ջան
 ա. ابرو «ԲԻՆ» Յօնք:
 ա. ابرو چیدن «ԲԻՆ» Յօն-
 քերը կիտել.
 ա. ابرو گشادن «ԲԻՆ» Քօշակ-
 Յօնքերը բանալ,
 ուրախանալ:
 ա. ابرو «ԲԻՆ» [آب պայծառու-
 թիւն եւ و երես]
 պատիւ, անուն, հռչակ,
 համբաւ:
 ա. ابرو ريختن «ԲԻՆ» Խայտապակել:
 ա. ابره «ԲԻՆ» Հագուստի դրսի
 մասը:
 ա. ابرى «ԲԻՆ» Ամպամած:
 ա. ابريشم «ԲԻՆ» =Ապրիշում, մե-
 տաքս:
 ա. ابريق «ԲԻՆ» Բարիտին, ստո-
 ման (Յոզ. اباريق):

ա. ابنزار - Բանջարեղէն. համարներ:

ա. ابنزر - Համարանի մասնազանգ միասարի անուն:

ա. ابنزن - Բանջարան, լոգարան, պղնձէ կամ այլ մետաղէ ջրաբուժական գործիք հիւանդների համար:

ա. آبسال - Այգի, այգեստան,

ա. آبست - Բղի:
    آبستن - Բղի:

ա. آبستن - Բղանալ:

ա. آبسته - Բղի, յղի անասուն. արգանդ:
    - Ծանկու համար պատրաստուած գետին:

ա. آبستگى - Բղութիւն:
    آبستى - Բղութիւն:

ա. آبشار - Զրվէժ:

ա. آبستن - Թագցնել:

ա. آبشخور - Արագան, տաշտ (գետի), բախտ, նակատագիր:

ա. آبشم - Ծերամի բոժոժ:

ա. ابصار - Աչքեր, նայուածք, (بصر. Եզ.)

ա. ابط - Անուծ (թելի տակը):

ա. ابطاً - Ծապաղում ուղացում:

ա. ابطال - Զնջում, խափանում, ոչնչացում:

ա. ابعاد - Հեռացում:

ա. ابعدا - Ետ հեռուն, հեռագոյն:

ա. ابقى - Մնդիկ.
    - Փախչող գերի:

ա. ابقاً - Ծանրժացում, պահպանում, հաստատում:

ա. آبكار (كار بي آب) - Զրկիր.
    1. Զրկիր.
    2. Գինեվաճառ.
    3. Թորիչ.
    4. Եղկիչ թանկագին քարերի:

ա. ابكار - Կոյսեր.
(بكر. Եզ.)

ա. آبکاری - Թորանոց. ոգելից խմիչքների համար վերցրած հարկ:

ա. آبکش - Զրկիր, ջուր քաշող:

ա. آبگذار - Գետի անցք, հուն:

ա. آبگردان - Ծերեփ:

ա. آبگينه - Ապակի, աղաման. սիրահարի արտասուք:

ա. ابل - Ուղտ, ուղտեր:

ա. ابلاء - Փորձում, ապացուցում. մաշում (զգեստի):

ա. ابلاغ - Առաքում, հաղորդում:

ա. ابلة - Ծանրութիւն, անմարտողութիւն, մեղք:

ա. ابله - Պալար, ծաղկախտ:
    - Պատուել, կոտն
    - Կոյս
    - Կոյս

ա. ابله - Երկար, տխար, տալտ:

ա. ابلهى - Երկարութիւն, տխարութիւն, պարզամտութիւն:

ա. ابليس - Սատանան.
(بليس. Եզ.)

ա. ابن - Որդի.
(بنون بي ابنا. Եզ.)

ابن السبيل - Ծանապարհորդ:

ابن الوقت - Բաւու, շողորթ, պնակալէզ:

ابناء - Որդիներ:

ابنای جنس - Միատեսակ կամ նոյնաստիճան մարդիկ, ընկերներ, հասարակներ:

ابنوس - Երեւոյ:

ابنيه - Եղեր:

ابو - Հայր.
    - տոյն բառը յանախ գործէ արձուած -ի իմաստով. այսինքն՝ տէր, տիրացող, ունեցող, օժտուած:

ابو الفضل - Գիտնականութեամբ օժտուած. Մօղոլ Աբբաս թագաւորի քարտուղարի անունը:

ابو الحسن - Գեղեցկութեան տէր:

ابو الشوارب - Երկար ունեցող:

ابوبكر (كويچي) - Կոյսի հայրը) Մօհամմադի աներն եւ յաջորդը:

ա. ابواب Գոներ, գլուխներ, հարկեր:

(بَاب. باب)

Ամէն կերպ:

ա. ابومان Զղջում:

ա. آب و هوا Զուր եւ օդ, եղանակ, կլիմայ:

ա. ابهام Բթամատ, ըոյթ. կասկած, երկբայութիւն, երկկլիմութիւն, անորոշութիւն:

(ابهام. Եոգ.)

ա. ابهت Երեղութիւն, փառաստորութիւն:

ա. ابى Զրային, խոնար, Զրովի, կասպոյտ. սերկելի:

ա. ايات Բտանատրի տողեր, երկտող ոտանատրներ:

(ايات. Եգ.)

ա. آياری Բոտգում:

ա. ابيض Սպիտակ:

ա. ات Ընծնական դերանունի եզակի երկրորդ դէմքը բառերի կցուած. բո, բոնը:

ات خانه Ծունդ:

ա. اتا Զայր:

ա. اتابك Զայր եւ بك [بِك Զայր եւ بك] խնամակալ, դաստիարակ, հայր իշխան, թագաւորահայր. Պարսկաստանի թիւրքմէն թագաւորների մի հարստութիւն:

ا. اتا بك اعظم Կարչապետ:

ա. اتازونى Միացեալ Եսանակներ:

ա. اتباع Զետեւորդներ, հաւատակներ, ծառայներ:

ա. اتحاد (وحد) Ելեկէսի միայնակ էր) միութիւն, միաձայնութիւն, համաձայնութիւն, համախոհութիւն:

ա. اتخاڭ (اخذ) Առում, վերցնելը, ընդունելը:

ա. اتش Կրակ, ըսրկութիւն լոյս, ջրեղութիւն:

ا. اتش گرفتن Կրակ բռնել:

ا. اتش زدن Զրդեհել, սարել:

ا. اتش کردن Կրակ շինել:

ا. اتش روشن کردن Կրակ վառել:

ا. اتش نشاندن Կրակ հանգցնել, Կարմիր գինի, սիրուհու շուրթն, ոսկի: Սնանկանալ: Կրակ վառող. արեթ. փիւնիկ:

ا. اتش بازی Զրախաղութիւն:

ا. اتش پاره Կայծ. վառած ածուխ, փոստուայ, կրակուրդ:

ا. اتش پرست Կրակապաշտ, գիշերաթիթն:

ا. اتش خانه Կրակատուն, ատրուշան:

ا. اتش خور (հրակեր) սալամանդր. կաշառստու:

ا. اتش دان Կրակարան, կրակակալ, վառարան:

ا. اتش فشان Զրացայտ, հրաբորբոր. հրաբուդի:

ا. اتشك Գորրիկ կրակ, փայլակ. վեներական ախտ:

ا. اتش كده Կրակարան, կրակատուն, ատրուշան:

ا. اتشى Զրային, կրակոտ, յասկոտ, զայրացկոտ, հրաբորբոր: Կարմիր գինի: Կրակոտ ընատրութիւն ունեցող:

ا. اتصاف (وصف) Եկարագրութիւն, որպիսութիւն, գովեստ:

ا. اتصال (وصل) Կցորդութիւն, միատրութիւն, յարակցութիւն:

ا. اتفاق (وفق) Զամաձայնում, համաձայնութիւն, համախոհութիւն, միութիւն, միաբանութիւն. դաշնակցացութիւն. արկած, պատահար:

ا. اتفاق مع Ելեկէսի Միասին, միահաւան, միաձայն:

ا. اتفاق کردن Զամաձայնել, համամիտ լինել, միանալ: Գատահել, համաձայնել:

ا. اتفاق افتادن Գատահել, տեղի ունենալ:

խնամք, հոգացողութիւն, մղումը կրօնական պատերազմի, դատաստանական կամ կրօնական վճիռ:

ա. اجحاف (جف) Հարստահարում, անիրաւում, անիրաւութիւն, նեղութիւն, կեղեքում:

ա. اجداد Նախնիք, պապեր: [Յգ. جد]

ա. اجداد Պապենական:

ա. اجر Վարձատրութիւն, վարձ, վարձատրուցում:

ա. اجراء Գործադրութիւն, գործադրում, կիրարկում:

اجراگردن Գործադրել:

اجرايه Գործադիր:

ա. اجرام Մարմիններ: [Յգ. جرم]

اجرام Երեւոյն Յանցանք գործելը:

ա. اجرت Վարձ, վարձատրութիւն, օրավարձ:

ա. اجزاء Մասեր, բաժիններ, տարրեր, բաղադրութիւններ, որ եւ է հաստատութեան անդամներ: [Յգ. جزء]

ا. اجساد Մարմիններ, դիակներ: (Յգ. جسد)

ا. اجسام Մարմիններ: (Յգ. جسم)

ا. اجستن Տնկել:

ا. اجفان Կոպեր: (Յգ. جفن)

ا. اجل Մահ, մահուան բուռ, որոշեալ ժամանակ. դատակնիք, ճակատագիր: (Յոգ. آجال)

اجل رسیده Մահը վրայ հասած, հոգեվարքի մէջ: ^{ا. اجل} ^{ا. اجل} Ուշացնող, յետաձգող. ապառնի, հանդերձեալ:

ا. اجل Անելի փառատոր, ամենափառատոր:

ا. اجلاف Կոպիտ, ստոր, զոնհիկ. ողորմելիներ, բոնակալներ: (Յգ. جلاف)

ا. اجلال (جل) անուանի էր փառատրութիւն, ջրեղութիւն, պատիւ:

ا. اجماع (جمع) Հաւաքում, համախմբում, գումա-

բում (ժողովի). համաձայնում, ժողով, խորհուրդ, բազմութիւն:

ا. اجمال (جمال) Համառոտութիւն, կարճ բովանդակութիւն:

ا. اجمالا Համառոտակի, կարծօրէն:

ا. اجمعين Ամբողջ, համայն:

ا. اجناس Տեսակներ, իրեր, ապրանքներ: (Յգ. جنس)

ا. اجنبى Օտարական, զրսեցի:

ا. اجنحه Թիւեր, ծկան թիւեր: (Յգ. جناح)

ا. اجوبه Պատասխաններ: (Յգ. جواب)

ا. اجور Ագուռ, աղիւս:

ا. اجوف Գոգաւոր, խորամէջ:

ا. اجير Վարձկան, վարձկան մշակ:

ا. آچار Աղջուր, համեմունք բացախի մէջ, թօրօշի:

ا. آحاد Միատրներ, միութիւններ: (Յգ. احد)

ا. احاديث Մօհամմադի աւանդութիւնները, պատմութիւններ: (Յգ. حديث)

ا. احاطه Շրջափակ, ցանկ: ^{ا. احاطه کردن} Շրջապատել, պաշարել:

ا. احباب Բարեկամներ, սիրողներ: [Յգ. حبيب]

ا. احتباس Արգելափակում, յետ պահելը:

ا. احتذار (حذر) Խուսափում, զգոյշ լինելը:

ا. احتراز Խորշում, խուսափում, հրաժարում: ^{ا. احتراز کردن} Ետ կենալ, խորշել, զգուշանալ, նոսանալ:

ا. احتراس Պահպանում, հսկում:

ا. احتراق Հրկիզում, հրդեհ:

ا. احترام պատիւ, յարգանք, մեծարանք, ակնածութիւն:

ا. احتساب Հաշուելը, համարելը, վերահսկո-

- դուծին շուկայի կշիռ- ների եւ չափերի վրայ:
- u. احتشام Եւրոպ, շքեղու- թին, պերճութիւն. հետեւորդներ. ամաչ- կոտութիւն:
- u. احتكار Գիզում, ամ- բարում:
- u. احتلام Երագում, երա- զափորճութիւն, զի- ջութիւն, սրբունք:
- u. احتمال Եւրոպ (حمل կրեց) համ- բերատարութիւն. հա- մանականութիւն, ենթա- դրութիւն, կասկած:
- احتمالا Եւրոպ հասանա- կանօրէն, ենթա- դրաբար:
- u. احتمالى Եւրոպ հասանական, ենթադրական:
- u. احتياج Եւրոպ (حاج կարօտեց) կարիք, կարօտութիւն, պիտոյք, հարկաւոր- րութիւն:
- u. احتياط Եւրոպ [حاط զգուշա- ցաւ] Զգուշութիւն, շր- ջահայեցողութիւն, նա- խագգուշութիւն, վերա- պահութիւն, հոգիւնամբ:
- احتياطي Եւրոպ Նախա- զգուշական:

- u. احد Եւրոպ Միութիւն, միաւոր, մէկ: (صوq. احد)
- u. احداث Եւրոպ (حدث) Հիմնում, հնարում, զիւտ, նո- րութիւն:
- u. احذب Եւրոպ Սապատող, կուզ:
- u. احديث Եւրոպ Միութիւն, եզակիանութիւն:
- u. احذار Եւրոպ զգուշութիւն:
- u. احرار Եւրոպ Ազատ, ազատոր- դի, ազնուագգի:
- u. احراق Եւրոպ Հրդեհում, հրկի- զում:
- u. احرام Եւրոպ Արգելում, հարամ դարձնելը, յուսախա- բում. Մէկկայի սրբա- վայրերի մէջ մտնելը. ոխտաւորի հազուստ հազունքը. ոխտաւորի հազուստ:
- u. احزاب Եւրոպ Խմբեր, զնդեր, կուսակցութիւններ. (صوq. احزاب)
- u. احزان Եւրոպ Կակիծներ, վրշ- տեր, տրտմութիւններ. (صوq. احزان)
- احزان Եւրոպ Վիշտ պատնա- ոնքը:
- u. احساس Եւրոպ Զգացմունք, զգացողութիւն:

- u. احسان Եւրոպ (حسن) Բարերա- րում, բարերարութիւն, բարեկամութիւն, բարե- գործութիւն:
- احسان کردن Եւրոպ բար- րերարութիւն անել, բարերարել:
- احسان فراموش Եւրոպ Քարոհում- Ապերախտ, երախտամոռ:
- احسانمند Եւրոպ Երախտա- պարտ, երախտագէտ:
- u. احسن Եւրոպ Աւելի զեղեցիկ, զեղեցկագոյն:
- u. احسنت Եւրոպ Կեցցե՛ս:
- u. احشاً Եւրոպ Փորոտիք: (صوq. احشاً)
- u. احشام Եւրոպ Ժառաններ, հե- տեւորդներ, հօտեր. (صوq. احشام)
- u. احسان Եւրոպ Պարկեշտութիւն, ժուժկալութիւն. ամ- բացում, պահպանում:
- u. احصائيه Եւրոպ Ծնչագրու- թիւն, վիճակագրու- թիւն:
- u. احضار Եւրոպ Կոչում, հրաւի- րում, ազդարարում, ատեան կոչելը:
- احضار نامه Եւրոպ Կոչնագիր

- u. احقاق [حق] Հաստա- տումն որ եւ է վարդա- պետութեան ճշմարտու- թեան. արդարութեան գործադրելը:
- احقاق حق کردن Եւրոպ Արդարութիւն 'ի գործ դնել:
- u. احضر Եւրոպ Ամենամարգ, ամենախեղճ:
- u. احكام Եւրոպ հրամաններ, պատուէրներ, դատա- վճիռներ. (صوq. احكام)
- u. احمال Եւրոպ Բեռներ. (صوq. حمل)
- u. احمد Եւրոպ Աւելի գովելի, ա- մենագովելի. Մօհամ- մադի անուններից մէկը:
- u. احمر Եւրոպ Կարմիր:
- u. احمق Եւրոպ = Ախամախ, տխ- մար, յիմար, ապուշ. احقانه Եւրոպ Եիմարաբար:
- u. احمقى Եւրոպ Տխմարութիւն, յիմարութիւն:
- u. احوال Եւրոպ Դրութիւններ, կացութիւններ, հան- զամանքներ, դէպքեր, որպիսութիւններ, փո- փոխութիւններ. (صوq. حال)

- «հիշման հոգի» Որ-
պիտութիւն հար-
ցնելը:
- «հիշման հոգի» ինչպէս էր:
- «հիշման հոգի» Ելակն:
- «հիշման հոգի» Վերակենդանա-
ցում, կենսազործում:
- «հիշման հոգի» Երբեմն, եր-
բեմնաբար:
- «հիշման հոգի» Ոհ, Կեցցե՛ս. նշան,
հետք:
- «հիշման հոգի» Եղբայր.
(Եղբ, Եղբայր)
- «հիշման հոգի» Լուրեր, պատմու-
թիւններ, ժամանակա-
զրուիւններ, լրագիր:
(Եղբ, Եղբայր)
- «հիշման հոգի» Լրագրող,
թղթակից:
- «հիշման հոգի» Բոյր:
- «հիշման հոգի» Փեսաներ:
(Եղբ, Եղբայր)
- «հիշման հոգի» Լրացում, Լրացում,
աւարտում, վախճան,
վերջաւորութիւն:
- «հիշման հոգի» Թլփա-
տում:

- «հիշման հոգի» = Ախտար, աղ-
թարք. աստղ, համա-
տեղութիւն, բախտ,
զուշակութեան նշան:
- «հիշման հոգի» [خرج] Գիտ
հնարք:
- «հիշման հոգի» [خرق] Պատու-
ոտում. սուտ պատ-
մութեան հնարում:
- «հիշման հոգի» (خصر) Համա-
ռօտութիւն, կարծ բո-
վանդակութիւն:
- «հիշման հոգի» (خص) Յատ-
կացում, առանձնա-
յատկութիւն, մաս-
նաւորութիւն, մաս-
նագիտութիւն, սե-
փականութիւն:
- «հիշման հոգի» (خفي) Թաքցնելը,
ծածուկ պահելը:
- «հիշման հոգի» Խորում, դրա-
մաշորթութիւն, գեղ-
ծարարութիւն:
- «հիշման հոգի» [خلف] Ղիմա-
դրեց, ընդդիմութիւն,
հակադրութիւն,
տարածալիցութիւն:
(Եղբ, Եղբայր)
- «հիշման հոգի» Ինչպէս էր
Անհամարձակելը:

- «հիշման հոգի» (خل) Խառնա-
շփոթութիւն, խոռ-
վութիւն:
- «հիշման հոգի» Սուրբ քաշել.
կախել. մալել:
- «հիշման հոգի» (خفق) Խեղդում:
- «հիշման հոգի» Բաշած, ներքինա-
ցրած, մալել:
- «հիշման հոգի» (خير) Կամք,
իրատասութիւն, իշխա-
նութիւն, ինքնակամու-
թիւն, ընտրողութիւն:
- «հիշման հոգի» Ընտ-
րել ընդգրկել:
Կամար, Կամար,
ինքնակամ:
- «հիշման հոգի» Ստացում, առում.
զրաւում, ճարում:
- «հիշման հոգի» Ստանալ,
վերցնել:
- «հիշման հոգի» Վերջ, վերջին, վերջ-
նական, վերջաւորու-
թիւն վերջապէս:
- «հիշման հոգի» Վերջա-
պէս, վերջ ի վերջոյ:
- «հիշման հոգի» Վերջանալ:
- «հիշման հոգի» Վերջա-
ցնել:
- «հիշման հոգի» Երկարող, մի-
ուրիշ. տարբեր:
- «հիշման հոգի» (خرج) Արտաք-

- սում, վտարում, դուրս
անելը. ծագում. ծախք:
- «հիշման հոգի» Ար-
տաքսուել:
- «հիշման հոգի» Ար-
տաքսել, դուրս անել:
- «հիշման հոգի» Ծախքեր,
հարկեր, տուրքեր:
(Եղբ, Եղբայր)
- «հիշման հոգի» Հեռատես,
խոհական:
- «հիշման հոգի» Հանդերձալ
կանքը, ի վերջոյ:
- «հիշման հոգի» Համք, մունջ:
- «հիշման հոգի» Ամենավերջին:
- «հիշման հոգի» Հակառակ, շորթ
տարբերից մէկը:
- «հիշման հոգի» Զորս տար-
բերը:
- «հիշման հոգի» Անելի առանձնա-
յատուկ, ամենաառանձնա-
յատուկ:
- «հիշման հոգի» Կանանչ, (յատուկ):
- «հիշման հոգի» Խոնարհ, հլու:
- «հիշման հոգի» Վտանգներ.
(Եղբ, Եղբայր)
- «հիշման հոգի» Յայտարարում,
իշխատակում, գե-
կոցում, գեկոյց:
- «հիշման հոգի» Թաքցնում:

ա. اخگر Կրակամոխիր, վառ ածուխ, կայծ:

ա. اخلاص [خاص] մաքրութիւն, անկեղծութիւն, պարզութիւն, անկեղծ բարեկամութիւն:

ա. اخلاصمند անկեղծ:

ա. اخلاط թափուրդներ, խոնասահլիժեր [մարմնի]. բաղադրեալ մասեր:

[صق. خلط]

ա. اخلاق Բարոյականութիւն, սովորութիւններ, վարք ու բարք, բաղաբաղարութիւն:

(صق. خلق)

ا. علم اخلاق Բարոյագիտութիւն, բարոյախօսութիւն:

ا. باور اخلاق Բարոյացում:

ا. سوء اخلاق Անբարոյականութիւն:

ա. اخلال թանձարում:

ա. اخوان Եղբայրներ:

ا. اخوان زمان Ժամանակակիցներ, կրօնակիցներ:

ա. اخوت Եղբայրութիւն:

ա. اخور = Ախոռ, մսուր:

ա. اخون } Դաստիարակ, քարոզիչ, ուսուցիչ, աստաճաքան:

ա. اخوي Եղբայրական, եղբայր:

ա. اخيار Ընտիր մարդիկ:

ա. اخير վերջին, յետագայ:
 اخيرا վերջերս, 'ի վերջոյ:

ա. آخيز = Աղիւս, կրաղիւս, շաղախ:

ա. ادا վայելչութիւն, պերճութիւն, զգումնք, ծայն, արտասանութիւն, երգ, արտայայտութիւն:

ا. خوش ادا Բաղցրածայն, բաղցրանուագ:
 ا. ادا کردن Արտասանել, արտայայտել, երգել, զեղզեղել:

ա. ادا վճարում, հատուցում, կատարում:

ا. ادا کردن վճարել [պարտքը], կատարել:

ա. آداب Բաղաբաղարութիւններ, բարեկրթութիւններ, բարքեր:
 (صق. ادب)

ա. اداة Գործիք, մասնիկ:

ա. اداره վարչութիւն, պաշտօնատուն:

ا. اداره کردن վարել, կատարել:
 ا. اداري վարչական:

ա. ادم Թո'ղ յաւերժացնի:

ا. ادم القايامه Թո'ղ Աստուած երկարացնի: նրա օրերը:

ա. ادامت Եւանքացում, յարատեւում:

ա. ادب Բաղաբաղարութիւն բարեկրթութիւն, սովորութիւն, բանասիրութիւն, բարոյագիտութիւն, կենցաղաբարութիւն, յարգանք, պատիժ:
 (صق. آداب)

ا. ادب دادن Բարեկրթել, ուղղել, պատժել:

ا. ادب کردن Բաղաբաղարի վարուել:

ա. ادبار Անհնազանդութիւն, դժբախտութիւն, աղէտ:

ա. ادبي Բաղաբաղար, ուսեալ, բանասիրական,

գրական, մատենագրական:

ա. ادبيات Գրականութիւն, մատենագրութիւն:
 تاريخ ادبيات Գրականութեան պատմութիւն:

ա. ادخال Մուծում, ներածում:

ا. آدر = Կրակ:

ա. ادار Երջրջում, մէզի ստատ հոսում, ոտնիկ, թոշակ:

ا. ادراك (درك) Հասնում, հասողութիւն, հասկացողութիւն, իմացողութիւն, իմացականութիւն, ըմբռնում:

ا. ادريس Ենովք:

ا. ادعاء Պահանջում, պահանջ:

ا. ادعيه Աղօթքներ, բարեմաղթութիւններ, շնորհակալութիւններ, օրհնութիւններ:

(صق. دعا)

ا. ادق Աւելի սրամիտ, սմնասրամիտ, մթին, խրթնիմաց:

ա. ادله Ապացոյցներ:
(Եզ. دلیل)

ա. آدم Ադամ, նախամարդ
մարդ. թուխ, թխագոյն:
ادم بنى آدم Ադամորդի,
آدم خور Մարդակեր:
آدم زاد Մարդ,
մարդկութիւն:

ա. آدمى Մարդկային, մի
մարդ:
آدمى زاده Մարդ-
դասին, մարդ:

ا. آدميت Մարդկութիւն:

ا. ادنى Աւելի ցած, ամենա-
ցած, աւելի մօտ, ամե-
նամօտ:

ا. ادوات Գործիքներ, մաս-
նիկներ:
(Եզ. اداة)

ا. ادوار Երջաններ, դարե-
շրջաններ:
(Եզ. دور):

ا. ادويه Դեղորայք, հա-
մեմունք:
(Եզ. دوا):

ا. ادهان Խոշեր, սպեղա-
նիկներ:
(Եզ. بھن)
էրէմի Օծում. խարում:

ا. ادهم Մ'թագոյն (ճի):

ա. اديان Կրօններ:
(Եզ. دين)

ا. اديب Կրթող, դաստիար-
ակ, քաղաքավարի,
քարեկիրթ, ուսեալ:

ا. اديم Այծէ մորթի. երկ-
րի մակերեւոյթը:
اديم السماء Երկնքի
տարածութիւնը:

ا. ادينه Ուրբաթ:

ا. اذا Էրբ, ահա:

ا. آزار Սիրիական Մարտ
ամիսը:

ا. اذان (اذن ականջ դրեց)
ծանուցում. Մզկրթի
աշտարակից մուէզզինի
երգը, որով հաւատա-
ցեալներին աղօթքի է
հրահրում:

ا. آذر = Ատր, կրակ. 9-րդ
արեգակնային ամիսը.
Աբրահամ Ծահապետի
հայրը:

ا. آذربايجان Ատրպա-
տական:

ا. آذيرست Կրակա-
պաշտ:

ا. آذگون = Ատրագոյն:

ا. اذعان Հնազանդութիւն,
հպատակութիւն, հա-
ւատ:

ա. اذكار Գովաբանութիւն-
ներ, (Աստուծուն).
էրէմի Երիցեցում:

ا. اذل Աւելի անարգ, ամե-
նանարգ, ստոր:

ا. اذن Թոյլտուութիւն, ար-
տօնութիւն:

ا. اذن Ականջ:

ا. اذئاب Պոչեր:
(Եզ. ذئب)

ا. اذوقه Պաշար, պարէն:

ا. اذهان Երիշողութիւն-
ներ, իմացողութիւն-
ներ, հանճարներ:
(Եզ. ذهن)

ا. اذيت Ենդութիւն, վնաս,
տառապանք, չարիք,
թշուառութիւն:
اذيت دادن Ենդաց-
նել, վնաս պատճա-
ռել, տանջել:

ا. آرز Բեր (اوردن-ի հրամ.):
Կարողացի'ր (ارستن-ի
հրամ.):

ا. ار Եթէ (اكر-ի նուագականը):

ا. آرا (آراستن-ի հրամ.)
Իբրեւ վերջածանց նշա-
նակում է զարդարող:

ա. آراء Գաղափարներ.
բուէներ =
(Եզ. رأى)

ا. آرائه Զոյց տալը, ցու-
ցում:

ا. ارابه Սայլ:

ا. اراجيف Կեղծ զրոյց-
ներ, տարածայնու-
թիւններ:
(Եզ. ارجاف)

ا. ارادت 1) Ծանկութիւն,
կամեցողութիւն, կամք,
հակում:
2) Եպատակ:
3) Աշակերտութիւն:
4) Բարեկամութիւն:
ارادت کردن Էրէմի Էրէմի
Ծանկանալ, փափագել:

ا. اراذل Ռամիկներ:
(Եզ. اراذل)

ا. آراستگى Զարդա-
րանք, պանծանք,
կարգ, դասատրութիւն:

ا. آراستن Զարդարել,
յարդարել, դասաւո-
րել, կարգաւորել:

ا. آراسته Զարդարուած,
դասատրուած:

ا. اراضى Գետիններ, հողեր:
(Եզ. ارض)

պ. آرام 'արամ' Հանգստութիւն,
 խաղաղութիւն:
 آرام بودن 'արամ Բուն' Հան-
 գիստ լինել:
 آرام گرفتن 'արամ Գրթն' Հան-
 ցատանալ:
 آرام طلب 'արամ Ել' Հանգրս-
 տութիւն որոնող,
 ծոյլ, հեղգ:
 آرامش 'արամշ' Հանդարտու-
 թիւն, հանգստութիւն,
 խաղաղութիւն:
 آرامگاه 'արամգահ' Հանգրուան,
 հանգստավայր:
 ا. ارامل 'արամլ' Այրի կանայք.
 (ارمل Եգ.)
 آرامیدن 'արամիդն' Հանգստանալ,
 դադարել, խաղաղացնել,
 հանդարտեցնել:
 آرای 'արայ' Չարդարիք.
 (آراستن Եգ.)
 آرایش 'արայիշ' Չարդարանք,
 պանունանք, բարե-
 զարդութիւն:
 آرائیدن 'արայիդն' Չարդարել:
 ا. ارباب 'արբաբ' Տէրեր.
 [رب Եգ.]
 ارباب جاه 'արբաբ Դահ' Դիրքի
 տէր մարդիկ,

բարձրաստիճան պաշ-
 տօնեաներ:
 ارباب سخن 'արբաբ Եօ' Ճար-
 տարախօսներ,
 բանաստեղծներ:
 ارباب نشاط 'արբաբ Եօ' Հա-
 ճոյասէրներ. պարող-
 ներ եւ երգիչներ,
 երաժիշտներ:
 ارباب مهمت 'արբաբ Եօ' Վե-
 ծահողի մարդիկ:
 ا. اربع 'արբ' Չորս:
 ا. اربعون 'արբ' Բառասուն:
 ا. ارتباط 'արբաթ' (ربط) Հաղոր-
 դակցութիւն, յարա-
 բերութիւն, առնչու-
 թիւն, կապակցութիւն,
 յարակցութիւն, բա-
 րեկամութիւն:
 ا. ارتحال 'արտհալ' Մեկնում, մահ:
 ا. ارتداد 'արտդադ' Մերժում, վե-
 րադարձում. ուրացու-
 թիւն:
 ا. ارتشاً 'արտիշա' Կաշտակերու-
 թիւն:
 ا. ارتفاع 'արտօգ' [رفع բարձրա-
 ցրեց] բարձրութիւն:
 ا. ارتقاء 'արտօգ' Բարձրացում, յա-
 ռաջացում:
 ا. ارتكاب 'արտկաբ' (ركب ունիւր գոր-

ծեց), շարագործու-
 թիւն կատարելը. յան-
 ցագործութիւն:
 ارتكاب کردن 'արտկաբ Կորդն' Ունիւր
 գործել,
 յանցանք գործել:
 ا. ارياح 'արայահ' Բերկրութիւն,
 զուարթութիւն, գո-
 հունակութիւն:
 ا. ارن 'արն' Ժառանգութիւն:
 ارنی 'արնի' } Ժառանգական:
 ارثیه 'արնի' }
 ا. ارج 'արջ' (رج. արէջա) = Ար-
 ժէք, զին. աստիճան,
 պատիւ:
 ا. ارجاع 'արջահ' Վերադարձում,
 վերադառնալը, յետ բե-
 րելը:
 ا. ارجمند 'արջամնդ' (مند եւ ارج) Ար-
 լնտիր, պատուական,
 արժանապատիւ:
 ا. ارجوان 'արջուան' Ժիրանեգոյն:
 ا. ارحام 'արհամ' Արգանդներ, ազ-
 գականներ.
 (رحم Եգ.)
 ا. ارحم 'արհմ' Անելի ողորմած,
 ամենաողորմած:
 ارحم الراحمين 'արհմ Եգ' Ողորմածների

ամենաողորմածը,
 [Աստուած]:
 ا. ارخی 'արխի' Անելի կալուղ, ա-
 մենակալուղ:
 ا. آرد 'արդ' Ալիւր. թերութիւն:
 ا. آردابه 'արդաբ' Ալիւրապուր:
 ا. آردك 'արդկ' Բաղ:
 ا. اردو 'արդու' Բանակ. հնդկերէն:
 ا. ارديبهشت 'արդիբիշտ' Պարս-
 կական 2-րդ ամիսը
 (Ապրիլ):
 ا. آردينه 'արդին' Ալիւրից պատ-
 րաստուած կերակուր:
 ا. اردل 'արդլ' Ստոր, անարգ:
 ا. ارز 'արզ' = Արժէք, զին.
 ا. ارزاق 'արզահ' Մթերք, ինչք:
 [رزق Եգ.]
 ا. ارزان 'արջան' = Արժան, աժան,
 արժանատի:
 ا. ارزانی 'արջանի' = [արժանի] ար-
 ժանատրութիւն, ար-
 ժանութիւն, աստ-
 տութիւն:
 ارزانی داشتن 'արջանի Դաստն'
 Ենորհել:
 ا. ارزش 'արշիշ' = Արժէք:

ա. ارزق Երկնագոյն:
 պ. ارزن Կորեակ:
 պ. آرزو Իղծ, փափագ,
 ցանկութիւն:
 آرزوی نفس Զեշ-
 տասիրութիւն:
 آرزوکش Փափագող,
 տենչացող:
 آرزومند Յանկացող,
 տենչացող:
 آرزومندی Փա-
 փագ, ցանկութիւն,
 տենչ:
 պ. ارزیدن = Արժել:
 պ. ارزیز = Արժիծ, կապար:
 պ. ارژنك Բանէ կոչուած
 հերիտիկոսի եւ նկա-
 րիչի պատկերասրահը:
 պ. ارس Արարս կամ Երախս
 գետը:
 ա. ارسال Երբեք Առաքում, փո-
 խանցում:
 պ. آرستن Կարողանալ,
 զարդարել:
 ج. ارسطو Արիստոտել:
 ա. ارسلان Առիւծ:
 ա. ارشاد (رشد) Առաջնոր-
 դում, առաջնորդութիւն,
 ուղղութիւն. հրաման:

ա. ارض Հող, երկիր:
 ա. ارضه Մալիտակ մրջիւն,
 ուտիծ:
 ج. պ. ارغنون Երգեհոն:
 պ. ارغوان Կարմրագոյն,
 ծիրանեգոյն:
 ա. ارفع Անկի բարձր, ամե-
 նաբարձր:
 ա. ارقام [رقم] թուեր,
 թուանշաններ, գրու-
 թիւներ:
 (Եգ. رقم)
 ارز کردن արգամ կրել:
 ارز شدن արգամ շոյել:
 պ. ارک Գործիկ միջնաբերդ:
 ա. ارکان Սիւներ.
 (Եգ. ركن)
 ارز دولت արգամ Պե-
 տութեան սիւները,
 նախարարները:
 ա. ارم Բազուկը՝ արմուկից
 մինչեւ ուտը:
 պ. ارم Երբ Առասպելական մի
 պարտէզ, որ իբր թէ
 կառուցրել էր Ադի որ-
 դի Շէդդադն Արաբիա-
 յում, ծառերն ոսկուց
 եւ արծաթից, տերեւնե-
 րը զմրութիւնից իսկ
 պտուղները թանկագին
 քարերից:

պ. ارمان Փափագ, կարո-
 տութիւն, հառաչ. վիշտ,
 տխրութիւն, խղճի խայթ:
 պ. ارمانیدن Հառաչել,
 կարօտել, փափագել,
 զղջալ:
 պ. ارمغان Պարգև, ընծայ:
 պ. ارمن Եթէ ես (Արմեն),
 պ. ارمن Երբեք Երբեք } Հայաս-
 արմէստան } տան
 պ. ارمنی Հայ:
 (Եգ. ارمنه)
 ارزیدن Զանգատանալ:
 ա. ارنب Ծագար, նապաս-
 տակ:
 պ. ارنج Արմուկ:
 պ. ارند Բերող, կրող:
 պ. ارنگ = Երանգ, գոյն.
 կերպ. ձեւ. կասկած.
 խաբէութիւն:
 պ. ارنه Եթէ ո՛չ, սպա թէ
 ա. ارواح Հոգիներ. [ո՛չ:
 [Եգ. روح]
 ارواحنا خدا Գործ Մեր
 հոգիները մատաղ:
 պ. اروپ Երոպա:

պ. آروغ Զգայում, ձգո-
 տում:
 պ. اروه Սղոց:
 اره کشیدن Սղոցել:
 اره کش Սղոցող:
 պ. آری Այո, յիշաւի:
 ա. ارياح Հողմեր:
 (Եգ. ريح)
 պ. از (طغسان:կանի նախ-
 դիր)-ից:
 از آن او Երբեք Երբեք
 از آن تو Երբեք Երբեք
 از آن شما Զերբեք
 از آن ایشان Երբեք Երբեք
 از این جمله Այս քոյրից:
 از این سپس Երբեք Երբեք
 از آنجا که Երբեք Երբեք
 նենալով որ:
 از برای آنکه Երբեք Երբեք
 համար որ:
 از بسکه Երբեք Երբեք
 քանզի:
 از چه Երբեք Երբեք
 ինչ պատ-
 ճառով:
 ازیر Երբեք Անգիր:
 از پس Երբեք Երբեք
 Երբեք Երբեք
 Առջեւից:
 از تامل Երբեք Երբեք
 Սրտի խոր-
 քից,

ازجهة *Պատճառով:*
 از خود *իրենից, իր կամքով:*
 ازدو طرف *երկու կողմից, երկուստեք:*
 از نو *Նորից:*
 ازوی *Նրանից:*
 از *Ազատութիւն:*
 از اب *Ազապ, ամուրի:*
 از اد *Ազատ. անկախ, զերծ, ազատ են կոչուում նաեւ սարկը [նոճիկ] եւ [սուսանը] (շուշանը). ճգնաւոր:*
 از اد کردن *Ազատել:*
 از ادی *Ազատութիւն:*
 از ادگی *Ազատել:*
 از اد شدن *Ազատել:*
 از ادکان *Ազատական (ներ): (Նգ. آزاد)*
 از اد *Ազատ:*
 از ار *1. Վնաս.
 2. Վիշտ, նեղութիւն, տանջանք:
 3. Հիւանդութիւն:
 4. Իբրեւ մասնիկ նշանակում է*

նեղացնող, տանջող:
 از ار *Մարդկանց նեղացնող:*
 از ار *Շաղուար:*
 از ار دن *Նեղացնել, տանջել. վշտացնել:*
 از ار ی *Նեղութիւն, վիշտ. հիւանդ մէկը:*
 از ار *վերացում, վանում, հեռացում:*
 از ار *Բազմութիւն:*
 از ار دن *Ածիլել. կտրել, ասեղով ծակել:*
 از ار *Ամուսնութիւն (زاج) Ամուսնութիւն:*
 از ار *աւելացրեց (زيد) Թաւելում, աճում:*
 از ار دگی *Վիշտ, ցաւ, անհանգստութիւն:*
 از ار دن *Վշտացնել, նեղացնել, խոցել:*
 از ار ده *Վշտացած, նեղացած, տխուր, տրտում:*
 از ار ده خاطر *վրշտացած, նեղացած:*
 از ار ق *Կասկոյտ, երկնազոյն:*

1. Ծաւ:
 2. Տրտմութիւն:
 3. Բարկութիւն:
 4. Աժօթ, պատկանանք:
 5. Եարգ, պատիւ:
 6. Համեստութիւն, պարկեշտութիւն:
 7. Հանգստութիւն, անդորրութիւն:
 ازر *Նրանից (از او):*
 ازر *Բարեպաշտներ: (Նգ. زکی)*
 ازر *Թաւիտնականութիւն (Յոգ. آزال)*
 ازر *Թաւիտնական. (Յոգ. آزما)*
 ازر *Ֆորձի՛ր, քննի՛ր. փորձող, քննող:*
 ازر *Ժամանակներ. (Նգ. زمان):*
 ازر *Փորձ:*
 ازر *Ազահ:*
 ازر *Ժամանակներ:*
 ازر *Փորձել:*
 ازر *Փորձուած:*
 ازر *Արմուկ:*

Նրանից:
 Նրանից:
 از او *Զոյգեր, ամուսիններ (Նգ. زوج):*
 از هار *Ժաղիկներ, կոկոններ. (Նգ. زهره):*
 ازر *Վիշտապ:*
 ازر ها *Աժդահակ, վիշտապ, մեծ օձ. կորովի մարդ. ընկալապ:*
 ازر *Կնճիկ:*
 ازر *Աղօրի, երկանաքար:*
 ازر *Մրտենի:*
 ازر *Հիւք, խարիսխ:*
 ازر *Զեւ, եղանակ. իշխանութիւն. յօրանջում. նման:*
 ازر *Շաբաթներ. (Նգ. اسبوع)*
 ازر *Հիւք, պատուանդան:*
 ازر *Ըսպէս, հիմնապէս, սկզբնապէս:*
 ازر *Հիմնական:*
 ازر *Սիւներ:*
 ازر *Ստորադրեալ:*

- ա. اشتردن Սափրել:
- ա. اشترضاً [رضی] Հանոյացում, գոհացում, հանութիւն, հասանութիւն:
- ա. اشتره Ածելի:
- ա. اشترسقا [سقى] Զուրտուց Զուր խնդրելը, Զրգոյութիւն:
- ա. اشترشمام (شم) Հոտոտում:
- ա. اشترشهاد [شهد] Վկայութիւն յառաջ բերելը, նահատակում:
- ا. اشترصواب [صاب] հասանելի, հասանութիւն:
- ا. اشترطاعت [طاع] նստանիւն (طاع) նստանիւն, հարմարութիւն, ընդունակութիւն:
- ا. اشترظهار [ظهر] Օգնութիւն խնդրելը, օգնականութիւն, մտաբերում:
- ا. اشترعاره [عور] Փոխանում, փոխաբերութիւն:
- ا. اشترعانت [عون] Օգնութիւն խնդրելը, օգնութիւն:

- ա. اشترعجاب (عجب) Հիացում, մացում, շիացում, զարմացում, զարմանք:
- ا. اشترعجال (عجل) Աճարում:
- ا. اشترعداد (عد) Պատրաստում, հմտութիւն, ընդունակութիւն, տաղանդ:
- ا. اشترعفا [عفو] Թողութիւն խնդրելը. հրաժարում, հրաժարական:
- ا. اشترعفا کردن [عفو] Զրաժարիչ:
- ا. اشترعفا ناما [عفو] Զրաժարագիր:
- ا. اشترعلاج (علاج) Բուժում խնդրելը. դարմանում, դարման:
- ا. اشترعمال (عمل) Գործածում, գործածութիւն. կիրառութիւն. սովորութիւն:
- ا. اشترعمال کردن [عمل] Գործածել:
- ا. اشترعانه [عوث] Օգնութիւն հայցելը. արդարութիւն պահանջելը:
- ا. اشترعراق (غرق) ընկնում, Զրասուզում:

- ա. اشترغفار (غفر) Ներքեց, Ներում խնդրելը, պաղատանք:
- ا. اشترغفراله [غفر] Աստուծոց ներում եմ խնդրում. բաւ լիցի:
- ا. اشترغفا [غنى] Անկախ լինելը, հարստութիւն:
- ا. اشترغفاده [غيد] Օգուտ սրոնելը, օգուտգործում, օգուտ, շահ:
- ا. اشترغفاه [غيف] աստատութիւն ցանկանալը, յորդատատութիւն:
- ا. اشترغفاح [فتح] Բացում, յաղթում:
- ا. اشترغفر اغ [غفر] Փոխում:
- ا. اشترغفسار [فسر] Բացատրութիւն խնդրելը, հարց ու փորձ:
- ا. اشترغفهم [فهم] Տեղեկութիւն հարցնելը. հարցում:
- ا. اشترغفهم اسم [فهم] Զարցական դերանուն:
- ا. اشترغفامت [قوم] Ուղիղ կանգնելը, ուղղութիւն, շիտակութիւն. կայունութիւն. ամբողջութիւն, հաստատութիւն:

- ա. اشترقبال (قبل) Ընդունալում, ընդունելութիւն. սպասելի:
- ا. اشترقرار [قر] Հիմնում, հաստատում, հաստատութիւն, կայունութիւն, վստելացում:
- ا. اشترقراض [قرض] Փոխանում, փոխանութիւն:
- ا. اشترقصا [قصا] Հետաքրքրութիւն, հետազօտութիւն:
- ا. اشترقلال [قل] Անկախութիւն, բացարձակ իշխանութիւն, յարատեւութիւն:
- ا. اشترسكان [سكان] Բաժակ:
- ا. اشترسكبار [كبر] Հպարտութիւն. գոռոզութիւն:
- ا. اشترسكراه [كراه] զգուանք, զարշանք:
- ا. اشترسكشاف [كشف] Ետխնայում, զիտ, երկրախազութիւն, հետազօտութիւն:
- ا. اشترسكمال [كل] Կատարելագործում, լրում:

- «. استلزام (لزم) Լնհրա-
ծեշտութիւն:
- «. استماع (سمع) Լսելը, ականջ
դնելը, լսողութիւն, ունկն-
դրութիւն:
- «. استمات (مال) Փաղա-
քում, սփոփում, մխի-
թարում, խրախուսում:
- «. استمداد (مد) Օգնու-
թիւն կնդրելը, նպաստ
ուզենալը:
- «. استمرار (مر) Եւրա-
տելութիւն, շարու-
նակութիւն, մշտն-
ջենաստութիւն:
- «. استمراری Եւրապե-
սեան, մշտնջենաստ:
- «. استمزاج (مزاج) Որպիսու-
թիւն հարցնելը, մէկի
տրամադրութեան
ընկելը կամ փորձելը:
- «. استنباط (نبط) Արտա-
ծութիւն, մակարե-
րութիւն, հետեւու-
թիւն, հետեւցնելը:
- «. استنبه (استنبه) Թիստ, դաժան, ուժեղ,
կրոնասէր:
- «. استنجا (نجو) Լուսում

- (ընական կարիք անե-
լուց յետոյ):
- «. استنطاق (نطق) Հար-
ցաքննում, հարցա-
քննութիւն:
- «. استنكاف (نكف) Ան-
գունում, մերժում:
- «. استوا (سوى) Ուղիղ եւ
հարթ լինելը, հաս-
արութիւն, համաշա-
փութիւն, զուգահե-
ռականութիւն:
- «. استوار (استوار) Ստուար, ա-
մուր, պինդ, քաջ, հաս-
տարիմ, վստահելի:
- «. استواری (استواری) Աւրութիւն,
պնդութիւն, կայու-
նութիւն:
- «. استهزأ (هزأ) Ժաղրում,
հեզնում, ծաղր, հեզնանք:
- «. استیصال (استیصال) Զբաւորութիւն,
աւերում, ջնջում:
- «. استیفاء (وفی) Խոստում
կատարելը, հրաժարում:
- «. استیلا (ولی) Գերիշխա-
նութիւն, տիրապետութիւն:
- «. استین (استین) Գոգստի,
- «. استناس (انس) Մտերիմ,

- լինելը, մտերմութիւն,
ընտելութիւն:
- «. استیناف (انف) Սկիզբ,
վերաքննութիւն:
«. استیناف دیوان استیناف
վերաքննութեան ատեան:
- «. است (است) Առիծ:
- «. اسرا (اسیر) Գերիներ:
(تق. اسیر)
- «. اسرار (سر) Գաղտնիքներ:
(تق. سر)
«. اسرار (سر) Թա-
գուստ, գաղտնա-
պահութիւն:
- «. اسراف (اسراف) Վատնում,
շռայլութիւն, անս-
ռակութիւն, շռայ-
տութիւն:
- «. اسرافیل (اسرافیل) Մահուան
հրեշտակը:
- «. اسرع (اسرع) Աւելի արագ, ամե-
նասրագ:
- «. اسطبل (استبل) Ախոռ, գոմ:
- «. اسطرلاب (استطرلاب) Արեգակի
կամ աստղերի բար-
ձրութիւնը չափող մի
գործիք. [astrolabe]:
- «. اسطوان (استطوان) Սիւն:
- «. اسعار (اسعار) Գներ:
- «. اسعد (اسعد) Աւելի երջանիկ,

- ամենաերջանիկ, բա-
րեքաստիկ:
- «. اسف (اسف) Ծխրութիւն, վիշտ,
կսկիծ:
«. اسف انگیز (اسف انگیز) Ծա-
ւալի, տրտմագին:
- «. اسفار (اسفار) Ծանապարհոր-
դութիւններ, արկածներ,
Գրքեր, հատորներ:
(تق. سفر)
- «. اسفاناج (اسفاناج) Սպանախ,
շովին, (spinage):
- «. اسفل (اسفل) Աւելի ստորին:
ամենաստորին:
«. اسفل السفلین (اسفل السفلین) Ստորինի ամենաստորինը,
ամենաստորին դժոխքը:
- «. اسفتح (اسفتح) Սպունգ:
- «. اسفندارمد (اسفندارمد) Սպան-
դարամետ:
- «. اسفید (اسفید) Սպիտակ:
- «. اسقاط (اسقاط) Վիժում,
ձգում:
- «. اسقام (اسقام) Ծաւեր, հիւանդու-
թիւններ: (تق. سقم):
- «. اسكاه (اسكاه) Նստամատոյց:
- «. اسلاف (اسلاف) Նախնիք:
(تق. سلف)

ա. Իսլամ Իսլամ. Մօհամադի կրօնական ուսմունքը, որ ծագեց Փրկչական 622 թ. եւ բացատրուած է Ղուրանի մէջ, Մահմեդականութիւն: Մահմեդական: اسلامی

ա. Պօլիս: اسلامیبول

ա. Զէնքեր: اسلامی اسلحه (صلاح. Եզ)

ա. Աւելի ապահով, ամենաապահով: اسلامی

ա. Զեւ, եղանակ, կարգ, դաստորութիւն, մեթոդ: اسلامی اسلوب (اساليب. Եզ)

ա. Կանոնատրուպէս, մեթոդով: اسلامی

ա. Անուն, գոյական: اسلامی اسم (اسماء. Եզ)

ա. Մի անուն որ արժանի է իր անուանակրութեան: اسلامی اسم باسمی

ա. Հարցական դերանուն: اسلامی اسم استفهام

ա. Յուշական դերանուն: اسلامی اسم اشاره

ա. Ամենակարողի անունը: اسلامی اسم اعظم

ա. Անոր ոչ դերանուն: اسلامی اسم تنكیر

(اسم) Գոյական անուն: اسلامی اسم جنس [عام]

ա. Ածական: اسلامی اسم صفت

ա. Դերանուն: اسلامی اسم ضمیر

ա. Ենթակայ: اسلامی اسم فعل

ա. Ծառուկ անուն: اسلامی اسم خاص

ա. Անցեալ դերբայ (կրատական): اسلامی اسم مفعول

ա. Ծարարեցողական դերանուն: اسلامی اسم موصول

ա. [U. ասման] آسمان (مانند Երկանաքար եւ նման) Երկինք: اسلامی اسمانی

ա. Մոխրագոյն: اسلامی اسمر

ա. Փաստաթղթեր, հաստատագրեր, յանձնարարագրեր, (Եզ. سند): اسلامی اسناد

ա. Ատամներնիզակներնի ծայրեր (Եզ. سن): اسلامی اسنان

ա. Զիարտ: اسلامی اسوار

ա. Ապարանջան: اسلامی اسوار

ա. Սեւ, սևի սեւ, ամենսև: اسلامی اسود

ա. Հանգստութիւն: اسلامی آسودگی

ա. Հանգստանալ: اسلامی آسودن

ա. Հանգիստ, խաղաղ: اسلامی آسوده

ա. Հանգիստ, անվրդով, բարեկեցիկ: اسلامی آسوده حال

ա. Լուծողական, թանչախտ: اسلامی آسهال (سهل)

ա. Աւելի հեշտ, ամենահեշտ: اسلامی آسهال

ա. Աղօրիք, ջրաղաց: اسلامی آسیا

ա. Աղալ: اسلامی آسیا کردن

ա. Աղալատող երկանաքարը: اسلامی آسیاگردان

ա. Հողմաղաց: اسلامی آسیاباد

ա. Զրաղացական: اسلامی آسیابان

ա. Երկանաքար: اسلامی آسیاسنك

ա. Երկանաքար: اسلامی آسیاتاه

ա. Վնաս, աղէտ, կորուստ: اسلامی آسیب

ա. Գերի: اسلامی اسیر (اسرا. Եզ)

ա. Գերութիւն: اسلامی اسیری

ա. Եփած կերակուր, մսաջուր, փոխինդ: اسلامی آش (U. ասա) Եփած կերակուր, մսաջուր, փոխինդ: اسلامی آش

ա. Ակնարկ, ակնարկել: اسلامی اشاره

ա. Ակնարկել: اسلامی اشاره کردن

ա. Հրատարակում: اسلامی اشاعت

հռչակում, տարածում: اسلامی

ա. Խաղաղութիւն: اسلامی آسودگی

ա. Երկանաքար: اسلامی آسوده حال (شبه. Եզ)

ա. Լուծողարար: اسلامی آسوده حال

ա. Կասկած, երկդիմութիւն, անորոշութիւն: اسلامی اشتباه

ա. Երկդիմի կասկածելի: اسلامی اشتباهی

ա. Կողովակ (شد) Կողովակ: اسلامی اشتداد

ա. Սաստկութիւն, ուժգնութիւն: اسلامی اشتداد

ա. Ռուտ: اسلامی اشتراک (U. օշթրա) Ռուտ: اسلامی اشتراک

ա. Ատել, ատուր: اسلامی اشتراک

ա. Ընկերութիւն, ընկերակցութիւն: اسلامی اشتراك (شرکت) Ընկերութիւն, ընկերակցութիւն: اسلامی اشتراك

ա. Բոցավառում, հրկիզում, բորբոքում: اسلامی اشتعال (شعل) Բոցավառում, հրկիզում, բորբոքում: اسلامی اشتعال

ա. Զբաղմունք, պարապմունք: اسلامی اشتغال (شغل) Զբաղմունք, պարապմունք: اسلامی اشتغال

ա. Ծագում, ստուգարանութիւն: اسلامی اشتقاق (شق) Ծագում, ստուգարանութիւն: اسلامی اشتقاق

ա. Պարունակում, պարփակում, բովանդակում: اسلامی اشتغال (شامل) Պարունակում, պարփակում, բովանդակում: اسلامی اشتغال

ա. Գարունակում, պարփակում, բովանդակում: اسلامی اشتغال

ա. Գարունակում, պարփակում, բովանդակում: اسلامی اشتغال

ա. اشتها (gashayai) ցանկացաւ

Ախորժակ, ցանկութիւն:

ա. اشتهار (shahar) հռչակեց

Հռչակում, ծանուցում, յայտարարում, հրատարակում:

հրատարակել, յայտարարել:

հրատարակել, յայտարարել: Բայտարարութիւն:

ա. اشتى = Զաշտութիւն. =

յաշտ, աշտ (զոհ հաշտութեան):

ա. اشتياق (shoq) Կարօտում,

փափագում, կարօտ, փափագ, ցանկութիւն:

ա. اشجار (shjar) Ժառեր:

(Յգ. شجر)

ա. اشجع (shaj) Աւելի քաջ, ամենարաջ:

ա. اشخاص (shshax) Անձինք, մարդիկ. (Յգ. شخص):

ա. اشد (shad) Աւելի սաստիկ, ամենասաստիկ:

ա. اشر (shar) Վատթար, վատթարագոյն:

ա. اشرار (sharar) Զարազործներ:

(Յգ. شريف)

ա. اشراف (sharaf) Ազնուականներ:

(Յգ. شريف)

ա. اشراق (sharag) Արեւի ծագում,

արեւածագ, շքեղութիւն, պայծառութիւն:

Արեւելեան. اشراقى

ա. آسردن (asardan) Ծմլել, թրել,

զանգել:

ա. اشرف (sharaf) Աւելի ազնիւ. ամենաազնիւ.

ազնուական:

ա. اشرفى (sharafi) Ոսկէղբամ:

ա. اشعار (shashar) Ոտանաւորի տողեր,

ոտանաւորներ: (Յգ. شعر)

հաղորդում, ծանուցում, զեկոյց:

ա. اشعه (shash) Ծառագայթներ:

(Յգ. شعاع)

ա. اشغال (shashal) Գործեր, զբաղմունքներ:

հրատում:

ա. اشفاق (shashag) Կարեկցում,

զուրկ, արգահատանք:

հարութիւններ, շնորհներ:

ա. آشتكى (ashaghi) Խելացնող:

ում, խստնաշիթութիւն:

ա. آشتن (ashagan) Խանգարել,

յուզել, յիւարանալ, խելացնորուել:

ա. آشفته (ashafte) Խելացնորուած:

Ծաւագին վիճակում:

Արտա- (Արտա-)

աշտե- (աշտե-)

աշտե- (աշտե-)

աշտե- (աշտե-)

աշտե- (աշտե-)

ա. اشقياء (shashiyah) Թշուառականներ,

աւագակներ, ոնրագործներ: (Յգ. شقى)

ա. اشك (shashak) Արտասուք, կաթիլ:

Արտասուք թափող:

Արտասուահեղ, արտասուող:

Արտասուքի հոսում:

ա. آشكار (ashakar) = Աշկարայ,

յայտնի, ահնյայտ:

ա. اشكال (ashakal) Զեւեր, կերպարանքներ:

(Յգ. شكل):

ա. اشكال (ashakal) Շիթութում վարանում,

դժարութիւն, շիթութիւն:

Դժուարութիւն ունենալ:

ա. اشمالى (ashmali) Ծողորրութիւն,

կաստութիւն:

ա. آشنا (ashana) Ժանօթ, բարեկամ:

ա. اشنان (ashnan) Օշնան, կարսոյս:

ա. اشنائى (ashnani) Ժանօթութիւն, բարեկամութիւն:

ա. آشوب (ashub) Խստնակութիւն, շիթութիւն, աղմուկ,

(ցածր) ժխոր, ահ, սարսափ. դժբախտութիւն:

ա. آشوردن (ashordan) Խստնել. յօղել. բորբոքել:

ա. اشهاد (ashhad) Վկաներ: (Յգ. شاهد)

ա. اشهد (ashhad) Վկայում եմ:

ա. اشهر (ashhar) Աւելի անուանի, ամենամանուանի:

Ամիսներ:

ա. اشياء (ashiyah) Իրեր, կարասիք: (Յգ. شى)

ա. اشيان (ashyan) Բոյն:

ա. اشيايه (ashiyah) Բոյն:

Դրախտաբնակ
شيان جنت آشیانه کردن
Հինել

اصابع Մատներ
(صابع صق)

اصالت (اصل) Կայու-
նութիւն, իսկութիւն,
հարազատութիւն:
اصالتا Դրապէս, քա-
ցարձակապէս, ար-
մատապէս. անձամբ:

اصبع Մատ

اصح Աւելի ճշմարիտ,
ամենաճշմարիտ:

اصحاب Տէրեր:

اصحاب كہف Բա-
րայրի ընկերները (Եփե-
սոսի եօթը քնացողները):

Համաձայն մի առաս-
պելական պատմութեան
Եփեսացի եօթը քրիստո-
նեաներ փախչելով Դե-
կիոս կայսեր հալա-
ծանքներից՝ ապաստա-
նեցին մի քարայրում,
որտեղ նրանք 309 տա-
րի ընեցին, հրենց ու-
ղեկցող շան հետ: Մօ-
համադը սոյն պատ-
մութիւնը գետեղել է
Հուրանի 18-րդ գլխում:

اصدار (صدر) Արտա-
դրում, հրատարակում,
երեսում:

اصدافي Խեցիներ
(صدف صق)

اصرار (صر) Պն-
դում, թախանձում,
թախանձանք:

اصراف (صرف) Ծախսեց
ծախսում, վատնում:

اصطبل Դում, մսուր:

اصطفاً (صفو) Ընտրում:

اصطكاك Բաղխում:

اصطلاح (صالح) համա-
ձայնեց) Հաշտուելը.
ոճ, յատկաբանութիւն
դարձուածք (idiom):
(اصطلاحات صئق)

اصطلاحى Լեզուին յա-
տուկ՝ սեպհական,
յատկաբանական:

اصفاً Լսելը, ականջ դնե-

اصغر Աւելի փոքր [ը-
(կրտսեր) ամենափոքր:

اصف Սողմուն Իմաս-
տունի նախարարի անու-

اصفار Չէրօներ: [նր:

(صفر صق)

اصفر Դեղին, գունատ.
աւելի դատարկ, ամե-
նադատարկ:

اصفهان Սպահան:

اصفياً Արդարներ, մա-
քուր (մարդիկ), սուրբեր:
(صفي صق)

اصل 1. Արմատ, ծագում,
հիմ ք: 2. Սկզբունք, պատ-
ճառ, սկզբնատիպ:
3. Դրամազուլիս.
4. Ցեղ, ազնականութիւն.
5. Բնագիր:
6. Իսկական, հարազատ:
(اصول صئق)

اصلاً Ամենեւին, ընաւ:

اصلاح Ուղղում,
սրբազրում, բարենո-
րոգում, բարեփոխում.
հաշտութիւն:

اصلاح کردن Բարե-
նորոգել, բարեփոխել,
ուղղել, հաշտեցնել:

اصح Աւելի լաւ, ամե-
նալաւ, ամենախոր-
հրդատրելի:

اصلى Իսկական, հիմնա-
կան. սկզբնական, նախ-
նական:

اصلى قيمت Իսկական
արժէք:

اصم Խուլ:

اصناف Տեսակներ. դա-
սակարգեր (արհես-
տատուների): (صنف صق):

اصوات Ձայներ:
(صوت صق)

اصول Արմատներ, տար-
րեր, հիմունք, սկզբունք-
ներ, պատճառներ. վար-
դապետութիւններ:
(اصل صق)

اصولاً Սկզբունքով:

اصيل Ազնական, ապնա-
զարմ, քաջատոհմիկ:

اضاعت (ضيع) Վնասում,
կործանում, վատնում:

اضافت (ضيف) Ծաւելում,
յաւելում, սեռական
հոլովի կապակցութիւն
արտայայտուած քա-
րահով:

اضداد Հակադարձներ,
հակադրութիւններ:
(ضد صق)

اضرار Վնասներ.
(ضرر صق)

اضراراً Վնասում:

ա. اضطراب (ضرب) հիւսիսային
 Յուզում, վրդովմունք
 մտատանջութիւն,
 խոտովութիւն, շփոթութիւն:
 ա. اضطراب (ضرب) վնասեց
 ընկնել, ընկաւ
 տուութիւն, թշուառութիւն:
 ա. اضعف Աւելի նուազ,
 ամենանուազ:
 ա. اضلاع Կողմեր, զաւառ-
 ներ, կողքի ոսկորներ.
 (ضلع) (Նգ.)
 ա. اضلال (ضل) Գայթակղում
 զայթակղութիւն, մո-
 լորութիւն:
 ա. اضمحلال (ضمحل) Անհե-
 տացում, ոչնչացում,
 ընկճում:
 ա. اضاؤا Լոյսեր, շքեղու-
 թիւններ. (ضؤ) (Նգ.)
 ա. اطاعت (طاع) Գնազանդ
 էր) Հնազանդութիւն,
 հպատակութիւն, հաւա-
 տարմութիւն, հլոթիւն:
 ա. اطاق Սենեակ:
 ա. اطالت (طول) Երկարում,
 երկարածում, ըն-
 դարձակում, ընդար-
 ծակութիւն:

ա. اطباء Բժիշկներ:
 (طبيب) (Նգ.)
 ա. اطراف Կողմեր, սահ-
 մաններ, շրջակայք:
 (طرف) (Նգ.)
 ա. اطعمه Կերակուրներ.
 (طعام) (Նգ.)
 ա. اطفأ (طفي) Շիջում, մա-
 րում, հանգնում:
 Զրդեհաշէջ:
 ա. اطفال Երեխաներ:
 (طفل) (Նգ.)
 ա. اطلاع (طلع) զիտէր),
 ծանօթութիւն, տեղե-
 կութիւն:
 ա. اطلاع دادن Ծե-
 դեկութիւն տալ, տե-
 դեկացնել, ծանուցանել:
 ա. اطلاع داشتن Ծե-
 դեկութիւն ունենալ:
 ա. اطلاق (طلق) Արձակում,
 ազատում, վտարում,
 ամուսնալուծում, դա-
 տարկում:
 ա. اطلس Սնդուս (satin):
 ա. اطماع (طمع) Տենչալը,
 անձկալը, ազատութիւն:
 ա. اطمینان Միամտու-
 թիւն, ապահովութիւն,
 հանգստութիւն, խա-

ղաղութիւն, երաշխա-
 տրութիւն:
 ա. اطناب Պարաններ:
 Երկայնաքանու-
 թիւն, մեծաքանութիւն:
 ա. اطوار Զեւեր, եղանակ-
 ներ. գործողութիւններ:
 (طور) (Նգ.)
 ա. اظهر Աւելի մաքուր,
 ամենամաքուր.
 ա. اظهار (ظهر) Երեւաց).
 Յայտնում, երեւում, ծա-
 նուցում, արտայայտում.
 վկայութիւն:
 ա. اظهار تحریری Լեզու
 Գրատուր վկայութիւն:
 ա. اظهار زبانی Բա-
 նասուր վկայութիւն:
 ա. اظهار داشتن Յայտ-
 նել, յայտարարել,
 արտայայտել:
 ա. اظهار نامه Երաշխա-
 րարագիր:
 ա. اظهر Աւելի յայտնի,
 ամենայայտնի:
 ա. اعاجم Բարբարոսներ:
 (عجم) (Նգ.)
 ա. اعاجيب Զրաշալիքներ:
 (عجوبه) (Նգ.)
 ա. اعاده Վերադարձ,

վերահաստատութիւն,
 կրկնողութիւն. այցելում
 հիւանդներին:
 ա. اعانت (عون) Օգնութիւն,
 հանգանակութիւն, շնորհ:
 ա. اعتاق Ազատ արձակում,
 ազատում, թողարկում:
 ա. اعتبار (عبر) Գնատեսաց
 Վստահութիւն, հաւատ,
 համարում, յարգ. վարկ:
 ա. اعتباری Վստահելի,
 արժանաւարգ:
 ա. اعتدال (اعتدال) Զաւիստութիւն,
 զա-
 րեխատնութիւն, համա-
 չափութիւն:
 ա. اعتداليون Զաւիս-
 տրականներ:
 ա. اعتذار (عذر) Զքմե-
 դանք, ներում խնդրելը:
 (apology)
 ա. اعتراض (عرض) Հակա-
 ոսկութիւն, դիմա-
 դրութիւն, առարկու-
 թիւն, ընդդիմութիւն:
 ա. اعتراض کردن Երեւան
 Առարկել, հակառակել:
 ա. اعتراف (عرف) Խոս-
 տովանեց) Խոստովա-
 նութիւն:

ա. اعتزال (عزل) Անջատում, զատում հրաժարում. հերձուած:
 ա. اعتساف (عسف) Մոլորում. հարստահարութիւն:
 ա. اعتصاب (اعتصاب) Գործադուլ:
 ա. اعتصام (عصم) Մեղքից հեռացում:
 ա. اعتضاد (اعتضاد) Օգնութիւն խնդրելու:
 ա. اعتقاد (اعتقاد) հաստատում, վստահութիւն:
 ա. اعتكاف (اعتكاف) Առանձնանալն եւ մշտապէս աղօթքով զբաղուելն որ եւ է մզկիթում (յատկապէս Մէկկայում). զսպումը կրից:
 ա. اعتلاء (اعتلاء) Բարձրացում: բարձրութիւն:
 ա. اعتماد (اعتماد) հաստատում, վստահութիւն, ապահանջութիւն:
 ա. اعتداد (اعتداد) հաստատում, վստահութիւն:
 ա. اعتناء (اعتناء) Փոխ, ուշադրութիւն:

ա. اعجاز (اعجاز) Հարմանք, հրաշք, հրաշալիք. յուսահարութիւն:
 ա. اعجمى (اعجمى) Բարբարոս, արաբերէն խօսել չը գիտցող:
 ա. اعجوبة (اعجوبة) Հրաշք, սքանչելի բան:
 ա. اعداء (اعداء) Թշնամիներ: (եզ. عدو):
 ա. اعداد (اعداد) Թուեր. (եզ. عدد):
 ա. اعدام (اعدام) Ոչնչացում, կործանում, գլխատում:
 ա. اعدل (اعدل) Աւելի արդար, ամենարդար:
 ա. اعدى (اعدى) Աւելի թշնամական, ամենաթշնամական:
 ա. اعداب (اعداب) Տանջում:
 ա. اعراب (اعراب) Արաբներ: (եզ. عرب):
 ա. اعراض (اعراض) Հիւանդութիւն. դէպքեր, պատահարներ. հիւանդութիւն, տհաճութիւն:
 ա. اعراف (اعراف) Դրախտի եւ դժոխքի սահմանք. Մի տեսակ քաւարան, որ ըստ Սաստու՛ դժոխք

է երեւում երանեալների համար, իսկ դրախտ՝ դժոխքի դատապարտեալների համար:
 ա. اعزاز (اعزاز) Մեծարում, յարգում, պատում:
 ա. اعزاز کردن (اعزاز کردن) Մեծարել, յարգել, պատուել:
 ա. اعزاز (اعزاز) Առաքում (պատգամատրութեան):
 ա. اعصاب (اعصاب) Զիղներ, նեարդեր (եզ. عصب):
 ա. اعضاء (اعضاء) Անդամներ. (եզ. عضو):
 ա. اعطاء (اعطاء) Ենթրում, պարգևում:
 ա. اعطاف (اعطاف) Ենթրմանք, պարգևներ:
 ա. اعظم (اعظم) Աւելի մեծ, ամենամեծ, գերազանց:
 ա. اعظم (اعظم) Մախարարապետ:
 ա. اعلام (اعلام) Դրօշակներ. (եզ. علم):
 ա. اعلام (اعلام) } Եւստարարում, ծանուցում, հրատարակում, յայտարարութիւն:
 ա. اعلان (اعلان) }

ա. اعلامیه (اعلامیه) Եւստարարութիւն (կատարական):
 ա. اعلم (اعلم) Աւելի գիտուն, ամենագիտուն:
 ա. اعلى (اعلى) Աւելի բարձր, ամենաբարձր:
 ա. اعلى حضرت (اعلى حضرت) Ենթրիւն Վեհափառութիւն:
 ա. اعلم (اعلم) Աւելի ընդհանուր, ամենաընդհանուր:
 ա. اعمال (اعمال) Գործեր, գործողութիւններ. (եզ. عمل):
 ա. اعمام (اعمام) Հօրեղբայրներ: (եզ. عم):
 ա. اعمى (اعمى) Կոյր:
 ա. اعوان (اعوان) Օգնականներ: (եզ. عون):
 ա. اعوج (اعوج) Ժուռ:
 ա. اعيان (اعيان) Աչքեր. ազնուականներ, մեծամեծներ. (եզ. عين):
 ա. آغا (آغا) Տէր. ներքին:
 ա. آغاریدن (آغاریدن) Թրջել, կակղացնել, խոնաւացնել:
 ա. آغاز (آغاز) Սկիզբ:
 ա. آغاز کردن (آغاز کردن) Սկսել:

کتابخانه خصوصی
 غلامحسین - سرود

ա. افتراق Բաժա- (فرق) Բաժա-
 նում, անջատում:
 ա. افتقار Զքաւորու- (فقر) Զքաւորու-
 թին, աղքատութիւն:
 ա. افخم Աւելի փառասոր,
 ամենափառասոր:
 ա. افراختن Բարձրա-
 ցնել, փառաբանել:
 ա. افراد Անհատներ:
 (فرد. Եզ.)
 ա. افراز 1) Բարձր, բար-
 ծրացած, բարձրացող:
 2) Բարձրութիւն.
 3) Գազաթ.
 4) Դուրս ցցում.
 ա. افراسياب Զին թա-
 զաւորի անուն:
 ա. افراشتن Բարձրաց-
 նել, ծածանել, գովա-
 բանել:
 ա. افراط (فراط) Սահմանից
 անցնելը, շատութիւն,
 չափազանցութիւն, ծայ-
 րայեղութիւն:
 ա. افراطيون Ժայռա-
 յեղահաւաններ:
 ա. افروختن Վառել,
 բորբոքել, լուսատրել:
 ա. افروز Լուսատրող, բո-
 ցալատող.

ա. افروز Աշխարհը
 լուսատրող:
 ա. آفريدكار Արարիչ,
 Աստուած:
 ա. آفريدگان Արարած-
 ներ, ստեղծուածներ:
 ա. آفريدن Ստեղծել:
 ա. آفريدن Գովեստ, դրուա-
 տիք. կեցցե՛ս:
 ա. آفريدن کردن Կովել,
 դրուատել:
 ա. آفريدن چنانچه Էլ-
 խարհի ստեղծողը,
 աշխարհաստեղծ:
 ա. آفريدنده Արարիչ:
 ա. آفريدنش Ստեղծագոր-
 ծութիւն:
 ա. افزا Ծատացնող, բազ-
 մացնող, աւելացնող:
 ա. افزا روح Զոգի կազ-
 դուրող, հոգեզուարն:
 ա. افزا Զուար-
 ճութիւն առաջացնող:
 ա. افزائيدن Աւելացնել,
 շատացնել, բազմացնել:
 ա. افزايش Թաւելում, շա-
 տութիւն:
 ա. افزودن Ծատացնել:
 ա. افزون Աւելի, առաւել,

առաւելագանց, զանա-
 զան, բազմադիմի. աճող:
 ա. روزافزون Ծրէց օր
 աճող:
 ա. افزونی Ծատութիւն,
 առատութիւն, յաւելում:
 ա. افساد Եւփշտակում,
 կողոպտում. սպակա-
 նում. կործանում:
 ա. افسار Երասանակ:
 ա. افساريدن Լկտի խօ-
 սել:
 ա. افسانه Առասպել, ա-
 ռակ. դիւթութիւն:
 ա. افسردن Երտմել. սա-
 ռել, ստոյց կապել:
 ա. افسرد Թագ,
 Գլխի կա-
 ճառ. [տար-
 ւած. ստոյց կապած:
 ա. افسردن Ծղինդր (ab-
 sinth):
 ա. افسوس Ափսոս. տրիս-
 տիա.
 ա. افسوس خوردن Եւփսոս
 ւել, ափսոսել:
 ա. افسون Կախարդութիւն,
 դիւթութիւն:

ա. افسان Եւփսոս, հրա-
 տարակում:
 ա. افساردين Ծմլել, ճնշել,
 սեղմել:
 ա. افشان Երող, սփռող:
 ա. افشان خون Արիւն
 թափող, արիւնացալտ:
 ա. افسان گل Ժաղիկ
 սփռող, ծաղկասփիւռ:
 ա. افساندين Երել, սփռել,
 տարածել:
 ա. افسردن Զտել, նմլել,
 սեղմել:
 ա. افسح Աւելի պերճա-
 խօս, ամենապերճախօս:
 ա. افضال Առաքինութիւններ.
 (فضل. Եզ.)
 ա. افضل Աւելի գե-
 րագանց,
 ա. افضلتر Աւելի կու-
 տարեալ:
 ա. افطار Նախաճաշում.
 ծովի բեկանում:
 ա. افعال Գործեր, գոր-
 ծողութիւններ.
 (فعل. Եզ.)
 ա. افعی Իժ:
 ա. افغان Ողբ, կոծ. աֆ-
 դաններ:

ա. افق Զորհզուն.
(صق. آفاق):

ա. افكار Մտքեր, խորհրդաժողովուհներ, կարծիքներ. (صق. فكر):

պ. افكن Չգել, վնասել. ծշող, նետող:

պ. افكندن Չգել, նետել:

ա. افلاح Յաջողութիւն. բարգաւաճում:

ա. افلاس Չքատրութիւն, աղքատութիւն, սնունդութիւն:

ա. افلاطون Պղատուն:

ա. افلاك Երկինք, երկնային մարմիններ. (صق. فلك):

ա. افلاج Հաշմ:

ա. افواج Ջորսմասեր, զօրքեր, բազմութիւններ. (صق. فوج):

ա. افواه Բերաններ. շուկաներ, տարածալնութիւններ: (صق. فم كاس)

ա. افول Արեւի մայր մըտնելը:

ա. افهام Հասկացողութիւններ (صق. فهم):

ա. افيون = Ափիոն:

պ. آقا Տէր, պարոն:

պ. آقايانو Մարմաշ:

ա. اقارب Ազգականներ. (صق. قريب):

ա. افاصى Հեռաւոր մասեր: (صق. اقصى):

ա. اقاليم Կլիմաներ, երկիրներ, սահմաններ: (صق. اقليم):

ա. اقامت Բնակութիւն, բնակարան, հաստատում, տեղատրում, մնալը:

ա. اقايم U. Երրորդութեան անձերը:

ա. اقبال (قبل մօտեցաւ). Բարեբաստութիւն, երջանկութիւն, յաջողութիւն, յառաջացում:

اقباله Թո՛ղ նրա բախտատրութիւնը յարատեւ լինի:

ա. պ. اقبالمند Բախտաւոր, բարեբաստիկ:

ա. اقباس Փոխառում, փոխառութիւն. վկայութիւն. (յատկապէս Չօրս)

ա. اقتدا Եղեգր՝ Նմանութիւն, հետեւողութիւն:

اقتدا کردن Նմանել, հետեւել:

اقتدار Կարողութիւն, զօրութիւն, իշխանութիւն, ազդեցութիւն:

اقتدار ذو الاقتدار Ազդեցութիւն ունեցող, ազդեցիկ, հզօր (իշխան):

اقتران Կցորդութիւն, միատրութիւն. հանդիպութիւն (մուրակների), ընկերակցութիւն:

اقتسام Բաժանում. երդում:

اقتصاد Խնայողութիւն, տնտեսութիւն:

اقتصادى Խնայողական, տնտեսական:

اقتصار Կամառօտութիւն:

اقتضاً Պահանջում, ժամանակի պահանջ. ստիպողականութիւն:

اقداح Բաժակներ: (صق. قدح):

اقدام Բաշխեր. ջանացողութիւն. ժրութիւն, ուշադրութիւն:

اقدام نمودن Բաշխել

լեր վերցնել, յառաջանալ:

ا. اقدس Աւելի սուրբ [սուրբագան], ամենասուրբ:

ا. اقدام Նախկին, նախորդ:

ا. اقرار Խոստովանութիւն, հաւանութիւն, համաձայնութիւն:

اقرارنامه Համաձայնագիր:

ا. اقران Հասասարներ:

ا. اقرب Աւելի մօտ, ամենամօտ:

ا. اقرباً Ազգականութիւն: (صق. قريب):

ا. اقسام Տեսակներ, ծեւեր. երդումներ: (صق. قسم):

ا. اقصى Աւելի հեռաւոր, ամենահեռաւոր:

ا. اقصى شرق Ժայրագոյն Արեւելք:

ا. اقطار Կողմեր. մասեր, տարածութիւններ. կաթիլներ:

ا. اقل Աւելի քիչ, ամենափոքր, ամենալիտիւն:

ا. اقل Գունկ. սո նուազն:

ا. اقلية Փոքրամասնութիւն:

ա. اقلید Բանալի:
 ա. اقليم Կլիմայ, երկիր:
 (Յոգ. اقاليم):
 ա. اقنوم Ս. Երրորդութեան
 անձերից մէկը:
 ա. اقوال Խօսքեր, ասաց-
 ւածներ. (Յգ. قول)
 ա. اقوام Յեղեր, ազգեր:
 (Յգ. قوم):
 ա. اقيانوس Ովկիանոս:
 ա. اكابر Մեծամեծներ,
 հարուստներ. (Յգ. اكبر):
 ա. اكارم Ազնուականներ:
 ա. اكبر (كبر մեծ էր),
 Աւելի մեծ, ամենամեծ:
 ա. اكتساب Չեղք բերում,
 ստացում, շահում:
 ա. اكتشاف (كشف) Գիտ.
 հնարք:
 ա. اكتفا Բաւարար ի-
 նելը, բաւականութիւն:
 ա. اكتناه Հետազօտում,
 թախանցում, խնդրի
 մանրազննին քննում:
 ա. اكثر Աւելի շատ, սուստ,
 մեծագոյն մասը, շատերը:

اكثریت Մեծամաս-
 նութիւն:
 ա. اكرام Պատիւ, յարգանք,
 մեծարանք, շնորհ, ազ-
 նութիւն, բարեսրտու-
 թիւն, սուստածենութիւն:
 ա. اكرام Զգուանք, խոր-
 շանք. խորշում, դժկա-
 մակութիւն, տհաճու-
 թիւն:
 ա. اكرم Աւելի ազնուական,
 ամենաազնուական (ա-
 ուստածեն):
 ա. اكسير Փիլիսոփայի բար,
 կենսաջուր (elixir):
 ա. اكل Կերակրում, կերա-
 կուր:
 Կեր ու
 խում:
 ա. اكمال Կատարելութիւն,
 կատարում, լրում:
 ա. اكيل Փագ, սրակ:
 ա. اكمل Աւելի կատարեալ
 ամենակատարեալ:
 ա. اکناف Շրջակայք, կող-
 մեր, սահմաններ:
 ա. اكنون այժմ, ներկայ:
 ա. اكيد Խիստ, սաստիկ,

զօրեղ, կարեւոր, ստի-
 պողական:
 ա. آكاه Խստիւ:
 ա. آگاه = ազան, տեղեակ.
 Իրազեկ:
 ա. آگاهی Տեղեկութիւն,
 ծանօթութիւն:
 ա. آگاهيدن Տեղեկա-
 նալ, տեղեկացնել:
 ա. آگر Եթէ, թէն:
 ա. آگرچه Եթէ, չնայելով:
 ա. آگندن Լցնել, խնդել.
 փառաբանել:
 ա. آگندهپر Փետուր-
 ներով լցրած:
 ա. آگيش = Ակիշ, մի տե-
 սակ ճանկատր երկա-
 թէ գործիք:
 ա. آگين Բարձի, անկողնու
 եւ հանդերձի միջի լցնելը:
 ա. آل Սերունդ. ցեղ, զարմ,
 գերդաստան:
 ա. آلا Եթէ ո՛չ. սպա թէ
 ա. آلات Գործիքներ. [ո՛չ:
 (Յգ. آت):
 ա. الاغ Էշ, սամակ:
 ա. آلام Ցաւեր, վշտեր,
 նեղութիւններ:

(Յգ. التم):
 ա. الان Այժմ, անմիջապէս:
 ա. الله Աստուած:
 ա. الاهى Աստուածային:
 ա. آلايش Պղծութիւն, սպա-
 կանութիւն, անմար-
 րութիւն:
 ա. الباب Մտքեր, հասկա-
 ցողութիւններ:
 ա. البته Անշուշտ, անպատ-
 ճատ:
 ա. آلت գործիք, խաղալիք.
 սոնանդամ:
 آلت کردن Չեղք
 առնել, ծաղրել:
 ա. التجا Խնդիր, աղերս,
 թախանձանք, սպա-
 ինում:
 ա. التزام Պարտաւորագիր,
 պայմանաթուղթ,
 յանձն առնում, վարձ:
 ա. التفات Բաղցրութիւն,
 շնորհ, բարեսիրութիւն,
 ազնուի՛իւն:
 ա. التماس Աղաչանք, թա-
 խանձանք, խնդրանք,
 պաղատանք:
 ա. التمغا Արքայական
 կնիք, արքայական
 պատուանշաններ:

ա. التيام Էլեմ'ս Բուժում, բժշկում, հաշտութիւն. քաղաքավարութիւն. հպատակութիւն:

ա. الحاح Էլեմ'ս Թախանձանք, թախանձողութիւն:

ա. الحاصل Էլեմ'ս Կերջապէս, 'ի վերայ այս ամենայնի:

ա. الحاق Էլեմ'ս Միացում, կցում:

ա. الحمد لله Էլեմ'ս Փա՛ռք Աստուծոյ:

ա. الحال Էլեմ'ս Այժմ, ներկայ:

ա. الحان Էլեմ'ս Չայներ, եղանակներ, զեղզեղանք: Բաղքա՛նուազ, քաղցրա՛ծայն:

ա. الزام Էլեմ'ս Համոզում. ստիպում, հարկադրում. սպառնոյց:

ա. الزام کردن Էլեմ'ս Չերքակալել, մեղադրել. յանցաւոր գտնել:

ա. الطاف Էլեմ'ս Ծնորներ: (لطف Եզ.):

ա. الغا Էլեմ'ս Ջնջում:

ա. الغرض Էլեմ'ս Կերջապէս, 'ի վերջոյ, 'ի վերայ այս ամենայնի:

ա. الغياث Էլեմ'ս Խիստ տրտունջ կամ պահանջ իրատնք կամ արդարութիւն ստանալու համար:

ա. الف Էլեմ'ս Հազար:

ա. الفاظ Էլեմ'ս Բառեր, տէրմիներ: (لفظ Եզ.):

ա. الفت Էլեմ'ս Մտերմութիւն, ծանօթութիւն. գորով:

ա. الفختن Էլեմ'ս Չեղք բերել, շահել:

ا. القاب Էլեմ'ս Տիտղոսներ, պատուանուններ (لقب Եզ.):

ا. القصة Էլեմ'ս Կերջապէս:

ا. الك Էլեմ'ս Մաղ:

ا. الم Էլեմ'ս Ցաւ, նեղութիւն, վիշտ, անձկութիւն: (آلام Եզ.):

ا. الماس Էլեմ'ս Աղստամաղ:

ا. النك Էլեմ'ս Պատնէշ:

ا. الوا Էլեմ'ս = Հալուէ (aloes):

ا. الوان Էլեմ'ս Գոյներ, զանազան տեսակ գոյներ: (لون Եզ.):

ا. الوبالو Էլեմ'ս Բուլ, թթու կեռաս:

ا. ألوج Էլեմ'ս = Ալոճ.

ا. ألوجه Էլեմ'ս = ալուջայ:

ا. ألودن Էլեմ'ս Ապականել, աղտոտել, բծաւորել, արատաւորել:

ا. خواب الود Էլեմ'ս Բնաթաթախ:

ا. غبار آلود Էլեմ'ս Փոշաթաթախ:

ا. آلودگی Էլեմ'ս Ապականութիւն, պղծութիւն:

ا. آلوده Էլեմ'ս Ապականուած, պղծուած, խառնաշփոթուած, շաղախուած:

ا. الوش Էլեմ'ս Կերակուրի յտելուած կամ մնացորդ:

ا. الوند Էլեմ'ս Համադան քաղաքի մօտ գտնող սարի անուն:

ا. الوف Էլեմ'ս Հազարներ: (الف Եզ.):

ا. الويه Էլեմ'ս Դրօշներ, դրօշակներ. (لوا Եզ.):

ا. الوهيت Էլեմ'ս Աստուածութիւն:

ا. الهام Էլեմ'ս Երբնչութիւն, Աստուծային յայտնութիւն:

ا. الهم Էլեմ'ս Ո'վ Աստուած:

ا. الهى Էլեմ'ս Երկնային, Աստուծային, ո'վ Աստուած:

ا. الى Էլեմ'ս Դէպի, առ, մինչեւ: Ինչեւ ժամանակի վերջը: Մինչեւ Մինչեւ այժմ:

ا. اليم Էլեմ'ս Ցաւալի, վշտալի, անձկալի:

ا. ام Էլեմ'ս Մայր, արմատ. Գինի. (خايرين Եզ. մայր):

ا. الفضائل Էլեմ'ս Գիտութիւն. (کامالات Եզ. թեանց մայր):

ا. ام Էլեմ'ս Գոյականներին կցուած նշանակում է իմ. օր. Իմ զգեստը:

ا. اما Էլեմ'ս Բայց, սակայն:

ا. آماج Էլեմ'ս = [մաճ]. Արօր. նշան, նպատակ:

ا. امجد Էլեմ'ս Մեծ ազնուականներ (مجد Եզ.):

ا. آماده Էլեմ'ս Պատրաստ:

ا. آمادگی Էլեմ'ս Պատրաստութիւն:

պ. آمان Գատրաստելի
 ա. امارت Գեղարք. տէրու-
 թիւն, իշխանութիւն,
 պ. آمان Բունցք: (նշան:
 պ. آمان Բունել:
 ա. اماکن Ծեղեր, վայրեր,
 բնակութիւններ:
 (Եզ. مکان):
 ա. آمال Երեսեր, փափագ-
 ներ. (Եզ. مر):
 ա. امام Առաջնորդ. Մահ.
 մեղական կրօնի հոգե-
 տր պետ. արաբական
 ցեղապետ, որ իր մէջ
 միացնում է հոգետր եւ
 մարմնատր իշխանու-
 թիւնը:
 ա. امامت Իմամութիւն,
 իմամի պաշտօնը:
 ա. امام جمعه Այն
 իմամն, որ թագաւո-
 րի արեւշատութեան
 համար աղօթք է կա-
 տարում մզկիթում
 ուրբաթ օրերը:
 ա. امان Ապահովութիւն,
 խաղաղութիւն:
 ա. պ. امامزاده Իմամի

որդի. Մարգարէի
 սերունդից որ եւ է
 մէկի դամբարան:
 ա. امانت Աւանդ. սպասո-
 վութիւն:
 ա. امانى Պաշտպանութիւն,
 սպասովութիւն:
 Լ. امپراطور Կայսր:
 ա. امت Աղանդ. կրօն. ժո-
 ղովորդ:
 ա. امتثال Հնազանդութիւն,
 հպատակութիւն. նմա-
 նութիւն:
 ա. امتحان Քննութիւն,
 փորձ:
 ա. امتداد Երկարածա-
 թիւն, երկարատեւութիւն:
 ա. امتزاج Միութիւն,
 կցորդութիւն, միաու-
 ընութիւն, հանդիպու-
 թիւն:
 ա. امتلا Լիութիւն, առա-
 տութիւն. անմարտ-
 ղութիւն:
 ա. امتناع (منع) Արգելք,
 խափան, մերժում,
 արգելում:
 ա. امتنان Ենորհակալու-

թիւն, շնորհապար-
 տութիւն:
 ա. امتياز Բննաշնորհ,
 արտօնութիւն. գերա-
 զանցութիւն. զանա-
 զանութիւն, ընտրու-
 ղութիւն:
 ա. امثال Առակներ. նմանու-
 թիւններ. (Եզ. مثل):
 ա. امجد Աւելի գովելի,
 ամենագովելի:
 ա. امحاء Զնջում:
 պ. آمد 1. Եկամուտ. ժա-
 մանում 2. Ես եկաւ:
 ա. امداد Օգնութիւն, նը-
 պաստ:
 պ. آمدنى Մուտք, ժա-
 մանում:
 պ. آمدوشد Գալ ու գնալ.
 երթեւեկութիւն:
 ա. امر 1. Իր. 2. Գործ,
 խնդիր. 3. Հրաման,
 պատուէր. 4. Հրամայական:
 Գատուէր եւ
 արգելք:
 ա. امراً Ազնուականներ,
 մեծամեծներ: (Եզ. امير):
 ա. امراض Հիւանդութիւն-
 ներ, ախտեր:

(مرض. Եզ.):

ա. امرد Անտօրու երիտա-
 սարդ, նորահասակ:
 պ. آموزش Թողութիւն,
 արձակումն (մեղքից):
 պ. امرزگار Թողութիւն
 տող:
 պ. آمرزیدن Թողութիւն
 տալ:
 ա. امساک Խնայողութիւն,
 ժուժկալութիւն, կրճ-
 ծիւթիւն:
 պ. امروز Այսօր:
 ա. امزك Խողովակի ծայր:
 պ. امسال Այս տարի:
 պ. امشب Այս գիշեր:
 ա. امضاء Ստորագրութիւն.
 փոխանցում.
 امضاء کردن Ստո-
 րագրել:
 ա. امعان Խորհում, թա-
 փանցում. խորհրդածում:
 ա. امکان Հնարաւորութիւն,
 հասանականութիւն եւ-
 թաղրական գոյութիւն:
 امکان پذیر Հնա-
 րատր:

ա. امکنه Ծեղեր, ընակու-
թիւններ, ընակարան-
ներ: (Եզ. مكان):

ա. امل Իղծ, յոյս, փափագ:

ա. املا Բողոզազրութիւն. Թե-
լադրութիւն:

ա. املاك Կալուածք, կալուածք, ինչք ապրանք,
(Եզ. ملك):

ա. امم Ժողովուրդներ, ազգեր, կրօններ, աղանդներ:
(Եզ. امت):

ա. امن (امن ապահովէր) ապահովութիւն, խաղաղութիւն:

ا. امنيت Ապահովութիւն:

ا. اموال Ապրանք, ստացուածք, հարստութիւն:
(Եզ. مال):

ا. امواج Ալիքներ, կոհակներ:
(Եզ. موج):

ا. اموختن Սովորեցնել, սովորել կարդալ:

ا. امودن Պատրաստել:

ا. امور Գործեր, խնդիրներ, հարցեր, իրեր, (Եզ. امر):

ا. آموزش Բուսուցում, սովորում:

ա. آموزگار Բուսուցիչ, աշակերտ:

ا. اموزيدن Սովորեցնել:

ا. اموسنى = Ամուսին, մի կին, որ նոյն ամուսինն ունի, ինչպէս մի ուրիշը:

ا. امهال Եսպաղում, յետածգում:

ا. امى Անգրագէտ (Մօհամմադի տիտղոսներից մէկը):

ا. اميختن Խառնել, ըստադրել:

ا. اميد Երոյս, փափագ, տենչանք:

ا. اميدبخش Երեստույուսադրիչ:

ا. اميدوار Երեստալից, վստահ:

ا. اميدواري Երեստադրութիւն:

ا. امير Իշխան, պետ, թագաւոր:

ا. اميرالامرا Իշխանների իշխան. մի մեծ նահանգի փոխարքայ կամ նահանգապետ:

ا. اميرزاده Իշխանագուն, իշխանածին:

ا. انب Գործի հրամանատար:

ا. آميز Խառնած, խառնակ:

ا. انب شکر آميز Ծաքարախառն:

ا. انب باغبان Կամախառն, մտերմակամ:

ا. آميزش Խառնուրդ:

ا. امين 1. Ապահով: 2. Հաստատրիմ, վստահելի: 3. Վերահսկիչ:

ا. آن = Այն. պարսկերէն լեզուի յոգնակամացոցիչ ածանցը:

ا. انا Ես:

ا. انب Լնօթ, սման:

ا. انابت Զգջում, ապաշխարութիւն:

ا. اناب Իզակամներ:

ا. انار = Ծուռն:

ا. انارت Պայծատութիւն:

ا. انام Մարդիկ.
(Եզ. انم):

ا. آنان Երանք, այն (յոգ):

ا. انابت Եսակամութիւն:

ا. انبار = Ամբար, համբար, շտեմարան:

ا. انبار Կարգաւարտ:

ا. انباردن = Համբարել, ժողովել:

ا. انبارش Լցում, վերմակի նման կարելը:

ا. انب ز Ընկեր:

ا. انبازی Ընկերութիւն:

ا. انباشتن Լցնել, սրսկել:

ا. انباغ Հարձ, տուհուհի:

ا. انبان Փափուկ մորթիներ (այծու եւ այլն). կաշէ քսակ, պայուսակ:

ا. انبساط Ենծութիւն. զուարճութիւն, հրրծուանք:

ا. انبور Կամ Արցան, ունելիք:

ا. انبوه = Ամբոխ, քաղմութիւն:

ا. انبه Մանգօ պտուղը:

ا. انبيأ Մարգարէներ:
(Եզ. نبي):

ا. انبيق Թորանոց (alembic):

ա. انتباه հիշեցում Արթնութիւն,
 շրջահայեցողութիւն:
 ա. انتحار հիշեցում Անճնասպա-
 նութիւն:
 ա. انتخاب հիշեցում Ընտրութիւն,
 ընտրողութիւն:
 ա. انتزاع հիշեցում Գրաւում, յա-
 փշտակում, արմա-
 տախիլ անելը:
 ա. انتساب հիշեցում Կապակցու-
 թիւն, յարաբերու-
 թիւն, յարակցութիւն:
 ա. انتشار հիշեցում Հրատարակում,
 սփռում, տարածում:
 ա. انتصاب հիշեցում Կարգում:
 ա. انتظار հիշեցում Ակնկալութիւն,
 սպասում:
 ա. انتظام հիշեցում Կարգ, կանոնա-
 տրութիւն, կարգադրու-
 թիւն, բարեկարգութիւն:
 ա. انتفاع հիշեցում (نفع) Օգտակա-
 րութիւն, օգուտ:
 ա. انتقال հիշեցում (نقل) 1. Փոխա-
 ւորութիւն, տեղափո-
 խութիւն: 2. Կաղթա-
 կանութիւն: 3. Մեռ-
 նում:
 ա. انتقام հիշեցում Վրէժ, վրէժխըն-
 դրութիւն:

انتقام ցեղեցում հիշեցում Գրեթէ
 վրէժխնդիր լինել:
 ա. انتها հիշեցում Ժայռ, վերջաւո-
 րութիւն:
 պ. آنجا հիշեցում Այնտեղ:
 պ. انجام հիշեցում 1. Վերջ, վերջա-
 տրութիւն, վախճան,
 արդիւնք: 2. Պատահար:
 3. Տրտմութիւն, մտա-
 տանջութիւն: 4. Կատա-
 րում, ի կատար ածում:
 ա. انجام հիշեցում Յաջողութիւն,
 որեւէ զործի վառպե-
 տօրէն կատարելը:
 պ. انجمن հիշեցում Ընկերութիւն,
 ժողով, ժողովարան,
 սկումբ:
 պ. انجنيدين հիշեցում Անջատել
 նեղացնել:
 պ. انجير հիշեցում Թուզ:
 ա. انجيل հիշեցում Աւետարան:
 պ. انچنان հիշեցում Այնպէս:
 պ. آنچه հիշեցում Այն ինչ, ինչ որ:
 ա. آنجا հիշեցում Չեւեր, եղանակ-
 ներ. (نحو):
 ա. انحراف հիշեցում Շեղում, խո-
 տորում, խուսափում,
 զարտուղութիւն:

انحرف հիշեցում Մտա-
 Անհանգստութիւն,
 տկարութիւն:
 ա. انحصار հիշեցում Սահմանափա-
 կում, մենաշնորհ:
 ա. انحطاط հիշեցում Իջնում, նուա-
 զում, անկում:
 պ. انداجه հիշեցում Անդունում,
 խորհում:
 պ. انداختن հիշեցում Չգել, մղել,
 նետել, պարպել:
 Եւր հիշեցում Նետ
 արծակել:
 Բերն հիշեցում Գլխիվայր նետել:
 պ. انداز հիշեցում Նետում, ծգում.
 նետող, ծգող. քանակու-
 թիւն:
 պ. اندازه հիշեցում Չափ, տարա-
 ծութիւն. զնահատում:
 պ. اندام հիշեցում Անդամ. մարմին,
 մարմնի ձեւ:
 պ. اندر հիշեցում մէջ, ներսը. խորթ
 հայր, մայր կամ եղ-
 բայր:
 պ. اندرز հիշեցում 1. Խրատ, խոր-
 հուրդ: 2. Կտակ: 3. Պատ-
 էր: 4. Եանդիմանութիւն:
 պ. اندرون հիշեցում Ներսը. կա-
 նանոց:

اندك հիշեցում Փոքր, սակաւ:
 ա. اندلوس հիշեցում Սպանիա.
 Արաբները 710 Ք. յ.
 Թարէք Բէն Չիալի
 հրամանատարութեամբ
 նուաճեցին Անդալուս
 նահանգը, եւ ամբողջ
 Սպանիան նոյն անու-
 նով կոչեցին:
 պ. اندوختن հիշեցում Հաւաքել,
 ժողովել, դիզել, շահել:
 պ. اندودن հիշեցում Օծել, ոսկե-
 զօծել, ծեփել. կեղե-
 ւով պատել:
 պ. آندون հիշեցում Անդ, անդո,
 այնտեղ:
 պ. اندوه հիշեցում Անդոհ, թախիծ.
 հոգ, տրտմութիւն:
 պ. اندوه گين հիշեցում Անդոհա-
 կան, տրտմագին:
 պ. انديش հիշեցում Խորհում, խոր-
 հրդածում, մտաւածում:
 պ. انديشناك հիշեցում Ստախո,
 խոհուն, խոհական:
 պ. انديشه հիշեցում Հոգ, մտածու-
 թիւն, մտախոհութիւն:
 պ. انديشيدن հիշեցում Խորհել,
 մտածել:

ա. انترال Էնտրալ Վարք իջնում.
սերմահոսություն:

ա. انترجار Էնտրյար Բոնություն, հաստակություն:

ա. انتروا Էնտրուա Առանձնակեցություն:

ա. انس Էնս Մարդկություն:

ա. انس Էնս Մտերմություն, ծանօթություն, ընկերակցություն:

ա. انساب Էնսաբ Սերունդներ, ազգաբնակություններ:
(Եզ. نسب):

ա. انساب Էնսաբ Անկի յարմար, ամենայարմար:

ա. انسان Էնսան Մարդ, մարդկություն:

ա. انسانيت Էնսանիտ 1. Մարդկություն, մարդասիրություն: 2. Մարդկային ընություն: 3. Բարասրավարություն:

ա. انشاء Էնշա Շարադրություն, ոճի վայելություն, սկզբնատրություն:

ا. انشاء الله Էնշաալլահ Եթէ Տէրը ցանկանայ, Աստուծով:

ա. انصار Էնսար Օգնականներ:

(بقر. ناصر):

ա. انصاف Էնսաֆ Արդարություն, արդարասիրություն, հրատուր, կարեկցություն, արգահատություն, խղճատանք:

ա. انصرام Էնսրամ Աւարտում:

ա. انضباط Էնսնաբատ Կարգ պահպանում:

ա. انضمام Էնսնամ Կցում. անում, յաւելում.
انضمام Էնսնամ Ի միասին:

ا. انعام Էնսամ Պարգև, ընծայ, շնորհ:

ا. انعام Էնսամ Անասուններ, ուղտեր, արջառ:

ا. انعقاد Էնսնազադ Հաստատում, զումարում (ժողովի):

ا. انعكاس Էնսնեկաս Արձագանք, անդրադարձում, ցոլացում:

ا. انف Էնֆ Բիծ:

ا. انفاد Էնֆադ Ատաքում, փոխանցում, ցոլացում:
انفادداشتن Էնֆադաստեն Ուղարկել:

ا. انفس Էնֆս Շնչատրություններ, շնչեր. ծայներ. եղանակումներ:
(بقر. نفس):

ա. انفاق Էնֆաք Ժախում:

ا. انفجار Էնֆյար Պայթիւն, պայթում:

ا. انفختن Էնֆխտեն Շարել, ձեռք բերել:

ا. انفرد Էնֆրադ (فرد) Մենակություն, առանձնություն:

ا. انفرادي Էնֆրադայ Մենասոր, առանձնական, անհատական:

ا. انفراق Էնֆրաք (فرق) Բաժատում, հրաժարում, բաժանում. խափանում. վնասում:

ا. انفصال Էնֆսալ Անջատում, հրաժարում, բաժանում. վնասում:

ا. انفعال Էնֆեյալ Տրտմություն, վիշտ, ամօթ:

ا. انقضاء Էնֆազադ Վախճան, լրում. կատարում, աւարտ:

ا. انفيه Էնֆեյ (انف) Բիծախտ: Բիծախտի տուփ:

ا. انقباض Էնֆեբաս Արգելում. պրնդություն:

ا. انقراض Էնֆրազ Զնջում, սպառում. վախճան, կատարում:

ا. انقطاع Էնֆեկաթ (قطع) Խզում:

ا. انقلاب Էնֆալաբ 1. Յեղաշրջում, յեղափոխություն: 2. Փոփոխականություն, փոխարկում: 3. Խառնակություն, խոտվություն:

ا. انقوزه Էնֆուզ Մաղթ:

ا. انقياد Էնֆյադ Հնազանդություն, հլություն, հպատակություն:

ا. انك Էնկ = Անագ:

ا. انكار Էնկար Ուրացում, ժրխտում. մերժում:

ا. انكر Էնկր Անկի գարշելի, ամենագարշելի:

ا. انكشاف Էնկշաֆ Խաւարում (լուսնի, արեգակն եւ այլն):

ا. انكسار Էնկսար Բեկում, խորտակում, պարտություն. սպաշաւ, զղում. սրտաբեկում, լքում:

ا. انكشاف Էնկշաֆ (كشف) Դիտ, յայտնություն:

ا. انكاشتن Էնկաստեն Մտածել, կարծել, համարել:

ا. انكاريدن Էնկարիդեն հաշուել, թուել, գնահատել, ենթադրել. նկարել, քանդակել. տարածել:

ا. انكام Էնկամ = Անգամ, ժամանակ, եղանակ:

պ. انگختن ^{անգիչտեն} { Գրգռել,
 անգիչտեն } յուզել.
 գոյա-
 ցնել, արտադրել,
 հանել, մղել, քարշել:
 պ. انگز ^{անգոզ} Խթան (փիղ քշե-
 պ. انگشت (U. անգոշտ [լու-
 տա) Մատ:
 انگشتدشنام ^{անգոշտեմ} Ծու-
 ցամատ:
 պ. انگشتانه ^{անգոշտանե} Մատնոց:
 պ. انگلیس ^{անգլիս} { Անգլիա-
 انگلیز ^{անգլիզ} } ցի:
 պ. انگشتر ^{անգոշտր} Մատանի:
 պ. انگور ^{անգուր} Խաղող:
 պ. آنگه ^{անգե} Այն ժամանակ,
 այնուհետև:
 պ. انگیز ^{անգիզ} (անգիչտեն) Յա-
 րուցանող, յուզող:
 انگیز ^{անգիզ} Բռնակու-
 թիւն յարուցանող,
 խոտվայոյզ:
 انگیز ^{անգիզ} Անկեղ-
 ծութիւն յառաջացնող:
 انگیز ^{անգիզ} Զար-
 մանք շարժող, զար-
 մանասրանչ:
 պ. انوار ^{անուար} Լոյսեր, պայծա-
 րութիւններ: (Եզ. نور):

պ. انواع ^{անուան} Տեսակներ.
 (Եզ. نوع):
 պ. انوری ^{անուրի} Նշանաւոր պար-
 սիկ քանաստեղծ, վախ-
 ճանուած 1190 թուին:
 պ. آنها ^{անհա} Նրանք, նորա:
 պ. انها ^{անհա} Զեկուցում, յայտ-
 նում, յայտարարում:
 պ. انهام ^{անհամ} Պարտութիւն,
 տապալում:
 պ. انيس ^{անիս} Բարեկամ, ընկեր,
 ծանօթ, մտերիմ:
 պ. انيقه ^{անիգե} Նամակ, մաքուր:
 պ. او ^{աու} Նա, այդ:
 պ. آواخ ^{աուախ} = Աւաղ:
 պ. آوار ^{աուար} = 1. Աւերակ. 2. Զրր-
 կանք, անիրաւութիւն.
 3. Համար, հաշիւ.
 4. Թափառական:
 պ. آوارچه ^{աուարչե} Մա-
 տան. օրագրութիւն:
 պ. آواره ^{աուարահ} Թափառում. թրշ-
 ուտա:
 آواره ^{աուարահ} Գրքի գրքերի
 Թափառել:
 آواره ^{աուարահ} Տա-
 րասպանել, նեղացնել:
 պ. آوارگی ^{աուարագի} Թափառակա-

նութիւն:
 պ. آواز ^{աուազ} = Աւազ, ծայն,
 երգ, հնչիւն:
 պ. آوازه ^{աուազե} Հռչակ, համբու:
 պ. آوازيں ^{աուազին} Զայնել:
 պ. اواسط ^{աուաստ} Միջիններ:
 պ. اوامر ^{աուամր} Հրամաններ,
 պատուէրներ, արգելք-
 ներ. (Եզ. امر):
 պ. آوان ^{աուան} Ժամանակներ:
 (Եզ. آن):
 պ. اوایل ^{աուալ} Սկիզբներ:
 (Եզ. اول):
 պ. اوباش ^{աուբաս} Սինըրներ, սրի-
 կաներ, անպիտան մար-
 պ. اوباشتن ^{աուբաստեն} Կլանել, [դիկ]:
 պ. اوج ^{աուջ} 1. Գագաթ, կատար,
 ծայր: 2. Բարձրութիւն,
 զագագութիւն: 3. Եղա-
 նակ (նուագի):
 պ. اوجب ^{աուջիբ} Աւելի անհրա-
 ժեշտ, ամենաանհրաժեշտ:
 պ. اودا ^{աուդա} Սիրականներ,
 բարեկամներ:
 պ. اوراد ^{աուրադ} Զուրանի որոշ մա-
 սեր, որոնք կարդաց-
 ւում են զանազան ժա-

մերում. զահարանու-
 թիւններ: (Եզ. ورد):
 պ. اوراق ^{աուրաք} Թղթեր, տերեւներ:
 (Եզ. ورق):
 պ. آورد ^{աուրադ} Կոխել, ընդհարում:
 պ. آوردن ^{աուրադեն} 1. Բերել, կրել,
 2. Յառաջ բերել, ներ-
 կայացնել: 3. Զգել,
 թափել: 4. Պատմել,
 տեղեկացնել:
 اوردن ^{աուրադեն} Կա-
 տարել, ի կատար ածել:
 اوردن ^{աուրադեն} Յար-
 ծակուել:
 اوردن ^{աուրադեն} Մտա-
 բերել:
 պ. اردو ^{արդու} Բանակ, զօրք.
 Հնդկերէն:
 պ. اورك ^{աուրք} Կահ, թագ. փառք,
 պատիւ, յարգանք.
 Հնորհալի, յարգելի,
 պատկառելի:
 պ. اوزار ^{աուզար} 1. Մեղքեր. 2. Բեռ-
 ներ. 3. Նախարարներ:
 4. Գործիքներ, գէնքեր:
 պ. اوزان ^{աուզան} Ժանրութիւններ,
 չափեր: (Եզ. وزن):
 պ. اوس ^{աուս} = Յոյս:
 պ. استاد ^{աստադ} Ուսուցիչ, վար-

3. Աղաղակ, 4. = Ահոկ,
ախտ, հիւանդու-
թիւն:
 պ. آهوبره հոգեբանական ծագւոյ
 ա. اهويه հոգեբանական ծագւոյ (Եզ. هو):
 պ. آهيز համեստօրէն, հան-
 դարտօրէն:
 պ. ای = Է՛, Ե՛, Ե՛, Ե՛:
 պ. آي (հոգեբանական ծագւոյ),
 պ. آيا Արդեօր:
 ա. ايا = Ե՛, Ե՛, Ե՛, Ե՛:
 ա. اياب հոգեբանական ծագւոյ:
 ա. آيات Նշաններ, հրաշք-
 ներ, Ղուրանի համար-
 ները: (Եզ. آيات):
 ա. اياى Չնորհներ, շնորհներ,
 օգուտներ:
 պ. اياز Սօլթան Մահմուդի
 սիրականի անունը:
 ա. ايات Սահանգ, կուսա-
 կալութիւն, հշխանու-
 թիւն, տէրութիւն:
 ա. ايام Օրեր, ժամանակ-
 ներ (Եզ. يوم):
 ա. آيت Նշան, Ղուրանի հա-
 մար:

ա. ايتام Որբեր:
 (Եզ. يتيم):
 ա. ايتلاف Բարեկամու-
 թիւն, ծանօթութիւն,
 ընկերակցութիւն:
 ա. ايتار Մատուցում, նուիր-
 արարում:
 ա. ايجاب Անհրաժեշտ դար-
 ծնելը. համաձայնու-
 թիւն. առաջին առաջարկ
 Անհրաժեշտ կացուցանել:
 ա. ايجاد Հաստատում, պատ-
 րաստում, հայթայթում.
 գիտ, հնարողութիւն:
 ա. ايجاز Համառոտութիւն:
 պ. ايدر = Այդը, այստեղ:
 ա. ايدأ Կեղեքում, ճնշում.
 նեղութիւն, զրկանք:
 ա. ايراد Առարկութիւն, ընդ-
 դիմութիւն, փաստար-
 կութիւն:
 ա. ايراد نطقى ايرادى نطقى
 Ծառախօսել:
 պ. ايران Պարսկաստան:
 պ. ايراني Պարսիկ, պարս-
 կական:
 պ. ايزد Աստուած:

պ. ايزدى Աստուածային:
 պ. ايتادن Կանգնել,
 մնալ, կենալ, սպասել:
 պ. ايتاگه Կայարան:
 պ. ايشان Երանք:
 ա. ايصال Առաքում:
 ա. ايصاً Կրկին. վերստին,
 նոյնպէս:
 ա. ايقان Հաստատ լինելը,
 հաստատութիւն:
 ա. ايل Երկ, տոն. (յատ-
 կապէս վրանաքնակ
 կամ վաշկատուն մի
 ցեղ). (Եզ. ايلات):
 ա. ايلچى Դեսպան:
 ա. ايلغار Արշաւանք. առա-
 ա. ايمأ Նշան, ակ- (քում).
 նարկ. նշանակ:
 ա. ايمان Հաւատ, դաւա-
 նութիւն, կրօն:
 ա. ايمان Երդումներ:
 պ. ايماندار Հաւատարիմ:
 ա. ايمن Ապահով:
 ա. ائمه Իմամներ:

ա. اين Որտեղ:
 պ. اين Այս:
 (Եզ. اينان):
 պ. اينجا Այստեղ:
 պ. اينده Ապագայ, ապառ-
 նի, գալիք:
 պ. اينك Արդ, ահաւասիկ:
 պ. ايوان Սրահ, դահլիճ.
 պալատ:
 ա. ايهام Սպրդում, ակնար-
 կութիւն. հանելուկ.
 գաղտնիք:
 պ. آين Սովորութիւն, ծէս,
 կարգ, կանոն, օրէնք,
 կրօն:
 ա. آين بستان Զարդա-
 րել, պատրաստել:
 պ. آينه Հայելի,
 պ. آينه دار Հայելապահ
 (մի պաշտօնեայ ա-
 րեւելեան արքունիք-
 ներում):

պ. بارش բարձր Անձրեւ: (quasi)
 պ. بارعام բարձր Հասարակա-
 կան ատեան:
 ա. بارقه բարձր Փայլուն, շողշո-
 ա. بارك الله բարձր Աստուծոյ (դուն:
 տուած օրհնի. օրհ-
 նեալ է Աստուծոյ:
 պ. بارگاه բարձր Արքունիք, ար-
 քունական ատեան:
 պ. بارکش բարձր Սայլ:
 պ. بارگیر բարձր = Բեռնակիր:
 պ. باو բարձր = Պարիսպ, որմա-
 ծակ պարիսպ, բուրգ:
 պ. باروت բարձր = Վառոթ:
 պ. باروتخانه բարձր Բարձր Վա-
 ռոթարան:
 պ. بارور բարձր = Բարեբեր, պլու-
 ղաբեր:
 պ. باره բարձր 1. Աստուծոյ 2. Պար-
 ըիսպ, խրամ, ամրու-
 թիւն: 3. Ընտիր ծի: 4.
 Անգամ: 5. Դրութիւն,
 վիճակ:
 Երբ Երբ Մասին:
 պ. بارها բարձր Երբ Երբ:
 պ. باری բարձր Մի անգամ:

պ. باری چند բարձր Մի քանի
 անգամ:
 ա. باری բարձր Աստուծոյ,
 պ. باریاب բարձր Ընդունելութիւն
 [արքունիքում]:
 ա. باری تعالی բարձր Ամենա-
 բարձրեալն Աստուծոյ:
 պ. باریدن բարձր Անձրեւել, տե-
 դալ:
 պ. باریك բարձր = Բարակ, նուրբ:
 պ. باریك بینی բարձր Երբ Երբ Նրբաճա-
 յեցողութիւն:
 պ. باریکی բարձր Նրբութիւն, սրա-
 ժտութիւն:
 պ. باز բարձր = 1. Բազ: 2 = Բաց,
 պարզ, պայծառ: 3. Կրր-
 կին, դարձեալ: 4. Բա-
 զուկ, կանգուն: 5. Ըն-
 տրութիւն, զանազանու-
 թիւն: 6. Խաղացող:
 բարձր բարձր Յետ կե-
 նալ, զգուշանալ:
 բարձր բարձր Վերջամաս:
 պ. بازار բարձր Ծուկայ, բազար,
 վաճառականութիւն:
 բարձր բարձր Ծուկայիկ:
 պ. بازآمدن բարձր Վերա-
 դառնալ:

պ. بازآوردن բարձր Յետ բե-
 պ. بازپس բարձր Յետա- (րիկ:
 դարձ ակնարկ:
 պ. بازخواست բարձր Յետ պա-
 հանջում. հետագո-
 տութիւն:
 պ. بازارگر բարձր Վաճառա-
 պ. باز کردن բարձր բանալի կան:
 պ. بازکشیدن բարձր Յետ քա-
 պ. باززدن բարձր Նորից [շել:
 պ. بازگردیدن բարձր (խիել:
 Յետ դառնալ:
 պ. بازگردانیدن բարձր Յետ դարձնել:
 պ. بازارکافی բարձր Ան եւ տուր:
 պ. بازگشت բարձր Վերադարձ:
 պ. بازگشتن բարձր Վերադա-
 պ. بازگفتن բարձր Կրկ- (նալ:
 նել, կրկին ասել:
 պ. بازنده բարձր Խաղացող:
 պ. بازو = Բազուկ, թել:
 պ. بازوبند բարձր = Բազպան,
 բազկակապ:
 պ. بازی բարձր Խաղ, զբօսանք:

բարձր բարձր Յետ
 Խաղ խաղալ:
 պ. بازیافتن բարձր Յետ առ-
 նել, յետ ստանալ:
 պ. بازیچه բարձր Խաղ, խաղալիկ:
 պ. بازییدن բարձր Խաղալ:
 պ. بازیگر բարձր Չեղանածու:
 պ. باز = Բազ, հարկ, տուրք:
 ա. باز = Զախորդութիւն, խրա-
 տութիւն. առաքինու-
 թիւն, քաջութիւն. ան-
 վհերթութիւն:
 ա. باسق բարձր Բարձր (արմա-
 լենի):
 պ. باش բարձր Թող լինի, եղի՛ր,
 մնա՛յ:
 պ. باشامه բարձր = Վարչամակ, ե-
 ընտի ծածկոյթ կամ քող:
 ա. باسط բարձր Ընդարձակ, լայ-
 նատարած:
 պ. باشد բարձր Լինի:
 պ. باشنده բարձր Բնակիչ:
 պ. باشه բարձր Բազէ, ճնճուկ:
 պ. باشیدن բարձր Լինել, մնալ.
 կանգնել, բնակուել:
 ա. باصره բարձր Տեսողութիւն:

ա. باطل բա՛տլ Անվաներ, ան-
պէտք, չեղեալ. կեղծ,
յիմար:

տ. باطلاق բա՛տլա՛ց ծափահան:

ա. باطن բա՛տն Ներս, ներքին մա-
սը. ծածկուած, թագ-
նուած:

باطنا բա՛տնա՛ն ներքնապէս:

ա. باطنى բա՛տնի ներքին:

ա. باعث բա՛եթ Պատճառ, առիթ.
առարկայ:

պ. باغ բա՛ց Այգի, պարտէզ:

պ. باغبان բա՛ցբան Այգեպան:

պ. باغچه բա՛ցչե Փոքրիկ պարտէզ:

պ. باغستان բա՛ցստան Այգեստան:

ա. باغى բա՛ցի Ըմբոստ, ստամբակ,
ընակալ, մեղաւոր:

պ. بافتن բա՛ֆտն Հիւսել, գործել,
ոստայնանկել, ոլորել:

պ. بافته բա՛ֆե Հիւսուած, ոլորած:

պ. بافنده բա՛ֆնդե Հիւսող, ոս-
տայնանկ:

ա. باقلا բա՛կլա = Բակլայ:

ա. باقى բա՛կի 1. Մնացորդ: 2.
Յարատեւ, հաստատուն:
3. Յաւիտենական:

պ. بالك բա՛կ Երկիւղ, երկչոտու-

պ. باكه բա՛կե Ռւմ հետ: (Թիւն:

ա. باكره բա՛կրե Կոյս:

ա. باكى բա՛կի Արտասուք թափող:

պ. بال բա՛լ 1. Թել, բազուկ:
2. Մարմին, կազմուածք:
3. Սաստիկ, ուժեղ:

ա. بال բա՛լ Սիրտ, միտք. բարե-
կեցիկ վիճակ:

سرورالبال բա՛լաբալ Հոր-
ճուալի, բերկրալի:

պ. بالا բա՛լա 1. Վեր, վերեւ, բարձր:
2. Բարձրութիւն, գա-
զաթ: 3. Հասակ:

պ. بالاپوش բա՛լապոշ Վերմակ:

պ. بالاخانه բա՛լախանե Վերնայարկ:

պ. بالاگرفتن բա՛լագրֆտն Յաղ-
թել, վրայ ելնել:

ա. بالله բա՛լլե Յանուն Աստուծոյ:

ա. بالجملة բա՛լջմլե Համառոտակի,
ընդհանրապէս, ամ-
բողջովին, ՚ի մի բան:

պ. بالش բա՛լշ Բարձ:

ա. بالضرورة բա՛լսսուրե Անհրա-
ժեշտաբար:

ա. بالفعل բա՛լֆա՛լ Իրօք, իրապէս:

ա. بالغ բա՛լց Արքունքին հասած,
չափահաս:

بالغه բա՛լցե Աւելի բան:

ա. بااكل բա՛լակլ Բողորովին, ամ-
բողջապէս, բացարձա-
կապէս:

ա. بالمعرة բա՛լմերե Ամբողջովին:

պ. باليدگى բա՛լիդգի Անում:

պ. باليدن բա՛լիդն Անել, մեծանալ:

պ. بالين բա՛լին Բարձ:

بالين تربت բա՛լինտրեթ Գերեզ-
մանի զլխավերել:

տ. باليوز բա՛լիուզ Հիւպատոս:

պ. بام բա՛մ Առուտ, արշալոյս.
տանիք, առաստաղի վեր-
նակողմ:

պ. بامداد բա՛մդադ Առուտ, առա-
ւօտեան:

պ. بامدادان բա՛մդադան Հետեւեալ
առաւօտը:

պ. بامزه բա՛մզե Քաղցր, համեղ,
համով:

պ. بامكاه բա՛մկահ Առուտ, հե-
տեւեալ առուտ:

պ. بان բա՛ն 1. Մի տեսակ ծառ
(մոշայ): 2. Իբրեւ վեր-
ջածանց նշանակում է

պահապան. օր. دربان
դոնապան, باغبان պար-
տիզպան:

պ. بانك բա՛նկ Զայն, հնչիւն, աղա-
ղակ, հրաւէր աղօթքի:

պ. بانات բա՛նատ Բամբակէ կտոր:

պ. بانو բա՛նու Տանտիկին, իշխա-
նուհի. շիշ, սրուակ:

պ. بانوا բա՛նուա Հարուստ, բա-
րեբախտ:

ա. بانى բա՛նի Կառուցող, շինող,
հիմնող:

ա. պ. باوجود բա՛վուջ Թէպէտեւ,
չ՛նայելով:

պ. باور բա՛վուր = Վաւեր, ճշմա-
րիտ, հաւատարմութիւն,
վստահութիւն:

باورکردن բա՛վուրքը Հաւա-
տալ, հաւատ ընծայել:

պ. باورچى բա՛վուրչի Խոհարար:

պ. باوصف բա՛վուֆ Զ՛նայելով:

պ. باوى բա՛վույ Նրա հետ:

պ. باه բա՛ հ Սերմ. մերձաւորու-
թիւն. այրութիւն:

ա. باهر բա՛հե Յայտնի, բացա-
յայտ, ակնբերեւ. ընտիր,
գերազանց, յաղթող:

հատել:
 պ. برآوردن բռնակալութիւն 1. Դուրս
 բերել, դուրս հանել:
 2. Բարձրացնել: 3.
 Կատարել:
 պ. برآویختن բռնակալութիւն Կախել:
 ա. براهین բռնակալութիւն Ապացոյցներ,
 փաստեր. (Եզ. Բրهان):
 պ. برای բռնակալութիւն Համար, վասն,
 պատճառ, որովհետեւ:
 պ. برای چه բռնակալութիւն Ի՞նչու, ի՞նչու
 համար:
 ա. برایا բռնակալութիւն Մարդիկ, արա-
 րածներ. ազնուականներ:
 պ. بریاد բռնակալութիւն Բամուն տուած,
 վնասուած, կործանուած:
 պ. بربر բռնակալութիւն Վրայ, վեր. կրծքի
 պ. برست բռնակալութիւն Սովոր (վրայ:
 րութիւն. սովորոյթ):
 պ. برستن բռնակալութիւն Վերակապել.
 ստոյգ կապել:
 ա. بریط բռնակալութիւն Մի տեսակ տա-
 փղ կամ սրինգ:
 ա. بریطسرای բռնակալութիւն Զնա-
 րահար:
 պ. برپا բռնակալութիւն Կանգուն, հաս-
 տատուն:

պ. برتافتن բռնակալութիւն Ոլորել, դար-
 ծնել:
 պ. برت բռնակալութիւն Բո վրայ:
 պ. برتر բռնակալութիւն Աելի բարձր:
 պ.ա. بر تقدیر բռնակալութիւն Ենթա-
 դրութեամբ:
 պ. برتله բռնակալութիւն Պարգել, ընծայ:
 ա. برج բռնակալութիւն Բուրգ, աշտարակ,
 ամրոց. կենդանակեր-
 պի նշաններից մէկը:
 (Յոգ. برج):
 պ. برجا բռնակալութիւն Տեղին, կանոնա-
 տր զետեղուած:
 պ. برجستن բռնակալութիւն Ցատկել,
 ցատկոտել:
 պ. برجستگی բռնակալութիւն ցատկում.
 ցցւած քանդակ. պալար:
 պ. برجسته բռնակալութիւն 1. Բարձրա-
 ցրած, ցցուն, ցայ-
 տուն. 2. Բարձրա-
 քանդակ: 3. Յարմար:
 ա. برجیس բռնակալութիւն Լուսնթագ:
 (مشری):
 պ. برچیدن բռնակալութիւն Բաղել, հա-
 ւաքել, տեղափոխել:
 ա. برح բռնակալութիւն Աղէտ, թշուառու-
 պ.ա. برحق բռնակալութիւն Իրաւամբութիւն:

պ. برخ բռնակալութիւն Սակաւ, փոքր ինչ:
 ա. برخ բռնակալութիւն Առատութիւն:
 պ. برخاست բռնակալութիւն 1. Ժաշում,
 բարձրացում. 2. Յե-
 տածում. 3. Արձա-
 կում (գործից):
 պ. برخاستن բռնակալութիւն Բարձրա-
 նալ, վեր ելնել, ծագել:
 պ. برخفج բռնակալութիւն Մղծաւանջ:
 պ.ա. برخلاف բռնակալութիւն Հակառակ:
 պ. برخواندن բռնակալութիւն Արտասա-
 նել, կարդալ, կրկնել:
 պ. بر خوردار բռնակալութիւն Երջանիկ,
 երկար կեանք եւ
 բարօրութիւն վա-
 յելող:
 պ. بر خوردن բռնակալութիւն Հանդիպել,
 վայելել:
 պ. برخی բռնակալութիւն Մի քիչ, մի փոք-
 րիկ մասը. ոմանք:
 պ. برخیز բռնակալութիւն Կանգնի՛ր, ոտքի
 ե՛լ (برخاستن-ի հրամ.):
 ա. برد բռնակալութիւն Ցուրտ, ստոյգեալ:
 պ. بردار բռնակալութիւն Կրող, տանող:
 պ. بردار բռնակալութիւն Կախուած, խաչ-
 պ. بردار کشیدن բռնակալութիւն (ուծ,
 կախել, կախաղան
 հանել:
 պ. برداشتن բռնակալութիւն Վերցնել,
 բարձրացնել, տանել:
 պ. بردبار բռնակալութիւն Համբերող,
 համբերատար:
 պ. بردیدن բռնակալութիւն Պատասո-
 տել, ճեղքել:
 պ. بردن բռնակալութիւն 1. Տանել, կրել,
 2. Ետնել. 3. Հնազան-
 դել, կատարել:
 պ. فرمان بردن բռնակալութիւն Զրա-
 ման կատարել:
 պ. حملہ بردن բռնակալութիւն Յարձա-
 կում գործել, յար-
 ծակուել:
 պ. اعتقاد بردن բռնակալութիւն Հա-
 ւատալ:
 պ. برده բռնակալութիւն Կրած, տարած:
 պ. برده բռնակալութիւն Գերի, կալանաւոր:
 պ. بردی բռնակալութիւն = Պրտու, եղէգ:
 պ. بردفتن բռնակալութիւն Յառաջել,
 մազլցել, գերազանցել:
 պ. برز բռնակալութիւն Սերմ, հատիկ:
 բռնակալութիւն Հասակ, քործութիւն:
 պ. برزغہ բռնակալութիւն Թամբի շոր:
 պ. برزگر բռնակալութիւն Բռնակալութիւն Հո-
 դագործ:

պ. برزن բռն ճուն, բնակութիւն.
 փողոց:
 պ. برس Բրան, երասանակ:
 պ. برسام Բրասամ, կրթ-
 քի ցաւ. խելագարութիւն:
 պ. برسر Բրսր Գլխի վրայ:
 պ. برسم Բրսմ = Բարսմունք. ճիւ-
 դերի մի տրցակ, որ
 կրակապաշտները աղօթ-
 քի ժամանակ ձեռքին են
 բռնում:
 պ. برشتن Բրշտն Տապակել,
 խարշել:
 պ. برشدن Բրշտն Բարձրանալ:
 պ. برشك Բրշկ շնծայ, մատարայ:
 պ. برشکستن Բրշկստն Մնանկա-
 ա Բրշկստն թիւն լնալ:
 պ. بر طرف Բրտրֆ Վտարած,
 մերժած. գատ. ու-
 թոյն, առանձին:
 պ. بر طرف کردن Բրտրֆ կոն
 Վերացնել, արձակել,
 վերապահել:
 պ. برعكس Բրեքս Ընդհակա-
 ոսկն, հակադարձաբար:
 պ. برف Բրֆ Չիւն:
 պ. برف باریدن Բրֆ Բարիւն

պ. برف آب Բրֆ Բ Զիւնաջուր:
 պ. برفروختن Բրֆրօքտն Վտոել,
 բորբոքել:
 պ. برفزودن Բրֆզոտն Շատա-
 ցնել, աւելացնել:
 պ. برفشانیدن Բրֆշանիտն Ճմլել:
 ա. برق Բրք Կայծակ:
 պ. برقرار Բրքար Հաստատուն,
 կայուն. ամուր, ան-
 շարժ:
 ա. برقع Բրքե Բող, ծածկոց:
 ա. برقنداز Բրքնդազ Պատրու-
 գատր հրացան գոր-
 ծածող, հրացանակիր:
 պ. برقندان Բրքնդան = Բարեկեն-
 պ. برك Բրք Ուղտի մագից (դան:
 պատրաստուած հագուստ:
 ա. برکات Բրքատ Օրհնութիւններ:
 պ. برکه Բրքե = Պրքէ, լճակ, ա-
 սագան:
 ա. برکت Բրքտ Օրհնութիւն,
 ստատութիւն, յաջողու-
 պ. برکشودن Բրքշոտն Բաւ- (թիւն:
 նալ, թուլացնել:
 պ. برکنندن Բրքնտն Կրճատա-
 խիլ անել, պատատտել:

պ. برك Բրք Տերել:
 պ. برك ديدن Բրք Դիտն Վերաշր-
 պ. برك ريزی Բրք Դիւն Տերելա. (Չել:
 թատիութիւն, աշուն:
 պ. برك ريدن Բրք Դիտն Ընտրել:
 պ. برك گرفتن Բրք Գրքնել Վերցնել,
 տեղափոխել, տանել:
 պ. برك روده Բրք Դիտն Ընտրուած:
 պ. برك ستوان Բրք Տեւն Զիւն
 պ. برك ستانیدن Բրք Տեւնիտն (զէնք:
 Խելել, կորզել:
 պ. برك ستيدن Բրք Տեւնիտն Կտրել:
 պ. برك شودن Բրք Տեւնիտն Բանալ:
 պ. برك شستن Բրք Տեւնիտն Վերադա-
 նալ, շրջել, դարձնել:
 պ. برك ونوا Բրք Վնա Նպրուստ,
 ուտեստ, պարէն:
 պ. برم Բրմ Եթէ տանեմ,
 (برم را بجا):
 պ. برماه Բրմա Գլիր:
 պ. برمك Բրմք Խօրասանում
 ծնունդ առած սզնուս-
 տոնմ մի գերդաստանի
 անուն, յայտնի իրենց
 քարեգործութեամբ եւ
 առատածեղութեամբ:

պ. برمی آید Բրմի Բարմ Դուրս է
 գալիս, ծագում է:
 պ. برمیو Բրմիւ Միզակաթու-
 պ. برنا Բրնա Երիտասարդ, [թիւն:
 պատանի:
 ա. برنساء Բրնսա Մարդիկ:
 պ. برنج Բրնջ Բրինձ:
 պ. برنج Բրնջ = Պրնինձ:
 պ. برنجين Բրնջին = Ապարանջան:
 պ. برنده Բրնդե Կտրող, սուր,
 հատու:
 պ. برنده Բրնդե Տանող, կրող:
 ա. برنس Բրնս Կնգող, գլխանոց:
 պ. برنشانیدن Բրնշանիտն Մատեցնել:
 պ. برنشستن Բրնշստն Հեծնել:
 պ. بروت Բրոտ Բեխեր:
 ա. بروج Բրոջ 1. Աշտարակների
 բուրգեր: 2. Պարիսպ-
 ներ, ամրութիւններ. 3.
 Կենդանակելի նշաններ:
 (برج):
 պ. بروجی Բրոջի Այնպիսի
 մի եղանակով:
 ա. برودت Բրոտ Ծրտութիւն,
 պաշտութիւն,

ա. արուստի արուստի արուստի
 ծագում, երևում:
 ա. արումն բարեբեր,
 պտղաբեր, երջանիկ,
 բարեբախտ:
 ա. արուն Դուրս:
 ա. արուստի Նրա վրայ:
 ա. արե Գառն. Խոյ կենդա-
 նակերսը:
 ա. արհան Ապացոյց,
 փաստ: (Յոգ. արահին):
 ա. արհտ Ժամանակամի-
 ա. արհիստի Կրթել, ջրոց:
 սովորեցնել, քաշել,
 դուրս հանել:
 ա. արհմ Միասին, խառն,
 խառնաշփոթ:
 ա. արհմ Մասնակի Խառնաշփոթել, միասին
 խառնել:
 6. արհմն Բրահմին:
 (Յոգ արհմն):
 ա. արհմն Մերկութիւն:
 ա. արհմ Մերկ:
 ա. արի Ազատ, զերծ, զուրկ,
 պարզ:

ա. արի զմե Անպատասխանատու,
 ամբաստանութիւնից
 ազատ:
 ա. արի Յամարային. վայրենի:
 ա. արին Տապակած, խա-
 ա. արուն = Բրել, (շաժ):
 կարել, ճեղքել, տապալել
 (ծառ):
 ա. արիստ = Ապրշուտ,
 մետաքս:
 ա. արին = Վերին, բարձր,
 գերազանց:
 ա. արին (արին) Մրա վրայ:
 ա. ար Արծ:
 ա. ար Ընտիր կտաւ, քաթան:
 ա. ար Կերպասաւաճառ:
 ա. ար թուր:
 ա. ար Զնդնկոյ զինքի
 կեղեւր:
 ա. ար Սերմ:
 ա. ար Կտաւատ:
 ա. ար Մուշիկական
 թագաւորի նախարար
 րապետի անունը:
 ա. ար = 1. Վզուրկ, վզուրկ,

մեծ, խոշոր, յաղթ, ընդարձակ:
 2. Պետ: 3. Զափահաս, երիցագոյն:
 4. Ուժեղ, զօրեղ:
 ա. ար Կանաչ, Մեծամեծներ,
 ազնուականներ, գիտնականներ:
 ա. ար Կանաչ Ազնուարար,
 ջրեղաբար:
 ա. ար Կանաչ (ար) Կանաչ զուրկ:
 ա. ար Կանաչ Ազնուածին,
 մեծազգի:
 ա. ար Կանաչ ծեր, տա-
 ա. ար Կանաչ Մե- (րիքոտ):
 ծանուն, մեծանուն,
 մեծութեան արժանի:
 ա. ար Կանաչ Մեծութիւն,
 վսեմութիւն, պայծառութիւն:
 ա. ար Կանաչ Մեծութիւն:
 ա. ար Կանաչ Մեծանուն,
 մեծազգի, վեհանուն:
 ա. ար Կանաչ = Բժիշկ. ծիու
 բժիշկ:
 ա. ար Կանաչ Ուլ:

ա. ար Կանաչ, զուարճախօսութիւն:
 ա. ար Կանաչ Կանաչաբան:
 ա. ար Կանաչ Կանաչ, խնջոյք,
 սկուռք:
 ա. ար Կանաչ = [քաղմական]
 Խնջոյքի տեղ:
 ա. ար Կանաչ Սերմեր:
 (Յգ. ար):
 ա. ար Կանաչ Ոյժով:
 ա. ար Կանաչ Մեղք, յանցանք:
 ա. ար Կանաչ Մեղաւոր:
 ա. ար Կանաչ Բաւական, շատ:
 ա. ար Կանաչ Վերջացնել:
 ա. ար Կանաչ Բաւական, շատ:
 ա. ար Կանաչ (ար տարածեց)
 1. Ընդարձակ (դաշտ):
 2. Անկողին, կարպետ,
 փողածք: 3. Յուցադր-
 ւած ծախու ապրանք:
 ա. ար Կանաչ Պսակ:
 ա. ար Կանաչ Մեծութիւն, ան-
 վեհերութիւն:
 ա. ար Կանաչ Նման:
 ա. ար Կանաչ Բաւան:

պ. بستان բեռնա՞ն, բեռնա՞ն Վերցը-
 րու՛ր (ستان-ի հրավ.)
 բեռնա՞ն Բանջարանոց:
 պ. بستر բեռնա՞ն = (պատտառ), Ան-
 կողին, ներքևակ. ըստը:
 պ. بستم բեռնա՞ն Բասնեբրորդ:
 պ. بستن բեռնա՞ն Կապել:
 բեռնա՞ն Գայտել:
 պ. بستگی բեռնա՞ն Կապ, կա-
 պակցութիւն:
 պ. بسته բեռնա՞ն Կապած, կապոց,
 խորճ, հակ:
 պ.ա. بسد բեռնա՞ն = Բուստ. փորքիկ
 մարգարիտներ:
 պ. بسر شدن բեռնա՞ն Վերջանալ,
 զլուխ զալ:
 ա. بسط բեռնա՞ն Ժառարում, տարա-
 ծութիւն, ընդարձակութիւն:
 ա. بسم الله բեռնա՞ն Եսմուն Աս-
 տուծոյ:
 ա. պ. بسمل کردن բեռնա՞ն Զորհել:
 պ. بسنده բեռնա՞ն Բաւական, զոհ,
 ըստարար:
 պ. بسيار բեռնա՞ն Ծատ:
 պ. بسيار خپ բեռնա՞ն Ծատ ընա-
 ցող, ընամող, ընասէր:
 պ. بسيار خوار բեռնա՞ն Ծատակեր:

պ. بسيارى բեռնա՞ն Ծատութիւն,
 ստատութիւն:
 պ. بسی Ծատ:
 պ. بسىج բեռնա՞ն Պատրաստութիւն,
 ծեռնարկութիւն:
 ա. بسيط բեռնա՞ն Ծարածուած պարզ,
 տարրական. մակերեսոյթ:
 ա. بسيم բեռնա՞ն Ժպտող, զուարթ,
 ուրախ:
 պ. بش բեռնա՞ն = Բաշ:
 ա. بشارت բեռնա՞ն Աւետիս, ու-
 րախ լուր:
 ա. بشارت բեռնա՞ն Յնծութիւն,
 ուրախութիւն, զուար-
 ծութիւն:
 ա. بشر բեռնա՞ն Մարդ, մարդկու-
 թիւն:
 ա. بشرة բեռնա՞ն Վերնամորթ:
 ա. بشرات բեռնա՞ն Մարդկութիւն,
 մարդասիրութիւն, մարդ-
 կային ընութիւն:
 պ. بشكم բեռնա՞ն = Պատշգամ:
 պ. بشكير բեռնա՞ն Անձեռոց:
 ա. بشير բեռնա՞ն Աւետող:
 ա. بصارت բեռնա՞ն Տեսողութիւն:
 ա. بصره բեռնա՞ն Բասրա ըստաբլ:

ա. بصل բեռնա՞ն Սոխ:
 ա. بصير բեռնա՞ն Տեսնող, մտացի,
 խոհեմ, աշտարղ:
 ա. بصيرت բեռնա՞ն Տեսողութիւն,
 նախատեսութիւն, շր-
 ջահայեցողութիւն, խո-
 հեմութիւն:
 ա. بضاعت բեռնա՞ն Դրամագլուխ.
 սպրանք:
 բեռնա՞ն Բիւզատ:
 ա. بطا բեռնա՞ն (պ. بت) = Բաղ
 աման. ըստակ. կուժ:
 ա. بطال բեռնա՞ն Դատարկախօս,
 դատարկ, ծոյլ:
 ա. بطالت բեռնա՞ն Ռնայնութիւն,
 նանրութիւն, ոչնչու-
 թիւն, ստութիւն:
 ա. بطانت բեռնա՞ն Աստառ:
 ա. بطر բեռնա՞ն Յամատութիւն,
 սպերախտութիւն:
 ա. بطش բեռնա՞ն Կարողութիւն խր-
 ստութիւն, ընութիւն:
 ա. պ. بطك բեռնա՞ն = Բաղիկ:
 ա. بطل բեռնա՞ն Բաջ մարդ, ա-
 խոյեան:
 բեռնա՞ն Ոչինչ կամ ունայն
 լինելու:
 ա. بطلاق բեռնա՞ն Ծահիծ:

ա. بطلان բեռնա՞ն Ռնայնութիւն,
 ստութիւն:
 ա. بطن բեռնա՞ն Փոր, որովայն,
 արգանդ:
 ա. بطؤ բեռնա՞ն Դանդաղութիւն,
 ըթութիւն:
 ա. بطى բեռնա՞ն Դանդաղ:
 ա. بعاد բեռնա՞ն Հեռաորութիւն:
 ա. بعث բեռնա՞ն Առաքում. սրթնա-
 ա. بعثت բեռնա՞ն Առաքելու- [ցում:
 թիւն, պատուիրակութիւն:
 ա. بعد բեռնա՞ն Յետոյ:
 ա. بعدت բեռնա՞ն Հեռաորութիւն:
 ա. بعده բեռնա՞ն Յետոյ:
 ա. بعزه բեռնա՞ն Բարձր պատուի մէջ:
 ա. بعض բեռնա՞ն Բանի. որոշ:
 ա. بعضى բեռնա՞ն Մի ըսնի, ոմանք,
 ա. بعضى جمع բեռնա՞ն Չմիջ Փոր- (որոշ:
 ըիկ տուրքերից գոյա-
 ցած եկամուտ. փոր-
 ըիկ հարկադրութիւններ:
 ա. بعضى خرج բեռնա՞ն Խորքիկ
 ծախք:
 ա. بعل բեռնա՞ն Տէր, ամուսին:
 ա. بعلبك բեռնա՞ն Բաղաք Սիրի-
 ա յում:

ա. بعيد Բեյ՛իտ Հեռու, հեռաւոր,
բացակայ
عبد بعيد Բեյ՛իտ Երկար
ժամանակ:
ա. بعينه Բեյ՛նե Ծշտի, իրօք:
ալ. بغ Բեյ Կորիանուն, Աստուած:
ա. بغال Բեյ՛ալ Զորիներ:
(Եզ. بغل):
ա. بغاوت Բեյ՛աուտ Ապստամբու:
ա. بغايت Բեյ՛այտ Երոյժ, [Թիւն,
մեծապէս, չափազանց:
ա. بغتة Բեյ՛տե Եանկարծակի:
տ. بغچه Բեյ՛չե Զգեստի ծրար,
բողջա:
ա. بغداد Բեյ՛ադ (داد այգի եւ
արդարութիւն կամ بغ
եւ داد աստուածատուր):
Բաղդադ:
است بغداد خراب است Բեյ՛ադ Երոյժ
Ստամբուր դատարկ է,
ա. بغض Բեյ՛զ Ատելութիւն, թշնա-
մութիւն:
ալ. بغل Բեյ՛լ Անութ:
ա. بغل Բեյ՛լ Զորի:
ա. بغى Բեյ՛ի Ապստամբութիւն:
ա. بغير Բեյ՛իր Թողեալ, բացի:

ալ. بفت Բեյ՛ֆ Հիստած:
ա. بقا Բեյ՛ա Եարատեութիւն
կայունութիւն, մշտնջե-
նատրութիւն:
ա. بقاع Բեյ՛ա Ծեղեր, զաւտներ,
սահմաններ, երկիրներ,
շէնքեր, տանարներ:
(Եզ. بقعه):
ա. بقال Բեյ՛ալ Եպարալաճատ:
ալ. بقاول Բեյ՛աուլ Խոհանոցներ,
վերակացու:
ա. بقائى Բեյ՛այի Եարատեութիւն
տոկունութիւն:
ա. بقايا Բեյ՛այա Մնացորդներ,
յետամնաց հարկեր:
(Եզ. بقية):
տ. بغچه Բեյ՛չե Զգեստի ծրար
բողջա:
ա. بقر Բեյ՛ր Կով:
ա. بقسمات Բեյ՛սմատ } Պարսի-
մատ }
ا. بقسومات Բեյ՛սուատ }
ա. بقعه Բեյ՛չե 1. Ծեղ, զաւտ, եր-
կիր. 2. Շէնք, տանար
մզկիթ. 3. Դամբարան
(Եզ. بقاع):
ա. بقل Բեյ՛լ Կանաչեղէն:
ա. بقله Բեյ՛լե Բանջար, դալարիք

ա. بقيتى Բեյ՛իտ Մնացորդներ:
ա. بقيه Բեյ՛իե Մնացորդ:
ա. بقاء Բեյ՛ա Արտաստու, լացում:
ալ. بكار آمدن Բեյ՛ար Գէտք
ա. بكارت Բեյ՛արտ Կուսութիւն (շալ:
ալ. بكاول Բեյ՛աուլ Խոհարարապետ,
մատուցուց:
ալ. بكثر Բեյ՛կտ Զրահ:
ա. بکر Բեյ՛ք Կոյս, անդրանիկ:
Բեյ՛ք Առատ, արշալոյս:
Բեյ՛ք Առատեան:
ա. بکم Բեյ՛կմ Համր:
տ. بک کلام بیک Բեյ՛կ կամ Բեյ՛կ Բեկ,
բէզ, մօղոլական տիտղոս:
տ. بگزاده Բեյ՛զադե Բէզի որդի:
ա. بل Բեյ՛լ Բայց, դեռ, ինչեւիցէ:
ա. بلا Բեյ՛ա Ցաւ, աղէտ, թշուա-
նութիւն, դժբախտութիւն:
ա. بلا Բեյ՛ա Առանց:
عبد بلا Բեյ՛ա Երոյժ Ապարդիւն:
ա. بلاد Բեյ՛ալ Բաղաքներ, եր-
կիրներ: (Եզ. بلد):
ա. بلاغ Բեյ՛ալ Փոխանցում, առա-
ա. بلاغت Բեյ՛ալ Գերմա (ըում)

խօսութիւն, ճարտարա-
խօսութիւն:
ա. بلاهت Բեյ՛աիտ Երկարութիւն,
տխմարութիւն:
ալ. بلب Բեյ՛լ Սոխակ:
ալ. بلخ Բեյ՛լ Բաղաքի անուն:
ա. بلد Բեյ՛լ 1. Բաղաք, նահանգ,
երկիր: 2. Մեկկա: 3.
Գիտակ, տեղեակ:
ա. بلدان Բեյ՛լան Բաղաքներ:
(Եզ. بلد):
ա. بلده Բեյ՛լե Բաղաք:
ա. بلدى Բեյ՛լե Բաղաքային:
اداره بلدى Բեյ՛լե Բեյ՛լե Բա-
ղաքային Վարչութիւն:
ալ. بلست Բեյ՛ստ Թիգ:
ալ. بلسن Բեյ՛սն Ոսպ:
ա. بلع Բեյ՛լ Ալանում, լսիում:
ա. بلعین Բեյ՛լե Ալանել:
ա. بلغم Բեյ՛լե Բղղամ, խուխ:
ա. بلغا Բեյ՛լա Գերմախօսներ:
ա. بلکه Բեյ՛լե Գուցէ, թերեւս:
ալ. بلگه Բեյ՛լե Կողացում (բայց:
իրերի նշանաբան, որով
զողը զտնում է:

ա. بلقیس Բլկիս Սարայ թագու-
 հու անունը:
 պ. بلما Բլմա Հաստ, խիստ, խո-
 պ. بلند Բլնդ Բարձր, վեհ, (շոր:
 վահմ:
 Մեծահո-
 պ. بلندآواز Բլնդ-ձայն Բարձ- (զի:
 րածայն:
 պ. بلندبالا Բլնդբալա Բարձրա-
 հասակ,

}	Բարձրա-
	հասակ

 պ. بلندبانك Բլնդբանկ Բարձրա-
 հնչիւն:
 պ. بلندبين Բլնդբին Ծենչացող,
 ցանկացող:
 պ. بلندى Բլնդի Բարձրութիւն,
 վանութիւն:
 պ. بلوا Բլուա Ապտամբութիւն,
 խառնակութիւն:
 պ. بلوچستان Բլուճիստան Բելուճիս-
 ա. بلور Բլուր = Բիրեղ, (տան:
 ա. պ. بلورين Բլուրին = Բիրեղեայ:
 ա. بلوط Բլուտ Խոզկաղիւն, կաղ-
 ա. بلوع Բլուց Հայնաբաց (նի:
 (ամանի բերանը):
 ա. بلوغ Բլուց Արթունք, չափա-
 հասութիւն:

ա. بله Բլե Saktun, յիմար:
 պ. بلى Բլի Այո՛, իրաւի:
 ա. بليت Բլիտ Դժբախտութիւն:
 (Յոգ. Ելիտ):
 ա. بليد Բլիդ Ապուշ, յիմար:
 ա. بليغ Բլից Ծարտասան, պեր-
 ճախօս, կորովախօս.
 ազդու:
 պ. بليغ سعى Բլից Մեծ ջանք:
 պ. بليله Բլիլե Հալիլայ. (belleric
 myrobalan):
 պ. بيم Բլիմ = Բամբ [ծայն], բաս:
 պ. ا. بمثل Բլիմալ Երկնակի հա-
 պ. بمبلى Բլիմբլի Խեղկատակ:(մար:
 պ. ا. مجرد Բլիմջր Անմիջա-
 պէս, իսկոյն եւ եթ:
 ա. بن (ان) Բլն Որդի:
 պ. بن Բլն Արմատ, ծայր, հիմք:
 ա. بن Բլն Պարարտ:
 ա. بنا Բլնա Ծէնք, շինութիւն:
 Ծորա-
 շէն, նորակառոյց:
 Ծինող, որմնադիր:
 ա. պ. بناکردن Բլնկրդն Ծինել,
 կառուցանել. սկսել:

ա. بنات Բնատ Դասերը:
 Խոտի
 դասերը՝ դալար բոյ-
 պ. بنابر Բնաբր Ըստ, հա. [սեր:
 մածայն, պատճառով:
 Ուստի, ու-
 րեմն, 'ի վերայ այսր
 ամենայնի:
 ա. بنادر Բնադր Ծաւահանգիստ-
 ներ, (Յգ. Բնդ):
 պ. بناگوش Բնագոշ Ականջի ներ-
 քին մասը:
 ա. بنان Բնան Մատի ծայրեր,
 ա. بنای Բնայ Հիմք:(մատներ:
 ա. بنت Բնտ Դուստր, աղջիկ:
 Սարի
 դուստր՝ արծազանք:
 ա. بنج Բնջ = Բանգ (henbane):
 ա. بنچاق Բնճակ Հին կալուածա-
 գրեր եւ վաւերաթղթեր:
 պ. بند Բնդ = 1. Բանտ, բան-
 տարգելութիւն: 2. Կապ,
 յօղակապ: 3. Դօտի: 4.
 Թումք: 5. Աւազան, ջրը-
 շեղջ: 6. Մենզութիւն,
 խարդախութիւն:
 պ. بندانگشت Բնդանգշտ Ոսկրա-
 զօղ (մատի):

ա. بندر Բնդր Ծաւահանգիստ:
 (Յոգ. Բնդ):
 պ. بندگان Բնդկան Գերիներ, ծա-
 ռաններ:
 պ. بندگی Բնդկի Գերութիւն, ծա-
 ռայութիւն:
 պ. بندن Բնդն Կապել. խորհել,
 առաջադրել:
 պ. بندوبست Բնդոբստ Կալու կապ:
 կարգադրութիւն:
 պ. بندوق Բնդուգ (պատրուպար)
 հրացան:
 պ. بنده Բնդե Գերի, ստրուկ,
 ծառայ. (Յոգ. Բնդկան):
 Ծառայիդ
 տունը՝ նուստիս
 տունը:
 պ. بندى Բնդի Գերութիւն, գերի:
 պ. بنديدن Բնդիդն = Բանտել,
 բանտարկել, կապել:
 ա. بنصر Բնսր Մատանեմատ:
 պ. بنفشه Բնֆշե = Մանուշակ:
 պ. بنك Բնկ Բանգ (canabis sativa):
 պ. بنگاه Բնգահ Վրան. կահ-կա-
 րասիք. ցեղ:
 պ. ا. بنوعى Բնուցի Այնպիսի մի
 ծելով:

ա. բնե Բոնե կահ-կարասիք. նա-
 նապարհորդական կայք:
 ա. բնի Բոնի Որդիք. (Եզ. ابن):
 բնի Բոնի Գործ Աղամոր-
 դիք. մարդիկ, մահ-
 կանացուներ:
 բնի Բոնի Գործ Հորեղբոր որ-
 դիներ:
 ա. բնի Բոնի Գործ Հիւք. ծագում:
 ա. բնի Բոնի Գործ Պարիսպ, շէնք.
 հիւք:
 բնի Բոնի Գործ Գործնաւոր, կազ-
 մութիւն, մարմնի կազ-
 ա. բո Բո (بو) Հայր: (մուսաճր)
 ա. բո Բո Հոտ:
 ա. բո Բո Գործ Գործնապան:
 ա. ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր (piles):
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր մասեր,
 որովայններ:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր, Պատճառներ,
 շարժառիթներ. (Եզ. باعث):
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր (գարմանքի
 հայր) գարմանալի բան:

ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Դատարկա-
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր (ցան- (խօս-
 կասիրութեան հայր) Վաւաշոտ:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր (Եզ. بيت):
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Հալոց. ցախ:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Ծայ, ձկնկուլ,
 տխրութիւն, տհա-
 նութիւն:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Հոտաւէտ:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Բնակարան:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Լինել, գոյութիւն
 ունենալ:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Գոյութիւն ու-
 նեցող. գոյութիւն:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր } = Բորակ:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր }
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Փող, շեփոր:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Ծղեղնայ փսիաթ:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Ծղեղնայ փսիաթ գործող:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Գործնաւոր ճի:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Բրնձողի, կորեկ-
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Կապիկ: [օղի:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Համբոյր:

ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Թըշ-
 ւառութիւն:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր (անուշահոտու-
 թեան վայր) = Բուրաս-
 տան. քանջարանոց:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Զամբու-
 ռում ու գրկում:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Համբոյր:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Զամբուրել:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Զամբուրած:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Պնակ:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Մի տեսակ կե-
 րակուր (պատրաստուած
 խաշած մսից, ալիւրից
 եւ այլն):
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Փող, Եղջերափող:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Հնդկահաւ.
 զետնատիւծ:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Մէզ, շեռ:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Բու:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր (Ս. Բուրի) Երկիր,
 զետին, հող, հայրենիք:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Բոյր, հոտ:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Երան:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Անուշահոտ, քաղ-

ցրաբոյր:

ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Բուրել, հոտո-
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Երան, ցան- [տել-
 կութիւն:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Զաւ. սերկելի:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Զաւ. տրականի նախ-
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Սերկելի: [ղի:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Գին, արժէք. զե-
 ղեցկութիւն:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Զաւ. Արնագին:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Մէջ, հետ, համար.
 նրանով:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Աւելի լաւ քան:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Քաջ, արի,
 վերանձն. մի տեսակ
 տիտղոս:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Քաջութիւն:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Կարուն. երիցուկ:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Գարնամային:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Պատրուակ, պատ-
 ճառաքանութիւն:
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Վայրենի անա-
 սուններ, արջառ:
 (Եզ. بهيه):
 ա. բո Բո Գործ Գործնաւոր Բարեբախտու-

պ. Բարորոտ (Թիւն: Թիւն, յաջողութիւն. առողջութիւն:
 ա. بهتان Բեհտան Զրպարտութիւն:
 պ. بهتر Բեհեր Աւելի լաւ:
 պ. بهترين Բեհերին Ամենալաւ:
 պ. بهجت Բեհեյտ Յնծութիւն, ուրախութիւն, զեղեցկութիւն:
 պ. بهر Բեհեր Իւրաքանչիւր, իւրաքանչիւրին:
 պ. بهر حال Բեհեր Կամ Եւ Յամենայն ղէստ:
 պ. بهر Բեհեր Համար, պատճառաւոր Բեհեր Եւ Բեզ հաւ (ոով) մար, քո խաթեր համար:
 պ. بهرام Բեհեր 1. Հրատ մըլտրակը: 2. Պարսկաստանի մի քանի թագաւորների անունը: 3. Իւրաքանչիւր ամսուայ 20-րդ օրը: 4. Սուր: 5 Մի տեսակ թռչուն: 6. Հրեշտակի անուն:
 պ. بهرام گور Բեհեր Գոր Սասանեան թագաւորներից Բահրամը (Վահրամ) որ չափազանց սիրում էր ցիռ (գոր) որսալու:

պ.ա. بهر كيف Բեհեր Կիֆ Ինչ եւ
 պ. بهره Բեհեր Բարեհն, մաս. (իցէ: օգուտ:
 պ. بهر مهند Բեհեր Մենդ Բարեբախտ. բաժնեկից, մասնակից. գոր. երջանիկ:
 պ. بهست Բեհեստ Աւելի լաւ է:
 պ. بهشت Բեհեստ Դրախտ:
 պ. بهشت Բեհեստ Եւս քաց թողեց (هشت քայից):
 պ. بهشتی Բեհեստի Դրախտային:
 պ. بهل Բեհել Բաց թող, ձգի՛ր. (هـ - Ի հրամ.):
 պ. بهم Բեհեմ Միասին. քարկու:
 պ. بهر آمدن Բեհեր Եւ Բեհեր Եւ Բեհեր (Թիւն: Կատաղել. խոովել, վշտանալ:
 պ. بهر زدن Բեհեր Զեհել Զարժել:
 պ. بهر کردن Բեհեր Կորդ Ծակն ու վրայ անել. տհա:
 պ. بهر رسانیدن Բեհեր Սանիդն (ճեցնել, բերն հանդիպել, համախմբուել. նարել:
 պ. بهی Բեհեյ Լատութիւն:
 ա. بهيمه Բեհեմ Անասուն:

ա. بهیمی Բեհեմի Անասնական:
 պ. بهین Բեհեյն Աւելի լաւ, ամենա-
 պ. بی Բեհեյ Առանց, ժխտական լաւ:
 նախածանց Եւ նշանակութեամբ, օր.
 պ. بی پروا Բեհեյ Եւ Եւ Անհոգ. անփոյթ, անվախ:
 պ. بیابان Բեհեյ Եւ Անապատ, անմշակ դաշտ:
 պ. بیابان نشین Բեհեյ Եւ Անապատային:
 պ. بیابانی Բեհեյ Եւ Անա- [տաքնակ. պատային, վայրենի:
 պ. بی آبرو Բեհեյ Եւ Անամօթ:
 ա. بیاض Բեհեյ Սպիտակութիւն. տետրակ, թուղթ:
 ա. بیان Բեհեյ Բացատրութիւն. յայտարարութիւն. պերճախօսութիւն:
 պ. بیان کردن Բեհեյ Եւ Բեհեյ Բացատրել, յայտնել, լուսաբանել, պարզաբանել. նկարագրել:
 պ.ا. بی اختیار Բեհեյ Անկամ, անյօժար. անզօր. [պիտ:
 պ.ا. بی ادب Բեհեյ Անկիրթ, կոպիտ:
 պ. بی ادبی Բեհեյ Անկիրթութիւն:

պ. بی آزار Բեհեյ Ազար Նեղացնող, անվնաս:
 պ.ا. بی اعتبار Բեհեյ Եւ Անվստահելի:
 պ.ا. بی اندازه Բեհեյ Անչափ:
 պ.ا. بی انصاف Բեհեյ Անարդար:
 պ. بی باک Բեհեյ Աներկիւղ, անվախ:
 պ. بی بر Բեհեյ Անբեր, անպտուղ:
 ա. بی تار 1. Տուն, տաճար. 2. Երկտող ոտանաւոր: 3. Դամբարան, գերեզման:
 պ. بی تاب Բեհեյ Անզօր, անկար:
 ա. بیت المقدس Բեհեյ Եւ Սուրբ տուն) Երուսաղէմ:
 պ.ا. بی تحاشا Բեհեյ Եւ Եւ Յանդուզն, յամառ:
 պ.ا. بی تدبیر Բեհեյ Անխորհուրդ:
 պ.ا. بی تکلف Բեհեյ Վարկապարագի, յանկարծակի:
 պ. بی توز گانه Բեհեյ Եւ Սովորութեան հակառակ, անհամուն:
 պ. بی توشه Բեհեյ Առանց պատ:
 պ. بی جاہ Բեհեյ Եւ Անճահ, [չարի: անտեղի, անպատշաճ:
 պ.ا. بی جواب Բեհեյ Անպատաս:

պ. یا (ای) Գա, սրունգ.
պ. պատնառ, պատրուակ.
պ. چار یا Գառոտանի:
պ. پانداز Գառնակի ա-
ռաջը փոսծ կարպետ
կամ գորգ.
պ. پانجان Գառնակի ա-
պարանջան մանեկածե:
պ. پابند Գառնակապ:
պ. پابوس Գառնակապ յր.
երկրպագում:
պ. پابوسی Գառնակապ յր.
յարգանք, մեծարանք,
պաշտում:
պ. پابوش Գառնակ, մուճակ:
պ. پایی Գառնակ, Հետապնդում. հա-
լածում:
պ. پاتابه Գառնակի Փաթաթայ սր-
րունգի:
պ. پاجامه Գառնակի Վարտիկ:
պ. پاجی Գառնակի Ստոր, անարգ.
սրիկայ:
պ. پاجك Գառնակի Կովի չորացած
աթար վառելու համար:
պ. پاجه Գառնակի Ոտներ (ոչխարի,
եզի եւ այլ անասունի,
յատկապէս երբ խաշած
են լինում):

պ. پاد Գառնակապ, պաշտ-
պանող. գահ:
պ. پاداش Գառնակի = (Պատիժ), փո-
խարինութիւն, հատու-
ցում. վրէժ:
պ. پادزهر Գառնակի Դեղծափ:
պ. پادشاه Գառնակի (պա-
պանակապ) Թա-
գաւոր, վեհապետ, ինք-
նակալ, կայսր:
պ. پادشاهی Գառնակի Թագաւորու-
թիւն, կայսրութիւն:
պ. پاد Գառնակի Անցեալ, անցեալ տա-
րի. մորթ:
պ. پاد او Գառնակի = Պատու:
պ. پادچه Գառնակի Կտոր, մասն, հատ-
ուած. բամբակէ կամ
կտակէ կտոր. զգեստ:
պ. پادم Գառնակի Ողնուլար:
պ. پارس Գառնակի Պարսկաստան:
պ. پارسا Գառնակի Առաքինի, ջեր-
մեռանդ, բարեպաշտ,
երկիրդած, սուրբ:
պ. پارسال Գառնակի Անցեալ տարի:
պ. پارسائی Գառնակի Մաքրութիւն,
ողջախոնութիւն. բարե-
պաշտութիւն, ճգնութիւն:

պ. پارسى Գառնակի Պարսիկ:
պ. پاركين Գառնակի = (Պարկէն). նե-
խած ջրերի փոս. կոյուղի:
պ. پاره Գառնակի 1. Կտոր, մաս. 2.
Կաշառք: 3. Բաղցրու-
ւենի: 4. Մնդիկ:
պ. پاره دوز Գառնակի Կարկաստող:
պ. پارو Գառնակի Թի:
պ. پارينه Գառնակի Հին:
պ. پازين Գառնակի = Բաժին (գիշեր-
պաշտ) [այ:
այ կամ ցերեկայ] 2.
պառնակութիւն: 3. Պա-
հակ: 4. Սրտնեղութիւն:
5. Դ նկատ առնելով:
պ. پاسبان Գառնակի = Պահապան,
պահակ. հովի:
պ. پاسبانی Գառնակի Հսկողութիւն,
պառնակութիւն, պա-
հակութիւն:
պ. پاستان Գառնակի Ծախկին:
պ. پاسخ Գառնակի = Պատասխան:
պ. پاس خاطر Գառնակի Խաթեր
համար, ՚ի յարգանս:
պ. پاسك Գառնակի Ծորանջում:
պ. پاسنك Գառնակի Կշեղի մէտ:

պ. پاش Գառնակի Սրակում:
պ. پاشا Գառնակի Փաշա, կուսակալ
եւ կառավարիչ տէրու-
պ. پاشنه Գառնակի Թեան:
պ. پاشیدن Գառնակի Սրակել, շաղ
պ. پاك Գառնակի Մաքուր, յրա- (տալի-
տակ, պարգ, սուրբ. ամէն:
պ. پاك باز Գառնակի Գեղեցկադէմ.
պատուաւոր սիրահար:
պ. پاك بردن Գառնակի Բոլորովին
սրբել տանել:
պ. پاك دامن Գառնակի Ողջախոն,
մաքրակենցաղ, պար-
պ. پاكی Գառնակի Մաքրութիւն, կեշտ:
ողջախոնութիւն:
պ. پاكيزه Գառնակի Մաքուր, ող-
պ. پالان Գառնակի Համետ. (Ջախոն:
պ. پالودن Գառնակի Բամել, պար-
գել, գտել:
պ. پالوده Գառնակի Բամած, գտած
պ. پالهنك Գառնակի Պախուց, կա-
խաղանի պարան, խեղդ-
կապ, երասանակ:
պ. پاليز Գառնակի Պարտէզ, բանջա-
պ. پامال Գառնակի Ոտնա- [բանոց:

կոխ. աւերում, կործանում.
 պ. یازده Գասն եւ հինգ.
 պ. یانصد Զինգ հարիւր.
 պ. پای Ոտ, ոտնատեղ. հիմք,
 հետք:
 պ. پایاب 1. Ոյժ, կարողութիւն: 2. Աւազան: 3. Ժողի լճակի եւ այլ ջուրերի յատակը: 4. Ժանձաղ ջուր: 5. Հուն:
 պ. پایان Ժայր, վախճան, սահման:
 պ. پای بند Ոտնակապ:
 պ. پایتخت Մայրաքաղաք:
 պ. پای خانه Արտաք. (ղար):
 պ. پایدار Հաստատուն, կայուն, մնայուն:
 պ. پاییدن Հաստատուն մնալ, կոխկոտել:
 պ. پایزب Ոտքի զարդ:
 պ. پاییز Աշուն:
 պ. پایستن Ակնկալել, սպասել, հաստատ լինել:
 պ. پایگاه Գաւիթ, իջեւան, արժանապատուութիւն:

պ. یامال Գասն Գասն:
 պ. پای مزد Ոտնավարձ. բանալուկ:
 պ. پایه Զիմք, քայլ. սասի. ճան. արժանապատուութիւն:
 պ. پایین Զած: (Թիւն):
 պ. پتك Երկաթագործի:
 պ. پتیل Պատրոյգ. (մորճ. պատրուգափայտ. հրրճիգ գաւազան. պայտատ, անամաքոյժ):
 պ. پختن Եփել, խաշել. պատրաստել. հասցնել, հասունացնել:
 պ. پخته Եփած, հասած:
 պ. پدر Հայր:
 պ. پدر اندر Խորթ հայր:
 պ. پدرانه Հայրաբար:
 պ. پدرزن Աներ:
 պ. پدروار Հօր նման:
 պ. پدری Հայրական:
 պ. پدنه } Վայրի անամուխ,
 պ. پودنه } դաղձ:

պ. یدید Պարզ, յայտնի, տեսանելի:
 պ. یدیدار Եայտնի, բացայայտ, տեսանելի, երեւացող:
 պ. پذیر Ընդունող, ընդունակ. ստացող, տիրացող, օժտուած:
 պ. پذیرد Խրատ ընդունող:
 պ. پذیرد صفا Կարրութեամբ օժտուած, մաքրակրօն, մաքուր անկեղծ:
 պ. پذیرای Ընդունելութիւն:
 պ. پذیرفتن Ընդունել, ստանալ. հասանել:
 պ. پذیره Ընդունելի, հասանելի:
 պ. پذیر Լի, լիցուն: (ճելի):
 պ. پذیر Գետուր, թեւ:
 պ. یددگی Երազում:
 պ. یددکن Երել, տաւած, տարածուած, ցիրու. (ցան):
 պ. یدد Թոշելով, (ցան):
 պ. یددند Թոցնել:
 պ. یدد تاب 1. Հեռաձիգ

նետ: 2. Ոստիւն. 3. Պայծառութիւն, լուսափայլութիւն: 4. Ենտում:
 պ. یددو Գառազայթ, լոյս:
 պ. یدد خاش Կոխ, վրէժ:
 պ. یدد اخت Կատարում, կատարում, լրացում:
 պ. یدد اختن 1. Վերջացնել լրացնել: 2. Վճարել: 3. Զարդարել. յղկել, կոկել: 4. Դատարկել, սպատկել, թողնել: 5. Եանձնել:
 պ. یددگی Թագատոց. տալ. պարկեշտ կին:
 պ. یدد 1. Վարագոյր, քող ծածկոց, շղարշ: 2. Զայն, եղանակ: 3. Ծանկ, շրջափակ: 4. Արարուած:
 պ. یدد الحان Զայնաչար:
 պ. یدد بینی Բթի կոնիկ:
 պ. یدد بر انداز Երեւան Կաղտնիքի երեսան հանող:
 պ. یدد پوش Բողարկու գաղտնապահութիւն:
 պ. یدد دار Կարագու-

պ. پژمرده 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 (թօշնելի
 ուսմած, թօշնած,
 տրտում):

պ. پژوهش 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎 𐭏𐭐𐭑
 քննութիւն, հետազո-
 տութիւն:

պ. پژوهیدن 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎 𐭏𐭐
 փորձ անել, քննել:

պ. پژیدن 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎

պ. پس 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋, յետև, ապա,
 ուրեմն, հետևաբար:

պ. پس انداز 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Խնայողու-

պ. پست 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋, անարգ, [թիւն:
 նուաստ. 𐭎𐭅𐭆. թղթա-
 տար [post]:

պ. پستان 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎, ստինք:

պ. پسته 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 = Պիստակ:

պ. پستی 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎 𐭏𐭐
 տութիւն:

պ. پس خور 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Կերակրի յա-
 լելուած:

պ. پس دادن 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Վերադար-

պ. پس 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋 (ծնել:

պ.ا. پس ارشد 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Անդրա-
 նիկ որդի:

պ. پس اندر 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Թորթ որդի:

պ. پس خوانده 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Որդեգիր:

պ. پس فردا 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Էլ օր, միւս

պ. پس گاه 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Աղիս դրան: [օր:

պ. پس گرفتن 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Յետ
 ստանալ:

պ. پسند 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Հաճելի, հաճոյ.
 հաճութիւն, հաւանութիւն:

պ. پسند آمدن 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Հա-
 ճելի լինել: [ճոյ:
 Ել Ել 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋
 Սրտահա-

պ. پسندیدن 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Հաւանել,
 հաճելի թուել, հաճեցնել:

պ. پسندیده 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Հաւանած.
 գովելի, հաճելի, ըն-
 դունելի:

պ. پس و پیش نمودن 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Ետ ու առաջ ձգել,
 յապաղել, վարանել:

պ. پسین 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 𐭊𐭋𐭌 𐭍𐭎
 Յետին:

պ. پشت 𐭎𐭅𐭆𐭇 1. Յետև, կռակ,
 թեկն 2. Պաշտպան, ինա-
 մակալ, նեցուկ 3. Սե-
 րունդ 4. Շեղք:

պ. پشت پناه 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋
 Ապաւին,
 պաշտպան:

պ. پشت دادن 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋
 Օգնել
 յետ նահանջել, փախ-
 ջել:

պ. پشت مازه 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋
 Ողնաշար:

պ. پشته 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋
 Բլրակ, կոյտ. բեռ.
 խուրձ:

պ. پشتی 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋
 Պաշտպան. օգնու-
 թիւն. բարձ:

պ. پشتبان 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉𐭊𐭋 = Պաշտպան,
 փուշտիպան, նեցուկ,
 պ. پشت 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋
 Բակոր (յենակ:
 ոչխարի, եզի, ուղտի եւ
 նմանների:

պ. پشت 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 Բուրդ, ասր, մազ:

պ. پشتینه 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉
 Բրդէ:

պ. پشته 𐭎𐭅𐭆𐭇
 Մոծակ:

պ. پشتیز 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉 = Փշիտ [փոքրիկ
 պ. پشتیمان 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉𐭊𐭋 = Փռշի- (դրամ),
 ման, փաշաման, գղջա-
 ցած, ապաշտած, տխուր:

պ. پشتیمانی 𐭎𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉𐭊𐭋
 Չղջում, ապ-

պ. پشت پگاه 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋
 Արշարյա: [աշաւ:

պ. پشت پل 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 Կամուրջ:

պ. پشت پلاس 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉
 Պալաս, ցան-
 ցառ կտոր. հին գորգ,
 թաղիք, բուրձ եւ այլն:

պ. پشت پلاو 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 𐭉𐭊𐭋 } Փլաւ:

պ. پشت پلو 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈

պ. پشت پلندی 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋
 Կամուրջի կա-

պ. پشت پلك 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 (ռուցում:

պ. پشت پلنگ 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋
 Առիւծ, ընծառիւծ:

պ. پشت پلنگ مشك 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋
 Փաղան-
 զամուշկ, մի տեսակ
 մուշկ, ծարխուտ:

պ. پشت پله 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 Աստիճան (սան-
 դուխքի). նժար:

պ. پشت پليته 𐭎𐭅𐭆𐭇 𐭈𐭉𐭊𐭋
 Մոմի կամ ճրա-
 գի պատրոյգ:

պ. پشت پليد 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 Անմաքուր, ապա-
 կանուած:

պ. پشت پناه 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 Ապաստան, ապա-
 լէն, պաշտպանութիւն:

պ. پشت پناهيدن 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 Ապաւինել:

պ. پشت پنبه 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 = Բամբակ:

պ. پشت پنبه دانه 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 Բամբակի

պ. پشت پنبه زن 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 Բամ- [կորիզ:
 բակահար:

պ. پشت پنبه فروش 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 Բամ-
 բակավաճառ:

պ. پشت پنج 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 Հինգ:

պ. پشت پنجاه 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 Յիսուն:

պ. پشت پنجاهم 𐭎𐭅𐭆 𐭇𐭈
 Յիսուներորդ:

պ. پيچاييج # # # # # Իրար հետ
խառնուած, կնճոտ,
մանուածոյ, ոլորուն:

պ. پيچ خور # # # # # Ծկուն:

պ. پيچش # # # # # Ոլորում, գալա-

պ. پيچك # # # # # Պատաղիճ, (րում:
պատաստուկ:

պ. پيچيدن # # # # # Կծկել, գալա-
րել, ոլորել:

պ. پيدا # # # # # 1. Յայտնի, բա-
ցայայտ, սկներել: 2.
Գիտ: 3. Հրատարա-

պ. پيدا کردن # # # # # [կուծիւն
Գտնել, հնարել:

պ. پيدایش # # # # # Արտադրու-
թիւն. ծնունդ:

պ. پير # # # # # Ժեր, զխատր. ա-
ռաջնորդ որ եւէ հա-
մայնքի կամ աղանդի:

پيرمغان # # # # # Մոզպետ.
պանդոկապետ:

պ. پيرا # # # # # Զարդարող:

պ. پيراستن # # # # # Զարդարել,
յարդարել, յօտել:

պ. پيرامن # # # # # } Ծրջա-
կայք:

پيرامون # # # # # }

պ. پيرانه # # # # # Ժերաբար:

պ. پيراهن # # # # # Շապիկ:

պ. پيرایش # # # # # Զարդարանք:

պ. پيرايه # # # # # Զարդ:

պ. پيرزال # # # # # Զատամեալ
մարդ կամ կին:

պ. پيرسال # # # # # Տարիքոտ մէկը:

պ. پيرو # # # # # Հետեող, հետա-
գնաց, հետամուտ:

պ. پیروی # # # # # Հետեողութիւն,
հետամտութիւն:

պ. پیروز # # # # # Յաղթող:

պ. پیروزه # # # # # Փերուզակ:

պ. پیروزی # # # # # Յաղթութիւն:

պ. پيرهن # # # # # Տե'ս Իրան:

պ. پیری # # # # # Ժերութիւն:

պ. پيش # # # # # Յառաջ, յանդիման:

պ. پيشاب # # # # # Մէզ:

պ. پيش آمد # # # # # Պատահար,
պատահումներ:

պ. پيش آمدن # # # # # Յառաջ
գալ, պատահել:

պ. پيشانی # # # # # Ծակատ:

պ. پيشتر # # # # # Յառաջագոյն,
նախկին, նախընթաց:

պ. پيشخانه # # # # # Գաւիթ. բա-
նակի վրաններ նա-
խապէս դուրս ու-
ղարկուած:

պ. پيشداد # # # # # 1. Օրէնսդիր:
2. Պարսից թագա-
ւորների առաջին հա-
րստութիւնը (դինաս-
տիա): 3. Նախապէս
տրուած դրամ գոր-
ծաւորներին, նախ-

պ. پيش دستی # # # # # Յա- [ընծայ
ռաջնութիւն, նախա-
պատուութիւն:

պ. پيشديد # # # # # Նախատես:

պ. پيش رفت # # # # # Առաջադի-
նորդ, առաջընթաց:

պ. پيش رو # # # # # Առաջ- (մութիւն:
նորդ, առաջընթաց:

պ. پيش کار # # # # # 1. Հարկահա-
ւար: 2. Կառավարիչ:
3. Սպասաւոր, պաշ-
տօնեայ: 4. Ներքինի:

պ. پيشکش # # # # # Ընծայ, նուի-
րաբերութիւն:

պ. پيشگاه # # # # # Առաջատեղի,
ներկայութիւն:

պ. پيش گرفتن # # # # # Առա-

ջարկել, ծեռնարկել,
ընդգրկել:

պ. پيشمزد # # # # # Կանխավճար:

պ. پيش نماز # # # # # Աղօթքներին
նախագահող պաշ-

պ. پيش نهاد # # # # # [տօնեայ:
1. Առաջարկութիւն,
առաջարկ: 2. Նպա-
տակ: 3. Կարգ, կա-
նոն, սովորութիւն:

պ. پيشوا # # # # # Առաջնորդ, կրօ-
նապետ, հրամանատար:

պ. پيشواز # # # # # Ընդառաջում,
դիմաւորում:

պ. پيشواى # # # # # Առաջնորդու-
թիւն, ղեկավարութիւն:

պ. پيشه # # # # # Արհեստ:

պ. پيشه ور # # # # # Արհեստաւոր:

պ. پيشى # # # # # Առաջնութիւն:

պ. پيشياب # # # # # Նախատեսող:

պ. پيشين # # # # # Նախկին, առաջին:

պ. پيشينه # # # # # Նախապէս:

պ. پيشينيان # # # # # Նախնիք, ծե-
րունիներ:

պ. پيغام # # # # # Պատգամ:

պ. پيغمبر # # # # # Պատգամա-
բեր, մարգարէ:

- պ. تب = Տապ, տենդ, ջերմութիւն:
- ա. تبادل = Փոխանակում:
- պ. تبار = Յեղ, ազգ, տոհմ:
- ա. تبار = Կործանում:
- պ. تباہ = 1. Վատ, չար. 2. Ոչնչացած, կործանուած: 3. Ապականութիւն:
- تباہ کردن = Սպանել, ոչնչացնել, ապականել:
- պ. تباہی = Ապականում, կործանում, ոչնչացում:
- ա. تبجيل = Փառաքանում:
- ա. تبحر = Երկրուն հմտութիւն:
- ա. تبخر = Խնկում, (թիւն) անուշահոտում:
- ա. تبخير = Անուշահոտում, ծխարկում:
- ա. تبذد = Յրում, սիրում:
- ա. تبديل = Փոփոխում, փոփոխութիւն:
- ա. تبديل = Փոփոխութիւն. ալլալութիւն, ձեւափոխութիւն:
- ա. تبذير = Սփռում (սերմի). վատնում, շռալլութիւն:

- պ. تبير = Տապար, կացին:
- ա. تبير = Ոսկի կամ արծաթ հանքից նոր դուրս բերած:
- պ. تبرزين = Թամբի կացին (պատերազմական):
- ա. تبريك = Ենորհատում:
- ա. تبرك = Օրհնութիւն, շնորհատում, շնորհատութիւն:
- ա. تبريد = Պաղեցում, թարմացում:
- պ. تبريز = Դարձ թաղաք:
- պ. تبست = Տապաստ, կործանում, անկում, ոչնչացում:
- ա. تبسم = Ժպիտ:
- ա. تبصره = Ժանօթութիւն:
- ա. تبعيت = Հնազանդութիւն, հպատակութիւն:
- ա. تبعيد = Հեռացում, արտորում:
- պ.ا. تبغ = Ենօրեայ
- պ. تب لوزه = Ծենդ, (ջերմ):
- ա. تبليغ = Առարում, (դող) յղում. առաքելութիւն:
- պ.ا. تب محرق = Հրատար, յանդուրդ:

- բորբոք ջերմ:
- ա. تبنا = Ծարդ. գայլ:
- պ. تبناكو = Տապանակ, արկղ, կողով:
- պ.ا. تبناو = Կալութող ջերմ:
- պ. تبنا = Տե՛ս
- պ. تبناكار = Ոճրագործ:
- ա. تبناين = Բացալալում:
- ա. تبناين = Բացալալում, բացատրում:
- պ. تبنا = Տոփան:
- պ. تبنا = Բարախում կամ նուաղում սրտի, տրոփում:
- պ. تبنايدن = Տրոփել, (փում) բարախել:
- ա. تبنا = Հեռապնդում, հետեւողութիւն, նմանողութիւն:
- պ. تبنا = Թամար:
- պ. تبنا = Վարագոյր, քող:
- պ. تبنا = Դղման (աղտոր, սմաղ):
- ա. تبنا = Հաշուի մատար, յանդուրդ:

- ա. تبنا = Հրացում:
- ա. تبنا = Կալութիւն:
- ա. تبنا = Երկտրութիւն, կրկնապատկութիւն: [տոյն աստն երկու կէտերով գրելը քարտասանութեամբ]:
- ա. تبنا = Վաճառականներ: (تاجر):
- ա. تبنا =

Փորձառութիւններ,	تبنا
	تبنا

 փորձեր: (تجره):
- ա. تبنا = Վաճառականութիւն, առեւտուր:
- ա. تبنا = Համարձակութիւն, վստահութիւն, յանդակութիւն:
- ա. تبنا = Դրացութիւն, շրջակայք:
- ա. تبنا = Սահմանից դուրս անցնում, օրինազանցութիւն, իրաւազանցութիւն:
- ա. تبنا = Եռանդով աշխատում:
- ա. تبنا = Տգէտ ձեւացում. ազատութեան կեղծում:

ա. تجديد [ճորճում] Նորութիւն,
 նորամուծութիւն, վերա-
 ծնութիւն:

ա. تجديد [Վերանորոգում] Վերանորոգում,
 բարենորոգում:

ա. تجر [تجر] = (տանար), Չմե-
 ւայ բնակարան, գան-
 ծարան, պահարան:

ا. تجره [تجره] Փորձատութիւն
 փորձ:

ա. ۱. تجره کار [تجره کار] Փորձա-
 նու գործի մէջ, հմուտ
 գործակատար:

ا. تجرد [تجرد] Ամուրի, մենա-
 կեցութիւն:

ا. ۱. تجرد گرين [تجرد گرين] Մե-
 նակեաց:

ا. تجريب [تجريب] Տե՛ս
 փորձ:

ا. تجريد [تجريد] Անջատում, բա-
 ժանում, սուսնծնու-
 թիւն, մենակեցութիւն:

ا. تجسس [تجسس] Հրտեսում,
 խուզարկում, խոյզ
 ու խնդիր, հետազո-
 տութիւն:

ا. تجلی [تجلي] Պայծառութիւն,
 շքեղութիւն, պայծառա-
 կերպութիւն:

ا. تجمل [تجمل] Շուք, շքեղու-
 թիւն, առատութիւն:

ا. تجنب [تجنب] Խուսափում:

ا. تجنيس [تجنيس] Եմանութիւն,
 համեմատութիւն,
 նոյնաձայնութիւն:

ا. تجوير [تجوير] Ամբաստանում
 (անիրաւութեան կամ
 անարդարութեան համար):

ا. تجويز [تجويز] Թոյլատրում,
 հետազօտում, որոշում:

ا. تجهيز [تجهيز] Դասաւորում,
 զարդարում, մատա-
 կարարում. հայթայ-
 թում. զօրաշարժ:

ا. تحايف [تحايف] Հազուագիտ
 բաներ. ընտիր ընծա-
 ներ: (Եգ. تحفه):

ا. تحبير [تحبير] Գեղեցկացում,
 օգուտներ ընծայելը.
 պերճախօսութիւն:

ا. تحت [تحت] Տակ, ներքեւ:

ا. تحت البحر [تحت البحر] Ընդ-
 ծովեայ, սուզանաւ:

ا. تحديد [تحديد] Սահմանափա-
 յում:

ا. تجدير [تجدير] Ստանա-
 ցում, նախազգուշացում:

ا. تحرك [تحرك] Շարժում:

ا. تحريك [تحريك] (حر) ուղիղ գրեց).
 Գրութիւն. ձերբա-
 զատութիւն:

ا. تحريض [تحريض] Դրդում, զըր-
 զում:

ا. تحريف [تحريف] Փոփոխում,
 տեղափոխում, շրջում:

ا. تحريق [تحريق] Հրդեհում, վա-
 ղում:

ا. تحريك [تحريك] Դրդում, (ոռում:
 դրդում, յուզում):

ا. تحريم [تحريم] Բանադրում, ար-
 զելում, խափանում,
 ըոյկոտ (boycott):

ا. تحزين [تحزين] Վշտացում,
 տրտմեցում:

ا. تحسر [تحسر] Տրտութիւն,
 վիշտ:

ا. تحسين [تحسين] Գովեստ, դըր-
 ուստ. հասանութիւն:

ا. تحسن [تحسن] Գովե-
 լի, դրուստելի:

ا. تحصيل [تحصيل] Ստացում, ձեռք
 բերում, ուսում, սո-
 վորում, հաւաքում,
 (հարկի):

ا. تحصيل کردن [تحصيل کردن] Չեղ
 բերել, հաւաքել, սո-

վորել, ուսում առնել:

ا. ۱. تحصيلدار [تحصيلدار] հարկա-
 ա: تحف [تحف] Ընծաներ, (հաւաք:
 պարգեւներ: (Եգ. تحفه):

ا. ۱. تحفگی [تحفگی] Հազուա-
 գիտ բան, պարգեւ:

ا. تحفه [تحفه] Պարգեւ, հազ-
 ազիտ բան:

ا. تحقير [تحقير] Նուաստացում,
 անարգանք, արհամար-
 ա:

ا. تحقيق [تحقيق] (حق) (հանքի
 մարիտ էր). Ստուգում,
 ստուգութիւն, ճշմար-
 տութիւն, հասաստիու-
 թիւն. քննութիւն:

ا. تحقیر کردن [تحقیر کردن] Ստու-
 գել, հասաստել, քննել:

ا. تحکم [تحکم] Հրամայում,
 իշխում, դատաւճիռ
 արձակում:

ا. تحلیف [تحلیف] Երդուեցները,
 երդում պահանջելը:

ا. تحليل [تحليل] Օրինական
 դարձները, լուծում,
 վերլուծում, վերլու-
 ծութիւն. մարում:

ا. تحمل [تحمل] Տոկում, համ-
 բերում, համբերու-

նութիւն, հոմանիշ:

ալ. ترازو Լուսնի Կշիռ:

ալ. تراش Լուսնի Սափրում:

ալ. تراشه Լուսնի Տաշեղ, տաշում:

ալ. تراشیدن Լուսնի Գործ = Տաշել, սափրել, կտրել:

ա. تراضى Լուսնի Իրարից գործ լինելը, փոխադարձ հանութիւն:

ա. تراکم Լուսնի Կուտակում. բազմութիւն:

ա. تراکيب Լուսնի Բաղադրութիւններ (Եզ. تركيب):

ալ. ترانه Լուսնի Մեղեդի, գեղգեղ, երգ. գեղեցիկ երիտասարդ:

ա. تراوش Լուսնի Թոշ (սարդում, ծորում):

ալ. تراويدن Լուսնի Թորել, կաթել, կաթկթել, ծորել:

ալ. ترب Լուսնի Տանջանք. Լուսնի կամ Լուսնի բողկ:

ա. ترب Լուսնի Հող, երկիր:

ա. تربت Լուսնի Հող, գերեզման, շիրիմ, դամբարան:

ալ. تربد Լուսնի Հնդկագեղծ:

ա. تربيت Լուսնի Դաստիարակ:

կութիւն, կրթութիւն:

ա. تربيع Լուսնի Զորս մասերի բաժանում:

ա. ترتيب Լուսնի Զեականում, կարգ, կարգադրութիւն, կարգաւորութիւն, դասաւորութիւն:

ա. تربيل Լուսնի Երգում, եղանակով ընթերցում:

ա. ترجمان Լուսնի = Թարգման, Թարգմանիչ. տուգանք:

ա. ترجمه Լուսնի Թարգմանու:

ա. ترجيح Լուսնի Նախա- (թիւն) պատում, նախամեծարութիւն:

ա. ترجم Լուսնի Կարեկցութիւն, գում, արգասատանք:

ա. ترجميم Լուսնի Գլխաւորում, ողորմելը:

ա. مجلس ترهيم Լուսնի Սպասանդէս:

ա. تردد Լուսնի 1. Մերժում:

2. Վարանդատութիւն: 3. Անցուդարձ անելը: 4. Թղթակցութիւն: 5. Աշխատութիւն:

ալ. تردامن Լուսնի Վաւաշոտ, պոռնիկ:

ա. تردید Լուսնի Մերժում:

ալ. ترزيان Լուսնի Պերճախօս:

ալ. ترس Լուսնի Երկիւղ, սարսափ:

ալ. ترسا Լուսնի Վախկոտ, երկչոտ. քրիստոնեայ, կրակապարտ:

ալ. ترسانیدن Լուսնի (պաշտ. Վախեցնել, սարսափեցնել):

ալ. ترسندہ Լուսնի Երկչոտ:

ալ. ترسو Լուսնի Երկչոտ, վախկոտ:

ալ. ترسیدن Լուսնի Վախենալ:

ա. ترسيل Լուսնի Առաքում:

ա. ترسيم Լուսնի Նկարում, ձեւակերպում:

ալ. ترش Լուսնի Թթու:

ա. ترشح Լուսնի Թորում, քրտնում, սրսկում:

ալ. ترش رو Լուսնի Թթուաղէմ, ժանտատեսիլ:

ալ. ترشك Լուսնի Թրթնջուկ:

ալ. ترشى Լուսնի Թթութիւն. քացախեղէն:

ա. ترصد Լուսնի Ակնկալում, ակնկալութիւն, յոյս:

ա. ترغيب Լուսնի Խրախուսում,

քաջալերութիւն:

ա. ترغيح Լուսնի Բարձրացում:

ա. ترغيه Լուսնի Հանդարտեցում, հանգստացում:

ա. ترقيب Լուսնի Ակնկալութիւն:

ա. ترقي Լուսնի Յառաջադիւորում:

ալ. ترقيدن Լուսնի Պայ. (մութիւն: Թել, ճեղքել):

ա. ترقيم Լուսնի Գրութիւն:

ա. ترك Լուսնի Լքում, ձգում, հրաժարում:

ալ. ترك Լուսնի Սաղաւարտ, կասկած:

ալ. ترك بستن Լուսնի [պարճ. Գրաստի վրայ բեռ բառնալ]:

ա. ترك Լուսնի Տանիկ. բարբարոս, աւագակ. գեղեցկաղէմ տղայ կամ աղջիկ:

ա. ترکات Լուսնի Ժառանգութիւններ, հրիտակներ (Եզ. تركه):

ալ. ترکانه Լուսնի Տանկանման:

ալ. ترك تازی Լուսնի Եւրոպական արշաւանք (աւարառութեան եւ յափշտակութեան հաստատում):

գութիւն, հրիտակ.
(Յոգ. ترکات):

ա. ترکی ترکی Ծանկերէն:

ա. ترکی ترکی Բաղադրութիւն.
խառնուրդ. ձեւ. ձեւա-
կերպութիւն. միջոց,
հնարք:

ա. ترکی ترکی Ծեղքել, նա-
թեցնել, պայթեցնել:

ա. ترکی ترکی Եզիպտա-
կան ըսկայ:

ա. ترکی ترکی Երկինջ, Երկինջ Երկինջ,
դաշտայում:

ա. ترکی ترکی Գազալէն,
մաննա:

ա. ترکی ترکی Գեղզեղում,
դաշտայում:

ա. ترکی ترکی Թարմ ու
դաշտ:

ա. ترکی ترکی Երջաբերութիւն,
ընթացիկ դարձում:

ա. ترکی ترکی Զազար [Թառայ]:

ա. ترکی ترکی Թացութիւն, խո-
նաւութիւն, թարմութիւն:

ա. ترکی ترکی Թիրակէ, դեղ-
աւ:

ա. ترکی ترکی Անում, (Թափ-
յաւելում):

ա. ترکی ترکی Ներարկում:

ա. ترکی ترکی Սրբութիւն, մար-
բութիւն. ողորմութիւն
տալը կամ ստանալը:

ա. ترکی ترکی Իրարանցում,
շարժում, յուզում, երկ-
րաշարժ:

ա. ترکی ترکی Կեղծիք, խաբե-
քայութիւն, խարդա-
ւանութիւն:

ա. ترکی ترکی Զարդարում
ա. ترکی ترکی Զարդա- [լինելը]
րում, զարդարանք:

ա. ترکی ترکی Անհոգութիւն:

ա. ترکی ترکی Հասասարութիւն:

ա. ترکی ترکی Համրիչ. գովա-
քանում (Աստուծուն):

ա. ترکی ترکی Հարում:

ա. ترکی ترکی Ժաղր, ծաղրա-
քանութիւն:

ա. ترکی ترکی Նուանում, զրու-
ցում (Չրի):

ա. ترکی ترکی Հարթում:

ա. ترکی ترکی Գրութիւն, ստե-
բարում, նկարա-
գրում:

ա. تشديد تشديد Սակագին հաս-
տատելն ուտեստեղէն-
ների վրայ. հարկ կա-
ա. تسكين تسكين Ամոքում (պելլը:
խաղաղացում, սիո-
ա. تسلسل تسلسل Միա- (փում:
ցում շղթայի օղակ-
ների նման, անընդ-
հատ շարք. յաջոր-
դութիւն:

ա. تسلط تسلط Իշխում, տի-
րում, իշխանութիւն,
ինքնակալութիւն:

ا. تسلي تسلي Սփոփանք, մխի-
թարութիւն:

ا. تسلية تسلية Մխիթարու-
թիւն, ցատկացում:

ا. تسليم تسليم 1. Անձնատրու-
թիւն: 2. Թանձում, ա-
ւանդում: 3. Առողջու-
թիւն, ապահովութիւն:
4. Բարեւում, բարեմաղ-
թում:

ا. تسليم تسليم ۱. جان تسليم دادن
Հոգին տալ, մեռնել:

ا. تسمة تسمة Թարագանի փոկ:

ا. تسمية تسمية Անուանակոչում:

ا. تسويد تسويد Սեւագրութիւն:

ا. تسويل تسويل Զարդարում,

առասպել, մտացածին
հնարք:

ا. تسويه تسويه Հասասարում,
հարթում:

ا. تسهيل تسهيل Դիրացում, դի-
րութիւն: (Յոգ. تسهيلات):

ا. تشابه تشابه Նմանութիւններ.
(Յոգ. تشيه):

ا. تشارك تشارك Ընկերակցու-
թիւն, նմանաբանու-
թիւն, նմանաբանու-
թիւն, ճշտութիւն:

ا. تشت تشت = Ծաշտ: (Թիւն):

ا. تشت تشت Ծրում, ըս-
տանում. խառնակու-
թիւն, շփոթութիւն:

ا. تثبت تثبت Ծանկում, յա-
փշտակում. ձեռնարկու-
թիւն. ոտնձգութիւն:

ا. تشخص تشخص Անհատակա-
նութիւն, յատկացում,
անձնականութիւն:

ا. تشخيص تشخيص Ստուգում, քնն-
նում, զատորոշում.
ախտաճանութիւն:

ا. تشديد تشديد Հաստատում,
վաւերացում:
(-) Սոյն նշանը դրուած
որեւէ տարի վրայ կրկ.

նելու համար:
 ա. تشریح Բացատրութիւն,
 լուսաբանութիւն. ան-
 դամահատութիւն:
 ա. تشریف Գատուամ, մե-
 ծարում, ազնուացում,
 այցելում:
 تشریف آوردن Ենորհ բերել:
 تشریف بردن Ել-
 նորհ տանել:
 ա. تشریفات Գատիւներ,
 արարողութիւններ:
 ա. تشفى Կերստանալը
 մտքի հանդարտութեան
 (զարկութիւնից յետոյ).
 բուժում ցանկանալը:
 ա. تشکر Ենորհակարու-
 թիւն:
 ա. تشكك Կասկածում:
 ա. تشكيل Կազմակերպում
 կազմակերպութիւն:
 ա. تشنج Զղածգութիւն:
 ա. تشنگی Ժարատութիւն:
 ա. تشنه Ժարատ:
 ա. تشنيع Կեղաղբում,
 յանդիմանում, զրպարտում:
 ա. تشوش Ընհանգստու-

թիւն, անձկութիւն:
 ա. تشوير Ամօթ, ամօթա-
 հարութիւն, խառնա-
 շփոթութիւն:
 ա. تشويش Խառնաշփո-
 թութիւն, մտահոգու-
 թիւն, անձկութիւն:
 ա. تشويق Բաշաւերում,
 խրախուսում:
 ա. تشهد Դաւանումը հե-
 տեւեալ կրօնական դա-
 ւանանքի:
 تشهد ان لا اله الا الله
 Կալայում
 եմ, չ'կայ Աստուած
 բացի Աստուծուց:
 ա. تشهير Հրատարակում,
 հոշակում:
 ա. تشيخ Գարծենում, սնա-
 պարծութիւն, ծերու-
 թեան հասնելը:
 ա. تشييد Հաստատում,
 վստեղացում, ամրա-
 պնդում:
 ա. تشيع Բողեկցում. յու-
 դարկատրում:
 تشيع جنازة Ենորհ
 Ենորհ Յուդարկատրել
 ա. تصاحب Ծիրացում:

ա. تصادف Հանդիպում,
 զուգադիպութիւն:
 ա. تصادم Բաղխում, ընդ-
 հարում:
 ա. تصاريف Ենորհ Յեղաշրջում-
 ներ, փոփոխութիւն-
 ներ, հոլովումներ:
 (تصريف):
 ա. تصاعد Բարձրացում,
 վերելք:
 ա. تصانيف Ենորհ Եարադրու-
 թիւններ. երկասիրու-
 թիւններ. (تصنيف):
 ա. تصاویر Գատկերներ.
 (تصوير):
 ա. تصحيح Բողում, սըր-
 բազրում:
 ա. تصحيف Կարդալու կամ
 գրելու մէջ սխալում,
 ուղղագրական սխալ:
 ա. تصدق Բողրումութիւն
 տալը, ողորմութիւն.
 զոհաբերում:
 ա. تصدى Համարձակում.
 դիմադրում:
 ա. تصديع Ենորհ Ենորհ
 մտատանջութիւն. գը-
 խացալ:

ա. تصديق Ստուգում, հաս-
 տատում, վկայում, վա-
 ւերացում:
 ա. تصرف Գրաւում, տի-
 րապետութիւն:
 ա. تصرفات Ստաց-
 ուածք, սովորոյթներ:
 ա. تصريح Լուսաբանում:
 ա. تصريف Գոգոխութիւն,
 հոլովում, խոնարհում:
 ա. تصغير Ենորհ Ենորհ:
 ա. تصفيه Մաքրում, զտում,
 յարդարում, կարգա-
 դրում:
 ա. تصليب Խաչում:
 ա. تصميم Բողում, վեր-
 ջաւորութիւն, մտադրու-
 ա. تصنع Արուես- (թիւն:
 տականութիւն, ցուցա-
 մոլութիւն:
 ա. تصنيف Երկասիրու-
 թիւն, շարադրութիւն:
 ա. تصور Երեւակայու-
 թիւն, ենթադրութիւն:
 ա. تصوف Խորհրդա-
 պաշտութիւն, խորհըր-

դածութիւն. սուֆիս-
կանութիւն (Sufiism):
 ա. تصویب Լ... Զատանում, հաս-
տատում:
 ա. تصویر Լ... Պատկեր:
 Լ... Եկա-
 ա. تضاعف Լ... Կրկնա- (ընդ-
պատկում):
 ա. تضحك Լ... Ժաղրում:
 ա. تضرع Լ... Խոնարհում,
խոնարհութիւն. աղերս-
ողջում:
 ա. تضمين Լ... Երաշխատորում:
 ա. تضيق Լ... Ծնշում:
 ա. تطابق Լ... Եմանում, յար-
մարում, համեմատում:
 ա. تطاول Լ... Եստիշտակու-
թիւն, բռնատիրութիւն,
գոռոգութիւն:
 ա. تطبيق Լ... Համեմատում,
բաղդատում համեմատու-
 ա. تطليق Լ... Կնաթողու- (թիւն-
թիւն, արձակում):
 ա. تطويل Լ... Եարածում, ըն-
դարձակում:
 ա. تطهير Լ... Մաքրում, օրի-
նական մաքրութիւն:

ա. ظالم Լ... Վնասումը մէկը
 ա. ظلم Լ... Անիրա- (միսի-
տութիւն, զրկանք, հա-
րստահարութիւն):
 ա. تعادل Լ... Հասասարակըշ-
նութիւն:
 ա. تعارض Լ... ղիմադրութիւն,
ընդդիմութիւն:
 ա. تعاطى Լ... Փոխանակութիւն:
 ա. تعاقب Լ... Հետեւում, յա-
ջորդում, հետապնդում:
 ա. تعالى Լ... Բարձրացում,
բարձրեալ (Աստուած):
 ա. تعاون Լ... Փոխադաբձ օգ-
նութիւն:
 ա. تعاهد Լ... Դաշնակցում,
պայմանատորում:
 ա. تعب Լ... Ենդութիւն, յոգ-
նութիւն:
 ա. تعبد Լ... Զերմեռանդ լի-
նելը, բարեպաշտութիւն:
 ա. تعبيه Լ... Դասատորում:
 ա. تعبير Լ... Բացատրութիւն,
մեկնաբանութիւն:
 ա. تعتب Լ... Մեղադրում,
պարսաւում:

ա. تعجب Լ... Զարմացում,
հիացում, սքանչացում:
 ա. تعجيب Լ... Զարմանք
պատճառելը:
 ա. تعجيز Լ... Անկարողու-
թիւն, տկարութիւն:
 ա. تعجيل Լ... Ետապում,
անապարանք:
 ա. تعداد Լ... Թւում, թիւ:
 ա. تعدد Լ... Եռզնականու-
թիւն, բազմապատկում,
 ա. تعدى Լ... Անիրաւու- (թիւ-
թիւն, բռնութիւն, բռնա-
բարութիւն. ներգործա-
կան բայ:
 ա. تعديد Լ... Թւում, թուար-
կութիւն. դասատորում:
 ա. تعديل Լ... Հասասարացում,
ուղղում, շտկում. ար-
դարացում:
 ա. تعذر Լ... Դժուարացում.
պատճառաբանութիւն,
չբմեղանք:
 ա. تعذيب Լ... Եանջում, չար-
չարում. պատիժ:
 ա. تعذير Լ... պատճառաբա-
նում, չբմեղանք:

ա. تعرض Լ... 1. Ընդդիմու-
թիւն, ղիմադրութիւն:
 2. Խոչընդոտ: 3. Ծըն-
շում, վնաս:
 Լ... Դի-
մադրել, արգիլել, ընդ-
դիմանալ, հալածել,
վնասել, աղերսակու-
լիսել:
 ա. تعرف Լ... Ուսուցում, ծա-
նօթացում. զիտութեան
որոնում:
 ա. تعرفه Լ... Սակազին
մաքսատան վճարելի
ապրանքների համար
(tariff):
 ա. تعريض Լ... 1. Ընդարձա-
կում. 2. Կնճոտում:
 3. Դիմադրում:
 ա. تعريف Լ... Սահմանում.
նկարագրութիւն. գո-
վաբանութիւն:
 ա. تعريق Լ... Բրտնեցում:
 ա. تعزیه Լ... Եա-
ւակցութիւն, մխիթա-
րութիւն. ողբացում:
 Լ... Սգալ,
ողբալ. Հասանի եւ
Հօսէյնի չարչարան-
քի եւ մահուան յի-
շատակը կատարել:

کتابت در خصوص
غلامحسین - سرود

Լուսանի եւ Հօսէյնի
 կրօնական անցքերը
 ներկայացնել:
 ա. պ. تعزیرت پرسی Լուսանի
 ակցութիւն, վշտակ-
 ցութիւն:
 ա. تعسر Լուսանի Դժուարութիւն:
 ա. تعشق Լուսանի Սիրաբանում,
 սիրահարութիւն:
 ա. تعشى Լուսանի Կերակրում, ընթ-
 րում:
 ա. تعصب Լուսանի Կողմնակցու-
 թիւն, նախանձախնդ-
 րութիւն, մոլեռանդու-
 թիւն:
 ա. تعطل Լուսանի Պարապու-
 թիւն, անգործութիւն:
 ա. تعطيل Լուսանի Արձակուրդ:
 ա. تعظم Լուսանի Մեծութիւն, շքե-
 ղութիւն, ամբարտաա-
 նութիւն:
 ա. تعظيم Լուսանի Յարգանք, մե-
 ծարանք, ակնածութիւն,
 խոնարհութիւն:
 Գատ-
 ւել, մեծարել, բա-
 րելել, զլուխ խոնար-
 հեցնել:
 ա. تعفن Լուսանի Փտում, նեխում:

ա. تعقل Լուսանի Ըմբռնում, հաս-
 կացում:
 ա. تعقيب Լուսանի Հետեւում, հե-
 տապնդում:
 ա. تعلق Լուսանի Կախում, կապակ-
 ցութիւն, սոնչութիւն:
 ա. تعلقه Լուսանի Կախում, ստաց-
 ւածք: (Յոգ. تعلقات):
 ա. تعلق Լուսանի 1. Յետածգում:
 2. Պատճառաբանութիւն:
 3. Մեծում: 4. Ժա-
 մանակի վատնում:
 ա. تعليق Լուսանի Կախում, սո-
 կախութիւն, պարսկա-
 կան գրութեան մի ձեւ:
 ա. تعليقه Լուսանի Նամակ, ցանկ,
 ցուցակ:
 ա. تعليل Լուսանի Ամբողջում, պատ-
 ճառում, պատճառակա-
 նութիւն:
 ա. تعليم Լուսանի Կրթութիւն, ու-
 սուցում, հրահանգ:
 ա. تعليمي Լուսանի Գաւազան (ծեռ-
 քի), ձեռնափայտ:
 ա. تعويد Լուսանի Մկրտութիւն:
 ա. تعوير Լուսանի Վերանորոգում:

ա. تعنت Լուսանի Յանցանք որո-
 նում, կշտամբում:
 ա. تعويد Լուսանի Հմայեակ, յու-
 ռութիւն, ապստինում
 (Աստուծուն):
 ա. تعويض Լուսանի Փոխարինութիւն:
 ա. تعويق Լուսանի Յետածգում, յա-
 պաղում, անկախութիւն:
 ա. تعهد Լուսանի Համաձայնութիւն,
 ուխտ, խոստում:
 ա. تعيير Լուսանի Պարսաւ, մեղա-
 դրում, նշաւակում:
 ա. تعين Լուսանի Որոշում, կարգա-
 դրութիւն, ակնհերելու-
 թիւն:
 ա. تعيين Լուսանի Որոշում, հաս-
 տատում, սահմանում,
 կարգում: (Յոգ. تعيينات):
 ա. تغابن Լուսանի Փոխադարձ խա-
 բէութիւն:
 ա. تغار Լուսանի = Թաղար:
 ա. تغافل Լուսանի Անհոգութիւն,
 անփութութիւն:
 ա. تغالب Լուսանի Յաղթահարում:
 ա. تغاير Լուսանի Տարբերութիւն:
 ա. تغذيه Լուսանի Կերակուր, սնունդ:

ա. تغريب Լուսանի Աքսորում, տա-
 րագրութիւն:
 ա. تغريق Լուսանի Ընկղմում, Ջրա-
 սուզում:
 ա. تغلب Լուսանի Թաղթութիւն
 խարդախութիւն, նուա-
 ճում, տիրապետութիւն:
 ա. تغير Լուսանի Փոփոխում:
 ա. تغيير Լուսանի Փոփոխութիւն,
 արձակում:
 ա. تف Լուսանի Թուր:
 Լուսանի Զերմութիւն, զոլոր-
 շի, լուսաստորութիւն,
 պայծառութիւն:
 ա. تفاح Լուսանի Խնձոր:
 ա. تفاخر Լուսանի Պարծենում:
 ա. تفاريق Լուսանի Ժամանակա-
 միջոցներ, մասնավը-
 ճարներ. (Յոգ. تفریق):
 ա. تفاسير Լուսանի Մեկնութիւն-
 ներ, լուսաբանութիւն-
 ներ: (Յոգ. تفسير):
 ա. تفاصيل Լուսանի Մանրամաս-
 նութիւններ: (Յոգ. تفصيل):
 ա. تفاوت Լուսանի Տարբերութիւն,
 զանազանութիւն:

ա. تفاوت Բազմաբանում. գու-
 շակութիւն, գրահմայու-
 թիւն:
 պ. تفت Բազմաբանում, ջերմ:
 պ. تفتن Բազմաբանում Արիւն, տարացնել:
 պ. تفته Բազմաբանում Զերմ, տար. հա-
 լած. սարդի ոստայն:
 ա. تفتح Բազմաբանում Բացում:
 ա. تفتيش Բազմաբանում Քննութիւն,
 հարց ու փորձ, զննու-
 թիւն, խուզարկութիւն:
 ա. تفتين Բազմաբանում Խոտկութիւն
 ձգելը:
 ա. تفحص Բազմաբանում Հետազոտու-
 թիւն, քննութիւն, խու-
 զարկութիւն:
 ա. تفخر Բազմաբանում Մեծարանում,
 պարծենում:
 ա. تفرج Բազմաբանում Զբոսանք, շր-
 ջազայութիւն:
 ա. պ. تفرج كاه Բազմաբանում Զբոսա-
 վայր:
 ա. تفرّد Բազմաբանում Մենակեցութիւն,
 առանձնութիւն:
 ա. تفرس Բազմաբանում Հայեցողութիւն,
 իմացութիւն:
 ա. تفرق Բազմաբանում Ծրում, սփռում.

անջատում, բաժանում:
 ա. تفرقه Բազմաբանում Անջատում. պա-
 ռակտում:
 ա. تفریح Բազմաբանում Զուարթութիւն,
 զուարճութիւն:
 ա. تفرید Բազմաբանում Մեկուսացում,
 առանձնակեցութիւն:
 ա. تفریط Բազմաբանում Առիթ փակցն-
 ք. պարտազանցութիւն,
 ծայրայեղութիւն:
 ա. تفریق Բազմաբանում Բաժանում, ան-
 ջատում, հանում, հեր-
 ծում:
 պ. تفسیدن Բազմաբանում Տարանալ
 (կրակի կամ արեգա-
 կի ստալ):
 ա. تفسیر Բազմաբանում Լուսարանութիւն,
 մեկնարանութիւն, մեկ-
 նութիւն:
 ա. تفصیل Բազմաբանում Մանրամաս-
 նութիւն:
 ա. تفضل Բազմաբանում Ծնորհ, բարե-
 սիրութիւն:
 ա. تفضیح Բազմաբանում Խախտապա-
 թիւն:
 ա. تفقد Բազմաբանում Համակրութիւն,
 բարեսիրութիւն, կարեկ-
 ցութիւն:

ա. تفكر Բազմաբանում Խորհրդածու-
 թիւն, մտածութիւն,
 կարեկցութիւն:
 պ. تفكك Բազմաբանում Հրացան:
 պ. تفنگچی Բազմաբանում Հրացանա-
 տր (պահապան):
 ա. تفنن Բազմաբանում Զբոսանք:
 պ. تفو Բազմաբանում Վա՛յ, փո՛ւհ:
 ա. تفوق Բազմաբանում Առաւելութիւն,
 գերակայութիւն, գերա-
 զանցութիւն:
 ա. تفویض Բազմաբանում Ծանձնում, յանձ-
 նարարում:
 ա. تفه Բազմաբանում Լուսան (lynx):
 Բազմաբանում Անհամ:
 ա. تفهم Բազմաբանում Հասկացողու-
 թիւն, ըմբռնողութիւն:
 պ. تفسیدن Բազմաբանում Տարացնել:
 ա. تقابل Բազմաբանում Հանդիպում,
 դէմ առ դէմ կանգնում:
 ա. تقادير Բազմաբանում Տնօրէնութիւն-
 ներ, ճակատագիրներ.
 (Յգ. تقدیر):
 պ. تقار Բազմաբանում Տե՛ս
 ա. تقارب Բազմաբանում Մերձեցում:

ա. تقاریر Բազմաբանում Պատմութիւն,
 յայտարարութիւններ.
 խոստովանութիւններ.
 (Յգ. تقرير):
 ա. تقاص Բազմաբանում Հատուցում,
 փոխադրէ՛:
 ա. تقاضا Բազմաբանում Խնդիրք, խնդ-
 րանք, պահանջ:
 ա. تقاعد Բազմաբանում Յետադիմու-
 թիւն, յապաղում (գոր-
 ծի մէջ), դանդաղում,
 հրաժարում. հանգստաթոշակ:
 ա. تقاطر Բազմաբանում Թորում:
 ա. تقالیب Բազմաբանում Փոփոխութիւն-
 ներ, յեղաշրջումներ.
 (Յգ. قلب):
 ա. تفاوت Բազմաբանում Բարեպաշտու-
 թիւն. երկիւղածութիւն:
 ա. تناول Բազմաբանում Խօսակցութիւն:
 ա. تفاوتی Բազմաբանում Ուժեղացում.
 մրցում. կանխավճար
 վարձակալներին սերմ
 եւ այլ բաներ զնելու:
 ա. تقويم Բազմաբանում Օրացոյցներ.
 (Յգ. تقويم):
 ա. تقدس Բազմաբանում Սուրբ լինելը,
 սրբութիւն, նուիրագոր-

ա. تقدم تقويم Առաջնու- (ծում,
 թին, նախամեծարութիւն:
 ա. تقدير تقدير Ծակատագիր.
 նախասահմանութիւն.
 գնահատութիւն:
 قابل تقدير قابل تقدير Գնահատութեան արժանի,
 գնահատելի:
 (Յոգ. تقدير):
 ա. تقدیس تقديس Սրբազործում,
 սրբութիւն, նուիրատութիւն:
 ա. تقديم تقديم Մատուցում.
 նուիրում, նախապատ-
 ա. تقرب تقرب Մերձա- (ումս:
 տրութիւն:
 ա. تقرر تقرر Հաստատում,
 վաւերացում, կարգում:
 ա. تقرب تقرب 1. Մերձեցում:
 2. Առիթ, շարժառիթ,
 պատրուակ: 3. Զոհ, նուիրաբերութիւն,
 ա. تقريباً تقريباً Մօտաւորապէս:
 ա. تقرير تقرير Պատմութիւն. խօս-
 սակցութիւն. խոստովա-
 նութիւն. (Յոգ. تقارير):
 ա. تقسيم تقسيم Բաժանում, բա-
 ժանողութիւն:

ա. تقصير تقصير Թանցանք, սխա-
 լանք, թերութիւն, պա-
 կասութիւն:
 ա. ا. ا. تقصير دار تقصير دار Թանցա-
 ա. تقطير تقطير Թորում. [ւոր.
 ա. تقطيع تقطيع 1. Անդամահա-
 տութիւն: 2. Վանկում:
 3. Դադար յանգստողի
 ա. قلب قلب Ենդաշրջում (մէջ:
 փոփոխութիւն. խարդա-
 խութիւն:
 ա. تقلص تقلص Կծկում, ամ-
 փոփում:
 ա. قلب قلب Երջում, հակա-
 դարձութիւն, ալլախո-
 խութիւն:
 ա. تقليد تقليد Զուացում, նմա-
 նողութիւն միմոսութիւն:
 تقليد در آوردن تقليد در آوردن
 Ժաղրել, նմանեցնել,
 մնջկատակել:
 ա. تقليد تقليد Կեղծ, շինծու,
 միմոսական:
 ա. تقليل تقليل Պակասում, նա-
 ա. تقنينه تقنينه Օրէնս- (գում:
 դրական:
 ա. تقوى تقوى Բարեպաշտու-
 թիւն, երկիրաժամութիւն:

ա. تقویت تقویت Ռժեղացում,
 հաստատում, զօրա-
 ա. تقويم تقويم Օրացոյց. [ցում:
 գնահատում. շտկում,
 կարգաւորում:
 ա. تقى تقى Բարեպաշտ, եր-
 կիրաժ:
 ա. تقيت تقيت Աշխատասիրու-
 թիւն, բարեջանութիւն,
 հսկողութիւն:
 ա. تك تك = 1. Տակ, յատակ: 2.
 Սակա: 3. Միակ. մե-
 նակ, եզական: 4. Մի
 տեսակ խոտ, որ բուս-
 նում է ցորենի մէջ: 5.
 Մասնիկ նմանութեան:
 ما تك ما تك Լուսնանման:
 با تك با تك Հողմանման:
 ա. تكايو تكايو Հարց ու փորձ,
 խոյզ եւ խնդիր, հետա-
 զօտութիւն:
 ա. تكاسل تكاسل Ժուլութիւն, հեղ-
 զութիւն, անհոգութիւն,
 թերահոգութիւն:
 ա. تكايف تكايف Պարտականու-
 թիւններ, հարկադրու-
 թիւններ, նեղութիւն-
 ներ, հարկեր, հար-
 կապահանջութիւններ:
 (Յգ. تكليف):

ա. تكان تكان Ենցում, շարժում:
 ա. تكاينن تكاينن Եարժել,
 ցնցել, թօթափել:
 ա. تكاور تكاور Արշաւընթաց ծի:
 ա. تكاهل تكاهل Անհոգութիւն,
 հեղգութիւն:
 ա. تكبر تكبر Հպարտութիւն;
 զոռոգութիւն:
 ա. تكبير تكبير Մեծացում. փա-
 ռաքանում Աստուծու
 ստեղծ
 الله اكبر الله اكبر Ամենամեծ
 է Աստուած,
 ա. تك تك تك Զատ-զատ,
 ստանձին-ստանձին:
 ա. تكثير تكثير Աճում, յաւելում:
 ա. تكدر تكدر Պղտորում.
 խանգարուած կամ վրշ-
 տացած լինելը, անհան-
 զատութիւն:
 ա. تكذو تكذو Հարցաւործու-
 ա: تكذيب تكذيب Հերքում. (թիւն:
 ա. تكرر تكرر Կրկնութիւն, կրկ-
 նողութիւն:
 ա. تكريم تكريم Թարգում, յար-
 գանք, մեծարանք:

ա. تكسر Բեկում, կոտո-
 ա. تكفل Երաշ- (րում):
 խատրում, երաշխատ-
 րութիւն:
 ա. تكفير 1. Անհատաւ դար-
 ծնելը կամ կոչելը: 2.
 Զատում (յանցանքի
 կամ մեղքի): 3. Ժած-
 կում:
 ա. تكفين Պատանքում:
 ա. تكلف 1. Նեղութիւն:
 2. Կեղծատրութիւն: 3.
 Անպատեհութիւն: 4.
 Պաշտօնէութիւն: 5. Աշ-
 խատասիրութիւն:
 ա. تكلم Խօսակցութիւն,
 զրոյց, խօսք:
 ա. تكليف Պարտականու-
 թիւն, նեղութիւն. արա-
 րողութիւն (Յոգ. تکليف),
 ա. تكليل Թագադրում:
 ա. تكمة Կոճակ:
 ա. تكميد Ծաք լոգանք
 տալը մարմնի որեւէ
 հիւանդ անդամի:
 ա. تكميل Կատարելագոր-
 ծում:

ա. تكويو Եկույ Եկույ Եկույ
 ա. تكيه Եկույ Եկույ Եկույ
 մենարան, բարձ-
 մենարան:
 ա. تكيه زدن Եկույ Եկույ Եկույ
 ա. تل Բլրակ. կոյտ:
 ա. تلاش Զանացողութիւն.
 հետազօտութիւն:
 ա. تلاطم Ժփում, ծփանք,
 զարնում (ալիքների),
 կուխահարում:
 ա. تلافی Փոխարինութիւն:
 ա. تلافی Հանդիպում:
 ա. تلاميذ Կրթական-
 անձնակազմ:
 ա. تلامذه Կրթական-
 անձնակազմ:
 ա. تلاوت Ընթերցում
 [Հուրանի]:
 ա. تلبیس Թաքեցայու-
 թիւն, նենգութիւն, խար-
 դախութիւն:
 ա. تلجيج Ժողովազնացում:
 ա. تلخ Դառն, կծու: (նստի):
 ա. تلخ کام Դառնահամ:
 ա. تلخی Դառնութիւն:
 ա. تلف Եկույ Եկույ Եկույ
 Շնորհ, բարե-
 սիրութիւն, ազնութիւն:

ա. تلف Կորուստ. ան-
 րում, կործանում:
 ա. تلف شدن Ոչնչա-
 նալ, փչանալ, սպանուել:
 ա. تلفظ Արտասանու-
 ւածք:
 ա. تفكار Մտածութիւն:
 խող, շոսյող:
 ա. تفتيق Միմեանց հետ
 կարելը. քննարկ ան-
 արարում:
 ա. تفتيح Պատուաստում:
 ա. تلقى Ընդունում, հան-
 դիպում:
 ա. تلقين Կրթում, հրա-
 հանգում. աղօթք ննջե-
 ցեալների համար:
 ա. تلگراف Էլեկտրոնային
 հաղորդում:
 ա. تلميد Ուսանող, աշա-
 ւակ:
 ա. تلو Փուշ: (կերտ):
 ա. تلو Ելալ Ելալ Յաջողական. հա-
 մաձայն:
 ա. تلواسه Սրտնեղու-
 թիւն, անհանգստու-
 ւածք:
 ա. تلون Գունաւիտ-
 թիւն, փոփոխանում:
 ա. تله Թակարդ:

ա. تليين Կակողում, կակ-
 ողեցում:
 ա. تمام Կատար (զրքի):
 ա. تماثيل Նմանութիւն-
 ներ, պատկերներ:
 (Յոգ. تمثال):
 ա. تمامي Երկարածում:
 ա. تماشا Երաշխան, հան-
 ա. تماشاگاه Հան- (դէս-
 դիսպլայն, թատրոն:
 ա. تماشاگر Հանդիսա-
 տես, զբօսնող:
 ա. تمام 1. Ամբողջ, կատար-
 եալ: 2. Վերջ, վերջա-
 տրութիւն 3. Բոլորովին,
 կատարելապէս:
 ա. و. تمامي Կատարելութիւն,
 վախճան:
 ա. تمايل Միտում, հա-
 կամիտութիւն:
 ա. تمتع Վայելում,
 վայելք:
 ա. تمثال Նմանութիւն,
 պատկեր:

ա. تنسم Լեւոնաւոճ Ինգաշնչում,
 արտաշնչում:
 ա. تنصيف Լեւոնիճ Կիսում, երկ-
 հատում, երկուսի բա-
 ժանում:
 ա. تنظيم Լեւոնիճ Կարգաւորում,
 դասաւորում, բարեկար-
 գում. յօրինում (ոտա-
 նաւորի):
 ա. تنظيمت Լեւոնիճ Կանոնաւոր-
 րութիւն, կարգաւորութիւն,
 օրէնսդրութիւն:
 ա. تنعم Լեւոնիճ Առատութիւն.
 ա. تنفر Լեւոնիճ Զգուանք, խոր-
 շում, հակակրութիւն:
 ա. تنفس Լեւոնիճ Ենչում, շըն-
 չատութիւն. զրօսանք,
 հանգիստ:
 ա. تنقص Լեւոնիճ Վնաս. պակաս.
 կարօտութիւն, թերու-
 ա. تنقل Լեւոնիճ Փոխա- (թիւն:
 դրում տեղից-տեղ, ճա-
 նապարհորդութիւն.
 քաղցրանիք ուտելը:
 ա. تنقى Լեւոնիճ Մաքրութիւն:
 ա. تنقيح Լեւոնիճ Մաքրում, սրբ-
 քում, զտում, հետազօ-
 տութիւն:

ա. تنقيده Լեւոնիճ Բննադատու-
 թիւն:
 ա. تنقيط Լեւոնիճ Կետադրութիւն:
 պ. تنك Լեւոնիճ 1. Ծորք, անօսք.
 2. Դիւրաբեկ: 3. Ժան-
 պ. تنك Լեւոնիճ = Թանգ, թանկ, (ծաղ-
 սուղ, ծանրագին: 2,
 Պինդ: 3. Ենդ, անծուկ:
 4. Կիրճ, ծոր: 5. Դրժ-
 ուար, կոշտ: 6. Թամ-
 բակալ: 7. Հակ (քեռի
 կէսը):
 պ. تنك آب Լեւոնիճ Ժանծաղ ջուր:
 պ. تنك جاي Լեւոնիճ Անծկութիւն,
 սեղմում:
 պ. تنكار Լեւոնիճ Ոսկեքորակ
 (borax):
 պ. تنك چشم Լեւոնիճ Զանկացող,
 ընչասէք, ծակաչք:
 պ. تنك دست Լեւոնիճ Զքաւոր:
 պ. تنك دستى Լեւոնիճ Զքաւ- (կծծի.
 տրութիւն. կծծիութիւն:
 պ. تنك دل Լեւոնիճ Ենդասիրտ:
 պ. تنك روزى Լեւոնիճ Անծկութիւն
 (վիճակի):
 պ. تنك سال Լեւոնիճ Սովի տարի.

պ. تنك ناي Լեւոնիճ Ենդ տեղ,
 անծուկ վայր:
 պ. تنگه Լեւոնիճ Ոսկէ կամ պղնծէ
 դրամ. կիրճ:
 պ. تنگی Լեւոնիճ Թանգութիւն, նե-
 դութիւն, անծկութիւն:
 պ. تنور Լեւոնիճ = Թոնիր, հնոց:
 պ. تنوهند Լեւոնիճ Մարմնեղ,
 պնդակազմ, ստողջա-
 մաբմիւն:
 պ. تنومندی Լեւոնիճ Կորովու-
 թիւն, ամբակազմու-
 ա. تنوين Լեւոնիճ Կրկնա- (թիւն:
 պատկում մի ծայնա-
 տրի, որ ն-ի հնչիւնն է
 ստանում (արաքերէ-
 նի մէջ):
 պ. تنه Լեւոնիճ Ժառի բուն. սարդի
 ոտսայն:
 պ. تنها Լեւոնիճ Միայնակ, առան-
 պ. تنهای Լեւոնիճ Մենակու- (ծիւն:
 թիւն, առանձնութիւն:
 պ. تنی چند Լեւոնիճ Մի քանի հո-
 պ. تنیدن Լեւոնիճ Հիսել, մանել, զի,
 պ. تو Լեւոնիճ = Դու:
 Լեւոնիճ Մէջ:

պ. تو Լեւոնիճ Տարութիւն. ոլոր.
 ծայր:
 ա. توابع Լեւոնիճ Հետետրդներ.
 ենթակայք. (Եզ. تابع):
 ա. توأتر Լեւոնիճ Յաջորդութիւն,
 շարունակութիւն:
 ա. توارد Լեւոնիճ Զուգադիպու-
 թիւն, համախմբում:
 ա. تواریخ Լեւոնիճ Պատմութիւն-
 ներ, տարեգրութիւն-
 ներ, տարեթուեր.
 (Եզ. تاریخ):
 ա. توازن Լեւոնիճ Հաւասարա-
 կշռութիւն:
 ա. تواضع Լեւոնիճ Թոնարհութիւն.
 հնազանդութիւն, հլու-
 թիւն:
 ա. توافر Լեւոնիճ Առատութիւն:
 ա. توافق Լեւոնիճ Համաձայնու-
 թիւն, համերաշխութիւն,
 համաչափականութիւն:
 ա. توالد Լեւոնիճ Սերունդ, ծնունդ.
 յաջորդութիւն:
 ա. توالی Լեւոնիճ Ծարունակու-
 թիւն, յաջորդութիւն:
 التوالى Լեւոնիճ Յաջորդաբար:
 ա. توام Լեւոնիճ Երկուրեակ:

1. Թերորդ մաս, ու-
 թերորդ:
 2. Արժեքաւոր գնա-
 հատելի:
 3. Գովաքանութիւն,
 ներքող: 2. Ողջոյն: 3.
 Շնորհակալութիւն:
 Գովաքան, ներքողիչ:
 Թերում, կրկնում,
 ծալք:
 Առջելի ատամ:
 1. Վարձատրու-
 թիւն, փոխարինութիւն:
 2. Բարի գործ: 3. Մեղու:
 Հաստատուն
 ատողեր: (Եգ. Թաբ):
 Հագուստ, պատմու-
 ճան: (Յգ. Թոբ):
 Յուլ. Յուլ կեն- (ճան:
 դանակերպը:
 Մխտոր:
 Հագուստներ, պատ-
 մոճաններ (Եգ. Թոբ):
 Յուլեր: (Եգ. Թոր):
 Մի տեսակ կանկար:
 Ութերորդ:
 Ապա, ուրեմն:
 Ութերորդ:
 Ութսուն:
 Արդիւնք, օգուտ:
 Գին, արժէք:

ج

Պարսկա-արաբական այբու-
 ղենի 6-րդ տառը: Թուարկու-
 թեան մէջ ներկայացնում է 3:
 (ճահ), տեղ, դիրք:
 'ի ճահ:
 Անճահ, անտեղի:
 Տեղից տեղ,
 աստ եւ անդ:
 Տեղի ու-
 նենալ, պատահել:
 'ի կա-
 տար ածել:
 Պատասխան:
 Ժուլանալ:
 Մի տեսակ նուրբ
 կարպետ:
 Տեղ, կայարան:
 Վիճասէր:
 Ջատուկ, կա-
 խարդ. կախարդութիւն:
 Մոգ, ձեռ-
 նաժու:

Ժանապարհ,
 Բաշող, ձգողա-
 կան, հրապուրիչ:
 Չողա-
 կան ոյժ:
 Լուր. քազմաստեղն
 աշտանակ:
 Հարեւան. օգնական:
 Վիրաւորող:
 Աւել:
 Գետ, զետակ:
 Հոսում, անցնում,
 պատահում. ընթա-
 ցիկ, հոսող, տիրող. 'ի
 զօրու:
 Հոսել,
 պատահել, տեղի ու-
 նենալ, ընթանալ:
 Հոսել
 Ըն-
 թացք տալ:

ա. جاريه ջարիե Սպասուհի, գե-
 րուհի. ընթացիկ:
 ա. جازم ջազմ Վճռող, որոշող:
 պ. جاسوس ջասոս Հրտես:
 պ. جاسوسى ջասոսու լրտեսութիւն:
 պ. جاگير ջագիր Թագաւորից շը-
 նորհուած գետին:
 ա. جالب ջալբ Իրատող, քաշող,
 յանկուցիչ:
 جالب انتظار ջալբ անտէր Զետա-
 քրքրաշարժ:
 جالب توجه ջալբ տոյճ Ուշա-
 դրութեան արժանի,
 հետաքրքիր:
 ա. جالس ջալս Նստող, նստա-
 կեաց ընկեր:
 պ. جام ջամ Բաժակ, սկահ, գա-
 աթ. հայելի. գունասոր
 ապակի:
 جام جميد (جام جميد) ջամ
 թագաւորի. Սողոմո-
 նի կամ Աղէքսանդր
 Մեծի թագակը կամ
 հայելին, որը, ըստ
 Արեւելեան առակա-
 խօսանքի՝ ներկայա-
 ցնում էր ամբողջ
 աշխարհը:
 ա. جامد ջամդ Ստոյց կապած,

ա. جامع ջամե 1. Հաւա- [կարծր:
 բող, համախմբող: 2.
 Ամբողջ, ընդհանուր: 3.
 Մզկիթ, ուր Ուրբաթ
 օրերը կարդացում է
 خطبه կոչուած աղօթքը:
 ա. جامعه ջամե Հասարակու-
 ջամե ملل ջամե մլլ [թիւն:
 Ազգերի դաշնակցութիւն:
 ա. جامعيت ջամեյտ Ընդհան-
 րականութիւն:
 ա. جاموس ջամոս Գոմէշ:
 պ. جامگي ջամգի Ռոտիկ. մի կտոր
 կերպաս ըսական մի
 վերարկու կարելու համար:
 պ. جامه = جامه = ժամուկ, զգեստ-
 ներբողեան:
 պ. جامه خانه ջամե Խանէ Հանդերձա-
 պ. جامه دان ջամե Դան Հան- (տուն,
 դերձարան, ծորձակալ:
 պ. جان ջան Կեանք. հոգի. սի-
 բիլի:
 جان تسليم کردن ջան տելիմ Կոճակ
 Հոգին աւանդել:
 جان داشتن ջան Դաստ Տենչալ,
 ծգտել:
 جان کندن ջան կոնդ Հոգեկար-
 քի մէջ լինել, մտնել:

պ. جان آزارى ջան ազարի Անիրա-
 լութիւն:
 պ. جانان ջանան Սիրելիներ, տար-
 փածուներ: (Եգ. جان):
 ա. جانب ջանբ Կողմ:
 պ. جانباز ջանբազ Հարախաղաց.
 կեանքի հետ խաղա-
 ցող, յանդուգն:
 պ. جانبازی ջանբազի Հարախաղա-
 ցութիւն. անվեհերու-
 ա. جانب داری ջանբ Դարի [թիւն:
 Կողմնապահութիւն:
 ա. جانبين ջանբյն Երկու կողմեր:
 պ. جان دار ջան Դար Կենսունակ.
 կեանք եւ հոգի ու-
 նեցող. զինակալ. դա-
 պ. جان ربا ջան ըբա Հոգի (հիծ,
 հրապուրող, հոգեգմայլ:
 պ. جانستان ջան Տան Հոգէտ.
 հրապուրիչ:
 պ. جاسوز ջասոզ Սրտակէզ:
 պ. جاشين ջասին Տեղապահ:
 ա. جان فرسا ջան ֆրսա Հոգեմաշ:
 պ. جان فشان ջան ֆշան Անձնագոր:
 պ. جان گاه ջան գահ Մի տեղ ուր

կեանքը վտանգի մէջ
 է հոգեպառ:
 պ. جان گداز ջան գդազ Հոգի հա-
 լեցնող, սրտանմլիկ:
 պ. جان گدا ջան գդա Հոգի խալ-
 թող. մահաբեր (Թոյն):
 պ. جان نثار ջան նտար Անձնագոր:
 պ. جانوار ջան աւար (Յանուր) Անասուն:
 պ. جانی ջանի Բարեկամ, սի-
 բուհի, սրտագին. մար-
 մնական:
 ա. جانی ջանի Ռճնագործ:
 պ. جاودان ջաւդան = Եւրի-
 տեան, յախտենական:
 պ. جاودانی ջաւդանի Եւրիտե-
 նականութիւն:
 պ. جاويد ջաւյոյդ = Եւրէտ:
 պ. جاه ջահ Տեղ, աստիճան,
 պաշտօն, շուք, շքեղու-
 պ. جاهد ջաեդ Ժրաջան. [թիւն:
 աշխատասէր. հեթա-
 նոսների դէմ կուող:
 ա. جاهل ջաեղ Տգէտ:
 ա. جاهليت ջաեղիտ Տգիտութիւն:
 պ. جای ջայ Տեղ:

ա. جايداد Եսթիտի Թագաւորա-
 բաշխ գետին:
 ա. جائز Եսթիտ Բոնասպետական:
 ա. جائز Եսթիտ Թոյլատրելի, օրի-
 նական, ընդունելի, վա-
 ա. جائزه Եսթիտ Պարգև: (ւեր:
 ա. جاينگاه Եսթիտ Բնակավայր:
 ա. جاينگير Եսթիտ Բնակութեան
 հաստատում:
 ա. جبار Եսթիտ Բոնակալ, ամե-
 նակարող:
 ա. جبال Եսթիտ Սարեր: (Նգ. جبل):
 ա. جبر Եսթիտ 1. Ոյժ, բռնութիւն,
 2. Կոտորակների ամ-
 բողջ դարձնելը: 3. Զե-
 տեղում (քեկուած ոսկրի):
 ա. جبر و مقابله Եսթիտ Զան-
 րանաշիւ:
 ա. جبراً Եսթիտ Զօռով, ուժով:
 ա. جبران Եսթիտ Փոխարինու-
 ա. جبرائيل Եսթիտ Գաբրիէլ [թիւն:
 հրեշտակապետը:
 ա. جبروت Եսթիտ Ամենակա-
 րողութիւն:
 ա. جبروت عالم Եսթիտ Ամե-
 նաբարձր երկինքը:

ա. جبل Եսթիտ Սար: (Յոգ. جبال):
 ա. جبلت Եսթիտ Բնութիւն, էու-
 թիւն, բնատրուութիւն,
 ինքնայատկութիւն:
 ա. جبلى Եսթիտ Բնական, բնածին:
 ա. جبن Եսթիտ Երկիւղ, երկչոտու-
 Եսթիտ Պանիր: [թիւն:
 ա. جبه Եսթիտ Զրահ, երկար վե-
 րարկու:
 ա. جبهة Եսթիտ Ծակատ, խումբ:
 ա. جبين Եսթիտ Քունք, նակատ,
 երկչոտ:
 ա. جئه Եսթիտ Մարմին:
 ա. جئه العظيم Եսթիտ Մեծա-
 մարմին, վիթխարի:
 ա. جد Եսթիտ Պապ, նախահայր:
 ա. جد Եսթիտ Զանք, աշխատանք:
 ա. جدو جهد Եսթիտ Ծիգ ու
 Զանք:
 ա. جداً Եսթիտ Փութաջանօրէն,
 Լրջօրէն, ազդուօրէն:
 ա. جدا Եսթիտ Զատ, անջատ, որոշ:
 ա. جدا جدا Եսթիտ Զատ-զատ:
 ա. جدار Եսթիտ Պատ:
 ա. جدال Եսթիտ Վէճ, կռիւ:

ա. جداول Եսթիտ Կազ ու
 կռիւ:
 ա. جداول Եսթիտ Աստղագիտա-
 կան աղիւսակներ:
 (Նգ. جدول):
 ա. جدائى Եսթիտ Զատութիւն:
 ա. جدري Եսթիտ Ծաղկախտ:
 ա. جد صحيح Եսթիտ Զօրեմա-
 կան պապ:
 ա. جدل Եսթիտ Վէճ, կռիւ:
 ա. ا. جدوار Եսթիտ = Զատվար
 (բոյս բրբուռի տե-
 սակից) zedoary:
 ա. جدول Եսթիտ Աղիւսակ, տո-
 դած գիծ, գետակ:
 ա. جدو صحيحه Եսթիտ Զօրե-
 նական մեծ մայր:
 ա. جدى Եսթիտ Այծեղջիւր:
 ա. جدى Եսթիտ Կրական, փութա-
 Եսթիտ Պապենական (ջան):
 ա. جديت Եսթիտ Բարեջանու-
 թիւն, փութաջանութիւն:
 ա. جديد Եսթիտ Նոր, արդի:
 ա. جديد Եսթիտ Նոր տարի:
 ա. جديد Եսթիտ Վերջերս, նո-
 րապէս:
 ա. جذام Եսթիտ Բորոտութիւն:

ա. جذب Եսթիտ Քաշում, ձգողու-
 թիւն, ձգողականութիւն:
 ա. جذبہ Եսթիտ Կատաղութիւն,
 տենչանք:
 ա. جذر Եսթիտ Քստակուսի արմատ:
 ա. جر Եսթիտ 1. Քաշում: 2. Հիմք,
 յատուկ: 3. Բատավերջի
 Ծայնաստորը:
 ա. جر ثقبيل Եսթիտ Բեռամբարձ
 մերենայ (crane):
 ա. جراب Եսթիտ Գուլպա:
 ա. جرأت Եսթիտ Զամարձակութիւն,
 քաջութիւն, յանդու-
 նութիւն:
 ա. جراح Եսթիտ Վիրաբոյժ:
 ա. جراحة Եսթիտ Վէրք:
 ա. ا. جراحی Եսթիտ Վիրաբու-
 ժութիւն, վիրաբուժա-
 ա. جراد Եսթիտ Մարախ: [կան:
 ա. جراد البحر Եսթիտ Ծովի
 մարախ (shrimp):
 ա. جرار Եսթիտ Քաջարի, կտրիճ:
 ա. جرايد Եսթիտ Լրագիրներ,
 մատեաններ: (Նգ. جريدہ):
 ա. جرايم Եսթիտ Յանցանքներ:
 ա. جرب Եսթիտ Քոս, Բոր:

ա. جرح շարժ վերք:
 պ. جرس շարժ Ջանգ (տղաի վր-
 զից կախած):
 ա. جرسام շարժ Կողատապ:
 (pleurisy):
 պ. جرشفت շարժ Երգիծանք:
 ա. جرحه շարժ Ռուպ:
 պ. جرحه շարժ Երջան, շր-
 ջանակ (մարդկանց կամ
 անասունների):
 ա. جرم շարժ Մարմին (երկնային):
 շարժ Եանցանք, ոճիր:
 պ. جرنغار շարժ Զորքի ճախ:
 ա. جری շարժ Բաջ, արի: [թել:
 ա. جریان շարժ Հոսում, դուրս
 ցայտում, պատահում,
 ընթացք, շրջանառու-
 թիւն, սերմնակաթու-
 թիւն: [թիւն:
 թանջախտ (dysentery):
 ա. جریب շարժ Մակերևութի
 չափ. [1000 քառ. զեազ]:
 ա. جریح շարժ Վիրաւոր:
 ա. جرید շարժ Նիզակ:
 ա. جریده շարժ Լրագիր, տու-
 մար, հատոր: (Երգ. جراید):

ա. جرمه շարժ Տուգանք:
 պ. جزء کسحی, [թողեալ:
 ա. جزء 1. Մաս, մասնիկ,
 բաղկացուցիչ մաս: 2.
 Հատուած Դուրանի 3.
 Տաղաչափական ոտ:
 جزء کلام Կարճ Կարճ
 վերջապէս:
 ա. جزءا շարժ Փոխարինութիւն:
 ա. جزءا الله Կարճ Կարճ
 վարձատրի քեզ:
 ա. جزایر շարժ Կղզիներ:
 (Երգ. جزیره):
 ա. جزایل շարժ Պատիւներ, առա-
 տութիւններ: (Երգ. جزیل):
 ա. պ. جزدان շարժ Թղթապանակ:
 պ. جزر շարժ Գազար, ստեպղին:
 ա. جزر շարժ Տեղատութիւն:
 جزر و مد շարժ Տեղատու-
 թիւն ու մակընթա-
 ցութիւն:
 ա. պ. جزرسی շարժ Թափանցո-
 ղութիւն. փորձառու-
 ա. جزم շարժ 1. Կտրում, [թիւն:
 անդամահատում: 2.
 Որոշում, վճռականու-
 թիւն: 3. Ուղղագրա-

կան մի նշան ցոյց
 տալու որ եւ է տառի
 անձայն լինելը:
 جزء کسحی շարժ Վճռական
 որոշում, հաստատա-
 կամութիւն:
 ա. جزءا Ծես շարժ:
 ա. جزوی շարժ Մասնաւոր:
 ա. جزیره շարժ Կղզի (Երգ. جزایر):
 ա. جزئیات շարժ Մասնաւոր
 քաներ, մանրամաս-
 նութիւններ:
 ա. جزیل շարժ Եատ, առատ,
 մեծ. ճարտարաբան:
 ա. جزیه շարժ Գլխահարկ:
 ա. جسارت շարժ Համարձակու-
 թիւն. խիզախութիւն,
 անվեհերութիւն:
 ա. جسامت շարժ Գիրութիւն:
 պ. جستن շարժ Ցատկել, [թռչել,
 փախչել:
 جستن Երգ. Որոնել, փնտրել:
 պ. جست و جوو շարժ Երգ. Եւ
 խնդիր, հետախուզու-
 թիւն, փնտոտուկ:
 պ. جسته جسته շարժ Փոքր
 առ փոքր:
 ա. جسد շարժ Մարմին, դիակ:

ա. جسر շարժ Կամուրջ:
 ա. جسم շարժ Մարմին:
 ա. جسمانی շարժ Մարմնաւոր,
 մարմնեղէն:
 ա. جسمانيت շարժ Մարմնա-
 տրութիւն, նիթակա-
 նութիւն:
 ա. جسور շարժ Համարձակ,
 յանդուգն, խիզախ:
 ա. جسيم շարժ Մեծ, խոշոր, մար-
 ա. جشأ շարժ Զգացում: [մեղ:
 պ. جشن շարժ Տօն, տօնսխմբու-
 թիւն, հանդէս, խրախ-
 ա. جعبه շարժ Արկղիկ: (ճան:
 ա. جعد շարժ Գանգուր, խոպոպ:
 ա. جعفر շարժ 1. Գետակ (ծոպ:
 2. Յատուկ անուն: 3.
 Կաթնատառ (ուղտ):
 ա. պ. جعفری շարժ Ամենաբն-
 տիր տեսակ ոսկի.
 ազատքեղ (parsley):
 ա. جعل շարժ Կեղծում, խար-
 դախում. կեղծաւորութիւն:
 ա. جعلی շարժ Կեղծ, շինծու:
 պ. جغ շարժ Լուծ:

ա. جغد Բու: Բու:
 ա. جغرات Բու: Մածուն:
 յ. جغرافيا Բու: Աշխարհագրութիւն:
 جغرافيا Բու: Աշխարհագրական:
 ա. جفا Բու: Բռնութիւն, անիրաւութիւն, անարդարութիւն:
 جفا کردن Բու: Բռնանալ, տանջել, անիրաւել:
 ա. ա. جفاكار Բու: Ծնշող, հարստահարող:
 جفاگر Բու:
 ա. جفت Բու: Զուխտ, զոյգ:
 جفت کردن Բու: Զուգաւորել:
 جفت شدن Բու: Զուգակցել:
 ա. جفته Բու: Աքացի, լցել:
 ա. جفتی Բու: Զուգակցութիւն, զուգաւորութիւն, հասարակութիւն:
 ա. جفن Բու: Կոպ (աչքի), սրի պատեան:
 ա. جفك Բու: Ապարդիւն, սնտոյի, անհեթեթ բան:

ա. جگر Բու: 1. Լեարդ, սիրտ:
 2. Տիրութիւն, զուգ: 3. Անկալութիւն:
 جگر بند Բու: Լեարդը, թոքերն եւ սիրտը. որդի:
 جگر سوز Բու: Լեռնակէզ:
 جگر گوشه Բու: Հոգեհատոր, սիրասուն զուակ կամ սիրունի:
 ա. جل Բու: Մեծ էր, փառաւորեալ էր:
 جل و اعلى Բու: Փառաւորեալ եւ բարձրեալ:
 جل جلاله Բու: Մրափառաւորութիւնը փառաւորի:
 ա. جل Բու: Տապնակ, ձիու ծածկալ:
 جل Բու: Արտազաղթում, արտաքսում. պայծառացում, յղկում:
 جل وطن کردن Բու: Հայրենիքից հեռանալ, զաղթել, արտաքսել:
 جلادان Բու: Յղկել:
 ա. جلاب Բու: Լուծողական. վարդաջուր:
 ա. جلاجل Բու: Գնտակածել զանգակներ անա-

սունների վզից կախ տած, կամ թմբուկների շուրջը զետեղուած:
 ա. جلا Բու: Դահիճ:
 ա. جلا دت Բու: Բաջութիւն. աշխուժութիւն:
 ա. ա. جلاكر Բու: Յղկել:
 ա. جلال Բու: Փառաւորութիւն, շքեղութիւն, մեծութիւն, պերճութիւն:
 جالات Բու:
 ա. جلالى Բու: Փառաւոր, վեր, շքեղ. մի թուական որ սկսում է 1079 թուից Զաւալ-էդ-Դին Աքբար Շահի օրից:
 ա. جلب Բու: Հրապուրում, բաշում, ձգողութիւն:
 ա. جلباب Բու: Երկար քող:
 ա. جلد Բու: Արագ, շտապ:
 ա. جلد Բու: Հատոր, գիրք. կաշի, մորթի:
 ա. ա. جلدگر Բու: Կազմարար:
 ա. جلدی Բու: Արագութիւն:
 ա. جلسا Բու: Ընկերներ. սեղանակիցներ: (Եգ. جلس):
 ա. جلسه Բու: Նիստ, ժողով:

ա. جلفا Բու: Զուղա:
 ա. جلنار Բու: Նուան ծաղիկ:
 ա. جلو Բու: Առաջ, հանդէպ:
 ա. جلودار Բու: Չիսպան. հեծեալի առաջնորդող ծառայ, կարաւանաւոր:
 ա. جلود Բու: Հատորներ, (պետ. կաշիներ, Եգ. جلد):
 ա. جلوس Բու: Նստում. զահակութիւն:
 ա. جلوه Բու: Շքեղութիւն, պայծառութիւն:
 ա. ա. جلوه گر Բու: Շքեղ, շողշողուն, երեւելի:
 ա. جلی Բու: Պարզ, բացայայտ փայլուն, շողշողուն:
 ա. جلیس Բու: Ընկերակից:
 ա. جلیل Բու: Մեծ, փառաւոր, պանծալի:
 جلیل القدر Բու: Փառաւանծ:
 ա. جلم Բու: Պարսից հին թագաւորներից մէկը:
 ա. جماد Բու: Բրածոյ. անգործարանական:
 ա. جمادات Բու: Հանքանիւ-

թեր, բրածոներ
 ա. جمادی Զմեռի Անշունչ, ան-
 գործանատու
 ա. جمادی الاول Զմեռի Արա-
 քական տարւոյ 5-րդ
 ամիսը
 ա. جمادی الثاني Զմեռի Ա-
 րաքական տարւոյ
 6-րդ ամիսը
 ա. جماع Զմեռի Զուգատրութիւն
 ա. جماعت Զմեռի Հասարակու-
 թիւն, բազմութիւն,
 ժողովուրդ
 ա. جمال Զմեռի Վայելչութիւն,
 գեղեցկութիւն
 ա. جماهير Զմեռի Հանրապետու-
 թիւններ (Եգ. جموع):
 պ. جماع Զմեռի Զամշիղի նման
 դիրք ու սատիճան
 ունեցող
 ա. جمعه Զմեռի Գանկ, գլխուկը
 ա. جمعة Զմեռի Սառուցում
 Զմեռի Սառուցը
 պ. جميد Զմեռի (جم) մեծ թագա-
 տր եւ արեգակ).
 Պարսկաստանի Զամ-
 շիղ թագաւորը

ա. جمع Զմեռի 1. Հասարակ, հա-
 մահմարակ, բազմու-
 թիւն. 2. Գումար, գու-
 մարում. 3. Յոգնակի
 ա. جمعه Զմեռի Ուրբաթ
 ա. جمعيت Զմեռի Բազմութիւն.
 հանդարտութիւն.
 جمعيت خاطر Զմեռի Երկր-
 քի անդորրութիւն
 ա. جمل Զմեռի Ուղտ:
 Զմեռի Գումարում:
 ա. جملى Զմեռի Ամբողջութիւն:
 ա. جمله Զմեռի Գումար. ամբող-
 ջրութիւն. նախադասութիւն
 جمله Զմեռի Ընդհանուր առ-
 մամբ:
 جمله Զմեռի Ընդհանրա-
 պէս, 'ի վերայ ա յսր
 ամենայնի, 'ի մի բան:
 ա. جمود Զմեռի Սառում, սառու-
 ա. جمهور Զմեռի Հանրա- (ցում):
 պետութիւն, համայնք:
 جموری Զմեռի Հանրապե-
 տութիւն:
 ա. جمهوريت Զմեռի Հանրա-
 պետութիւն:
 ա. جميع Զմեռի Ամբողջ, համայն.
 Ընդհանուր:

جمیل Զմեռի Բոլորովին, ամ-
 բողջովին:
 ա. جميل Զմեռի Գեղեցիկ, վայել-
 ա. جن Զմեռի Ոգի, շար ոգի, դեւ, լույս,
 ա. جناب Զմեռի Կողմ. մեծու-
 թիւն, գերազանցութիւն:
 جناب Զմեռի Զերդ մե-
 ծութիւն:
 ա. جنابت Զմեռի Ժիսական ան-
 մարրութիւն:
 ա. جناح Զմեռի Թեւ, ծկան թեւ:
 ա. جنازه Զմեռի Դագաղ,
 Զմեռի դիակ:
 جنازه Զմեռի Երեւոյն Երեւոյն
 Զմեռի Երախտներ:
 جنان Զմեռի Դեմքեր:
 ա. جنائب Զմեռի Գրաստներ:
 ա. جنایت Զմեռի Ոճիր, հղեղն:
 جنایتي Զմեռի Եղեղնական:
 ա. جنب Զմեռի Կողմ, սանձան:
 պ. جنبان Զմեռի Ծարժող:
 պ. جنبانیدن Զմեռի Ծարժել,
 շարժել տալ:
 ա. جنبه Զմեռի Կողմ, մաս, տե-
 սակէտ:

պ. جنبش Զմեռի Ծարժում, յու-
 պ. جنبیدن Զմեռի Ծար- (գում):
 ժել. թրթրացնել, ճոճել.
 բարախել:
 ա. جنت Զմեռի Պարտէզ, դրախտ,
 երկինք:
 جنت آستان Զմեռի Դրախ-
 տաբնակ:
 ա. جنتی Զմեռի Դրախտային,
 երկնային:
 պ. جنگال Զմեռի Բազմութիւն:
 ա. جند Զմեռի = Գունդ, զօրք:
 պ. جنده Զմեռի Պոռնիկ:
 ա. جنس Զմեռի Տեսակ, սեռ, սե-
 բունդ. ապրանք. (Եգ. اجناس):
 ա. جنسیت Զմեռի Համասեռու-
 պ. جنك Զմեռի = (Զանք), թիւն:
 Կոհի, պատերազմ:
 جنك آوردن Զմեռի Կոհի
 մղել:
 جنك کردن Զմեռի Կոուել:
 պ. جنك آزوده Զմեռի Կոուել
 տերազմավորմ:
 պ. جنگجو Զմեռի Կոուասել:
 պ. جنگل Զմեռի (U. Զանգալա)
 անտառ:

պ. جنگی ընդէն Պատերազմական:
 պ. جنگیدن ընդէն Կոռուել:
 ա. جنوب ընդէն Հարաւ:
 ընդէն Դէպի հարաւ:
 ընդէն Հարաւային:
 ա. جنود ընդէն Ջորքերի (Եզ. جند):
 ա. جنون ընդէն Խելագարութիւն,
 ախանարութիւն:
 ա. جنونی ընդէն Խելագար, ախ-
 ա. جنین ընդէն Սաղմ: [սահար:
 պ. جو ընդէն Գարի:
 ա. جو ընդէն Երկիր, մթնոլորտ.
 երկրի եւ երկրի մի-
 ջի տարածութիւնը:
 պ. جواب ընդէն Պատասխան:
 ընդէն Կտրա-
 կան պատասխան:
 ա. جواد ընդէն Առատածոն:
 ա. جواذب ընդէն Գրաւչութիւն-
 ա. جوار ընդէն Շրջակայք, (ներ-
 մերձատրութիւն):
 ա. جوارح ընդէն Վայրենի ա-
 նասուններ եւ թռչուն-
 ներ. մարմնի մասեր:
 ա. جوارش ընդէն Համեմունք:

ա. جوارى ընդէն Ծաւեր. գերու-
 հիների (Եզ. جار):
 ա. جواز ընդէն Օրինաւոր, թոյ-
 լատրելի. թոյլտուութիւն.
 ապահովութեան անցա-
 պ. جواز ընդէն սանդ: [գիր:
 ա. جواسيس ընդէն Հրտեսներ:
 (Եզ. جاسوس):
 ա. جوال ընդէն Ջուալ, պարկ,
 տոպրակ. նենգութիւն:
 պ. جوالدوز ընդէն Մախաթ,
 տոպրակ կարող:
 ա. جوامع ընդէն Մզկիթներ,
 տաճարներ. պարփա-
 կող: (Եզ. جامع):
 պ. جوان ընդէն Երիտասարդ:
 պ. جوانان ընդէն Երիտասարդ-
 ա. جوانب ընդէն Կողմեր, (ներ-
 սահմաններ (Եզ. جانب):
 պ. جوان بخت ընդէն Բերտա-
 սարդ, երջանիկ, խոս-
 տմասլից:
 պ. جوان مرد ընդէն Բարդ Առատա-
 ծոն ու վեհանձն (երի-
 տասարդ):
 պ. جوان مردی ընդէն Բարդ Առա-

տածեանութիւն, ախու
 թիւն, վեհանձնութիւն:
 պ. جوانی ընդէն Երիտասարդու-
 թիւն:
 ա. جواهر ընդէն Գոհարներ,
 (Եզ. جوه):
 ա. جواهرات ընդէն Գոհարե-
 դէններ:
 ա. جواهری ընդէն Գոհարավա-
 ա. جوايز ընդէն Պարգեւներ (ճառ:
 (Եզ. جايز):
 պ. جوجه ընդէն Ծուտ:
 ա. جود ընդէն Առատածեանութիւն:
 ա. جودت ընդէն Բարութիւն, ազ-
 նութիւն. ուշիմութիւն:
 ա. جور ընդէն Բռնութիւն. բռնա-
 բարութիւն, անիրաւու-
 ա. جوراب ընդէն Գուլբա: (թիւն):
 ա. պ. جوريشه ընդէն Բռնակալ:
 ա. جوز ընդէն Մուշ:
 جوز رومی ընդէն Բուրձնկոյ:
 جوز هندی ընդէն Կեդրեւ
 Հնդկրն:
 ա. جوزا ընդէն Երկտրեակ (կոյզ,
 (կենդանակերպը):
 الجوزا ընդէն Օրիոն կամ Հայկ
 համաստեղութիւնը:

պ. جوزغه ընդէն Բամբակի
 ա. جوزق ընդէն պատին:
 պ. جوزهر ընդէն Վիշապի գլուխ
 եւ պոչ. գիսաստղ:
 ա. جوسق ընդէն Բարձր շինու-
 թիւն, պալատ:
 պ. جوش ընդէն Եռ, եռացում, յու-
 շ Եւ յուշ Եւ յուշ (գում,
 Եւ ու զեռ, աղմուկ ու աղա-
 յուշ (ղակ
 Ջօղել, եռացնել:
 պ. جوشانیدن ընդէն Եռացնել
 ա. جوشانیدن ընդէն Եռացնել:
 ա. جوشش ընդէն Եռացում:
 ա. جوشن ընդէն = Ծօշան, զրահ,
 վերտ:
 պ. جوشیدن ընդէն Եռացնել:
 ա. جوع ընդէն Քաղց:
 ա. جوف 1. Խոռոչ, որովայն.
 2. Հայնատարած դաշտ.
 3. Երեսը (նամակի եւ
 ա. جوق (պ. جوخ): ընդէն Զուկ, [այլն:
 ջոկատ, վաշտ:
 պ. جولان ընդէն Շարժում, ար-
 շարժում:

պ. جولانگاه Զինուորա-
խառնի կամ ձիարշապի
վայր:
պ. جولاه Զուլհակ, ուս-
տայնանկ. սարդ:
ա. جوهر Զահար. էութիւն,
նիւթ. (جواهر):
ա. جوهرى Զահարավա-
նաւ. էական, նիւթական.
պ. جوى Զոյնի (جویندن)
հրամ. վտակ, առու:
պ. جویا Զոյնի Խնդրող, հար-
ցնող, որոնող:
պ. جویان Զոյնի որոնող, փա-
փագող:
պ. جویائی Զոյնի որոնում, խնդ-
րում. փափագում:
պ. جویبار Զոյնի Մեծ գետ. հո-
սող ջուր. գետեզր:
պ. جوين Զոյնի Գարէ:
պ. جوينده Զոյնի որոնող, հե-
տազօտող:
պ. جويدن Զոյնի որոնել:
ա. جهات Զոյնի Չորս կողմեր,
մակերեւոյթներ, սահ-
մաններ:
ա. جهاد Զոյնի (جهاد) Սրբազան

պատերազմ. ջանք, ջա-
նացողութիւն:
պ. جهادا کبر Զոյնի Մեծա-
գոյն պատերազմ
(յատկապէս կրքերի
դէմ):
ա. چهار Զոյնի Զանրային
լինելը:
ա. چهار Զոյնի Հրապարակաւ:
ա. جهاز Զոյնի 1. Ծառ: 2. Կնո-
ջապատկան ինչք 3. Ծա-
նապարհորդական կարգ
ու սարգ: 4. Ուղտի թումբ:
ա. جهال Զոյնի Տգէտներ:
ա. جهالت Զոյնի Տգիտութիւն:
պ. جهان Զոյնի Աշխարհ:
Զոյնի Յատկող:
պ. جهان آراء Զոյնի Աշխարհ
զարդարող, աշխար-
հաշէն:
պ. جهان آفرين Զոյնի Մեծ
խարհաստեղծ:
պ. جهان بان Զոյնի Աշխար-
հապան, Ամենակա-
րողն Աստուած:
պ. جهان بانی Զոյնի Աշխար-
հապանութիւն, աշ-
խարհի պահպանութիւն:
պ. جهان بين Զոյնի Աշխարհա-
տես:

պ. جهان پناه Զոյնի Աշխար-
հի ապաւեն, Չերդ
Մեծութիւն:
պ. جهان تاب Զոյնի Աշխարհը
լուսաւորող:
պ. جهان جهان Զոյնի Բազ-
մաթիւ:
պ. جهان دار Զոյնի Աշխարհա-
պարհակալութիւն:
պ. جهان داری Զոյնի Աշ-
խարհակալութիւն:
պ. جهان دیده Զոյնի Աշխար-
հատես, փորձառու:
պ. جهان گرد Զոյնի Աշխար-
հաշրջիկ:
պ. جهان گیر Զոյնի Աշխարհա-
կալ, տիրապետող:
պ. جهان مطاع Զոյնի Աշ-
խարհալարգ:
պ. جهان نما Զոյնի Աշխար-
հացոյց:
պ. جهان نور د Զոյնի Աշխար-
հաշրջիկ:
պ. جهانيان Զոյնի Մարդիկ, ա-
նասուններ:
պ. جهانيدن Զոյնի Յատկեցնել:
ա. جهت Զոյնի 1. Կողմ, ուղղու-

թիւն: 2. Երես, մակե-
րեւոյթ: 3. Չել, եղա-
նակ: 4. Պատճառ:
ա. جهت از اين جهت Զոյնի Այս
պատճառով:
ա. جهت اينکه Զոյնի Որով նետել:
ա. جهت بهر جهت Զոյնի Ինչ եւ իցէ,
յամենայն դէպս:
ա. جهت Զոյնի Ծիգ, ջանք, ջանա-
սիրութիւն:
ա. جهر Զոյնի Յայտարարում
հրապարակում:
ա. جهراً Զոյնի Հրապարակաւ,
յայտնապէս:
ա. جهل Զոյնի Տգիտութիւն:
ա. جهلا Զոյնի Տգէտներ (بq. جاهل):
ա. جهنم Զոյնի Դժոխք:
ա. جهنمی Զոյնի Դժոխային:
պ. جهود Զոյնի Եզրայեցի:
պ. جهودى Զոյնի Եզրայեցի.
հրէական:
պ. جهیدن Զոյնի Յատկել:
ա. جهيز Զոյնի Օժիտ, կնոջ բաժին:
ա. جيب Զոյնի Ժոց, օժիք:
Զոյնի Գրպան:
ա. جيحون Զոյնի Ամու Դարիս
գետը:
ա. جيد Զոյնի Վայելուց, ընտիր:

Չէր Պարանոց:
 ա. جيران Չէր Դրացիներ:
 ա. جيش Չէր Զօրք:
 պ. جينغ Չէր Աղմուկ:

ա. جيفة Չէր Դիակ, շաղիղ:
 ա. جيل Չէր Յեղ, սերունդ:
 ա. (جيش) جيش Չէր Զօրքեր (Ծգ. جيش):
 պ. جيوه Չէր Մնդիկ:

چ

Պարսկական այբուբենի
 7-րդ տառը:

պ. چابک Չէր = 1 (Ճապուկ),
 արագ. արագաշարժ:
 2. چایخیز, գեղեցիկ:
 3. Բտրակ:
 چابک خرام Չէր Ընդհանուր ձեռքերի-
 անհամար Չէր (Թաց:
 րագածոնն, ճարպիկ:
 چابک سوار Չէր Զիս-
 պ. چابکی Չէր Արագա- (վարժ:
 շարժութիւն, ճարպի-
 կութիւն:
 պ. چاپ Չէր Տիպ, դրոշմ:
 چاپ کردن Չէր Ընդհանուր Տպել:
 պ. چاپار Չէր Սուրհանդակ:
 چاپاری Չէր Սուրհանդա-
 կային. սուրհանդա-
 կով ճանապարհորդելը:
 պ. چاپلوس Չէր Եղբորը:

պ. چابلوسی Չէր Եղբորը-
 թու թիւն:
 պ. چاپیدن Չէր Թալանել:
 պ. چادر Չէր Սաան, ծածկոց,
 քող, վրան:
 պ. چار Չէր (چار) = Զորք, ճար:
 պ. چارباش Չէր Զորք տա-
 րերը. գահ. մեծ քարծ:
 պ. چارپا Չէր Բառոտանի. մահ-
 ճակալ:
 պ. چارپير Չէր Մի տեսակ քա-
 ոսկողմածել շիշ:
 պ. چارتکبيربروزد Չէր Եղբորը Զորք Եղբոր արտասա-
 նեց նրա վրայ (ինչ-
 պէս անում են ննջե-
 ցեալի համար), այ-
 սինքն լքեց նրան:

պ. چارتزدن Չէր Կարճ քուն
 մտնել:
 պ. چارده Չէր Տասն եւ չորս:
 պ. چارسو Չէր Հրապարակ.
 քառուղի:
 պ. چارطاق Չէր Բառասին
 շինուած:
 պ. چارگاه Չէր Պարսկական
 մի եղանակ:
 պ. چارگوشه Չէր Բառակու-
 սի, քառանկիւնի:
 պ. چارمغز Չէր (չորս միջուկ
 ունեցող) Ընկոյզ:
 պ. چارناچار Չէր Ընդհանուր = Ճար ան-
 ճար, կամայ ակամայ:
 պ. چاروا Չէր Բառոտանի, ճի:
 պ. چارواداز Չէր Զորեպան:
 պ. چاره Չէր = Ճար, հնար, ելք.
 դարման:
 պ. چاره پذير Չէր Բուժելի:
 պ. چاره گر Չէր Հնարագործ,
 խաբեքայ:
 պ. چاشت Չէր = Ճաշ, ճաշի ժամ:
 պ. چاشنی Չէր Ճաշակ. փորձ:
 պ. چاشنيگير Չէր Մետաղա-

փորձ. համառու, մա-
 տոռակ:
 տ. چاق Չէր Առողջ, պարարտ:
 տ. چاقو Չէր Դանակ, գրչահատ:
 պ. چاك Չէր Ընդհանուր, պատաստած.
 շատաչում (սրերի):
 چاك چاك Չէր Ընդհանուր = Զախ ջախ,
 շատաչում:
 چاك کردن Չէր Պատաստել,
 ճեղքել:
 պ. چاکر Չէր Ժառանգ:
 պ. چاکری Չէր Ժառանգութիւն:
 պ. چاکو Չէր Տեղա Զախ:
 պ. چاکوچ Չէր Մուրճ, ունն:
 պ. چالاک Չէր Ընդհանուր ճարպիկ, դի-
 րաշարժ. աշխոյժ:
 պ. چالاکي Չէր աշխուժութիւն,
 ճարպիկութիւն:
 պ. چالش Չէր Վայելուչ քալ-
 պ. چاله Չէր Փոս. [ուածք:
 պ. چانه Չէր Ժնտ:
 چانه زدن Չէր Եղբորը Եղբոր
 կրատել, սակարկել:
 պ. چاو Չէր Թղթաղբամ:
 տ. چاوش Չէր Կարաանապետ:

- ۱. چاه چاه 𐭪𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چاهزنخ 𐭪𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥 { 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چاه کن 𐭪𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چای 𐭪𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چائیدن 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چبان 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چپ 𐭪𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥
- ۱. چپاول 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چپلوس 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چپو 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چتر 𐭪𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چخین 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چرا 𐭪𐭥𐭥𐭥 = 𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چراغ 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 = 𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥

- 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چراگه 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چرائیدن 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چرب 𐭪𐭥𐭥𐭥 = 𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥,
𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چرب زبان 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چره 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چری 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چرت 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چرخ 𐭪𐭥𐭥𐭥 = 1. (𐭥𐭥𐭥𐭥). 𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥. 𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥. 2.
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥. 3. 𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥. 4. 𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥. 5. 𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥.
𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چرخ انداز 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چرخ زدن 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چرخك 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 = 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چرخه 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥

- ۱. چرخي 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥-
- ۱. چرده 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 = 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥, (𐭥𐭥𐭥𐭥
[𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥]).
𐭥𐭥𐭥𐭥:
- ۱. چرز 𐭪𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥 (𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥):
- ۱. چرخ 𐭪𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥:
- ۱. چرخد 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥:
- ۱. چرك 𐭪𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥.
- ۱. چرك گوش 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥:
- ۱. چركين 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥:
- ۱. چرم 𐭪𐭥𐭥𐭥 (𐭥. 𐭥𐭥𐭥𐭥) 𐭥𐭥𐭥:
- ۱. چرمساز 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 { 𐭥𐭥𐭥𐭥-
𐭥𐭥𐭥
- ۱. چرمگر 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چرمه 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥:
- ۱. چرمين 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥:
- ۱. چرند 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥:
- 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 (𐭥𐭥𐭥𐭥-
𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥 [𐭥𐭥𐭥𐭥]) 𐭥𐭥𐭥-
𐭥𐭥𐭥𐭥. 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥:
- ۱. چرنده 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چريدن 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 = 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥,
𐭥𐭥𐭥𐭥:

- ۱. چسپ 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥.
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چسپاندين 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 { 𐭥𐭥𐭥𐭥,
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چسپنده 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥:
- ۱. چسپيدگي 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چسپيدن 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥 [𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥:
- ۱. چسپيده 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چست 𐭪𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥, (𐭥𐭥𐭥𐭥:
𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥.
𐭥𐭥𐭥𐭥:
- ۱. چسته 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥.
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چستی 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
- ۱. چشانيدن 𐭪𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥
- ۱. چشم 𐭪𐭥𐭥𐭥 1. 𐭥𐭥: 2. 𐭥𐭥𐭥𐭥-
𐭥𐭥𐭥: 3. 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥:
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥, 𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥𐭥

ح

ح 4: Արարա—Պարսկական ալբուրենի 8-րդ տառը, որ ուժեղ հազազային հնչիւն ունի Թուարկութեան մէջ ներկայացուում է 8 Սովորաբար կոչում է حای حطی:

ա. حاتم 4: Դատաւոր. բարեգործ:

ա. حاتم طائی 4: Մի արաբ ցեղապետ, որ յայտնի էր իր բարեգործութեամբ: Փոխաբերաբար նշանակում է առատածնոն, բարեգործ:

ա. حاج 4: Մեկկայի }
حاجی 4: ուխտաւոր:

ա. حاجب 4: 1. Դոնապան, սենեկապետ: 2. Բող, շղարշ: 3. յօնք:

ա. حاجت 4: Կարիք, կարօտութիւն. (Յոգ. حاجات):

حاجت خواستن 4: Կարիքը յայտնել, աղօթել:

حاجت داشتن 4: Կարիք ունենալ:

ա. حاجت مند 4: Կարօտ, ջրաւոր:

ա. حاجز 4: Արգելող, արգելում

ا. حاد 4: Սուր, հատու, կծու:

ա. حادث 4: Ծոր, նորօրինակ, դիպուածական:

ا. حادثه 4: Դէպք, պատահար, նորութիւն, արկած:

ա. حاذق 4: Հմուտ, զիտակ, հնարամիտ:

ا. حارث 4: Հողագործ:

ا. حارس 4: Պաշտպան, պարաստաբան:

ا. حارص 4: Ազան (հսպան):

ا. حازم 4: Խոհեմ, նախատես, խելացի:

ا. حاسد 4: Նախանձոտ, թրշ:

ا. حاسه 4: Զգայուն: (նամի):

ا. حاشا 4: Բա՛ւ լիցի. Տէր մի՛ արասցէ:

Նաւոր բանաստեղծ՝ Մօհամմադ Շամս-էդ-Դիւնը:

ا. حافظه 4: Քէշ, Յիշողութիւն (միտքը պահող):

ا. حاکم 4: Նահանգապետ, դատաւոր: (Յոգ. حاکم):

ا. حاکمی 4: Պատմող, հեղինակ. պարունակող, բովանդակող:

ا. حال 4: 1. Դրութիւն, վիճակ: 2. Ներկայ ժամանակ: 3. Յափշտակութիւն:

حال آمدن 4: Վրայ գալ, կազդուրուել:

حال در این 4: Այս միջոցին:

حال آنکه 4: Մինչդեռ,

ا. حالا 4: Այժմ. (Թէեւ):

ا. حالت 4: 1. Վիճակ, դրութիւն, հանգամանք: 2. Հոլով: 3. Յափշտակութիւն (ecstasy):

(Յոգ. حالات):

حالت فاعلی 4: Քայնի վիճակի հոլով:

حالت مفعولی 4: Տախտի հոլով:

حالت اضافی 4: Էջմիջի Սենական հոլով:

ا. حالی 4: Այժման:

ا. حاشیه 4: Հուսանցք, եզր, խծիկ:

ا. حاصل 4: 1. Հասոյթ, բերք, արդիւնք: 2. Օգուտ, շահ: 3. Հարկ: 4. հետեւութիւն, եզրակացութիւն:

حاصل الامر 4: Կարճատեսի, ՚ի մի բան:

حاصل كلام 4: Կարճ խօսքով:

حاصل کردن 4: Զեղծել, ստանալ, շահել:

حاصل خیز 4: Բարբերել:

ا. حاصلات 4: Արդիւնքներ, արտադրութիւններ: (Յգ. حاصل):

ا. حاضر 4: Ներկայ, պատրաստ:

حاضر جواب 4: Պատրաստաբան:

ا. حاضری 4: Ներկայութիւն, պատրաստակամութիւն. նախաճաշ:

ا. حافر 4: Փորող, պեղող:

ا. حافظ 4: 1. Պահապան, խնամակար: 2. Հաւ յիշողութիւն ունեցող մէկը: 3. Հուրանն անգիր իմացող: 4. Պարսից նշա.

ա. حالياً հոգեբանական Այժմ՝

ա. حالیه հոգեբանական Ներկայ դերբայ:

ա. حامد հոգեբանական Փառաքանող:

ա. حامل հոգեբանական Կրող, տանող,

ա. حامله հոգեբանական Յղի [յղի
 حامله شدن հոգեբանական Յղանալ:

ա. حامی հոգեբանական Պաշտպան, խնամակալ:

ա. حانوت հոգեբանական = Խանութ, պանդոկ:

ա. حاوی հոգեբանական Պարունակող, բովանդակող. հասարող:

ա. حائز հոգեբանական Ունեցող:

ա. حائط հոգեբանական Պատ, որմ, ցան:

ա. حائل հոգեբանական Միջամբ [կապատտող, արգելող. արգելք, վարագոյր:

ա. حبه հոգեբանական Հատիկ, դեղահատ:

ا. حبه հոգեբանական Սէր, գորով, փափագ. կարաս:

ا. حب الوطن հոգեբանական Հայրենասիրութիւն:

ա. حباً հոգեբանական Պարգև:

ա. حباب հոգեբանական Պղպշակ:

ա. حبات հոգեբանական Հատիկներ, ըն:

ա. حبال հոգեբանական Պարաններ: [դեղէն (եզ. حبل):
 հոգեբանական Պարան շինող:

ա. حبذا հոգեբանական Հիանալի, կեց:

ա. حبر հոգեբանական Թանաք. (ցեւուսուսումնագէտ:
 հոգեբանական Ուրախութիւն:

ա. حبس հոգեբանական Բանտարգելութիւն, բանտ, արգելում, արգելք:
 حبس النفس հոգեբանական Շնչահեղձութիւն:

ա. حبش հոգեբանական Եթովպիա, եթովպացի:

ա. حبشى հոգեբանական Եթովպական. խառնիչիկ:

ա. جبل հոգեբանական 1. Պարան, չուան, թուկ. 2. Ուխտ, համաձայնութիւն, դաշնակցութիւն: 3. Երակ, նեարդ:
 جبل الوريد հոգեբանական Փողե:

ա. جبلی հոգեբանական Յղի կին: [բակ:

ա. حبوب հոգեբանական Հատիկներ, հատապտուղներ:
 (եզ. حب):

ա. حبه հոգեբանական Մի 12-րդ մասը
 دانك.

ա. حبيب հոգեբանական Բարեկամ, սիրական:

ա. حتم հոգեբանական Անհրաժեշտ դարձնելը, անհրաժեշտ:

ա. حتى հոգեբանական Մինչեւ անգամ, որպէսզի, նոյնիսկ, ըստ:
 حتى الوسع հոգեբանական Ըստ չափու կարողութեան, հնարաւոր եղածին չափ:
 حتى المقدور հոգեբանական Ըստ կարելւոյն:

ا. حج հոգեբանական Ուխտագնացութիւն դէպի Մեկկա:

ա. حجاب հոգեբանական 1. Բող, վարագոյր: 2. Պարկեշտութիւն, ամօթխածութիւն: 3. Գիշեր:
 حجاب برداشتن հոգեբանական Գիծակը վերցնել, երեսը բաց անել:

ա. حجاج հոգեբանական Մեկկայի ուխտաւորներ:

ا. حجار հոգեբանական Ակնահատ, քար:

ا. حجارى հոգեբանական Բան- (քակոպ: դակագործութիւն):

ا. حجاز հոգեբանական Մեկկա, Մադինա եւ շրջակայ հողամասը: Պարսիկների երաժշտական եղանակներից մէկը:

ա. حجام հոգեբանական Սանձ, երասանակ:
 حجامى հոգեբանական Սաւորիչ, երակա:

ա. حجامت հոգեբանական Սափ- (հատորիչութիւն, երակահատութիւն):

ا. حجة հոգեբանական 1. Փատտ, ապացոյց, պատճառաբանութիւն: 2. Վճիռ, դատավճիռ: 3. Պատրուակ:

ا. حجج հոգեբանական Ապացոյցներ, պահանջներ (եզ. حجة):

ا. حجر հոգեբանական Քար (եզ. احجار):
 حجر الاسود հոգեբանական Մեկկայի սև քարը:

ا. حجره հոգեբանական Սննեակ, խուց:

ا. حجري հոգեբանական Քարային: (բակ):

ا. حجله հոգեբանական Կարաս:
 حجله Առագաստ (հարսի):

ا. حجوم հոգեբանական Արիւն առնելը. հատութիւն:

ا. حد հոգեբանական Սահման:

ا. حدائق հոգեբանական Նորութիւն. մանկութիւն:

ا. حداد հոգեբանական Երկաթագործ:

ا. حداقت հոգեբանական Հմտութիւն, հանճարեղութիւն:

ա. حدایق հոգիների, պարտեզներ (Եզ. حدایق):
 ա. حدت հոգիների Սրուծիւն. սաստկութիւն:
 ա. حدث հոգիների, հոգիների 1. Սկիզբ:
 2. Նորութիւն: 3. Դէպք, պատահար:
 ա. حدر հոգիների Զատիթասիութիւն:
 ա. حدى հոգիների Ննթադրում, կոստ:
 ա. حقه հոգիների Բիք: [հում]:
 ա. حدود հոգիների Նորութիւն. գիտութիւն:
 ա. حدود հոգիների Սահմաններ (Եզ. حد):
 ա. حدیث հոգիների Նոր. պատմութիւն, աւանդութիւն (յատկապէս Մօհամմադի սասանների եւ զործունէութեան վերաբերեալ):
 ա. حديد հոգիների Սուր. երկաթ:
 ա. حديقه հոգիների Այգի, պարտեզ:
 ա. حذاقت հոգիների Ճարպիկութիւն, հմտութիւն:
 ա. حذر հոգիների 1. Թուսաւիում:
 2. Զգուշութիւն, խոհեմ:

մութիւն 3. Երկիր:
 ա. حذف հոգիների Կրճատում, ծայրատում, ջնջում:
 ա. حر հոգիների Տարութիւն, ջերմութիւն:
 ա. حرره Ազատ:
 ա. احراث հոգիների Հողագործներ (Եզ. احراث):
 ա. حرائث հոգիների Հողագործութիւն:
 ա. حرائث հոգիների Հողագործութիւն:
 ա. حرارت հոգիների Հողագործութիւն:
 ա. حرارت հոգիների Տաքութիւն, ջերմութիւն, եռանդ:
 ա. حراست հոգիների Պահպանութիւն:
 ա. حرام հոգիների 1. Անմատութիւն: ըուր, անսուրբ: 2. Ապօրինի, անհարազատ: 3. Արգելուած: 4. Սուրբ, նուիրական:
 ա. حرام کردن հոգիների Ապօրինի դարձնել. արգելք դնել, փչացնել:
 ա. حرام خور հոգիների Անզգամ, անօրէն:
 ա. حرام زاده հոգիների Տաճարագի, պոռնկորդի, սրիկայ:
 ա. حرام مغز հոգիների Ողնաձուծ:

ա. حرامی հոգիների Ապօրինի, զող, անազակ:
 ա. حرب հոգիների Կռիւ, պատերազմ:
 ա. حربا հոգիների Գեանատիւծ (chameleon):
 ա. حربيه հոգիների Նիզակ, զէնք:
 ա. حربى հոգիների Պատերազմական:
 ա. حربى հոգիների Հողաւազակում:
 ա. حرج հոգիների Մեղք, յանցանք:
 ա. حرز հոգիների Աւրութիւն, ամբողջ հմայեակ:
 ա. حرس հոգիների Պահպանում:
 ա. حرص հոգիների Ազատութիւն:
 ա. حرف հոգիների 1. Տառ, զիր, խօսք: 2. Ծայր, եզր, սահման: 3. Գազաթ (լերան): 4. Փոփոխում:
 ա. حرف انداختن հոգիների Աւրաստանել:
 ա. حرف زدن հոգիների Խօսել:
 ա. حرف بجزف հոգիների Տառ առ տառ, տառացի կերպով:
 ա. حرف ندا հոգիների Զայնարկութիւն:
 ա. حرفاً հոգիների Տառականօրէն:
 ա. حرفاً عن حرف հոգիների Կրկնապատում:

Sun առ տառ, բառացիօրէն:
 ա. حرف کبر հոգիների Խժըժող, քննադատող:
 ա. حرفت հոգիների Արհեստ, պաշտօն:
 ա. حرق հոգիների Այրում: [տուն]:
 ա. حرقت հոգիների Տարութիւն:
 ա. حرکت հոգիների 1. Ծարժում, ընթացք: 2. Թառնակութիւն: 3. Ծնութիւն: 4. Կարճ ճայնաւոր (Եզ. حرکات):
 ա. حرکت کردن հոգիների Ծարժել. ուղևորուել. անվայել գործ կատարել:
 ա. حرم հոգիների Արգելում. ապօրինի համարել:
 ա. حرمات հոգիների 1. Կանանոց: 2. Սրբավայր: 3. Մեկկայի տաճար: 4. Կին, աղջիկ:
 ա. حرمان հոգիների Արգելում, ապօրինի դարձնել. վտարում. յուսախարութիւն:
 ա. حرمانى հոգիների Մեկկա եւ Մէկ:
 ա. حرمت հոգիների Համբաւ, (դինսահոջակ, պատիւ):
 ա. حرام سرا հոգիների Կանանոց:
 ա. حروب հոգիների Կռիւներ, պատերազմ:

տերազմներ: (Ծղ. حرب):
 ա. حورور հոգու-ը Զերմութիւն:
 ա. حروف հոգու-Ք Տառեր, գրեր,
 մասնիկներ: (Ծղ. حرف):
 ա. حره հոգու-ը Ազատ կին:
 ա. حررت հոգու-ը Ազատութիւն:
 ա. حرير հոգու-ը Մետաքս. մետաք-
 սէ կտոր:
 ա. حريري հոգու-ը Մետաքսավա-
 ճառ. մետաքսէ:
 ա. حريض հոգու-ը Ազար, կծծի:
 ա. حريف հոգու-ը Ախոյեան, ոստի,
 հակառակորդ. պաշ-
 տօնակից:
 ա. حريق հոգու-ը Բոց, կրակ, հրդեհ:
 ա. حريم հոգու-ը 1. Ծուխրական: 2.
 Սրբավայր: 3. Արգել-
 ւած (դպչելու): 4. Իրա-
 տունք: 5. Կանանց:
 ա. حزب հոգու-ը 1. Խմբակցութիւն,
 կուսակցութիւն: 2. Զէնք:
 3. Մաս (յատկապէս
 Ղուրանի 60-րդ մասը):
 ա. حزم հոգու-ը Արթնութիւն, վճռա-
 կանութիւն:
 ա. حزن հոգու-ը Տխրութիւն, տրտ-
 մութիւն:

حزن انگيز Ծրամագին:
 ա. حزين հոգու-ը Տխուր, տրտում:
 ա. حن հոգու-ը Զգացմունք, զգա-
 ցողութիւն, զգայարան:
 حن مشترك հոգու-ը Զգա-
 յարան, բնական ողջ-
 մտութիւն:
 ա. حساب հոգու-ը Հաշիւ:
 حساب علم հոգու-ը Թուաբա-
 նութիւն:
 حساب جاري հոգու-ը Ընթա-
 ցիկ հաշիւ:
 الحساب على الحساب հոգու-ը Առ հաշիւ:
 ա. حسان հոգու-ը Զգայուն:
 ա. حسام հոգու-ը Մուր, սուսեր:
 ա. حسب հոգու-ը 1. Ըստ, համա-
 ծայն: 2. Հաշում: 3.
 Բաւականութիւն 4. Ըա-
 նակութիւն:
 حسب الامكان հոգու-ը Ըստ
 կարելոյն:
 حسب الحكم հոգու-ը Պատի-
 րածի հատճայն:
 حسب له, زاهي, دبي. հոգու-ը Թիւ, շափ, ծեւ.
 ցեղաբանութիւն:
 حسب ونسب հոգու-ը Ազգա-
 քանութիւն:
 ա. حسد հոգու-ը Նախանձ:
 حسد بردن հոգու-ը Բարո-
 խանձել:

حسرت Ծրամութիւն:
 حسرت Կարօտ, փափագ,
 տենչանք:
 ա. حسن հոգու-ը Գեղեցկութիւն, վա-
 յելչութիւն, բարութիւն:
 حسن تربيت հոգու-ը Բար-
 րեկրթութիւն:
 حسن خلق հոգու-ը Բարի բնա-
 տրութիւն:
 حسن ظن հոգու-ը Բարի զա-
 դափար:
 حسن نيت հոգու-ը Բարի կա-
 մեցողութիւն:
 ա. حسن հոգու-ը Գեղեցիկ, հաճելի.
 Այլու որդին:
 ա. حسنات հոգու-ը Բարի գործեր:
 ա. حسود հոգու-ը Նախանձոտ,
 ոխակալ:
 ա. حسى հոգու-ը Զգայուն, զգայա-
 ա. حسيت հոգու-ը Զգայա- [կան,
 կանութիւն:
 ա. حسين հոգու-ը Բարի, գեղեցիկ:
 حسين Կոյն Այլու նահատակ
 որդին:
 ա. حشر հոգու-ը Ժողովում, համա-
 խմբում. յարութիւն:
 يوم الحشر հոգու-ը Թարու-
 թեան օրը:

حشرات Սողուններ:
 ա. حشره հոգու-ը Սողուն, խայթող
 միջատ:
 ա. حشم հոգու-ը Հետետրդներ, շքա-
 ա. حشمت հոգու-ը Երեղու- (խումբ
 թիւն, շուք, պայծա-
 րութիւն. շքասպաս:
 ա. حشو հոգու-ը Բարձի ու վերմակի
 մէջը լցնելը բամբակով
 կամ այլ նիւթով:
 ա. حشيش հոգու-ը Խոտ, չոր խոտ:
 Հնդկականեկի փո-
 շուց պատրաստուած
 դեղախիւս, որ ծխում
 են Արեւելքում, եւ
 որ արբեցնում եւ գր-
 զում է երեւակա-
 յութիւնը:
 ա. حصاد հոգու-ը Բար մեզափամ-
 փուշտի մէջ:
 ա. حصاد հոգու-ը Հնձող:
 ա. حصار հոգու-ը Ցանկ, պարիսպ,
 ամրոց:
 ա. حصبا հոգու-ը Խճաքար:
 ա. حصبه հոգու-ը Ժանտատենդ:
 ա. حصه հոգու-ը Բաժին, մաս:
 ա. حصر հոգու-ը Պաշարում:

کتابخانه خصوصی
غلامحسین - سرو

րերի յղկիչ. ակնահատ:
 ա. حکم Կոչումն Նահանգապետ-
 ներ, դատաւորներ:
 (Յգ. حکم):
 ա. حکایت Կոչումն Հէքիաթ, պատ-
 մութիւն:
 ա. حکم Կոչումն Իրաւարար:
 ա. حکم Կոչումն 1. Հրաման, պատ-
 էր: 2. Վճիռ, դատա-
 վճիռ: 3. Իմաստութիւն,
 գիտութիւն:
 حکم شرع Կոչումն իսլամա-
 կան կրօնական ատես-
 նի վճիռ:
 حکم انکه Կոչումն Բանի որ,
 քանզի, նկատելով որ:
 حکما Կոչումն Անպատճառ:
 ա. حکماً Կոչումն Գիտնականներ,
 փիլիսոփաներ, բժիշկ-
 ներ: (Յգ. حکيم):
 ա. حکمت Կոչումն Իմաստութիւն,
 գիտութիւն, իմաստա-
 սիրութիւն, խորհրդա-
 տրութիւն, զաղտնի գի-
 տութիւններ:
 حکمت الهی Կոչումն Աս-
 տուածային խորհուրդ:
 ա. حکم ران Կոչումն Իշխող, նա-
 հանգապետ:

ա. حکم رانى Կոչումն Իշխանու-
 թիւն, գերիշխանութիւն:
 ա. حکم فرما Կոչումն Տիրող,
 տիրապետող:
 ա. حکومت Կոչումն Կառավարու-
 թիւն, նահանգապետ-
 ութիւն:
 ա. حکه Կոչումն Քոս, ըոր:
 ա. حکيم Կոչումն Իմաստասէր, բժիշկ:
 حکيمانه Կոչումն Իմաստասի-
 րաքար, խելացիօրէն:
 ա. حل Կոչումն Լուծում, բացում
 արձակում, հարում:
 ա. حلاج Կոչումն Բաւքալազիչ:
 ա. حلال Կոչումն Օրինական, հա-
 րազատ, օրինաւոր, կրօ-
 նապէս թոյլատրելի:
 Կոչումն Լուծիչ:
 حلال زاده Կոչումն Հարազատ
 որդի:
 ա. حلاوت Կոչումն Քաղցրութիւն,
 համոյք:
 ա. حلب Կոչումն Կթում:
 Կոչումն Հալէպ:
 ա. حليه Կոչումն Հոռոմ շաման
 (fenugreek):
 ա. حلی Կոչումն 1. Կաթնային:

2. Հալէպցի: 3. Թիթեղ:
 ա. حلتیت Կոչումն Չարիտ (assa-
 foetida):
 ա. حلف Կոչումն Երդում:
 Կոչումն Դաշն:
 ա. حلق Կոչումն Կոկորդ:
 ա. حلقه Կոչումն 1. Մատանի, օղ:
 2. Երջան: 3. Համա-
 խմբում: 4. Դոնահար:
 حلقه بگوش Կոչումն Օղ ա-
 կանջում, ՚ի նշան
 ստրկութեան. ծառայ,
 գերի:
 ա. حلقوم Կոչումն Ենշատող, խրո-
 չատիող:
 ա. حلقى Կոչումն Կոկորդային:
 ա. حلل Կոչումն Արաքական շեր-
 տաւոր հագուստներ:
 ա. حلم Կոչումն Մեղմութիւն, քարե-
 զթութիւն:
 Կոչումն, Կոչումն Երազում. գիշու-
 ա. حلو Կոչումն Քաղցր: [թիւն:
 ա. حلوأ Կոչումն Մի տեսակ քաղ-
 ցրանի. հրուշակ:
 ա. حلول Կոչումն Իջնում. հանգս-
 տացում:
 ա. حله Կոչումն Զգեստ:

ա. حلی Կոչումն Կանացի զարդեր:
 ա. حلیت Կոչումն Օրինատրութիւն:
 ա. حلیف Կոչումն Ընկերակից,
 դաշնակից:
 ա. حليم Կոչումն Մեղմ, հեզ:
 حليم الطبع Կոչումն Կոչումն Հեզա-
 քարոյ:
 ա. حليه Կոչումն Կոչումն Արտաքին ծնւ:
 ա. حمار Կոչումն Էշ:
 ա. حماض Կոչումն Թրթնջուկ (sorrel):
 ա. حماقت Կոչումն Եիմարութիւն,
 տխմարութիւն:
 ա. حمال Կոչումն Բեռնակիր:
 ա. حمام Կոչումն Աղանի:
 Կոչումն Բաղնիս:
 ա. حمامچی Կոչումն Բաղնիս-
 ա. حمايت Կոչումն Հովա- (պան:
 նատրութիւն, պաշտ-
 պանութիւն:
 حمايت دادن Կոչումն Կոչումն Հո-
 վանատրել:
 ա. حمامد Կոչումն Գովելի գործեր:
 ա. حمایل Կոչումն 1. Թրկապ: 2.
 Փոքրիկ Դուրան վզից
 կախուած իբրեւ հմայք:
 3. Ժապաւէն շքանշանի
 կամ ասպետական կարգի:

ա. حمد համբ Գովարանութիւն,
 փառաշանութիւն:
 աստուծոյ:
 ա. حمد համբ Կարմիր (Եզ. احمر):
 ա. حمد համբ Կարմիր (իզ.)
 ա. حمد համբ Կարմրութիւն.
 օճացաւ:
 ա. حمد համբ Թթու. կծութիւն:
 ա. حمد համբ Յիմարութիւն:
 ա. حمد համբ Յիմարներ:
 (Եզ. احق):
 ա. حمد համբ Թոյ կենդանակեր-
 ա. حمد համբ Կրում, բեռ. [պը:
 յղութիւն. վերագրում:
 աստուծոյ համբ համբ Բառնալ.
 վերագրել, մեղադրել:
 ա. حمد համբ Յարձակում:
 ա. حمد համբ Թթութիւն:
 ա. حمد համբ Կրող, համբերող:
 ա. حمد համբ Արգելուած կամ
 վերապահուած գետին:
 համբ Տենդ. ջերմ:
 ա. حمد համբ Մախանձա-
 ինդրութիւն, եռանդ,
 պատուազգացութիւն:

ա. حمد համբ (حمد) Գովելի:
 աստուծոյ օճացալ համբ
 վելի յատկութիւններ:
 ա. حمد համբ Էշեր (Եզ. حمار):
 ա. حمد համբ Տաք ջուր:
 ա. حمد համբ = Հինայ:
 ա. حمد համբ Շնչափող:
 ա. حمد համբ Դառնադղում
 (colocynth):
 ա. حمد համբ Ուղղափառութիւն:
 ա. حمد համբ Ուղղափառ:
 ա. حمد համբ Բիւք:
 ա. حمد համբ Ուղղափառ մահ-
 մեղական:
 ա. حمد համբ Մա:
 ա. حمد համբ Ծօնքեր:
 (Եզ. حاج):
 ա. حمد համբ Դէպքեր, պա-
 տահարներ, արկած-
 ներ (Եզ. حادث):
 աստուծոյ համբ համբ Դրժ-
 քախտ, արկածեալ:
 ա. حمد համբ Փրկչի առա-
 քեալ կամ աշակերտ.
 ընկեր կամ հետեւող
 [Մօհամմադի]:

ա. حواس համբ Առաքեալ-
 ա. حواس համբ, համբ Զգա (ներ:
 յարաններ:
 ա. حواس համբ համբ Հինգ
 զգայարաններ:
 ա. حواس համբ Լուսանցքներ.
 հետեւորդներ (Եզ. حاشية):
 ա. حواس համբ Հասարակ (pe-
 lican). խաճիներ:
 ա. حواس համբ Փոխգիր, փոխան-
 ցագիր. պահեստ, սաանդ:
 ա. حواس համբ Փո-
 խանցել, յանձնարա-
 րել, լիազօրել:
 (Եզ. حوالات):
 ա. حواس համբ Հնդկ յիս-
 նապետ:
 ա. حواس համբ Երջակայք, ար-
 ուարձաններ:
 ա. حواس համբ Կարիքներ:
 (Եզ. حاجت):
 ա. حواس համբ Մեծ ծուկ. Չուկ
 կենդանակերպը:
 ա. حواس համբ Դրախտի յանր-
 ժահարներ, հուրիներ:
 (Եզ. حورا):
 ա. حورا համբ Սեւաչեայ. հուրի:

ա. حورى համբ Հուրի. սեւաչեայ
 յանրժահար:
 ա. حوزة համբ Երջան, կողմ, մաս:
 ա. حوشية համբ Վայրենութիւն,
 մարդատեցութիւն:
 ա. حوصله համբ Հասարակութիւն.
 փափագ. խաճի:
 ա. حوض համբ Ասպան:
 ա. حول համբ 1. Փոփոխում, թա-
 ւալում: 2. Ոյժ, կա-
 րողութիւն: 3. Նենգու-
 թիւն: 4. Տարի:
 ա. حووش համբ Երջակայք:
 ա. حويلی համբ Տուն, բնակարան:
 ա. حى համբ Կենդանի, ողջ:
 համբ Եկ ա յստեղ, մօտեցի՛ր:
 ա. حياً համբ Ամօթ, ամօթխա-
 ծութիւն, պատկառանք:
 ա. حیات համբ Կեանք:
 համբ Կեանքի իրաւունք
 տու, կենսատիժ:
 համբ Կենսական:
 ա. حياط համբ Բակ:
 ա. حيث համբ Տեսակէտ:
 համբ Կեանքի Ամէն
 մասաւք:

ա. حیثیت Կեդրեան Դիրք. յատկութիւն. բնութիւն, հանգամանք:

ա. حيدر Կեդրեան Առիծ. յատուկ անուն:

حيدر الله Կեդրեան Ալու տիտղոսներից մէկը:

ա. حيران Կեդրեան Հիացած, զարմացած, շուարած, շփոթուած:

ա. حيراني Կեդրեան } Սքանչացում, զարմանք, հիացումներ, շփոթութիւն:

حيرت Կեդրեան

حيرت افزا Կեդրեան շիստքանչ:

حيرت انگيز Կեդրեան Չարմանք պատմատող, զարմանահրաշ:

ա. حيز Կեդրեան Կողմ, սահման, բակ. աստիճան:

ա. حيز Կեդրեան Բաղնիսներում գործածուող աման՝ ջուր անելու կամ խմելու համար:

ա. حيص Կեդրեան Դժուարութիւն:

حيص ويص Կեդրեան Խառնաշփոթութիւն, կնճոտութիւն:

ա. حيص Կեդրեան Դուշտան:

ա. حيطه Կեդրեան Երջախակ:

حيطه Կեդրեան Երջախակ, Երջախակի Գրասել, տիրապետել:

ա. حيف Կեդրեան Անարդարութիւն, բռնակալութիւն, աստղափառ:

حيف وميل کردن Կեդրեան Անարդարաբար իրացնել. կլանել:

ա. حياه Կեդրեան Նենգութիւն, խարդախութիւն, հնարք, խաբերայութիւն:

حياه باز Կեդրեան Խաբերայ, խարդախ:

حياه بازي Կեդրեան Խաբերայութիւն, խարդախութիւն:

حياه كار Կեդրեան Խոթութիւն: բամանկ, նենգաւոր:

ա. حين Կեդրեան Պահ, ժամանակ, ժամանակամիջոց:

حين رقتن Կեդրեան Մեկնելու ժամին:

حين حيات Կեդրեան Կենդանութեան ժամանակ:

ա. حيوان Կեդրեան Կենդանի, անասուն. կեանք:

(حيوانات):

ա. حيواني Կեդրեան Անասնական:

ա. حیوانیت Կեդրեան Անասնութիւն:

ա. حیوة Կեդրեան Կեանք:

ա. حيه Կեդրեան Թելորդ:

خ

خ Կեդրեան Արաբա—Պարսկական ալբոմների 9 ըր տարր, որ թուարկութեան մէջ արտայայտում է 600:

ա. خا Կեդրեան Ժամող (خايدن):

ա. خاب Կեդրեան Ժուր: Տես خواب:

ա. خانم Կեդրեան Կնիք. վերջ. խնամկար:

خانم الانبيا Կեդրեան Մարգարէների կնիքը (վերջինը), այսինքն՝ Մօ:

ա. خاتمه Կեդրեան Վերջ, (համար: վախճան, վերջաբան:

ա. خاتن Կեդրեան Թղթատող:

ա. خاتون Կեդրեան = Խաթուն, տի:

ա. خاج Կեդրեան = Խաջ, [կին:

ա. خاد Կեդրեան Տին, բազէ:

ա. خادع Կեդրեան Խաբերայ:

ա. خادم Կեդրեան Ժառայ, պաշտօնեայ:

ա. خاده Կեդրեան Թիակ. կախաղան:

ա. خار Կեդրեան = Խար, փուշ, մորենի: Ծուստուտացնել:

ա. خارا Կեդրեան } = Խարակ, կարծր, քար, ժայռ:

ա. خار بست Կեդրեան Փշէ ցանկա:

ա. خار پشت Կեդրեան Ոգնի [պատ:

ա. خارج Կեդրեան Դուրս, արտաքին:

ա. خارجا Կեդրեան Յախոտ տեղ:

ա. خارجه Կեդրեան Օտար, արտաքին, արտասահման:

ա. خارجى Կեդրեան Արտաքին. ելուզակ:

ա. خارچنك Կեդրեան Թեցզեպին:

ա. خارجينه Կեդրեան Մագիլ. արցանիկ:

պ. خار خار Խոփ Խոփ Խոփում. անծ-
 կութիւն, մտահո-
 գութիւն:
 պ. خاردار Խորտա՞ն Փշոտ:
 պ. خارش Խոփել Բոր, քոս, բոր:
 ա. خارق Խոփել ճեղքող, պատա-
 ւադ (որդ):
 Արտասովոր, արտակարգ:
 պ. خارکش Խոփել Յախ կրող,
 փայտահատ:
 պ. خارکن Խոփել Յախ դուրս ար-
 ւող:
 պ. خاروخس Խոփել Ալուք (տող):
 պ. خاریدن Խոփել Բորել քերո-
 ցել (ծի):
 ա. خازن Խոփել Գանձապահ:
 պ. خازنه Խոփել Բենի:
 պ. خاستگی Խոփել Խոփի բար-
 ծրացում. ապստամ-
 բութիւն:
 պ. خاستن Խոփել 1. Ելնել, բար-
 ծրանալ. 2. Գրգռել,
 ապստամբել. 3. Խնդրել:
 ա. خاسر Խոփել Վնասող:
 պ. خاشاك Խոփել Տաշուք, տաշեղ,
 սւեցուք:

ա. خاشع Խոփել Խոնարհ, համեստ:
 خاشعانه Խոփել Խոնարհա-
 ա. خاشی Խոփել Երկչոտ: Կար:
 ա. خاص Խոփել, Խոփել Զուտ, ընտիր,
 մասնատր, առանձին,
 յատուկ, պատուական:
 خاصوعام Խոփել Ազնուական
 ու ոսմիկ:
 خاصان Խոփել Բարձրաս-
 տիճան մարդիկ:
 ա. خاصره Խոփել Մէջք, որովայն:
 ա. պ. خاصکی Խոփել Առանձնա-
 յատկութիւն:
 ա. خاصه Խոփել Մտերիմ բարե-
 կամ. յատկութիւն.
 յատկապէս:
 ա. خاصیت Խոփել Եատկութիւն,
 ընտանեկութիւն:
 ա. خاضع Խոփել Խոնարհ, հլու,
 հնազանդ:
 خاضعانه Խոփել Խոնարհա-
 ա. مخاطب Խոփել Խօսող, (բար:
 ատենախօս. երկրորդ
 դէմք):
 ա. خاطر Խոփել 1. Սիրտ, միտք:
 2. Երկչոտութիւն: 3. Խոր-
 հրդածութիւն: 4. Հա-

կում, հակամիտութիւն:
 5. Ենտր: 6. Խաթր:
 خاطر آوردن Խոփել Խոփել
 Մտաբերել:
 خاطر داشتن Խոփել Խոփել Վեր-
 յիշել, միտք ունենալ,
 հաւանել:
 خاطر جمع Խոփել Միտ-
 միտ, միտքը հանգիստ:
 خاطر خواه Խոփել Մրտա-
 հանոյ:
 خاطر داری Խոփել Միտքը-
 տութիւն. հանգստու-
 Խاطر نشین Խոփել Երկչոտ (Թիւն)
 Երկչոտութեան մէջ
 դրոշմուած:
 خاطر نواز Խոփել Մտա-
 հանոյ:
 خاطر نوازی Խոփել Մտա-
 հոգութիւն. քաղաքա-
 վարութիւն:
 ա. خاطی Խոփել Եանցատր, օրի-
 նազանց:
 ա. خافق Խոփել Հորիզոն:
 خافقين Խոփել Երկու հորի-
 զոնները. Արեւելք եւ
 Արեւմուտք:
 ա. خافی Խոփել Գաղտնի:
 պ. خاقان Խոփել Զինաստանի
 կայսր, թագաւոր:
 ա. خاقانی Խոփել Կայսրական,
 քանաստեղծի անուն:

պ. خاك Խոփել Հող, փոշի:
 خاك کردن Խոփել Թաղել:
 պ. خاك کينز Խոփել Կիր կամ խնա-
 քարեր մաղելու մաղ:
 պ. خاك توده Խոփել Հողակոյտ,
 նշանակէտ:
 պ. خاك دان Խոփել Հողարան,
 տղքանոց:
 պ. خاك زاد Խոփել Հողածին:
 պ. خاك سار Խոփել Հողախառն,
 հողաշաղախ. նուաստ,
 անարգ:
 պ. خاكساری Խոփել Նուաս-
 տութիւն:
 պ. خاكستر Խոփել Մոխիր:
 պ. خاكستری Խոփել Մոխրա-
 պ. աս. خاك صفت Խոփել Գոյն (գոյն)
 Հողանման. նուաստ:
 պ. աս. خاك كس Խոփել Տաքան,
 փոցղ:
 պ. خاك كه Խոփել Ածուխի փոշի:
 պ. خاكی Խոփել Հողեղէն, աշխար-
 հային. նուաստ:
 պ. خاكی نهاد Խոփել Երկրա-
 ծին. ցածուն, նուաստ:
 պ. خاك Խոփել Զու:
 պ. خاگينه Խոփել Զուազեղ:

պ. خال 𐎧𐎠𐎡𐎢 = 1. Խալ, բնական
 նիշ մարմնի վրայ: 2.
 Բեռի: 3. Չանձրոյթ:
 4. Զոյգ: 5. Հպարտու-
 թիւն:
 ա. خال 𐎧𐎠𐎡𐎢 Եստերժական:
 ա. خالص 𐎧𐎠𐎡𐎢 Զուտ, մաքուր.
 անխառն, անկեղծ:
 𐎧𐎠𐎡𐎢𐎠𐎡𐎢 անկեղծաբար:
 ա. خالصه 𐎧𐎠𐎡𐎢 Մաքուր. ար-
 բունական հող:
 ա. خالف 𐎧𐎠𐎡𐎢 Եաջորդ:
 ա. خالق 𐎧𐎠𐎡𐎢 Արարիչ:
 պ. خالو 𐎧𐎠𐎡𐎢 Բեռի:
 պ. خاله 𐎧𐎠𐎡𐎢 Մօրաքոյր:
 ա. خالی 𐎧𐎠𐎡𐎢 Դատարկ, պա-
 րապ, բաց, թափուր:
 պ. خام 𐎧𐎠𐎡𐎢 = Խամ, հում, խակ.
 անխորժ, համբակ, ան-
 վարժ. զինի:
 ա. خامس 𐎧𐎠𐎡𐎢 Հինգերորդ:
 خامس 𐎧𐎠𐎡𐎢 Հինգերորդ.
 հինգերորդ տեղը:
 պ. خاموش 𐎧𐎠𐎡𐎢 Լուռ. հանգած:
 خاموش 𐎧𐎠𐎡𐎢 Լռե-
 ցնել հանգցնել:

պ. خاموشیدن 𐎧𐎠𐎡𐎢 Լռել.
 հանդարտեցնել:
 պ. خامه 𐎧𐎠𐎡𐎢 Գրիչ:
 պ. خامی 𐎧𐎠𐎡𐎢 Խակութիւն, տհա-
 սութիւն:
 պ. خان 𐎧𐎠𐎡𐎢 Խան, ազնուական.
 2 = Խան, մեծ ափսէ: 3.
 Պանդոկ: 4. Գերդաստան:
 պ. خاندان 𐎧𐎠𐎡𐎢 Գերդաստան,
 ընտանիք:
 պ. خانسامان 𐎧𐎠𐎡𐎢 Տնտես,
 մատակարար:
 պ. خانگاه (خانقاه) 𐎧𐎠𐎡𐎢 Մե-
 նաստան, հիւրավանք:
 պ. خانگی 𐎧𐎠𐎡𐎢 Տնային:
 պ. خانم 𐎧𐎠𐎡𐎢 Խանում, տիկին:
 պ. خانمان 𐎧𐎠𐎡𐎢 Կահ-կարա-
 սիք. գերդաստան:
 պ. خانواده 𐎧𐎠𐎡𐎢 Գերդաս-
 տան, տոհմ:
 պ. خانوار 𐎧𐎠𐎡𐎢 Ընտանիք:
 պ. خانه 𐎧𐎠𐎡𐎢 Տուն, բնակարան:
 պ. خانه پرداز 𐎧𐎠𐎡𐎢 Տնարար:
 պ. خانه خراب 𐎧𐎠𐎡𐎢 Տնա-

քանդ, անպիտան մէկը:
 պ. خانه دار 𐎧𐎠𐎡𐎢 Տանուտէր.
 տնարար, խնայող:
 պ. خانه داری 𐎧𐎠𐎡𐎢 Տնարու-
 րութիւն:
 պ. خانه و اوده 𐎧𐎠𐎡𐎢 Տոհմ, ցեղ:
 պ. خانى 𐎧𐎠𐎡𐎢 Խանութիւն. յրս-
 տակ ջուր:
 պ. خاو 𐎧𐎠𐎡𐎢 = Խաւ (Թախչի):
 պ. خاور 𐎧𐎠𐎡𐎢 Արեւելք նաեւ
 Արեւմուտք. արեզակ:
 պ. خاوند 𐎧𐎠𐎡𐎢 Տէր:
 պ. خاهر 𐎧𐎠𐎡𐎢 Տես Բոյր:
 պ. خای 𐎧𐎠𐎡𐎢 Ժամիր, նաշակիր.
 ծամող, կրծող:
 ա. خائب 𐎧𐎠𐎡𐎢 Անյաջող, յու-
 սահաք:
 պ. خایسك 𐎧𐎠𐎡𐎢 Երկաթագոր-
 ծի մուրձ [կոան],
 կոանկի:
 ա. خایض 𐎧𐎠𐎡𐎢 Սուզող:
 ա. خایف 𐎧𐎠𐎡𐎢 Երկչոտ, վախ-
 ա. خائن 𐎧𐎠𐎡𐎢 Մատնիչ, (կոտ-
 դասան:
 𐎧𐎠𐎡𐎢 Խանութիւն:

𐎧𐎠𐎡𐎢 Խանութիւն:
 պ. خایه 𐎧𐎠𐎡𐎢 Չու, ամործիք:
 𐎧𐎠𐎡𐎢 𐎧𐎠𐎡𐎢 Եկրքի-
 նացրած:
 𐎧𐎠𐎡𐎢 𐎧𐎠𐎡𐎢 Եկրքինի:
 պ. خاییدن 𐎧𐎠𐎡𐎢 Ժամել, ծաւ-
 ա. خبائت 𐎧𐎠𐎡𐎢 Չարու-
 թիւն, անզգամութիւն:
 ա. خباز 𐎧𐎠𐎡𐎢 Հացագործ:
 𐎧𐎠𐎡𐎢 𐎧𐎠𐎡𐎢 Հացագոր-
 ծութիւն:
 ա. خبائت 𐎧𐎠𐎡𐎢 Մորութիւններ,
 անզգամութիւններ:
 ա. خبث 𐎧𐎠𐎡𐎢 Անմաքրութիւն. շա-
 րութիւն:
 ա. خبر 𐎧𐎠𐎡𐎢 Լուր, տեղեկութիւն,
 յայտարարութիւն, զր-
 րոյց, նամբաւ:
 (اخبار):
 ա. خبرت 𐎧𐎠𐎡𐎢 Փորձ, փորձա-
 ութիւն:
 ա. 𐎧𐎠𐎡𐎢 𐎧𐎠𐎡𐎢 Զգոյշ,
 արթուն, զգաստ.
 զգուշացիր:
 ա. 𐎧𐎠𐎡𐎢 𐎧𐎠𐎡𐎢 Լրտես,
 լրատու:

ա. خبز ԽԵԶ Հաց:
 ա. خبط ԽԵԶ Սխալ, սխալանք:
 ա. خبه ԽԵԶ Խեղդում. հեղձա-
 մահութիւն:
 ա. خبيره شدن ԽԵԶԻՆ Զփնուել:
 ա. ختام ԽԵԶ Կնքավում. վերջ:
 ա. ختان ԽԵԶ Թշիւատող:
 ա. ختانه ԽԵԶ Թշիւատութիւն:
 ա. ختم ԽԵԶ Կնքում, կնիք. վերջ,
 վերջաւորութիւն:
 ختم کردن ԽԵԶ Կնքել.
 աւարտել, Ղուրանի
 ընթերցումը վերջա-
 ա. ختن ԽԵԶ Թշիւատում. [ցնել]:
 ա. ختن ԽԵԶ Թաթարստան:
 ختنه ԽԵԶ Խոթանի
 մուշկ:
 ա. ختنه ԽԵԶ Թշիւատութիւն:
 ختنه کردن ԽԵԶ Թշիւատ.
 ա. خجالت ԽԵԶ Ամօ- [տել]:
 թահարութիւն, ամօթ-
 խածութիւն:
 ա. خجاو ԽԵԶ = (խուճապ), Գո-
 չիւն, աղմուկ, աղաղակ:
 ա. خجسته ԽԵԶ Երջանիկ, բա-

բերաստիկ, բարեգուշակ,
 خجسته فرجام ԽԵԶ Բարձր-
 նիկ վախճան ու-
 նեցող, բարեվախճան:
 ա. خجل ԽԵԶ Ամօթխուծ. ա-
 մաչկոտ:
 ա. خجالت ԽԵԶ Ծես Եւալ:
 ա. خد ԽԵԶ Այտ:
 ա. خدا ԽԵԶ Աստուած:
 ա. خدا آفرين ԽԵԶ Արա-
 րիչն Աստուած:
 ա. خدا آگاه ԽԵԶ Աստուա-
 ծանանաչ:
 ա. خدا پرست ԽԵԶ Աստուա-
 ծապաշտ:
 ա. خدا ترس ԽԵԶ Աստուա-
 ծաւախ, երկիրդած:
 ա. ا. ا. خدا حافظ ԽԵԶ Կնքել Տէրը
 պահպանի Ձեզ, եր-
 թաք բարով:
 ա. خدا داد ԽԵԶ Աստուածա-
 տուր:
 ա. خدا را ԽԵԶ Աս- [տուր]:
 տուած վկայ:
 ա. خدا رت ԽԵԶ Համեստու-
 թիւն, պարկեշտութիւն:
 ա. خدا شناس ԽԵԶ Աստուա-
 ծանանաչ:

ա. خداع ԽԵԶ Խաբերայ:
 ա. خدام ԽԵԶ Ժառաներ, սպա-
 սաւորներ
 ա. ا. ا. خدام مشرب ԽԵԶ Կրօնա-
 սէր, բարեպաշտ:
 ա. خد اوند ԽԵԶ Ծէր, թա-
 զաւոր, իշխան:
 خد اوند زياده ԽԵԶ Կնքել Կնք-
 խանածին:
 ա. خد اوند گار ԽԵԶ Կնքել Արա-
 րիչն Աստուած:
 ա. خد اوندی ԽԵԶ Ծիրու-
 թիւն, իշխանութիւն:
 ա. خدائی ԽԵԶ Աստուածութիւն:
 ա. خدایا ԽԵԶ Ով Աստուած:
 ա. ا. ا. خدای تعالی ԽԵԶ Բարձ-
 րեալն Աստուած:
 ա. خدایع ԽԵԶ Ենկուծիւններ,
 խարդախութիւններ:
 ա. خدایگان ԽԵԶ Ծէրեր:
 ա. خدر ԽԵԶ Թմրութիւն, ըն-
 դարմացում:
 ա. خدش ԽԵԶ Վախ, սոսկում:
 ա. خدشه ԽԵԶ Վնաս. անձկու-
 թիւն, մտահոգութիւն,
 սարսափ, վտանգ:

ա. خدع ԽԵԶ { Ենկուծիւն,
 خدعه ԽԵԶ } խարբրա-
 յութիւն:
 ա. خدم ԽԵԶ Ժառաներ, հե-
 տերդներ: (Եզ. خدام):
 ա. خدمات ԽԵԶ Ժառայու-
 թիւններ: (Եզ. خدمات):
 ա. خدمت ԽԵԶ Ժառայութիւն,
 պաշտօն: (Եզ. خدمات):
 ա. ا. ا. خدمتگار ԽԵԶ Ծա-
 րարչութիւն } Ծա-
 خدمتگذار ԽԵԶ Կնքել } նայ,
 ատնեայ } պաշ-
 ատնեայ }
 ա. ا. ا. خدمتگداری ԽԵԶ Ծա-
 յարչութիւն, սպասար-
 կութիւն:
 ա. ا. ا. خدمتی ԽԵԶ Գեղեցիկ
 պարգեւ:
 ա. خدنك ԽԵԶ Սպիտակ կա-
 դամախը:
 ա. خديجه ԽԵԶ Մօհամմադի
 առաջին կնոջ անունը:
 ա. خديعت ԽԵԶ Ենկուծիւն,
 խարբրայութիւն:
 ա. خديو ԽԵԶ Թագաւոր. Եզիւ-
 տոսի նախկին փոխար-
 քաների պաշտօնական
 տիպաւոր:

ա. خذل ԽՁԼ { Լքում, յու-
 սահատում,
 թուլութիւն:
 ա. خر Խ (U. Խարա) Էջ:
 Կրկ-
 նակի էջ, շատ յիմար:
 Խէք, Խ-ի Գնի'ր:
 ա. خر Խ Աղբ, քակոր:
 ա. خراب Խ-ի Կործանուած,
 քանդուած աւերուած:
 ա. ք. خرابات Խ-ի Պանդոկ,
 զինետուն. Խաղարան.
 քոզանոց:
 Խ-ի Խ-ի Երանախող
 յիշեալ տեղերի. արքեցող:
 ա. خرابه Խ-ի Աւերակ, ամալի
 ա. ք. خرابی Խ-ի Աւեր, (տեղ:
 ամալութիւն:
 ա. خراج Խ-ի Հարկ, տուրք:
 Խ-ի Մսխող, շուսյլ:
 ա. ք. خراج گزار Խ-ի Հարկ
 վճարող, հարկատու:
 ա. خراخر Խ-ի Խորդիւն:
 Խ-ի Խ-ի Խոր-
 ա. ք. خراسان Խ-ի Խորա- [ղալ.
 սան նահանգը. Արեւելք:
 ա. خراش Խ-ի Բերում, պատ-

ում. քերող, պատող:
 ա. خراشت Խ-ի Խարտուր:
 ա. خراشیدن Խ-ի Բերել,
 քերթել. տաշել:
 ա. خراط Խ-ի Ճախարակիչ:
 ա. خراطيم Խ-ի Կնճիթներ:
 (Յգ. خرطوم):
 ա. خراطین Խ-ի Որդեր:
 ա. خرافات Խ-ի Առասպել-
 ներ (Յգ. خرافت):
 ա. خرام Խ-ի 1. Բայլում, ճե-
 մում: 2. Ուրախալի
 լուր, ուրախութիւն: 3.
 Գեղեցիկ:
 ա. خرامان Խ-ի Սիգանում:
 ա. خرامیدن Խ-ի Սիգորէն
 քայլել:
 ա. خرابار Խ-ի Համախըմ-
 քում, ամբոխ. աղմուկ:
 ա. خروار Խ-ի Տես
 ա. خربان Խ-ի Իշապան:
 ա. خريزه Խ-ի { Սեխ:
 خربوزه Խ-ի
 ա. خريزه زار Խ-ի Սեխաս-
 տան:

ա. خریق Խ-ի Մրտիտակ (hel-
 lebore):
 ա. خريشه Խ-ի Չիստաց:
 ա. خرج Խ-ի Տուրք, հարկ. ծախս:
 ա. خرجين Խ-ի Իրար միացած
 հասասար մեծութեամբ
 զոյգ պարկեր, որոնց
 մէջ իրեղէններ են
 դնում, զծում ուսին,
 կամ անասունի գա-
 ւակին, իրաքանչիւր
 մասը մի կողմից:
 ա. خرجنك Խ-ի Խեցգետին:
 ա. خرجه Խ-ի Դատավարութեան
 ծախս:
 ա. خرخر Խ-ի Խորդիւն. մ'լա-
 տում, մոնչիւն:
 ա. خرخره Խ-ի Բերոց:
 ա. خرخشه Խ-ի Աղմուկ, ժխոր:
 ա. خرد Խ-ի = Խարտ, մանր,
 փոքրիկ, մատաղ:
 خردسال Խ-ի Մատաղա-
 հասակ:
 ա. خرد Խ-ի = Խրատ, իմաս-
 տութիւն:
 ա. خرداد Խ-ի Պարսից երրորդ
 ամիսը. զետերի եւ

ծառերի հրեշտակը:
 ա. خردسند Խ-ի Իմաստ-
 նահանոյ, զովելի:
 ա. خرديشه Խ-ի Իմաստու-
 թեան յետեից զնացող:
 ա. خردخان Խ-ի Տրուած:
 ա. خردشتی Խ-ի Վայրենի էջ:
 ա. خردق Խ-ի Մասշուր:
 ա. خردل Խ-ի Մանանեխ:
 ա. خردمند Խ-ի Գիտուն, խն-
 լօք, ուշիմ:
 ա. خردمندی Խ-ի Խոհմու-
 թիւն, ուշիմութիւն,
 խոհականութիւն:
 ա. خردمنشی Խ-ի Խոհմու-
 ա. خردوات Խ-ի Մանր (թիւն,
 քաներ, սնտիք:
 ա. خرده Խ-ի Մանր, փոքր. ման-
 ա. خردها Խ-ի Մանրուք, (րուք,
 կոտորակներ:
 ա. خردین Խ-ի Նրբամիտ,
 մանրագէտ:
 ա. خردبینی Խ-ի Նրբատու-
 թիւն, մանրախոզու-
 թիւն, նրբախնդրութիւն:

- Պ. خرده دان Խորհրդանշան Մանրախոյզ, մանրագետ, նրբախնդիր:
- Պ. خردی Խորհրդանշան Փոքրութիւն, մանկութիւն:
- Ս. خرز Խորհրդանշան Փոքրիկ մարզարիտներ, սպակեայ ուլունքներ եւ այլն վզից կախուած չար աչքի դէմ:
- Պ. خرزهره Խորհրդանշան Դափնեվարդ, (oleander):
- Պ. خرزى Խորհրդանշան Մանրավաճառ, ուլունքավաճառ:
- Պ. خرس Խորհրդանշան Արջ:
- Պ. خرسك Խորհրդանշան Արջիկ, մի տեսակ խաղ:
- Պ. خرسند Խորհրդանշան Գոհ, ըստարար, ուրախ:
- Պ. خرسندی Խորհրդանշան Բաւարարութիւն, ուրախութիւն:
- Պ. خرسنگ Խորհրդանշան Մեծ ըստ խոչընդոտ, ախոյեան:
- Պ. خرشيد Խորհրդանշան (خورا ربعايلک եւ شيد պայծառ) արեգակ:
- Ս. خرطوم Խորհրդանշան Կնճիթ:
- Ս. خرف Խորհրդանշան Ապուշ, զառա-

- Ս. خرفه Խորհրդանշան Փրփրեմ: (մեալ, Խորհրդանշան Առասպել:
- Ս. خرقه Խորհրդանշան Կրօնաւորի հագուստ, կարկաստան, ցրն:
- Պ. خرك Խորհրդանշան Իշուկ: [ցոտի:
- Պ. خرگاه Խորհրդանշան Վրան, տաղա-
- Պ. خرگوش Խորհրդանշան Ծապաս- (ւարտակ, ճագար:
- Պ. خرم Խորհրդանշան Զուարթ, ուրախ, հանելի, ժպտուն:
- Պ. خرما Խորհրդանշան Արմաւ:
- Պ. خرمست Խորհրդանշան Տխմար, կամ մակոր:
- Պ. خرمنگس Խորհրդանշան Իշանանն:
- Պ. خرمن Խորհրդանշան 1. Կալ: 2. Դէզ, հնձած ցորեն: 3. Լուսնի հնձած ցորեն: Խորհրդանշան (քակ: կասել:
- Պ. خرهمره Խորհրդանշան Փոքրիկ խեցի կամ խեցեղրամ. ապակէ ուլունք զործածուած չար աչքի:
- Պ. خرمى Խորհրդանշան Ուրախութիւն (դէմ: թիւն, զուարթութիւն, զուարճութիւն:
- Պ. خروار Խորհրդանշան (بار եւ خر) Իշաբեռ. 50 շահի լիտր:

- Ծանրութեամբ մի կշիռ:
- Ս. خروج Խորհրդանշան Ելք, մեկնում. յարձակում. սպրտամբում:
- Պ. خروس Խորհրդանշան Աքաղաղ:
- Պ. خروش Խորհրդանշան Աղաղակ, ողբ:
- Պ. خروشىدن Խորհրդանշան Աղաղակել:
- Ս. خروج Խորհրդանշան Ծեղքեր:
- Պ. خرى Խորհրդանշան Յիմարութիւն, իշութիւն:
- Պ. خردار Խորհրդանշան Գնող:
- Պ. خردارى Խորհրդանշան Գնում:
- Պ. خردان Խորհրդանշան Ինքնուրույն, ինքնուրույն Գնել:
- Պ. خريده Խորհրդանշան Գնած:
- Ս. خردطه Խորհրդանշան Քուակ:
- Ս. خريف Խորհրդանշան Աշուն, հունձը:
- Ս. خريفى Խորհրդանշան Աշնանային հունձը:
- Ս. خز Խորհրդանշան Մետաքս, մետաքսէ կտոր. ջրշան մազը, կղղ-
- Ս. خزاف Խորհրդանշան Բրուտ: [քննի:
- Պ. خزان Խորհրդանշան 1. Սողալով, սողացող: 2. Աշուն: 3. Տերեւի դեղնութիւն:

- Ս. خزانه Խորհրդանշան Գանձարան, զանձ, շտեմարան:
- Ս. خزانها امره Խորհրդանշան Կայսերական զանձարանը:
- Ս. خزاندار Խորհրդանշան Գանձարանի:
- Ս. خزاين Խորհրդանշան Գանձեր, (պահ: երկնային զաղտնիքներ):
- Պ. خزر Խորհրդանշան Կասպից ծովի մօտ ընակող մի ժողովուրդ, որի պատճառով ծովը կոչում է بحر الخزر:
- Ս. خزف Խորհրդանշան Խեցեղէն, կանաչէն:
- Պ. خزفى Խորհրդանշան Կաւազործ:
- Պ. خزنده Խորհրդանշան Սողուն:
- Պ. خزیدن Խորհրդանշան Սողալ, սողու-
- Ս. خزيز Խորհրդանշան Ցանկապատ [կել: կազմող փշոտ թուփ:
- Ս. خزينه Խորհրդանշան Գանձարան:
- Ս. خزينه دار Խորհրդանշան Գանձարան:
- Պ. خس Խորհրդանշան 1. Ցախ, ան- (պահ: պիտան խոտ: 2. Ստոր մարդ, գեղջուկ: 3. Ժլատ: Խորհրդանշան خس و خاشاک խոտեղջուր:
- Պ. خس Խորհրդանշան Հագար (lettuce):

ա. خسار ԽԵՍԱՐ՝ Կնաս, նննգութիւն:
 ա. خسارت ԽԵՍԱՐՏ Կծծութիւն, ստորութիւն:
 ա. خساست ԽԵՍԱՍՏ Կծծութիւն, ստորութիւն:
 ա. Խան ԽԱՆ՝ Ստոր մարդիկ:
 ա. Խանդ ԽԱՆԴ՝ Աղալ, մանրել, փշրել:
 ա. Խանդ ԽԱՆԴ՝ Հեղում, թորում:
 ա. Խանդ ԽԱՆԴ՝ Քննցնել:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Փշրով ծածկում:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Պառկել, քնել:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Ստորութիւն, ազահութիւն:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ 1. Յոգնածութիւն: 2. Թշուառութիւն: 3. Վէրք:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Վիրաւորել, անհանգիստ՝ հիւանդ լինել:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ = Խոստովան, խոստովանութիւն:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Դէրվիշներին կարկատած բրդէ վերարկու:

ա. Խոս ԽՈՍ՝ Յոգնած. վիրաւորում. հիւանդ. կորիզ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Վիրակապ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Վնաս, կորուստ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Աներ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Վնաս:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Աներորդի,
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ 1. Մեծ թագաւոր 2. Պարսից Խոսրով թագաւորը: 3. Արքայական տիտղոս:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Արքայական, արքայակերպ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Թագաւորաւոր:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ = Սկեսուր: (կան):
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Հնձել:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Լուսնի խաւաւ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Ծամել: [րում]:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Վնասաւոր:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Ժլատ, կծծի:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Զորանչ: (ստոր):
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Փայտավանտ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Խանդ, ատամով վիրաւորել:

ա. Խոս ԽՈՍ՝ Փայտ, ատաղծ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ = Խոս, նիզակ, չ'թրծած աղիւս (քարապիծ), Արծաթի ձոյլ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Աղիւսագործ, աղիւսարկու:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ = Խաշխաշ, մեկոն, (poppy):
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Խոնարհութիւն:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Զոր, չորացած. ամուլ. ժլատ. մարտ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Ողջախոն, անարատ, անաքինի:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Խոսախոն, տառապագին:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Երաշտութեան տարի:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Երաշտ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Տխմար, ապուր:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Խոշոր, չ'մաղած եւ թեփալից ալիւր:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Խաշած բրինձ, չ'մաղուած ալիւր, ծուլած պղինձ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Զորութիւն, ցամաք:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Յամաքել:

ա. Խոս ԽՈՍ՝ Յամաքաւ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Բարկութիւն, կատաղութիւն, տրամութիւն, ցասում:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Յասկոտ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Բարկանալ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Զայրագին, բարկացալ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Կատաղի, բարկացած. դիրագրգին:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Խոս, կոպիտ,
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Երջա- (կոշտ: նիկ, ուրախ, բաւարար):
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Երջանկութիւն, ուրախութիւն, բաւարարութիւն:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Զորանչ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Յոտել:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Մարգարէ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Խոնարհութիւն:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Խոսութիւն, կոշտութիւն:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Երկոտ:
 ա. Խոս ԽՈՍ՝ Կոշկակար:

ա. خصال Ինչո՞ւ Հաւ վարք, յատկութիւններ, ունակութիւններ: (Նգ. خصت):

ա. خصائص Ինչո՞ւ Բասկութիւններ (Նգ. خاصيت):

ա. خصائل Ինչո՞ւ Բնատրութիւններ, տրամադրութիւններ, սովորութիւններ:

ա. خصالت Ինչո՞ւ Բնատրութիւն, յատկութիւն, սովորութիւն:

ա. خصم Ինչո՞ւ Թշնամի, (թիւն, հակառակորդ: خصمانه Ինչո՞ւ Թշնամաբար:

ա. خصوص Ինչո՞ւ Բասուկ, առանձին. առանձնայայտկութիւն:

ا. در خصوص Ինչո՞ւ Վերաբերմամբ:

ا. على الخصوص Ինչո՞ւ Բասուկապէս:

ا. خصوصاً Ինչո՞ւ Բասուկապէս, մասնատրապէս:

ا. خصوصى Ինչո՞ւ Առանձնական, մասնատրական, մասնատրութիւն, մասնատրութիւն, մտերիմ՝ քարեկամութիւն:

ա. خصوم Ինչո՞ւ Թշնամիներ, հակառակորդներ: (Նգ. خصم):

ا. خصومات Ինչո՞ւ Վէճեր, թրշնամութիւններ, դատեր (Նգ. خصومت):

ا. خصومت Ինչո՞ւ Թշնամութիւն, հակառակութիւն. դատաւարութիւն. առեւտրութիւն:

ا. خصى Ինչո՞ւ Ներքինի, ներքնացրած անասուն:

ا. خصية Ինչո՞ւ Ամորձիք:

ا. خصيم Ինչո՞ւ Հակառակորդ:

ا. خصين Ինչո՞ւ Փորրիկ կացին:

ا. خضاب Ինչո՞ւ Ներկ, գոյն:

ا. خضب Ինչո՞ւ Մազի կամ Եղունգների ներկելը:

ا. خضر Ինչո՞ւ Խեղր կամ Եղիս մարգարէն, որ գտաւ Եւ իմեց անմահական ջուրը: Ինչո՞ւ Կանաչ:

ا. خضراً Ինչո՞ւ Կանաչ, [թարմ. (ի-احضر):

ا. خضرت Ինչո՞ւ Կանաչութիւն:

ا. خضل Ինչո՞ւ Մաքուր մարգարիտ

ا. خضوع Ինչո՞ւ Խոնարհութիւն, հլուութիւն:

ا. خضيب Ինչո՞ւ Ներկուած:

ا. خط Ինչո՞ւ 1. Գիծ: 2. Նամակ, գրութիւն: 3. Բիծ, արատ: 4. Սահման, եզր: 5. Նորարար յս մօրուք: (Նոգ. خطوط):

ا. خطاستوا Ինչո՞ւ Հասարակած:

ا. خطعمود Ինչո՞ւ Ուղղահայեաց գիծ:

ا. خطكش Ինչո՞ւ Տողաշար:

ا. خطمتوازي Ինչո՞ւ Դոնախան գիծ:

ا. خطمستدير Ինչո՞ւ Կլոր

ا. خطمستقيم Ինչո՞ւ [գիծ: Ուղիղ գիծ:

ا. خطمشى Ինչո՞ւ Ուղեգիծ:

ا. خطاً Ինչո՞ւ Մեղք, յանցանք, սխալ, սխալմունք:

ا. خطابخش Ինչո՞ւ Մեղքեր

ا. خطاب Ինչո՞ւ Խօսք ուղ. [ներող: դում, խօսակցութիւն. նամակագրութիւն:

ا. خطاب کردن Ինչո՞ւ Խօսք ուղղել, խօսակցել:

ا. خطابه Ինչո՞ւ Ուղերձ. նարտասանութիւն:

ا. خطاط Ինչո՞ւ Գեղագիր:

ا. خطام Ինչո՞ւ Երասանակ:

ا. خطای Ինչո՞ւ Թաթարստանում գտնուող մի երկրի անուն. Հիւսիսային Չինաստան:

ا. خطايا Ինչո՞ւ Մեղքեր, յանցանքներ:

ا. خطب Ինչո՞ւ Նշանուած: Ինչո՞ւ Նշանելը: Ինչո՞ւ Քարոզներ:

ا. خطبه Ինչո՞ւ Քարոզ կամ գոհարանական մաղթանք, որ տեղի է ունենում յատկապէս ամեն ուրբաթ զխաւոր մզկիթում, [թագաւորի արեւատութեան համար:

ا. خطه Ինչո՞ւ Սահման:

ا. خطر Ինչո՞ւ Վտանգ, երկիւղ: Ինչո՞ւ Վերջիշում: Ինչո՞ւ Վտանգաւոր:

ا. خطره Ինչո՞ւ Վտանգ, երկիւղ:

ا. خطل Ինչո՞ւ Թեթեւօլիկութիւն, լիտութիւն:

ا. خطمی Ինչո՞ւ Տուղտ (marsh-mallows):

ا. خطوات Ինչո՞ւ Քայլեր: (Նգ. خطوات):

թիւն. հակում՝
 ա. ալ. خلخال Խալխալ Ռտքի օղ. մի
 տեսակ նուրբ կտոր:
 ա. خلد Խոլդ Եսախտենականու-
 թիւն, մշտնջենականու-
 թիւն, դրախտ:
 Խալխալ (մաղթանքի ժա-
 մանակ) թո՛ղ յարատեի:
 خلدبرين Խոլդերին Կերին
 (յաւերժական) դրախտը:
 ա. خلت Խոլտ Կիրաւորում.
 մտահոգութիւն. կասկած:
 ա. خلص Խոլս Անկեղծ բարեկամ:
 (Եոզ. خلا):
 ա. خلط Խոլտ Խաւնում:
 Խոլտ Խաւնորդ, խաւ-
 նուածք, տամկահիթ,
 ջղահիւսք:
 ա. خلطة Խոլտէ Ընկերութիւն,
 ընկերակցութիւն:
 ա. خلع Խոլե Դուրս հանում. 2.
 Պաշտօնանկութիւն: 3.
 Զգեստաւորում պատ-
 տոյ պատմութեանով: 4.
 խախտում:
 ա. خلعت Խոլեթ = Խիլայ, խլայ
 (արեւելեան վեհապետ-
 ների կամ իշխանների
 կողմից պարզեւատրած
 պատուոյ պատմութեան):

ա. خلف Խոլֆ Եսախորդ. սիրա-
 սուն զաւակ:
 ա. خلفاً Խոլֆա՛ Փոխանորդներ,
 տեղապահներ, խալի-
 ֆաներ: (Եզ. خليفة):
 خلفاً راشدين Խոլֆա՛ Ռաշիդին
 Զորս ուղղապատ եւ
 օրինական խալիֆա-
 ները (Աբուբէքր, Օմար,
 Օսման եւ Ալի): Պար-
 սիկները մերժում են
 առաջին երեքի օրինա-
 տրութիւնը:
 ա. خلق Խոլկ Ստեղծագործում.
 ժողովուրդ. արարած-
 Խաւտառուած [ներ-
 հագուստ:
 خلق كردن Խոլկ Կորդոն Ստեղծել
 ա. خلق Խոլկ Բնութիւն, ընառ-
 ըրութիւն, յատկութիւն.
 նկարագիր:
 ա. خلقان Խոլկան Պատաստուն
 հագուստներ (Եզ. خلق):
 ա. خلقت Խոլկեթ Արարչութիւն,
 ստեղծագործութիւն:
 ա. خلقي Խոլկի Բնական:
 ա. خلل Խոլլ Խոռովութիւն, շփոթ,
 վնաս, խանգարում:
 خلل رسائدين Խոլլ Եսախալ Ռասային Վնաս

հասցնել, վնասել:
 ալ. خلم Խոլմ Բարկութիւն. խլինք:
 ա. خلو Խոլ Դատարկ:
 ա. خلوت Խոլոտ Առանձնութիւն,
 միայնութիւն, առանձ-
 նարան, առանձին ուն-
 կնդրութիւն:
 خلوت خانه Խոլոտ Խանե Կանա-
 նոց. առանձնարան:
 خلوت نشين Խոլոտ Նշին Առանձ-
 նակեաց:
 ա. خلوتى Խոլոտի Առանձնական.
 մենակեաց:
 ա. خلود Խոլոդ Եսախտենականու-
 ա. خلوص Խոլուս Մաքրու- (թիւն:
 թիւն անկեղծութիւն.
 բարեկամութիւն:
 ա. خلوصيت Խոլուսիտ Մաքրու-
 թիւն. անկեղծութիւն:
 ալ. خليته Խոլիթէ Կսակ:
 ա. خليج Խոլիջ Ժոց:
 خليج فارس Խոլիջ Բար. Պար.
 սից ժոցը:
 ալ. خليدگی Խոլիդեգի Ժակուածք
 [ասեղի]:
 ա. خليدن Խոլիդեն Ժակել, խոցել,
 խթանել, խրել:

ա. خليفه Խոլիֆէ 1. Եսախորդ, փո-
 խանորդ. տեղապահ,
 ամիրապետ: 2. Մօ-
 համմադի յաջորդնե-
 ըի եւ մահմետական
 որոշ թագաւորների
 տիտղոսը: 3. Պարս-
 կաստանում սոյն բա-
 ող գործ է ածում եպիս-
 կոպոսի կամ վարդա-
 պետի համար:
 ա. خليق Խոլիկ Արժանատր. մար-
 դաւլայել, քաղաքավարի:
 ա. خليل Խոլիլ Անկեղծ բարեկամ:
 خليل الله Խոլիլ Եսախորդ Աստուծոյ
 բարեկամը՝ Աբրահամ:
 ալ. خم Խոլմ 1. Կոր, կորացած,
 ոլոր: 2. Գանգուր, ծամ,
 ծալք: 3. Կեղղկապ: 4.
 Կամար:
 خم اندر خم Խոլմ Եսախորդ Խոլմ Ոլոր
 մոլոր. զանգուր:
 ալ. خم Խոլմ Կարաս. կամար. թըմ-
 ա. خمار Խոլմար Զարթիւում, լքուկ.
 արբեցութիւնից առա-
 ջացած զլիսացան ու
 տկարութիւնը. գինե-
 հարութիւն:
 خمار Խոլմար Գինեւաճառ:
 ա. خماره Խոլմարէ Գինետուն:

ա. خماسی Խոհանոցի Հնգաստան մի
 բառ:
 պ. خمان Խոհանոցի Կորացած. աղեղ:
 պ. خمائیدن Խոհանոցի ծոռել, կո-
 րացնել, ոլորել, զա-
 պ. خمیره Խոհանոցի Փորրիկ (լարել:
 կարաս. հրթիռ:
 պ. خمخانه Խոհանոցի Գինետուն,
 պանդոկ:
 ա. خمر Խոհանոցի Գինի, ոգելից ըմ-
 ա. خمس Խոհանոցի Հինգ (իգ.) [պելի:
 Խոհանոցի Հինգերորդ:
 ա. خمسة Խոհանոցի Հինգ (ար.). հինգ
 մասները:
 ա. خمسون Խոհանոցի } Յիսուն.
 خمسين Խոհանոցի }
 պ. خمش Խոհանոցի Հուռ:
 ա. خمور Խոհանոցի Գինիներ,
 (Յգ. خمر):
 պ. خموش Խոհանոցի Հուռ, համբու,
 Ծեղի Խափոս:
 պ. خموشیدن Խոհանոցի Հոռել:
 ա. خمول Խոհանոցի Անարգ ու նուստան
 լինելը. նսեմություն:
 Խոհանոցի Խուլստան

ցուծեան վայրը՝ գե-
 րեզման:
 պ. خمی Խոհանոցի Կորուծիւն:
 պ. خميازه Խոհանոցի Յորանջում:
 Խոհանոցի Խմիչեք Յո-
 րանջել:
 պ. خميدگی Խոհանոցի Կորուծիւն:
 պ. خمیدن Խոհանոցի Կորանալ, կո-
 րացած լինել, թիրել,
 կաղալ:
 պ. خميده Խոհանոցի Կորացած, ծոած:
 ա. خمير Խոհանոցի = Խմոր:
 ա. خميس Խոհանոցի Հինգերորդ. շա-
 քաթուայ հինգերորդ
 օրը (հինգշաբթի):
 ա. خناث Խոհանոցի Ործելգեր:
 (Յգ. خنثی):
 ա. خناجر Խոհանոցի Դաշոյններ:
 (Յգ. خنجر):
 ա. خنادق Խոհանոցի Խրամներ,
 (Յգ. خندق):
 ա. خنازير Խոհանոցի Խոզեր. խոյլ:
 (Յգ. خنزير):
 ա. خناس Խոհանոցի Դուռ:
 Խոհանոցի Դիւային:
 ա. خناق Խոհանոցի Խեղդկապ:

Խոհանոցի Փողացալ, կոկոր-
 դացալ:
 Խոհանոցի Դահիճ, կախող:
 ա. خنثی Խոհանոցի Ործելգ, չէզոք:
 պ. خنچ Խոհանոցի Շահ, օգուտ, հրրծ-
 ա. خنجر Խոհանոցի Դաշոյն: (աւել:
 պ. خند Խոհանոցի = Խինդ, ծիծաղ,
 խնդացող:
 պ. خندان Խոհանոցի = Խնդացող,
 ծիծաղող, ծիծաղկոտ:
 պ. خندانیدن Խոհանոցի } Խնդաց-
 خندانیدن Խոհանոցի } նել, ծի-
 } ծաղեց-
 ա. خندق Խոհանոցի = Խանդակ, (նել:
 խրամ, փոս:
 պ. خندگی Խոհանոցի Խնդուք, ծի-
 ծաղ:
 պ. خنده Խոհանոցի ծիծաղ, ծաղր:
 خنده آور Խոհանոցի ծիծաղա-
 շարժ:
 خنده رو Խոհանոցի ծիծաղ երես:
 պ. خندیدن Խոհանոցի = Խնդալ, ծի-
 ա. خنزير Խոհանոցի Խոզ: [ծաղել:
 ա. خنصر Խոհանոցի Ծկոյթ:
 ա. خنق Խոհանոցի Խեղդում:
 պ. خنك Խոհանոցի = (Խանալ), պաղ,

զով. բարեխառն. երջանիկ
 պ. خنكار Խոհանոցի Կայսր:
 պ. خنکی Խոհանոցի Պաղուծիւն, զո-
 վուծիւն. բարեխառնու-
 թիւն. պաղեցնող դեղ:
 պ. خنك Խոհանոցի Սպիտակ, մոխրա-
 զոյն. մոխրագոյն ծի:
 պ. خنگا Խոհանոցի Կտրիճ, հուժկու:
 ա. خنو Խոհանոցի Լկտություն (խօ-
 սակցութեան մէջ):
 պ. خنيا Խոհանոցի Երգ, գեղգեղանք:
 պ. خنياگر Խոհանոցի Երգիչ, երա-
 պ. خنیده Խոհանոցի Չայն, [ժիշտ:
 արծազանք:
 ա. خنيق Խոհանոցի Խեղդում:
 պ. خنيور Խոհանոցի Դ ժողովի կրակի
 վրային նեղ կամուրջ:
 պ. خو Խոհանոցի Բնաւորութիւն, սո-
 վորութիւն:
 بدخو Խոհանոցի Վատաբարոյ:
 պ. خواب Խոհանոցի Բուռ. Երագ. թա-
 ւապատատ:
 خواب آلود Խոհանոցի Բնէած,
 քնաշաղախ:
 خواب خرگوش Խոհանոցի Երագ-
 պատատակի քուն, այ-
 սինքն՝ անհոգութիւն,

անտարբերութիւն,
զանցառութիւն.
۱. خوابیدن در خوابیدن
۲. خوابیدن خوابیدن
۳. خوابیدن خوابیدن
۴. خوابیدن خوابیدن
۵. خوابیدن خوابیدن
۶. خوابیدن خوابیدن
۷. خوابیدن خوابیدن
۸. خوابیدن خوابیدن
۹. خوابیدن خوابیدن
۱۰. خوابیدن خوابیدن
۱۱. خوابیدن خوابیدن
۱۲. خوابیدن خوابیدن
۱۳. خوابیدن خوابیدن
۱۴. خوابیدن خوابیدن
۱۵. خوابیدن خوابیدن
۱۶. خوابیدن خوابیدن
۱۷. خوابیدن خوابیدن
۱۸. خوابیدن خوابیدن
۱۹. خوابیدن خوابیدن
۲۰. خوابیدن خوابیدن
۲۱. خوابیدن خوابیدن
۲۲. خوابیدن خوابیدن
۲۳. خوابیدن خوابیدن
۲۴. خوابیدن خوابیدن
۲۵. خوابیدن خوابیدن
۲۶. خوابیدن خوابیدن
۲۷. خوابیدن خوابیدن
۲۸. خوابیدن خوابیدن
۲۹. خوابیدن خوابیدن
۳۰. خوابیدن خوابیدن
۳۱. خوابیدن خوابیدن
۳۲. خوابیدن خوابیدن
۳۳. خوابیدن خوابیدن
۳۴. خوابیدن خوابیدن
۳۵. خوابیدن خوابیدن
۳۶. خوابیدن خوابیدن
۳۷. خوابیدن خوابیدن
۳۸. خوابیدن خوابیدن
۳۹. خوابیدن خوابیدن
۴۰. خوابیدن خوابیدن
۴۱. خوابیدن خوابیدن
۴۲. خوابیدن خوابیدن
۴۳. خوابیدن خوابیدن
۴۴. خوابیدن خوابیدن
۴۵. خوابیدن خوابیدن
۴۶. خوابیدن خوابیدن
۴۷. خوابیدن خوابیدن
۴۸. خوابیدن خوابیدن
۴۹. خوابیدن خوابیدن
۵۰. خوابیدن خوابیدن
۵۱. خوابیدن خوابیدن
۵۲. خوابیدن خوابیدن
۵۳. خوابیدن خوابیدن
۵۴. خوابیدن خوابیدن
۵۵. خوابیدن خوابیدن
۵۶. خوابیدن خوابیدن
۵۷. خوابیدن خوابیدن
۵۸. خوابیدن خوابیدن
۵۹. خوابیدن خوابیدن
۶۰. خوابیدن خوابیدن
۶۱. خوابیدن خوابیدن
۶۲. خوابیدن خوابیدن
۶۳. خوابیدن خوابیدن
۶۴. خوابیدن خوابیدن
۶۵. خوابیدن خوابیدن
۶۶. خوابیدن خوابیدن
۶۷. خوابیدن خوابیدن
۶۸. خوابیدن خوابیدن
۶۹. خوابیدن خوابیدن
۷۰. خوابیدن خوابیدن
۷۱. خوابیدن خوابیدن
۷۲. خوابیدن خوابیدن
۷۳. خوابیدن خوابیدن
۷۴. خوابیدن خوابیدن
۷۵. خوابیدن خوابیدن
۷۶. خوابیدن خوابیدن
۷۷. خوابیدن خوابیدن
۷۸. خوابیدن خوابیدن
۷۹. خوابیدن خوابیدن
۸۰. خوابیدن خوابیدن
۸۱. خوابیدن خوابیدن
۸۲. خوابیدن خوابیدن
۸۳. خوابیدن خوابیدن
۸۴. خوابیدن خوابیدن
۸۵. خوابیدن خوابیدن
۸۶. خوابیدن خوابیدن
۸۷. خوابیدن خوابیدن
۸۸. خوابیدن خوابیدن
۸۹. خوابیدن خوابیدن
۹۰. خوابیدن خوابیدن
۹۱. خوابیدن خوابیدن
۹۲. خوابیدن خوابیدن
۹۳. خوابیدن خوابیدن
۹۴. خوابیدن خوابیدن
۹۵. خوابیدن خوابیدن
۹۶. خوابیدن خوابیدن
۹۷. خوابیدن خوابیدن
۹۸. خوابیدن خوابیدن
۹۹. خوابیدن خوابیدن
۱۰۰. خوابیدن خوابیدن

ճատական. 3. Ուսու-
ցիչ. ուսումնական. 4.
Տէր, տանուտէր: 5.
Աքաղաղի կատար: 6.
Ներքինի:
۱. خوابیدن خوابیدن Մալել:
۲. خوابیدن خوابیدن ժառանգակից. աշակերտակից:
۳. خوابیدن خوابیدن Սպասա-
տոր, ներքինի:
۴. خوابیدن خوابیدن Հէգ, թշուառ, ա-
նարգ. արհամարհելի:
۵. خوابیدن خوابیدن Արհա-
մարհելի:
۶. خوابیدن خوابیدن Ռատող, խմող:
۷. خوابیدن خوابیدن Կաթնակեր:
۸. خوابیدن خوابیدن Մարդա-
կեր, պաշար:
۹. خوابیدن خوابیدن Աղանդաւոր-
ներ (Եգ. Խարջի):
۱۰. خوابیدن خوابیدن Խոս-
րագիւտ, որ ընկած
էր Կասպից ծովի եւ
Ամուղարիս գետի միջև:
۱۱. خوابیدن خوابیدن Հրաշքներ:
۱۲. خوابیدن خوابیدن (Եգ. Խարգ):
۱۳. خوابیدن خوابیدن Մանուկ. ար-

համարհող:
۱. خوابیدن خوابیدن Նուսա-
տութիւն:
۲. خوابیدن خوابیدن Կերակ-
րել, խմեցնել:
۳. خوابیدن خوابیدن Նուսատութիւն,
թշուառութիւն:
۴. خوابیدن خوابیدن Խոստ
ուած, փափագ, ցան-
կութիւն. ուզեց, խընդ-
րեց:
۵. خوابیدن خوابیدن Խոստարկու:
۶. خوابیدن خوابیدن Խոստարիչ,
աղերսանք. ամուս-
նութեան խնդրանք:
۷. خوابیدن خوابیدن Խոստ
նալ. հայցել, խնդրել.
ամուսնանալ:
۸. خوابیدن خوابیدن Ենթադրու
խնդրել:
۹. خوابیدن خوابیدن Խոստ
ներ. ազնուականներ:
۱۰. خوابیدن خوابیدن Մտքեր:
۱۱. خوابیدن خوابیدن (Եգ. Խաթր):
۱۲. خوابیدن خوابیدن Երկրի շորս
կողմերը:
۱۳. خوابیدن خوابیدن Կայսրեր, թա-
գաւորներ (Եգ. Խաֆան):

۱. خوابیدن خوابیدن 1. Սեղան, կերա-
կուրներով ծածկուած
սեղան: 2. Մատուցա-
րան: 3. Ընթերցող, երգող:
۲. خوابیدن خوابیدن 2. Հասա-
րակաց սեղան:
۳. خوابیدن خوابیدن 3. Ընթերցում.
արտասանում. կո-
չում. որդեգրում:
۴. خوابیدن خوابیدن 4. Կարդալ. կո-
չել, արտասանել. հրա-
ւիրել, երգել:
۵. خوابیدن خوابیدن 5. Ընթեռնի:
۶. خوابیدن خوابیدن 6. Կարդացած, կո-
չած. երգած. որդեգրած:
۷. خوابیدن خوابیدن 7. Կերակրի
մատակարար:
۸. خوابیدن خوابیدن 8. Ընթերցող.
կոչող. երգող.
(Եգ. Խոստան):
۹. خوابیدن خوابیدن 9. Խաւեր, մե-
ծածածներ (Եգ. Խան):
۱۰. خوابیدن خوابیدن 10. Փափագում. փա-
փագ: 2. Ուզող, ցան-
կացող: 3. Կամ:
۱۱. خوابیدن خوابیدن 11. Կամայ
ակամայ, ուզի չուզի

ա. ա. خوش الحان [dus]:
 Բաղըրահնչին:
 ա. خوش باش خوش باش خوش خوش
 ուրախ եղի՛ր. հրա-
 մեցէք:
 ա. خوش بو خوش بو خوش بو
 Բաղըրաբոյր:
 ա. خوش بين خوش بين
 Լաւատես:
 ա. ա. خوش تقرير خوش تقرير
 Պեր-
 ճախօս:
 ա. خوش حال خوش حال
 Երջանիկ, ու-
 ա. خوش خرید خوش خرید
 Լաւ [րախ]:
 զնող, աժան զնած:
 ա. ա. خوش خط خوش خط
 Գեղա-
 զրութիւն:
 ա. خوش خو خوش خو
 Բաղըրաբա-
 րոյ:
 ա. خوش دامن خوش دامن
 Սկեսոր:
 ա. خوش دماغ خوش دماغ
 Ուրախ,
 զուարթ:
 ա. ա. خوش ذائقه خوش ذائقه
 Բաղը-
 րանաշակ:
 ա. ա. خوش طبع خوش طبع
 Բարե-
 ընոյթ:
 ա. خوش شکل خوش شکل
 Գեղեցիկ, դի-
 րեկան:

ա. خوش گوار خوش گوار
 Սննդա-
 րար, դիրամարս:
 ա. خوش مزه خوش مزه
 Բաղըրահամ:
 ա. ա. خوش منظر خوش منظر
 Լաւա-
 տեսիլ, սկնահանոյ:
 ա. خوش نما خوش نما
 Բարեսեսիլ:
 ա. خوش نوا خوش نوا
 Հանոյալուր,
 քաղըրանուագ:
 ա. خوش شنود خوش شنود
 Գոհ, ուրախ:
 ա. خوشنودى خوشنودى
 Ուրախու-
 թիւն, ցնծութիւն,
 զոհունակութիւն:
 ա. خوش نويس خوش نويس
 Գեղազրող:
 ա. خوش وقت خوش وقت
 Երջանիկ,
 ուրախ:
 ա. خوشه خوشه 1. Խաղողի կամ
 արմախի ողկոյգ. 2.
 Հասկ: 3. Կոյս համաս-
 տեղութիւնը:
 ա. خوشه چين خوشه چين
 Հասկարաղ:
 ա. خوشى خوشى
 Ուրախութիւն, եր-
 ջանկութիւն, քարու-
 թիւն, լատութիւն, մխի-
 թարութիւն:
 ա. خوشيدن خوشيدن
 Ցամաքել,
 կծկուել. խորշումել:
 ա. خوص خوص
 Աչքը փոս ընկած:

ա. خوض خوض
 Գետի ոտքով անց-
 նելը. հասուն խորհըր-
 դածութիւն:
 ա. خوف خوف
 Երկիւղ, վախ:
 خوفناك خوفناك
 Երկիւղալի,
 անեղալի:
 ա. خوك خوك
 Խոզ:
 خوك دريا خوك دريا
 Ժուլա-
 խոզ (porpoise):
 ա. خوگر خوگر
 Սովոր, ծանօթ:
 ա. خولنگان خولنگان
 Կիպերիս
 [galingale]:
 ա. خون خون
 Արիւն. կեանք:
 خوناب خوناب
 Արնաջուր:
 خون آشام خون آشام
 Արիւնա-
 ծարաւ:
 خون افشان خون افشان
 Արիւ-
 նացայտ:
 خون آلود خون آلود
 Արիւնա-
 թաթաւ:
 خون بار خون بار
 Արիւնահեղ,
 արիւն թափող:
 خون بها خون بها
 Արնագին:
 خون ريز خون ريز
 Արիւնահեղ:
 خون ريزى خون ريزى
 Արիւնահե-
 ղութիւն:
 خون سباوش خون سباوش
 Վի-
 շապարիւն:
 خونخوار خونخوار
 Արիւնարբու:

خون جگر خوردن خون جگر خوردن
 Խորին վշտի կամ
 մտատանջութեան
 մէջ լինել:
 ա. خونكار خونكار
 Սպանող.
 Ծանկաց Սովթանի
 մի տիտղոս:
 ա. خونى خونى
 Արիւնոտ. Սար-
 ա. خونين خونين
 Արիւ- (դասպան)
 նոտ, արիւնային:
 ա. خوى خوى = Խոյր.
 ընատրու-
 թիւն, սովորութիւն, քրտինք:
 ա. خويد خويد
 Հնծած դաշտ. կա-
 նանջ ցորեն կամ խոտ:
 ա. خويدن خويدن
 Որոճալ:
 ա. خويش خويش 1. Ինքն: 2. Արօր:
 3. Ազգական:
 ա. خويشان خويشان
 Իւրայիններ,
 ազգականներ:
 ա. خويشاوند خويشاوند
 Ազգական:
 ա. خويشاوندى خويشاوندى
 Ազգակա-
 նութիւն:
 ա. خويشمن خويشمن
 Ինքն, նոյն
 ինքն, ինքն իրեն:
 ա. خويشى خويشى
 Ազգականութիւն:
 ա. خوييدن خوييدن
 Բրտնել:

- 1. Դարման, դեղ:
- 2. Անճարու- թիւն, թշուառութիւն, տարակուսութիւն:
- 3. Անճարա- նալ. յուսահատուել:
- 4. Անճար, թըշ- մեջտեղ:
- 5. Օշինդրի (սառ- թիւն):
- 6. Մէջ, միջեւ, մէջտեղ:
- 7. Պատաստող, գի- շատիչ, կատաղի:
- 8. Եւրոպ. 1. Յապաղում, վարանում, տատամսում:
- 9. Արգելք: 3. Վիշտ, նեղութիւն:
- 10. Ռուսաց- նել, յապաղել:
- 11. Ծանա- պարհորդել:
- 12. Ծա- լել, փաթաթել:
- 13. Ծալել, եղծանել:
- 14. Հնձում, հունձք:
- 15. Հնձել, հունձք:
- 16. Դարպաս:

- 1. Իրօք. ճըշ- մարտիւ:
- 2. Դոներ, կիրճեր: (Եգ. Եր):
- 3. Դրուատ, գո- վեստ, օրհնաբանութիւն. տախտակ, ատաղձ:
- 4. Հիւսն:
- 5. Հիւսնու- թիւն:
- 6. Դրուա- թիւն: տել, գովել. հնձել:
- 7. Դասեր. եղծում: (Եգ. Եր):
- 8. Սուտ, ստութիւն: Սուտ սսել:
- 9. Ստախօս:
- 10. Ստախօ- սութիւն:
- 11. Հնձող:
- 12. Ներս. սիրտ:
- 13. Հնձող:
- 14. Ներքին. մտեր- մական. ներք:
- 15. Հնձել:

- 1. Մուրաց- կանութիւն:
- 2. Դերվիշ, ճգնա- տուր. աղբատ, չքատուր:
- 3. Զոր, կիրճ:
- 4. Խանսաշփոթ, խանսիխուն:
- 5. Ծակաւոր կնճոնել, խո- ժոռել:
- 6. Պարսից լեզուի հին գաւառաբարբառներից մէկը. արքունիքի:
- 7. Ծով, ովկիանոս:
- 8. Մակնթացութիւն:
- 9. Տեղատութիւն:
- 10. Ովկիա- ստան:
- 11. Իմացիք (սու- հասու եղի՛ր: (Երեւան-ի հրատ.)):
- 12. Ծովատեղաց, հեղեղի պէս անձրեւ տեղացող:
- 13. Նաւահան- թիւն:
- 14. Ղախա:

- 1. Զատկացող, ուշիմ:
- 2. Ծովակ, լիճ:
- 3. Ըմբռնում, ըմբռնողութիւն, հաս- կացողութիւն, հետա- գոտութիւն:
- 4. Իմանալ, հասկանալ, ըմբռնել:
- 5. Ծովա- կանջ), մի տեսակ ծովախեցի:
- 6. Ծովա- զնաց:
- 7. Ծովային:
- 8. Փոքրիկ դուռ, պատուհան:
- 9. Պատուել, պա- տաստոտել, նեղել:
- 10. Պատասած:
- 11. 1. Հատաչ. հեծ. կսկիծ: 2. Մերժում, դժկամակում, խնայում:
- 12. Ռհ, սուա՛ղ: Զատու- ընց Զատու- ընց (չել: Խնայել. ողբալ, վիշտ զգալ:
- 13. Ռհ, եղուկ ս- ա՛ղ:

- պ. دل آزار բէլ'ւ'ւ' Սրտատանջ, անողորմ:
- պ. دل آزرده բէլ'ւ'ւ' Վիրաւոր- ւած, վշտացած:
- պ. دل آسا բէլ'ւ'ւ' Սիրտը մխի- թարող, ամոքիչ:
- պ. دل آسائی բէլ'ւ'ւ' Մխիթա- րութիւն:
- ա. دل آك բ'ւ'ւ' Սաւորիչ:
- պ. دل آگه բէլ'ւ'ւ' Սրտագէտ:
- ա. دل آل բ'ւ'ւ' Միջնորդ:
- ա. دل آله բ'ւ'ւ' Կաւատուհի:
- ա. دل آى բ'ւ'ւ' Միջնորդէք:
- պ. دل آور բէլ'ւ'ւ' Բաջ (սրտեայ), ուժեղ, կորովի:
- պ. دل آورى բէլ'ւ'ւ' Բաջութիւն, անվեհերութիւն:
- պ. دل آويخته բէլ'ւ'ւ' Սիրահար- ուած, սիրուած:
- պ. دل آوين բէլ'ւ'ւ' Սիրտ յափըշ- տակող, սրտազրաւ:
- ա. دل آيل բ'ւ'ւ' Ապացոյցներ, փաստեր: (Յգ. دليل):
- պ. دل باز բէլ'ւ'ւ' Պերճախօս. ձեռ- նածու:

- պ. دلبر բէլ'ւ'ւ' Սիրտ յափշտա- կող, սիրունի, գեղեցկու- հի, գեղանի:
- պ. دل بستگی բէլ'ւ'ւ' Թարակ- ցութիւն, բարեկա- մութիւն, սէր. անձ- կութիւն: [իջ:
- պ. دل بند բէլ'ւ'ւ' Սիրական, զրա- յ:
- պ. دل پذير բէլ'ւ'ւ' Սրտահանոյ:
- պ. دل پسند բէլ'ւ'ւ' Սրտահանոյ, հանելի:
- պ. دل پسندی բէլ'ւ'ւ' Սրտահա- նութիւն:
- պ. دل تنك բէլ'ւ'ւ' Սրտնեղուած:
- պ. دلجو բէլ'ւ'ւ' Հանելի, հանոյ, սրտազրաւ:
- պ. دلخراش բէլ'ւ'ւ' Սրտակեղեք:
- պ. دل خسته բէլ'ւ'ւ' (սիրտը յոգ- նած) վշտացած. սի- րատող:
- պ. دل خواه բէլ'ւ'ւ' Սրտի փափսզ:
- պ. دل خور բէլ'ւ'ւ' Տխուր, տրտում:
- պ. دل خوش բէլ'ւ'ւ' Ուրախասիրտ, զուարթ:
- պ. دل خوشی բէլ'ւ'ւ' Ուրախու- թիւն, զուարթութիւն:

- պ. دل داده բէլ'ւ'ւ' (սիրտը տը- ւած), Սիրահար:
- պ. دل دار բէլ'ւ'ւ' Սիրահար, սի- րունի:
- պ. دل داری բէլ'ւ'ւ' Մխիթարու- թիւն, քաջալերութիւն:
- ա. دل دل բ'ւ'ւ' Այլ անուան ջո- րիւն. ոգնի:
- պ. دلدوز բէլ'ւ'ւ' Սիրտը ծակող կամ թափանցող:
- պ. دلربا բէլ'ւ'ւ' Սրտազրաւ, սի- րունի:
- պ. دل ريش բէլ'ւ'ւ' Սրտախոց:
- պ. دلستان բէլ'ւ'ւ' Սրտառու, սրտազրաւ:
- պ. دل سرد բէլ'ւ'ւ' Պաղասիրտ:
- պ. دل سوخته բէլ'ւ'ւ' Սրտատո- լ:
- պ. دل سوز բէլ'ւ'ւ' Սրտակէզ, չոր: սրտացաւ, կարեկից:
- պ. دل سوزى բէլ'ւ'ւ' Կարեկցու- թիւն:
- պ. دل شاد բէլ'ւ'ւ' Հոգեզուարճ:
- պ. دل شده բէլ'ւ'ւ' Սրտից ելած, սիրահարուած:
- պ. دل شکسته բէլ'ւ'ւ' Սրտա- բեկ, սրտակտուր:

- պ. دل شکستگی բէլ'ւ'ւ' Սրտա- բեկութիւն:
- պ. دل فروز բէլ'ւ'ւ' Սրտաբաց, հանոյալի:
- պ. دل فريب բէլ'ւ'ւ' Սիրտը խա- բող կամ յափշտա- կող, սրտազրաւ:
- յ. دلفين բ'ւ'ւ' = Դլփին (dolphin):
- ա. دل قى բ'ւ'ւ' Դէրվիշի հազուստ:
- ա. دل كى բ'ւ'ւ' Շփում:
- պ. دلکش բէլ'ւ'ւ' Սրտազրաւ:
- պ. دل گداز բէլ'ւ'ւ' Սրտակէզ, հոգեմաշ:
- պ. دل گران բէլ'ւ'ւ' Տհան:
- պ. دل گرم բէլ'ւ'ւ' Սիրտը տաք, ոգեւորուած:
- պ. دل گشا բէլ'ւ'ւ' Սրտաբաց, զուարթարար:
- պ. دل گیر բէլ'ւ'ւ' Սիրտը բռնուած, սրտնեղ, տրտում:
- պ. دل مده բ'ւ'ւ' Սոր պանիր:
- պ. دل نشين բէլ'ւ'ւ' Սիրտը զոհաց- նող. հանելի:
- պ. دل نواز բէլ'ւ'ւ' Սիրտն ամո- ջող, հանոյական սիրունի:

ա. Ժիր Ժիր, ձեռք:

ա. Ժիր Ժիր Տիր:

ա. Ժիր Ժիր = Դահանակ:

ա. Ժիր Ժիր Դարեր. ժամանակներ (Եզ. Ժիր):

ա. Ժիր Ժիր Մի տասներորդ:

ա. Ժիր Ժիր Պարսից թագաւորների ականակու թագաւոր:

ա. Ժիր Ժիր Արեգակնային տարուայ 10-րդ ամիսը, ձմեռ:

ա. Ժիր Ժիր Երէկ:

ա. Ժիր Ժիր Անցեալ օր:

ա. Ժիր Ժիր Անցեալ գիշեր:

ա. Ժիր Ժիր Տներ, ապարանք. սահմաններ, գաւառներ:

ա. Ժիր Ժիր Ժիր Զին Միջագետք:

ա. Ժիր Ժիր Լաւի եւ վատի հատուցանող. դատարար, իրաւարար:

ա. Ժիր Ժիր Բարեպաշտութիւն, ջերմեռանդութիւն, առաքինութիւն:

ա. Ժիր Ժիր = Դիպակ:

ա. Ժիր Ժիր Մախարան (գրքի). ներածութիւն:

ա. Ժիր Ժիր Տուգանք, արնագին:

ա. Ժիր Ժիր Մղձաւանջ:

ա. Ժիր Ժիր Խաւար:

ա. Ժիր Ժիր Խաւար գիշեր:

ա. Ժիր Ժիր Տեսաւ, տեսք, աչք:

ա. Ժիր Ժիր Դէմք, երես, տեսք, տեսութիւն:

ա. Ժիր Ժիր Որդեր (Եզ. Ժիր):

ա. Ժիր Ժիր Դէտ, դիտող, պահակ:

ա. Ժիր Ժիր = Դիտել, տեսնել, նայել, նկատել:

ա. Ժիր Ժիր Տեսած. աչք. դիտող, պահակ:

ա. Ժիր Ժիր Աշխարհատես, փորձառու:

ա. Ժիր Ժիր Խոհեմութեան աչք. կանխատեսութիւն, շրջահայեցողութիւն:

ա. Ժիր Ժիր Դիտանոց:

ա. Ժիր Ժիր Դիտող, սրատես:

ա. Ժիր Ժիր Վանք, մենաստան:

ա. Ժիր Ժիր Կրակապաշտների (մոզերի) տաճար. գինետուն:

ա. Ժիր Ժիր Ուշ, դանդաղ:

ա. Ժիր Ժիր Երկար ժամանակ անցած, վաղուց 'ի վեր. աշխարհ:

ա. Ժիր Ժիր Եւրոպաց. հարկերուն. կարիճ:

ա. Ժիր Ժիր Համբերատար:

ա. Ժիր Ժիր Կայմ:

ա. Ժիր Ժիր Երէկ:

ա. Ժիր Ժիր Անազանութիւն, դանդաղութիւն:

ա. Ժիր Ժիր Պատասել, ճեղք:

ա. Ժիր Ժիր } Զին, (քել, Ժիր Ժիր } նախկին:

ա. Ժիր Ժիր Անցեալ գիշեր:

ա. Ժիր Ժիր Արաղաղ:

ա. Ժիր Ժիր Կաթաս, պոյտ (կերակուր եփելու):

ա. Ժիր Ժիր Եռտանի, խաչերկաթ. կրակարան:

ա. Ժիր Ժիր Միւս, այլ, ուրիշ, կրկին:

ա. Ժիր Ժիր Կրկին ան- [գամ: լագունուած:

ա. Ժիր Ժիր Այլափոխութիւն:

ա. Ժիր Ժիր = Դիմք, երես:

ա. Ժիր Ժիր Զմեռուայ առաջին ամիսը:

ա. Ժիր Ժիր Անջրդի:

ա. Ժիր Ժիր = Դին, հաստ, կրօն:

ա. Ժիր Ժիր Պարտք:

ա. Ժիր Ժիր = Դինար, դրամ:

ա. Ժիր Ժիր Կրօնի պաշտպան:

ա. Ժիր Ժիր Կրօնատէր, բարեպաշտ:

ա. Ժիր Ժիր Պարտապան:

ա. Ժիր Ժիր Կրօնական:

ա. Ժիր Ժիր = Դիւ, սատանայ, շար ոգի, ոգի, ուրուական:

ա. Ժիր Ժիր Դիւանակ:

ա. Ժիր Ժիր Որմ. պատ:

ա. Ժիր Ժիր Սնանկութիւն. Հնդկական մի տօն:

ա. Ժիր Ժիր = Դիւան, տեսան. 2. Բանաստեղծական երգերի եւ տաղերի ժողովածոյ, յանգերն ալբանական կարգով դաստորուած 3. Ժիր յոգ:

ա. Գատնառ, շար-
ժառիթ, միջոց. ստորա-
դրեալի խնդիրքն իր մե-
ծատրին:

ա. ذقن Ժնօտ, կզակ:

ա. ذکا Թափանցում, խո-
րաթափանցում, նրբա-
մտութիւն:

ա. ذکوات Սրամտութիւն,
կորովամտութիւն:

ա. ذکر 1. Յիշում. յիշա-
տակ, յիշատակութիւն:
2. Ղուրանի ընթերցու-
մը, Ղուրան: 3. Գովա-
բանութիւն:
ذکر کردن Յիշել, յի-
շատակել:
ذکر السابق Կե-
րոյիշեալ:

ա. ذکر 1. Արական: 2. Եր-
կաթ, պողպատ: 3. Առ-
նանդամ:
(Յոգ. ذکوان و ذکور):

ա. ذکور Արականներ:

ա. ذکورت Արական սեռ:

ا. ذکی Հանճարեղ, խորա-
թափանց:

ا. ذل Ստորութիւն, նուաս-
տութիւն:

ա. ذلال Ստոր, անարգ:

ا. ذلالت Գծումթիւն, նը-
ուաստութիւն:

ا. ذلام Մաղձ:

ا. ذلة Նուաստութիւն,
խեղճութիւն, անարգու-
թիւն:

ا. ذلف Կապկանման (թիւն:
քիթ ունեցող:

ا. ذلق Ծարակիկ, սուր եւ
պատրաստաբան լինելը:

ا. ذالك (ذالك) Այս:

ا. ذليل Անարգ, ճնշուած,
արհամարուած, հլու:

ا. ذم Մեղադրանք, պար-
սաւ, եպերանք:

ا. ذمائم Զար գործեր,
դատապարտելի արարք-
ներ (Յգ. ذميه):

ا. ذمه Գատասխանատը-
ութիւն, պարտականու-
թիւն, երաշխաւորութիւն:

ا. ذمی Հարկատու, ստո-
րակայ, հպատակ. քրիս-
տոնեայ կամ հրեայ:

ا. ذميم Գատապարտելի,
պարսաւելի:

ا. ذميمه Գատապարտելի
արարք, վատաբարոյու-
թիւն:

ا. ذنب Գոչ: [թիւն
Պոչաւոր, զի-
սաւոր:

ا. ذنب Մեղք, յանցանք,
ոճիր: (Յոգ. ذنوب):

ا. ذو (ذوات) Տէր, ու-
նեցող, տիրացած, օժտած:
ذو الجلال փառաւորու-
թիւն ունեցող, մեծա-
փառ, վեհաշուք:
ذو الحجى Արաքական
12-րդ ամիսը:
ذو الفقار Ալու երկ-
սայրի սուրը:
ذو القرنين Երկեղջիւր,
Աղեքսանդր Մակե-
դոնացին:
ذو القعدة Արաքական
11-րդ ամիսը:
ذو القنون Արուեստ-
ների տէր, ուսեալ,
գիտուն:

ا. ذوب Հալում, հալուելը:

ا. ذوق Համ, ճաշակ, հանոյք,
հրճուանք:
ا. ذوق Հանութեամբ,
յօժարութեամբ:

ا. ذوی Տէրեր, ունեցողներ:

(Յգ. ذو):

ذو الاحترام Երկար
զանք ունեցողներ.
յարգոյամեծար:
ذو الاقتدار Կա-
րողութեան տէր,
գորաւոր:

ا. ذهاب Մեկնում, ուղե-
ւորում:
ذهاب Զուերի դեղնուցներ:

ا. ذهب Ոսկի. ծուխ դեղ-
աւ:

ا. ذهن Հասկացողու-
թիւն, յիշողութիւն:
ذهن نشین ساختن
Համոզել:
ا. ذهنی Մտաւոր:

ا. ذهول Մոռացութիւն:

ا. ذهين Ուշիմ, հնարագէտ

ا. ذی Տէր, տիրացած, օժ-
տուած:
ذی حق Իրաւունքի տէր,
իրաւատէր, իրաւացի:
ذی شان Բարձրաստի-
ճահ (ճան: Գահա-
զրգոյած:
ذی قیمت Թանկագին:
ا. ذئب Գայլ:
ا. ذيفان Թոյն:

Գի-
 մել, դիմում անել,
 վերաբերել:
 ա. رجوف Բարսուտ, յու-
 ա. رجوليت Առնա-(գում:
 կանութիւն, այրու-
 ա. رحا Երկանաքար: [թիւն:
 ա. رحل Մեկնում, չում.
 քնակարան:
 Բարսուտ Մնալ:
 Բարսուտ Չուել, մեռնել:
 ա. رحلت Մեկնում, ճա-
 նապարհորդում. չու.
 رحلت Բարսուտ [մահ:
 Մեկնել, մեռնել:
 ա. رحم Գում, կարեկցու-
 ցանք: Արգանդ: [թիւն:
 ա. رحمان (رحمن) Ողոր-
 մած (Աստուած):
 ա. رحمت Գում, զթութիւն,
 ողորմութիւն, կարեկ-
 ցութիւն. թողութիւն.
 Երկնային պարգեւ
 (անձրեւ):
 ա. رحيل Մեկնում. ճա-
 նապարհորդութիւն:

ա. رحيم Ողորմած, զթած:
 ա. رخ Այտ, դէմք, կերպա-
 րանք:
 ա. زانوا, վիշտ, աղէտ:
 ա. رخ دادن Պատահել,
 երեւալ:
 ա. رخ نمودن Երեւալ,
 տեղի ունենալ:
 ա. رخام Մարմարին,
 լուսակիծ:
 ա. رخاوت Թուլութիւն,
 կակղութիւն:
 ա. رخت 1. Հագուստ, 2. Կահ-
 կարասիք 3. Զի.
 4. Տխրութիւն:
 ա. رخت خواب Գիշեր-
 ուայ զգեստ:
 ա. رخت زانوا Կանա-
 ցի զգեստ:
 ա. رخت حيات بستن
 Երեւել Կեանքի զգեստը
 կապել, այսինքն.
 մեռնել:
 ա. رخت شور Լուսալ-
 ա. رخت کش Բեռնա-լրար:
 կիր անասուն:
 ա. رخساره } Այտ, երես,
 رخساره } կերպա-
 րանք:

ա. رخش = 1. Երաշխ, (աշ-
 խէտ). 2. Կայծակ 3.
 Ժիածան: 4. Ռոստա-
 մի ձիու անունը:
 ա. رخشان Փայլուն, փայ-
 լատակող:
 ա. رخسندگي Փայլակ,
 փայլունութիւն:
 ա. رخسیدن Փայլել, փայ-
 լատակել:
 ա. رخصت Թողլտութիւն,
 արտօնութիւն:
 ա. رخنه Ընդք, բացուածք:
 ա. رخت (رخت) ա. յոգ.)
 Հագուստներ. ապրանք:
 ա. ردت Մերժում, վանում,
 հերքում:
 ա. ردت کردن Մերժել,
 հերքել, ջնջել:
 ա. ردت کردن Զերքում:
 ա. ردا Կերարկու:
 ա. ردايت Անպիտանու-
 թիւն, ապականութիւն:
 ա. رده Գիծ, տող, շարք:
 ա. ردي Զար, ապականած:
 ա. رديف Միեւնոյն շար-
 քում գտնող. շարք.

նոյն ձիւն յետեւից հեծ-
 նող, օժանդակ զօրք:
 ա. رديم Մարում կամ
 պատաստուած (հագուստ):
 ա. رذالت Ստորութիւն,
 նուաստութիւն:
 ա. رذل Ստոր, անարգ:
 ա. رذيل Ստոր, նուաստ,
 աննշան:
 ա. رذيلت Ստորութիւն,
 անարգութիւն (Յոգ. րذایل):
 ա. رز Որթ, որթատունկ, խա-
 դող. այգեստան:
 ա. رز Բրինձ:
 ա. رزاز Բրնձավաճառ:
 ա. رزاق Պարէն հայթայ-
 թող, ապրուստ հոգա-
 ցող. նախախնամութիւն:
 ա. رزاق Կարողութիւն,
 համես-
 տութիւն:
 ա. رزق Ապրուստ, ուտեստ,
 պարէն, հարստութիւն:
 ա. رزم = Ռազմ, կռիւ, պա-
 տերազմ:
 ա. رزم گاه Ռազմաբեմ:

պ. روزه = Երիզ, պարան (հա-
 զուստեղէն կախ տալու
 համար):
 պ. رزیدن = Երկել
 ա. رزين = Ամուր, հաստա-
 տուն. լուրջ:
 պ. رس = Երիզ, չուան. հա-
 սի'ր, հասնող. (رسیدن
 բայից):
 բ. Մանի'ր (رستن-ի հրամ.):
 պ. رسا 1. Հասնող: 2. Ըն-
 դունակ, հմուտ. 3. Ծատ:
 ա. رسالت 1. Առաքելու-
 թիւն, պատուիրակու-
 թիւն, մարգարէու-
 թիւն: 2. Գիր, թուղթ,
 նամակ, ճառ: 3. Մի
 խումբ հեծելազորք:
 ա. رسام = Եկարիչ, նկարա-
 գրող:
 պ. رسان = Բերող, հասնող:
 رسان = Աւետարներ:
 պ. رساندن } Հասցնել:
 رسانیدن }
 ա. رسائل = Ծամակներ,
 ճառեր (رساله):
 պ. رسائی = Մուտք, ընդու-

նակութիւն, արագ ըմ-
 բնողութիւն:
 պ. رست = Փախաւ, ազա-
 տուեց. ազատ, ապահով:
 բ. رست = Աճեց. աճում. ա-
 մուր. մի տեսակ կար-
 ծը հող:
 պ. رستاخيز = Բարութեան
 պ. رستار = Ազատում. (որ
 ազատուած:
 պ. رستاق = Գիւղ, գիւղացի:
 պ. رستاخيز = Ծես յաշիւ:
 պ. رستگار = Ազատ, ա-
 զատուած, ապահով:
 պ. رستگاری = Ազատում,
 փրկութիւն, ապահո-
 վութիւն:
 պ. رستم = Զալի որդի Ռու-
 տամը, Պարսկաստա-
 նի ամենանշանատը
 հերոսը, որի քաջագոր-
 ծութիւնները պատմը-
 ւած են Շահնամէում:
 պ. رستن = Ազատել, փախ-
 ւել: Մանել, ոլո- (չել
 րել, թողալ:
 բ. رستن = Աճել, զօրանալ:
 պ. رستنی = Աճելի. բոյս,
 տունկ:

պ. رسته = Ազատուած. շու-
 կա. սովորութիւն:
 բ. رسته = Մանած:
 բ. رسته = Աճած:
 պ. رستى = Ազատում, փրկ-
 րութիւն:
 պ. رست = Մթերք, բաժին:
 ա. رسغ = Դաստակ, նախա-
 նոց (ծիւ):
 ա. رسل = Մարգարէներ, ա-
 ռաքեալներ (رسول):
 ա. رسم 1. Սովորոյթ, սո-
 վորութիւն: 2. Օրէնք,
 կանոն, կանոնադրու-
 թիւն: 3. ձեւակերպու-
 թիւն, նկարչութիւն:
 ա. رسماً } Պաշտօնա-
 رسامه } պէս:
 պ. رسان = Թել:
 ա. رسمى = Սովորական, պաշ-
 տօնական:
 ա. رسميات = Սովորութիւն:
 ա. رسميت = Պաշտօ- [ներ:
 նականութիւն:
 ա. رسن = Երասան, առու-
 սան, թոկ, պարան:

ա. رساز = Լարախա-
 ա. رسا = Պա- [ղաց-
 րանագործ:
 պ. رسوا = Թայտառակ, ան-
 պատիւ, վատահամբաւ:
 պ. رسوائى = Թայտառակու-
 թիւն, անպատու-
 թիւն, վատահամբա-
 տութիւն:
 ա. رسوب = Դիրտ, մրուր:
 ա. رسوخ = Հաստատութիւն,
 կայունութիւն:
 ա. رسول = Առաքեալ, մար-
 ցարէ:
 ա. رسوم 1. Սովորութիւն-
 ներ, կանոններ, օրէնք-
 ներ: 2. Հարկեր, տուր-
 քեր: 3. Եկարներ
 (رس):
 ա. رسومات = Տուրքեր,
 հարկեր:
 պ. رسيد = Հասաւ. ստացա-
 պ. رسيدگی = Հասու- (կան:
 նութիւն. վերահա-
 տութիւն:
 պ. رسيدن = Հասնել, ժամա-
 պ. رسیده = Հասած, [նել:

պատմութիւնը):
 ա. رقيه رقيه Ծամակ, գրութիւն:
 ա. ركاب ركب 1. Ասպանդակ
 2. Հեծելածի: 3. Բա-
 ժակ, սկաւառակ:
 ա. ركاب دار ركب دار 1. Զիա-
 տրի ընկերակցող ծա-
 ուն: 2. Ասպանդա-
 կակիր: 3. Մատա-
 նապետ, մատոռակ:
 ա. رككت ركات Թուրութիւն,
 նուագութիւն:
 ա. ركه ركه Ժուլնակ:
 ա. ركعه ركعه Գլխի խոնարհում
 աղօթքի ժամանակ:
 ա. ركن ركن Սիւն, հիմք, անկիւ-
 նաքար (Եոգ: ارکان):
 ա. ركن الدوله ركن الدوله Պետու-
 թեան սիւն, մի տիտ-
 դոս որ տրուում է բար-
 ձրաստիճան մարդ-
 ւոյ:
 ա. ركناب ركناب Ծի-
 ղանց:
 ա. ركوب ركوب Բազ քաղաքի մօտ
 գտնուող մի վտակ,
 որի ջուրը համբաւ-
 ուած է պարսիկ բա-
 նաստեղծներից:
 ա. ركوب ركوب Հեծնում:
 ա. ركوع ركوع Գլխի խոնար-

հում աղօթքի ժամանակ:
 ա. ريك ريك Նուրը, բարակ,
 փափուկ, անպատկառ,
 սնամիտ, ծանծաղ:
 ա. رك رك = Երակ, շնչերակ:
 ա. رك زدن رك زدن Արիւն առնել:
 ա. رك زن رك زن Երակահատ,
 քանդակ Երակի կապ:
 ա. رك رم رك رم = Երամ, հոյլ, խրտնում:
 ա. رك كردن رك كردن Խրտնել:
 ա. ركاح ركاح Նիզակներ:
 (Եգ. ركاح):
 ա. ركاد ركاد Մոխիրներ:
 ա. ركال ركال Աւազներ:
 ա. ركاد ركاد Հողահմայ, գու-
 շակ, կախարդ:
 ա. ركمان ركمان Նուռն:
 ա. ركمان ركمان Խրտնող, երկչոտ,
 փախչող:
 ա. ركمان ركمان Խրտնեցներ:
 ա. ركمان ركمان Աղեղնածաղ-
 ւոյ:
 ա. ركمان ركمان Փտած [թիւն:
 (ոսկորներ), սպակաւն-
 ուած բաներ:
 ա. ركمان ركمان Նիզակ:
 ա. رمد رمد Աչքացաւ:

ա. رند رند Գլխի նշան, ակ-
 նարկ, հանելուկ, առեղ-
 ծուած, հեզնանք, ծած-
 կազիր գրութիւն կամ
 հեռագիր (Եոգ. رند):
 ա. رمضان رمضان Մահմեդա-
 կանների 9-րդ ամիսը,
 որի ընթացքում ծովա-
 պահութիւն է լինում:
 ա. رند رند Վերջին շունչ, ոչ-
 խարների հօտ, վտիտ
 սպրուստ:
 ա. رند رند Աւագ հողահմայու-
 թիւն, [չոտ:
 ա. رند رند Խրտնած, երկ-
 ա. رند رند Նշաններ, ակ-
 նարկներ, գաղտնիք-
 ներ (Եգ. رند):
 ա. رند رند Գրաւ, կանխա-
 հօտ, երամ, հոյլ:
 ա. رند رند = Երամակ, [ղրամ:
 ա. رند رند Խրտնել, վա-
 խենալ, սարսափել,
 փախչել:
 ա. رند رند Խրտնած, սար-
 սափած, վշտացած:
 ա. رند رند Ծածկազէտ, ու-
 շիմ, խոհեմ, շարժական:

ա. رند رند Փտած, նեխած:
 ա. رند رند 1. Տրտմութիւն,
 տխրութիւն, սրտնեղու-
 թիւն: 2. Վիշտ, տա-
 ռասպանք: 3. Փորացաւ:
 ա. رند رند Ծաւ քաւ-
 շել, վիշտ կրել:
 ա. رند رند Վշտացներ:
 ա. رند رند Արհեստաւոր,
 ա. رند رند Վիշտ, [մշակ,
 ցաւում, վշտացում:
 ա. رند رند Վշտացած, հի-
 ւանդ, տկար:
 ա. رند رند Անծկութիւն,
 կակիծ, հիւանդութիւն:
 ա. رند رند Ծաւ, վիշտ, նեղա-
 ցած, վշտացած:
 ա. رند رند Ծաւ, դառ-
 նութիւն:
 ա. رند رند Վշտանալ,
 տատապել:
 ա. رند رند Վշտացած, նե-
 դացած:
 ա. رند رند 1. Խորագէտ, ճար-
 պիկ մարդ: 2. Արքշիւ,
 զինարբու: 3. Ծանա-
 պարհորդ: 4. Անզգամ:

արիկայ: 5. Անհոգ ու
անվախ մի անձն:
բռնե՞ Տաշի՞ր, յղկի՞ր
(հրամ. հրամ.):

۱. رندائیدن բռնե՞նք Եղկեցներ
տաշեցներ:

۲. رندە բռնե՞ք Հարթիչ (հիւան-
բի). տաշեղ. (փոշի):

۳. رندی բռնե՞ք Եղկում, սղոցա-
բե՞ք Ումպ, գինարբում:

۴. رندیدن բռնե՞ք Հարթել, տա-
շել, յղկել, բերել:

۵. رنك = 1. Երանգ, գոյն,
ներկ: 2. Խարդախու-
թիւն, հնարք, նենգու-
թիւն: 3. Զել, եղանակ:
4. Այծեամ: 5. Նման,
նմանող:

۶. رنك کردن բռնե՞ք Գունա-
ւորել, ներկել, խաբել:

۷. رنكارنك բռնե՞ք Գոյնգոյն:

۸. رنك آميز բռնե՞ք Գունաւոր,
ներկած. խաբեբայ:

۹. رنك رز բռնե՞ք Ներկարար:

۱۰. رنكين բռնե՞ք Գունաւոր. այլա-
բանական. վայելուչ:

۱۱. رو Երես, կերպարանք.
պատճառ. վրայ:
բռնե՞ք (հրամ.):

۱. روا բռնե՞ք Պատշաճ, թոյլա-
տրելի, ընդունելի, ար-
տաւոր (ժամի:
Արժանի լինել:
2. رواداشتن բռնե՞ք Թոյ-
լատրել, յարմար դա-
տել, յանձնարարել:
3. روا کردن բռնե՞ք Հաւա-
նել, յարդարել:
4. رواست բռնե՞ք Պատշաճ է:

۵. روابط բռնե՞ք Եւրաբերու-
թիւններ, շաղկապներ:
(Եզ. رابطة):

۶. رواات բռնե՞ք Պատմագիրներ,
պատմողներ (Եզ. روى):

۷. رواج բռնե՞ք Ընթացիկ, ան-
ցուկ, վաճառելի:

۸. رواحل բռնե՞ք Բեռնակիր ուղ-
տեր. կարաւաններ:

۹. روادار բռնե՞ք Օրինաւոր,
պատշաճ:

۱۰. رواره բռնե՞ք Ընթացում, ճա-
նապարհորդում:

۱۱. روافض բռնե՞ք Հերետիկոս-
ներ, Ալու հետեւորդներ:
(Եզ. رافض):

۱۲. رواق բռնե՞ք Կամարակապ
սրահ, գաւիթ, նրբանցք:

۱. روان բռնե՞ք Հոգի. սահուն.
գնացող, ընթացող,
հոսող:
2. روان آب բռնե՞ք Հոսող ջուր:
3. روان شدن բռնե՞ք ընթանալ, հոսա-
նալ:
4. روان کردن բռնե՞ք Ուղար-
կել, յղել:
5. روانه کردن բռնե՞ք Ընթացիկ դարձնել:
6. روانه روانه Մեկնում, հո-
սում. ուղարկում, մեկ-
նած. անցագիր:
7. روانی բռնե՞ք Ընթացք. հեղում.
ընթացիկութիւն:
8. روايا բռնե՞ք Պատմութիւն-
ներ. սամալութիւններ:
(Եզ. روايت):
9. روايت բռնե՞ք Աւանդութիւն,
պատմութիւն. յարա-
բերութիւն:
10. روايح բռնե՞ք Հոտեր, բու-
րումներ. հաճելի գե-
ւիւններ:
11. روب բռնե՞ք Աւելի՞ր, սրբի՞ր.
(հրամ. روفتن):
12. روبارو բռնե՞ք Երես առ ե-
րես, դէմ, յանդիման:

۱. روبان բռնե՞ք Աւելածում. ա-
նգում:
2. روباه բռնե՞ք Աղուէս: լելող:
3. روباه بازی բռնե՞ք Նենգու-
թիւն, խորամանկութիւն:
4. روبارو բռնե՞ք Երես առ երես
յանդիման բերել:
5. روبكار բռնե՞ք Պատրաստ
գործի համար. մտադիր:
6. روبند բռնե՞ք Երեսի ծածկոց:
7. روبه բռնե՞ք Երես
8. روبوش բռնե՞ք Երեսի շղարշ.
ծածկում, անյայ-
տացած:
9. روبيه բռնե՞ք Ռուսի:
10. روح բռնե՞ք Հոգի, աննիւթ էակ:
(Եզ. ارواح):
11. روح الامين բռնե՞ք Գաբ-
րիէլ հրեշտակապետ
(հաստատրիւմ հոգին):
12. روح اله (Աստու-
ծու հոգին), Երեսու
13. روح افزا բռնե՞ք Հոգեգր-
ւարծ:
14. روح القدس Սուրբ Հոգին:
15. روح حيواني բռնե՞ք Անաս-
նական ոգի:

روحانی Բուսա-
կան ոգի:
 ա. روحانی Զոգեւոր, հո-
գեւորական, հոգեկան,
սուրբ:
 ա. روحانیت Զոգեւորու-
թիւն, հոգեկանութիւն:
 պ. رود 1. Գետ: 2. Աղեղ-
նալար: 3. Աղիք:
Գնում է:
 պ. روداد Դէպք, պատ-
մութիւն, եղելութիւն:
 պ. رودان Գատահել:
 պ. رودبار 1. Գետի տաշտ:
2. Անընդհատ հոսող
գետ: 3. Գետափ:
 պ. رودخانه Գետ:
 պ. روده Աղիք:
 պ. روز 1. Օր, ցերեկ: 2. Ոյժ,
կարողութիւն: 3. Բա-
ցայայտ:
 روزاست ցերեկ է,
բացայայտ է:
 روزروشن օրը ցե-
րեկ Եւ- (րեկ):
 روزقیامت Եւ- (րեկ):
 րութեան օր:
 روزهمه Կամ Եւ- Ամեն օր:
 պ. روزافزون օրէց օր

անող, յարանուն
(փառքի մէջ):
 պ. روز افکن Եւ- (րեկ):
 ցերեկ:
 պ. روزانه օրական, օրա-
 պ. روز بروز օր (վարձ:
սուր, օրէց օր, օրական:
 պ. روز به Երջանիկ օր.
բախտաւոր:
 պ. روز پسین Եւ- (րեկ):
 վերջին
 պ. روز داد օրը: [օրը:
ճանատուցման օր:
 պ. روزدار օրավար:
 պ. روز کور ցերեկ ժա-
մանակ չտեսնող:
 պ. روزگار 1. Աշխարհ:
2. Ժամանակ, դար:
3. Ժառայութիւն: 4.
Աշխատանք: 5. Բամի:
6. Ապրուստ:
 روزگاربردن Ապ-
 պ. روزمره Առօ- [րեկ:
րեկ խօսակցութիւն,
օրական:
 պ. روزمه Եւ- (րեկ):
 Ամսաթիւ,
ամսուայ օր:

روزمیدان Գատե-
րագի օր:
 պ. روزن Գատունան. ծրխ-
նելոյց:
 պ. روزنامه օր- } Օրա-
 } գիր,
 روزنامه օր- } լրագիր:
 روزنامه نویس Լրա-
գրող, տեղեկագրող:
 պ. روزنه Գատունան, որ-
մածակ:
 պ. روزه 1. Ռոճիկ, սպ-
րուստ. 2. Պահք, ծով,
ծովապահութիւն:
3. Օրական:
 روزه خوردن Գահք
կամ ծով կտորել:
 روزه گرفتن Գահք
կամ ծով բռնել:
 պ. روزی Ապրուստ, ուտեստ,
պարէն:
 روزی خوار Ամնօ-
րեկայ ուտեստը վա-
նելող. կենդանի արարած:
 روزی ده Ամնօրեկայ
հաց տող (Աստուած):
 روزی کاد Թո՛ղ
սպրուստ ունենայ,
Աստուած յաջողու-
թիւն տայ,
 روزی مند Անօրեկայ

հացի կարօտ:
 պ. روزينه օրավարձ, օրա-
նպաստ:
 պ. روس Թուս:
 ա. رؤس Գլուխներ:
(رأس):
 ա. رؤساً Պետեր, իշխան-
ներ (رئيس):
 պ. روسی Բոզ, պոռնիկ:
 պ. روستا Գիւղ, գիւ- }
 روستای Գիւղ, գիւ- }
 պ. روستازاده Գիւղա-
կան, շինական, գոնհիկ:
 պ. روستائی Գիւղական:
 պ. روسفید Պարզերես:
 պ. روسياه Սեւերես. մե-
ղաւոր, յանցաւոր, յան-
ցազորձ. Եթովպացի:
 պ. روش Զեւ, ընթացք:
 պ. روشن = Ռոշնական, լու-
սաւոր, պայծառ, բա-
ցայայտ, ակներե:
 روشن کردن Լուսա-
ւորել, պարզաբանել:
 պ. روشنا = Ռուշնիս, ոռշ-
նա, լուսոյ քար, զայ-

լախազ. (marcasite):
 Կ. րօշնաս Անուանի,
 ախանաոր:
 Կ. րօշնասի Ժանօթու-
 Կ. րօշնասի = Ռոշ- (թիւն:
 նութիւն, լոյս, պայ-
 ծառութիւն. թանաք,
 ծարիր:
 Կ. րօշնան Լուսամուտ:
 Կ. րօշնան Լուսամիտ:
 Կ. րօշնան րօշնամիր Լուսա-
 տրուած միտք կամ
 հանճար ունեցող:
 Կ. րօշնան Գոհարի
 նման փայլուն:
 Կ. րօշնան Լուսատրութիւն:
 ա. րօշնան Պարտէզ. մարգա-
 զեան. ննջեցեալի ա-
 ղօթը:
 րօշնան րօշնան րօշնան րօշնան
 մական պարտէզը:
 րօշնան րօշնան րօշնան
 ի համար աղօթող
 կամ գովաբան:
 Կ. րօշնան Իւղ, ճարպ:
 րօշնան րօշնան րօշնան
 Հնդիւղ (castor oil):
 րօշնան րօշնան Մանա-
 նիսի սերմից պատ-

րաստուած իւղ:
 րօշնան րօշնան րօշնան
 Կարազ:
 րօշնան րօշնան րօշնան
 Չիթաիւղ:
 րօշնան րօշնան րօշնան
 Ջնարկ
 (varnish):
 րօշնան րօշնան րօշնան
 Իւղագործ,
 իւղահան:
 րօշնան րօշնան րօշնան
 Իւղ
 ընկել:
 րօշնան րօշնան րօշնան
 Կոզի, սր-
 դար իւղ:
 Կ. րօշնան Տորոն:
 Կ. րօշնան Իւղային, իւղոտ,
 ճարպոտ:
 ա. րօշնան Բարեսէր, բարե-
 զութ, ողորմած:
 ա. րօշնան Բարեգթութիւն,
 քաղցրաբարոյութիւն:
 Կ. րօշնան Աւելել, սրբել:
 Կ. րօշնան Անհնա-
 զանդ (երես դարձնող):
 Կ. րօշնան րօշնան րօշնան
 Երես
 դարձնել, լքել, բար-
 ծի թողի անել:
 ա. րօշնան Հոովմ. Յունաստան.
 Տաճկաստան:
 Կ. րօշնան Երես սրբիչ,
 թաշկինակ:

ա. րօշնան Հոովմէական. յու-
 նական. տաճկական:
 Կ. րօշնան Տորոն:
 ա. րօշնան Գարի (rhubarb):
 Կ. րօշնան Գնացող, ճա-
 նապարհորդ. անցագիր:
 ա. րօշնան Գեղեցկութիւն, շքե-
 ղութիւն, վայելչութիւն:
 Կ. րօշնան Երեստեանէր:
 Կ. րօշնան 1. Երես, դէմք,
 ալտ: 2. Կեղծաւորու-
 թիւն: 3. Յոյս, ակրն-
 կարութիւն: 4. Առիթ,
 պատճառ: 5. Մականակ
 Երեսալ, պատահել, տեղի ու-
 նենալ:
 րօշնան րօշնան րօշնան
 Երեստը կնճռել, խո-
 ժոռել:
 րօշնան րօշնան րօշնան
 Երես, քարութիւն
 ստանալ:
 րօշնան րօշնան րօշնան
 Ինչնեբես,
 տժգոյն. ամօթահար:
 րօշնան րօշնան րօշնան
 Լնդ-
 հանուր ստմամբ:
 րօշնան րօշնան րօշնան
 Երեսով, հաշ-
 տով. համաձայն:
 րօշնան = Արոյր:

Կ. րօշնան Ընթացք. զնում ես:
 ա. րօշնան Երկտողեան ոտա-
 նաւորի վերջին տաղը:
 ա. րօշնան Երազ, տեսիլ:
 ա. րօշնան Տեսութիւն, տե-
 սիլ. կարծիք:
 Կ. րօշնան րօշնան րօշնան
 Դէպք, ղիպ-
 ուած, պատահար:
 Կ. րօշնան Աճող:
 Կ. րօշնան Ընթացք, գործե-
 լակերպ. սովորութիւն:
 Կ. րօշնան րօշնան րօշնան
 Բուսնել, անել:
 Կ. րօշնան րօշնան րօշնան
 Բուսած, անած:
 Կ. րօշնան 1. Արոյրէ: 2.
 Կարմիր ներկ: 3. Փէ-
 րէյդունի անունը:
 րօշնան րօշնան րօշնան
 Պղնձէ
 ճանկ ունեցող:
 Կ. րօշնան = 1. Ռահ, ուղի, ճա-
 նապարհ: 2. Կանոն, օ-
 րէնք. սովորութիւն: 3.
 Հանճար: 4. Երաժշտու-
 կան եղանակ:
 Կ. րօշնան Փրկութիւն, ազա-
 տութիւն. ազատուած:
 րօշնան րօշնան րօշնան } Ազա-
 տել, րօշնան րօշնան րօշնան } տել.

ազատ արձակել:
 արձակուել: արձակուել:
 արձակում, ազատում, ազատութիւն. փախուստ:
 արեղաներ, փանականներ (Յգ. راهب):
 վանականութիւն, փանակեցութիւն:
 Առաջնորդ, ուղեցոյց:
 Առաջնորդութիւն, ուղղութիւն:
 راهدار Ծե'ս արհարհ:
 ճանապարհորդ (Յոգ. روان):
 Հուղկահար, աւազակ:
 արդի, արքունի ճանապարհ:
 Անցորդ. պատահար:
 Գրաւ. գրաւական, գրաւադրութիւն:
 Ուղեցոյց, ա-

ռաջնորդ:
 Զեկավարութիւն, առաջնորդութիւն:
 Արագընթաց ծի. ճանապարհորդ:
 Ժառայ, գերի. անհիւստ:
 Փախչել, (ցորդ: ազատուել:
 Գրաւ դրած. գրաւ, երաշխատրութիւն. ենթակայ. պարտական:
 Թէհրանի մօտ գտնուող մի քաղաք, այժմ Կերակ:
 Կեղծատրութիւն, երեսպաշտութիւն:
 Բամիներ, հոտեր: (Յգ. ريح):
 Հոտաւէտ բոյսեր (Յգ. ريحان):
 Իշխանութիւն, կառավարութիւն, վարչութիւն, նախագահութիւն, կառավարել, նախագահել:
 Այգիներ, պար-

տէգներ, մարզեր: (Յգ. روضه):
 Ժուժկալութիւն, պահեցողութիւն, նրգնատրութիւն:
 Ժուժկալ, պահեցող, խստակեաց:
 Մաթեմատիկա: Մաթեմատիկոս:
 Կեղծատր:
 Արծաթեայ դրամ:
 Թարմ, հիւթալի:
 Կասկած, երկբայութիւն:
 Թորք:
 Թորքերի թորքորում, թորատապ:
 Բամի. հոտ, բոյր. երջանկութիւն, բարօրութիւն:
 Շահասպրամ:
 Թափել. սփռել:
 Թափած. ձուլել ծուլած. ծեփ:
 Զեհմ արիւստի արիւստի իրարից բաժանուել:

Թաղը լեզու, Հնդկերէն:
 Զուլագործութիւն:
 Բակորել:
 Սփռող, թափող:
 Փորք-փորք:
 Զեղում. սփռում:
 Մանր կտոր, բեկոր, փշրանք. տաշեղ:
 Մասն-մասն, կտոր կտոր:
 Փշրանք ուտող. փշրաքաղ, հասկաքաղ:
 Յորդում. ողորմութիւն, զթութիւն:
 Սփռել, թափել. լուծուել:
 1. Ոլորել, մանել: 2. Ողբալ. հեծել: 3. Բակորել:
 Թել, պարան, շուան:
 Բարձր հիւանդութիւնից առողջանալ:

- Պ. زرباف Դիպակ, }
 زربفت Դիպակ }
 լուխտ. }
 ոսկեման:
- Պ. زرباف Զնդկաքրքում (turmeric):
- Պ. زرد Դեղին, տժգոյն:
- Պ. زردآب Կարմիր Մաղձ, լեղի:
- Պ. زردآلو Ժիրան:
- Պ. زردرو Դեղներես, գունատ, դակահար. ամօթխած:
- Պ. زردشت Զրադաշտ: Զին պարսիկների մարգարէ, օրէնսդիր եւ վերանորոգիչ ազգային կրօնի, որի վարդապետութիւնը պարունակուած է Զէնդ Ավեստայի մէջ:
- Պ. زردفام Դեղկեկ, դեղնագոյն, դեղնաշորթ:
- Պ. زردك Կարմիր Մտեպղին [carrot]:
- Պ. زردوز Կարմիր Ոսկեկար, ոսկեհոտ, ոսկով ասեղնազործուած:
- Պ. زردوزی Կարմիր Ասեղնազործութիւն (ոսկով):

- Պ. زردہ Կարմիր Մաղձ. դեղնութիւն. ստեպղին: Կարմիր Մաղձ Զոնի դեղ-
- Պ. زردی Դեղնութիւն: (նուց):
- Պ. زرشك Ժոր (barberry):
- Պ. زرشناس Կարմիր Ոսկի նանաչող, ոսկերիչ. սեղանատու:
- Պ. زرع Կարմիր Սերմանում, ցանում. ցանած արտ. Պարսկաստանի երկարութեան չափերի միութիւնը:
- Պ. زرفان Կարմիր Զատամեալ ծերունի:
- Պ. زرق Կարմիր Նենգութիւն, կեղծատուրութիւն, շատահասութիւն:
- Պ. زرق و برق Կարմիր Փառատուրութիւն. շքեղութիւն:
- Պ. زرك Կարմիր Ոսկեթերթ:
- Պ. زركار Կարմիր Ոսկեզօծ:
- Պ. زركش Կարմիր Զատըաշ, ոսկեհոտ:
- Պ. زركوب Կարմիր Ոսկե (կեկար) թերթիչ. ոսկեհոտ:
- Պ. زرگر Կարմիր Ոսկեզործ, ոսկերիչ:

- Պ. زرگری Կարմիր Ոսկեբրնութիւն:
- Պ. زرمان Կարմիր Զատամեալ
- Պ. زرنا Կարմիր Զուռնա [մարդ]:
- Պ. زرنك Կարմիր 1. Ծարպիկ, աշխոյժ, ուշիմ: 2. Զիւրի ջուլ: 3. Դժոխք: 4. Ժորենի:
- Պ. زرنكار Կարմիր Ոսկեկար:
- Պ. زرنیخ Կարմիր Զատիկ, ոսկեզտնիկ. [arsenic]:
- Պ. زره Կարմիր Զրահ:
- Պ. زرهپوش Կարմիր Զրահապատ:
- Պ. زرین Կարմիր Ոսկէ:
- Պ. زرستن Կարմիր Ապրել:
- Պ. زشت Կարմիր Տգեղ, զազրատեսիլ, աղտեղի:
- Պ. زشتار Կարմիր Լկտի, աղտեղի:
- Պ. زشتخو Կարմիր Զարաքարոյ:
- Պ. زشتخوی Կարմիր Զարաքարոյութիւն:
- Պ. زشتی Կարմիր Տգեղութիւն:
- Պ. زعاف Կարմիր Յանկարծական
- Պ. زعرور Կարմիր Զղեար, [մահ: գլեռ (medlar):

- Պ. زعزع Կարմիր Մորրիկ:
- Պ. زعفران Կարմիր Զրբում:
- Պ. زعم Կարմիր Ննթաղում, երեսակայում. յաւակնում:
- Պ. زغال Կարմիր Ածուխ:
- Պ. زغن Կարմիր Յին, ուրուր:
- Պ. زغند Կարմիր Ոստիւն. վայրի անասունի աղաղակ:
- Պ. زفاف Կարմիր Զարսանեկան թափօր:
- Պ. زفت Կարմիր Կուպր:
- Պ. زق Կարմիր Կաշէ սրուակ:
- Պ. زقوم Կարմիր Կանկատունկ. Զուրանում յիշուած դժոխքի մի ծառ:
- Պ. زکا Կարմիր Անում:
- Պ. زکاة Կարմիր Ողորմութիւն. մաքրութիւն:
- Պ. زکام Կարմիր Զարբուխ:
- Պ. زکوات Կարմիր (Կարմիր արդար էր եւ բարեպաշտ) Մաքրութիւն, ուղղամտութիւն. ուշիմութիւն, նրբամտութիւն:
- Պ. زکوة Կարմիր Ողորմութիւն:

պ. זכור Ժլատ, ազատ:
 ա. זכי Մարուր, բարեպաշտ.
 հնարիմաց:
 պ. זכידן Բրթմնջել բար-
 կութեան ժամանակ:
 պ. זگیل Կսկիծ [wart]:
 ա. זל Սահում, սայթա-
 քում. վրիպանք, սխա-
 րանք. (Յոգ. շլատ):
 ա. זلازل Երկրաշարժներ.
 սասանումներ (Յգ. շլա):
 ա. זל = Զուլալ, վճիտ,
 ախանակիտ:
 ա. זלה Երկրաշարժ:
 ա. זلط Արագ բալլ:
 պ. זلف Խոպուպ, խոպուպիկ,
 գանգուր:
 זلف بر رخ شکستن
 Գանգրել, խո-
 պուպել:
 زلف پریشان
 Բարձակ, մազերը խճըն-
 ուած, գիսախոխ:
 زلف عروس
 Թաւ-
 շածաղիկ:
 պ. زلفدار Գանգրաւոր:

ա. زل Գալթում, ընկնում,
 սխալում:
 պ. زلو Ծգրուկ:
 պ. زلیخا Պետափրէսի
 կինը, որի Յովսէփ Գե-
 ղեցկին ցոյց տուած
 սէրը բանաստեղծու-
 թեան նիւթ է դարձել
 Արեւելքում:
 պ. زم 1. Յուրտ: 2. Յրտա-
 շունչ բամի: 3. Վէրք:
 4. Այտ, ծնօտ: 5. Ման-
 կաշարձ: 6. Մեկկայի
 Զաւզամ կոչուած ջրհորը:
 պ. زمام Դեկ, սանձ, երա-
 սանակ:
 زمام اختیار
 Ինք-
 նագաւման սանձը:
 زمام دار
 Դեկաւար,
 վարիչ, իշխանաւոր:
 ա. زمان = Ժաման, ժամա-
 նակ, դար, աշխարհ:
 պ. زمان Մահ:
 ա. زمانه Ժամանակ. աշ-
 խարհ. քախտաւորութիւն:
 زمان ساز
 Ժամա-
 նակին յարմարող,
 շողորորթ, կեղծաւոր:
 ա. زمانی Աշխարհա յին:

Աշխարհի
 մարդիկ:
 պ. زمانه Ստոր, ժլատ, պրն-
 դիչ, կապող (դեղ):
 ա. زمانه = Զմբուխ:
 زمانه
 Զմբուխէ,
 ա. زمانه Խումբ, բազմու-
 ա. زمانه Մեկկայի (թիւն:
 տանարի նշանաւոր
 ջրհորը:
 ա. زمانه Գեղգեղանք, եր-
 գածայն, մրմունջ:
 պ. زمانه Զմեռ:
 պ. زمانه Զմեռնային:
 ա. زمانه Մտադրութիւն, նպա-
 ա. زمانه Ժամանակ, [տակ,
 պ. زمانه Ասեղնագոր-
 ծել, նկարել:
 պ. زمانه Ժամել:
 պ. زمانه 1. Գետին. ցամաք,
 հող, յատակ: 2. Սահ-
 ման, երկիր: 3. Երես
 կամ յատակ նկարի:
 Գե-
 տին համբուրելի նը-
 շան խոնարհութեան:

Գետին
 ընկնել:
 Գետին
 տապալել, յատակել:
 պ. زمانه Զոդատէր:
 պ. زمانه Զոդատի-
 րութիւն:
 պ. زمانه Անդամաւոր յծ:
 պ. زمانه Երկրաշարժ:
 պ. زمانه 1. Կին: 2. Կնատ, կնա-
 մարդի: 3. Խփի՛ր, գար-
 կի՛ր (ի հրամ. յծ):
 4. Զարկող, հարող:
 Կամ Զոդատէր, Կին առնել,
 պ. زمانه Կին առնել,
 պ. زمانه Երկիր կին:
 ա. زمانه Ենթութիւն:
 ա. زمانه Պոռնկորդի:
 ա. زمانه Ենացող, կաւատ:
 ա. زمانه Պիծակներ,
 քրէտներ (Յգ. زمانه):
 ա. زمانه Լեթանտներ,
 անհաւատներ, կրակա-
 պաշտներ (Յգ. زمانه):
 ա. زمانه 1. Գօտի (յատկա-
 պէս կրօնաւորների):

2. Բրահմանների թելը:
 3. ۹۴۵, Գանգուր:
 ա.պ. ۹۴۵. Գանգուր: Զօննար
 կոչուած զօտին հա-
 գնող, զօտեւորուած.
 բրահման.
 պ. ۹۴۵. Զօննար
 Ամուսնու-
 թիւն:
 ա.պ. ۹۴۵. Զնացող:
 պ. ۹۴۵. Կանայք. խփելով,
 զարկելով:
 պ. ۹۴۵. Կանացի. կանա-
 ա. ۹۴۵. Պիծակ, (նոց:
 բրէտ: (Եոգ. ۹۴۵. Բոռ,
 զոռեխ:
 ա. ۹۴۵. Մեղու:
 ա.պ. ۹۴۵. Փոքրիկ
 տեսակ թնդանօթ:
 ա.պ. ۹۴۵. Սեւ մեղու,
 իշամեղու. մի տեսակ
 կիթաու:
 պ. ۹۴۵. Զամբիւղ, կողով:
 պ. ۹۴۵. Կողովա-
 ա. ۹۴۵. Ժանգառ (գործ:
 պղնծի ժանգ:
 ա. ۹۴۵. Կոնապղպեղ:

۱. زنجرف ۹۴۵. Սրիկոն, կար-
 մրաղեղ (vermilion):
 ۲. زنجف ۹۴۵. Եգրագարդ:
 ۳. زنجير ۹۴۵. Եղծայ-
 ցաքան:
 ۴. زنجير کردن ۹۴۵. Եղծայել:
 ա. زنجير ۹۴۵. Մատների շաշիւն:
 ۵. زنجيره ۹۴۵. Եղծայանման
 որ եւ է բան շղծա-
 յաշար յօրինուածք
 նկարի շուրջը:
 ۶. زنج = (ծնօտ), Կզակ-
 դատարկ խօսք:
 ۷. زنج زدن ۹۴۵. Ետղա-
 կրատել:
 ۸. زنجدان ۹۴۵. Ստորինծնօտ:
 ۹. زنج چاه زنجدان ۹۴۵. Կզակի փոսիկը:
 ۱۰. زن خواسته ۹۴۵. Ամուս-
 նացած [մ'արդ]:
 ۱۱. زند ۹۴۵. 1. Հին պարսկա-
 կան լեզուն, որ մօտ
 ազգակցութիւն ունի
 Սանսկրիտ լեզուի հետ:
 2. Զրադաշտի գիրքը:
 3. Մ'րտենի: 4. Հրա-
 հանք (չախմախ):

۱. زنداوسته ۹۴۵. Հին պար-
 սիկների սրբազան
 մատեանների ժողո-
 վածուն, որ պարու-
 նակում է Զրադաշ-
 տի վարդապետու-
 թիւնը կամ զեքրնե-
 րի (կրակապաշտնե-
 րի) կրօնը:
 ۲. زندان ۹۴۵. Զնդան, բանտ:
 ۳. زندان بان ۹۴۵. Բանտա-
 ۴. زندباف ۹۴۵. Զրա- [պահ:
 դաշտների քուրմ. ստիակ:
 ۵. زندخوان ۹۴۵. Զրադաշտ-
 ների սուրբ գիրքը
 վերծանող կամ երգող:
 ۶. زندگانی ۹۴۵. Կեանք, ա-
 պրուստ, կենդանութիւն:
 ۷. زندگانی کردن ۹۴۵. Ապրել:
 ۸. زندگانی دوم ۹۴۵. Միւս կեանքը:
 ۹. زندگانی ۹۴۵. Կեանք, կենդա-
 նութիւն:
 ۱۰. زندگانی بخش ۹۴۵. Կենսա-
 բաշխ:
 ۱۱. زندوست ۹۴۵. Իզամու,
 կնասէր:
 ۱۲. زنده ۹۴۵. 1. Կենդանի, ապ-

րող: 2. Աղբատ: 3. Մեծ,
 վիթխարի:
 ۴. زندداشتن ۹۴۵. Կեն-
 դանի պահել:
 ۵. زند شدن ۹۴۵. Կենդա-
 նանալ (նամալ:
 ۶. زند کردن ۹۴۵. Կենդանացնել:
 ۷. زند گشتن ۹۴۵. Վերա-
 կենդանանալ:
 ۸. زند پیل ۹۴۵. Արու փիղ:
 ۹. زند دل ۹۴۵. Կենդանի սիրտ
 ունեցող, բարեպաշտ:
 ۱۰. زندیق ۹۴۵. } = Զանդիկ,
 زنديك ۹۴۵. } կրակա-
 պաշտ, ան-
 հաւատ, անաստուած,
 հերիտիկոս:
 (Եոգ. ۹۴۵. زندیق):
 ա.պ. ۹۴۵. زن و حبه ۹۴۵. Բոգ, պոռ-
 ۱. ۹۴۵. زنك ۹۴۵. Ժանգ. [նիկ:
 2. Արեւի կամ լուսնի
 նստապայթ: = 3. Զանգ:
 ۳. ۹۴۵. زنکار ۹۴۵. Ժանգառ (ver-
 digris:
 ۴. ۹۴۵. زنگبار ۹۴۵. Ժանգառ,
 Զանգիբար:
 ۵. ۹۴۵. زنك خورد ۹۴۵. Ժանգո-
 ۶. ۹۴۵. زنگوله ۹۴۵. Զան- (տած-
 գուլակ, քոժոժ. Երաժշ-

տական մի եղանակ:
 պ. زنگه (ازنگه) Այն ժա-
 մանակից:
 պ. زنگی Եթովպացի, խափ-
 պ. زنده Զարնող, (շիկ:
 խիող, վիրաւորող:
 պ. زنهار = 1. Զինհար, զգու-
 շացիր, զգոյշ եղի՛ր:
 2. Պաշտպանութիւն,
 ապահովութիւն: 3. Ա-
 պաստան 4. Դաշն:
 պ. زنى Կնութիւն:
 պ. زو (ازاو) Երանից:
 ա. زواجر Արգելումներ,
 արգելուած բաներ:
 ա. زواد Պաշար, պարէն:
 պ. زوار Սպասաւոր, ծա-
 նայ. բանտապետի օգ-
 նական. Ռօստամի եղ-
 բօր անունը:
 ա. زوار Ռիտաւոր, այ-
 ցելու:
 Եւլու՛ր Ռիտաւորներ:
 ա. زوال Անկում, կործա-
 նում. անցաւորութիւն:
 Կաղան-
 ցուկ, անցաւոր, կոր-
 ծանելի:

պ. زوال Գնտակածու խոն-
 րի կտոր. գնտակ:
 ա. زوان Որում:
 պ. زوان Լեզու, բոց:
 ա. زواهر Ժաղիկներ,
 զարդեր: (Եզ. زاهر):
 ա. زوايا Անկիւններ:
 (Եզ. زاو):
 ա. زوايد Աւերորդներ, ա-
 լելաբանութիւններ:
 (Եզ. زاید):
 ա. زوج = Զոյգ, ամուսին:
 (Եզ. زواج):
 Զոյգ Գեղե՛կ Քար
 կամ կենտ, դար ու
 կոճատ:
 ա. زوجه Կին (Եզ. زوجات):
 պ. زود = Ծուտ, շուտով,
 փութով, կանուխ:
 Ծուտ շուտ, շուտով
 արագ արագ:
 պ. زودی Ծուտութիւն, ա-
 րագութիւն: փոյթ:
 Բէւու՛ր Ծուտով, փու-
 պ. زور = Զօր, ոյժ, [թով:
 կարողութիւն, զօրու-
 թիւն, ուժգնութիւն,
 բռնութիւն:

Հօռ անել,
 բռնադատել:
 պ. زورآزما Ոյժ փոր-
 ծող. ըմբիշ:
 պ. زورآور = Զօրաւոր,
 պ. زورآوری Զօ- (ուժեղ:
 բեղութիւն, ուժգնու-
 թիւն, բռնութիւն:
 պ. زورخانه Մարմնա-
 մարզարան:
 ա. زورق Մաւ, նաւակ:
 պ. زورمند Զօրաւոր, ու-
 ժեղ, կորովի:
 պ. زورمندی Զօրութիւն,
 կարողութիւն, կորով:
 պ. زوره Ողնայար:
 պ. زوری Ոյժ, կարողութիւն:
 ա. زوفا = Զոպայ:
 պ. زولانه Կապանք:
 պ. زه 1. Աղեղնալար: 2. Ժը-
 նունդ: 3. Սաղմ: 4. Ըն-
 տիր. պատուական: 5.
 Եզր, ծոպ: 6. Աննան-
 դամ: 7. Կեցցե՛ս:
 պ. زهاب Զրի թորում:
 ա. زهاد Ծգնաւորներ, մե-

նակեացներ (Եզ. زاهد):
 ա. زهادت Ծգնաւորու-
 պ. زهار Փորի ստո- (թիւն:
 ըին մասերը:
 ա. زهد Ծգնութիւն, ժուժ-
 կալութիւն. հրաժարում
 աշխարհային բաներից:
 պ. زهدان Արգանդ:
 պ. زهر = 1. Ժահր, թոյն:
 2. Բարկութիւն, ցա-
 սում: 3. Հոգ, տրտմու-
 թիւն: [թիւն:
 Թունաշաղախ:
 Թունախաւոն:
 ա. زهر Ժաղիկ:
 ա. زهرة Ժաղիկ. զեղեց-
 կութիւն, վայելչութիւն:
 պ. زهدار Թունաւոր,
 թունալից:
 պ. زهدارو Թունաղեղ,
 դեղթափ:
 պ. زهرمهه Անդեղաբար:
 պ. زهرناك Թունաւոր:
 պ. زهره Լեղի. ոյժ, կարո-
 ղութիւն, կորով:
 պ. زهره Արուսեակ մուր-
 բակ:

- Ⓜ. زهش 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥
- 𐭮𐭥𐭥 Աղբիւր. գոփարա-
նութիւն:
- Ⓜ. زهگیر 𐭮𐭥𐭥𐭥 Աղեղնածօղբի
ըթամատի մատնոց:
- Ⓜ. زهور 𐭮𐭥𐭥𐭥 Փայլում (լուսնի,
ճրագի եւ այլն):
- Ⓜ. زهى 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥, պատուա-
կա՛ն, ինչքա՛ն լաւ:
- Ⓜ. زهيد 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ժուժկալ, պահեցող:
- Ⓜ. زهيدن 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ժնել:
𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Հոսել, բղխել,
թորել:
- Ⓜ. زى 𐭮 1. Կեանք: 2. Կողմ,
սահման: 3. Դէպի: 4.
Ապրի՛ր (𐭮 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥):
- Ⓜ. زياد 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ծատ, քաղում.
յաւելում, աճում:
- 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ծատա-
նալ, աւելանալ:
- Ⓜ. زياده 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ծատութիւն, ա-
ռատութիւն. աւելի, չա-
փազանց:
- 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Աւելի քան:
- 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Զաւ-
փից դուրս աւելի,
անսահման:
- Ⓜ. 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Զատու-

- թիւն, յաւելում, ա-
ւելորդութիւն:
- Ⓜ. 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ինքնա-
հասանութիւն, սնա-
պարծութիւն:
- Ⓜ. زيارت 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Այցելում, այց-
ուխտագնացութիւն:
- Ⓜ. 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ուխ-
տատեղի:
- Ⓜ. زبان 𐭮𐭥𐭥 = Զեան, վնաս.
ապրող, ապրելով
(𐭮 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥):
- Ⓜ. زبان آور 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Վնասակար:
- Ⓜ. زبان گر 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Վնասագործ,
կործանիչ:
- Ⓜ. زبانیدن 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Վերակեն-
դանացնել:
- Ⓜ. زيب 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Զարդ, վայել-
չութիւն, գեղեցկութիւն:
- 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Արդ ու
զիբօւնտ:
- Ⓜ. زيبا 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Գեղեցիկ, վա (զարդ:
յելուց, զարդարում:
- Ⓜ. زيبارو 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Գեղեցկադէմ:
- Ⓜ. زيبائى 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Գեղեցկութիւն,
վայելչութիւն:
- Ⓜ. زيبد 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Արժանի է, յար-
մար է, պատշաճ է:

- Ⓜ. زيوق 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Սնդիկ:
- Ⓜ. زيونده 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Վայելուց:
- Ⓜ. زيبدن 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Զարդարել,
յարմարել:
- Ⓜ. زيت 𐭮𐭥𐭥 = Զէթ:
- Ⓜ. زيتون 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Զիթենի, ծիթա-
պտուղ:
- Ⓜ. زيغ 𐭮 1. Լար կամ քա-
նոն որմնադիրների: 2.
Աստղագիտական ա-
ղիւսակներ: 3. Սրտի քա-
քախում:
- Ⓜ. زيد 𐭮𐭥𐭥 Ծատուկ անուն, որ
յանախ կեղծ ծելով է
գործ ածում:
𐭮𐭥𐭥 (իգ. زيدت). Թո՛ղ
անի, թո՛ղ շատանայ:
𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Թո՛ղ նրա
փառքն աւելանայ:
- Ⓜ. زیر 𐭮 1. Ներքեւ, ներքոյ:
2. Կարճ ճայնաւորի նը-
շանը [-]: 3. Ժածկուած
թագքրած:
𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥
ճակն ու վրայ անել:
- Ⓜ. زیر 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Որովհետեւ, քանզի:
- Ⓜ. زیرا که 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Որովհետեւ:
- Ⓜ. زیرافکن 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Սփռոց:

- Ⓜ. زیر بار 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ժանրաբեռնաժ,
դժուարին կացութեան
ենթարկում:
- Ⓜ. زیر بند 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ուլնալար, ուլ-
նափող (ծիու):
- Ⓜ. زیر پوش 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ներքնաշոր:
- Ⓜ. زیر جامه 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Վարտիք:
- Ⓜ. زیر چوب 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Փայտի
կամ պատժի տակ:
- Ⓜ. زیر دست 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ստորադրեալ,
հպատակ, նորտ:
- Ⓜ. زیر دستی 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ստորադա-
տութիւն, հպատակու-
թիւն, հնազանդութիւն:
- Ⓜ. زیر زمین 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ներքնատուն:
- Ⓜ. زیرك 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 = Ժիր, ուշիմ, խե-
լացի, նարպիկ, նար-
տարամիտ:
- Ⓜ. زیر کى 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ժրութիւն, աշ-
խուժութիւն, կորովա-
մտութիւն, սրամտութիւն:
- Ⓜ. زیر و بالا 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 } Վեր ի
վայր,
𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 } տակն
ու վրայ:
- Ⓜ. زیره 𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Զաման [cumin-seed]:
𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 𐭠𐭫𐭮𐭥𐭥 Ծապուռ,
վայրի շաման:

«*زيرين* 𐭠𐭥𐭥𐭥 𐭮𐭥𐭥𐭥, ստորին:
 «*կեանք* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥, գոյութիւն.
 նա ապրեց (𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥𐭥):
 «*կարել* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥, կեանք
 վարել:
 «*ծորակ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥, խողովակ:
 «*Փսիաթ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥, շիւղիկ:
 «*Բաժակ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥, գուլթ:
 «*Փամբ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥, սրանից (𐭠𐭥𐭥):
 «*Թամբի* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, ծածկոց, տապնակ:
 «*Կնոջ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥, անուն:
 «*Զարդարանք* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥, պա-
 ճուճանք. վայելչութիւն:

«*Թամ-* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, Թամ-
 բազործ:
 «*Թամ-* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, Թամ-
 բազունդ:
 «*Տեւ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥, Տեւ 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥:
 «*Ուխ-* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, Ուխ-
 տադրութ:
 «*Պաշտ-* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, Պաշտ-
 պանութիւն ուզեցող,
 հարկատու:
 «*Խաբէու-* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, Խաբէու-
 թիւն, նենգութիւն:
 «*Հաւասարութիւն* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥:
 «*Զարդ* (𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥,
 ոսկուց կամ արծաթից):

ژ

«*Արաբա* — Պարսկական
 ալբուբենի 14-րդ տառը:
 «*ժաժ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 = Ժաժ [խոխ]. մի
 տեսակ ուղտափուշ. մի
 տեսակ օշինդր կամ
 կանկար. շաղիփաղիփանք,
 անտեղի ու աննիթ խօսքեր:

«*Շաղակրատ*, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥,
 շատախօս, ունայնախօս:
 «*Որոճալ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥:
 «*Շաղ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 } = Շաղ, ցող
 «*Շաղ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 } ցողեղեմ.
 «*Շաղ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 } տկերից
 պատրաստուած լիստ:

«*Զաչել* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, կաղ-
 կանձել. որոճալ:
 «*Ողբ*, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥, կոծ, հեծութիւն:
 «*ժխոր*, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 = Ժխոր, աղմուկ:
 «*Կարկատել* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥:
 «*Զորափայ*, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 = Զորափայ,
 ընծուղտ:
 «*Որկրամուր* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, Որկրամուր,
 որկրամուր:
 «*Թոր* 1. Թոր: 2. Մեծ:
 3. Թորագնութիւն:
 4. Առատ, շատ:
 «*Թոր* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, Թոր
 ու անյատակ ծով:
 «*Թորութիւն* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥:
 «*Թորագէտ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥:
 «*Ժխոր*, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 = Ժխոր, աղաղակ,
 ժանգ, ըորընտ:
 «*Կորկէ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, Կորկէ հաց:
 «*Պոռնկանոց* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥:
 «*Թաց*, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥:
 «*Գէր*, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, մարմնեղ,
 անճոռնի:
 «*Բիժ*, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, Բիժ. խլիկ:
 «*Զոր* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 = Զոր, Զոր
 ընծուղտ քար:

կութիւնից կամ սրտնե-
 ղութիւնից:
 «*Խոն* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, Խոն
 մառութիւն. մի տե-
 սակ բրիչ:
 «*Հեզ*, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, համբերող,
 համբերատար:
 «*Համբերութիւն* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥:
 «*Զոր* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, Զոր
 մնջել, ժրմնջել:
 «*Անճար*, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, անօգ-
 նական:
 «*Մանկաբարձ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥:
 «*Ասագ* կին, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥,
 տանտիկին:
 «*Մուսատ*, անարգ: 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥:
 «*Կարկատան*, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥,
 պատաստուած հազուատ:
 «*Կարկատ* 1. Կարկատ, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥,
 պատաստուած: 2. Կար-
 կատած հանդերձ: 3. Ա-
 հագին, սուկալի:
 «*Ժանգախտ* 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥:
 «*Ժանգ*, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥, ըորընտ.
 ճառագայթ:
 «*Ժանգալ*, 𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭥𐭥 = Ժանգալ,
 պղնձի ժանգ:

- 1. زنگ بسته } Ժան-
                  } գոտ,
2. زنگ خورد } Ժան-
                  } քահար:
- 3. زيان Բէն Բէն Անիսոն (anise):
- 4. زور Բոն Բոն Ոգնի:
- 5. زوشيدن Բոն Բոն Թորել, մզել:
- 6. زول Բոն Արտուտ. տրտմու-
- 7. زوليدن Բոն Բոն Գիսա-(Թիւն խոր կամ հերար-
                  } Ժակ լինել. ցողել:
- 8. زوليده Բոն Բոն Խառնուած, հերար-
                  } կնճոտուած, հերար-

- Ժակ եղած:
- 1. زى Բէն Աւագան, ջրշեղջ. ջրեր
                  } հանդերձ:
  - 2. زيان Բէն Բոն Կատաղի. ահար-
                  } ահարկու. սոսկալի, զի-
                  } շատիչ:
  - 3. زيان Բոն Բոն Կատաղի
                  } սորիժ:
  - 4. زيره Բոն Բոն Զաման, բեմոն:
  - 5. زيك Բոն Անճրելի կաթիլ:
  - 6. زين Բոն Բարեկամ, ընկեր:
  - 7. زيوه Բոն Բոն = Ժիպակ, սնդիկ-
                  } Տես Գիւր

س

- 1. س Արարա—Պարսկական
                  } ալբուրենի 15-րդ տա-
                  } ուր, որ թուարկութեան
                  } մէջ ներկայացնում է 60:
- 2. س Բոն Բոն (վերջածանց):
                  } Օր. Բոն Բոն Բոն Բոն Բոն
                  } պարանման:
- 3. ساب Բոն Բոն Անիծող. անարգող:
- 4. سابغ Բոն Բոն Եօթներորդ:

- 1. سابغ Բոն Բոն Եօթներորդ
                  } եօթներորդ տեղը:
- 2. سابغ Բոն Բոն Ամբողջ, բովան-
                  } դակ, լիատատ-
- 3. سابق Բոն Բոն Ետնակին, նա-
                  } խորդ, նախընթաց:
- 4. سابق الذكر Բոն Բոն Ետնակին
                  } ըրոյիշեալ:
- 5. سابقاً Բոն Բոն Ետնակին, 'Ի
                  } հնումն:

- 1. سابقه Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, յառաջա-
                  } զունութիւն, նախա-
                  } ծանօթութիւն:
- 2. سابقه Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, յառաջա-
                  } զունութիւն, նախա-
                  } ծանօթութիւն:
- 3. سابقين Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, նախնիքներ:
- 4. سابودانه Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, սուրբ օս-
- 5. سابوره Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Ործ եւ էգ, (լայ-
                  } արուագէտ:
- 6. ساتر Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, ծածկող, թագ-
- 7. ساتگين Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Բաժակ, (ցնող:
                  } զաւաթ:
- 8. ساج Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, (մի տե-
                  } սակ ծառ):
- 9. ساجد Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Երկրպագող,
                  } ճնրադրող:
- 10. ساجع Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Երկրաշնակա-
                  } պէս խօսող:
- 11. ساحة Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Տարածութիւն,
                  } մակերեսութիւն, տեղան.
                  } քակ, դաշտ:
- 12. ساحر Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Կախարդ, մոգ:
- 13. ساحرى Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Կախարդու-
                  } թիւն, մոգութիւն:

- 1. ساجق Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Ետնակին, յառաջա-
                  } զունութիւն, նախա-
                  } ծանօթութիւն:
- 2. ساحل Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Գործ, կազմու-
                  } թիւն, կառուցում. ծե-
                  } ոակերտ. հանդեր-
- 3. ساخت Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, [ծանր:
                  } կազմել, կատարել, կա-
                  } ռուցանել, ծեղակեր-
                  } տել, խարդախել, կեղ-
                  } ծել, յարմարել:
- 4. ساخته Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Ետնակին, կա-
                  } ռուցուած, կազմուած.
                  } կեղծուած:
- 5. ساختمان Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Կառուց-
                  } ուածը:
- 6. ساخته گام Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Կառուց-
                  } կող, յամառ, ամենի ծի:
- 7. ساخر Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Ժողովող, ալպ
- 8. ساخلو Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Պահակա-(անող:
                  } զօր, բերդապահ զօրք:
- 9. ساد Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Մարտի, պարզ. միա-
                  } տեսակ, միագոյն. ա-
                  } րու խոզ:
- 10. سادات Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Իշխաններ,
                  } տէրեր. Մօհամմադի
                  } յաջորդները (Սգ. سيد):
- 11. ساج Բոն Բոն Ետնակին
                  } Ետնակին, Հնդկական նար-

արտասուքի կամ արիւնի). Ջրհոս:
 ա. ساکت "սակտ" Լուռ, հանդարտ, անձայն:
 ա. ساکن "սակն" Բնակիչ, բնակւող, հանդարտ, խաղաղ, լուռ, անձայն:
 ա. ساکوت "սակոտ" Լռակաց, սակաւախոս:
 ա. سال "սալ" Տարի:
 سال آينه "սալ Այնե" Եկող տարի:
 سال بسال "սալ Բսալ" Տարեց տարի:
 سال جدید "սալ Ջեճիճ" Նոր [րի տարի:
 سال شمسی "սալ Շմսի" Արեգակնային տարի:
 سال قمری "սալ Քմրի" Լուսնային տարի:
 سال گذشته "սալ Գժշտե" Անցեալ տարի:
 سال گذشته "սալ Գժշտե" Նախանցեալ տարի:
 ա. سالار "սալար" = Սալար, պետ, առաջնորդ, զօրագլուխ, տեղապահ, փոխարքայ:
 ա. سالانه "սալանե" Տարեկան:
 ա. سالب "սալբ" Յափշտակող, բռնաբարող:
 ա. سال خورد "սալ Խորճ" Ժեր, տարիքոտ:

ա. سالف "սալֆ" Նախորդ, նախնի, նախընթաց, անցեալ:
 ա. سالک "սալկ" Ծանապարհորդաշակերտ, անձուէր հետեւող:
 ա. سالگی "սալգի" Տարիք, հասակ:
 سالگی "սալգի" Թիւսն տարեկան, յինամեայ:
 ա. سالم "սալմ" Ողջ, առողջ, ապահով, կատարեալ, ամբողջ:
 سالما "սալմա" Առողջապէս, ապահովաբար:
 ա. سال ماه "սալ մահ" Տարեթիւ եւ ամսաթիւ, լուսնային տարի, շարունակաբար:
 ա. سال نامه "սալ նամե" Տարեցոյց:
 ա. سالوس "սալոս" Խաբըբայ, կեղծաւոր, խարդախութիւն, կեղծաւորութիւն:
 ա. سالوسی "սալոսի" Նենգութիւն, խարդախութիւն, կեղծաւորութիւն:
 ա. سالوك "սալուկ" Լուղկահար, ապակ, բարեկիրթ:
 ա. ساله "սալե" Տարիք, ամեայ, վերջապահ զօրք:

سالها "սալհա" Միամեայ:
 ա. سالها "սալհա" Տարիներ:
 ա. سالى "սալի" Մի տարի, տարեկան, հին, վաղնջական:
 سالى چند "սալի շիճ" Մի քանի տարիներ:
 ա. ساليان "սալիան" Տարիներ, տարեկան, կեանք:
 ա. ساليازه "սալիազե" Տարեկան, թոշակ, ոռճիկ (տարեկան):
 ա. سام "սամ" Նոյ Նահապետի որդի Սէմը, ոսկի եւ արծաթ:
 ա. سام 1 "սամ 1" Ժիածան: 2. Ախտ, ուռոյց: 3. Կրակ: 4. Ռոտամի պապի անունը:
 ա. ساما خچه "սամա Խճե" Սեղմիրան, լանջապան:
 ա. سامان "սաման" = 1. Սահման, կողմ: 2. Կահ - կարասիք, հանդերձանք: 3. Կարգ, կարգաւորութիւն: 4. Ողջախոնութիւն, խելք, խոհեմութիւն: 5. Աւան, քաղաք: 6. Նպատակ: 7. Դաղար, հանգիստ:
 سامان "սաման" Անսահման, անեզր, կարօտ, զուրկ:

سلمان جنگی "սաման Ջնգի" Պատերազմական զործիրք:
 سامان ساختن "սաման Տախտն" Կարգադրել, դասաւորել:
 سامان پر سيند "սաման Բերսինճ" Խանդաղատօրէն հարցնել, մէկի որպիսութիւնը հարցնել:
 ա. سامح "սամխ" Առատածոն, քաղցրաբարոյ, հեզամբարոյ:
 ա. سامع "սամե" Լսող, ունկնդիր:
 ա. سامعه "սամե" Լսողութիւն:
 ա. سامن "սամն" Պարարտ, գէր:
 ա. سامى "սամի" Վեհ, վսեմ, վսեմապանծ:
 سامى "սամի" Վարչապետի նամակը:
 ա. سان "սան" = Եեսան, խարտոց:
 2. Կերպ, տարագ, կանոն: ծել: 3. Եարգանք, պատիւ: 4. Նման, հանգէտ, պէս: 5. Լաւասար:
 سان دادن "սան Դաճան" Զօրահանդէս անել:
 سان قشون "սան Քշոն" Զօրահանդէս, զօրադիտում:
 ա. سانحه "սանխե" Դէպք, պատահար, դիպուած, յայտնութիւն:

տալ, ուսուցանել:
 ա. ս. سبقة "սբգ" Նախընթացու-
 թիւն, յառաջագունութիւն:
 "սբգ" Նախըն-
 թանալ, յառաջել
 կանխել:
 "սբգ" Վերջին, յա-
 յաջել, կանխել:
 ա. سبك "սբկ" Չել, եղանակ. կա-
 ղապար:
 ս. سبك "սբկ" Թեթեւ, ճարպիկ,
 արագ, փութկոտ. յող-
 դողդ, անհաստատ:
 ս. سبك بار "սբկ Բար" Թեթեւա-
 բոն:
 ս. سبك پا "սբկ Բա" Արագաբայլ:
 ս. سبك پر "սբկ Բեր" Արագաթոբի:
 ս. سبك خيز "սբկ Խիզ" Արթնամիտ,
 աչալուրջ:
 ս. سبك دست "սբկ Դեստ" Արագա-
 ձեռն, ճարպիկ:
 ս. سبك روح "սբկ Րուխ" Թեթեւա-
 հոգի, զուարթ, զուար-
 թաբարոյ:
 ս. سبك سار "սբկ Տար" Թեթեւա-
 զուլիս, թեթեւամիտ:
 ս. سبك سير "սբկ Տիր" Թեթեւըն-

թաց, փութաբայլ:
 ս. سبكي "սբկի" Թեթեւութիւն:
 ա. سبل "սբլ" Հասկ:
 "սբլ" Անձրել. խառնա-
 կութիւն. նախատինք.
 նպոտ աչք:
 "սբլ" Ճանապարհներ,
 ձեւեր (سبل):
 ա. سبلت "սբլտ" Բեխեր:
 "սբլտ" Ծողորորթութիւն:
 ս. سبو "սբո" = Սափոր, թակոյկ:
 ս. سبوس "սբոս" Թեփ, փոճոկ:
 ս. سبوسه "սբոսե" Գլխի թեփ:
 ա. سبيل "սբիլ" Ճանապարհ, ուղի,
 ձեւ, միջոց:
 "սբիլ" Պատ-
 ըաստել, դասատրել:
 "سبيل ابن السبيل" Ճանա-
 պարհորդ:
 "سبيل" Միջոցով, ճա-
 նապարհով:
 "سبيل في سبيل الاله" Աս-
 տուծու ճանապարհին,
 Աստուծու սիրոյն:
 ս. سبيل "սբիլ" Բեխ:
 ս. سبا "սբա" Եռոտանի:
 ս. سپار "սբար" Հնձան. յանձնող:

سپردن "սբրդն" Թողի:
 ս. سپاردن "սբարդն" Ծանձնել,
 պատուիրել:
 ս. سپارده "սբարդե" Ծանձնուած:
 ս. سپارش "սբարշ" Ծանձնարա-
 րութիւն:
 ս. سپاريدن "սբարիդն" = Ապսպա-
 րել, յանձնարարել:
 ս. سپاس "սբաս" = (սպաս) Ծնոր-
 հակալութիւն, զոհու-
 թիւն, զոհաբանութիւն.
 շնորհ:
 "سپاس کردن" Ծնոր
 "سپاس گداشتن" հա-
 կալ լինել. զոհանալ:
 ս. سپاس دار "սբաս Դար" Ծնորհա-
 կալ, երախտագէտ:
 ս. سپاس داری "սբաս Դարի" Ծնոր-
 հակալութիւն, երախ-
 տագիտութիւն. զո-
 հաբանութիւն:
 ս. سپاسميند "սբասմինդ" Փառաբա-
 նել (Աստուծուն) ստա-
 ցած բարիքների հա-
 մար:
 ս. سپاناخ "սբանախ" = Սպանախ:
 ս. سپاه "սբա" = Սպահ, սպայ,
 զօրք, զինուոր, հեծելա-

سپاه شکستن (qorpe:
 Ծաղթել կամ 'ի փա-
 խուստ մատնել
 զօրքին:
 ս. سپاهان "սբահան" Սպահան.
 զինուորներ (سپاه):
 ս. سپاه دار "սբահ Դար" Զօրապետ:
 ս. سپاه سالار "սբահ սալար" = Սպա-
 սալար, զօրագլուխ:
 ս. سپاه گری "սբահ Գրի" Զինուորու-
 թիւն:
 ս. سپاهی "սբահի" Զինուոր, լծիւն:
 զինուորական. հնդիկ զինուոր:
 ս. سپتاک "սբտակ" Ծեսակ:
 ս. سپر "սբեր" = Ասպար, վահան:
 "سپر انداختن" Վա-
 հան դէն նետել, այ-
 սինքն՝ անձնատուր
 լինել:
 "سپر کشیدن" Վահանել, պատրա-
 պարել:
 ս. سپر باز "սբեր Բազ" Վահանակիր,
 հմուտ կուող:
 ս. سپرد "սբրդ" Աւանդ, պա-
 հեստ, յանձնարարու-
 թիւն, պահպանութիւն.
 հպատակութիւն, հյու-
 ս. سپردن "սբրդն" Ծանձնել, լծիւն:

աւանդել հասարակ, կոխկոտել:

զո-
դին յանձնել, թաղել:

սիր Փայծաղ:

սիր Ոտնահարուած, ոչնչացուած. վերջացած. վերջանալ, սպառել, ոչնչանալ:

սիր Վերջացնել, կատարել:

սիր Ձկնի, յետոյ. յետոյ:

սիր 1. Տասն եւ [տոյր, հինգ, երեք հինգ, 2. Հիւր, օտարական: 3. Հիւր, իջեան: 4. Արօտատեղի: 5. Փոխառութիւն:

սիր Փոխառուած. վաղանցուկ:

սիր = Սպանդ, փեզնայ:

սիր = Սպանդ, զարամետ, պարսիկներ ի 12-րդ ամիսը:

սիր ծակել. հրել:

սիր Չօրք, տես:

սիր = Սպանդ, հասարակ,

զօրապետ:

սիր Չօրահրամանատար:

սիր Երկնագունդ, երկինք. աշխարհ. բախտատրուութիւն:

սիր = Սպանդ, հրամանատար:

սիր (զօրաքար) Ետնաջնթաց զօրքի զօրապետ:

սիր = Սպանդ սրնգոյր երեսի:

սիր = Սպանդ. տե՛ս սփ:

սիր Սպանդահող, քրջան:

սիր Սպանդ թարդի ուտնի:

սիր Արշալոյս:

սիր Սպանդութիւն:

սիր Վեց (իգ):

սիր Գովաքանող. գովեստ. եռալար նուագարան:

սիր Թարդախութիւն:

ստան Վերցնել, ստանալ. կանգնել, մնալ:

ստան (տար) Մի տեսակ եռալար կիթառ:

ստան Ժածկոյթ. քոյ, ժածկող. արքունի դռնապան:

ստան Աստղեր: (Յգ. տար):

ստան 1. Աստղ: 2. Մծեղարգել: 3. Բանոն: 4. Բախտատրութիւն:

ստան Կրակի կայծ:

ստան Արտասուք թափել:

ստան Առաւօտեան աստղ:

ստան }
ստան }
Գիսաստղ:

ստան Աստղագետ:

ստան Ստացող, ընող, գրաւող. պահուում. անհամբեր, անժոյժ:

ստան Բաժառու, բաժահասար:

ստան Վայր կամ

երկիր ցոյց տող վերջածանց:

Վարդանոց:

Հնդկաստան:

ստան Ստան (տան): նալ, առնել, ընել, վերցնել:

ստան Գովել:

ստան Գովեստ, գովութիւն, ներբողեան, դրուագ:

ստան Գովել, գովաքանել:

ստան Գովելով:

ստան Հաստ, ստուար, թանձր:

ստան Հաստութիւն, թանձրութիւն:

ստան Վերցնում, ստանալ:

ստան Առ [ցում, եւ տուր:

ստան Առնել, վերցնել:

ստան Ժածկում, քոյար-ժածկոց, քոյ, [կում:

ստան Ստիքում. ածելի, դանակ. սափրիչ:

ստան = Ստարապ:

Կ. սերուն «սերուն» Սասիրել, բե-
 րել, բերթել:
 Կ. سترك «սերտ», «սերտ» Մեծ,
 յաղթ, խոշոր. ստուար.
 կոուարար, անամօթ,
 անպատկառ:
 Կ. ستروك «սերուկ» = (ստրուկ) Ան-
 ինչ, անարգ, անազ-
 գի. վիճասէր:
 Կ. ستم «սերմ» Բռնութիւն, բռնա-
 կալութիւն, անիրաւու-
 թիւն, զրկանք. կեղե-
 քում, հարստահարում:
 Կ. ستم ديد «սերմ Դիճ» Հարստա-
 հարուած, զրկուած,
 անիրաւուած:
 Կ. ستم كار «սերմ Կար» Բռնաւոր,
 բռնակալ, կեղեքիչ,
 զրկող:
 Կ. ستم كاري «սերմ Կարի» Անիրա-
 ւութիւն, բռնակա-
 լութիւն:
 Կ. ستمه «սերմե» = Ստամբակ,
 յանդուգն, ուժեղ, կայ-
 Կ. ستودن «սերուն» Գովել: [տառ:
 Կ. ستوده «սերուն» Գովուած, զո-
 Կ. ستود «սերուն» Անասուն, [վելի:
 Կ. ستون «սերուն» Սիւն. զօրասիւն:

ա. ستون «սերուն», «սերուն» Վաթսուն:
 Կ. ستوه «սերուն» 1. Ահ, երկիւղ:
 2. Անհանգստութիւն,
 թշուառութիւն, տառա-
 պանք. 3. Նեղսրտուած
 ծանօրացած, յոգնած,
 ուժասպառ: 4. Սպառ,
 տարակուսած:
 Կ. ستوهيدن «սերուն» Նեղանալ.
 տարակուսել, ծան-
 ծրանալ. պժգալ:
 ա. سته «սերուն» Վեց:
 Կ. ستهيدن «սերուն» Կոուել, մա-
 քսոել, աղմուկ հանել:
 Կ. ستيز «սերուն» } Կագ, կոհի,
 } վէճ, հա-
 կառակու-
 թիւն, ցասում, սրտ-
 մտութիւն:
 Կ. ستيزه «սերուն» Կոուարար,
 վիճասէր:
 Կ. ستيزه روي «սերուն» Տգեղ.
 կոուասէր:
 Կ. ستيزندگي «սերուն» Կոհի, վի-
 ճաքանութիւն:
 Կ. ستيزنده «սերուն» Կուող, կա-
 զող, վիճող. վիճա-
 սէր, դատասէր:
 Կ. ستيزيدن «սերուն» Կոուել, կազել:

ա. ستين «սերուն» Վաթսուն:
 Կ. ستينش «սերուն» Վէճ, կոհի:
 ա. سجاده «սերուն» Մահմեդական-
 ների աղօթքի ժամա-
 նակ գործ ածուող կար-
 պետ կամ փսիաթ:
 Կ. سجاف «սերուն» Քող, վարա-
 գոյր. հանդերձի քղանցք:
 ա. سجايا «սերուն» Տրամադրու-
 թիւններ. բնասորու-
 թիւններ (Նգ. سجه):
 ա. سجده «սերուն» Բնութիւն, խստ-
 նուածք. համաշափու-
 ա. سجادات «սերուն» Երկր- (թիւն:
 պագութիւններ. գետ-
 նամածութիւններ:
 (Նգ. سجده):
 ա. سجده «սերուն» Երկրպագու-
 թիւն. գլուխը գետնին
 դիպչող ծնրադրութիւն:
 Կ. سجده کردن «սերուն» Երկր-
 պագութիւն մատու-
 ցանել, երկրպագել:
 Կ. سجده گاه «սերուն» Երկրպա-
 գութեան վայր, մրգ-
 կիթ, տաճար:
 ա. سجع «սերուն» Յանգ, չափ:
 ա. سجع «սերուն» Քող, վարագոյր:

Կ. سچك «սերուն» Շիճուկ:
 ա. سچل «սերուն» Մատեան, ար-
 ծանագիր, արծանա-
 գրութիւն դատաստա-
 նատան:
 Կ. سچل احوال «սերուն» Ժնրն-
 դեան, ամուսնութեան
 եւ մահուան արծանա-
 գրութիւն. ինքնութեան թուղթ:
 Կ. سچل کردن «սերուն» Կնքել:
 ա. سچن «սերուն» Բանտ:
 ա. سچود «սերուն» Երկրպագութիւն,
 գետնամածութիւն:
 ա. سچول «սերուն» Մատեաններ, յի-
 շատակարաններ. ար-
 ծանագրութիւններ:
 (Նգ. سچل):
 ա. سچيه «սերուն» Տրամադրութիւն,
 բնասորութիւն, նկարագիր:
 ա. سچاب «սերուն» Սնդիկ, ամպեր:
 ա. سچابه «սերուն» Ամպ:
 ա. سچار «սերուն» Մոգ, կախարդ,
 մեռելահմայ:
 ա. سچاق «սերուն» Յեսանող, քսող:
 ա. سچر «սերուն» Արշալոյս:
 Կ. سچرگاه «սերուն» Արշալոյս,
 այգ:

ա. سرخن Կախարդութիւն,
 վհուկութիւն, հմայութիւն:
 سرخ آميز Դիւթիչ,
 հմայիչ:
 ա. سرخى Առատեան:
 ա. سرخا } Առատա-
 سرخاوت } ծոնու-
 } Թիւն, ա-
 } ռատաքաշխութիւն,
 } քարհարտութիւն:
 ա. سرخت Խիստ, պինդ, կար-
 } օր, սաստիկ, ուժգին,
 } բուն:
 ա. سرخانه Խստօրէն:
 ա. سرخت دل Խստասիրտ:
 ա. سرخت رو Պնդերես:
 ա. سرخت کيرى Խստու-
 } Թիւն, խստապա-
 } հանջութիւն:
 ա. سرختن Կշռել, քաշել:
 ա. سرختى Խստութիւն, կար-
 } օրութիւն, պնդութիւն:
 ա. سرختى كشيده Ենդու-
 } Թիւն քաշած:
 ա. سرخه Այլ, ծաղր, հեզ-
 } նութիւն: (ծի:
 ա. سرخه Գործ առանց վար-

ա. سرخيه Ժաղրանք, հեզ-
 } նութիւն:
 ա. سرخن Բառ,
 } Խօսք, քան:
 } (گفتن: زدن) Խօսել:
 } سرخن گستردن Բա-
 } ցատրել, ճոխաբանել:
 ա. سرخن آرا Պերճաբան:
 ա. سرخن آرائى Պերճա-
 } Խօսութիւն:
 ա. سرخن پرور Բանա-
 } ստեղծ, զրոյ:
 ա. سرخن چين Բառ, քամ-
 } քասող:
 ա. سرخن چينى Զրպար-
 } տութիւն, չարախօ-
 } սութիւն:
 ա. سرخن دان Բանագէտ,
 } քանաստեղծ:
 ա. سرخن سرا Բանախօս,
 } ճարտասան:
 ա. سرخن سنج Խօսքեր
 } կշռող, քանաստեղծ:
 ա. سرخن شناس Բանա-
 } գէտ:

ա. سرخ فروش Գող-
 } քորթ. քանաստեղծ:
 ա. سرخن گذار Ծար-
 } տարաքան:
 ա. سرخن گو Բանախօս,
 } ճարտասան:
 ա. سرخن خور Ծարտարախօս:
 ա. سرخنورى Զոնտորու-
 } Թիւն, ճարտասանու-
 } Թիւն:
 ա. سرخى Առատածոն: (Թիւն:
 ա. سرخيف Թեթեւ, Թեթեւ,
 } նուազ. Թուլամիտ:
 ա. سرخى արգելում, խափա-
 } նում, արգելք, խափան,
 } սմբարտակ:
 } سرخى Ծանապար-
 } հի արգելք:
 } سرخى Գոյութիւ-
 } նը պահպանող ամե-
 } նապարզ ապրուստ.
 } օրհաս, հոգեվարք:
 ա. سرخاب Գեղեցիկ [rue].
 } զօրութիւն, կարողու-
 } Թիւն, ուղղութիւն. փըր-
 } կութեան ճանապարհ:
 ա. سرخى Կեցերորդ:

ա. سرخى Ծրամութիւն. զրդ-
 } ջում. տենչանք:
 ա. سرخى Բոցավառ կրակ:
 ա. سرخى արգելք, խափան:
 ա. سرخى Բողիղ, փրկաւէտ:
 ա. سرخى Կեցերորդ մաս:
 ա. سرخى = 1. Սայր, ծայր, զուխ,
 } գագաթ, կատար: 2. Իղծ
 } փափագ: 3. Սէր, զո-
 } րով: 4. Փրփուր: 5.
 } Սկիզբ, ծագում: 6. Ոյժ,
 } կարողութիւն:
 } سرخى Գլխա-
 } տել, ապստամբել:
 } سرخى Գլխատել:
 } سرخى Պատա-
 } հել, տեղի ունենալ:
 } سرخى Երբեք չի արգելք:
 } سرخى Անհնա-
 } զանդ լինել, ապս-
 } տամբել:
 } سرخى Բոց ցզուխ:
 } سرخى Ծայրէ 'ի
 } ծայր:
 } سرخى Գլուխ
 } քորել. պատճառ ո-
 } րոնել. յոսահատ լի-
 } նել. Լաքել:
 } سرخى արձակել:

քաջ լինել:
 سر رفتن سر رفتن
 նեղուել թափուել:
 سرزدن سرزدن
 յայտնել պատահել:
 سرشدن سرشدن
 մեռնել:
 سر فرو آوردن سر فرو آوردن
 Անձնատուր լինել,
 հպատակել:
 سر فرو بردن سر فرو بردن
 Գլուխ իջեցնել, ամա-
 سر کردن سر کردن
 սկսել. դասաւորել.
 բաց թողնել. հրա-
 ցան արծակել:
 سر نهادن سر نهادن
 իջեցնել, հնազանդել.
 քնել. մեռնել:
 سر و پا سر و پا
 Ոտից ցզուխ.
 ամբողջապէս:
 از سر نو از سر نو
 Նորից:
 سر شام قسم است
 Գլխովդ երդում եմ:
 سر شدن سر شدن
 Վերջանալ:
 سر و چشم سر و چشم
 Յօժարու-
 թեամբ:
 سر سر
 Գաղտնիք:
 سر سر
 Գաղտնապէս:
 سر سر
 Ծեսայ:
 سر سر
 Երգող. գեղ-
 գեղանք:

سر آب سر آب
 Կրկնեբույթ:
 سر آلا سر آلا
 Չառ 'ի վեր:
 سر استان سر استان
 Պատ-
 րանքի վայր, այսին-
 քն՝ այս աշխարհը:
 سر ایل سر ایل
 Շապիկներ,
 հանդերձներ (Եզ. سر بال):
 سر ابرده سر ابرده
 Պալատի
 կամ տաղաւարի դրան
 վարագոյրը. տաղա-
 ւար: արքունիք:
 سر اج سر اج
 Ըրագ, լապտեր:
 سر سر
 Թամբագործ:
 سر چه سر چه
 Ներքնասնեակ.
 անյատակ հանոց կամ
 հաւի վանդակ. պալատ:
 سر آخر سر آخر
 Ախտոում
 Գտնող ծի:
 سر آخور سر آخور
 Ախտոա-
 պետ:
 سر ادق سر ادق
 Քող, վարա-
 գոյր. վրան:
 سر اری سر اری
 Հարձեր:
 (Եզ. سرية):
 سر ازیب سر ازیب
 Չառ 'ի վայր:
 سر اسر سر اسر
 Ծայրէ 'ի ծայր
 սկզբից մինչեւ վերջ:

سراسیمگی سراسیمگی
 Ապշու-
 թիւն:
 سر اسیمه سر اسیمه
 (سر آسیده)
 Ապշած, շուարած,
 շփոթած, տարակու-
 سر آشنائی سر آشنائی
 Մտեր-(սած.
 մութիւն, ծանօթութիւն:
 سر آشيب سر آشيب
 Չառիթա-
 փութիւն:
 سر اط سر اط
 Ծանապարհ:
 سر اغ سر اغ
 Հարց ու փորձ, հե-
 տազօտութիւն. առաջ-
 նորդութիւն. նշան, նշմար:
 سر آغاز سر آغاز
 Սկիզբ, յառա-
 ջաբան, նախերգանք:
 سر آغاز کردن سر آغاز کردن
 Սկսել, նախերգել:
 سر افراز سر افراز
 Բարձրա-
 գլուխ. վսեմ, ընտիր,
 փառատուր:
 سر افرازی سر افرازی
 Բարձրա-
 ցում, փառատուրութիւն:
 سر افسار سر افسار
 Երասանակի
 ծայր:
 سر افکند سر افکند
 Գլխիկոր,
 ամօթահար:
 سر آمد سر آمد
 Փորձագէտ,

մասնագէտ. պետ. գրլ-
 խատր. փրփուր:
 سر ان سر ان
 Պետեր, զօրա-
 հրամանատարներ:
 سر انجام سر انجام
 Վախճան գոր-
 ծի, աւարտ, վերջա-
 տրութիւն. գործիք,
 հանդերձանք. պաշար,
 նիւթեր:
 سر انجام دادن سر انجام دادن
 Վերջացնել, աւարտել:
 سر انجام کردن سر انجام کردن
 Մատակարարել,
 հայթայթել, առա-
 ջուց պատրաստել:
 سر انداز سر انداز
 Դրան մօտ
 փոռած կարպետ.
 կուսաէր. քաջ, ան-
 վեհեր. աշխոյժ. մե-
 տաքսէ քօղ, գլխի
 ճօճում:
 سر اندیب سر اندیب
 Սէյլան
 կղզին:
 سر انگشت سر انگشت
 Մատի
 ծայր:
 سر اویل سر اویل
 Վարտիկներ:
 سر ای سر ای =
 Սրահ, տուն,
 պալատ, ապարանք.
 պանդոկ:
 سر ای جاوید سر ای جاوید

տենական բնակա-
րանը՝ միւս աշխարհը:
սրայտանի Քե՛նի Ունայն
աշխարհը:
ս. սրայտ — Տարափոխու-
թիւն. վարակում:
Փա-
փանցել, վարակել:
ս. սրայիչ — Վրան, տնակ:
ս. սրայիւար — Պալատի
պահապան:
ս. սրայր — Գաղտնիքներ.
(Նգ. սրայր):
ս. սրայնդ — Երգող. ար-
տասանող, վերծանող:
ս. սրայնդ — Երգել, եղա-
նակաւորել, գեղգեղել:
ս. սրբ — Կապար:
ս. սրբար — Երկու հակերի
վրայ դրուած աւելորդ
իր. գլխի վրայ տարած
ճանրութիւն:
ս. սրբար 1. Զինւոր (գլխի
հետ խաղացող քաջա-
մարտիկ). 2. Զաջ, կո-
րովի. 3. Գլխաբաց:
ս. սրբարխան — Զինու-
թանոց:

ս. սրբար — Շապիկ, հանդերձ:
ս. սրբար — Զատ 'ի վեր.
ս. սրբարի — Կա- (ըլուր:
տարում, գործա-
դրութիւն:
ս. սրբար — Դժուար. մթա-
գին, ազատ. անկախ:
ս. սրբար — Փակել. փր-
փուր կազմել:
ս. սրբար — Գլխակապ-
ւած. ծածկուած. ան-
թափանց. կապուած
(խոստումով, դա-
շինքով):
ս. սրբար — Ժայռէ 'ի ծայր,
ամբողջովին. հաւա-
սարապէս:
ս. սրբար — Գլխի գլխի դնել,
շփոթեցնել, նեղել:
ս. սրբար — Բարձրագուխ.
վաւճ, ընտիր, պատ-
ս. սրբար — Բար-լասկան.
ծրութիւն, վոսմութիւն:
ս. սրբար — Արնագին, փր-
կագին:
ս. սրբար — Գլխաւոր պա-
հապան:

ս. սրայտ — Սպասաւոր,
խնամակալ:
ս. սրայտ — Ուժգնու-
թիւն, ընտութիւն:
ս. սրայտ — Եղունգ, ճի-
րան, ձեռքի ծայր.
գործողածոն, յաղ-
թական:
ս. սրայտ — Խուփ, կափա-
րիչ. ծածկոց, ծած-
կոյթ:
ս. սրայտ — Փաթթո-
ցի առաջ }
սրայտ — գործած-
ող արծաթից ոսկուց կամ
ակնքրից շինուած զարդ. մրափ:
ս. սրայտ — Անհնազան-
դութիւն:
ս. սրայտ — Սրարշաւ:
ս. սրայտ — Սափրիչ:
ս. սրայտ — Գնդապետ, զօ-
րապետ:
ս. սրայտ — Սրածայր. դի-
րագրգին:
ս. սրայտ — Թաւք:
ս. սրայտ — Զորագլուխ:
ս. սրայտ — Եռացում,

պղպղում. սեր. կե-
րակրի երես:
ս. սրայտ (սրայտ) Աղբ,
քակոր, թրիք:
ս. սրայտ — Ակն, աղբ-
ս. սրայտ — Սահ- (րակ.
մանազուխ:
(Յոգ. սրայտ):
ս. սրայտ — Կարմիր. կարմիր
ներկ կամ թանաք:
ս. սրայտ — [Կարմիր ջուր],
1. Կարմիր սնգոյր:
2. Մի տեսակ ջրա-
յին թոշոն: 3. Կար-
միր գինի: 4. Ռոս-
տամի ձիերից մէկը:
ս. սրայտ — Կարմիր քաղ-
շառագոյն ձի:
ս. սրայտ — Կարմրախտ,
հարսանիթ:
ս. սրայտ — Կարմրես.
պատուաւոր. գոհու-
նակ. արձակուած:
ս. սրայտ — Պատիւ. ար-
ձակում:
ս. սրայտ — Դուփնի:
ս. սրայտ — Գրութեան օրի-
նակ. ծառայութեան

պայման. նամակի հասցէ:
 Կարմարխտ: Կարմարխտ:
 Առաջին քուն: Կարմարխտ:
 Գինեգուարթ, արբշիտ:
 Կարմրութիւն: Կարմրութիւն:
 Խմբապետ, զօրապետ:
 Ծուրտ, սառն, խոնաւ, անհամ, անհամոյ:
 Ծրտել, պաղել. մեռնել. մարել:
 Սառնա- Սառնա-
 րան, սառն րան, սառն
 լողարան, ներքնատուն, ստոր-
 երկրեայ ամարային
 բնակարան, քարանձաւ:
 Զօրավար. մարա-
 ջախտ. պետ, իշխան:
 Այսպէս էին կոչում
 պարսից ընդհանուր նա-
 հանգապետները հնում:
 Լրամանա- Լրամանա-
 տարութիւն, իշխա- տարութիւն,
 նապետութիւն: նապետութիւն:
 Գլխացաւու- Գլխացաւու-
 թիւն, սրտնեղութիւն: թիւն, սրտնեղութիւն:

Դաստակ: Դաստակ:
 Առժամայն, անմիջապէս. թափա-
 ռական դէրվիշի գա-
 լազանք:
 Ծուրտ վայր. Ծուրտ վայր.
 ամարանոց (քար-
 ծրունքների վրայ): ամարանոց (քար-
 ծրունքների վրայ):
 Դիւանա- Դիւանա-
 պահ. ներածութիւն: պահ. ներածութիւն:
 Ծրտութիւն. պա- Ծրտութիւն. պա-
 դութիւն: դութիւն:
 Պորտալար: Պորտալար:
 Թելի կամ Թելի կամ
 թուկի ծայր. կապակ- թուկի ծայր. կապակ-
 ցութիւն, յարակցու- ցութիւն, յարակցու-
 թիւն. հմտութիւն, փորձառութիւն:
 Ծնկոսկր: Ծնկոսկր:
 Լեզուի ծայր: Լեզուի ծայր:
 Երկիր, սահ- Երկիր, սահ-
 ման, աշխարհ. առ ման, աշխարհ. առ
 տեղեան: տեղեան:
 Կշտամբանք, Կշտամբանք,
 մեղադրանք, պարսաւ, մեղադրանք, պարսաւ,
 յանդիմանութիւն: յանդիմանութիւն:
 Գլխի վայր: Գլխի վայր:
 Ապշած. ցնորք, Ապշած. ցնորք,

մոլեգ- մոլեգ-
 նութիւն: նութիւն:
 Կանաչազարդ, Կանաչազարդ,
 կանաչագեղ, քարգա- կանաչագեղ, քարգա-
 լած, փարթամ: լած, փարթամ:
 Դալարու- Դալարու-
 թիւն, կանաչութիւն, թիւն, կանաչութիւն,
 փարթամութիւն: փարթամութիւն:
 Երմար, տխմար, Երմար, տխմար,
 ծածկոյթ: ծածկոյթ:
 Երմարութիւն. ան- Երմարութիւն. ան-
 հոգութիւն, անուշա- հոգութիւն, անուշա-
 դրութիւն. անխոր- դրութիւն. անխոր-
 հուրդ եւ անզգոյշ խօսքեր:
 Երեշ, շրէժ (մա- Երեշ, շրէժ (մա-
 ծուցիկ հիւթ): ծուցիկ հիւթ):
 Լեկ լեցուն, թա- Լեկ լեցուն, թա-
 թաղուն. հարբած: թաղուն. հարբած:
 Խառնուածք, Խառնուածք,
 բնութիւն, բնատրու- բնութիւն, բնատրու-
 թիւն: (Թիւն: թիւն:
 Ընտիր բնատրու- Ընտիր բնատրու-
 թեամբ: թեամբ:
 Ս. սրիջ) խառ- Ս. սրիջ) խառ-
 նել, զանգել, թրել: նել, զանգել, թրել:
 Խառնուած, Խառնուած,
 զանգուած: զանգուած:

Դիւանա- Դիւանա-
 պահ. դաստաստանա- պահ. դաստաստանա-
 տան գլխաւոր պաշ- տան գլխաւոր պաշ-
 տօնեայ [Հնդկաս- տօնեայ [Հնդկաս-
 տանում]. փորձառու: տանում]. փորձառու:
 Մանանեխի սերմ. Մանանեխի
 Արտասուք, կա- Արտասուք, կա-
 թիլ, շիթ: թիլ, շիթ:
 մարդահա- մարդահա-
 Սեր: [մար: Սեր:
 Կլանում. ճանա- Կլանում. ճանա-
 պարհորդում: պարհորդում:
 Խեցգետին (կենդանակերպը). Խեցգետին
 քաղցկեղ:
 Արագութիւն, ա- Արագութիւն, ա-
 ճապարանք, ճեպ: ճապարանք, ճեպ:
 Ծեպով: Ծեպով:
 Զօրահրա- Զօրահրա-
 մանատար: մանատար:
 Մեծ. անզու- Մեծ. անզու-
 զական, պետ, մեծաւոր: զական, պետ, մեծաւոր:
 Պարգեւ. քա- Պարգեւ. քա-
 ըրերարութիւն, հարս- ըրերարութիւն, հարս-
 տութիւն: տութիւն:
 Ծոայլութիւն, Ծոայլութիւն,
 վատնում: վատնում:

4. سرودی "سرودی" ბრძოლა
 4. سرور "سرور" ძღრ, გბჟაყბთ,
 վեհապետ. զօրապետ.
 կորովի, քաջ:
 3. سرور "سرور" Ուրախութիւն,
 ցնծութիւն, զուարթու-
 թիւն:
 4. سرورى "سرورى" Վեհապետու-
 թիւն, ցեղապետու-
 թիւն. գլխատրութիւն:
 4. سروش "سروش" Հրեշտակ. Գար-
 րիէլ հրեշտակապետը.
 արեգակնային իւրա-
 քանչիւր ամսուայ 17-րդ օրը:
 4. سروشاخ "سروشاخ" Գլուխ եւ ճիւղ.
 ամբողջովին:
 3. سروقت "سروقت" Պատեհ ժա-
 մանակ:
 4. سروکار "سروکار" Գործ, խնդիր.
 յարաբերութիւն:
 4. سره "سره" Ընթացիկ (դրամ),
 լաւ, հաճելի:
 4. سرهنگ "سرهنگ" Գնդապետ. զօ-
 րավար:
 4. سرى "سرى" Յեղապետութիւն.
 հրամանատարութիւն.
 ծիւռ գլխի զրահ:
 3. سرى "سرى" Ասորի:

4. سرچہ "سرچہ" Տուարծիկ (ծրո-
 տրութիւն, պատ-
 շանութիւն):
 4. سرخه "سرخه" Հաւալուս: (չուն):
 4. سریدن "سریدن" Երգել:
 4. سرور "سرور" Ժիածան:
 3. سرور "سرور" Գահ, զարդարուն
 քաղցոց:
 3. سريرة "سريرة" Գաղտնիք,
 զաղտնիութիւն:
 4. سریش "سریش" = Երէժ. ողբ. չար,
 անարգ:
 4. سریشم "سریشم" Սոսինձ, ոստղ:
 3. سرع "سرع" Արագ, դիւրա-
 շարժ, շուտափոյժ:
 4. سرع الزوال "سرع الزوال" Վա-
 ղանցուկ:
 4. سرع الهمم "سرع الهمم" Դիւ-
 րամարտելի:
 4. سرعاً "سرعاً" Փութով, արա-
 զապէս:
 4. سرين "سرين" Երաստան, յե,
 3. سرية "سرية" Հարձ: (տոյք):
 4. سزا "سزا" Արժանի, վայել.
 պատշաճ. արժանաւոր
 կամ արդար պատիժ:
 4. سزاوار "سزاوار" Արժանաւոր-
 պատշաճ, արժանի:

4. سزاواری "سزاواری" Արժանա-
 տրութիւն, պատ-
 շանութիւն:
 4. سزائیدن "سزائیدن" Արժա-
 նանայ,
 سزیدن "سزیدن" պատշա-
 4. سست "سست" Թոյլ, ծոյլ, (ճել:
 հեղգ, դանդաղ, անհոգ:
 سست اندام "سست اندام" Անոյժ եւ
 անկարող, խեղան-
 سست بخت "سست بخت" Ապա (դամ:
 քախտ:
 4. سستی "سستی" Թուլութիւն, տկա-
 րութիւն, անհոգութիւն,
 ծուլութիւն:
 4. سصد "سصد" Երեք հարիւր:
 3. 3. سطر "سطر" Հաստ, խոշոր,
 3. 3. سطح "سطح" Մակերե- (խիտ:
 տոյժ, հարթութիւն:
 3. 3. سطحى "سطحى" Մակերեւոյթա-
 յին, մակաւասար, տա-
 փարակ:
 3. 3. سطر "سطر" Տող, շարք, կարգ:
 (Եող. سطور):
 3. 3. سطح "سطح" Պայծառութիւն,
 3. 3. سطوة "سطوة" Իշխանու- (լոյս:
 թիւն. մեծութիւն. ահա-
 տրութիւն:

3. سطوح "سطوح" Մակերեւոյթ-
 ներ. դարստափներ:
 (Եգ. سطح):
 3. 3. سطور "سطور" Տողեր, շարքեր,
 կարգեր (Եգ. سطر):
 3. 3. سطوع "سطوع" Ծարածուած կամ
 սիռուած լինելը (լոյսի,
 հոտի եւ այլն):
 3. 3. سطح "سطح" Ծարածուած,
 ծաւալուած:
 3. 3. سعادت "سعادت" Երջանկու-
 թիւն, քարեքաստու-
 թիւն, քարօրութիւն:
 سعادت اتمام "سعادت اتمام" Ելելէս-
 Երջանկութիւն ունե-
 ցող, փաստաւոր, օգոս-
 տափառ:
 سعادت مند "سعادت مند" Երջա-
 նիկ, քարեքաստիկ:
 3. 3. سعال "سعال" Հագ:
 3. 3. سعایت "سعایت" Մատնութիւն,
 քանսարկութիւն,
 զրպարտութիւն:
 3. 3. سعة "سعة" Ընդարձակութիւն,
 լայնութիւն:
 3. 3. سعتر "سعتر" Մարզանգոշ,
 մարզանոն:
 3. 3. سعد "سعد" Երջանկութիւն, քա-

րեքաստուծին, յաջողութիւն. աստղերի յաջող դասաւորութիւն:

ա. سعداخر Բարեբախտ աստղի տակ ծնուած:

ա. سعدی (1184-1291) Շիրազի պարսից նշանաւոր բանաստեղծն, որի «Գուլիսթան», «Բուսթան» եւ այլ երկասիրութիւնները մեծ հռչակ են վայելում:

ا. سعدیا Մ'վ Սասնի:

ա. سعدین Երկու բարեբաստիկ մոլորակները՝ Լուսնթագն ու Արուսեակը:

ա. سعود Երջանիկ կամ բախտաւոր լինելը. բարեբախտութիւններ:

ա. سعوط Բժշկական թմա:

ա. سعی Ջանք, ճիգ. [խոտ: աշխատանք, փոյթ:

ا. سعی کردن Ճիգ ու ջանք զործ դնել, աշխատել:

ا. سعی بلیغ Մեծ ջանք:

ا. سعید Երջանիկ, բարեբաստիկ:

ա. سیر Բոցալատ կրակ, հրաբլիսային նիւթեր:

ա. سغری Զիու կամ ուրիշ զրաստի յետոյք. գաւակ. կտկէն, հատակաշի:

ա. سفاح Արիւն թափող:

ا. سفارت Դեսպանութիւն:

ا. سفارش Ծանօթութիւն: նարարութիւն, պատուարարութիւն, պատուարարութիւն:

ا. سفالك Արիւն [գամ: թափող, պերճաբան:

ا. سفال Խեցեղէն. Ընկոյզի, նշի եւ այլն կեղեւ:

ا. سفالگر Բրուտ, կաւագործ:

ا. سفالين Խեցեղէնք, կաւեղէնք:

ا. سفاهت Երկարութիւն, տիւմարութիւն:

ا. سفائن Երկարութիւն (եգ. سفينة):

ا. سفت Զաստ, պինդ, անճոռնի:

ا. سفيل Ասեղի ծակ, ծակ:

ا. سفتگر Ծակող [ուածք: (մարգարիտների):

ا. سفتن Ծակել, շաղափել, ծակ բանալ:

ا. سفته Ծակած, ծակ բացած, ընծայ. ականջի օղ. ոսկուց կամ արծաթից:

ا. سفته در ناسته Ընծակ մարգարիտ. կոյս:

ا. سفته Գոխանակագիր:

ا. سفر Ծանապարհորդութիւն. պատերազմական արշաւանք:

ا. سفر افتادن Ծանապարհ ընկնել:

ا. سفر رفتن Ծանապարհորդել:

ا. سفر کردن Ծանապարհորդել. դատարկել, վերջացնել:

ا. سفر و حضر Դուրան եւ տանը. պատերազմի եւ խաղաղութեան մէջ:

ا. سفر Երկար, զիրք, մատեան:

ا. سفرأ Դեսպաններ. (եգ. سفیر):

ا. سفرجل Երկեղէն:

ا. سفره Երկանի շոր, սրբի:

ոոց. օտարներ, ճանապարհորդներ կամ աղքատների համար պատրաստուած կերակուր:

ا. سفره Կերակրի սեղանը պատրաստող:

ا. سفك Թափում (արիւնի):

ا. سفك در արիւնհեղու:

ا. سفلي Երկուստու- թիւն: [թիւն, ցածութիւն. անարգ, ստորին:

ا. سفلة Կարծրութիւն. խուժան:

ا. سفلي (اسفل-ի Իգ.) Աւելի ցած, ստորնագոյն:

ا. سفلي Կարծրութիւն. դժուխային:

ا. سفليدن Սուլել:

ا. سفليدن Զազալ. փռնգտալ:

ا. سفند Երկար ճեմ:

ا. سفوف Գոշի, պարզ դեղ:

ا. سفها Երկարներ, արուշներ:

ا. سفيد Կարգաւոր. պարգ, բացայայտ:

ا. سفيد کردن Կարգաւորութիւն. տակացնել:

ا. سفيد کردن Կարգաւորութիւն. Կարգ երես դարձնել:

۱. سفیدا سقمونیا *Սպիտակադեղ*,
 քրշան:
 ۲. سفیدآب سقمونیا *Սպիտակա-*
գոյն շաքար:
 ۳. سفیدار سقمونیا *Սպիտակ*
քարտի:
 4. سفیدبا سقمونیا *Մածնաթան*:
 ۵. سفیدگر سقمونیا *Թիթեղա-*
գործ:
 ۶. سفیدی سقمونیا *Սպիտակութիւն*:
 ۷. سفیر سقمونیا *Դեսպան*:
 (صفر. سفر):
 ۸. سفینه سقمونیا *Նաւ, նաւակ*:
سفینه نوح *Նոյի*
տապանը:
 ۹. سفیه سقمونیا *Եիմար. տիմար,*
ապուշ, տգէտ:
 ۱۰. سفیهی سقمونیا *Եիմարութիւն,*
ապշութիւն, լպրշութիւն:
 ۱۱. سفأ سقمونیا *Ջրկիր. մատոռակ:*
سقا *Հաւալոան*:
 ۱۲. سقاچی سقمونیا *Եկքանիկ.*
(goldfinch):
 ۱۳. سقاة سقمونیا *Մատոռակներ,*
Ջրկիրներ. (صق. ساقی):
 14. سقاط سقمونیا *Որելէ ընկած բան:*

۱. سقال سقمونیا *Եղկող, մաքրող,*
փայլեցնող:
 ۲. سقام سقمونیا *Հիւանդութիւն:*
سقام *Հիւանդներ:*
 3. سقايت سقمونیا *Ջուր տալը.*
Ջրի բաժակ:
 4. سقر سقمونیا *Դժոխք:*
 ۵. سقراط سقمونیا *Սոկրատէս:*
 6. سقرات سقمونیا *Բրդէ տաք*
կտոր. մահուդ:
 7. سقط سقمونیا *Վիժում, վիժանք:*
سقط 1. Սխալ, սխա-
 լանք, վրիպանք: 2.
 ծանր խօսք, հայհո-
 յանք: 3. Անկում,
 մահ: 4. Մանր ապրանք:
سقاطشدن *Սատկել,*
վիժել:
سقاطگتن *Ափնդ*
ցիւնդ խօսել, հայ-
հոյել: (سقطفروش
Մանրավաճառ:
 8. سقف سقمونیا *Առաստաղ. բեմ.*
երկինք:
سقفجهان *Աշխարհը:*
 9. سقم سقمونیا *Հիւանդութիւն, ան-*
հանգստութիւն:
 10. سقمونيا سقمونیا = *Սակամոնի*
(scammony):

1. سقنقور سقنقور *Մի տեսակ*
մողես:
 2. سقوط سقنقور *Վայր ընկնում.*
վիժում:
 3. سقوف سقنقور *Առաստաղներ:*
(صق. سقف):
 4. سقى سقنقور *Ջրելը, ոռոգելը.*
Ջրգող:
 5. سقيم سقنقور *Հիւանդ, տկար,*
նուազ:
 6. سكال سقنقور *Դանակագործ:*
 7. سكال سقنقور *Միտք, խորհուրդ,*
մտածութիւն, կարծիք:
 8. سكالش سقنقور *Միտք, խորհրդ-*
դածութիւն:
 9. سكاليدن سقنقور *Մտածել,*
խորհել, խօսել. կաս-
կածել. զրել:
 10. سكان سقنقور *Դանակագործ:*
سكان *Ղեկ. ընակիչներ:*
 11. سكينج سقنقور *Սակուղաջուր.*
խժայիւն ուտիւն:
(sagapenon):
 12. سكت سقنقور *Լոռութիւն պահելը:*
 13. سكته سقنقور *Լոռութիւն. կաթւած:*
 14. سكر سقنقور *Արքեցութիւն:*

1. سقنقور *Ոգելից խմիչք:*
سقنقور *Շաքար:*
 2. سكرات سقنقور *Տազնապ.*
նուաղում:
 3. سكرة سقنقور *Գինովութիւն:*
 4. سكن سقنقور *Բնակարան:*
 5. سكناء سقنقور *Բնակիչներ:*
(صق. ساكن):
 6. سكنة سقنقور *Դաղար. անձայ-*
նութիւն [տատի]:
سكنة *Բնակիչներ:*
 7. سکنج سقنقور *Գարշահո-*
տութիւն [բերանի,
շնչի]:
 8. سکنجين سقنقور *Թթուա-*
մեղր (oxymel):
 9. سکندر سقنقور *Աղէքսանդր.*
գայթ, սխալ քայլ:
 10. سکنى سقنقور *Բնակարան, ընա-*
կութիւն:
سکنى داشتن *Բնակ-*
 11. سكوت سقنقور *Լոռութիւն (ուել:*
سكوت کردن *Լոռել:*
 12. سکوره سقنقور *Կաւակերտ*
սկաստակ:
 13. سکون سقنقور *Թաղաղութիւն,*
հանդարտութիւն, ան-

ճայնութիւն (տառի):
 ա. սկօնտ Բնակութիւն,
 բնակարան. անդոր-
 րութիւն:
 սկօնտ ւորչիւն Բնակուել:
 ա. սկե Դրամ կտրելու
 կնիք. ընթացիկ (դրամ).
 օրէնք, կանոնադրութիւն:
 սկե շոն Դրամ
 կտրել:
 սկե Խանե Փողերանոց:
 ա. սկիտ Եատ լուռ,
 լռակաց:
 սկիտ Բառասըմ-
 բակ արշաւել. քա-
 ուարշաւ ընթանալ.
 արացել. յամառել:
 ա. սկին Դանակ:
 ա. սկինե Հանգստութիւն
 մտքի անդորրութիւն.
 իզական սեռի յա-
 տուկ անուն:
 սկ Ծուն:
 սկ Զրշուն, կուղք:
 սկ Զրսամոյր:
 սկ Բարակ:
 սկալ Sbu
 սկալին Sbu

սկանադոգ:
 սկե Երրեակ, երեք-
 երեք:
 սկե Ծնատամ:
 սկե Ծնանման.
 սկե Ծնիկ. նարմանդ:
 սկե Զեկեկալ, հեծ-
 կլտալ, զգայոնել:
 սկե Թառափ:
 սկ. Լատ:
 սկ Թորախտ, բարա-
 Թորքեր: (կացաւ)
 սկ Սլեհ, զէնք:
 սկ. Զինա-
 ըան, զինանոց:
 սկ. Սուսե-
 ըամարտ. սպստա-
 զէն, զինագգեաց
 քաջագուն:
 սկ Մորթահան:
 սկ Դիրութիւն.
 սկ անա-
 ղատութիւն:
 սկ Շղթաներ:
 (սկ. Եսլ)

սլատն Սուլթաններ,
 թագաւորներ (Եգ. سلطان):
 սլատն Սերունդ. սերմ
 (կենդանիների):
 սլատն Ողջոյն, բարեւ.
 խաղաղութիւն, փրկու-
 թիւն. ապահովութիւն.
 Տրաժեշտ, ողջերթ:
 սլատն ընդ քեզ:
 սլատն Եւ ալ յժմ
 մնաք բարեւ:
 սլատն Ապահովու-
 թիւն, փրկութիւն,
 խաղաղութիւն. առող-
 ջութիւն:
 սլատն Եկե Եսլատն Կի-
 յանաք խմել:
 սլատն Տրալ. օղաշա-
 ըութիւն, սերունդ, տոհ-
 մագրութիւն. շարք. ար-
 քայական տոհմ (dynasty):
 (Եգ. سلاسل):
 սլատն Սուլթան, թա-
 գաւոր: (Եգ. سلطان):
 սլատն Սուլթանա-
 կան, թագաւորական:
 սլատն Պետութիւն,
 ինքնակալութիւն, տէ-
 րութիւն, իշխանու-
 թիւն, կայսրութիւն:
 սլատն Սլեշուկ:
 սլատն Ջէնքեր:

սլատն Զինակիր:
 սլատն Տես
 սլատն Սուլթանիւն
 սլատն Սուլթանի օրր. մոր-
 թագերծում, կաշին
 հանելը:
 սլատն Տրալ, դիրին. հլու,
 դիրընտել:
 սլատն Վնիտ վտակ:
 սլատն Առատա-
 միգութիւն, շարքախտ:
 սլատն Դրախտում
 գտնող մի աղբիւրի
 անուն:
 սլատն Տրալ. օղաշա-
 ըութիւն, սերունդ, տոհ-
 մագրութիւն. շարք. ար-
 քայական տոհմ (dynasty):
 (Եգ. سلاسل):
 սլատն Սուլթան, թա-
 գաւոր: (Եգ. سلطان):
 սլատն Սուլթանա-
 կան, թագաւորական:
 սլատն Պետութիւն,
 ինքնակալութիւն, տէ-
 րութիւն, իշխանու-
 թիւն, կայսրութիւն:

ա. سلف Եսախորդ, նախնի
 ա. سلف Հագ:
 ա. سلفايدن Հագալ:
 ա. سلك Կարգ, շարք, յարակցութիւն, թել:
 ա. سلم Խաղաղութիւն եւ բարեկամութիւն մշակող:
 Բարեւում:
 Անճնատրութիւն:
 Սանդուղք, սուտիճաններ:
 ա. سلنج Երթունքի վրայ
 ա. سلوة Սիտիանք. (խոց: զոհունակութիւն):
 ա. سلوك Բնութիւն, հանձնարարութիւն:
 ա. سلوك Կերպեր. (ճարտարութիւն, ընթացք. կերպ ձեւ. թելեր):
 ա. سله Ոգորահիւս զամբիւղ:
 ա. سليس Դիրին, պարզ:
 ա. سليطه Կոուազան ու անզգամ կին:
 ա. سلقه Ծառակ, տառապանք:
 ա. سليم Առողջ, ամ. (ղանդ) բողջ. անբիծ, խաղաղ.

բաղդրաբարոյ:
 ա. سليمان Սողոմոն:
 ա. سم = Սմբակ, ոտ. անձու, բարայր:
 ա. سم Թոյն, թունատրում, փոքրիկ ծակ:
 Ականջի ծակ. աղէտ:
 سم القار Մկնդեղ-գառիկ:
 ա. سما Երկինք. ամպ-հովանի. բարձրութիւն:
 ա. سمات Խարաններ, դրոշմներ, նշաններ:
 ա. سماج Ծագեղ, ժամտատեսիլ:
 ա. سماجت Ծագեղութիւն. զարշուծիւն, շնութիւն:
 ա. سماحت Առատածեղութիւն, բարեգործութիւն:
 ա. سماخ Ականջ, ականջի ծակ:
 ա. سماروغ Սունկ:
 ա. سمع Լսողութիւն. դէր-վիշների մի պար եւ երգ:
 ա. سماعت Լսողութիւն, ունկնդրութիւն:

ա. سمع Գարե-լու կամ երգելու վայր (յատկապէս դէրվիշներին):
 ա. سماعى Աւանդական, բերանացի. անկանոն, (քերականական). զուարթ երգ:
 ա. سماق = Սմաղ, աղտոր:
 Մարուր զուտ:
 ա. سمان Գարարտ, գէր:
 Կարագալճաւո:
 ա. سماني Կապոյտ, երկնագոյն:
 ա. سماني Լորամարգի:
 ա. سماوات Երկնային. երկնագոյն:
 ա. سماوي Երկնային. երկնագոյն:
 ա. سميت Ծանապարհորդում, ուղիղ ճանապարհորդները. ուղի, կողմ, ուղղութիւն:
 Պաշտօն:
 ա. سمع Ական, ստորերկրեայ անցք:
 ա. سمع Ծագեղ, տօն, այլանդակ:
 ա. سمدار Կնդակահերձ:

ա. سم Բելեռում:
 Պատմութիւն, հէքիաթ, երեկոյեան զրուցատրութիւն. լուսնի լոյս. յայտնի, հոշակաւոր:
 ա. سمسار Միջնորդ. դասարան:
 ա. سمسم Աղուէս: (լալ: Երուզմայ (sesame):
 ա. سمط Թել որի վրայ ուլունք կամ մարգարիտներ են շարում. երկար վզնոց:
 ա. سمع Լսողութիւն. ականջ:
 Ունկնդրութեամբ, յօժարութեամբ:
 ա. سمك Զուկ. մի թեւամբ: ծուկ որի վրայ իբր թէ երկիրը հանգում է:
 ա. سممن Երեքնուկ. յասմիկ:
 ա. سمندر Թխագոյն ձի. մարտածի:
 ա. سمندر Սալամանդր (salamander):
 ա. سميت Զոգեփոխութեան հաւատող հրեղիկներին մի աղանդ:
 ա. سمو Բարձր, վսեմ:

ա. سموات «սմաւ»-ը Երկինք:
 ա. سموت «սմոտ»-ը Ծանապարհներ,
 ուղղութիւններ (Նգ. ست):
 ա. سمور «սմուր» = Սամոյր. սամ-
 մուրենի:
 ա. سموم «սմում» Խորշակ:
 «սմում» Թոյներ, ծակո-
 տիկներ:
 ա. سمى «սմի» Համանուն, հոմա-
 նիշ. բարձր, վսեմ:
 ա. سميت «սմիտ»-ը Թունաւորու-
 ւ. سمير «սմիր» Երեկոյեան (թիւն):
 գրուցատրութիւններ
 կամ հանդէսներ:
 ա. سمين «սմին» Պարարտ, գէր:
 ա. سن «սն» Տարիք:
 ա. سنا «սնա» Ժերակոյտ, օրէնս-
 դիր ժողով:
 ա. سنا «սնա» Լոյս, շքեղութիւն.
 բարձրութիւն. աճալ (senna):
 ա. سنار «սնար» Կատու:
 ա. سناعه «սնաէ» Գեղեցկութիւն,
 վայելչութիւն:
 ա. سنان «սնան» Նիզակ գլուխ,
 նիզակ. յեսանաբար:

ա. سنائير «սնայիր» Կատուներ:
 ա. سنباد «սնբադ» = Սմուպատակ,
 փորձաբար:
 ա. سنبك «սնբեկ» Զիւ սմբակի սո-
 ջնի մասը:
 ա. سنبل «սնբլ» Յակինթ (hyacinth).
 նարդոս. ցորենի հասկ:
 «սնբլ» Եթէ Նարդոս:
 ա. سنبله «սնբլե» Կոյս (կենդանա-
 կերպը). հասկ:
 ա. سنبوسك «սնբոսկ» Պողպալից
 ու մսալից կարկանդակ:
 ա. سنبلين «սնբլին» Ժակել, շա-
 դափել. խաբել:
 ա. سنه «սնե» Տարի, արեգակի
 մի շրջան:
 «սնե» Մօհամ-
 մադի փախուստի
 տարին, որ սկսում
 է 622 թիւն, յուլիսի
 15-ից:
 «սնե» Անհոգութիւն, նիրհ:
 «սնե» Բնութիւն, ընտանե-
 թիւն, սովորութիւն.
 կարգադրութիւն:
 «սնե» Դրամ, գրչա-
 ծայր, խոփ:
 ա. سنت «սնտ» Մօհամմադի
 կենանքի, գործերի. պատ-

ուէրների եւ խօսքերի
 մասին գոյութիւն ունե-
 ցող աւանդութիւնների
 ժողովածուն, որը սիւն-
 նիների կողմից ծանա-
 չում է իբրեւ Զուրա-
 նին հաւասար Աստուա-
 ծային օրէնագիրը:
 «սնտ» Թշվա-
 տել:
 «սնտ» Ստացում, ստաց-
 ւածութիւն, ստացում:
 «սնտ» Առաջին շորս կա-
 լիքաների հետե-
 ւորները:
 ա. سنور «սնուր» Սանթուր, տա-
 ա. سنج «սնջ» Կշիռ, ծան- (ղալար:
 րութիւն. կշռող [վեր-
 ջաժանց]):
 «սնջ» Ընտրուած. ծնծղայ:
 «սնջ» Երաստաններ:
 ա. سنجاب «սնջաբ» Կզաքիս (ermine)
 մոխրագոյն սկիւռ:
 ա. سنجابى «սնջաբի» Մոխրագոյն,
 խաբտեաշ:
 ա. سنجاف «սնջաֆ» Նգր, եզրա-
 գարդ, հանդերձի
 քղանցք:
 ա. سنجاق «սնջագ» Լանջասեղ,
 զնդասեղ:
 ա. سنجانيدن «սնջանիդեն» Կշռել տալ:

ա. سنجد «սնջիդ» Յունապ, փշատ:
 ա. سنجه «սնջե» Կշիռ:
 ա. سنجيدكى «սնջիդէկի» Ծանրու-
 ա. سنجين «սնջին» Կշռել (թիւն):
 ա. سنجيد «սնջիդ» Կշռուած. փորձ-
 ա. ս. ս. سنڊ «սնտ» Պատուի- [ուած:
 րագիր, հրամանա-
 գիր, հրովարտակ.
 արտօնագիր, պետա-
 գիր. վաւերագիր, վա-
 ւերաթուղթ. դատա-
 տրի կնիք կամ ստո-
 րագրութիւն, մուրհակ:
 ա. ս. ս. سندان «սնտան» Սալ:
 ա. سنديروس «սնտիրոս» Ջարակ,
 ռետնային խէժ:
 ա. سنڊل «սնտլ» = Սանդալ, նան-
 դան. անգէտ, անմիտ.
 փոքրիկ նաւակ:
 ա. سنك «սնկ» Բար, ժայռ. տա-
 պանաբար. կշիռ, ծան-
 րութիւն. արժէք, գին.
 հաւասարութիւն:
 ա. سنك آسيا «սնկ Ասիա» Երկանաբար:
 ա. سنك انداز «սնկ անդազ» Բարածիգ:
 ա. سنك پست «սնկ փշտ» Կրիայ:
 ա. سنك تراش «սնկ տրաշ» Բարա-

ծիսվարժութիւն, ծիս-
 վարժութիւն. հետեւորդներ:
 ա. سؤال. 1. Հարց, հարցում,
 հարց ու փորձ. խըն-
 դիրք, աղերս:
 ա. سؤال و جواب. Հարց
 ու պատասխան. տրա-
 վախօսութիւն:
 ա. سوالات. Հարցեր. ա-
 դերսներ:
 ա. سوالف. Անցեալ դէպ-
 ա. سوانح. Դէպքեր, (քեր:
 պատահարներ:
 ա. سوای. Բացի. թողեալ:
 ա. سوت. Սոյլ, սուլիչ:
 سوت زدن. Սուլելի:
 ա. سوخ. = Սոխ:
 ա. سوختگی. Կիզում, այ-
 րում. սրտնեղութիւն:
 ա. سوختن. Այրել, կիզել,
 հրդեհել:
 ա. سوخته. Այրուած. դիրտ,
 մրուր:
 ա. سود. Թգուտ, շահ, շահա-
 բերութիւն, տոկոս.
 հանդէս:
 ա. سودا. 1. Սեւ: 2. Սեւա-

մաղձ, մելամաղձու-
 թիւն: Սկզբնական
 մեղք: 4. Կիրք. յոյզք:
 ա. سودا. Առեւտուր, շահա-
 վանառ:
 ա. سودا کر. Վանառական,
 առեւտրական:
 ա. سودا گری. Վանառա-
 կանութիւն. ճոտ:
 ա. سودائی. Մելամաղ-
 ա. سودخور. Վաշխատու:
 ա. سودمند. Օգտակար,
 շահաւէտ:
 ա. سودمندی. Օգուտ,
 ա. سودن. Եփել, (շահ:
 քսել. աղալ, յեսանել,
 մաշել:
 ա. سوده. Եփած, քսած:
 մաշուած, եղծուած,
 լուծուած:
 ա. سور. Պարիսպ:
 ա. سور. Հարսանիք, խրախ-
 նան, հացկերոյթ:
 ա. سورات. Զուրանի
 գլուխներ:
 ա. سوراخ. = Ժորակ, ծակ,
 քացուածք, անցք:

Պայ-
 տառի նշտրակ. գէիր:
 ա. سورت. Թարձակում.
 բռնութիւն, բռնակա-
 լութիւն:
 ա. سورة. Զուրանի գլուխ:
 տ. سورسات. Ծարապայ-
 ման հարկ, որ գիւ-
 ղացիներից պահան-
 ջում են կատար-
 րութեան պաշտօնեա-
 ներն ու կալուածա-
 տէրերը:
 ա. سورنا. } = Զուռնա.
 سورنای }
 ա. سورنجان. = Սորնջան:
 (hermodactyl)
 ա. سوز. Այրում, բորբոքում.
 տապ. սրտնեղութիւն.
 ողբերգական ոտանա-
 տրի տուն. եռանդ,
 գորով:
 ա. سوزا. Այրող, այրեցող:
 ա. سوزاك. Սուսանակ.
 սերմնակաթութիւն,
 միզկատապ:
 ա. سوزان. Այրող. հրավառ:
 ա. سوزاندى. Այրել:

ա. سوزانیدن. Այրել տալ:
 ա. سوزش. Այրում, բորբո-
 քում. յուզում, սրտ-
 նեղութիւն:
 ա. سوزن. Ասեղ:
 ա. سوزناك. Այրող, հրա-
 վառ. ցաւագին:
 ա. سوزندان. Ասղանոց:
 ա. سوزنده. Այրող, կիզող:
 ա. سوزنگر. Ասեղնագործ:
 ա. سوزنی. Վերմակի նման
 կարած կտոր:
 ա. سوزيدن. Այրել. այ-
 ա. سوس. Մատուտակ (ըլել:
 [liquorice]. ցեց, ուտին:
 ա. سوسك. Կաքաւի նման
 մի թռչուն:
 سوسك. Բզէզ, ծղրիթ:
 ա. سوسمار. Մողէս. կո-
 վաղիս:
 ա. سوسن. = Ծուշան:
 سوسن آزاد. Սպի-
 տակ շուշան:
 سوسن ازرق. Կա-
 պոյտ շուշան:
 ա. سوط. Թարագան. մտրա-

տ. سوغات «^{հու}» թանգա- [կում, գին ընծայ, սոփար «^ֆ» Ասեղի ծակ: սոփե «^ֆ» Նենգուծին. ուտիծ: ս. سوق «^հ» = Շուկայ, վաճառատեղի. հրապարակ: «^հ» Մղում, դրում: سوق کردن Առաջ سوق الجش [մղել: Ռազմագիտութիւն. (strategy): ս. سوغات «^հ» Տես սուգատ: سوق «^հ» Բիստ (ցորենի կամ գարու հասկի փուշը): سوق «^հ» (U. սոկա) = Սուգ, կսկիծ: سوقند «^հ» Երդում: سوقند کردن «^հ» Երդուել: سوقندادن «^հ» Երդուեցնել: سوگوار «^հ» = Սգաւոր: سوگوارى «^հ» Սգաւորութիւն: سوگى «^հ» Սգալի: (թիւն: سوگیدن «^հ» = Սգալ:

سورخ «^հ» Տես սուլախ: سولى «^հ» Սոլի: سولى «^հ» Յցահարութիւն, سوم «^հ» Երրորդ: (ցից: سومات «^հ» Հնդկաստանի Գուջրաթ նահանգում գտնուող մի նշանաւոր մեհան, կործանուած Սուլթան Մահմուդ Ղազնաւու ձեռքով: سوهان «^հ» Սարտոց: سوهان کردن «^հ» Սարտոցել: سوى «^հ» Կողմ, մաս. դէպի: سوى «^հ» Հաւասար, համարաւոր: «^հ» Համանման. քացի: سوية «^հ» Հաւասարութիւն, համարաւորութիւն: سه «^հ» Երեք: (թիւն: سها «^հ» Փոքր Արջ համատեղութեան մէջ գտնուող մի աղօտ սատղ: سهاسيه «^հ» Անապարանք. շուտաւիտյթ: سهام «^հ» Բաժիններ, շահա-

բաժիններ. նետեր: (Նգ. سهام): سهای «^հ» Տոտանի: سه تار «^հ» Կիթառ: سه «^հ» Անքնութիւն, արթնութիւն: سهراب «^հ» Ռօստամ Չալի որդին: سه شنبه «^հ» Երեքշաբթի: سه صد «^հ» Երեք հարիւր: سه گوشه «^հ» Եռանկիւնի: سهیل «^հ» Հեշտ, դիւրին: سهیل جو «^հ» Ամենադիւրին միջոց ընտրող, խաղաղասէր: سه «^հ» Բաժին, շահաբաժին. նետ. (Նոգ. سهام): سهى «^հ» Երկիւղ, սարսափ: سه گين «^հ» Երկիւղալի, ահաւոր, սոսկալի: سهمناك «^հ» Ահաւոր, սոսկալի: سه مین «^հ» Վախենալ. երկնչել: سهو «^հ» Սխալանք, վրիպում. զանցառութիւն:

سیار «^հ» Սխալմամբ, անուշադրութեամբ: سیار «^հ» Դիւրութիւն: سهى «^հ» Ուղիղ, ուղղածիգ: سهيك «^հ» Մի երրորդ. երեք մէկնոց (նարդախաղի մէջ): سهيل «^հ» Կանոպէ սատղ. [Canopus]: سهيم «^հ» Բաժնեկից. համասար: سهى «^հ» Երեսուն: سیات «^հ» Մեղքեր, յանցանքներ: سیاح «^հ» Ժամապարհորդ. թափառաշրջիկ, զբօսաշրջիկ: سیاحت «^հ» Ժամապարհորդութիւն (գուարճութեան համար), ուղեւորութիւն, ուխտագնացութիւն: سیاحت کردن «^հ» Ժամապարհորդել: سیادت «^հ» Տոհմապետութիւն, իշխանութիւն. ազգականութիւն Մօհամմադի հետ: سیار «^հ» Հնձան. զարեհաց:

ա. سیار Թափառող, թափառական, վտարանդի. շրջուն:

ա. سیاره Մոլորակ. կառույց:

ա. سیاست Բաղաքականութիւն, դիւանագիտութիւն. իշխանութիւն, վարչութիւն. պատիժ, տանջանք: Կառավարել, իշխել. պատժել, տանջել:

ա. سیاسی Բաղաքական, դիւանագիտական.

ա. سیاف Սրահաղ, (կան: սուսերամարտ. դահիճ:

ա. سیاق Կարգ, կանոնաւորութիւն, կերպ. թուաբանութիւն:

ա. سیاق Թուարկութիւն (Արաբական այբուբենով), թուաբանութիւն, հաշուապահութիւն. եղանակ ձեւ, խօսակցութեան նիւթ: Խօսակցութեան միջոցին:

ա. سیال Մի տեսակ փշուտ մրգենի (acacia): Հոսանք ընթացք. հոսող [հեղեղի նման]:

ա. سیام Երեսներորդ:

ա. سیامك Մենաւոր, միայնակ. Հէօմարտի որդիները:

ա. سیاوش Բէյ Խօսքով (Կիւրոս) թագաւորի հօր անունը:

ա. سیاه 1. Սեւ: 2. Վատ, դժբախտ, ապերջանիկ: 3. Հարբած: 4. Արաբ կամ եթովպացի գերի: 5. Էսփանդիար թագաւորի ծիու անունը. Սեւանալ. վշտանալ:

ա. سیاه کردن روز Ժամանակը վատնել:

ա. سیاه کردن ورق Թուղթ կամ գիրք գրել:

ա. سیاه بخت Սեւաբախտ, ապերջանիկ:

ա. سیاه پوش Սեւազգեստ՝ սենեկապետ, արքունի թիկնապահ. ծիադարման:

ա. سیاه چشم Սեւաչեւայ. անգութ. սիրուհի:

ա. سیاه دانه (սեւահատ) Արջնդեղ:

ա. سیاه دل Սեւասիրտ, չարակամ:

ա. سیاه رو Սեւերես, մեղապարտ, խայտառակուած:

ա. سیاه روی Սեւերեսութիւն:

ա. سیاه فام Սեւաթոյր:

ա. سیاه کار Մեղաւոր:

ա. سیاه گوش Ետվազի ցեղին պատկանող մի կենդանի. լուսան:

ա. سیاه گون = Սեւագոյն:

ա. سیاه Ետութիւն, սեւուց. վանառացուցակ, ցուցակ:

ա. سیاهی Սեւութիւն, մթութիւն, սեւ ներկ, թանաք. մղձաւանջ:

ա. سیب Խնձոր. ծիու նակատի եւ պղջի մագը. ապշած: Կարծր սիրտ:

Աղամախնձոր: Գետնախնձոր:

ա. سیچیدن (սիչիդն) Պատրաստել, հանդերձել. կազմել:

ա. سیخ Ծամփուր: [դրել: Իմաստաւորել:

ա. سید Եւր, իշխան, պետ. Մօհամմադի դստեր: Փաթէմայի սերնդից սերունդ մէկը:

ա. سید سامره Մի կեղծ Սէյեդ, որ վկայական ստացած լինի Բարբալայի մօտ գտնուող Սամէրա քաղաքից, ուր այդպիսի թղթեր կեղծուած են:

ա. سير Գտոյտ, շրջագայութիւն. տեսարան, դաշտանկար:

ա. سير Եւր. կշտացած. սրխտոր. 15 մսխալ ծանրութեամբ կշիռ:

ա. سيرت Ի յոգ:

ա. سیراب Խոնաւ, ջրառատ. հիւթեղ: Ծարաւ յագեցնել:

ա. سیرت Բնատրուծին,
 Խառնուածք, յատկու-
 թիւն, նկարագր, վարք:
 ս. سیرى Կշտուծին, յա-
 ս. سیزده Ծասներեր: (գուրդ:
 ս. سیزدهم Ծասներերե-
 ս. سید Երեքհաւիւր: (ըորդ:
 ա. سيف Կուր, թուր:
 ս. سكران Սե աղուաշ-
 քանկ, խոզի բակլայ:
 ս. سيكى Գինի, քացախ
 սպիտակ զինուց:
 ս. سيگار Սիգարէթ:
 ա. سيل Լեղեղ, յորդուծին:
 ա. سيلاب Լեղեղ, յոր-
 դուծին, ուղխաջուր:
 ա. سيلان Լոսում (հեղե-
 ղի), հոսանք:
 ս. سيلانچه Խոհարար:
 ս. سيلحن Երեսուն եղա-
 նակ երաժշտութեան:
 ս. سيلی Ապտակ:
 ս. سيم Երծաթ, մետաղա-
 թել, մի տեսակ ձուկ:

ս. سيم Երրորդ:
 ս. سيماء Դէմք, կերպարանք,
 դիմագիծ:
 ա. سيماء Եջան:
 Երեսուն Ծատկապէս:
 ս. سيماب Կնիկ:
 ս. سيم اندام Ծպիտակա-
 մարմին:
 ս. سيم اندود Երծաթա-
 ս. سيم بر Ծպիտա- (ծեփ)
 կալանջ, երիտասարդ:
 ս. سيم تن Երծաթամարմին:
 ս. سيم مرغ Երեսուն թռ-
 չուններ, ներկայա-
 ցնելիս կատարելու-
 թեան ամենաբարձր
 աստիճանին համող
 երեսուն խորհրդա-
 պաշտներին:
 ս. سيم مرغ Կուսակալական
 մի թռչուն, կորճա-
 ռիւծ, Եանամէում-
 գործ է ածում հրեւ
 հայրագիրն ու դաս-
 տիարակը Չալի:
 ս. سيم سیه Կեղծ դրամ
 ճագոմ

ս. سيم كرم Երծաթագործ:
 ս. سيمه Երեսուցի:
 ա. سيميا Կախարդութիւն:
 ս. سيمين Երծաթէ, արծա-
 թապատ, զեղեցիկ,
 քնքոյշ:
 ս. سينه Կուրծք, լանջ, գոգ:
 سينه بر طاق Կնիկ Երեսուցի:
 سينه بند Լանջա-
 ական, }
 سينه يوش քանկոն:
 ս. سينه چالك Կրծապատտո,
 ախիւրն՝ տրտմած,
 վշտացած:
 ս. سينه سوز Երտակէզ:
 ս. سيني Կիսէ, մատուցարան:
 سورات سورات Կորսատ տես:
 سورت غال Կուստ, պար-
 զեւահող:
 ա. سيف Կուսերներ:
 (եզ. سيف):
 ս. سيم Երրորդ:
 ս. سيمين Երրորդ:
 ս. سيمه = Սե, դժբախտ:

ս. سيمه چرده Երեսուցի Սեւաթոյր,
 սեւամորթ:
 ս. سيمه دست Կուստ:
 ս. سيمه درون Կուստ Զարաբա-
 ս. سيمه درونی Կուստ Զա- [րոյ,
 քաղարոյութիւն:
 ս. سيمه دل Կուստ Սեւաթիւր, չա-
 քակամ:
 ս. سيمه روز Կուստ Ապաքախտ,
 տրտում:
 ս. سيمه کار Կուստ Եանցագործ,
 մուղատր, անզգամ:
 ս. سيمه كاسه Կուստ Կուստ:
 ս. سيمه مو Կուստ Սեւամազ:
 ս. سيمه نامه Կուստ Սե զիրք
 արձանագրութիւն
 մէկի չարագործու-
 թիւնների:
 ս. سيمى Կուստ Սեւութիւն:
 ս. سيميس Կուստ Զիւսան:

ش

Արաբա—պարսկական
 ալբուբենի 16-րդ տա-
 րը, որը թուարկութեան
 մէջ ներկայացնում է 300:
 1. (դերանուանական վեր-
 ջաճանց). Նրա, դրա:
 2. (կրճատուած
 ձևեր) Ռըախ:
 3. Պաղլեղ (alum):
 4. (անել, չափա-
 հաս դառնալ) Նրիտաւարդ:
 5. (شبان եւ شهاب)
 6. (شادباش) կեցցե՛ս:
 7. (شاد) թագաւոր
 եւ որդի). Պարսից
 Շապուր թագաւորը:
 8. (شاپور ذوالکف)
 Շապուր Բ. (310-379
 Ք. յ.), որ իր արաբ
 զերիների ուսուկրնե-
 րը խախտած լինելու
 պատճառով՝ ստա-
 ցել է «ուսերի տէր»
 տիտղոսը:

1. Շախ, ճիւղ, ուս:
 2. Եղջիւր:
 3. Եղջիւրէ
 զինու զաւարթ:
 4. Մուշկ:
 5. Եղջերուի
 եղջիւր. կեղծ խօս տու մ:
 6. Ծիւղ ճիւղ.
 7. Պարսից զանազանակերպ:
 8. Եղջիւր
 զարնել:
 9. Ծիւղ ճիւղ.
 10. Պարսից զանազանակերպ:
 11. Զապարտ:
 12. Ուտիկ:
 13. Ծիւղաւոր, եղ-
 ջիւրաւոր. կաւատ.
 14. Ինքնահասան:
 15. Ծիւղախիտ:
 16. (شاهخورد) շնոց (աղիւսի):
 17. Ծիւղ:
 18. Շատ. ուրախ,
 զուարթ. զինի:
 19. Երդաջուր:
 20. ՇաճԱբ

Թարժ, դալար. խոնաւ.
 զուարթ:
 1. Շաճան.
 2. Ուրախ եղիւր,
 կեցցե՛ս:
 3. Շատակեր,
 շատ խմող:
 4. Երջա-
 նիկ:
 5. Պարող աղ-
 ջիկ.
 6. Պոռնիկ.
 7. Շատր-
 ուան.
 8. Մեծ սիւղոց.
 9. Մեծ վարագոյր:
 10. Զիւ, դարաւանդ
 տանիքի:
 11. Բակ
 լուսնի.
 12. Եղանակ
 երաժշտութեան:
 13. Թրախամիտ, ու-
 րախ. բերկրալի:
 14. Մահճեղէն.
 15. Մահճեղէն.
 16. Ներքնակ ընելու համար:
 17. Չուարթ,
 18. Գնձալից:
 19. Ուրախութիւն,
 20. Գնձութիւն:
 21. Ուրախ:
 22. Արիւնքար.
 23. Կարմրաքար. յասպիս
 եղնզնութարային:
 24. Ուրախութիւն,

խրախութիւն. հարսանիք:
 1. Ուրախա-
 բեր:
 2. Ուրախանալ:
 3. Արտակարգ, անկա-
 նոն. եզակի:
 4. 1. Մի տեսակ մար-
 մաշ, որից քոյ եւ լապ-
 տեր են պատրաստում:
 2. Զրկէժ:
 3. Երծանք:
 4. Թարախում:
 5. Թութակի նման խօսող
 մի թռչուն:
 6. Թմող. բելա:
 7. Մեկնիչ, բացա-
 ռի:
 8. Օրէնքի (տրիչ:
 մեկնող. օրէնսդիր.
 արքունի ճանապարհ):
 9. Ժազող եւ փայ-
 լող (արեգակ). արե-
 լեւան կողմ:
 10. Բաղքաճայն եւ
 սեւագոյն մի թռչուն
 [ըստ ոմանց նման
 սոխակի]:
 11. Բարձրաճայն
 հոսել. խոխոջել, կաթ-
 կթել. միզել:

4. شاش 𐭪𐭫𐭮𐭥 | Մէզ:
 𐭪𐭫𐭮𐭥 | 𐭪𐭫𐭮𐭥
 4. شاشدان 𐭪𐭫𐭮𐭥 Միգարան:
 4. شاشیدن 𐭪𐭫𐭮𐭥 Միգել:
 1. شاطر 𐭪𐭫𐭮𐭥 1. Խորամանկ,
 շարամիտ: 2. Գող, աւա-
 զակ: 3. Իր ազգական-
 ներին նեղացնող: 4.
 Սուրհանդակ, հետեւակ:
 4. شاعر 𐭪𐭫𐭮𐭥 Բանաստեղծ, քեր-
 թող: (Յոգ. 1. شعر):
 4. شاعرانه 𐭪𐭫𐭮𐭥 Բերթողա-
 ւ:
 4. شاعری 𐭪𐭫𐭮𐭥 Բանաս- (կան:
 տեղծութիւն, քերթո-
 ղութիւն, չափազան-
 ցութիւն:
 4. شاعل 𐭪𐭫𐭮𐭥 Բոցավառ:
 4. شاعل 𐭪𐭫𐭮𐭥 Զբաղուած, ու-
 շաղիր, մտաղիր:
 4. شافع 𐭪𐭫𐭮𐭥 Միջնորդ, զա-
 րեխօս:
 4. شافعی 𐭪𐭫𐭮𐭥 Մանկական
 կրօնի չորս զլխաւոր
 սղանդներէ մէկի պետը:
 4. شافی 𐭪𐭫𐭮𐭥 Բուժիչ բացա յա յտ:
 4. شافی 𐭪𐭫𐭮𐭥 Բաց-
 արար:

4. شاق 𐭪𐭫𐭮𐭥 Իժուարին, տաժա-
 նակիր, զգուցուցիչ:
 4. شاقل 𐭪𐭫𐭮𐭥 Ծրամալար:
 4. شاکر 𐭪𐭫𐭮𐭥 Ծնորհակալ, շնոր-
 հապարտ, գովաբանող:
 4. شاکي 𐭪𐭫𐭮𐭥 Գանգատող, պար-
 սաւող, խժբժող, զինուած:
 4. شاکرد 𐭪𐭫𐭮𐭥 = Աշակերտ:
 4. شاکردبیشه 𐭪𐭫𐭮𐭥 Սպա-
 սաւոր, շքաղիր:
 4. شاکردی 𐭪𐭫𐭮𐭥 Աշակերտու-
 ւ:
 4. شال 𐭪𐭫𐭮𐭥 = Ծալ, ցփիս: (Թիւն:
 4. شال 𐭪𐭫𐭮𐭥 Բաշմիրի
 4. شالوده 𐭪𐭫𐭮𐭥 Հիւք: (շալ:
 4. شام 𐭪𐭫𐭮𐭥 Երեկոյ, ընթրիք:
 4. شام 𐭪𐭫𐭮𐭥 Դամասկոս:
 4. شام 𐭪𐭫𐭮𐭥 Դժբախտութիւն քե-
 ւ:
 4. شامت 𐭪𐭫𐭮𐭥 Զա- (բող:
 խորդութիւն, դժբախ-
 տութիւն:
 4. شامخ 𐭪𐭫𐭮𐭥 Հոտտակիք,
 հոտառութիւն:
 4. شامخ 𐭪𐭫𐭮𐭥 Բարձր, բար-
 ծրաբերձ:

4. شامگاه 𐭪𐭫𐭮𐭥 Երեկոյեան
 (ծովընթաց):
 4. شامل 𐭪𐭫𐭮𐭥 Բովանդակող,
 պարփակող, ընդգրկող,
 ըմբոնող:
 4. شامه 𐭪𐭫𐭮𐭥 Ծես:
 4. شامه 𐭪𐭫𐭮𐭥 Զող, տէր:
 4. شامی 𐭪𐭫𐭮𐭥 Երեկոյեան, ընթրիք:
 4. شامی 𐭪𐭫𐭮𐭥 Ատորի:
 4. شاهيانه 𐭪𐭫𐭮𐭥 Ամպնովանի,
 հովանոց, տաղաւար:
 4. شان 𐭪𐭫𐭮𐭥 1. Փեթակ: 2. Առեղ-
 ծուած, հանելուկ: 3. Սան-
 տրիք (شانده-ի հրամ.)
 4. Իբրեւ վերջածանց
 նշանակում է նրանց:
 4. شان 𐭪𐭫𐭮𐭥 Գատի, արժա-
 նապատութիւն, վիճակ,
 աստիճան:
 4. شان 𐭪𐭫𐭮𐭥 Բարձրաս-
 տիճան, գերապատիւ:
 4. شاندن 𐭪𐭫𐭮𐭥 Սանտրել:
 4. شانزده 𐭪𐭫𐭮𐭥 Տասն եւ վեց:
 4. شانزدهم 𐭪𐭫𐭮𐭥 Տասն եւ վե-
 ցերորդ:
 4. شانه 𐭪𐭫𐭮𐭥 Սանտր, ուսուկր:

4. شاه تير 𐭪𐭫𐭮𐭥 մեղրախորիսխ, հե-
 ծանոց: (ման:
 4. شاه دان 𐭪𐭫𐭮𐭥 Սանտրի ա-
 4. شاه سر 𐭪𐭫𐭮𐭥 Յուպուս:
 4. شانی 𐭪𐭫𐭮𐭥 Ատող, շարակամ:
 4. شانیدن 𐭪𐭫𐭮𐭥 Սանտրել:
 4. شاه 𐭪𐭫𐭮𐭥 1. Թագաւոր, ար-
 քայ, վեհապետ: 2. Փե-
 սայ: 3. Արմատ, ծա-
 գում: 4. Ծատրակ
 խաղի թագաւորը:
 5. Մեծ, ընտիր:
 4. شاه اسپرم 𐭪𐭫𐭮𐭥 = Ծա-
 հաս-
 պրամ (ոէհան):
 4. شاهانه 𐭪𐭫𐭮𐭥 Արքայական,
 շքեղ:
 4. شاه باز 𐭪𐭫𐭮𐭥 Մեծ բազէ:
 4. شاه بلوط 𐭪𐭫𐭮𐭥 (Բլուտ) Արքայակաղին,
 շազանակ:
 4. شاه بوی 𐭪𐭫𐭮𐭥 Անուշահոտու-
 թիւն յամպարի կամ
 մշկի:
 4. شاه پستند 𐭪𐭫𐭮𐭥 Աղանիճ
 (vervain):
 4. شاه تير 𐭪𐭫𐭮𐭥 Մեծ գերան:

պաղղեղ:
 ա. شباب Զատանեկութիւն,
 երիտասարդութիւն:
 عنوان شباب Ժաղիկ հասակ:
 Գիշերէ գիշեր:
 Ատրական փե-
 տրուար ամիսը:
 شبا كه Ծանցկէն, վան-
 դակահիւսք. ջղահիւսք.
 ուղկան:
 شبان Զղջիկ. գիշեր:
 Զովիւ:
 شان وادی این Երջանիկ հով-
 տի հովիւր, այսինքն՝
 Մովսէս:
 شبانروز Գիշեր եւ ցե-
 րեկ. անընդհատ:
 شبانگاه Երեկոյեան,
 գիշերային պահ.
 փարախ:
 شبانه Գիշերային. նա-
 խորդ գիշերուայ մնա-
 ցած հաց կամ գինի.
 պահապան յատկա-
 պէս ոչխարների հօտի.
 شبانروز Գիշեր եւ
 ցերեկ (24 ժամ):

شبانى Զովութիւն:
 شب آوا Գիշերագոչ:
 شباهت Եման
 شب آهنگ Լուսու-
 եան աստղը. սոխակ:
 شب پرك Զղջիկ:
 شب پره }
 شب پره } Զղջիկ:
 شبت Կամիթ:
 شب چراغ Կայծոռիկ-
 յակինթ:
 شب خانه Ենջարան,
 կանանոց:
 شبخون Գիշերային
 յարձակում:
 شب خيز Գոշերային ար-
 թնացող կամ հսկող:
 شبدر Լոռոյա, երեք-
 տերեւուկ:
 شبر Թիգ:
 شبر Բոց:
 شبرنگ Կթազին.
 սեւաթոյր (ծի). ածու-
 խի նման վառող մի
 տեսակ սեւ քար:
 شبرو Գիշերագնաց. գող:

شهبان Լնկողին,
 ննջարան. առազաստ
 հարսի. գիշերային ա-
 ղօթարան:
 شيع Լիութիւն, յագե-
 ցողութիւն:
 شيق Ծովանք:
 شيق Ծովոտ:
 شب كور Լիօտատես.
 կարճատես գիշեր ժամանակ:
 شبكه شباه Ծիւս
 شب گاه Գիշերային
 ժամանակ. ոչխար-
 ների գիշերուայ փարախ:
 شب كرد Գիշերահսկիչ:
 شبگون Եսեազոյն.
 հրակն:
 شب گیر 1. Գիշերագնաց:
 2. Անքուն գիշեր անց-
 կացնող: Գիշերային
 յարձակում: 4. Սո-
 խակ: 5. Առաւօտեան պահ:
 شبنم Ծօղ, շաղ:
 شبو (գիշերաբոյր) Ծահ-
 պրակ:
 شبویت Երիտասար-
 Ապակեայ (ղութիւն):
 شبه Լնկողին:

شهبان Լնկողին, մի
 տեսակ սեւ քար:
 شبه Եման.
 شبه Եմանութիւն:
 شبه Կասկածներ:
 شبه جزيره Թերա-
 կղզի:
 شبه Կասկած,
 երկբայու-
 թիւն. մութ
 կէտ, կնճոռութիւն.
 նմանութիւն:
 شبه دفعه شبه کردن Կասկած փարատել:
 شبه هنگام Գիշերային
 պահ կամ ժամանակ:
 شب يار Կի բնաբեր
 դեղախիւս:
 شبينه Գիշերային. նա-
 խորդ գիշերուայ մնա-
 ցած կերակուր:
 شبينه Եման, նմանող.
 պատկեր, նմանողութիւն:
 شيش Բջիլ:
 شتا Զմեռ:
 شتاب Ծտապ, ճեպ.
 արագութիւն. շտապում:
 شتابان Երկր շտապող.
 անապարանօք:

Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Շտա-
 պեցնելի
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Տեղա-
 տարափ քամի եւ
 անձրեւի:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն անա-
 պարանք:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Շտապող:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Շտապ. շտապաւ:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն } = Շտա-
 շտաբանիտն շտաբանիտն } պել, փու-
 թալ:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Շտապած:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Կոճ, կրունկ.
 քուէ (նարտի):
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Ուղտ:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Ուղտ,
 քակոր:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Ուղտապան:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Երկասպաստ
 ուղտ:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Արեւածաղիկ:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Ուղտափուշ:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Ուղտաքարոյ.
 յիսակալ:

Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Ուղտափուշ,
 յիսակալ. երկչոտ:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Մի տե-
 սակ արջասպ:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Ուղտի
 վրայ հեծած:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Փա-
 լանգ. ընծուղտ:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Ջայլամ:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Ուղտի վրայ
 տարուած առանցա-
 տը հրացան:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Ճատրակ:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Վէճ, բանակոհ.
 հարստահարութիւն:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Անարգանք, պար-
 սաւանք, հայր յանք:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Տարբեր, զանա-
 զան, ուրոյն, քաժան.
 սիտուած:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Քաջ, անվեհեր,
 յանդուգն:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Քաջութիւն,
 անվեհերութիւն,
 արիութիւն:
 Կ. շտաբանիտն շտաբանիտն Ժատ:
 (اشجار. Երգ):

Կ. շոյ Վիշտ, տառապանք,
 կակիծ:
 Կ. շոյ Քաջ, անվեհեր:
 Կ. շոյ Քաջաբար:
 Կ. շոյ Կծծի. ազարութիւն:
 Կ. շոյ Գիրութիւն, նարպ.
 խիւս:
 Կ. շոյ Թշնամութիւն,
 ստեղծութիւն:
 Կ. շոյ Ոստիկանու-
 թիւն:
 Կ. շոյ Ոստիկանա- (թիւն
 պետ. կուսակալ. ներ-
 կայացուցիչ:
 Կ. շոյ Անճն, անհատ,
 անճնատրութիւն:
 (اشخاص):
 Կ. շոյ Մի անճ. անճ-
 նական:
 Կ. շոյ Անճամբ:
 Կ. շոյ Անճնականու-
 թիւն, անհատակա-
 նութիւն, ինքնութիւն:
 Կ. շոյ Հերկած գետին պա-
 տրաստ սերմնացանու-
 թեան համար:
 Կ. շոյ շոյ } Հերկել:
 Կ. շոյ շոյ }

Կ. շոյ Սայթաքել:
 Կ. շոյ Անճնեայ, խո-
 շոր, տէր, պետ:
 Կ. շոյ (քաջ) Էր,
 եղաւ, մեկնեց, մեռաւ:
 Կ. շոյ Երթեկեկել, յանախել:
 Կ. շոյ Հաստատում, ու-
 ժեղացում, վաւերա-
 ցում, շեշտում:
 Կ. շոյ Թիստ, սաստիկ,
 ուժգին:
 Կ. շոյ Զախորդութիւն-
 ներ. խստութիւններ:
 Կ. շոյ Թստութիւն, սաստ-
 կութիւն, դժուարութիւն,
 ծախորդութիւն:
 Կ. շոյ Երթեկեկել, Ստապանութիւն, սաստ-
 կութիւն, դժուարութիւն,
 ծախորդութիւն:
 Կ. շոյ Մեկնածներ,
 եղածներ. նախկին
 ժամանակների մար-
 Կ. շոյ Լինել, դառ- (դիկ
 նալ. զնալ. փոխադրել.
 ջնջել:
 Կ. շոյ Իրարից
 զատուել:
 Կ. շոյ Մտնել:
 Կ. շոյ Բացուել.
 վերադառնալ:

մաստուածութիւն
 ա. شركا Ընկերներ, բա-
 ժանորդներ (Եզ. شريك):
 ա. شرکت Ընկերութիւն,
 ընկերակցութիւն:
 Ընկերային, ընդհանուր:
 ա. شوم Ամօթ, ամօթխա-
 ծութիւն, [ցնել:
 ա. شرمائیدن Ամաչե-
 ա. شرم زده } Ամաչ-
 شرم سار } կոտ, ամ-
 օթխած, ամօթա հար
 ա. شرمساری Ամօթխա-
 ծութիւն:
 ա. شرمگين } Ամօթխած,
 شرمناك } ամօթխում
 شرمنده }
 ա. شرميدن Ամաչել:
 ա. شرنك Թոյն:
 ա. شوح Լուսաքանու-
 թիւններ, մեկնաքա-
 նութիւններ: (Եզ. شرح):
 ա. شرور Զար մարդիկ:
 ա. شروط Պայմաններ:

ղաշնադրութիւններ:
 (Եզ. شرط):
 ա. شروع Իկիզբ:
 Սկսել:
 ա. شروع کردن Սկսել:
 ա. شروع Ելաործակ, ազատու-
 թիւն, որկրամ ոլութիւն:
 ա. شروع Ելազ, որկրամ ոլ:
 ա. شريان Ենչերակ:
 ա. شريدن = Եռել, հոսել:
 ա. شرب Զար, ապիրատ,
 չարաքարոյ, անզգամ:
 (Եզ. اشار):
 ա. شريط Բեռնակիր անա-
 սունի բերը կապելու
 պարան:
 ա. شريعت օրէնք, արդա-
 րութիւն, ուղիղ ճա-
 նապարհ. Մօհամ-
 մադի յաւելուածա-
 կան օրէնքները:
 ա. شريف Ազնի, անուա-
 նի. սուրբ. Մօհամ-
 մադի յաջորդների
 տիտղոսը:
 ա. شريف و وضع Ազ-
 նուական ու ոամիկ:
 ա. شريف مزاج Գատ-
 ուական խառնուածք
 (տրամադրութիւն):

ա. شريك Ընկեր, ընկերա-
 կից. մեղսակից:
 (Եզ. شرك)
 ա. شست 1. Բոյթ, բուծա-
 նոց: 2. Կարթ. 3. Աղեղ:
 4. Նշտրակ: 5. Որոգայթ:
 6. Վաթսուն:
 ա. شست Լուաց, լուացում:
 ա. شست Եշանառութիւն, նիստ:
 ա. شستگي Լուացում:
 ա. شستن Լուանալ:
 Զեռը
 Լուանալ, ձեռը վերցնել:
 ա. شستگاه Լուացարան:
 ա. شست و شو Լուացում
 ու մաքրում:
 ա. شسته Լուացած, մաքր-
 ուած, սրբուած:
 ա. شش Վեց:
 ա. شش Թոր:
 ա. شش يا Բեցոտանի սո-
 դուն կամ միջատ:
 ա. شش پر Լախտ (վեց
 շերտեան), [թակ:
 ա. شش تار Բեցալար ջու-
 ա. شش جھتي Բեցկողմանի:
 ա. شش در Թորանարդ. քուէ:

ճատրակի տախտակ.
 դժուարին կէտ նարտի
 խաղում:
 ա. شش سو Բեցկողմանի
 (աջ եւ ահեակ, յառաջ
 եւ յետ, վեր եւ վայր):
 ա. شش صد Բեց հարիւր:
 ա. ششك Եշի բիծ:
 ա. شش گوشه Բեցանկիւնի:
 ա. شش شمش Բեցերորդ:
 ա. ششك Բաթսուն:
 ա. ششك Բաթսուներորդ:
 ա. شط Գետափ, որ եւ է
 մեծ գետ, Տիգրիս:
 ա. شطاح Գազնոտ, լիտի,
 անպատկառ:
 ա. شطرنج Ծատրակ,
 սատրինջ:
 ա. شعاع Եշան, նշանակ.
 եղանակ. ճէս, սովոր-
 ութիւն, ներքնազգեստ:
 ա. شعاع شعاری Սովորական:
 ա. شعاع Լոյս, փայլ,
 պայծառութիւն. ճա-
 ոագայթ արեւ:
 ա. شعاع مجهول Ծա-
 ոագայթ:

ա. شعائر Զաններ, պաշ-
 տամունքներ (Եգ. شعائر)
 ա. شعب Զեղ, ժողովուրդ:
 Զեղ Կիրճ, հեղեղատ:
 Զեղ Ծիղեր, ճիղա-
 տրումներ:
 ա. شعبان Լրաբացաց
 Տրդ ամիսը:
 ա. شعبه Ժառի ճիղ, ճիւ-
 դատրում. ցեղային
 քաժանում:
 ա. شعبده Զեղնածութիւն,
 անապարարութիւն:
 ա. شعبده باز Զեղնածու-
 ճիւն:
 ա. شعر Մագ,
 Ոտանաւոր, բերթ-
 ուած, բանաստեղծու-
 թիւն. ոտանաւորի տող:
 ա. شعراء Բանաստեղծ-
 ներ. (Եգ. شاعر)
 ա. شعری Ենաստղ,
 Բանաստեղծական,
 բերթողական:
 ա. شعشعه Պայծատութիւն,
 լուսափայլութիւն:
 ա. شعف Զնծութիւն:
 ա. شعله Բոց, հուր, փալ-
 փլունութիւն.

ա. شعور Խելք, խելամտու-
 թիւն, հասկացողութիւն:
 ա. شعيا Եսայի Մարգարէ:
 ա. شعير Գարի:
 ա. شخ Ծիղ. եղջիւր:
 ա. شغار Իշղար. ոզնի:
 Զիւր, աղմուկ:
 ա. شغال Ենագայլ:
 ա. شعب Զեղ. Զեղ Լիւմուկ,
 ժիւր. ողբ:
 ա. شغل Զբաղմունք. պա-
 րապմունք. զբօսանք.
 պաշտօն. (Եգ. اشغال)
 ա. شفاء Դարման, դեղ, բու-
 ժում. ապաքինում:
 Բուժա-
 րան:
 Զաբախش Զաբախ:
 ա. شفاعت Բարեխօսու-
 թիւն, միջնորդութիւն,
 լանձնարարութիւն:
 Բա-
 րեխօս, միջնորդ:
 ա. شفاه Գայծառ. քա-
 ցայալտ. թափանցիկ:
 ա. شفافی Գայծառու-
 թիւն. թափանցիկութիւն.

ա. شفاهی Բերանացի, քա-
 նաւոր:
 Բանաւոր:
 ա. شفة Եւրթ. դրուատիր:
 Պա-
 հեցողի շուրթ (թոյլ
 եւ չորացած)
 ա. شقالو Մի տեսակ
 դեղծ:
 ա. شفتن Խելազարուել:
 ա. شفق Լրշալոյս, վեր-
 ջալոյս. արգահատում,
 կարեկցում:
 ա. شفقت Գթութիւն, կա-
 րեկցութիւն, գորով,
 ցաւակցութիւն. շնորհ:
 ա. شفاك Զնացած եւ մաշ-
 ուած իր:
 Զգէտ, տխմար:
 ա. شفيع Միջնորդ, քարե-
 խօս. նախազնման ի-
 րաւունք ունեցող, մեր-
 ծակցութեան կամ ըն-
 կերակցութեան հի-
 ման վրայ:
 ա. شفيق Ողորմած, քա-
 րեզօթ, գորովալիր:
 ա. شق Ծեղք, ճեղքում,

ցրում, քաժանում:
 Կողմ, դասաւո-
 րութիւն. տեսակ, դար-
 ծուածք. նեղութիւն:
 این کار دوشق دارد
 Այս խնդիրն երկու
 ճիղատրում ունի:
 ա. شقا Կապարծ:
 ա. شقاقل Կայրի ստեպղին:
 ա. شقاوت Թշուառութիւն.
 շրտորութիւն. խայ-
 տատակութիւն. լըր-
 քութիւն:
 ա. شقايق Ծեղքեր. համա-
 մայր քոյրեր. կակաչ:
 ա. شقدار Զակակրանք
 դժուար, կնճոտ:
 ա. شقوق Ծեղքեր:
 (Եգ. شق)
 ա. شقه Ծեղքում երկու մա-
 սերի (մի տեսակ մահ-
 ուան պատիժ):
 Արքայական հրա-
 մանագիր. նամակ:
 ա. شقی Խեղճ, թշուառ,
 ողորմելի. լիրք, լսիրչ:
 ա. شقیق Ծեղքուած. հա-
 մամայր եղբայր:
 ա. شقیقه Զամաքոյր. ճեղք.

րունք. կէս զլիս ցաւ.
 ա. شك Կասկած. տարա-
 կոյս, երկբայութիւն,
 վարանում:
 شك نمودن Կաս-
 կածել, երկբայել
 ۱. شكار Երս, կողոպուտ.
 شكار باز Երսասէր,
 որսորդ:
 شكارچی Երսարդ.
 ۲. شكارى Երսորդական.
 որսորդ. որս
 شكارى Երսորդական շուն, քարակ:
 ۳. شكاريدن Երսալ:
 ۴. شكاف Երսֆ Ընդր, ճեղքուած.
 քարայր. մետաքսի
 կարժ. ճեղքող:
 ۵. شكافتگی Երսֆէլէ Բեկում ճեղ-
 քուածք. (տանել)
 ۶. شكافتن Երսֆէլէ Ընդրել, պա-
 ۷. شكافه Երսֆէլէ Ընդրուած:
 ۸. شكاليدن Երսալ Երսալ
 պատրել:
 ա. شكایت Գանգատ, բու-
 شكایت کردن [ղոր,
 Գանգատել, քողարել:

۱. شكر Բար. փառաբանու-
 թիւն, զոհութիւն, զո-
 հաբանութիւն. շնորհ,
 վարձա նատուցում.
 երախտագիտութիւն:
 ۲. شکر Իզանդամ. զուգա-
 տրութիւն:
 ۳. شکر = Երար. անոյշ
 Խօսք. սիրունու շուրթ:
 شکر در شیر کردن Երարձակել, խաբել:
 ۴. شکر آمیز Երարա-
 խառն:
 ա. شكران Երախտագի-
 տութիւն. շնորհակա-
 լու. երախտագէտ:
 ա. ۴. شكرانه Երախտա-
 գիտութիւն. բողո-
 քարկոսի կողմից մի
 վնար երբ դատն իր
 օգտին է վճում:
 ۵. شکر بار Բաղդրատե-
 դաց, մեղրածորան:
 ۶. شکر خای Երար
 ծամող:
 ۷. شکر خند Բաղ-
 ցրածի-
 ծաղ,
 զիղածիծաղ. շնորհա-
 լի. զճայելի:

۱. شکر خوار Երարակեր:
 ۲. شکر دان Երարա.
 ۳. شکر ديدن Եր- (ման:
 ۴. شکر دین ۱. Բաղդրա.
 Խօս, մեղրածորան.
 ۲. Բնասի կողմից
 հարսին ողարկուած
 ընծայ: 3. Ուրախու-
 թեան արտասուք:
 4. Սիրունու շուրթ:
 ۵. شکرستان Երարե-
 դէզնի տնկատան.
 շաքարի գտարան:
 ۶. شکر فروش Երարա-
 րալանատ. սիրունի:
 ۷. شکر فشان Երարա-
 սփիտ:
 ۸. شکر قمش Երարա-
 րեղէգ:
 ۹. شکر قند Երարալանաշաքար:
 ա. ۴. شکر گزار Երախտա-
 գէտ, շնորհակալ:
 ա. ۴. شکر گزاری Երախ-
 տագիտութիւն, շնոր-
 հակարտութիւն:
 ۱۰. شکر لیب Բաղդրաշուրթ:

սիրունի:
 ۱. شکرین Երարէ:
 ۲. شکست 1. Կոտրեց. 2.
 Բեկում: 3. Պարտու-
 թիւն, վնաս: 4. Աժօթ,
 պարկեշտութիւն. 5.
 Հակակրութիւն. 6. Կո-
 տրուած:
 شکست خوردن Երար-
 տուել, յաղթուել:
 شکست دادن Երար-
 (թել) شکست فاحش
 Խախտուակ պար-
 տութիւն:
 ۳. شکست پذیر Երար-
 րաբել:
 ۴. شکستگی Բեկում. տըլ-
 րութիւն, տկարու-
 թիւն. պարտութիւն:
 ۵. شکستن Կոտրել. յաղ-
 թել. տանջել. խան-
 գարել:
 ۶. شکسته Կոտրած, պար-
 տուած. տկար. վիրա-
 տրուած. պարսկական
 աստու կամ բեկում
 Ընդազրրու:
 شکسته بال Թիւս-
 կոտոր. մեղամաղծու:
 شکسته بند Բեկա-
 րոյթ:

բաղճանք, ցանկութիւն,
 եռանդ:
 Զաճոյք, Զաճոյք,
 եռանդ:
 ա. شوك Զոյք, եկրան:
 պ. شوك Զուկայ:
 ա. شوكت Զուք. շքեղու-
 թիւն, պերճութիւն, փա-
 րաստութիւն. կարիճի
 խայթ:
 պ. شوكران Ծոխիկ (hemlock):
 պ. شولوق (شلق) Աղմուկ
 խառնաշփոթութիւն:
 պ. شوليدن Յնդուել:
 պ. شوليدنه Յնդուած. գով:
 ա. شوم Զարաքաստիկ. ա-
 զան, կծծի:
 Դժբախտութիւն.
 ազանութիւն:
 պ. شومين Ծովին, սպա-
 ա. شونات Պա. (նախ:
 տիւններ, արժանապատ-
 ւութիւններ: (Յգ. شون):
 պ. شوه Պատնառ. առար-
 կայ. աղատ:
 պ. شوه Զուք. Ամուսին, այր:

Մար-
 դու տալ:
 Ամուս-
 նանալ:
 պ. شوهير Դիտողութիւն:
 պ. شوى (شستن-ի հրամ.)
 Լուս. լուսցում. ա-
 մուսին:
 Զուք. Զուքայ, սոսինձ:
 պ. شويانيدن Լուանալ
 տալ:
 պ. شويت Զիւլիւ } Սամիթ:
 Զիւլիւ }
 Զիւլիւ }
 պ. شويدين Լուանալ:
 պ. شوه Թագաւոր. մեծ, ազնիւ:
 պ. شها Ռվ թագաւոր:
 ա. شهاب Զուք. Զուք. Զուք:
 ա. شهادت Զուք. Զուք. Վկայութիւն.
 նահատակութիւն. մահ-
 մեղական կրօնի
 դաւանանքը. «չը կայ
 Աստուած բացի Աս-
 տուծուց, եւ մօհամ-
 մադը Նրա առա-
 քեալն է»:
 Զուք. Զուք. Զուք. Զուք.
 Վկայութիւն տալ:
 Զուք. Զուք. Զուք. Զուք. Վկա-
 յազիր:

ա. شہادت Զուք. Զուք. Զուք. Զուք.
 Զուք. Զուք. Զուք. Զուք.
 ա. شہب Զուք. Մոխրագոյն:
 պ. شهباز Զուք. Արքայաբազ.
 ազնիւ մարդ:
 պ. شہيد Զուք. Զորապետ:
 պ. شہيت Զուք. Զազալի վեր-
 ջին երկու տողը:
 պ. شہير Զուք. Թեւի ամենաեր-
 կար փետուրը:
 ա. شہترج Զուք. Ծահթառակ,
 անծխոտ:
 պ. شہتوت Զուք. Սել թուլթ:
 ա. شہد Զուք. Մեղր. մեղրախո-
 ըրիսի. վկաներ (Յգ. شاه):
 ա. شہدا Զուք. Նահատակներ.
 (Յգ. شہد):
 ա. պ. شہد آب Զուք. Մեղրաջուր:
 պ. شہدانه Զուք. Կանեփհատ.
 համրիչի ամենամեծ
 հատիկը:
 պ. شہديوار Զուք. Պալատի բար-
 ձր շրջապարիսպը:
 պ. شهر Զուք. Զաղար:
 ա. شهر Զուք. Նոչակում. լուսին:

լուսնական ամիս:
 Զաղարի
 Զաղարի
 Վեր-
 դուր. սիրունի:
 պ. شهره Զուք. Արքունի ճանա-
 պարն:
 պ. شهريند Զուք. Զաղարի պա-
 ըրիսպներ: քանտ:
 պ. شهريناه Զուք. Զաղարի
 շրջապարիսպներ
 կամ ամրութիւններ:
 ա. شهره Զուք. Զաղար.
 հոչակ. տարածա յնութիւն:
 պ. شهردار Զուք. Որսորդ, թըրչ-
 պ. شهرستان Զուք. Ամրա-
 (նորա-
 ցրած մի մեծ քաղաք:
 պ. شهرمند Զուք. Ազան:
 պ. شهر و Զուք. Կաշէ դրամ.
 որ մի բոնակալ թա-
 գաւոր շրջանառութեան
 մէջ դրեց իր երկրում:
 պ. شهرى Զուք. Զաղարացի:
 պ. شهریار Զուք. (քաղարի բա-
 ընկամ). Թագաւոր,
 ինքնակալ:
 պ. شهریارى Զուք. Արքայական:
 պ. شهر نور Զուք. Պարսկական
 Տ-րդ ամիսը:

Փարհադի սիրունու ա-
նունը:
 1. شیرین زبان *Քաղ-
ցրալեզու:*
 2. شیرین گفتار *Քաղ-
ցրախոս, քաղցրաբան:*
 3. شیرین گوار *Դիրա-
մարու*
 4. شیرین لب *Քաղցրա-
շուրթն, քաղցրաբար-*
 5. شیرینی *Քացրու- (բառ-
թիւն, քաղցրաւենիք:*
 6. شيشاك *Միամետայ*
 7. شيشك *զսուն:*
 8. شیشه *= Ծիշ, բաժակ, ա-
պակի, յուրան, հայելի:*
 9. شیشه گر *Ապակեգործ:*
 10. شیشه گر خانه *Ապա-
կեգործարան:*
 11. شیطان *(شیطان یا شیطان-
բեگ). Սատանայ:*
 12. شیطانى *(شیاطین): Սատանա-
յական:*
 13. شیعه *Շիա. Մահմեդա-
կան երկու խոշոր ա-
ղանդներից մէկը, որ*

հետևում է Ալիին
 եւ նրա սերունդներին:
 1. شیفتن *Խելացնորուել
սիրուց:*
 2. شیفته *Խելացնորուած,
սիրահարուած:*
 3. شیل *Չկնորութիւն:
(شيلات. Ծոգ):*
 4. شیلان *= Սեղան, թագա-
ւորական սեղան կամ
խնջոյք:*
 5. شيمه *Բնութիւն, բնատու-
րութիւն:*
 6. شیو *Չատիվայր, հիմք,
ներքեւ:*
 7. شیوا *Պերճախօս:*
 8. شیوخ *Շէյխեր, հասա-
կաւոր մարդիկ,
(شيخ. Եգ):*
 9. شیوع *Հրատարակում,
հրատարակութիւն:*
 10. شیون *= Շիւան, ողբ, կոծ,
վայնասուն:*
 11. شیوه *1. Հնարք: 2. Սովոր-
ոյթ, սովորութիւն:
3. Պէրանք, սիրային
հայեացք: 4. Վայել-*

շութիւն, զեղեցկութիւն:
 5. Արհեստ:
 6. شیوه گر *Նագարար:*
 7. شیوه گری *Նագարա-*

ص

1. ص *Արաբա—պարսկա-
կան այբուբենի 17-րդ
տառը, որ թուարկու-
թեան մէջ ներկայաց-
նում է 90:*
 2. صابر *Համբերող, համ-
բերատար:*
 3. صابون *Սապոն, օճառ:*
 4. صاحب *Տէր, բնկեր, բա-
րեկամ, պարոն:
(صاحب. Ծոգ):*
 5. صاحب دل *Բարեկաշտ
եւ երկխղիւծ մարդ:*
 6. صاحب قران *Մուր-
բակների բարեբա-
տիկ կցորդութեան
տէր, մի տիտղոս որ
տրում է քառասուն
տարի թագաւորող
մի արքայի:*

նութիւն, պէրասի-
րութիւն:
 8. شیبه *Խիւնջիւն
[ծիու]:*
 9. صاحب کمال *Կատա-
րեալ, զերբնտիր:*
 10. صاحب منصب *Չին-
ւորական պաշտօնեայ:*
 11. صاحب نظر *Կորո-
վամիտ:*
 12. صاحبه *Տիկին:*
 13. صادر *Ժազող, բղխող,
յատաջացող:
Ժազել, յատաջ գալ, դուրս
ելնել. (հրաման եւ այլն):*
 14. صادر کنند *Հրա-
ման արձակող, ար-
տածող:*
 15. صادرات *Արտածու-
թիւն:*
 16. صادق *Անկեղծ, (թիւն:
ճշմարիտ, շիտակ, հա-
ւատարիմ.
Անկեղծօ-*

ըէն, հաւատարմաբար:
 ա. صارم .. Զատու սուսեր:
 պ. صاروج .. Ետադախ. վառ-
 կիր:
 ա. صاعقه .. Կայծակ, շանթ:
 պ. صاغر .. Խմելու մեծ բա-
 ժակ, ըմպանակ:
 ա. صاف .. Ք Մաքուր, ջիւնջ,
 անկեղծ. բուրդ:
 .. Դասերի դասա-
 տրուած:
 .. Բազմաթիւ
 (երկրպագող հրեշ-
 տակներ) Դասատր-
 ուած ըստ դասակար-
 զութեան:
 ա. صافن .. Ոտի պնեղից
 մինչեւ ընթացող տա-
 նող երակր:
 ա. صافي .. Մաքուր, վնիտ,
 անկեղծ. բրդոտ, աս-
 ուաքեր. մաքրութիւն,
 անկեղծութիւն:
 ա. صاقل .. Յղկող, փայլե-
 ցնող:
 ա. صالح .. (صاح բարի էր).
 Բարեպաշտ, բարի, ար-
 դար: Սամուղ ցեղին
 ուղարկուած մի մար-
 զարէի անուն:

ա. صالحون .. Արդար
 .. Եւ բա-
 րեպաշտ
 մարդիկ:
 ա. صامت .. Լուռ, համբ,
 մունջ. ոսկուց կամ ար-
 ծաթից բաղկացած
 կայք:
 ա. صانع .. Արարիչ, ստեղ-
 ծող. արհեստաւոր:
 ա. صائب .. Ուղիղ, շիտակ.
 յաջողութեամբ նշանի
 խիստ:
 ա. صائل .. Երանմանապա-
 տան. կատարի:
 ա. صائم .. Ծարաւ. ծովապահ:
 .. Մշտա-
 պէս պահեցող:
 ա. صب .. Հեղում. սիրահար:
 ա. صبا .. Զեփիւռ. արեւել-
 եան քամի:
 ա. صباوت .. Սէր, իղծ, մա-
 ռախուղ:
 ա. صباح .. Առաւօտ. ար-
 շալոյս:
 ա. صباحت .. Գեղեցկու-
 թիւն, վայելչութիւն,
 շնորհ:

ա. صباغ .. Երկարար:
 ա. صباوت .. Մանկութիւն:
 ա. صبح .. Առաւօտ, արշալոյս:
 .. Առաւօտեան
 երգող:
 .. Կանուխ առա-
 ւօտեան:
 .. Իսկա-
 կան արշալոյս:
 .. Կեղծ
 արշալոյս, այգ:
 .. Առաւօտեան
 (պահ:
 Կանուխ արթնացող-
 ներ. սրբակեաց
 մարդիկ:
 ա. صبر .. Համբերութիւն, համ-
 բերատարութիւն:
 ա. صبر .. Հարուէ:
 ա. صبغ .. Գոյն, ներկ:
 ա. صبوح .. Առաւօտեան
 արբում:
 ա. صبور .. Համբերող, համ-
 բերատար, երկայնամիտ:
 ա. صبوري .. Համբերութիւն,
 համբերատարութիւն:
 պ. صبي .. Անալ (senna):

ա. صبان (صباغ) ..
 ա. صبيح .. Գեղեցիկ:
 ա. صبيه .. Աղջիկ, դուստր:
 ա. صحاب .. Ընկերներ:
 ա. صحابت .. Ընկերութիւն,
 ընկերակցութիւն:
 ա. صحاراً .. Հրապարակաւ,
 յայտնապէս:
 ա. صحارى .. Անա-
 պատներ: (صحرى):
 ա. صحاف .. Կազմարար.
 զրավաճառ:
 ա. صحائف .. Էջեր, թեր-
 թեր, զրքեր:
 ա. صحب .. Ընկերներ:
 ա. صحبان .. Ընկերներ, բա-
 րեկամներ:
 ա. صحبت .. Խօսակցութիւն.
 ընկերակցութիւն. հա-
 ղորդակցութիւն:
 .. Զրու-
 ցել. ընկերակցել:
 ա. صحت .. Առողջութիւն.
 ստուգութիւն:
 ա. صحرا .. Անապատ, դաշտ:
 .. Անապա-

ա. Վարդ, բացորոշ. Վարդի
 մարտի Յայտնապէս, պարզապէս
 ա. صواب Դժուարութիւն
 ա. صعب Դժուար, (ներ) տաժանելի, անսաստ
 ա. صعتران Ծանթորան:
 ա. صعوك Աղքատ, չքա.
 ա. صعوبت Դժուարութիւն
 ա. صعود Կարգիւ, համբարձում, բարձրացում:
 ա. صغار Փոքրիկ (բաներ):
 ա. صغارو كبار Փոքր ու մեծ:
 ա. صغارت Գոյնութիւն, մանկութիւն:
 ա. صغر Կտորութիւն, անարդարութիւն, նարդարութիւն, Պատկութիւն, մանկութիւն:
 ա. صغرى Աւելի փոքր, անմնափոքր, հաւարաբանութեան փոքրագոյն եզրը:
 ա. صغير Գոյն, կրտսեր,

անշափահաս (Յոգ. صغرا):
 Մանկութիւն, անշափահասութիւն:
 ա. صف Կարգ, շարք, զօրաշարք, դասակարգութիւն (Յոգ. صفوف):
 ա. صفاً Մաքրութիւն, պայծառութիւն, հանոյք, գուարնութիւն, գոհունակութիւն:
 ա. صفايش Հեշտալի, գուարնալի, մաքրողական:
 ա. صفات Երկարութիւններ (Յոգ. صفات):
 ա. صفاح Կողմեր, մասեր, սրերի կամ երեսների լայն կողմերը:
 ա. صفار Պղնձագործ:
 ա. صفاهان Սպահան քա.
 ա. صفت Երկարութիւն, ստորագելի, սծական:
 ա. صفت موصوف Կարգիւ Ածական—գոյական:
 ա. صفحات Էջեր (Յոգ. صفحات):
 ա. صفحه Էջ, երես, կողմ.

տարածութիւն, մակերեսոյթ:
 ա. صدف Ծարրեր ճեղքող, քաշամարտիկ:
 ա. صفر Զէրօ:
 ա. صفر Գոյն:
 ա. صفر Կրտսերական երկրորդ ամիսը:
 ա. صفرأ Դեղին, մաղձ:
 ա. صفاوى Մաղձոտ, բարկացոտ:
 ա. صفت Դեղնութիւն:
 ա. صفوة Ամենալինտիր ու ամենամաքուր մաս:
 ա. صفوف Ծարրեր, կարգեր. (Յոգ. صف):
 ա. صفوى Պարսից Սափական հարստութեան պատկանող թագաւոր կամ իշխան:
 ա. صفى Մաքուր, պայծառ, ընտիր, արդար, անկեղծ:
 ա. صفيр Սուլում:
 ա. صقال Եղկում:
 ա. صقال Եղկող:

ա. صلب Երկարութիւն, ճեղքող, կարծրութիւն:
 ա. صلابت Ամրութիւն, խստութիւն, կարծրութիւն:
 ա. صلات Աղօթք, հայցում, գոյթ, ողորմութիւն. (Յոգ. صلوات):
 ա. صلاح Երկարութիւն, ուղղամտութիւն, պատշաճութիւն, յարմարութիւն, բարօրութիւն, հաշտութիւն, պատշաճ, խորհրդատրելի:
 ա. صلاح دانستن Երկարութիւն, խորհրդատրելի համարել:
 ա. صلاح ديدن Խորհրդատրելի:
 ա. صلاح كار Խորհրդատու, բարեպաշտ մարդ:
 ա. صلاح بيت Գատշանութիւն, ուղղամտութիւն, ճեղքող, խրատատրութիւն, իրաւասութիւն:
 ա. صلب Երկարութիւն, կախում:
 ա. صلب Կարծր, ողորմաւոր, կուշտ:
 ա. صلب Բղնածուծ:

ստեղծագործութիւն,
գործ. պարզի:
 1. صواب "Վ" Երասկութիւն,
արդարամտութիւն ուղ-
ղութիւն, պատշաճութիւն:
 2. بالصواب "Վ" Իրասաճ
պատշաճօրէն:
 3. صواب انديش "Վ" Ուղ-
ղադատ:
 4. صواب ديد "Վ" Հասանու-
թիւն. հանութիւն:
 5. صوارف "Վ" Փոփոխակա-
նութիւններ (կեանքի,
ղէպրերի) (եզ. صارقة):
 6. صواعق "Վ" Կայծակներ,
շանթեր (եզ. صاعقة):
 7. صوامع "Վ" Մենաստան-
ներ, ճգնարաններ.
(եզ. صومعة):
 8. صوب "Վ" Կողմ. ընթացք.
ուղղութիւն:
 9. صوبه "Վ" Նահանգ:
 10. صوت "Վ" Չայն, աղաղակ:
 11. صور "Վ" Փող:
 12. صور "Վ" Չուեր, կերպեր.
(եզ. صورت):
 13. صور اسرافيل "Վ" Մահ-
ուան հրեշտակի փողը:
 14. صورت "Վ" Իէմը, կերպա-

րանք, պատկեր. ծել,
եղանակ. հանգա-
մանք. պատճէն, օրի-
նակ. արձանագրութիւն:
 1. صور حال "Վ" Յայ-
տարարագիր. ղէպրի
հանգամանք:
 2. صور دادن "Վ" Չն-
թացք տալ:
 3. صورتيك "Վ" Ի ղէպ:
 4. صورته "Վ" Յա-
մենայն ղէպ:
 5. صورته "Վ" Նկա-
րիչ. քանդակագործ:
 6. صورته "Վ" Պատ-
կերասրահ:
 7. صورته "Վ" Նկարիչ.
քանդակագործ:
 8. صورته "Վ" Նկա-
րիչ. քանդակիչ:
 9. صورته "Վ" Չն-
դորինակութիւն, ար-
տագրութիւն:
 10. صورته "Վ" Արտաքին, ստե-
րեւոյթ. ղիմական:
 11. صورته "Վ" Բուրդ, ասր:
 12. صورته "Վ" Բրդէ, ասուեղէն.
իմաստուն. ջերմուանդ,
բարեպաշտ. Սուֆի:

1. صوفية "Վ" Սու-
ֆիզմ. համաստուածա-
կան, միստիքական ուս-
մունք Իսլամութեան մէջ:
 2. صولت "Վ" Կատաղութիւն,
ուժգնութիւն. սաստկու-
թիւն. յարձակում:
 3. صوم "Վ" Ժում, պահեցողու-
թիւն:
 4. صومعه "Վ" Մենաս- (թիւն)
տան, ճգնարան:
 5. صهبا "Վ" Կարմիր գինի:
 6. صهيل "Վ" Խիւնջիւն (ծիու):
 7. صهيل "Վ" Խիւնջիւն:
 8. صياد "Վ" (որսաց սորդ), որ-
սորդ. թռչնորս:
 9. صيادي "Վ" Որսորդութիւն:
 10. صيام "Վ" Ժում, պահեցո-
ցութիւն:
 11. صيامة "Վ" Պահեցողու-
թեան ամիսը՝ Ռա-
մազան:
 12. صيانت "Վ" Պաշտպանու-
թիւն, պահպանութիւն:
 13. صيت "Վ" Համբաւ, հռչակ:
 14. صيد "Վ" Որս:
 15. صيد "Վ" Որսատեղի:
 16. صيد "Վ" Որսորդ, թռչ-
նորս:

1. صين "Վ" Նորս, ճկնորս:
 2. صير "Վ" Դառնալը, կերպա-
րանափոխում:
 3. صيغه "Վ" 1. Կաղապար 2.
Ժամանակ կամ եղա-
նակ բայի 3. Խոնար-
հում բայերի 4. Ժա-
մանակաւոր ամուսնու-
թիւն 5. Բանաձեւ
(formula):
 6. صيغة الماضي "Վ" Անցեալ
ժամանակ:
 7. صيغة امر "Վ" Հրամայա-
կան եղանակ:
 8. صيغة معروف "Վ" Ներ-
գործական բայ:
 9. صيغة مجهول "Վ" Կրա-
ւորական բայ:
 10. صيغ (եզ. صيغ):
 11. صيف "Վ" Ամառ:
 12. صيفي "Վ" Ամառնային:
 13. صيقل "Վ" Սղալում, յղ-
կում. յղկիչ, ողորկիչ:
 14. صيغلي "Վ" Յղկուած:
 15. صين "Վ" Չինաստան:

ض

- Արաբա-Պարսկա-կան այբուբենի 18-րդ տառը, որ թուարկութեան մէջ կազմում է 800: Պարսկերէնում հնչում է շի, իսկ արաբերէնում աւելի շի նման:
- Ֆրաւող. նախա-տես, խոհեմ. քաղա-քապետ, կառավա-րիչ, տէր:
- Ընդհանուր կանոն. օրէնք. կանո-նաւորութիւն. գործա-վարութիւն:
- Ժողովութիւնից ան-կողմում երկար պառ-կող, ծոյլ:
- ժիծաղող, ծաղրող, երգիծաբան:
- Վնաս (վնասեց) վնա-սակար:
- Յախաժողով (ծեծեց) շար-բ:

- Ժեծող, զարնող: դրա-մահատ:
- Որսորդութեան վարժուած (շուն):
- Մոտորում, մոլորում:
- Երաշխատրու-թիւն, երաշխիք, երաշ-խատր. բովանդակող:
- Երաշխատրու-թիւն:
- Փչացած, կորու-նած. մոլորուած. կո-րուտ, վնաս:
- Փչանալ, վնասուել:
- Ֆրաւում, յտիքը-տակում, տիրացում, պահպանում:
- Ֆրաւել, յտիքտակել, տիրա-նալ, իրացնել:
- Բռնութիւն. աղ-մկալից ջարութիւն. փղոսկր:
- Նախաձեռնութիւն:

- Նաշի ժամանակ:
- Մի տուն որ կատարում է 10 ջօլ-հէջջա ամ-սին, երբ մի անա-տուն զոհում է 'ի յի-շատակ Աբրահամի որդու զոհաբերութեան:
- Պարսից ըրո-նակալ մի թագաւոր, որ ունէր (دعك) տասը մար-մնի ու մտքի թերութիւն-ներ: Ժիծաղ. ծաղրող:
- Հաս-տութիւն, թանձրու-թիւն, խոշորութիւն:
- Հաստ, խոշոր, մարմնեղ:
- Հակառակը, ներ-հակը. թշնամի, հակա-ռակորդ (ضد):
- Վնասում, վնաս, կո-րուտ:
- Չախորդութիւն:
- Դրամա- (ضرب) (հատ: ضرابخانه) Փողերանոց:
- Զարնում, հար-ուած, քաղխիւն. քաղ-

- Մի կտրելը, դրամա-հատութիւն:
- Առակ. առած:
- Մի հար-վնաս, կո- (ուած: րուտ. դժուարութիւն, անձկութիւն:
- Հաստամ:
- Առիւծ:
- Անհրաժեշտ, ան յետաձգելի:
- Անհրաժեշտ-տութիւն, կարիք, ստի-պողականութիւն:
- Ստի-պողաբար, անհրա-ժեշտաբար:
- Անհրաժեշտ, ստիպողական:
- Պիտոյք. պարէն:
- Կոյր. վնասուած: (اضراً):
- Տկարութիւն, թու-

کتابخانه شخصی
 ضحاً

լութիւն. նուազութիւն,
 նուաղում. (Յոգ. ضعفًا):
 ա. ضعفًا թոյլեր:
 (Յգ. ضعف):
 ա. ضعف سهار, թոյլ,
 նուազ, անզօր, անկարող:
 ա. ضعفه թոյլ կին:
 ա. ضعفه Գորտ:
 ա. ضل } Մոլորու-
 ضلات } թիւն, գայ-
 թակողու-
 թիւն, շեղում:
 ա. ضلع Կողակը. կողմ:
 Գաւառ:
 ա. ضلل Սխալ, սխալանք:
 ա. ضليل Սխալող, մոլոր-
 ա. ضم Բաղաճայնը (տող:
) ճայնանշով նշա-
 նակելը:
 ա. ضماذ Խիստ, եղաշփում.
 վիրակապ:
 ա. ضمان Երաշխատորում:
 ա. ضمانت Երաշխատո-
 րութիւն:
 ա. ضمانت Կտրեր, դերա-
 նուններ. (Յգ. ضمير):

ա. ضمانت Երաշխատներ
 յաւելումներ (Յգ. ضميمه):
 ա. ضمن Երաշխատորում:
 Եւսակի ծրար
 ըովանդակութիւն. գա-
 դաւիար. օգնութիւն.
 Այս մի-
 ջնոցին.
 Պարիակօրէն.
 Ի միջի այլոց:
 ա. ضمه ( ) Զայնանիշը:
 ա. ضمير Խիղճ. գիտակցու-
 թիւն. գաղափար. միտք.
 սիրտ. դերանուն:
 (Յոգ. ضمائر):
 ա. ضمير Կցուած:
 ա. ضميمه Եւսակուած, յա-
 վելում:
 ա. ضمين Երաշխատոր:
 ա. ضياً Լոյս. լուսափայլու-
 ա. ضيافت Խնջոյք. (թիւն:
 հիրասիրութիւն):
 ա. ضيف Լոյս. խաճող:
 ա. ضيفه հիւր. (Յոգ. ضيوف):
 ա. ضيق Ենդութիւն, անձ-
 կութիւն, սրտնեղութիւն,
 դժուարութիւն:

ضيق الصدر Ենչար-
 գելութիւն:
 ա. ضيمران Մի տեսակ

անուշահոտ խոտ:
 ա. ضيوف հիւրեր:
 (Յգ. ضيف):

ط

ط Եւ Արաբա—պարսկական
 այբուբենի 19-րդ տա-
 ուր, որ թուարկութեան
 մէջ ներկայացնում է
 9: Արաբերէնում հընչ-
 ւում է Ի նման:
 ա. طاب Բաղոր, հաճելի, ա-
 նուշահոտ. հոտ, բոյր:
 طاب Եւ թո՛ղ նրա
 գերեզմանը բաղորա-
 բոյր լինի (հանգչի
 խաղաղութեամբ):
 ա. طابخ Խոհարար. դա-
 տապարտեալներին տան-
 ջող մի հրեշտակ:
 ա. طابع Եւ Տպող. կնքիչ:
 ա. طابنچه Եւ Ծես Ծես:
 ա. طاجن Եւ Տապակ:
 ա. طارم Եւ Երջանակածե-
 փայտէ շինութիւն կա-
 մարակապ առաստա-

դով. կամար. զմբէթ.
 ճողապատուար:
 طارم اخضر Կապոյտ
 երկինքը:
 ա. طارى Գատահող, վրայ
 հասնող:
 ա. طاس Եւ Թաս, բաժակ,
 սկաւառակ. դիպակ:
 ա. طاعت Եւ Տաճար (Տաճարնապանդ էր)
 Հնազանդութիւն, հպա-
 տակութիւն. պաշտա-
 մունք:
 ա. طاعن Եւ Մեղադրող, կըշ-
 տամբող, պարսաւող:
 ա. طاعون Եւ Ժանտախտ:
 (Յոգ. طواعين):
 ա. طاغى Եւ Ապստամբ:
 ա. طاق Եւ Կամար. կամարա-
 կապ շինութիւն. պա-
 տուհան, պատշգամ,
 ծալք:

Երկուսն էլ զանազան
 կան կամար:
 Երկուսն էլ ծոպակ:
 Երկուսն էլ ծոպակ:
 ա. طاقت Երկուսն էլ Կարողութիւն.
 տոկունութիւն:
 طاقت فرسا Երկուսն էլ Ան-
 տանելի:
 ա. ۷. طاقت Երկուսն էլ Դոնակ, որ-
 մախորչ:
 ա. طالب Երկուսն էլ (طلب պահան-
 ջեց) Հարցնող, պա-
 հանջող, խնդրող. ու-
 սումաստէր. Մահմե-
 դական ուսանող իսլա-
 մական աստուածաբա-
 նութեան եւ իրաւագի-
 տութեան (Յոգ. طالب):
 ա. طالع Երկուսն էլ (طالع ծագեց) Ծա-
 գում (օր. արեգական).
 բախտ, նակատագիր.
 ժամադէտ:
 طالع مند Երկուսն էլ Բախտաւոր,
 բարեյաջող:
 طالع اور Երկուսն էլ Բարեբախտ:
 ա. طاعات Երկուսն էլ Անկապ խօս-
 քեր. ցնորական ան-
 հեթեթութիւն:
 ա. طامع Երկուսն էլ Ազան, ընչասէր:
 ա. طاوس Երկուսն էլ Սիրամարգ.

(طواويس):
 طوسي Երկուսն էլ Սիրամար-
 գային. սիրամարգի
 փետուրներով զար-
 դարուած:
 ա. طاهر Երկուսն էլ (طهر մաքուր լի-
 նել). մաքուր. անկեղծ,
 սուրբ. Համադանի բա-
 նաստեղծ. Բաքա Թահէր.
 طاهر Երկուսն էլ Մաքուր
 սիրտ:
 ա. طائر Երկուսն էլ Թռչող թռչուն:
 (Յոգ. طير):
 ա. طيش Երկուսն էլ Փոփոխական,
 յեղյեղուկ. թեթեւ:
 ա. طائف Երկուսն էլ Շրջող. շրջագա-
 յող. պահակաշրջիկ:
 ա. طائفه Երկուսն էլ (طائفه շրջել) Յեղ,
 տոհմ, գունդ, խմբակ:
 (Յոգ. طواف):
 ա. طب Երկուսն էլ Բժշկութիւն. դեղ-
 կախարհութիւն. ցան-
 կութիւն:
 طب Երկուսն էլ Բժշկական
 ա. طبابت Երկուսն էլ Բժշկականու-
 թիւն, բժշկութիւն:
 ա. طباخ Երկուսն էլ Խոհարար:
 ա. طباحت Երկուսն էլ (طبخ եփեց)
 Խոհարարութիւն:

ա. طباشير Երկուսն էլ Հնդկեղէզնից
 գոյացած զալախա-
 գային բնոյթ ունեցող
 մի նիւթ. որ գործ է
 անում բժշկականու-
 թեան մէջ:
 ա. طباع Երկուսն էլ Բնատրութիւն,
 բնութիւն:
 Երկուսն էլ Տպագրիչ. բրուտ:
 ա. طباعت Երկուսն էլ Տպագրութիւն:
 ա. طباق Երկուսն էլ Մեծ փայտէ մա-
 տուցարան, ափսէ:
 ա. طبال Երկուսն էլ Թմբկահար:
 ա. طبائع Երկուսն էլ Բնատրութիւն-
 ներ, բնութիւններ:
 (Յոգ. طبيعت):
 ա. طبيخ Երկուսն էլ Կերակուր պատ-
 րաստելը, խոհարարութիւն:
 ա. ۷. طبرزد Երկուսն էլ Վանաշաքար:
 ա. طبع Երկուսն էլ = Տիպ, կնքանշան.
 բնութիւն, բնատրութիւն:
 طبعي Երկուսն էլ Բնական:
 طبع بالطبع Երկուսն էլ Բնականա-
 լաբ. [բար:
 طبع خوش طبع Երկուսն էլ Բա-
 ռբնոյթ:
 ա. طبع 1. Մեծ փայտէ
 մատուցարան: 2. Շար,
 խաւ: 3. Կեղեւ, պատ-

եան: 4. Տան յարկ:
 • 5. Ժածկոյթ, կափա-
 րիչ: 6. Ոսկեթերթ:
 Երկուսն էլ Համաձայն:
 ա. طبقه Երկուսն էլ Ատիճան, տան
 յարկ. յատակ. խաւ.
 դասակարգ (Յոգ. طبقات):
 ա. طبل Երկուսն էլ Թմբուկ:
 (Յոգ. طبل եւ اطبال):
 ա. طبله Երկուսն էլ Փոքրիկ թմբուկ:
 ա. طبیب Երկուսն էլ Բժիշկ (Յոգ. اطبا):
 ա. طبيخ Երկուսն էլ Եփած:
 ա. طبيعت Երկուսն էլ Բնութիւն, բնա-
 տրութիւն խառնուածք:
 (Յոգ. طبيعات եւ طبائع):
 طبعنا Երկուսն էլ Բնականա-
 լաբ. Երկուսն էլ Բնական, (բար:
 բնածին):
 ա. طپانچه Երկուսն էլ Ապտակ. ատր-
 նանակ:
 ա. طپاندن Երկուսն էլ Խոհողել, խրո-
 նել. մէջը լցնել:
 ա. طپش Երկուսն էլ Բարախում:
 ա. طپیدن Երկուսն էլ Բարախել, տրո-
 փել. թեւերը բարախել շարժել:
 ա. طحال Երկուսն էլ Փայծաղ:
 (Յոգ. طحل):

տղայաբար: Մանկութիւն:
 ۱. طفلیت [تفلیت] } Մանկու-
 ۲. طفولیت [تفولیت] } թիւն,
 տղայութիւն:
 ۳. طفیل [تفیل] Անկոչ հիւր. մա-
 կաբոյժ:
 ۴. طل [تل] Յօղ, շաղ. բարակ
 անձրեւ, (بنق. طلال بے طلال):
 ۵. طلا [تلا] Ոսկի:
 ۶. طلاکار [تلاکار] Ոսկեհում.
 ոսկեգօծող:
 7. طلاکوب [تلاکوب] Ոսկեթեր-
 8. طلائی [تلائی] Ոսկեայ, (թիչ:
 ոսկեգոյն):
 ۹. طلاسم [تلاسم] Թալիսմաններ:
 (بنق. طلسم):
 ۱۰. طلاق [تلاق] Ամուսնա-
 լուծութիւն:
 ۱۱. طلاق [تلاق] Ծարտարա-
 խօսութիւն, սահունու-
 թիւն լեզուի:
 ۱۲. طلاوت [تلاوت] Գեղեցկու-
 թիւն, վայելչութիւն.
 13. طراوت [تراوت] Բուշացում. ակնկա-
 լութիւն:
 ۱۴. طرایع [ترایع] Գիշերապահներ.

պահակախմբեր, յա-
 նաչապահներ:
 ۱. طلب [تطلب] (طلب որոնեց) Որո-
 նում, աղերսում, պա-
 հանջում. աղերս, պա-
 հանջ, վարձ, ոռճիկ:
 2. طلبکار [تطلبکار] Պարտատէր.
 փախազող:
 3. طلب نامه [تطلب نامه] Կոչնագիր:
 4. طلبی [تطلبی] Պահանջելի:
 ۵. طلبه [تطلبه] Որոնողներ, սս-
 տուածաբանութեան
 ուսանողներ (بنق. طالب):
 ۶. ۱۱. طلبیدن [تطلبیدن] Պահանջել,
 որոնել, փնտրել, ա-
 տեան կոչել:
 ۷. ۱۲. طلسم [تالسم] Թալիսման. յու-
 ռութ. (بنق. طلسم):
 ۸. ۱۳. طلعت [تالعت] Տեսք, դէմք,
 կերպարանք:
 ۹. ۱۴. طلق [تاللق] Տալի, տալիում
 [تاللق] Ազատ, ար- [(talq):
 ձակ. օրինական:
 ۱۰. ۱۵. طلوع [تالوع] Արեւի ծա-
 ۱۱. ۱۶. طلیعه [تالیعه] Յառա- (գում:
 ջապահ. պահակախումբ:
 (بنق. طرایع):
 ۱۲. ۱۷. طمطراق [تامتراق] Ծուր, շքե-
 դութիւն, պերճութիւն:

۱. طمع [تامع] (طمع տենչաց) Ա-
 զահութիւն. ընչասիրու-
 թիւն, անյագութիւն,
 2. طمعکار [تامعکار] Ազահ, ըն-
 չասէր:
 3. طمغا [تامغا] Արքայա-
 4. طمغه [تامغه] կան հրո-
 վարտակ,
 5. طمغی [تامغی] աստիճանագիր. կալ-
 ուածի մշտնջենական
 նուիրում:
 6. طناب [تانااب] Պարան:
 7. طناب انداختن [تانااب انداختن] Խեղդել (պարանով),
 կախել:
 8. طنبور [تانبور] Թմբուկ. մի տե-
 սակ երկարավիզ վին
 կամ կիթառ (بنق. طنابیر):
 9. طنز [تانز] Ժաղր. հեգնանք:
 10. طنز آ [تاناآ] Ժաղրօրէն, հեգ-
 նօրէն:
 11. طنطنه [تانتنه] (طن امان հա-
 նեց) հնչիւն. աղմուկ.
 12. ظنه [تانه] շքեղութիւն, պերճ հան-
 դիսատրութիւն. մեծա-
 վայելչութիւն:
 13. ظن [تانه] Թնդիւն. բզգում.
 14. ظن [تانه] շքեղութիւն:
 15. ظن انداز [تانه انداز] Թրն-

դացող:
 1. طواف [تواف] (طوف) Ծրջըր-
 ջում, շրջագայում.
 2. طواف [تواف] ուխտատրի շրջապը-
 տոյտ դառնալը Մ'եկ-
 կայի կամ այլ սրբա-
 վայրի շուրջը:
 3. طوال [توال] (طول) Երկարու-
 թիւն. կեանքի տեւո-
 դութիւն:
 4. طوابع [توابع] Ժամադիտակ-
 ներ. աղթարք (بنق. طابع):
 5. طواويس [تواويس] Սիրամարգ-
 ներ. (بنق. طائوس):
 6. طوائف [توائف] Յեղեր, տոհ-
 մեր, ժողովրդներ,
 7. طایفه [تایفه] խմբեր. (بنق. طایفه):
 8. طوبی [توبی] (طاب لای քինել)
 9. طوبی [توبی] Լաւ. պատուական. օ-
 10. طوبی [توبی] րինատր կամ ընտիր
 բաներ. դրախտի ծա-
 11. طوبی [توبی] ուերից մէկի անունը:
 12. طور [تور] Կերպ. ձեւ, եղանակ.
 13. طور [تور] վիճակ. գործողութիւն,
 սահման, շրջագայում,
 14. طوار [توار] ճախրում. (بنق. طوار):
 15. طور [تور] (առն:
 16. طور [تور] Սար:
 17. طورسینا [تورسینا] Սինա Լե-
 18. طومی [تومی] = Թուլակ:

Արտաքին. առ-
 Երեւոյթ:
 Արտաքուստ,
 երեւոթարար,
 յայտնապէս:
 ա. ظبی Այծեամ:
 ա. ظرافت վայելչու-
 թիւն, գեղեցկութիւն.
 գուարնախօսութիւն.
 հնարամտութիւն:
 ա. ظرف Աման, անօթ. ըն-
 դունակութիւն, սրա-
 մտութիւն. մակըայ-
 ընթացք (Յոգ. ظروف):
 ժամա-
 նակական մակըայ:
 Տեղա-
 կան մակըայ:
 ظرف ومظروف Պարունակող ու պա-
 րունակեալ:
 ա. ظرفیت Տարողութիւն:
 ա. ظروف 1. Ամաններ,
 անօթներ. (Յգ. ظرف)
 2. Հնարիմաց, խելօք,
 (Յգ. ظریف):
 ա. ظریف Հնարիմաց. վա-
 յելուց:
 վայելչա-
 պէս, հնարագիտօրէն:

ա. ظريف Գեղեցիկ կամ
 վայելուչ բան. սրախօ-
 սութիւն:
 ա. ظفر Յաղթութիւն, յաղ-
 թանակ:
 Եղունգ, ճիրան.
 ակնաքող. որեւէ մէկը:
 Յաղ-
 թող լինել, յաղթա-
 նակել:
 ա. ظفوة Լուսն, ակնա-
 ա. ظل Ստուեր. հո- (քող:
 վանաւորութիւն:
 Աստուծու
 ստուերը (Թագաւորի
 տիտղոսներից մէկը):
 Գիշեր:
 Թո՛ղ նրա
 ստուերը յարատել
 լինի:
 ա. ظلام Մթութիւն:
 Մեծ ընծակալ:
 ա. ظلم Բռնութիւն, ընծա-
 կալութիւն. հարստա-
 հարութիւն:
 Հարստա-
 հարել, անհրաւել:
 Բռնակալ,
 հարստահարող:
 ա. ظلمانی Խաւար, մթիւն:

ա. ظلمت Մթութիւն, խա-
 ւար, տանջանք:
 Մթու-
 թեան վայր՝ այս
 աշխարհը:
 ա. ظلمی Անիրաւ:
 ա. ظلمیت Անիրաւութիւն,
 հարստահարութիւն:
 ա. ظلوم Ամենանհրաւ.
 ամեաքոնակալ:
 ա. ظليل Ստուերոտ, հո-
 վանաւոր:
 ա. ظمی Ժարաւ:
 ա. ظن Կարծիք, գաղափար.
 կասկած:
 Գէշ կասկած.
 աննպատակ կարծիք:
 ա. ظنون Կարծիքներ, կաս-
 կածներ (Յգ. ظن):
 կասկածելի մարդ.
 տկարամիտ:
 ع
 Արաքա—պարսկական
 ալբուրենի 21-րդ տա-
 ող, որի թուական ար-
 ժէքն է 70:

ա. ظنی կասկածելի:
 ա. ظنين կասկածեալ:
 ա. ظهر Կէս օր, միջօրէ:
 Բամակ, կոնակ:
 (Յոգ. ظهور եւ ظهور):
 ա. ظهور (ظهر երեւաց) Երե-
 ւում. ծագում. պատա-
 հում. երեւան գալը,
 ծնունդ. իշխանութիւն.
 համբաւ:
 անուա-
 նի, փառասոր:
 Երեւան գալ, ՚ի յայտ
 (գալ:
 Դ յայտ բերել:
 ա. ظهير Պաշտպան, օգնա-
 կան. միջացաւով տա-
 ուսպող:
 ա. ظهيرة Կէս օր (ամառ-
 նային):
 عابد (պաշտեց) Ճշգ-
 նաւոր, երկրպագու,
 պաշտող:

խոհեմ, իմաստուն:
(Յոգ. عقلا):
 խոհեմաբար, իմաստնաբար:
 խոհեմատուծիւն, իմաստուծիւն:
 ա. عاکف 'ա' Բարեպաշտ, ժրաշան. Մզկիթում մըշտապէս մնացող եւ աղօթքի նուիրող անձն (Յոգ. عکوف):
 ա. عالم 'ա' Աշխարհ, տիեզերք. դար. դրուծիւն. արարածներ:
 عالم علوى 'ա' Վերին աշխարհ:
 عالم ناسوت 'ա' Մահկանացուների աշխարհ:
 عالمى 'ա' Աշխարհային:
 العالميان 'ա' Աշխարհի մարդիկ. աշխարհայիններ:
 العالمتاب 'ա' Աշխարհլուսաւորող (արեգակ):
 عالم کبر 'ա' Աշխարհակալ:
 ա. عالم 'ա' Ուսեալ, գիտուն, գիտնական:
 ա. عالمى 'ա' Բարձր, վեհ, վսեմ:
 عالمى 'ա' Բարձրապա-

عاجب [տիւ: բարապաշտ, գերազնիւ:
 عاجبان 'ա' Գերաստի-
 عاجب فطرت (ճան: Մեծահոգի, վեհանձն:
 عاجب القدر | Բարձրաստիճան:
 عاجب المقام | տիճան:
 ա. عام 'ա' Հասարակ, ուսմիկ. համաշխարհային:
 (Յոգ. عام):
 عام المنفعت 'ա' Հանրօգուտ:
 عام = Ամ. տարի:
 (Յոգ. عام):
 ա. عامر 'ա' Մշակող, մշակուած. ընակուած:
 ա. عامر (امر) 'ա' Մշակուած. առատ, բարեբեր. կայսերական:
 عامر 'ա' Արքունի գանձարան:
 ա. عامل 'ա' 1. Անող, գործող, կատարող: 2. Ազդակ: 3. Պաշտօնատար. գործակալ: 4. Հարկահաւար: 5. Գործնական:
 6. Խնդրատու [կարգ:
 ա. عامه 'ա' Ռամիկ դասա-
 ա. عاند 'ա' Յամառ, անաստ,

ըմբոստ:
 ա. عائد 'ա' վերադառնալ) վերադարձող. վերաբերող. վճարող:
 ա. عائدة 'ա' Վերադարձ. հասոյթ:
 (Յոգ. عوائد)
 ա. عائله 'ա' Գերդաստան, ընտանիք:
 ա. عایق 'ա' Արգելող. արգելք. խափան, խոչընդոտ:
 (Յոգ. عوايق):
 ա. عبا 'ա' Առջեւից բաց լայն վերարկու:
 ա. عباب 'ա' Ալիք, կոհակ:
 ա. عباد 'ա' Ժառաներ. երկրպագուներ. (Յոգ. عباد):
 ա. عبادت 'ա' Երկրպագութիւն. պաշտելութիւն. հնազանդութիւն. ծառայութիւն. ստորկութիւն:
 عبادتکاه 'ա' Ծամար (պաշտելութեան վայր):
 ա. عبارت 'ա' (عبرى բացատրեց) Ոճ, խօսքի դարձուածք. մեկնութիւն, բացատրութիւն. բաղկացած:

عبارة اخرى 'ա' Այլ խօսքով, միով բանիւ:
 عبارت سنج 'ա' Մոտոտաղէմ:
 عباس 'ա' Մօհամմադի հօրեղբայրը:
 عباسى 'ա' Աբբասեան հարստութեան պատկանող խալիֆաներից մէկը: Միտեսակ դրամ, որ այժմ համարժէք է 4 շահու:
 عبث 'ա' Զուր, ունայն. չնշին. անհեծեծ.
 عبث 'ա' Զուր:
 عبث 'ա' (عبث պաշտեց) Երկրպագու. ծառայ, ստրուկ. (Յոգ. عبث):
 عبث 'ա' (عبث օրինակ վերցրեց) Օրինակ. ազդարարութիւն. հրաշք, սքանչելիք:
 عبث 'ա' Արտասուում. տրխուր եւ տրտում լինելը:
 عبث 'ա' Օրինակալի.
 عبث 'ա' (عبثى) Հրէական:
 عبث 'ա' (عبث) Ժառայութիւն. ստրկութիւն.

Անգոյ. գրկո-
ղական:
Ան-
վատանութիւն:
ա. عدن * Եդեմ: Աղէն նա-
սանգիսար:
ա. عدو * Եդու, * Եդու: Թշնամի:
(Յոգ. اعدا):
ա. عدول * Եդուլ, Եդուլ, Եդուլ, Եդուլ, ան-
վատում, մերժում. ան-
հնազանդութիւն:
ա. عده * Եդե, Եդե, Եդե, Եդե:
ա. عديد * Եդիդ, Բազմութիւ. Թուած:
ա. عدیل * Եդիլ, Հաւասար, համա-
նման. արդար. զուգա-
ա. عديم (عدم) * Եդիմ, Կա-
րօտ, զուրկ, աղքատ. չ'գոյ:
Ան-
գուգական:
ا. عذاب * Եդաբ (عذاب պատժեց)
Պատիժ, ցաւ, տան-
ջանք, չարչարանք:
ا. عذار * Եդար, Երես:
ا. عذال * Եդալ, Ժաղրող, ամբաս-
տանող:
ا. عذب * Եդաբ, Արգելում. կերա-
կրից հրաժարուելը սաս-

տիկ ծարաւից. քաղցր ջուր:
* Եդե Մամուսպատ ջուր:
ا. عذر * Եդար Պատճառաբանու-
թիւն, պատրուակ, չ'ըր-
մեղանք. (Յոգ. اذار):
ا. عذرخواستن * Եդարխաստն
ղութիւն խնդրել:
ا. عذریندر * Եդարինդր
արդարանալի:
ا. عذرخواه * Եդարխուա
խնդրող. չ'ըմեղանք
հայցող:
ا. عذرخواهی * Եդարխուայի
պատճառաբանութիւն:
ا. عذوبت * Եդուբտ Մաքրութիւն
կամ քաղցրութիւն ջրի:
ا. عرايه * Եդայի Սայլ:
ا. عراده * Եդադե Մի տեսակ քա-
րածիգ մեքենայ.
բալիսար:
ا. عراق * Եդարագ: Իրաք:
ا. عرايس * Եդայիս Հարսներ:
(Եդ. عروس):
ا. عرايض * Եդայիս Աղերսագրեր,
խնդրանք. (Եդ. عرضه):
ا. عرب * Եդարաբ, արաբացի.
ا. عربان * Եդարաբ, Առհաւատչեայ:
ا. عريده * Եդարիդե Կոուասիրու-

թիւն. վէճ, աղմկարա-
րութիւն:
ا. عريستان * Եդարիստան Արաբիա:
ا. عرش * Եդարշ, պալատ, ամ-
րոց. ամպնովանի. ա-
մենաբարձր երկինքը:
ا. عرش اعلى * Եդարշ աւելի
ծու գահը:
ا. عرصه * Եդարս (عرصه տարածու-
թիւն) Տարածութիւն,
բակ. հրապարակ. ոսգ-
մաղաշտ. ճատրակարան:
ا. عرصه زمين * Եդարշ շրկրի
մակերեսը:
ا. عرض * Եդարս, պատա-
հում, ցուցադրում, ա-
ղերսում. խնդիրք, ա-
ղաչանք. լայնութիւն.
գորադիտում:
ا. عرض * Եդարս, հոգի-
քրտինք. զօրք:
ا. عرض * Եդարս Հիւանդութիւն. կո-
ղուպուտ. ցանկութիւն:
ا. عرض اندام کردن * Եդարս
ճուցադրել, ցուցարկել:
ا. عرض حال * Եդարս Յիշատա-
գիր, խնդրագիր:
ا. عرض داشت * Եդարս Աղեր-
սագիր:
ا. عرض کتم * Եդարս Ինչ
աղաչեմ:
ا. عرض طول وعرض * Եդարս Երկա-

րութիւն եւ լայնութիւն:
ا. عرض گاه * Եդարս Ժամադրա-
վայր (գօրքերի):
ا. عرضه * Եդարս Մտադրութիւն.
յարգ:
ا. عرف * Եդարս (عرف գիտէր)
Յայտնի, հասարակա-
կան, շնորհ. քարեգոր-
ծութիւն. սովորոյթ.
հանրային օրէնք:
ا. عرفه * Եդարս Իմացում, հասկա-
ցում, նշմարում:
ا. عرفى * Եդարս Ժանօթ, հանրային:
ا. عرفاً * Եդարս Իմաստուններ,
գիտուններ, սուրբեր:
(Եդ. اعارف):
ا. عرفات * Եդարս Մեկկայից
12 մղոն հեռու գլտ-
նող մի սար:
ا. عرفان * Եդարս Գիտութիւն:
ا. عرق * Եդարս (عرق մզած) Օղի,
հիթ. քարինք:
ا. عرق * Եդարս Երակ. արմատ:
(Եդ. عروق):
ا. عرق کردن * Եդարս Քրտնել:
ا. عرق کشیدن * Եդարս Օղի
քաշել:
ا. عرق النساء * Եդարս Զստա-
ցաւ (sciatica):

ա. Երգչին Կլոր տա-
 փակ գլխարկ ձեռա-
 գործ զարդանկարով:
 ա. عروج (عروج) Բարձրացում,
 համարձակում, վերափոխում:
 ա. عروس = Հարս, փեսայ,
 Երջանուհի, Երջանուհի:
 ա. عروسان باغ (عروسان باغ) Պարթև-
 տունկի հարս) Գինի:
 ա. عروسان خلد (عروسان خلد) Կրակաբեր կոյսեր:
 ա. عروسان درخت (عروسان درخت) Մատաղ ճիւղեր, ըն-
 ձիւղներ:
 ա. عروسك (عروسك) Փորրիկ հարս,
 տիկնիկ:
 ա. عروسی (عروسی) Հարսանիք:
 ա. عروض (عروض) Տաղաչափու-
 թիւն, թանախիսութիւն:
 ա. عروق (عروق) Երակներ,
 (عرق):
 ա. عردان (عردان) Մերկ:
 ա. عرض (عرض) Հայն:
 ա. عرضة (عرضة) Խնդրագիր, խըն-
 դիր (عروض):

ա. عز (عز) Փառք,
 Փառասիրութիւն, պատիւ:
 ա. عزاء (عزاء) Թո՛ղ Նրա
 անունը փառասիրուի:
 ա. عزوجل (عزوجل) Բարձրեալ
 եւ փառաւորեալ
 (Աստուած):
 ա. عزاء (عزاء) Սուգ, ցաւակցութիւն:
 ա. عزادار (عزادار) Սգաւոր:
 ա. عزاداری (عزاداری) Սգաւորու-
 թիւն:
 ա. عزازيل (عزازيل) Չար հրեշտակ-
 ներից մէկը:
 ա. عزب (عزب) Ազապ, ամուրի:
 ա. عزب دقتر (عزب دقتر) Գրագիր,
 դիւանադպիր:
 ա. عزت (عزت) Պատիւ, յար-
 զանք, մեծարանք, փա-
 ռասիրութիւն:
 ա. عزرائيل (عزرائيل) Մահուան
 հրեշտակը:
 ա. عزل (عزل) Պաշտօնանկու-
 ա. عزلت (عزلت) Մենակե-
 ցութիւն, մեկուսացած
 կեանք:
 ա. عزلت گرین (عزلت گرین) Մենա-
 կեաց:
 ա. عزم (عزم) Եզմ (Եզմ) Կարճ-

nbg] Նպատակ, դիտա-
 տրութիւն, մտադրու-
 թիւն, որոշում. ձեռնարկ:
 ա. عزیز (عزیز) Վնական
 որոշում, հաստա-
 տամտութիւն:
 ա. عزیز (عزیز) Սիրելի, անգին.
 պատուական, հազ-
 ուագիտ:
 ա. عزیز داشتن (عزیز داشتن) Մե-
 ծարել:
 ա. عزیز مصر (عزیز مصر) Եգիպտո-
 սի սիրելի՛ն՝ Յովսէփ
 զեղեցիկը:
 ա. عزیز مت (عزیز مت) Նպատակ,
 դիտատրութիւն. որո-
 շում, մեկնում. յու-
 ռութ, հմայութիւն:
 ա. عساکر (عساکر) Զօրքեր, զօրա-
 խմբեր. (عسكر):
 ա. عسکر (عسکر) Դժուարութիւն:
 ա. عسکربول (عسکربول) Դժուարա-
 միգութիւն:
 ա. عسکرنفس (عسکرنفس) Ծնչար-
 զելութիւն:
 ա. عسرت (عسرت) Դժուարութիւն,
 նեղութիւն. չքաւորութիւն:
 ա. عسس (عسس) Գիշերապահներ:
 (عاس):

ա. عسکر (عساکر) Զօրք (Յոգ. عساکر):
 ա. عسل (عسل) Մեղր. զովեստ,
 համբաւ. (Յոգ. عسل):
 ա. عسل زنبور (عسل زنبور) Մեղու:
 ա. عسیر (عسیر) Դժուար:
 ա. عشاء (عشاء) Ընթրիք:
 ա. عشایری (عشایری) Ս. Հա-
 ղորդութիւն:
 ա. عشایری (عشایری) Գիշերուայ առա-
 ջին պահը:
 ա. عشاق (عشاق) Սիրականներ.
 (عاشق):
 ա. عشبه (عشبه) Պարիլեակ (sar-
 saparilla):
 ա. عشر (عشر) Տասներորդ, տասա-
 նորդ:
 ա. عشیر (عشیر) Տասն:
 ա. عشرات (عشرات) Տասնաւորներ:
 ա. عشرت (عشرت) Ուրախութիւն,
 երջանկութիւն. վա-
 յելք, հաճոյք:
 ա. عشیرین (عشیرین) Բասն:
 ա. عشق (عشق) Սէր, տարփանք:
 ա. عشق بازی (عشق بازی) Սիրաբա-
 նութիւն. պշրութիւն:
 ա. عشق الهی (عشق الهی) Աստուա-

* Ժայռն սէր:
 Գլխտո-
 նական սէր:
 ա. عشوت Գլխտոնք, նազանք:
 ա. عشي Երբեկոյ. առաջին պահ:
 ա. عشير Ծասներորդ:
 ա. عصا Գաւազան, ըրր:
 ա. عصاة Ապստամբներ.
 մեղուներ:
 ա. عصار Իւղահան:
 ա. عصاره Հիւթ, մուգ,
 քամ. մրուր:
 ա. عصافير Ծննդուկներ:
 (Եզ. عصفور):
 ա. عصب Զիղ, ջիլ:
 Զղային, ջղա-
 ա. عصبانيت Զղ- [գար]
 ղայնութիւն:
 ա. عصبية Զղայնութիւն.
 նախանձայուզութիւն:
 ա. عصر Երբեկոյ. ժամանակ.
 ղար, ժամանակաշրջան:
 (Եզ. عصار):
 ա. عصرانه Երբեկոյեան կե-
 րակուր. երբեկոյ-
 եան թէյ (Ե-րդ ժամի):

ա. عصفور Ծննդուկ:
 ա. عصمت (عصم մեղքից
 պահպանել) Ողջախո-
 հութիւն, պարկեշտու-
 թիւն, ժուժկալութիւն.
 պահպանութիւն:
 ա. عصيان Ինքն, պատուի-
 րազանցութիւն. սպրս-
 տամբութիւն.
 ա. عضد Բազուկ. ընկեր,
 օգնական:
 ա. عضلت Դժբախտութիւն:
 Իկանուներ:
 ա. عضو Անդամ. մարմնի
 որեւէ մաս. (Եզ. اعضاء):
 անձ-
 նախոխանորդ:
 ա. عضويت Անդամակ-
 ցութիւն:
 ա. عطا Ենորհում. պար-
 զել, ընծայ:
 Պարզե-
 ւաբաշխ:
 ա. عطار (عطر) Խնկալա-
 ծառ, խնկեփեաց. ղե-
 ղագործ:
 ա. عطارد Փայլածու մո-
 լորակը: (զոլմ):
 ա. عطاس Արշալոյսի ծա-

* Գոնգառոյ:
 ա. عطايًا Պարզեւներ:
 (Եզ. عطيه):
 ա. عطب Կործանում:
 ա. عطر Բոյր, հոտեղէն.
 վարդիղ. (Եզ. عطور):
 ա. عطريات Անուշահո-
 տութիւններ. խնկեղէն.
 ա. عطس Փոնգառում:
 ա. عطسه Փոնգառուր:
 Գոնգառալ:
 ա. عطش Ժարաւ, ծարա-
 ւութիւն:
 ա. عطشان Ժարաւի:
 ա. عطف (عطف հակումած)
 Հակում, յետ դարձում,
 հակամիտում. շնորհ,
 քաղցրութիւն. շաղ-
 կապ, շաղկապում:
 Բաղ-
 հիւսական շաղկապ:
 Եետա-
 հայեաց ակնարկ:
 ա. عطل Զքաւոր:
 ա. عطوف Բարեյաջող:
 ա. عطوفت (عطف) Հա-

կում. սէր, քաղցրու-
 թիւն. շնորհ:
 ա. عطيه Պարզել. շնորհ-
 ւած բան:
 ա. عظم Ոսկոր:
 (Եզ. عظام):
 ա. عظم (عظم մեծ էր) Մե-
 ծութիւն. բազմութիւն:
 ա. عظماً Մեծամեծներ:
 (Եզ. عظيم):
 ա. عظمت Մեծութիւն.
 փառաւորութիւն:
 ա. عظمى (عظم-ի իզ.) Մե-
 ծագոյն, գերագոյն:
 ա. عظيم Մեծ, փառաւոր:
 Ետ-
 թանդամ.
 Բար-
 ծրատիճան. քար-
 ծրաբերծ:
 ա. عظيمنت Մեծութիւն.
 կարեւոր խնդիր. ար-
 տակարգ ղէպը:
 ա. عفف } (عفف ժուժ-
 կալեց)
 Ժուժկալութիւն, ող-
 ջախոհութիւն, պար-
 կեշտութիւն. ամօթ-

խածութիւն:

ա. عقاف Է՛ֆ՝Ֆ Պարկեշտութիւն.
ժուժկալութիւն:

ա. عقريت Է՛ֆ՝Է Զսկայ, շար ոգի.
զազրատեսիլ ուրուական:

ա. عقص Է՛ֆ՝ Գխտոր:
Է՛ֆ՝ Պնդիչ դեղ:

ա. عفو Է՛ֆ՝ (عفو ջնջուած) Զըն-
ջում, եղծում. ներում,
ներողութիւն. թողութիւն:
եղծում. ներքել.
ջնորհել. խնայել:

ա. عفونت Է՛ֆ՝ (عفن) Նեխու-
թիւն. փտութիւն. ապա-
կանութիւն:

ա. عفيدن Է՛ֆ՝ Զաշել:

ա. عفيف Է՛ֆ՝ Պարկեշտ, ող-
ջախոհ, ժուժկալ:

ա. عقاب Է՛ֆ՝ Արծիւ:
(عقاب. Երգ.):

ա. عقاب Է՛ֆ՝ Պատիժ, տան-
ջանք:

ա. عقارب Է՛ֆ՝ Կարիճներ:
(عقرب. Երգ.):

ա. عقايد Է՛ֆ՝ Կարծիքներ, գա-
ղափարներ, հաւատա-
լիքներ (عقيد. Երգ.):

ա. عقب Է՛ֆ՝ Յետ. յետեւ, յետ-
սակողմ. կրունկ. որդի,
թոռ, սերունդ:

ա. عقبى Է՛ֆ՝ Վերջ. վախճան,
հանդերձեալ կեանք:

ա. عقد Է՛ֆ՝ (عقد կապեց) Կապ.
դաշն, պայմանաւորու-
թիւն, ամուսնութիւն:
ամուսնանալ.
عقدت Է՛ֆ՝ Զանգուցել.
կան կապ:

ա. عقده Է՛ֆ՝. Կապ, հանգոյց.
կնճիռ, առեղծուած:
عقده كشا Է՛ֆ՝ Կնճիռ ար-
ծակող, դժուարու-
թեանց լուծող:

ա. عقر Է՛ֆ՝ Պալատ:
Է՛ֆ՝ Ամուլ լինելը, ամ-
լութիւն:

ա. عقرب Է՛ֆ՝ Կարիճ. սլաք:
(عقارب. Երգ.):
عقربك Է՛ֆ՝ Ժամացոյցի
սլաք:

ա. عقل Է՛ֆ՝ Խելք, հասկացողու-
թիւն. միտք, բանակա-
նութիւն:
عقلند Է՛ֆ՝ Խելքը, ուշիմ:
عقلى Է՛ֆ՝ Խելացի, խո-
հական:

Ողջախո-
հութիւն,
ա. عقلا Է՛ֆ՝ Խելօրներ, գի-
տուններ (عقل. Երգ.):

ա. عقوبت Է՛ֆ՝ (عقب) Պատիժ,
տանջանք:

ա. عقود Է՛ֆ՝ Կապեր, դաշնա-
դրութիւններ: (عقد. Երգ.):

ա. عقول Է՛ֆ՝ Խելքեր, խելա-
մտութիւններ, դատո-
ղութիւններ (عقل. Երգ.):

ա. عقيدہ Է՛ֆ՝ Կարծիք, գաղա-
փար. հաւատալիք:
عقيدت كيش Է՛ֆ՝ Զաւա-
տարիմ:

ա. عقيق Է՛ֆ՝ Սարդիւն (cornelian):
(عقايق. Երգ.):

ա. عقيم Է՛ֆ՝ Ամուլ (կին). անոր-
դի [մարդ]:

ا. عكاس Է՛ֆ՝ Լուսանկարիչ:
عكاسى Է՛ֆ՝ Լուսանկար-
չութիւն:

ا. عكس Է՛ֆ՝ (عكس շրջած, գլխի-
վայր դարձած). Լուսա-
նկար պատկեր. ստուեր.
ցոլացում, անդրադարձում:
عكس برعكس Է՛ֆ՝ Ընդհակադասելու:
عكس العمل Է՛ֆ՝ Զակազ-

դեցութիւն:
ا. علا Է՛ֆ՝ Բարձրութիւն, վսե-
մութիւն:

ا. علاج Է՛ֆ՝ (علاج առողջա-
ցրեց) Ծար, դեղ, դարման:
علاج يدير Է՛ֆ՝ Բուժելի:

ا. علاف Է՛ֆ՝ Անասունների
կեր վաճառող:

ا. علاق Է՛ֆ՝ Կեր, կերակուր.
Ջրանիւ. մեծ դոյլ:

ا. علاقه Է՛ֆ՝ (علق յարած) Յա-
րաբերութիւն, կապակ-
ցութիւն. շահագրգո-
թիւն, ազգականութիւն:
علاقه Է՛ֆ՝ Բարեկա- (սէր:
մութիւն. հիասակ, ժա-
պաւէն, երիզ:
علاقه بندي Է՛ֆ՝ Բարեկա-
ցութիւն. ասեղնագոր-
ծութիւն. ժանեկա-
գործութիւն:
علاقه مند Է՛ֆ՝ Ծախագր-
գողուած, համակիր:

ا. علامت Է՛ֆ՝ (علم) Նշան,
նշանակ, զինանշան.
դրօշակ. ախտազն-
նութիւն (علامات. Երգ.):

ا. علامه Է՛ֆ՝ Ծատ
| զիտուն:
علامى Է՛ֆ՝

(صق. عامل):
 ա. عامه մ'հմ'հմ Փաթթոց:
 ա. عامه մ'հդ Դիտում. դիտա-
 տրութիւն:
 عامه մ'հդ Դիտմամբ:
 عامه Բէլ' մ'հդ Անգիտակ-
 ցարար:
 ա. عامه մ'հդ Գլխատր, կարե-
 տր. սին, յենարան.
 բարձր պաշտօնեայ:
 عامه الملك մ'հդ Գետու-
 թեան սինը:
 ա. عامه (عمر քնակուած)
 Կեանք. կենդանութիւն:
 عامه Երբեք մ'հդ Երբեք
 մ'հդ Մօհամմադի եր-
 կրորդ յաջորդը:
 ա. عامه Երբեք մ'հդ Այս ինչն ու
 այն ինչը:
 ա. عامه թորութիւն:
 ա. عامه (عمل կատարեց)
 գործ. գործողութիւն.
 գործնականութիւն:
 (صق. اعمال):
 عامه Երբեք մ'հդ Վիրա-
 ըութեան գործո-
 ղութիւն:
 عامه Երբեք մ'հդ Չեղարկուած:
 عامه Երբեք մ'հդ Կալուածա-

գիր. հաւատարմագիր:
 عامه մ'հմ Գործնականապէս:
 ա. عامه մ'հդ Գործաւոր-
 ա. عامه մ'հմ Գործաւոր. Անբը,
 ներ, բանտրներ:
 (صق. عامل):
 ա. عامه մ'հմ Գործնական:
 ա. عامه մ'հմ Գործողութիւն:
 ա. عامه մ'հմ Զօրեղայր:
 ա. عامه 1. Սին, նեցուկ:
 2. Բիր, Գաւազան: 3.
 Ուղղահայեաց: 4. Առ-
 նանդամ:
 عامه մ'հմ Ուղղա-
 հայեաց գիծ:
 عامه մ'հմ Ուղղահայե-
 ցարար:
 ա. عامه Ընդհանուր, հա-
 մայն:
 عامه Ընդհանրապէս:
 ա. عامه Ըստարակա-
 կան, ընդհանրական,
 տիեզերական:
 ա. عامه Ընդհանրա-
 կանութիւն, տիեզե-
 րականութիւն:
 ա. عامه Ըօրաբոյր:

ա. عامى մ'հդ Կոյր:
 մ'հդ Ռամիկ:
 ա. عامى մ'հդ Թոր:
 عامى մ'հդ Թորապէս:
 ա. عامى մ'հդ Լի, կատարեալ.
 ընդհանուր:
 ա. عامى մ'հդ Ծախդիր սեռականի,
 բացառականի եւ գոր-
 ծիականի: Զկնի. մա-
 սին, հետ, վրայ, առաջ:
 عامى մ'հդ Կամաւ, դիտ-
 մամբ:
 ա. عامى մ'հդ Եղանակութիւն. հոգ,
 տրամութիւն. թշուա-
 ռութիւն:
 ա. عامى մ'հդ = Եղանակ (jujube):
 ա. عامى մ'հդ (عند Դիմադրել, յա-
 մանել) Եղանակութիւն,
 կամակորութիւն. կա-
 մապաշտութիւն:
 عامى մ'հդ Եղանակաւ:
 ա. عامى մ'հդ Սոխակներ:
 (صق. عنديب):
 ա. عامى մ'հդ Տարրեր:
 (صق. عنصر):
 ա. عامى մ'հդ Թաղողի ող-
 կոյզներ:

(صق. عنقود بي عنقود):
 ա. عامى մ'հդ Սանձ. երասանակ:
 ա. عامى մ'հդ Եղանակ, պար-
 զել, բարեսիրու-
 թիւն. օգնութիւն:
 عامى մ'հդ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ
 տուածային շնորհ:
 عامى մ'հդ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ
 անել, օգնել:
 ա. عامى մ'հդ Թաղող:
 ա. عامى մ'հդ = Եղանակ:
 عامى մ'հդ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ
 ըրյր, անուշահոտ
 عامى մ'հդ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ
 ա. عامى մ'հդ (Եղանակական եւ
 տեղական մակբայ) Մօտ,
 առաջ, հետ, ըստ:
 عامى մ'հդ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ
 տեղ տեղի, ի դէպ
 Եղանակ:
 عامى մ'հդ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ
 Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ
 հետ կամ մօտ:
 ա. عامى մ'հդ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ
 (صق. عنادل):
 ա. عامى մ'հդ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ
 (صق. عناصر):
 ա. عامى մ'հդ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ
 (صق. عناصر):
 عامى մ'հդ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ Եղանակ

Կ. غرنده Գրնդե Մոնչող, կատաղի (տոհիծ):
 Կ. غروب Գրոբ Մայրամուտ, արեւմուտք:
 Կ. غرور Գրուր (غر [խարեց] Խաբում, շողորորթում՝ հպարտութիւն. սնապարծութիւն, զոռոզութիւն:
 Կ. غره Գրե Սպիտակութիւն, պայծառութիւն. լուսնային ամսուայ առաջին օրը. ծիւն նակատի վրայ մի սպիտակ նշան:
 Կ. غريب Գրիբ (غرب հեռու էր) օտարական. տղբատ, կարօտ տարօրինակ, ալանդակ. (Յոգ. غربا):
 Կ. غريب نوازی Գրիբնոազի Ասպնջականութիւն:
 Կ. غریدن Գրիդեն Որոտալ, գոռալ. յօրանջել:
 Կ. غریزی Գրիզի Բնածին. քնական:
 Կ. غریق Գրիգ Մեղրուած, ջրասուզուած. խեղդող կամ խեղդուած մարդ:
 Կ. غریو Գրիւ = Կոհի, աղմուկ, վայնասուն, ճշիւն:

Կ. غریویدن Գրիւդիդեն Աղմկել, աղաղակել:
 Կ. غزأ Գզա Կոհի ասպատակութիւն:
 Կ. غزال Գզալ 1. Վիթ, եղնորթ (gazelle): 2. Քնքոյշ պատանի: 3. Արեգակ:
 Կ. غزل Գզլ Սիրերգութիւն. տաղերգ. (Յոգ. غزليات):
 Կ. غزو Գզու Պատերազմում:
 Կ. غزير Գզիր Առատ, յորդ:
 Կ. غسال Գսալ Լուացող (յատկապէս մեռեալների):
 Կ. غسل Գսլ Լուացում, լոզանք:
 Կ. غسل دادن Գսլ Դադեն Լուանալ:
 Կ. غسل کردن Գսլ Կոդեն Լողանալ:
 Կ. غسل خانه Գսլ Կան: Լոզարան:
 Կ. غش Գշ Ուշաթափում, նուագում:
 Կ. غش Գշ Նենգութիւն, խարդախութիւն:
 Կ. غشی Գշի Նուաղում, թաւկացում:
 Կ. غصب Գսբ Յատիշտակութիւն, բռնատիրութիւն:
 Կ. غصه Գսե (غص [խեղդուել] Խեղդում, հեղձամա-

հութիւն, վիշտ, մտատանջութիւն.
 (Յոգ. غصص):
 Կ. غصن Գսն Միւղ (Յոգ. غصون):
 Կ. غضب Գսբ (غضب բարկացած էր) Բարկութիւն, կատաղութիւն:
 Կ. غضبانك Գսբանեք Բարկացած, զայրացած:
 Կ. غضبان Գսբան Կատաղած:
 Կ. غضروف Գսրուֆ Աճատ, կոճիկ:
 (Յոգ. غضاريف):
 Կ. غضنفر Գսնֆուր Առիծ:
 Կ. غفار Գֆար (غفر ներել) Ներող, քաւիչ:
 Կ. غفار الذنوب Գֆար Զնոբ Զաւիչ յանցանաց (Աստուած):
 Կ. غفران Գֆրան } Զաւութիւն, թողութիւն մեղքերի:
 Կ. غفران بناه Գֆրան Ենաե Նային թողութեանն ապաւինող կամ ապաւինած. ողորմած հոգի:
 Կ. غفلت Գֆլեթ (غفل անհոգ էր) Անհոգութիւն, անփութութիւն:

Կ. غفور Գֆուր Ներող, ողորմած, անյիշաչար:
 Կ. غل Գլ Լուծ. լեռնային դեւ:
 Կ. غل Գլ Նենգութիւն, խարդախութիւն, ատելութիւն:
 Կ. غل و غش Գլ Եւ Գլ Եւ Աննենգ, անկեղծ:
 Կ. غل Գլ Լուծ (եղների). շրթթայ, կապանք:
 Կ. غلات Գլատ Արմտիք, հացահատիկներ:
 Կ. غلاف Գլաֆ (غلف ծածկել) պատեան սրի կամ դանակի:
 Կ. غلام Գլամ Տղայ, պատանի. ծառայ, գերի. մանկաւիկ:
 Կ. غلام يار Գլամ Եար Արուագէտ:
 Կ. غلبه Գլբե Յաղթութիւն, յաղթանակ. գերակայութիւն:
 Կ. غلط Գլտ (غلط սխալուել) Սխալ, սխալանք:
 Կ. غلطان Գլտան Թաւալուելով:
 Կ. غلظت Գլպտ Թաւալուել, զլորուել:
 Կ. غلظت Գլպտ Թանձրութիւն, հաստութիւն:

ա. غلغل Գլղլ Աղվուկ, խառնա-
շիթութիւն. նեղաբե-
րան ամանից թափող
հեղուկի ձայնը:

ա. غلف Գլֆ Անթրիատութիւն.
Թրիատ:

ա. غلمان Գլմաներ, պա-
տանիներ, մանկաւիկ-
ներ. (Եզ. ڤلام):

ա. غلو Գլու Չափազանցութիւն.
աղվուկ. խոտութիւն:

պ. غلوله Գլուլե Գնտակ:

ա. غله Գլե Հացահատիկ:

ա. غليظ Գլիպ (غلظ հաստ էր)
Հաստ, խոշոր. թանձր.
կեղտոտ. կոպիտ:

ա. غليظي Գլիպի թանձրութիւն,
հաստութիւն:

պ. غليواج Գլիուաչ } Յին,
غليواز Գլիուազ }

ա. غم Գմ (غم տրտմած) Տրտ-
րութիւն, տրտմութիւն,
վիշտ, հոգ, մտատան-
ջութիւն:

ա. غم خوار Գմ Կուար (հոգակեր) Տրտ-
տում, վշտաբեկ. մտե-
րիմ ըստեկամ:

Հոգս քա-
շել, տրտմել:

Վիշտ փա-
րատող:

Տրտմութիւն:
Վշտահար,
տրտմազգեաց:

Տրտմութիւն
փարատող, անկեղծ
ըստեկամ:

Տրտմագին:
Վշտաբեկ, ան-
մխիթար, տխուր:

Գսու. ըանսար-
կու. լրատու. սիրակա-
նի աչքեր:

Գսութիւն, ըան-
սարկութիւն:

Զրպարտում, ամ-
բաստանում. գլխով,
ծեղքով կամ աչքով
նշան անելը:

Ակնարկութիւն աչ-
քի ծայրով, սիրային
հայեացք, պշրանք:

Հոգեր, տրտմու-
թիւններ (Եզ. ڤغم):

Հարստութիւն,
Երգ, եղանակ:

ա. غنايم Գնայիմ Աւարներ, կողո-
պուտներ. աւարառու-
ներ. (Եզ. ڤغنايم):

ա. պ. غنج Գնջ Մնծ պարկ. սի-
րային հայեացք:

պ. غنجان Գնյան Կարմիր սնգոյր
զգուանք:

պ. غنجدن Գնյձն Խաղալ, կա-
տակել. անպարկեշ-
տօրէն խօսել:

պ. غنچه Գնչե Կոկոն:

ա. غنم Գնմ Աւար. կապուտ:
Ոչխար, արջառ:

պ. غنودن Գնոձն Երիտել, ընել.
հանգստանալ:

պ. غنوز Գնուզ Ժոյլ. անզբաղ:

ա. غنى Գնի Հարուստ:
(Յոգ. ڤغنى):

ա. غنيم Գնիմ (غنم) Աւարառու,
թշնամի:

ա. غنيمت Գնիմտ (غنم Կողոպ-
տեց). աւար, կողո-
պուտ. ճրիաբար կամ
առանց նեղութեան
ծեղք բերուած որ եւէ
բան. առատութիւն:

غنيمت شردن Գնիմտ Շրձն

Անակնկալ շահ կամ
պատեհութիւն հա-
մարել (Յոգ. ڤغنايم):

ա. غواشي Գուաշի Տապճակներ.
Թամբի ծածկոյթներ:
(Եզ. ڤغاشيه):

ա. غواس Գուաս (غوص) Լուղորդ,
լուղակ:

ա. غواني Գուանի Երգեր. երգչու-
հիններ:

ա. غوايت Գուայիտ Տարօրինակու-
թիւն:

ա. غوث Գուտ Օգնութեան աղա-
ղակ:

պ. غوج Գույ Խոյլ (ղակ):

ա. غور Գուր Խորութիւն. խոր-
հրդածութիւն. հետա-
զօտութիւն:
Խորաբնին,
հետազօտութիւն:

պ. غوره Գուրե Ազդի. տհաս խա-
ղող կամ արմաւ:

ա. غوطه Գուտե Մխրճում, ջրա-
սուզում:
Սուզ-
ուել. խորասուզուել:
Լուղակ:
Գուտուր

۱۷. غوغا غوغا Աղաղակ, աղմուկ,
 ժխոր, վէճ,
 ۱۷. غوك غورտ:
 ۱. Գուշտավայ-
 րերում գտնուող մար-
 դակեր դու: 2. Պոռ-
 նկորդի: 3. Երկու-
 բակ: 4. Բազմու-
 թիւն, խումք:
 ۱. غول غولیا بان Անա-
 պատի դու:
 ۱. غياب غياپ Բացակայ:
 1. غياث غياث օգնութիւն:
 ۱. غيب غيب (թագնուել)
 Խորհրդաւոր գաղտնիք.
 անտեսանելի լինելը.
 անտեսանելին:
 ۱. غيب غيب Ժածկազէտ,
 ամենազէտ մարգարէ:
 ۱. غيب غيب Անտեսանե-
 լի աշխարհ:
 ۱. غيب غيب Խորհրդ-
 դաւոր լեզուն (Հա-
 ֆէզի մականունը):
 ۱. غيب غيب Բացակայութիւն
 անտեսանելիութիւն:
 ۱. غيب غيب Բաւրասանք,
 ۱. غيب غيب զրպարտութիւն,
 1. غيب غيب շարախօսութիւն:

۱. غيب غيب Զրպարտիչ. Հա-
 րախօսական:
 ۱. غيب غيب Բացակայ. ան-
 տեսանելի:
 ۱. غيب غيب Անծրել. լայնատա-
 րած ամպեր:
 ۱. غيب غيب Բացի. ուրիշ, այլ,
 տարբեր. ո՛չ, ան:
 ۱. غيب غيب Բացի, առանց:
 ۱. غيب غيب Թողեալ, ըսցի:
 ۱. غيب غيب Անարդար:
 ۱. غيب غيب Բացակայ. ան-
 տեսանելի:
 ۱. غيب غيب Անորոշ:
 ۱. غيب غيب Անօգուտ:
 ۱. غيب غيب Անկարելի,
 անհնարին:
 ۱. غيب غيب Եւ այլն:
 ۱. غيب غيب (անտեսանում
 էր) Եռանդ, փոյթ, նա-
 խանձախնդրութիւն:
 ۱. غيب غيب Նախան-
 ձախնդիր:
 ۱. غيب غيب Բարկութիւն, կա-
 տաղութիւն, սրտմտութիւն:
 ۱. غيب غيب Անտառ:
 ۱. غيب غيب Սպունգ:
 ۱. غيب غيب Անտեսանելի ըս-
 ներ. կասկածներ:

(غيب غيب)
 ۱. غيور غيور Նախանձայր, յոյզ,
 փութաջան. պատուա-
 խնդիր:
ف
 ۱. ف ف Արարա—պարսկական
 այբուբենի 23-րդ տառը.
 որ թուարկութեան մէջ
 արտայայտում է 80:
 ۱. ف ف Միշտղկապ որ նշա-
 նակում է անմիջապէս
 յետոյ. ուստի:
 ۱. ف ف 1. Համազօր Ե.ի օր,
 ۱. ف ف Երա հետ
 գնաց: 2. Համազօր
 Ե.ի. նորից, հակա-
 դաս, յանդիման: 3.
 Դարանակալ ստիւծ:
 ۱. ف ف Բացող.
 յաղթող:
 ۱. ف ف 1. Յա-
 նաջարան: 2. Ղուրա-
 նի առաջին գլուխը:
 3. Ննջեցեալների հա-
 մար աղօթք:

۱. غيور غيور Անտառներ:
 (غيب غيب)
 ۱. غيب غيب Մթութիւն:
 ۱. غيب غيب Սգա-
 հանդէս ննջեցեալնե-
 րի համար աղօթք
 ասելու:
 ۱. غيب غيب Նուագ, թոյլ,
 տկար, գաղջ:
 ۱. غيب غيب Ծեղրող:
 ۱. غيب غيب Անվհճեր, ուժեղ:
 ۱. غيب غيب Փորձիչ, մոլորիչ.
 մոլորուած, դիւթուած,
 հմայուած:
 ۱. غيب غيب (فجر) Մեղաւոր,
 շնացող. վհուկ:
 (فجر فجر)
 ۱. غيب غيب Աղետալի (մահ):
 (فجر فجر)
 ۱. غيب غيب Խայտառակ,
 ամօթալի. անպար-

կեշտ, լկտի:
 ա. فاحشه ֆ-հէշ- Պոռնիկ:
 պ. فاح ֆ-հէ Ժիւղ:
 պ. فاخته ֆ-հէ-տէ Հաւիտ, վայ-
 րի աղանի:
 ա. فاخر ֆ-հէ-ք (فخر) Պատուական,
 անգին. պարծենկոտ:
 պ. فاخيدن ֆ-հէ-ի-տէ Բամբակ կամ
 բուրդ գգել, քաշել:
 պ. فاداشتن ֆ-հէ-տէ-տէ (واداشتن) Յետ
 պահել, դիմադրել,
 դէմ կենալ:
 ա. فار ֆ-հէ Մ'կներ: (فارة) Եգ.
 մուշկ:
 ա. պ. فارس ֆ-հէ-հ-արաբա-
 կան ձուկ). Պարսկաս-
 տան. Շիրազի նա-
 հանգր:
 ա. فارس ֆ-հէ-շիաւոր:
 պ. فارسي ֆ-հէ-տէ Պարսկերէն,
 պարսիկ (فارسى):
 ա. فارغ ֆ-հէ-տէ Պարսպ, ազատ,
 ծնունթախ:
 ֆ-հէ-տէ Գոհու-
 լի (نالى):
 ֆ-հէ-տէ-տէ ֆ-հէ-տէ-տէ
 Ռախտիթիւն:
 ֆ-հէ-տէ-տէ-տէ ֆ-հէ-տէ-տէ-տէ
 ֆ-հէ-տէ-տէ-տէ ֆ-հէ-տէ-տէ-տէ

Ընթացաւարտ, դրպ-
 րոցաւարտ:
 ֆ-հէ-տէ-տէ Արծա-
 կագիր:
 ա. فارق ֆ-հէ-տէ Որոշող, զատող:
 պ. فاز ֆ-հէ-տէ Յօրանջում:
 պ. فازيدن ֆ-հէ-տէ-տէ Յօրանջել:
 ա. فاسد ֆ-հէ-տէ (فسد ապական-
 ուած էր). Ապականուած:
 ֆ-հէ-տէ-տէ-տէ ֆ-հէ-տէ-տէ-տէ
 Ապականուած վարք
 ունեցող, անբարոյական:
 ա. فاسق ֆ-հէ-տէ (فسق մոլորուեց)
 Ամբարիշտ, պոռնիկ.
 արուագէտ:
 ա. فاش ֆ-հէ-տէ Յայտնի, բացա-
 յայտ, ակներբու:
 ֆ-հէ-տէ-տէ Յայտ-
 նել, հոշակել, հրա-
 պարակել:
 ա. فاصل ֆ-հէ-տէ (فصل) Զատող,
 բաժանող:
 ա. فاصله ֆ-հէ-տէ Միջոց, տարա-
 ծուծիւն, հեռաւորութիւն:
 ա. فاضل ֆ-հէ-տէ (فضل) Ուսեալ, գի-
 տուն. առաքինի, շնոր-
 հալի. զեղուն:
 ա. فاطر ֆ-հէ-տէ Արարիչ:

ա. فاطمه ֆ-հէ-տէ Մօհամմադի
 դստեր եւ Ալիի կնոջ
 անունը:
 ա. فاطن ֆ-հէ-տէ Ուշիմ, թափան-
 ալ:
 ա. فاعل ֆ-հէ-տէ (فعل) [ցող:
 1. Գործող, կատարող:
 2. Տէր բայի:
 ֆ-հէ-տէ-տէ ֆ-հէ-տէ-տէ Ներկայ
 դերբայ:
 ֆ-հէ-տէ-տէ ֆ-հէ-տէ-տէ ֆ-հէ-տէ-տէ
 Ներկայ ներգործա-
 կան եւ անցեալ կրա-
 տրական դերբայներ,
 ենթական ու ինդիքը:
 ա. فاقه ֆ-հէ-տէ (فوق աղբատ էր)
 Աղբատութիւն, կարօ-
 տութիւն:
 ֆ-հէ-տէ-տէ ֆ-հէ-տէ-տէ Աղբա-
 տութիւն եւ ջրատ-
 րութիւն:
 ա. فاكهه ֆ-հէ-տէ Պտուղ:
 (فواكه):
 ա. فال ֆ-հէ-տէ Բախտագուշակու-
 թիւն, հմայութիւն:
 ֆ-հէ-տէ-տէ ֆ-հէ-տէ-տէ Բախտագուշակ:
 ա. فالج ֆ-հէ-տէ (فلج բաժանել) Ան-
 դամալոյծ:
 ա. فالق ֆ-հէ-տէ Ծեղրող, պատող:
 ա. فام ֆ-հէ-տէ = 1. Համ: 2. Ձեւ,

կերպարանը: 3. պարտը:
 4. Բաղաբ Խօրասա-
 նում: 5. Գոյն (իբրեւ
 վերջածանց):
 ֆ-հէ-տէ-տէ ֆ-հէ-տէ Սեւագոյն,
 սեւորակ:
 ֆ-հէ-տէ-տէ ֆ-հէ-տէ կապտա-
 գոյն, կապտորակ:
 պ. فانوس ֆ-հէ-տէ-տէ-տէ-տէ-տէ-տէ
 Լապտեր:
 ֆ-հէ-տէ-տէ-տէ-տէ-տէ-տէ Մո-
 զական լապտեր:
 պ. فانه ֆ-հէ-տէ Սեպ. փոքրիկ ա-
 լազան. կշեռքի մէտ:
 ա. فانى ֆ-հէ-տէ Անցաւոր, վաղան-
 ցուկ, կորստական:
 ֆ-հէ-տէ-տէ-տէ-տէ-տէ-տէ Այս
 անցաւոր աշխարհը:
 ա. فايدہ ֆ-հէ-տէ-տէ (فيده) Օգուտ,
 շահ, օգտակա-
 րութիւն, պիտանութիւն,
 (فوائد):
 ֆ-հէ-տէ-տէ-տէ-տէ-տէ-տէ Օգտակար:
 ա. فايز ֆ-հէ-տէ Վրայ հասնող,
 հասնող:
 ա. فايز ֆ-հէ-տէ (فيض) Առատ, յորդ,
 զեղուն:
 ա. فايق ֆ-հէ-տէ (فوق) Գերազանց,
 գերակայ:
 ա. فها ֆ-հէ-տէ-տէ Ուրեմն լաւ. թո՞ղ

(համապատասխան հայերէն համ—ի):
 فرایند Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ $\text{h}\ddot{\text{a}}\text{m}\text{p}\text{a}\text{t}\text{a}\text{s}\text{h}\text{a}\text{n}$
 մախմբուել:
 فرایند آوردن Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ $\text{a}\text{v}\text{r}\text{d}\text{a}\text{n}$
 Համախմբել, 'ի մի վայր բերել. ժողովել. կարգի դնել.
 فرایند کردن Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ $\text{k}\ddot{\text{a}}\text{r}\text{d}\text{a}\text{n}$
 արել, պատրաստել:
 ۱. فراید Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Անգին գոհարներ, աննման մարգարիտներ (Եզ. فرید):
 ۱. فرایض Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ (فرصت) Կրոնական պարտականութիւններ. տեղեկութիւն ունենալ մահմեդական ժողովականութեան օրէնքի մասին: (Եզ. فریضه):
 ۱. فریود Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Ուղիղ, ուղղափառ:
 ۱. فریه Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Պարարտ, գէր:
 فریه Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Պարարտութիւն, գիրութիւն:
 ۱. فریتاش Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Գոյութիւն:
 ۱. فریتوت Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Հասամեալծեր:
 ۱. فرج Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Դին, արժէք, յար-
 ۱. فرج Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Ուրախութիւն (զանք):

թիւն, զուարճութիւն հանգստութիւն:
 فرج Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Ոգանդամ:
 ۱. فرجام Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ 1. Վախճան, վերջ, վերջաւորութիւն: 2. Շահ, օգուտ. 3. Երջանկութիւն, յաջողութիւն: 4. յարմար, հանելի:
 ۱. فرجود Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Հրաշք:
 ۱. فرح Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ (فرح نورالساغاي) Ուրախութիւն, բերկրութիւն: Ուրախ, (թիւն) զուարթ, երջանիկ:
 فرح بخش Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Ուրախարար, զուարթարար:
 فرح ناک Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Զուարճալի ուրախալի:
 ۱. فرخ Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ (فر) գեղեցկութիւն եւ فرخ (բրես) Գեղեցկաբրես. երջանիկ, քախտաւոր. օրհնեալ:
 ۱. فرخندگی Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Երջանկութիւն:
 ۱. فرخنده Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Երջանիկ. քախտաւոր, քարեքաստ:
 فرخنده مال Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Երջանիկ վախճան ունեցող, քարեքաստիկ:

۱. فرخی Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Յաջողութիւն:
 ۱. فر Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ = 1. Փարտ, կոճատ, հատիկ, միակ, եզակի:
 2. Անհատ: 3. Մի թերթ (թուղթ), ոտանաւորի մի տող: 4. Մատեան, սրճանագիր, ցուցակ:
 5. Աստուած:
 فر Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Անհատաբար, մէկ-մէկ, զատ-զատ:
 ۱. فردا Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Վաղը:
 فردا Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Գոյութեան անսօտր:
 فردا Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Վաղայաջորդ օր:
 ۱. فردوس Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ = Պարտէզ, դրախտ, հեշտալի վայր: (Եզ. فرادیس):
 ۱. فردوسی Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Պարսից նշանաւոր բանաստեղծ. Աբօլ Հասէմ Փէրդօսի (935-1020 թ.թ.), հեղինակ «Շահնամէ» կոչուած դիցազներգական բերթուածի:
 ۱. فرز Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Մեծ, գիտուն:
 ۱. فرزام Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Արժանի, պատշաճ:
 ۱. فرزبان Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Գիտութիւն, իմաստութիւն:
 ۱. فرزبانگی Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Գիտութիւն, իմաստութիւն:

թիւն, հանճար:
 ۱. فرزانه Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Հանճարեղ, գիտուն, իմաստուն, ազնիւ:
 ۱. فرزم Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Կօշկի կաղապար:
 ۱. فرزند Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ = Փրզունդ, զաւակ:
 فرزندار Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Գոյնարհան Պատուական որդի:
 فرزندزنا Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Պողոնքորդի:
 ۱. فرزو Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Իմաստութիւն:
 ۱. فرزوی Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Սատրանջ խաղի թագուհին. ուսեալ:
 ۱. فرزين Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Սատրանջ խաղի թագուհին. ուսեալ:
 ۱. فرس Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Զի, մատակ, ծիաւոր (Նատրակի):
 فرس Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Պարսկաստան, պարսիկներ:
 ۱. فرسا Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Մաշող, աւերող:
 فرسای Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Հոգեմաշ:
 فرسای Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Անտանելի:
 ۱. فرساد Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Ուսեալ:
 ۱. فرستادن Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Ուղարկել:
 ۱. فرستاده Φ - $\text{r}\ddot{\text{a}}\text{y}\text{e}\text{nd}$ Ուղարկուած:

Կ. فرستو Φ -...-... } Ժիծեռ-
 Կ. فرستوك Φ -...-... } նակ:
 Կ. فرسخ Φ -...-... (فرسك) = Փար-
 սախ, հրասախ. [3-4
 մղոն]:
 Կ. فرسودن Φ -...-... Տրորել,
 մաշել, հալածել. մաշ-
 ուել. տրորուել, հնանալ:
 Կ. فرسودگی Φ -...-... Մաշում,
 ջնջում, եղծում:
 Կ. فرسوده Φ -...-... Մաշուած,
 քայքայուած:
 Կ. فرش Φ -...-... (فرش փոնց) Սալա-
 յատակ. փոռածք:
 (فرش Ծոգ):
 Կ. فرشته Φ -...-... (فرشته ուղարկ-
 ուած, առաքեալ) = Հը-
 րեշտակ, պատգամատոր,
 մարգարէ (Ծոգ. فرشتگان):
 Կ. فرشته خوي Φ -...-... Հրեշ-
 տակաքարոյ:
 Կ. فرصت Φ -...-... (فرصت Պատենու-
 թիւն, պարապ ժա-
 մանակ, պատեն
 առիթ):
 Կ. فرصت يافتن Φ -...-... Պա-
 տենութիւն գտնել:
 Կ. در اندك فرصتى Φ -...-...
 կարճ ժամանակում:

Կ. فرض Φ -...-... 1. Պարտականու-
 թիւն: 2. Երկնային հրա-
 ման, կրօնական անյե-
 տածգելի պարտակա-
 նութիւն: 3. Ենթադրու-
 թիւն, վարկած:
 Կ. فرض کردن Φ -...-... Ենթա-
 դրել:
 Կ. بالفرض Φ -...-... Դիցուք թէ,
 ենթադրենք թէ:
 Կ. فرضاً Φ -...-... Ենթադրաքար,
 դիցուք թէ, զոր օրի-
 նակ. պարզապէս:
 Կ. فرضى Φ -...-... Պարտատրիչ,
 ենթադրական:
 Կ. فرط Φ -...-... Առաւելութիւն, շա-
 տութիւն, առատութիւն.
 շռայլութիւն:
 Կ. فرغ Φ -...-... Դերագանցում. ճիւղ,
 ուտ. զազաթ, գլուխ-
 ժողովրդի կամ գեր-
 դաստանի պետ. հիմ-
 նական օրէնք կամ վար-
 դապետութիւն. ածանց:
 տոկոս:
 Կ. فرعى Φ -...-... Ծիւղային, եր-
 կրորդական, յաւել-
 ուածական, մասնակի:
 Կ. فرعون Φ -...-... = Փարաւոն.
 բռնակալ:
 Կ. فرفر Φ -...-... Աճապարանք,
 շտապով կարդալը կար

Կ. فرهن Φ -...-... Տիրութիւն, կսկիծ:
 Կ. فرما Φ -...-... Հրամայող, պատ-
 ուիրող:
 Կ. فرمان Φ -...-... (U. պրամանա)
 = Հրաման, հրովարտակ:
 Կ. فرمان بردار Φ -...-... Հրա-
 մանակատար, հլու,
 հնազանդ:
 Կ. فرمان بردارى Φ -...-...
 Հնազանդութիւն,
 հպատակութիւն:
 Կ. فرمان دار Φ -...-... = Հրա-
 մանատար:
 Կ. فرمان ده Φ -...-... = Հրամա-
 տար Φ -...-... (նատար)
 Թագաւոր, իշխան,
 դատաւոր:
 Կ. فرمان واجب الاذعان Φ -...-...
 Հրաման Φ -...-... Հնազան-
 դութեան արժանի
 (անհրաժեշտ) մի
 հրաման:
 Կ. فرمان فرما Φ -...-... Հրա-
 մաններ արձակող.
 փոխարքայ:
 Կ. فرمايش Φ -...-... Հրաման,
 պատուէր. յանձնա-
 րարութիւն
 (فرمايش Ծոգ):
 Կ. فرمکين Φ -...-... Տիրագին,
 տխուր:

Կ. فرق Φ -...-... Տարբերութիւն,
 խտրութիւն, բաժանում,
 անջատում. գլուխ, կա-
 տար, զազաթ:
 Կ. فرقاً Φ -...-... Անխտրա-
 անջատող, (բար-
 անջատող. ճշմարտու-
 թիւնն ու ստութիւնը
 զատորոշող. օր. Հնգա-
 մատեանը. Լուրանը
 կամ որեւէ սրբազան
 գիրք:
 Կ. فرقه Φ -...-... Կուսակցութիւն,
 աղանդ, խմբակ:
 Կ. فرقة Φ -...-... Անջատում. հե-
 ոստորութիւն:
 Կ. فرقدان Φ -...-... Բեւեռի մօտ
 գտնող երկու աստղեր:
 Կ. فرقدان Φ -...-... = Բարե-
 կենդան:
 Կ. فرکندن Φ -...-... Զրանցք
 փորել. քանդել, վնասել:
 Կ. فرگاه Φ -...-... Երկայունութիւն,
 մեծութիւն. վեհապա-
 ութիւն:

Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Հրամայել,
 պատուիրել. հանել,
 շնորհել, շինել. ասել.
 անել.
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Հրամա-
 մայեցէ՛ք.
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Պատուիրած,
 հրամայուած. հա-
 նած, արած. կատա-
 րած. պատուէր.
 ա. ֆրոհուն ֆրոհուն Փոռ, հնոց.
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Փրանկ, Երո-
 պացի.
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն ֆրոհուն Փրանկ-
 ների երկիրը, Երոպա:
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Երոպացի:
 Կ. ֆրոհուն, ֆրոհուն Յած, վար,
 ներքե, տակ. տկար,
 անգոր.
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Յած
 տանել, կլանել:
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Ամրա-
 ցնել, փակել.
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Անիի ցածր:
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Ամենա-
 ցածր:
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Յածուն,
 խոնարհ, հլու:
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Կան-

չել, կարողալ
 Ստորին, ֆրոհուն ֆրոհուն
 ստորադաս, տկար,
 անգոր, նուաստ:
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Յած
 զնալ, ընկղմել,
 ֆրոհուն ֆրոհուն Թափել,
 դուրս թափել, իջնել:
 ֆրոհուն ֆրոհուն Գետին
 տապալել, նվել.
 ճգմել.
 ֆրոհուն ֆրոհուն Անհոգու-
 թիւն, անխումբութիւն:
 ֆրոհուն ֆրոհուն ֆրոհուն
 Զանց առնել.
 ֆրոհուն ֆրոհուն Թող-
 նել, ձգել, լքել, զանց
 առնել. արձակել:
 ֆրոհուն ֆրոհուն Ան-
 ճարութիւն, կարօ-
 տութիւն, աշխա-
 տութիւն:
 ֆրոհուն ֆրոհուն Անճա-
 րանալ, տարակուսել,
 անկեղծել. վհատուել:
 ֆրոհուն ֆրոհուն Անճա-
 րացած. յոգնած. վր-
 հատուած. տարա-
 կուսած. անօգնական.
 ֆրոհուն ֆրոհուն ֆրոհուն
 Միկ, անազգի, զծուծ:
 նուաստ: (Թոգ. ֆրոհուն)

ֆրոհուն ֆրոհուն ֆրոհուն
 Հանգցնել:
 ֆրոհուն ֆրոհուն Յայտնի.
 խոհեմ, իմաստուն:
 Կ. ֆրոհար ֆրոհուն Վերնատուն.
 ամառնատուն:
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Ժախել, վա-
 ճառել:
 ֆրոհուն ֆրոհուն Վառել. ըո-
 ցավառել:
 ֆրոհուն ֆրոհուն Վաճառելի:
 ֆրոհուն ֆրոհուն Յած, ներքե,
 ստորեւ. իջում:
 ֆրոհուն ֆրոհուն Իջնել,
 ֆրոհուն ֆրոհուն Իջեւան:
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Պարսիկ-
 ների առաջին ամիսը:
 Յիշեալ ամսուայ
 պահապան հրեշ-
 տակի անունը:
 Կ. ֆրոհուն 1. Հուսափայլու-
 թիւն, պայծառութիւն.
 2. (ֆրոհուն-ի հրամ) Հու-
 սաւորիք, ըոցավառիք:
 3. Բոցավառող:
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Հուսափայլ,
 շողշողուն.
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Վաճառում, վա-
 ճառք. վաճառող:

ա. ֆրոհուն Փոռածք:
 (Եգ. ֆրոհուն):
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն = Հրուշակ:
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Վաճառող:
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Վաճա-
 ռել, ծախել:
 ա. ֆրոհուն ֆրոհուն-ի յգ.
 ֆրոհուն ֆրոհուն Կողմնական.
 յաւելուածական.
 կողմնակի եկամուտ:
 ա. ֆրոհուն ֆրոհուն Հուսափայլու-
 թիւն. պայծառութիւն.
 լոյս. ըոց:
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Ղեկի լծակ.
 նաւերի հատը ցոյց
 տուող ըստ:
 ֆրոհուն ֆրոհուն ֆրոհուն
 Երկու հատ նաւ:
 Կ. ֆրոհուն Մխալանք.
 զանցառութիւն, ան-
 հոգութիւն:
 ա. ֆրոհուն Աշխոյժ. ժպիրհ:
 Կ. ֆրոհուն Աւելի. առաւելու-
 թիւն: (դութիւն:
 ֆրոհուն Մեծութիւն, շքե-
 Կ. ֆրոհուն ֆրոհուն Երրինի սիրա-
 հարը. քարակոփ:

բամել. հաստատուն
ոտք դնել:

տ. فشك ֆշեհ ֆամփուշտ:

ա. فص ֆս Բաժանում, պեր-
նախօսութիւն:

ֆ. Բատանու կնիքը
ակնակապիճը կամ քա-
րը, աչքի բիք:

ա. فصا ֆսա Խաղողի կորիզ:

ա. فصاحت ֆսահտ (فصح պարզ
խօսել) Պերնախօսութիւն,
ճարտարախօսութիւն:

ա. فصاد ֆսահ Երակահատութիւն:
ֆսահ Երակահատ:

ա. فصح ֆսահ Պերնախօսութիւն:
ֆշեհ Զատիկ:

ա. فصحا ֆսահահ Ծարտարախօս-
ներ. (Յգ. فصيح):

ա. فصل ֆսա 1. Անջատում, բա-
ժանում. անդամահա-
տում; 2. Հատուած-
յօղուած, զլուխ կամ
զրքի այլ բաժանում:
3. Եղանակ: 4. Հունձը:
(Յոգ. فصول):

ա. فصل ֆսահ Զորք ե-
ղանակ:

ա. فصيح ֆսահ Պերնախօս:

فسوح و فجور ֆշեհ ֆշեհ Բեղը
եւ անօրէնութիւն,
մոլութիւն ու անբա-
րոյականութիւն:

ա. فسوس ֆշեհ Ծեսոս ֆսոս:

ա. فسوق ֆշեհ (فسق) Եղում
աստուածային պատ-
ուիրաններէջ. անբա-
րոյականութիւն:

ա. فسون ֆշեհ Թովչութիւն, դիւ-
թիւթիւն. նենգութիւն:

ա. فسيح ֆշեհ Լայն, ընդարձակ.
մեծատարած:

ա. فش ֆշ Զիւր բաշ կամ պոշ.
բը եւ է բանի ծայրը
կամ պոշը:

ֆշ ֆաթթոցի կտորի
ծայրը. ծիւր նակա-
տի մագ. նմանու-
թիւն ցոց տող ա-
ծանց. օր. شيرفت ֆշ
ֆշ Առիժանման:

ա. فشار ֆշ Ծնշում, նմլում,
ցրում, սիռում:

ա. فشاردن ֆշեհ Ծնշել. նմլել:

ա. فشان ֆշեհ Սփռող, տարա-
պարտ:

ա. فشاندن ֆշեհ Սփռել (ծել.
ցորեն հոսել):

ա. فشردن ֆշեհ Ծմլել. սեղմել:

ա. فصيل ֆշեհ Պարիսպ, պատ-
նէշ. կաթից կտրած:

ա. فضا ֆշահ (فضو Լայն էր) Բակ,
հրապարակ, բացավայր,
դաշտ:

ա. فصاحت ֆշահտ (فصح Խայ-
տառակուեց) Խայ-
տառակութիւն, ան-
պատուութիւն:

ա. فضالت ֆշահտ Խնացորդ, ա-
ւելորդութիւն. կեղտո-
տութիւն:

ա. فضايح ֆշահի Խայտառակ
գործեր:

ա. فضائل ֆշահե Լուսքիւնութիւն-
ներ, առաւելութիւններ:
(Յգ. فضيلت):

ա. فضل ֆշահ (فضل գերազանցեց)
Լուսքիւնութիւն, առա-
ւելութիւն, իմաստու-
թիւն. զիտութիւն. շնորհ.
պարգեւ:

ա. فضل الله ֆշահի Լստուա-
ծային շնորհ:

ա. فضلاً ֆշահի Գիտնականներ:
(Յգ. فاضل):

ա. فضله ֆշահ Խնացորդ, աւե-
լորդ. կղկղանք, ապա-
ւառ (Յոգ. فضلات):

ա. فضول ֆշահ Առաւելութիւն.
ուրիշի գործին անտե-
ղի միջամուխ եղող
անձն. բանասարկու, քսու:
فضولي ֆշահ Աւելորդութիւն.
քսութիւն. անտեղի
միջամուխ լինելը:

ա. فضيحت ֆշահտ (فصح) Խայ-
տառակութիւն, ան-
պատուութիւն, անուա-
նարկութիւն:

ա. فضيل ֆշահ Ընտիր, պատուա-
կան. հիանալի:

ա. فضيلت ֆշահ Առաւելութիւն,
գերազանցութիւն, ա-
ռաքիւնութիւն. կատա-
րելութիւն. զիտու-
թիւն (Յոգ. فضائل):

ա. فطام ֆշահ Կաթնահատու-
թիւն:

ա. فطانت ֆշահ (فطن) Հասկա-
ցողութիւն, ուշիմու-
թիւն. կորովութիւն,
սրամտութիւն:

ա. فطح ֆշահ Լայնացում:

ա. فطر ֆշահ (فطر բեկանել) Ծեղ-
քում. բեկանում ծովի.
սկսում. ստեղծում:
ֆշահ Եստիւնաւ. նա
խանաշող

Աղբատա-
բար. աղբատիկ
կերպով:

Աղբատութիւն:

Մահմեդական օրէ-
նագէտ կամ աստուա-
ծաբան: (Յոգ. فقهاء):

Ընօտ. քակտում,
ազատում:

Ստորին
ծնօտ:

Վերին
ծնօտ:

Զերբազատում
ծառայի կամ զերու:

Կատակ, զա-
ւեշտ. զուարճաբանութիւն:
Զաւեշտական:

(Ֆոկ մտածեց)
Մտածութիւն, հոգ,
մտատանջութիւն, կար-
ծիք, խորհրդածութիւն.
միտք:
(Յոգ. افكار):

Մտահոգ:
Ֆոկմէնդ:

Զղջում, ապաշաւ:

Նեւտել, ձգել,
փոռել:

Ապա ինչպէս.
ի՛նչքան անելի:

Գրաստի մէջքի
վերքը. կաղ, խեղ, վի-
րաւոր. վշտալի, մտացիր:

Երջանկութիւն,
քարօրութիւն. փրկու-
թիւն, ապահովութիւն.
ապաստան:

Հողագործ, շի-
նական. նաւաստի:
(Յոգ. فلاحين, فلاحون):

Երկրագոր-
ծութիւն:

Պարաստիկ:
Փիլիսո-
փաներ (Յոգ. فلاسفة):

Զախոր-
դութիւն, թշուառութիւն,
աղէտ:

Այս ինչ մարդ
կամ իր. առնանդամ:

Փախուստ, փր-
կութիւն, ազատութիւն:

Բաժանում. հեր-
կում. յաղթութիւն. վնաս:
Անդամալուծութիւն:

Կողպէք. նիգ:

Հերկում, հողի
մշակում:

Բամբակից
ունդը կամ հատը
զատել:

Սեւտաղ, հանք:
(Յոգ. فلزات):

Սեւտաղեայ:

Պղնձէ փոքրիկ
դրամ, դանգ:
(Յոգ. فلوس):

Փիլիսոփա-
յութիւն:

Պղպեղ:

Եր-
կիր էր) Եր-
կինք. ճակատագիր:
(Յոգ. افلاك):

Հրե-
ղէն երկինք:
Բախտա-
հալած:

Փոքրիկ դրամ-
ներ. ձկան թեփեր:
(Յոգ. فلوس):

Ապա, ու-
րեմն:

Արուեստ, զիտու-
թիւն. ձեւ, եղանակ:
(Յոգ. فنون):

Բարո-
յագիտութիւն:

Մահացութիւն, ան-
ցաւորութիւն, անէութիւն:
Մեռնել:
Անցաւոր
աշխարհ:
Վաղան-
ցուկ, անցաւոր:

Թէ յի
կամ սուրճի բաժակ.
յախճապակէ սկաւառակ:

Հնարք, նենգու-
թիւն, սնտի խօսք:

Արքայակալիւն:

Թշուառութիւն.
դառնադում: [տրել]:

Թարել, պա-
Արուեստներ, զի-
տութիւններ (Յոգ. فن):

Բերան. մրուան
(valerian): (նում):

Անցնում, մեռ-

ա. فواحش ֆուահիշ Մայրապետական
բաներ, լիտովիներ,
ներ. պոռնիկներ:
(Նգ. فاحشه):

ա. فواخر ֆուահիր Մանկագիր
բաներ (Նգ. فآخرة):

ա. فوارس ֆուահիր Չիաւորներ:
(Նգ. فارس):

ա. فواره ֆուահիր (տար) Շա-
տրուան:

ա. فواضل ֆուահիր Օգուտներ,
բարիքներ: (Նգ. فاضله):
Գիտնականներ (Նգ. فاضل):

ա. فواق ֆուահիր Հեծկլտանք, վեր-
ջին շունչ:

ا. فواكه ֆուահիր Պտուղներ,
մրգեր (Նգ. فاكهه):

ا. فوايد ֆուահիր Օգուտներ,
շահեր (Նգ. فايد):

ا. فوت ֆուահիր Մահ:
Մեռնել: فوت شدن

ا. فوته ֆուահիր Ղենջակ (լողա-
նալու):

ا. فوج ֆուահիր Զօրագունդ:
(Նգ. افواج):

ا. فوجدار ֆուահիր Հնդկաստա-

նում ուստիկանական
պաշտօնեայ եւ դա-
տաւոր:

ا. فور ֆուահիր Անապարում:
Անմիջապէս:
فوراً ֆուահիր Իսկոյն, ան-
միջապէս:

ا. فوران ֆուահիր Երում, պրդ-
պջում. բարախում:

ا. فوز ֆուահիր Եաջողութիւն, յաղ-
թութիւն. փրկութիւն,
սպանութիւն. փախուստ:

ا. فوزان ֆուահիր Բարձրագոյ
աւելում:

ا. فوطه ֆուահիր Ղենջակ. (ծայն,
բասկ. ամորձի):

ا. فوق ֆուահիր Առաւելութիւն, գե-
րագանցութիւն. վեր,
վերեւ, արտաքոյ:
فوق الذكر ֆուահիր Վերո-
յիշեալ:

ا. فوق العاده ֆուահիր Արտա-
սովոր:

ا. فوقاني ֆուահիր Վերին. վերեւ
կէտադրուած (ինչ-
պէս ت على տառերը):

ا. فوقية ֆուահիր Կերակայութիւն,
առաւելութիւն, նախա-
մեծարութիւն:

ا. فولاد ֆուահիր (بولاد) = Պողո-
վատ, պողպատ:
فولادى ֆուահիր Պողպատէ:

ا. فهم ֆուահիր Շատ ուսեալ,
ուշիմ:

ا. فهمد ֆուահիր (فهم) Երկար,
(Նգ. فهمد):

ا. فهمت ֆուահիր (فهمت) Եանկ,
ցուցակ. նախաբան,
բովանդակութիւն:

ا. فهمه ֆուահիր Հասկացողութիւն,
իմացութիւն. ըմբռնում:
(Նգ. فهمه):

ا. فهميدن ֆուահիր Հաս-
կացնել:

ا. فهميدگي ֆուահիր Ըմբռո-
նողութիւն:

ا. فهميدن ֆուահիր Հասկա-
ուշիմ:

ا. فهميد ֆուահիր Հասկացող, [նալ]
ուշիմ:

ا. فهمي ֆուահիր Մէջ, յընթաց. նը-
կատմամբ. հետ, միա-
սին. պատճառով. իւ-
րաբանչիւր:

ا. فهمين ֆուահիր Իւրաբանչիւր
լիտըր:

ا. فهمي ֆուահիր Առ հարիւր:
فهمي

ا. فيصل ֆուահիր Վերջապէս,
միով բանիւ, 'ի վե-
րայ այսր ամենայ-
նի. ընդհանուր
առմամբ:

ا. فيصل في الحال ֆուահիր Անմիջապէս,
իսկոյն:

ا. فيصل في الحقيقة ֆուահիր Յիրաւի,
իսկապէս:

ا. فيصل في المثل ֆուահիր Օրինակի
համար:

ا. فيصل في نفسه ֆուահիր Անձամբ:
فصل في الواقع ֆուահիր Իրօք,
իսկապէս:

ا. فيصل فيااض ֆուահիր Բարեւէր, ա-
ռատածնուն. առատ:

ا. فيصل فيروز ֆուահիր Եաղթական, յա-
ջող. երջանիկ:

ا. فيصل فيروزى ֆուահիր Եաղթու-
թիւն, յաջողութիւն.
բարեբախտութիւն:

ا. فيصل فيروزمند ֆուահիր Եաղթա-
կան, յաղթող:

ا. فيصل فيروزه ֆուահիր = Պերոզակ.
զոնագմ:

ا. فيصل فيروزه سقف ֆուահիր Եր-
կինք (կապոյտ եր-
կրակամարր):

ا. فيصل فصل ֆուահիր Վճիռ, ո-
րոշում, դատավճիռ.
բաժանում:

(ضاد . قاطبه):
 ա. قاطبه շարժութիւն [ժարդիկ]:
 قاطباً Ընդհանրապէս, առհասարակ:
 ա. قاطر շարժութիւն Ջորի:
 ա. قاطرچى շարժութիւն Ջորեպան:
 ա. قاطع (قطع) Կտրող. վճռական, կտրական:
 قاطع الطريق շարժութիւն Հողկահար, առազակ:
 ա. قاطن շարժութիւն Բնակիչ:
 (ضاد . قاطن):
 ա. قاع Դաշտավայր:
 ա. قاعد Նստող, նստապահ:
 ա. قاعده (قواعد) Կարգ, կանոն սովորութիւն. հիմք, խարխուհ. բերականական կանոն (ضاد . قواعد):
 ա. قاف Կարգը շարժութիւն ստասպելական մի սար:
 ա. قافله Կարաւան:
 (ضاد . قوافل):
 ա. قافيه Կանգ. նմանաշանգութիւն: (ضاد . قوافي):

ضاد . قافيه Կանգութիւն:
 قافيه تنكشون Կարգը կամ զործը կաղալ. ելք չունենալ:
 ա. قافله Կարգ, շարժութիւն [cardamoms]:
 ա. قاقم Կնքում, սպիտակ կղաքիս. [ermine]:
 ա. قال Բառ, ասութիւն. շատախօսութիւն.
 ا. قال Կարգ, շարժութիւն Աստիճակ:
 ա. قالب (قالب) Կաղապար, տիպար, ծոյլ. մարմին:
 (ضاد . قوالب):
 ա. قالى Կորգ:
 قاليجه Կորգիկ:
 ա. قاليبافى Կորգազործութիւն:
 ա. قامت (قوم) Կանգնել կանգնում. հասակ, ծնւթ, մարմին. վեց ոտ երկարութեամբ մի շափ:
 ا. قامت کردن Աղօթել ուղիղ կանգնած:
 ա. قامع Կարգ, շարժութիւն:
 ա. قاموس Գլխաւոր ուղիղապար. ծովի ամեն

նախոր մասը. ընդարձակ բառագիրք. նշանաւոր արաբերէն մի բառարան, որ կազմել է Մօհամմադ Եաղուբ Փիրուզաբադին 14-րդ դարում:
 ա. قات Կատուածապաշտ, երկիւղած.
 ա. قانص Բրտորդ. որս:
 ա. قانط Կատուածապաշտ:
 ա. قانع Գոհ, բաւարար, գոհունակ:
 ա. قانون Կանոն, կարգ, օրէնք. կանոնադրութիւն, սովորութիւն. մի տեսակ արուարքնար:
 ا. قانون اساسى Հիմնական օրէնք:
 ا. قانون ديوانى Կարգաւոր օրէնք:
 ا. قانون وضع کردن Կարգը յօրինել:
 ا. قانوناً Ըստ օրինի, օրինապէս:
 ا. قانونى Կանոնական, օրինաւոր:
 ا. قانون نامه Կանոնագիրք:
 ա. قاه Կանգնելու շարժութիւն.

قاه Կանգնելու շարժութիւն:
 ա. قاهر (قهر) Կարգող, հզօր. բռնի, ճնշիչ:
 ա. قاهره (قهره) Ապագայի, Երկրորդ մայրաքաղաքը՝ Կահիրէ:
 ا. دولت قاهره Նուաճող պետութիւնը, աշխիւնը՝ արաբական խալիֆայութիւնը կամ տանկապետութիւնը:
 ա. قارى Կարգող, պետ, պարագլուխ:
 (ضاد . قواد):
 ա. قايق Կայակ:
 ա. قابل (قابل) Կարող. որ եւ է գաղափար պաշտպանող:
 ա. قايم (قايم) Կանգնելու շարժութիւն, կանգնած, հաստատուն, յարատեւ:
 ا. قايم الزاويه Կանգնելու շարժութիւն:
 ا. قايم مقام Կարգող, տեղապահ, փոխարքայ:
 ա. قائن Կայն:

ա. պ. قبا Գապայ. պարե-
 ա. قباب Գապայ (գօտ:
 ներկամարներ, գմբէթ-
 ներ. (Եզ. Գե):
 ա. պ. قباچه Փորրիկ կա-
 պայ կամ պարեգօտ:
 ա. قباح (قبح) Տգեղու-
 թիւն. նուաստութիւն.
 գէշութիւն. անզա-
 մութիւն:
 պ. قباس Արեգակ:
 ա. قبال Հանդէպ:
 ա. قبالة (قبل Երաշխաւորել)
 Կալուածագիր, վաճա-
 րագիր. դաշնագիր. Ե-
 րաշխաւորութիւն:
 Ծօտար. قبالة نوبس
 կալուածագիր
 գրող:
 ա. قبايح Ոճիրներ, զար-
 շութիւններ, խայտա-
 ռակութիւններ:
 (Եզ. قبيحت):
 ա. قبائل Յեղեր, տոհմեր,
 գերդաստաններ:
 (Եզ. قبيله):
 ա. قبه Աշտարակ, կամար,
 գմբէթ. վրան:

(Յոգ. قباب):
 ա. قبح (قبح տգեղ) Տգեղու-
 թիւն. նուաստութիւն.
 զազրութիւն:
 ա. قبر Գերեզման, դամբա-
 րան, մահարձան:
 (Յոգ. قبور):
 ա. قبرا Արատու:
 ա. قبرس Կիպրոս:
 ա. պ. قبرستان Գերեզ-
 մանոց:
 ա. قبض (قبض վերցրեց)
 1. Գրաւում, յափշտա-
 կում: 2. Արգելում:
 3. Պնդութիւն: 4. Ըն-
 կալագիր, անդորրագիր:
 Ստա- قبض الوصول
 ցագիր:
 ա. قبضه 1. Բռն, բռնա-
 չափ: 2. Երախակալ,
 կոթ: 3. Բռնած, յա-
 փշտակած: 4. Հաս-
 ցոյց տող բառ, գոր-
 ծածուած հրացանի,
 դանակի, սուրի, մկրա-
 տի առաջ:
 ա. قبضه Զպտիներ:
 ա. قبيل (قبل հասար, մօտե-
 ցալ) Յառաջ, յառաջա-

գոյն, առաջակողմ.
 յանդիման:
 ա. قبلا Նպատակ, սկիզբ:
 ա. قبله Կողմ. ներկայու-
 թիւն, կարողութիւն.
 առաստութիւն:
 قبل از این Սրանից
 յառաջ:
 من قبل Ի դիմաց:
 قبله Նախապէս:
 ա. قبله (قبل) Ուղղութիւնը
 դէպի Մեկկա, ուր
 մահմեդականները
 դարձնում են իրենց
 հայեացքն աղօթելիս:
 قبله Բրեւէ վայր
 որին հայեացքը դարձ-
 նում են աղօթելիս:
 قبله Կողմնացոյց:
 قبله (նա որի
 վրայ ուղղուած է
 աշխարհի հայեացքը)
 Պարսից շահերի տիտ-
 ղոսներից մէկը:
 ա. قبله Համբոյր:
 ա. قبور Գերեզմաններ:
 (Եզ. قبر):
 ա. قبوض Անդորրագրեր,
 ընկալագրեր: (Եզ. قبض):
 ա. قبول (قبل) Ընդունելի,

հաւանելի. ընդունելու-
 թիւն, համաձայնութիւն:
 قبله Ընդու-
 նել, հաւանել, հա-
 մաձայնել:
 قبله Ընդունելի:
 ա. قبه Կամար. գմբէթ:
 ա. قبيح (قبح) Տգեղ, գէշ,
 ամօթալի, զարշելի:
 قبله Զազ-
 րատեսիլ:
 ա. قبحة Գարշութիւն:
 ա. قبيل Տեսակ. խառը բազ-
 մութիւն. ամուսին:
 ա. قبيله Յեղ, տոհմ, ըն-
 տանիք. կին. սերունդ:
 (Յոգ. قبائل):
 ա. قبو Դարպաս:
 ա. قبان Հանձար:
 ա. قتال (قتل) Կռիւ, ընդ-
 հարում. ջարդ. նախնիք:
 قبله Սպանող, մար-
 դասպան:
 ա. قتل (قتل սպանեց) Սպա-
 նում մորթում. սպա-
 նութիւն, ջարդ. կոտորած:
 قبله Ընդհանուր
 կոտորած:

գելում. նաւարգել. գրաւում, յափշտակում:

Որսապահ: *قرمزی*

Մ. *قرمز* (کر کره) Որդան կարմիր:

Ռոտրագոյն: *قرمزی*

Մ. *قرمباق* կաւատ:

Մ. *قرن* 1. կցում, յողում, զուգորդում. 2. Եղջիւր: 3. Տասնեակ, դար: (Յոգ. *قرن*):

Մ. *قرنفل* Մեխակ. շահ-պրակ:

Մ. *قروح* Խոցեր. վէրքեր, կեղեր (Յոգ. *قرح*):

Մ. *قروض* Պարտքեր: (Յոգ. *قرض*):

Մ. *قرووق* Արգելում. յափշտակում:

Մ. *قرون* Եղջիւրներ, դարեր (Յոգ. *قرن*):

Մ. *قری* Գիղեր: (Յոգ. *قریه*):

Մ. *قریب* 1. Մօտ, մերձ, մօտալուտ մօտաւոր: 2. Ազգական, մերձաւոր: 3. Մօտաւորապէս:

قریب الاختتام *قریب* Վերջաւորութեան մօտ:

قریب الموت *قریب* Մահ-համերձ:

قریب الوقوع *قریب* Մօտալուտ:

قریباً *قریباً* Մօտաւորապէս, 'ի մօտոյ:

Մ. *قریح* Վերաւոր-ւած. կեղաւորւած. վճիտ շուր:

Մ. *قریحه* Բնութիւն, հան-

Մ. *قریش* Արաբ մի [ճար: ցեղ, որին պատկա-նում էր Մօհամմադը:

Մ. *قرین* Միացած, կապակցուած, յարած, կից, յարակից. ընկեր, բարեկամ. ժամանակա-կից. մօտ (Յոգ. *قرفا*):

قرین العقل *قرین* Գիւրի-մաց. հասկանալի:

قرین القبول *قرین* Ընդունելի:

قرین الوقوع *قرین* Մօտալուտ, վերահաս:

قرین مصلحت *قرین* Խորհրդատրելի:

Մ. *قرینه* (قرن) Բնագիր. կոսմոս. ընկերուհի. նմանութիւն, կապակ-

ցութիւն. ծեւ, եղանակ:

Մ. *قره* Գիղ:

(Յոգ. *قری*):

Մ. *قره* Հում մետաքս:

Մ. *قراق* Ղազախ. հուղ-կահար:

Մ. *قراگند* (قره հում մետաքս եւ *اگندن*) Մի տեսակ բամբակալի եւ կարախիտ պարեգօտի, որ հազնում էին զրահի տակ:

Մ. *قرح* Ամպերի պահապան հրեշտակի անունը:

Մ. *قرح* Ժիածան:

Մ. *قرقان* = Ղազան, կաթ-

Մ. *قرلباش* (ساج) կարմիր եւ *باش* զլուխ) Մի տեսակ մօնղօլ զինուոր: Միւնիկները սոյն բառն արհամարհաբար զործ են ածել շիաների եւ մասնաւորաբար պարսիկների վերաբերմամբ:

Մ. *قساوت* (سا) խստասիրտ լինել: Խստասրտութիւն, նեղութիւն. տխրութիւն, ցաւ:

Մ. *قسط* Բաժին, մաս. մաս-նավճար. թողակ, ող-ծիկ. հարկ. կշիռ:

Հաշուե-յարդարութիւն մաս-նավճարներով:

Մ. *قسم* (قسم) Բաժանում, չափում, ցրում, դասաւորում, կարգադրում:

Բաժին, մաս, տեսակ. եղանակ, ծեւ, կերպ (Յոգ. *اقسام*):

Մ. *قسم* Երդում:

Երդուել: *قسم خوردن*

Մ. *قسمت* Բաժանում. բաշխում. բաժին, մաս. բախտ, նակատազիր, նախասահմանութիւն:

Մ. *قسمیس* Բահանայ:

Մ. *قسیم* Գեղեցիկ:

Մ. *قشر* Կեղեւ, կճեպ, պատիճ (Յոգ. *قشور*):

Մ. *قشف* Գոնջութիւն, կեղտոտութիւն. չքաւորութիւն:

Մ. *قشلاق* Չմերանոց:

Մ. *قشنگ* Գեղեցիկ, վայելուչ:

Մ. *قشنگی* Գեղեցկութիւն, վայելչութիւն:

ա. قشون Գորբ: Պատմութիւն
 ա. قص Լծիլում, խուզում.
 կտրում:
 ա. قصاب (قصب) Երկրորդ.
 մասգործ. սրնգահար.
 ա. قصابى Երկրորդ. Մասգործու-
 ա. قصاد Սուրհան- (թիւն.
 դակներ (Եգ. قاصد):
 ա. قصاص (قصاص) Փոխարի-
 նութիւն. փոխվրէժ
 (մարդասպանութեան
 համար). վրիժառութիւն:
 ա. قاصيد Ըստերգութիւն-
 ներ. եղբերգութիւններ;
 (Եգ. قصيد):
 ա. قصب Կտրում, յօշոտում:
 ա. قصب Եղէգ. շնչափող.
 խողովակ. մարմաշ:
 قصب السبق Գերա-
 զանցութեան եղէգր,
 (որ գետնի մէջ գե-
 տեղուած, ըստ արա-
 բական սովորութեան
 մրցման առարկայ
 է դառնում երկու ար-
 շաւող ձիավորներից,
 թէ ով առաջին ան-
 զամ տեղից կը շարժի):
 ա. قصه Գիւղաբաղաբ,

աւան (نق. قصبات):
 ա. قصه (قصه) մտադրեց
 Մտադրութիւն, դիտա-
 տրութիւն, նպատակ:
 قصه قصه Զաս-
 տատուն մտադրու-
 թիւն. հաստատա-
 մտութիւն:
 قصه Դիտմամբ:
 ա. قصر (قصر) Պակաս, (թերի
 էր) Թերութիւն, կար-
 ճութիւն. ամրոց, պա-
 լատ (Եգ. قصور):
 ա. قصص Գատմութիւններ,
 հէքիաթներ, առաս-
 պելներ (Եգ. قصه):
 ա. قسط Եւրոց, դղեակ,
 ա. قصور (قصور) Թերութիւն,
 պակասութիւն, յան-
 ցանք, սխալանք. պա-
 լատներ, ամրոցներ:
 ա. قصوى Զեռուոր ծայր
 կամ սահման:
 ա. قصة (قصه) (قصه) Գատմութիւն, հէքիաթ,
 վէպ, առասպել:
 (Եգ. قصص):
 قصه Գատմիչ,
 առասպելաբան:

Գատմութիւն
 պատմող:
 Կարճ խօսքով,
 միով բանիւ
 ա. قصيده Ըստերգութիւն.
 եղբերգութիւն:
 (Եգ. قصيد):
 ա. قصير Կարճ:
 ա. قضا (قضا) սահմանեց, մե-
 ռու) ճակատագիր, նախա-
 սահմանութիւն. վճիռ,
 դատատրութիւն. պա-
 տահար. մահ. ժամանում:
 قضا و قدر Ըստ-
 կատագիր ու կանխա-
 տնօրէնութիւն:
 قضا Գատահմա-
 բար, դիպումաժաբար:
 قضا Դատական:
 ա. قضاة Դատատրներ:
 (Եգ. قاضي):
 ա. قضاة (قضاة) փտելի
 փտութիւն, ապակա-
 նութիւն, թերութիւն, արատ:
 ա. قضاوت Դատատր-
 ութիւն:
 ա. قضايا Դէպքեր, պա-
 տահարներ. վէճեր.
 դատեր. հրամաններ:
 (Եգ. قضا):

ա. قضبان Ծիւղեր:
 (Եգ. قضيب)
 ա. قضيب (قضيب) Կտրել, բըշ-
 տել, զաւազանով
 ծեծել) երկար ու բա-
 րակ ճիւղ կամ զաւա-
 զան. բարակ սուր:
 (Եգ. قضبان)
 ա. قضيه 1) Խնդիր, հարց.
 2) դէպք, պատահար.
 3) վէճ.
 4) առաջարկութիւն,
 յայտարարութիւն, շա-
 րաբանութիւն.
 5) պատմութիւն.
 6) պատգամ:
 (Եգ. قضايا)
 ա. قطار (قطر) Ծարբ,
 կարգ, աստիճան.
 շար ուղտերի:
 ա. قطاع (قطاع) Աւազակ-
 ներ. մարդասպաններ:
 قطاع الطريق Զուղկահարներ. աւա-
 զակներ:
 ա. قطاف Այգեկութիւն:
 ա. قطب Բեւեռ. բեւեռաստղ.
 առանցք:
 قطبنا Բեւե-
 ռացոյց, կողմնացոյց:

قطري. Բեւեռային: Գոյգ բեւեռները:

ա. قطر. Կաթում, ծորում. Կաթիլներ, անձրեւ: (Յոգ. قطرات):

قطري. Տրամագիծ, տրամանկին: قطر دائره. Երջանի տրամագիծ:

ا. قطران. Կաթում, թորում, ծորում: قطري. Կարածիւթ:

ا. قطر. Կաթիլ: (Յոգ. قطرات): قطريه. Դէսու դէն վազել. անպարել:

ا. ا. قطرن. Ոսկորի կտոր, որի վրայ եղէգնէ գրիչների ծայրերն են կտրում:

ا. قطع. կտրում, անդամահատում. ընդհատում, խզում. արատում. անցնում, հատում. չափ: Չեւ, կերպ, եղանակ:

قطريه. Երջանի հատում: قطريه. Կտրած խոտերը:

Ազգականներից յարարերու թիւն խզել:

قطريه. Կտրած խոտերը. անպարել. անդամահատում. անցնում. Խզել. անցնել:

قطريه. Կտրած խոտերը. անպարել. անցնում. Խզել. անցնել:

قطريه. Կտրած խոտերը. անպարել. անցնում. Խզել. անցնել:

ا. قطعا. Կտրականապէս:

ا. قطعه. Կտոր, հատում. ոտանաւորի հատում: (Յոգ. قطعات)

قطريه. Մի տեսակ ոտանաւոր, որի իւրաքանչիւր տան առաջին տողի նշանակութիւնը լրացում է վերջինում:

ا. قطعي. Կտրական, վրձնական:

ا. قطف. Լետք, նշան: قطف. խաղող: (Յոգ. قطوف)

ا. قطن. Բամբակ:

ا. قطين. Բնակիչներ. աղա-

խիւներ, ծառաներ. հետետորդներ:

ا. قعر. Ետակ (Ջրհորի), խորութիւն. անդունդ, վիհ: (Յոգ. قعر)

قعر دريا. Ծովի յատակ:

ا. قعر. Ետակ. հաստատուելը մի տեղում. բարձրանալը. նստողներ:

ا. قعيد. Ետակից, պաշտօնակից. ինամակալ:

ا. قعر. Խոր:

ا. قفا. Ծոծրակ, յետեւի մասն որ եւ է բանի:

ا. قفس. Վանդակ. ցանցկէն:

ا. قفاز. Կովկաս:

ا. قفل = Կուպղ, կողպէք. նիգ: (Յոգ. اقفال)

ا. قفيز. Պարսկաստանի քառակուսի չափերից մէկը, հաւասար ջրիքի լիւրի կամ 100 թ. գեազի:

ا. قلاب. Դաշ: Կար-

ղախող, դրամանենգ: Կրամանենգ. կեղծարար:

ا. ا. قلاب. Կարթ, որ եւ է կեռ:

ا. قلاب. Մանեակ, պարանոցի շղթայ, քայռ:

ا. قلاب. Պարսատիկ:

ا. قلاب. Խորամանկ. արքշիռ. անպիտան մէկը

ا. قلاب. Բերդեր, ամրոցներ, դղեակներ: (Յոգ. قلعه):

ا. قلاب. Դեկավարութիւն:

ا. قلب. 1] Փոխարկում, շրջում, անդրադարձում, խարդախում. 2] սիրտ, միտք, հոգի. 3] միջուկ, ծուծ. 4] կենտրոն, միջին մաս. 5] կեղծ խարդախում, դրամ

قلب اقبال. Բառաշրջութիւն Ի-Ի, «բարօրութիւն», որ փոխուելով Ի-Ի զառնում է «անկայուն, վաղանցիկ»:

قلب شتا. Բառաշրջ-

Ջութիւն شتا-ի, «ծմեռ», որ
 դառնում է تش آ «կրակ»:
 قلبه զարմար: Սրտագինս:
 قلبی զարմար: Սրտագինս:
 ۴. قلبه. Արոր:
 ۵. قلبه. Մանակալ:
 ۶. قلبه. (Թեթեւ կամ
 փոքր լինել) փոքրու-
 թիւն, սակաւութիւն,
 կարօտութիւն, սղու-
 թիւն:
 ۷. قلبه. Կաւատ:
 ۸. قلبان. Կաւատ:
 ۹. قلبه. Սուր:
 ۱۰. قلبه. Ստոր, ազան:
 ۱۱. ۲۰. Եզիպտոսում
 Սինայ լեռան մօտ գրտ-
 նուղ մի քաղաք. ծով:
 ۱۲. ۲۰. Կարմիր ծովը:
 ۱۳. قلبه. Արմատախլում,
 դուրս քաշում. տապա-
 լում. արծակում:
 ۱۴. ۲۰. Արմա-
 տախիլ անել, դուրս քաշել.
 պաշտօնանկ անել:
 ۱۵. قلبه. Բերդ, ամրոց,
 դղեակ:
 (Եղ. قلع)
 Անագ:

قلعجات զարմար: Բերդեր:
 قلعه بند. Բերդար-
 գել:
 قلعه دار. Բերդակալ,
 բերդապահ:
 قلعه كوب. Բերդ
 ուճակոծող (թնդա-
 նօթ):
 قلعه نشين. Պաշա-
 րող, պաշարուած:
 ۱. قلعه. Անագ, կլայել.
 անագում, կլայելում:
 ۲. قلعه. Անագ
 գել, կլայելել:
 ۳. قلعه. Ենդարտութիւն, ան-
 հանգստութիւն, յուզում.
 մտահոգութիւն:
 ۴. قلعه. Լեռան կատարներ.
 փոքր, սակաւ:
 ۵. قلعه. Գրիչ. եղէգ. դանակ,
 գրչահատ, սուր. հատ-
 ուած, պարբերութիւն.
 քանդակագործի:
 ۶. قلعه. Գրել:
 ۷. قلعه. Գրելու գործը.
 ۸. قلعه. Գրելու գործը.
 ۹. قلعه. Գրելու գործը.
 ۱۰. قلعه. Գրելու գործը.
 ۱۱. قلعه. Գրելու գործը.
 ۱۲. قلعه. Գրելու գործը.
 ۱۳. قلعه. Գրելու գործը.
 ۱۴. قلعه. Գրելու գործը.
 ۱۵. قلعه. Գրելու գործը.

قلم دان. Գրչա-
 տուփ:
 قلم رو. Սահման իշ-
 խանութեան, իրաւա-
 սութիւն, ենթակայու-
 թիւն. պետութիւն:
 قلم زن. Փորագրիչ.
 Գրագիր:
 قلم کار. Մի տեսակ
 ծաղկագարդուած տը-
 պածոյ. նկարիչ, փո-
 րագրիչ:
 قلم موی. Վրժիւն:
 قلم و دوات. Գրչա-
 թանաք ու գրիչ:
 ۱. قلمون. Գետնասիւժ
 [chameleon]:
 ۲. قلمندر. Մի տեսակ
 մահմեդական շրջիկ
 կրօնատուր:
 ۳. قلوب. Սրտեր. միջուկ-
 ներ, ծուծեր:
 (Եղ. قلب)
 ۴. قله. Գագաթ, կատար,
 ծայր.
 (Եղ. قله):
 ۵. قلی. Կալի (potash):
 ۶. قلیان. Կլկլակ, նար-
 գիլէ:
 ۷. قلیل. Փոքր, սակաւ. չա-

փառք, հազուագիտ:
 قلیلا. Սակաւիկ,
 դոյզն ինչ:
 ۸. قلیان. Տես Գլխ:
 ۹. قلیه (Կլխորովել)
 մասդանծ.
 ۱۰. قلیه. մսից պատրաստուած
 կերակուր:
 ۱۱. قلیه. Մի
 տեսակ կերակուր
 պատրաստուած մսից,
 ճարպից եւ հաւկիթ-
 ներից:
 ۱۲. قمار. քաղախաղ:
 ۱۳. قمار باختن.
 Բախդախաղ խաղալ:
 ۱۴. قمار باز. Խաղա-
 մուղ, դրամախաղաց:
 ۱۵. قمار بازی. Խա-
 դամուղութիւն:
 ۱۶. قمار خانه.
 Խաղա-
 րան:
 ۱۷. قماش. Մետաքսէ կտոր.
 կտորեղէն. պատառ.
 ապրանք. սնտի քաներ:
 (Եղ. قماش):
 ۱۸. قمش. Մտրակ. խարա-
 զան. ճիւղ, ոստ:
 ۱۹. قمر. Լուսին:
 ۲۰. قمری. Լուսնային:

1) նուանում, յաղթա-
հարում,
2) ոյժ, կարողութիւն,
բնութիւն,
3) կատաղութիւն, ցա-
սում, սրտմտութիւն,
4) վրէժ,
Նուանել, խոտովել:
Վրէժխնդրա-
կան:
Բռնի, բռնու-
թեամբ:
Քաջամար-
տիկ զինուոր, ախոյեան,
Պարսկաստանի առաս-
պելական հերոսներից
մէկի անունը:
Նահանջում:
Քրքիջ,
Սուրճ,
Սրճա-
րան,
Սրճա-
ման:
Փսխում:
Ղեկավարու-
թիւն, կառատութիւն:
Կարծիք,
վարկած, ենթադրութիւն:

1) Խոսքով:
Խոսք
տալ, խոստանալ, պայ-
ման կապել:
Խոսք ու
գործ:
Համա-
ձայնութիւն:
Դաշնադրու-
թիւն:
Խիթ (colic):
Յեղ, տոհմ, ազգ,
գերդաստան, ազգական,
(Եոզ. اقوام):
Ազգա-
կան-բարեկամ:
Ազգութիւն,
տոհմութիւն:
Հիւպատոս:
Հիւպա-
տոսարան:
Ուժեղ, զօրեղ, կա-
րող, կորովի:
(Եոզ. اقويا):
Ուղիղ, քաջ, հաս-
տատուն:
Չափազանց ու-
ժեղ, վրիժառու, Աս-
տուծու անուններից մէկը:
(Նուանած) Գոր

1) նուանում, յաղթա-
հարում,
2) ոյժ, կարողութիւն,
բնութիւն,
3) կատաղութիւն, ցա-
սում, սրտմտութիւն,
4) վրէժ,
Նուանել, խոտովել:
Վրէժխնդրա-
կան:
Բռնի, բռնու-
թեամբ:
Քաջամար-
տիկ զինուոր, ախոյեան,
Պարսկաստանի առաս-
պելական հերոսներից
մէկի անունը:
Նահանջում:
Քրքիջ,
Սուրճ,
Սրճա-
րան,
Սրճա-
ման:
Փսխում:
Ղեկավարու-
թիւն, կառատութիւն:
Կարծիք,
վարկած, ենթադրութիւն:

երեսակայութիւն, համե-
մատութիւն, հասարա-
քանութիւն, դատողու-
թիւն:
Դա-
տել, վարկանել, երես-
կայել:
Անչափ,
անսահման,
Ենթադրաբար,
վարկածօրէն:
Ենթադրական,
վարկածական, վերա-
բանական, կանոնաւոր:
Կերպարանք,
դիմագծութիւն:
1) Ուղիղ կանգնում,
2) կանգնած դիրք
(աղօթքի ժամանակ),
3) յարութիւն,
4) հաստատութիւն,
կայունութիւն,
5) ապստամբու-
թիւն,
6) հաստատուն ընա-
կարան:
Ոտքի
կանգնել, ապստամբել:
1) Յարութիւն,
2) վերջին օր,
3) աղմուկ, խառ-
նաշփոթութիւն:

4) աղէտ,
5) որ եւ է հրաշա-
լի բան:
Հրաշալիք գործել:
Ես-
րութեան օրը:
Մկրատ:
Թարախ:
Կապանք, արգելք,
բանտարգելութիւն,
գերութիւն, դաշինք,
համաձայնութիւն,
պայմանաւորութիւն,
կազմարարի մամուլ:
(Եոզ. قياد եւ قيود):
Պայմա-
նադրել, արգելափակել,
Բանտարկեալ,
գերի:
Կուար, սել:
Չափում, համեմա-
տում,
Ժիրանի չոր:
Կեսար:
(Եոզ. قاصره)
Ամառնամէջ:
Չափար:

դար, հմուտ, պատշան:
 Կարսազի Կարսազի, Հմու-
 թիւն, ճարպիկութիւն.
 մեքենայութիւն:
 Կարսազի Կարսազի Կարսազի.
 Վճարել, հատուցանել:
 Կարսազի Կարսազի. Գործա-
 ճանանչ:
 Կարսազի Կարսազի. Իշխող,
 նախարար, իշխանաւոր:
 Կարսազի Կարսազի. Գործ, աշ-
 խատանք:
 Կարսազի Կարսազի. Գործող, գոր-
 ծունեայ, վարիչ:
 Կարսազի Կարսազի. Գործատուն.
 ասեղնագործելու սեղան:
 Կարսազի Կարսազի. Գործա-
 վար, կտուավարութեան
 գործակալ:
 Կարսազի Կարսազի. Գործաւոր.
 բանւոր, արհեստաւոր:
 Կարսազի Կարսազի. Օրինակ,
 նախատիպ, ուրուագիծ.
 արծանագիր, վկայա-
 գիր, յիշատակագիր:
 Կարսազի Կարսազի. Պէտք.
 գալ, պիտոյանալ:
 Կարսազի Կարսազի. Գոր-
 ծի գալ, գործին պէտք
 գալ:
 Կարսազի Կարսազի. Ան-
 պէտք է, անօգուտ է:
 Կարսազի Կարսազի. Կարսազի

Չեղբր գործի զարնել,
 գործի սկսել:
 պ. Կարսազի. Դանակ:
 պ. Կարսազի. Մեծ մկրատ.
 արմատի ծաղիկ. աս-
 րակտորք:
 ա. Կարսազի (Կր) = Բարոզիչ.
 մունետիկ:
 պ. Կարսազի = Կարսազի.
 պ. Կարսազի. Կարսազի.
 րաւանի իջեան, պան-
 դոկ:
 պ. Կարսազի. Ծիւնում, շինող,
 գործող. ըմբիշ. ազդու,
 կորովի:
 պ. Կարսազի. Գործել. ցա-
 նել:
 պ. Կարսազի. Ստորերկրեայ
 ջրանցք. ջրմուղ, քանքան:
 պ. Կարսազի. Գործաւոր.
 արհեստաւոր,
 պ. Կարսազի. Մկրատ, արցան.
 քարայր. շոճի:
 պ. Կարսազի. Հիւղ:
 պ. Կարսազի. Բաժակ. զինի. խոզ:
 ա. Կասբ (Կսբ) Ծարող,
 ձեռք բերող. արհեստաւոր:

պ. Կաստ Կաստ. Պակսեցրեց. պա-
 կասում, պակաս, վնաս.
 սուտ:
 պ. Կաստ Կաստ. Պակսեցնել.
 նուազեցնել. վնասել:
 պ. Կաստ Կաստ. Ոզնի:
 ա. Կաստ Կաստ. Անպէտք. պակաս
 քանակով ու որակով.
 դժուար վաճառելի. ար-
 համարելի:
 ա. Կաստ Կաստ (Կս) Կոտորող:
 պ. Կաստ Կաստ. եղերդ (endive):
 ա. պ. Կաստ Կաստ. 1) Բաժակ, գա-
 ւաթ, սկահ.
 2) պնակ.
 3) յախնապակի.
 4) մեծ թմբուկ.
 5) արեգակ.
 6) երկիր. աշխարհ.
 Կաստ Կաստ. Երկիր.
 Կաստ Կաստ. Գործել.
 ճգնել. որոնել. կորսնալ:
 Կաստ Կաստ. Կաստ.
 աշքի:
 Կաստ Կաստ. Ժրն-
 կուկր:
 Կաստ Կաստ. Գանկ:
 Կաստ Կաստ. Պակսալէզ:
 Կաստ Կաստ. Միանուագ:

պ. Կաստ Կաստ. Պակսալէզ.
 երաժշտական մի եղա-
 նակ:
 պ. Կաստ Կաստ. Երանի. ապակի:
 պ. Կաստ Կաստ. (Կաստ Կաստ)
 եւ Կաստ Կաստ) փոքրիկ
 տուն. դահլիճ. հիւրա-
 սենեակ. պատշգամ.
 ծմեռնատուն. թոշնի
 քոյն:
 պ. Կաստ Կաստ. Սերմանել, ցա-
 նել. հերկել. մշակել.
 յուսախաբել:
 ա. Կաստ Կաստ. Գաղտնի թշնամի:
 ա. Կաստ Կաստ. (Կս) Գտիչ,
 զիտ անող, յայտար-
 կու, երեւան հանող:
 Կաստ Կաստ. յայտնու-
 թիւն, յայտարկութիւն:
 պ. Կաստ Կաստ. Երանի թէ:
 պ. Կաստ Կաստ. Զնարաներկ աղիւս,
 յախնապակի:
 ա. Կաստ Կաստ. (Կս) Զսպողքար-
 կութեան):
 պ. Կաստ Կաստ. Կրակ. որոն. ողբ.
 աղաղակ. ազգաւի կոն-
 շիւն:

Առատա-
ծեղնութեան հանք, ա-
սինքն՝ չափազանց առա-
տածեոն:
Հանքային:
ա. **کانون** = Կանոն, օրէնք.
կրակարան, կրակա-
ման. ասորական եր-
կու ամիսներ, համա-
պատասխան դեկտեմ-
բերին եւ յունուարին:
(**Յոգ. Կոան**):
ա. **کاو** 1) Փորում, պեղում.
2) քննութիւն, հե-
տազօտութիւն.
3) պեղող, փորող.
4) քաջ, համարձակ:
ա. **کاوک** Փուք, խոռոչա-
ւոր, անպէտք, յաւա-
կնոտ:
ա. **کاورک** Թոշնի բոյն:
ա. **کارش** (կաւեն) Փորում.
հետախուզութիւն:
ա. **کاروس** Պարսից հին
թագաւորներից մէկի
անունը. մարտ, վա-
յելուչ. ազնիւ, լոյս,
չքեղութիւն:
ա. **کاو** Սպահանցի նշա-
նաւոր երկաթագործը,
որ յաղթեց Զահաք
քոնակալին եւ արքա-

յազն Փէրէյրունին հաս-
տատեց Պարսկաստա-
նի զահի վրայ:
ա. **کاویدن** Փորել, պե-
ղել. քննել, հետազօ-
տել, հերկել:
ա. **کاهن** Պակասի՛ր (կ-
համ **کاهیدن** հրամ),
յարդ, խոտ:
ա. **کاهان** Յարդանոցի
պահապան, կալապան:
ա. **کاهری** Յարդ կամ
շիւղ աչքի մէջ փշած.
մանր յարդ:
ա. **کاهش** Նուագում. թո-
քախտ:
ա. **کاهکشان** Յարդագողի
ճանապարհ. ծիր կա-
թիւն:
ա. **کاهل** Ժող, անփոյթ.
անհոգ. դանդաղ, անա-
նողջ:
ա. **کاهلان** Ժուլարար,
դանդաղարար:
ա. **کاهلی** Ժուլութիւն.
անհոգութիւն, դանդա-
ղութիւն:
ա. **کاهن** (կեն) = Զահա-
նայ. գուշակ. մարգարէ:
ա. **کاهو** Հսգար (lettuce).

դազաղ (գեաբրերի):
ա. **کاهیدن** Պակսեցնել,
պակասել, նուազել:
ա. **کائن** Ստեղծուած, ա-
րարած:
(**Իգ. Կէ**):
ա. **کائنات** Արարածներ,
ստեղծուածներ. տի-
եզերք:
(**Եգ. Կէ**):
ա. **کب** Բերանի ներսը. սնա-
պարծութիւն:
ա. **کب** Երջում, տապալում:
ա. **کباب** Խորոված:
ա. **کبابه** Հնդկապղպեղ-
ներ:
ա. **کباد** Լեարդի հիւան-
դութիւն:
ա. **کبار** = Կապարներ (ca-
pers) (**Եգ. Կբ**) մեծեր,
մեծամեծներ, ազնուա-
կաններ:
(**Եգ. Կբ**):
ա. **کبار** Մեծ, անազին:
ա. **کبار** Շատ մեծ:
ա. **کبد** Լեարդ, սեւ թոք.
սիրտ. երկնակամարի

մէջ տեղը:
ա. **کبر** = Կապար (caper).
ա. **کبر** (կբ Մեծ էր).
մեծութիւն, շքեղութիւն.
հպարտութիւն, գոռոզութիւն:
ա. **کبرا** Մեծամեծներ,
ազնուականներ:
(**Եգ. Կբ**):
ա. **کبرى** Աւելի մեծ.
(**Ար. Կբ**):
ա. **کبریا** Մեծութիւն,
շքեղութիւն. իշխանու-
թիւն. հպարտութիւն,
գոռոզութիւն. Աստու-
ծու ստորագելիներից
մէկը:
ա. **کبريت** Լուցկի. ծծումբ:
ա. **کبک** Կաքաւ:
ա. **کبل** Մեծ շղթայ:
ա. **کبوتر** Աղամի:
ա. **کبوتر دو بر جی**
Երկու աշտարակի
պատկանող աղամի,
այսինքն՝ յեղյեղուկ
քնաւորութեան տէր մի
մարդ:
ա. **کبود** = Կապոյտ, երկնա-
զոյն:
ա. **کبودی** = Կապուտակ:

۱. کجا +۰۹-'. Ո՛ր, ո՛րտեղ, ի՞նչ-
 պէս, ե՞րբ. ամէն տեղ:
 ۲. کجا +۰۹-'. Ո՛ր ես
 գնում:
 ۳. کجا +۰۹-'. Ո՛ր տեղից:
 ۴. کجا +۰۹-'. Ամէն տեղ:
 ۵. کجا +۰۹-'. Մի տեսակ
 պատգարակ, որ գործ
 է ածուով Պարսկաս-
 տանում գրաստների
 վրայ:
 ۶. کجا +۰۹-'. Կեո ուսրածայր
 երկաթ փղերին բշելու.
 կարթ. կեոագուխ ծող,
 ծայրին գնդակ կախած,
 նետածգութեան համար:
 ۷. کجا +۰۹-'. Թիւրութիւն, ծոու-
 թիւն, շեղութիւն:
 ۸. کچل +۰۹-'. Թարախոտ դեղ-
 նատուն խոցերով գլխի
 վէրք, որից եթէ չեն
 բժշկում, մազն իսպառ
 թափում է:
 ۹. کحال +۰۹-'. Ժարիր, ծարոյր:
 ۱۰. کحال +۰۹-'. Ակնաբոյժ:
 ۱۱. کحل +۰۹-'. Ծուփայ, ծարիր:
 ۱۲. ک +۰۹-'. Տուն. սկիզբ:
 ۱۳. ک +۰۹-'. Ժրաջանութիւն, աշ-
 խատանք. յոգնածու-

թիւն. քննութիւն. հար-
 ցութիւն:
 ۱. کدين +۰۹-'. Զեոային
 աշխատանք:
 ۲. کداس +۰۹-'. Փոնգտուք (անա-
 սունների):
 ۳. کدام +۰۹-'. Ո՛ր, ի՞նչ:
 ۴. کدامين +۰۹-'. Նրանցից ո՛րը:
 ۵. کدبانو +۰۹-'. (Կո Տուն Կ
 տիկին) տանտիկին.
 վերակացուհի:
 ۶. کدخدا +۰۹-'. (Կո Տուն Կ
 տէր). տանտէր. ա-
 մուսնացած մարդ.
 պաշտօնակալ. թարչա-
 պետ:
 ۷. کدر +۰۹-'. (Կո Անմաքոր
 էր). պղտորութիւն.
 աղտոտութիւն. նեղու-
 թիւն. տրտմութիւն.
 յուզում.
 ۸. کدر +۰۹-'. պղտոր, տղմոտ:
 ۹. کدو +۰۹-'. Դդում:
 ۱۰. کدوخ +۰۹-'. Բաղնիք. քա-
 ժակ:
 ۱۱. کدورت +۰۹-'. (Կո) Պրդ-
 տորութիւն, աղտեղու-
 թիւն. սրտնեղութիւն.
 անձկութիւն. վրդովում:

۱. کده +۰۹-'. Կայան, բնակարան:
 ۲. کده +۰۹-'. Գինետուն:
 ۳. کده +۰۹-'. Կրա-
 կատուն, ատրուշան:
 ۴. کد يور +۰۹-'. Տանտէր.
 գիւղապետ. հողագործ.
 պարտիզպան:
 ۵. کذا +۰۹-'. Այսպէս, այսպիսի
 այս, այն. այս ինչ:
 ۶. کذاب +۰۹-'. (Կծ) Ստախոս,
 խաբեբայ:
 ۷. کذب +۰۹-'. Սուտ, ստութիւն,
 ۸. کذب +۰۹-'. ստախոսներ:
 ۹. کذوب +۰۹-'. Մեծ ստախոս:
 ۱۰. کر +۰۹-'. Խուլ:
 ۱۱. کر +۰۹-'. Կրկնում, յարձակում.
 նպատակ. ոյժ:
 ۱۲. کرا +۰۹-'. Որին, ում:
 ۱۳. کرا +۰۹-'. Վարձում, վարձ.
 ۱۴. کرا دادن +۰۹-'. Վար-
 ծու տալ:
 ۱۵. کرا کردن +۰۹-'. Վար-
 ծել:
 ۱۶. کرات +۰۹-'. Ծատանգամներ:
 (Կո. کرة):
 ۱۷. کرات +۰۹-'. Կրատ և Մրատ
 Եանախակի:

۱. کرات +۰۹-'. Պրաս (leek):
 ۲. کرا آ +۰۹-'. Եանախակի:
 ۳. کراز +۰۹-'. Նեղաբերան սա-
 փոր, սրուակ:
 ۴. کراش +۰۹-'. Յնորում, մտա-
 մուրրութիւն:
 ۵. کراشيدن +۰۹-'. Յնորուել,
 միտք մուրրուել:
 ۶. کرام +۰۹-'. Ազնիւ, մեծանձն,
 սոստածեոն:
 (Կո. کريم):
 ۷. کرامت +۰۹-'. (Կո)
 Վեհանձնութիւն. սոս-
 տածեոնութիւն. հրաշք
 (կատարուած սրբերի
 ձեռքով). հրաշագոր-
 ծութիւն:
 (Կո. کرامات):
 ۸. کرامت کردن +۰۹-'. Կրատ և Մրատ
 Եանախակի.
 ۹. کرامت کردن +۰۹-'. Մարգեւել.
 հրաշագործել:
 ۱۰. کرامت +۰۹-'. Ազնիւ,
 սոստածեոն. անզին:
 ۱۱. کران +۰۹-'. Եզր, սահման,
 ۱۲. کران +۰۹-'. Ժայր, ափ. ա-
 ռանձնութիւն:
 ۱۳. کران +۰۹-'. Անսահ-
 ման, անհուն, անեզր:

պ. کلابه + Կլաբե. Դերձան, կարծ:
 պ. کلابه + Կլաբه. Անաստուհի գլխից եւ ոտնե-
 րից պատրաստուած կերակուր:
 պ. کلات + Կլատ. Ամրոց սարի կամ
 բարձր գետնի վրայ:
 պ. کلاخ + Կլախ. Վարսակալ, մագ-
 կապ:
 պ. کلار + Կլար. Գորտ:
 պ. کلاسنک + Կլասնակ. Պարսատիկ:
 պ. کلاسه + Կլասե. Զրհորներ (ճա-
 նապարհորդների հա-
 մար):
 պ. کلاغ + Կլագ. ազոսա:
 ա. کلال + Կլալ. Անկարողութիւն.
 յոգնածութիւն:
 պ. کلاله + Կլալե. Գանգուրներ,
 ծաղկեփունջ:
 ա. کلام + Կլամ. Բառ. խօսք, ծառ.
 խօսակցութիւն:
 کلام الله + Կլամ Էլլահ. Աստու-
 ծու խօսքը:
 کلام مجيد + Կլամ Մաճիճ. Ղու-
 բան:
 کلام علم + Կլամ Էլմ. Բնագան-
 ցութիւն. աստուածա-

բանութիւն. ճարտասա-
 նութիւն:
 պ. کلان + Կլան. Մեծ, խոշոր:
 պ. کلانتر + Կլանտր. Աւելի մեծ.
 գիւղի տանուտէր:
 պ. کلانى + Կլանի. մեծութիւն:
 պ. کلوه + Կլաւո. Կարծ:
 պ. کلاه + Կլահ. Գլխարկ, գլխանոց,
 պատիճ:
 ա. کلب + Կլեբ. Ծուն:
 (Եոգ. کلاب):
 Կատաղած (շուն
 կամ ուղտ):
 պ. کلبتان + Կլեբտան. Ազգան:
 պ. کلبه + Կլեբե. Ներքնասնեակ
 խուց. խանութ, մթե-
 րանոց:
 պ. کلبتره + Կլեբտրե. Ափեղ ցփեղ
 խօսքեր:
 պ. کلبه + Կլեբե. Բուլուջա (վեր-
 նագգեսա):
 պ. کلخان + Կլեխան. Բաղնիսի հնոց:
 کلخن + Կլեխեն }
 պ. کلس + Կլես. Վառկիր:
 ա. کلف + Կլեֆ. Սիրահարուած
 լինելը. պիսակներ:

ա. کلفت + Կլեֆտ. Նեղութիւն, սրտ-
 նեղութիւն, տառապանք.
 աղախին:
 պ. کلفت + Կլեֆտ. Հաստ. խոշոր.
 կոշտ:
 պ. کلك + Կլեկ. Եղէգ, գրիչ, նետ:
 Ընտիր բուրդ, ասր:
 Նշտրակ. ուոցրած
 տկերից պատրաստ-
 ուած նաակ կամ լաստ:
 Ծիլ, շլակն:
 պ. کلم + Կլեմ. Կաղամբ:
 Կարպետ:
 ա. کلام + Կլեմ. Ամէն անգամ
 որ:
 Ինչոր:
 ա. کلمات + Կլեմատ. Բառեր, խօս-
 քեր, ծառեր:
 (Եգ. کلمه):
 ա. کلمه + Կլեմե. (Կլեմ Խօսեց) բառ,
 խօսք, ծառ. մահմեդա-
 կանների հաւատոյ
 դաւանանքը:
 کلمه بکلمه + Կլեմե Բե Կլեմե.
 Բառ առ բառ:
 պ. کند + Կլեմ. }
 Բրիչ:
 کنگ + Կլեմ. }
 պ. کنگ + Կլեմ. = Կոռնկ:
 ա. کوب + Կլեպ. Աքցան, ունելի,

(Եոգ. کلاب):
 պ. کلوخ + Կլուխ. Գուղձ, բունծ,
 հողի կոշտ:
 کلوخ انداز + Կլուխ Էնդազ. Պար-
 սաւոր:
 کلوخ کوب + Կլուխ Կոպ. Բունծ
 ծեծողիկ:
 պ. کله + Կլե. Գլուխ. կատար. շա-
 բարի գլուխ:
 Գլխարկ:
 պ. کله پاچه + Կլե Կլե Կլե. Տես
 کلابه + Կլաբե:
 ա. کلی + Կլե. (Կլ Ամբողջ)
 համօրէն, ընդհանուր,
 բոլոր, ամէն:
 کلی بکلی + Կլե Կլե Կլե. Բոլորովին,
 ամբողջովին:
 ա. کلیات + Կլեատ. Երիկամունք:
 (Եգ. کیت):
 Կլե Կլե. Որ եւ է հեղինա-
 կի ամբողջ երկասիրու-
 թիւնների հաւաքածոյ:
 (Եգ. کیت):
 պ. کليج + Կլեյ. Հպարտ, ինքնա-
 գով:
 պ. کيد + Կլեյ. Բանալի.
 ցանկ:
 պ. کيسه + Կլեյ. }
 Եկեղեցի:
 کيسيا + Կլեյսիա }

լաստ:
 1) ծառ. 2) երեք-
 ժանի. 3) փորի'ր կոն
 -ի հրամ'. 4) իջրել
 վերջածանց նշանա-
 կում է՝ քանդող, փո-
 ռող, արմատախիլ անող,
 Արա' (հ-հրամ.):
 Եղի'ր, թո'ղ լինի:
 Ծա'յ [Աստուած]:
 կոհմ', եզր, ափ.
 քղանց (հան-
 դերծի). լու-
 սանցք (զրքի).
 ծոց, գոգ, զիրկ.
 Աելլածու:
 անե-
 լով:
 Ակնարկութիւն.
 փոխաբերութիւն:
 Եկեղեցիներ:
 (Եգ. Կիսե)
 Կանեփ:
 Անկիւն:
 Կանեփ, շուշմայ.
 (sesame):
 Անճղուկ:

Կոնճիկ. Տե'ս կոնճիկ:
 1) Կանեփ.
 2) շարքար, դանդ.
 3) վէրք.
 4) բրիչ:
 1) Բուծ' ըթամիտ.
 դանդաղ.
 2) քաջ, կորովի.
 3) կոնդ.
 4) ամործիք:
 Գիտուն, իմաս-
 տասէր. քաջ, կորովի:
 Բանդակիչ:
 Ուսեալ. քաջ:
 Կնդրուկ.
 Կոնդր:
 Բանդել, փորել,
 քաջել, խել, կորզել, հանել,
 ջնջել, քանդակել, քեր-
 թել, կեղեւել:
 Փեթակ. քանդուկ:
 Բանդուկ, կարա-
 սանման կաւէ աման,
 ուր հացահատիկներ
 են պահում:
 Բանդած, փորած,
 քաշած, քանդակած,
 կորզած, խլած. խրամ.

ծերունի:
 Կոնդ, ոտնակաւ:
 Բանդա-
 կագործութիւն:
 Բթութիւն, ըթամ-
 տութիւն
 Բանդել,
 քանդել տալ:
 Դանձ:
 (Եգ. Կոն)
 Բանդում, փորում,
 խլում:
 Գործ, գործողու-
 թիւն. սովորութիւն.
 ժողովարան:
 Ժողովարան [հը-
 րէից]. եկեղեցի. ասրու-
 շան:
 Բանան:
 Կոհմ', եզր, ափ.
 [թուչունի]. պաշտ-
 պանութիւն:
 (Եգ. Կոն)
 Կանգուն:
 Խորհուրդ,
 խորհրդակցութիւն,
 խորհրդածողով:
 Կանգառ:

Մեծ բու. վեր-
 նաշտարակ:
 Կոնգր. վերնաշտա-
 րակ. վանդակորմ:
 Համաժողով
 (congrès):
 Անող, շինող,
 գործող:
 Բանդող, փորող:
 Կանեփ:
 Ապերախտ:
 Գանձեր:
 (Եգ. Կոն):
 Կոն (Կոն).
 արդ, հիմա:
 Վիճակ:
 Եղի. Ելութիւն.
 քարձրութիւն. խորու-
 թիւն. քանակ. երեւոյթ:
 Տիգ:
 Աղախին, նաժիշտ,
 աղջիկ:
 Աղախնեակ:
 Աղախնութիւն
 աղջկութիւն:
 Եկեղեցի, ժողո-
 վարան, տաճար:

րանոց. դղեակ. հովա-
նոց:
 պ. کوشنه. Բուշնայ, գինձ:
 պ. کوشیدن. Զանալ, աշ-
խատել, ճգնել:
 ա. کوفه. Միջագետքում
գտնող մի քաղաքի
անուն:
 պ. کوفتن. Կոփել, ծե-
ծել, կասել, կամնել:
 պ. کوفته. Ծեծած, զար-
կած, յոգնած վշտացած.
ծեծած միս:
 պ. كوك. 1) Հազար (lettuce)
2) հազ.
3) լարումը ժա-
մացոյցի, դաշ-
նարկումը նուա-
զարանի:
 ա. کوكب. Աստղ:
 (کواكب):
 ա. کوكبه. Պսպղուն աստղ.
բազմութիւն, շքա-
խումբ:
 պ. کوكو. Բուքու:
 պ. کول. Ուս, քամակ:
 պ. کوله بار. Մախառ:

տ. كوك. Տե՛ս Կոմե:
 պ. کون. Նստատեղի, երաս-
տան:
 ա. کون. Հինելը, պատահելը.
գոյութիւն, արարած.
տիեզերք:
 کون و مکان. Աշ-
խարհը:
 کوني. Գոյ, նիւթական,
աշխարհային:
 کونين. Երկու աշխար-
հը. հոգեւոր եւ մար-
մնաւոր էակներ:
 պ. کوه. Սար, բլուր:
 کوه آتش فشان. Քրաբուխ:
 کوهسار. Լեռնային,
լեռնոտ:
 کوهستان. Լեռնաս-
տան, լեռնային երկիր.
Սամարղանդ:
 کوهستاني. Լեռնա-
յին. լեռնցի:
 کوهی. Լեռնային:
 պ. کوهان. Սապատ:
 պ. کوهه. 1) Կոհակ, ալիք.
2) թամբ.
3) ուղտի կամ
եզի սապատ.
4) դել:

պ. کوی. 1) Փողոց, փողոցիկ.
2) քաղաք, գիւղ.
3) գաւառ:
 պ. کویر. Աղային եւ ան-
ջրդի գետին:
 պ. کک. Ի՛վ. Ի՛նչ. որ. որպէս.
գի. սակայն որով-
հետեւ:
 کک. Փոքր, փոքրիկ կրտ-
սեր:
 کک. Յարդ:
 ա. کهان. Բահանաներ,
գուշակներ, մարգարէ-
ներ:
 (کاهن):
 ա. کهانت. Բահանայու-
թիւն, գուշակութիւն, հմայութիւն:
 պ. کهتر. Աւելի փոքր, կրտ-
սեր:
 պ. کهترین. Ամենափոքր,
կրտսերագոյն:
 պ. کهر. Եականակագոյն
կամ շտատագոյն ձի:
 պ. کهردا. (ճ կամ Եարդ
եւ ربايدن քաշել)
= քարուպայ, սաթ (am-
ber):
 պ. کهرگانی. Ելեքտրա-
կանութիւն:

պ. کارين. Տե՛ս Կարն:
 ա. کيف. Բարայր, ան-
ճաս:
 کيف. Տե՛ս اصحاب کيف:
 اصحاب:
 պ. کهکشان. Եարդագողի
ճանապարհը, ծիր կա-
թիւն:
 պ. کهن. Հին, վաղեմի:
 کهن سال. Հնամեայ,
բազմամեայ:
 պ. کهنه. Հին վաղեմի,
հնացած, բազմաժա-
մանակեայ:
 کهنه فعله. Խաբե-
բայ, պատրիչ. փոր-
ձառու:
 ա. کهنه. Բահանաներ,
մարգարէներ:
 (کاهن):
 պ. کهواره. Տե՛ս Կարա:
 ա. کهولت. Ժուլութիւն,
երկչոտութիւն:
 պ. کي. Ե՛րբ, մեծ թագաւոր.
մարուր, վայելուչ.
արդար:
 کي. Ի՛վ. որ:
 պ. کيا. Թագաւոր, պաշտ-

պան. հերոս:

ա. کیاست ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Սրամտութիւն, կորովամտութիւն. ուշիմութիւն:

ա. کيان ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Մեծ թագաւորներ: Պարսկաստանի երկրորդ հարստութեան պատկանող թագաւորների մականունը:

^{𐎧𐎠𐎡𐎢. ՌՐոնք:}

ա. کيانی ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} } Կայսերական, Թիանեան հարստութեան պատկանող:

(Եոգ. کيانی):

ա. کيچ ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} փոքր, սակաւ:

ա. کيچ کيچ ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} = Թիչ քիչ, փոքր փոքր, տակաւ առ տակաւ:

ա. کيخسرو ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Մեծ թագաւոր. Կիրոս:

ա. کيد ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} 1) Դաւ, դաւադրութիւն. նենգութիւն, խաբէութիւն:

2) Կոխ պատերազմ.

3) փսխում:

ա. کير ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Վարոց, առնանդամ:

ա. کيس ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Խելամտութիւն, ու-

շիմութիւն. քարութիւն.

ա. کيس ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Կնճիո, խորշում, փոթ. ծալք:

ա. کيست ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} (ڤ است) ՌՎ է:

ա. کيسه ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Բասակ:

^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Բասակահատ.

^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Բիսաշի:

ա. کيش ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} = 1) Բէշ, կեշտ, կրօն, հաւատ.

2) կապարծ.

3) փետուր յատկապէս աղեղի.

4) Մուշտակ.

5) Իբրեւ վերջածանց նշանակում է յարած, հակուած, հակամէտ:

ա. كيف ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Զուարթութիւն, զուարճութիւն. ոգելից խմիչք:

^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} ԻՆչպէս, իՆչ ձեւով:

^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Բմաճին:

ա. كيفر ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Վարձատրութիւն, փոխարինութիւն, վարձահատուցում:

ա. كيفيت ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Որպիսութիւն, յատկութիւն. հանգա-

մանք. զուարթութիւն (խմիչքից առաջացած):

ա. کيباد ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} (ڤ ارهار بي باد) Արդար եւ իրանի թագաւորներից մէկը:

ա. کيك ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Լուս:

ա. کيکوس ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Արդար, ազնիւ, իրանի թագաւորներից մէկը:

ա. کيل ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Ընդեղէնների կամ հեղուկների մի կշիռ:

ա. کيمخت ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Բեմուխտ, ծիուկամ աւանակի կաշի:

ا. کيموس ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Տամկահիթ (մարմնի). մախաց:

ا. کيميا ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Բիմիա. տարրաբանութիւն. ոսկեփոխութիւն. փիլիսոփայի քար (մետաղներն ոսկի դարձնելու), կենսահեղուկ, նենգութիւն:

ا. کيباد ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Արարա-պարսկական այբուբենի 26-րդ տառը:

کيباگر ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Տարրաբան, ոսկեփոխ:

ا. کين ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Բէն. ոխ, առեղութիւն:

ا. کينه ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Բէն, քինախընդրութիւն. ոխ, ոխակալութիւն:

ا. کينه جو ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} } Բինախընդիր, վրէժխնդիր:

ا. کينه خواهی ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} } Բինախընդրութիւն:

ا. کينه کش ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} } Բինախնդիր ոխակալ:

ا. کيو ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Հազար [lettuce]:

ا. کيوان ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Երեսակ մուրակը:

ا. کيومرث ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Համարում է Փիշղաղեան հարստութեան առաջին թագաւորը:

ا. کيهان ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} Աշխարհը:

ا. کپار ^{𐎧𐎠𐎡𐎢. 𐎧𐎠𐎡𐎢.} } Բարայր կովերի:

۱. کار 𐭅𐭎𐭕. Ի ըրել վերջածանց
 նշանակում է՝ գործող,
 ունեցող:
 ۲. ګز 𐭅𐭎𐭑. Մկրատ, արցան,
 ունելի. խածում:
 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑.
 Խածել:
 ۳. ګزر 𐭅𐭎𐭑. Թափիչ, լուացա-
 րար:
 ۴. ګام 𐭅𐭎𐭑. = Գամ, քայլ, քայ-
 լափոխ. = քիմք:
 ۵. ګامիշ 𐭅𐭎𐭑. = Գումիշ:
 ۶. ګան 𐭅𐭎𐭑. Զուգաւորութիւն.
 պոռնիկ. յոգնականա-
 ցուցիչ ածանց:
 ۷. ګاو 𐭅𐭎𐭑. (U. qo) = Կով, եգ:
 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑. Խոփ:
 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑. Կովարած:
 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑. Փող, շեփոր:
 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑. Երմար, ան-
 միտ:
 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑. Եզնա.
 լեզու (bugloss):
 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑. Կոպիտ,
 վայրագ:
 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑. Եզի խթան:
 ۸. ګاور 𐭅𐭎𐭑. = Գաւար, մի
 տեսակ դեղին կորեկ:
 ۹. ګաւոն 𐭅𐭎𐭑. Տե՛ս ګոն

۱. ګاو 𐭅𐭎𐭑. Սեպ:
 ۲. ګահ 𐭅𐭎𐭑 = 1) Գահ, գահոյք.
 2) Ժամանակ, պահ,
 3) հարց.
 4) այծեղջիւր կեն-
 դանակերպը.
 5) փեսայ.
 6) կայ, կայանք:
 Գահ Գահ 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑. Երբեմն
 Գահ Գահ 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑. Երբեմն,
 մերթ ընդ մերթ.
 Գահ Գահ 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑. Ի ժա-
 մու եւ ՚ի տարածամու:
 ۱۰. ګահար 𐭅𐭎𐭑. Օրորոց:
 ۱۱. ګահի 𐭅𐭎𐭑. Երբեմն, մերթ:
 ۱۲. ګահիդ 𐭅𐭎𐭑. Գրկել, գու-
 գաւորել:
 ۱۳. ګահիդ 𐭅𐭎𐭑. Տե՛ս վերելի
 բարդ:
 ۱۴. ګահ 𐭅𐭎𐭑. Զրադաշտական,
 կրակապաշտ. հեթա-
 նոս:
 ۱۵. ګահ 𐭅𐭎𐭑 = Գահ, բուռ:
 ۱۶. ګահ 𐭅𐭎𐭑. Մուրացիկ. մուրաց-
 կանութիւն:
 ۱۷. ګահ 𐭅𐭎𐭑. Աղքատ, ջրաւոր:
 ۱۸. ګահ 𐭅𐭎𐭑. Զաւել, հա-

լեցնել. լուծել, պար-
 զել:
 ۱. ګداز 𐭅𐭎𐭑. հալում. հալած.
 կսկիծ. հալող, կիզող:
 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑. Սրտակէզ:
 ۲. ګداز 𐭅𐭎𐭑. Հալում, հա-
 լողութիւն:
 ۳. ګداز 𐭅𐭎𐭑. Հալող, հա-
 լեցնող:
 ۴. ګدաշ 𐭅𐭎𐭑. = Կոտորչ, եղջիւր:
 ۵. ګدائی 𐭅𐭎𐭑. Աղքատութիւն,
 մուրացկանութիւն:
 ۶. ګذار 𐭅𐭎𐭑. 1) Անցք, անցում.
 2) վճարում.
 3) անապարանք.
 4) Ի ըրել վերջա-
 ծանց նշանակում է
 անցնող, վճարող, կա-
 տարող, բաւարարող:
 ۷. ګذار 𐭅𐭎𐭑. Անց-
 կացնել:
 ۸. ګذار 𐭅𐭎𐭑. 1) Անցնել,
 անցկացնել.
 2) վճարել.
 3) կատարել.
 4) ղնել, զետեղել:
 ۹. ګذار 𐭅𐭎𐭑. 1) Բաց թող-
 նում, անցնում.
 2) վճարում, տուրք.

3) խնդիրը:
 ۱۰. ګذار 𐭅𐭎𐭑. Անցնել,
 անցկացնել:
 ۱۱. ګداشت 𐭅𐭎𐭑. Բաց թողնում.
 զիջում:
 ۱۲. ګداشت 𐭅𐭎𐭑. Թողնել.
 ձգել. լքել. հեռացնել.
 ղնել. թոյլատրել. կա-
 տարել. վճարել:
 13. Ան-
 ցնել, զանցառութեան
 տալ:
 14. Ծա-
 նապարհորդութիւն
 կատարել:
 15. Եր 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑.
 ձգել, թողնել:
 16. ګداف 𐭅𐭎𐭑. Ստութիւն. ու-
 նայն եւ անխորհուրդ
 խօսք. սնապարծութիւն:
 17. 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑 𐭅𐭎𐭑.
 սնապարծութիւն:
 18. ګذر 𐭅𐭎𐭑. Անցք, զետանցք.
 անցի՛ր.
 19. Ծանապար-
 հի պահապան. անցա-
 տուրք հաւարող պաշ-
 տօնեայ:
 20. Գետանցք.
 հասարակաց ճանա-

- պ. կտախ ԿՏԱԽՆ = Վստահ, համարձակ, ստահակ. յատկանոտ, կոպիտ, լպիրշ:
- պ. կտախի ԿՏԱԽԻ. Համարձակութիւն, ստահակութիւն. յանձնապատասխանութիւն, լրբութիւն:
- պ. կտր ԿՏՐ. Անկողին. բարձ. սիոող, տարածող:
- պ. կտրանիդն ԿՏՐԱՆԻԴՆ. Սըփոնել կամ տարածել տալ:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Սիոնել, տարածել. ծաւալել:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Խոզել, կոտրել:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Խոզ, կոտրած:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Իբրեւ վերջածանց նշանակում է խոզ, կոտրող:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Խոզել, կոտրել:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Խոզ:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Խոզել, կոտրել, բաժանել:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. (Կտրոն Բայից). բացող, լուծող:

- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Հայն. երջանիկ, ուրախ. բացաւ:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Բանալ:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Հայնութիւն, բացութիւն:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Երջագայութիւն. զբոսապտոյտ:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Պարսից թագաւորներից մէկի անունը (Դարեհ Հիւտասպը):
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Դառնալ, մեկնել. շրջագայել:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Բերկրութիւն: Գինձ:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Բանալ:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Ասաց, խօսեց. բառ, խօսք:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Վի. նաբանութիւն:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Ասաց:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Խօսք. բան, խօսակցութիւն:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Ասուխս, խօսակցութիւն:
- պ. կտրոն ԿՏՐՈՆ. Ասել, խօսել:

- պատմել, երգել:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Ասելի:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. 1) Վարդ, ծաղիկ. 2) մոմի ըթառից. 3) կրակամոխիբ:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Հասնութեան կամ գովեստի արտայայտութիւն. կեցցե՛ս:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Արեւածաղիկ:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Վայելչահասակ:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Վարդենի.
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Ռսկեծաղիկ (chrysanthemum):
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Ժաղկեփունջ. մինարէթ:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Վարդերես, կարմրաթշիկ:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Մի զեղեցիկ, նոտաւէտ վարդանգոյր:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Վարդանոց:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Վարդաւենի. վարդից պատրաստուած քաղցրաւենի:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Վարդանոց, զբոսապայր:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Կարմրաթշիկ:

- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Վարդանման, վարդագոյն. սիրունի:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Վարդասփիւռ:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Վարդերով կամ ծաղիկներով լի զբոսապայր:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. 1) Վարդագոյն. 2) զինու բաժակ. 3) սնգոյր:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Կակաչ:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. (Կար եւ Կար) Նոսան ծաղիկ. բալ:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Տիղմ, կաւ, ցելս:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Հայկաւ: (Կարմրագոյն եւ Կարդալին կաւ, որ գործ է ածուով իբրեւ պնդիչ եւ կազդուրիչ դեղ). bole armoniae:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Կարծ:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Վարդաջուր:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Տղմաջուր:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Վարդաջուր սրկող շիշ:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Տանձ:
- պ. կտնի ԿՏՆԻ. Սոխակի երգի ծայնը, ծայն, աղաղակ:

- ۱۱. کلخن 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. (𐬵𐬀 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀𐬎𐬀-
𐬎𐬀𐬎𐬀 𐬎𐬀 𐬎𐬀𐬎𐬀=𐬎𐬀 𐬎𐬀𐬎𐬀,
տուն). քաղնիսի կրա-
կարանը, վառարան,
հնոց:
- ۱۲. ګلګان 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Ժաղկաման:
- ۱۳. ګلګستان 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀-𐬎𐬀. (𐬵𐬀 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬎𐬀
𐬎𐬀 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀). վարդաս-
տան, վարդանոց: Պար-
սից նշանաւոր քանաս-
տեղծ՝ Եւրիս Սաղիի
երկերից մէկի անունը:
- 14. ګلګար 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Ժաղկամշակ:
𐬎𐬀𐬎𐬀. Բրուտ:
- 15. ګلګիր 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Յարդարիչ,
բազմակալ:
- 16. ګլմից 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Տախակազուխ
մեծ մեխ:
- 17. ګլու 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Պարանոց, կոկորդ,
շնչափող:
- 18. ګլու 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Գնդակ, կծիկ:
- 19. ګլ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. 1) Գանգատ.
2) պարսաւ, մե-
ղադրանք.
3) ծորակ:
𐬎𐬀 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬎𐬀𐬎𐬀. Գան-
գատուել:
- 20. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Հօտ, երամ, երա-

- մակ. խումբ:
𐬎𐬀 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬎𐬀. Հովիւ,
խաշնարած:
𐬎𐬀 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬎𐬀. Խաշ-
նարածութիւն:
- 21. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬎𐬀. Գանգատող:
- 22. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Կաւային, հողեղէն:
- 23. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Կարպետ, բրդէ
վերմակ:
- 24. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Կորած, կորսուած,
անհետացած. քացա-
կայ. անտեսանելի:
𐬎𐬀 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬎𐬀. Կորցնել:
𐬎𐬀 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬎𐬀. Կորսուել,
մոլորուել:
𐬎𐬀 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬎𐬀. Կորած,
կորսուած:
- 25. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Երբեք. իբրեւ
վերջածանց նշանա-
կում է՝ ստիպող,
հարկադրող, յանձնող:
- 26. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Թանձնող:
- 27. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Հարկա-
դրել:
- 28. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Արծակել.
յանձնել, յանձնարարել.
կարգել (փոխանորդ),
պատուիրակ ընտրել:

- 29. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Կարգուած.
վերակացու, յանձնա-
կատար. ծառայ:
- 30. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Գուման, կարծիք,
շուշտ, կասկած. ենթա-
դրութիւն. երեսակա-
յութիւն. իբրեւ վերջա-
ծանց նշանակում է՝
մտածող, կոահող, կաս-
կածող:
𐬎𐬀 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬎𐬀. Կար-
ծել, կասկածել, ենթա-
դրել:
- 31. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. (𐬵 𐬎𐬀 𐬎𐬀)
ուղեկորոյս, մոլոր-
ուած. քաջ, յանդունգն.
ժանտ, ապիրատ:
- 32. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. խոտորում,
մոլորում. մոլորութիւն.
ուրացութիւն:
- 33. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Մաքսատուն.
մաքս:
- 34. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Անուանակորոյս,
անանուն, անարգ. ան-
փառունակ:
- 35. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Վնաս. մեղք. յան-
ցանք. անօրէնութիւն.
ոճիր. պատիժ:
𐬎𐬀 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬎𐬀. Մեղաւոր,
յանցաւոր:

- 36. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Կահարու
տրութիւն:
- 37. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Գեղ. կամար.
ոստիւն:
- 38. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Գանձ. շտեմարան,
մթերանոց:
𐬎𐬀 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Գանձապետ,
Շոալլ.
ատատածեռն:
- 39. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Սնգոյր:
- 40. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Գարու-
նակել տալ:
- 41. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Տարողու-
թիւն. պարունակու-
թիւն:
- 42. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Ծննդուկ:
- 43. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Գանձ որո-
նող:
- 44. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Գարունա-
կել, բովանդակել:
- 45. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. (ګنجينه)
Խաղալու քարտերի
մի կապոց
- 46. ګ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀. Գանձարան.
շտեմարան, մթերա-
նոց:
𐬎𐬀 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬎𐬀. Գան-
ձապետ:

Տրտմագին, *سردماگین*
 Կ. Կիւ Կիւ. Պատերազմասէր,
 քաջ, արի. Գուդարգի
 որդու անունը:
 Կ. Կիւ Կիւ. Տե'ս Կիւ Կիւ. *سب'س کيومت*

Կ. Կիւ Կիւ. Մի տեսակ ոտ-
 նաման (թելից հիւ-
 ուած):
 Կ. Կիւ Կիւ. Տես. *کيه گاه*

Ն

Ն լ'ն. Արար - պարսկական
 այբուբենի 27-րդ տա-
 նը, որի թուական ար-
 ժէքն է 30.
 ա. Ն լ'ն. Բացասական մասնիկ.
 ո'չ, չէ, ընա՛ւ, չկայ:
 لا اله الا الله լ'ն Կիւ Կիւ. Կիւ Կիւ.
 Չը կայ Աստուած բա-
 ցի Աստուծուց:
 لا اله الا الله (Փոյթ չու-
 նեմ) անփոյթ, անտար-
 ղեր:
 لا اقل լ'ն Կիւ Կիւ. Առ նուազն,
 գունէ:
 لا بد լ'ն Կիւ Կիւ. Առ հարկի, ան-
 հրաժեշտաբար, հար-
 կադրուած:
 لا بد լ'ն Կիւ Կիւ. Անհամար,
 անթիւ:
 لا جرم լ'ն Կիւ Կիւ. Հարկադրա-

բար, հետեւաբար, ան-
 շուշտ:
 لا جواب լ'ն Կիւ Կիւ. Անպա-
 տասխան:
 لا حاصل լ'ն Կիւ Կիւ. Անպտուղ,
 անօգուտ:
 لا حق լ'ն Կիւ Կիւ. Կից, յարած,
 կցուած, յաւելուած:
 لا حول ولا قوة الا بالله
 լ'ն Կիւ Կիւ. Կիւ Կիւ. Կիւ Կիւ.
 Չը կայ ոյժ եւ
 կարողութիւն թողեալ
 Աստուծուց, այսինքն՝
 պիտի համակերպուել
 ճակատագրին:
 لا خراج լ'ն Կիւ Կիւ. Հարկից
 կամ վարձից ազատ:
 لا دوا լ'ն Կիւ Կիւ. Անբուժելի:
 لا ريب լ'ն Կիւ Կիւ. Անկասկած,
 աներկբայ:

Թո'ղ անպա-
 կաս լինի, թո'ղ յարա-
 տելի:
 Անկորստա-
 կան, անանց, յաւիտե-
 նական:
 لا يمينا լ'ն Կիւ Կիւ. Յատկա-
 պէս:
 لا شاك լ'ն Կիւ Կիւ. Անկասկած:
 لا طائل լ'ն Կիւ Կիւ. Անպէտք, ա-
 նօգուտ, անհեթեթ:
 لا علاج լ'ն Կիւ Կիւ. Անբժշկելի,
 անդարմանելի:
 لا كلام լ'ն Կիւ Կիւ. Անպատում,
 անճառելի, անվիճելի:
 لا مذهب լ'ն Կիւ Կիւ. Անկրօն,
 անօրէն:
 لا موت լ'ն Կիւ Կիւ. Անմահ:
 لا نظير լ'ն Կիւ Կիւ. Աննման:
 لا نعم լ'ն Կիւ Կիւ. Այո՛ եւ ո'չ:
 لا يتجزأ լ'ն Կիւ Կիւ. Անբա-
 ժան:
 لا يتحمل լ'ն Կիւ Կիւ. Անտա-
 նելի:
 لا يدرك լ'ն Կիւ Կիւ. Անհասա-
 նելի, անհասկանալի:
 لا يمتنى լ'ն Կիւ Կիւ. Անիմաստ,
 անհեթեթ:
 Կ. Ն լ'ն. Պատիկ:
 لا دولا լ'ն Կիւ Կիւ. Երկպատիկ:
 Կ. Ն լ'ն. Կիւ Կիւ } Աղաչանք, աղերս:
 لا Կիւ Կիւ

Մեկուսի.
 անանկ:
 Կ. Ն լ'ն. Կաշտ, մերկ. քած
 շուն:
 Կ. Ն լ'ն. Լազուարթ.
 լաժուարդ. գոնազմ.
 երկնագոյն. (lapis la-
 zuli):
 Կ. Ն լ'ն. Տեղ. վայր. իբրեւ
 մասնիկ նշանակում է՝
 լի. առատ. օր. لا خ سنگ
 լ'ն Կիւ Կիւ. քարքարոտ
 վայր:
 ա. Ն լ'ն. Հաստատուն.
 մածուցիկ:
 ա. Ն լ'ն. Անհրաժեշտ, պար-
 տադիր. կարեւոր, յար-
 մար. անբաժան. չէզոք
 (բայ):
 ա. Ն լ'ն. Կիւ Կիւ. Փոխադարձ.
 առնչական.
 մտերիմ բարեկամութիւն:
 ա. Ն լ'ն. Անհրաժեշտու-
 թիւն, ստիպողականու-
 թիւն, պարտականու-
 թիւն:
 Կ. Ն լ'ն. Անհրաժեշտ բան:

ա. لباسی Կեղծարարու-
 Կեղծ, (թիւն,
 խարդախուած, կեղծ
 ու պատիր:
 ա. لبان Լանջ:
 Կաթ:
 Խունկ:
 պ. لبخند Ժպիտ:
 պ. لبريز Լեփլեցուն, զե-
 դուն, թաթաղուն:
 ա. لبس Խառնուրդ. երկ-
 դիմութիւն:
 Ժածկոյթ, մի տե-
 սակ զգեստ:
 Զազնելը (հազուստի):
 պ. لبلاب Զեռնածու:
 Բաղեղ. պատա-
 պ. لبلبو Խարշած (ղիճ,
 ճակնդեղ, որ ուտում է
 կաթի շիճուկի եւ սրխ-
 տորի հետ, բոված
 սիսեռ:
 ա. لبن Առատ կաթ ունե-
 ցող. կաթ (թթուած):
 Աղիւսներ:
 ա. لبنان Լիքանան սարր:
 պ. لبو Ծակնդեղ:
 ա. لبيب Խոհեմ, ուշիմ,

խորագէտ, ժրաջան:
 ա. ليك Ինձանից ի՞նչ
 ես ուզում, ահա պատ-
 րաստ եմ, սպասում եմ
 հրամանիդ:
 պ. ليه Ալիք:
 ա. لت 1) Հարուած, զարկ:
 2) Մորճ, բիր: 3) Մաս,
 կտոր:
 պ. لتره 1) Մաս, կտոր:
 2) Գէր եւ պարարտ
 մարդ: 3) Պատառոտ-
 ուած: 4) Ստոր, անարգ:
 Մաս-կտոր-կտոր:
 ա. لثة Լիկնդ:
 ա. لثق Թացութիւն:
 Թաց:
 ա. لثم Լամբուրում. ծած-
 կումը բերանի:
 ա. لج Լքացի. վէճ, վի-
 ճաքանութիւն. յամա-
 ռութիւն:
 ա. لجاج Կհնում, յամա-
 ռութիւն: Վէճ, հակառա-
 կութիւն, դատ:
 ա. لجاجت Զակատակու-
 թիւն, վիճաքանու-

թիւն. դատաւարու-
 թիւն. թախանձո-
 դութիւն. ռիսակալու-
 թիւն:
 ա. لجام Ծես Կամ:
 պ. لجن Ծե տիղմ:
 ա. لجوج Կոուսէր. վի-
 ճասէր, յամառ:
 պ. لچ Այտ:
 պ. لچك Լաչակ:
 ա. لحاظ (لحظ) Լայեացք.
 նկատում, նկատառութիւն:
 ա. لحاف Վերմակ. կին:
 ա. لحام Մսագործ:
 ա. لحد Գերեզ-
 մանի կողքին փորուած
 տեղ. գերեզմանային
 որմախորշ. գետնա-
 դամբան:
 ա. لحس Լիզում, լափում:
 ա. لحظه Ակնարկ, հա-
 յեացք. ակնթարթ. պահ,
 վայրկեան:
 ա. لحق Կցում, միացում:
 ա. لحم Միս, մածոյց:
 ա. لحن Զայն, եղանակ,

զեղզեղ (Եոգ. العان):
 ա. لحيه Մորուս. բեխ:
 ա. لحيم Մսային. նման.
 յարմար. մ'ածոյց,
 զօղիչ:
 պ. اخت = 1. Լախտ, բա-
 կուղ (չօմախ): 2. Խա-
 րագան. 3. Կտոր, մաս:
 4. Կօշիկ. հողաթափ:
 Մերկ, դատարկ.
 զուրկ:
 Մերկա-
 ցնել, կողոպտել:
 պ. اختي Մաս, կտոր. փոքր
 ինչ:
 ա. لدام Կարկատան:
 ա. لدغ Խածում, խայթում:
 ա. لذاز Բաղցր, անուշա-
 համ, զուարճալի:
 (Եգ. لذیذ):
 ա. لذت Զամեղ, ճաշակ. հա-
 ճոյք, վայելք:
 (Եոգ. لذات):
 Զեշ-
 տասէր:
 ա. لذیذ Բաղցր. բաղցրա-
 համ, համեղաճաշակ.
 հաճելի:

1. لغز لغز Կրիպանք, սխալանք.
 սայթաքում:
 2. لغزان لغزان Սահող, լպրծուն:
 3. لغزش لغزش Սահում, սայ-
 թաքում:
 4. لغزناك لغزناك Դիրասահ,
 լպրծուն:
 5. لغزیدن لغزیدن Սայթաքել,
 սահել:
 6. لغو لغو Կրիպանք, սխա-
 լանք. կատակ, զուար-
 ծախսումը. արհա-
 մարհելի. սին:
 7. لغوی لغوی Յիմար ասումը.
 Լեզուական, ըս-
 ոական:
 8. لغويت لغويت Յիմար խօսք.
 թեթևասօլիկումը.
 (Եղ. لغويات):
 9. لف لف Փաթաթում:
 لف لف Ներփակ:
 10. لفاظ لفاظ Պերճախօս, ճո-
 ոում, շատախօս:
 11. لفاظه لفاظه Փաթթոց,
 ծրար (Եղ. لفايف):
 12. لفظ لفظ (խօսել) Բառ,
 խօսք, արտասանումը:

(Եղ. الفاظ):
 1. لفظ لفظ Բառացիորէն.
 որոշակի արտասանում:
 2. لفظ لفظ لفظ لفظ Բառ առ
 արտասան, քերա-
 կանական:
 3. لفظ لفظ Երկու ըսն միասին
 կարելը:
 4. ليف ليف Փաթաթում,
 ծալում. ըսվումը:
 5. لوق لوق Ծաղատ. փշացած
 6. لقا لقا Դէմք, կեր- (ճու:
 պարանք:
 7. لقا لقا Անգամ:
 Բուրուզիկ (աղանի):
 8. لقا لقا Հանդիպում, այ-
 ցելումը:
 9. لقب لقب Տիտղոս, մակա-
 նուն (Եղ. القاب):
 10. لقلق لقلق } Արագիլ:
 لقلق لقلق }
 11. لقمان لقمان Արեւելեան մի
 նշանաւոր առակախօս,
 ըստ ոմանց՝ Եզովբոս:
 12. لقمان لقمان Պատառ:
 13. لاق لاق 1. = Լայբա (gam-lac)

2. Հարիւր հազար: 3.
 Անգէտ, յիմար: 4. Տըն-
 ցոտի: 5. Բիծ:
 6. لكد لكد Աքացի:
 لكد لكد Աքացել:
 لكد لكد Աքացող:
 لكد لكد Աքացում,
 ոտնահարում, ոտ-
 նակոխ:
 7. لكن لكن 1. = Լական, կոնք:
 2. Աշտանակ: 3. Լաս-
 տերի շապիկ: 4. Խըն-
 կաման:
 8. لكن لكن Կակազում:
 9. لكن لكن Կակազում, թո-
 թովում:
 10. لكد لكد Բիծ, արատ, կեղտ:
 11. لكام لكام = Լկամ. երասան,
 սանծ:
 12. لكد لكد Տես ԿԵԼ:
 13. لكلك لكلك Արագիլ:
 14. لكن لكن = Լական, կոնք:
 15. لله لله Դայեակ:
 16. لله لله Աստուծուն. Աս-
 տուծու սիրոյն:
 17. لله لله Աստու-
 ծուն փառք:

1. لم لم Ողորմութիւն. հան-
 զատութիւն:
 2. لما لما Անշուշտ ո՛չ:
 لما لما Մինչդեռ, ի՛նչու:
 لما لما Դեռ ո՛չ, ընսա. եթէ
 ո՛չ, երբ:
 3. لمام لمام Լիուլի:
 4. لمح لمح Ակնարկ, ակըն-
 թարթ. պահ, ըրպէ:
 5. لمس لمس Ծօշափում, հպում.
 շօշափելիք:
 6. لمع لمع } Փայլուն,
 لمعان لمعان } պսպղուն,
 շողջողուն:
 7. لمعات لمعات Պայծասու-
 թիւններ. լուսափայ-
 լութիւններ, արտացո-
 լութիւններ:
 8. لمعة لمعة Փայլ, ակնարկ.
 քթիթ. շքեղութիւն:
 9. لم يزرع لم يزرع Անմշակ:
 10. لنجه لنجه Սիգանեմ գնացք:
 11. لنجيدن لنجيدن Սիգանեմել.
 արմատախիլ անել.
 յանդիմանել:
 12. لند لند Որդի, տղայ. առ-
 նանդամ:

դարը. զուարճանալը.
 զբոսանք. ծիծաղելի եւ
 ծաղրաշարժ բան:
 թաղ ու թաղապետ
 զբոսանք, զուար-
 ճութիւն:
 ա. Լիւն, ճակատագիր:
 ա. Լիւն:
 ա. Լիւն Ապաստանում:
 ա. Արժանատրու-
 թիւն, ընդունակութիւն,
 պատշաճութիւն, յար-
 մարութիւն:
 ա. Լիւն Գիշերներ:
 (Եգ. Լիւն):
 ա. Ստոր մարդիկ:
 ա. Արգելում. խոտո-
 րում:
 Երանի թէ:
 (Եգ. Երանի թէ եւ
 զուցէ. խուսափում.
 յետաձգում):
 ա. Առիւծ:
 ա. Մի տեսակ աղեղ:
 ա. Խառնել. սահել:
 ա. Լիզող:

ա. Լիւն = Լիզել:
 ա. Լիւն } Բայց,
 Լիւն } սակայն:
 ա. Գիշեր:
 ա. Գիշեր ու
 ցերեկ:
 ա. Գիշերային, գիշե-
 րանց:
 (Յոգ. Լիւն):
 ա. Մէկ գիշեր:
 ա. Գիշերային. Մաջ-
 նունի սիրուհու անունը:
 ա. Խաղաղութիւն, հա-
 մերաշխութիւն:
 ա. Լիւն } = Լիւն,
 Լիւն } կիտրոն:
 ա. Մեղմութիւն. հար-
 թութիւն:
 ա. Մի տեսակ արմա-
 ա. Ստոր, անարգ, լեւնի
 նուաստ. գծուծ, ազահ:

ա. Արաքա—պարսկական
 այբուբենի 28-րդ տառը,
 որի թուական արժէքն է
 40. Գործ է ածում հըրեւ
 համառոտութիւն մտքի
 քառերի: Բայի հրամա-
 յականի առաջ դրուելով՝
 ծառայում է հըրեւ ար-
 գելական. որ. մի
 զարնիր. Դասական է
 դարձնում քաջարձակ
 թուերը. երբ սրանց վերջն
 է դրում. որ. շորորդ:
 (վերջածանց դերա-
 նուն) Իմ. ես:
 Իմ հայրը,
 հայրս:
 Ես տուի:
 ա. Մենք, մեզ, մեր:
 ա. Մենք ա.
 սացինք:
 ա. Մեզանից:
 ա. Մեր հայրը:
 ա. Որ, այն որ, ինչ որ,
 ինչու, ուստի, մինչդեռ,

ցորչալի. մինչեւ, ո՛չ.
 ոչինչ. ինչպէս, բացի,
 թողեալ:
 ա. Ինչ է:
 ա. 1. Զուր. 2. Մուգ,
 հիւթ: 3. Սերմ (կեն-
 դանիւնների): 4. Փայլ,
 շքեղութիւն:
 Երբ պա-
 նիրի շինուկ:
 Կեանքի
 ջուր:
 Հոսող ջուր:
 ա. Զրային, ջրեղէն:
 ա. Վերադարձի տեղ.
 ընդունարան, պահարան:
 ա. Մնացորդ:
 ա. Մնացած մաս,
 մնացորդ, աւելորդ. յե-
 տամնացներ:
 ա. Անպատկառ.
 տղայ (անբնական նպա-
 տակների համար):
 ա. Միջոց, միջեւ:

րիզի չափ սեւ կամ մոխրագոյն մի քար, որ զտնւում է մի տեսակ մեծ օծի գլխի մէջ, ունենալով շատ յատկութիւններ:

ար. مارونك օծերով լի տեղ, օծուտ:

պ. مارا (անձնական դեր, հայց. կամ տր.) Մեզ:

պ. ماراب Եորոզ բարեբախտութիւն:

ա. مارب Անհրաժեշտ բաներ, ամենօրեայ դէպքեր:

պ. مارچوبه Ժնեքեկ:

ա. مارد Բամառ, ըմբոստ, կոպիտ, հպարտ:

ա. مارق Հաւատութիւն:

պ. مارندر Զորանջ:

պ. مارو Մայր, երաժշտական մի եղանակ կամ գործիք:

ա. ماروت Մեծ, անուն մի հրեշտակի, որ իր ընկերակից Հարութի հետ, իբրև պատիժ կախուած է ոտքից Բաբելոնի մի ինչ որ ջրհորում, եւ այդ-

պէս մնալու մինչեւ դատաստանի օրը, երկրում զանազան անօրէնութիւններ կատարելու համար:

ա. ماروك Ժազում, արմատ:

ա. مازاد Եւաւելուած:

ա. مازح Զուարճախօս, կատակաբան:

պ. مازو Ողնայար, գրխտոր, ցաքան:

պ. مازه Ողնայար:

ա. ماسبق Ինչ որ յառաջ է ընթացել կամ ընթանում, կանխընթաց:

պ. ماست Մածուն:

= ماست مالی کردن Պարտկել:

պ. ماسح Սանտրող:

ա. ماسلف Եւախընթաց:

պ. ماسه Մանր աւազ:

պ. ماش (U. մաշա) = Մաշ:

ա. ماشاء الله Ինչ որ Տէրը կամենայ, քաւիցի, Տէրը պահապանի շար աչքից, կեցցե՛ս:

ա. ماشطه Արդուզարդի սպասուհի, սանտրող:

պ. ماشو Մաղ:

պ. ماشه Ունելիք, արցան:

Ֆ. ماشين Մեքենայ:

ա. ماص Ուսպումպ խմող, ծծող:

ա. ماصدق Այն ինչ որ նշմարիտ է:

ա. ماضى Անցեալ, անցած:

ماضى استمراري Անցեալ անկատար:

ماضى بعيد Վաղա-կատար անցեալ:

ماضى قريب Երկայ կատարեալ:

ماضى متشكى Ապառնի կատարեալ:

ماضى مطلق Անցեալ կատարեալ:

ا. ماطر Անձրեւոտ, անձրեւային:

ا. ماعز Այծ (արու կամ էգ), այծի կաշի:

ا. مافات Այն ինչ որ անցել է:

ا. مافوق Վեր բան, ար-

տաքոյ, վերեւ, վերոյիշեալ:

ا. ماقبل Եւախընթաց:

ا. ماکر Խաբող:

ا. ماکل Կերակուրներ կերակրեղէն:

պ. ماکو } = Մագոզ,
ماکوک } Կկոց (մքուք)

ا. ماکول Կերած, կլանած, կերակուր, ուտելիք:

(ماکولات):

պ. ماکي Հաւ:

(ماکيان):

պ. مال Հանգստութիւն, նման, սրբող, նզմող:

ا. مال 1. Գոյք, ապրանք, հարստութիւն, կալուած:

2. Հեծնելու կենդանի:

3. Զառակուսի թիւ:

4. Հարուստ:

(اموال):

مال الاجاره Վարձ կալուածի:

مال واموال Կայք ու գոյք:

مالا مال Լեփ լեցուն:

مال یرست Մամոնապաշտ:

դեհուած:
 ա. متحرك (حركت) Շարժեց) շարժած, շարժելի. կարճ ծայրամասերով շեշտուած:
 ա. متحسر (حسرت) Կարօտակէզ:
 ա. متحصن (حصن) Ապաստանած. ամրացած (զօրքեր):
 ա. متحقق (حق) ճշմարիտ էր) ստուգուած, ճշմարիտ, ստույգ:
 ա. متحقق (حق) Ստուգող:
 ա. متحلي (حلي) Զարդարուած:
 ա. متحمدا (حمد) Գովաբանուած:
 ա. متحمل (حمل) Կրեց) բեռ կրող, տանող, համբերող:
 ա. متحني (حنى) Կոր, ծուռ:
 ա. متحير (حير) Զարմացած, հիացած, ապշած:
 ա. متخاصم (خاصم) Երկուստեք կողմ, վիճարանող, վիճարանասէր. ոսոխ:
 ա. متخاصمين (خاصمين) Կողմ կողմ

մեր. բողոքարկուել պաշտպան:
 ա. متخالف (خالف) Իրար հակասակ, ընդդիմադիր. ներհակ:
 ա. متخذ (خذ) Վերցրուած:
 ա. متخذ (خذ) Վերցնող, ընտրող:
 ա. متخصص (خصص) Մասնագէտ. իրացրած, մասնաւորած:
 ա. متخلص (خلص) Ազատուած, փախած. զուտ, մաքուր. մականուանած:
 ա. متخلف (خلف) Հակասակորդ. խոստմնադրուծ:
 ա. متخيل (خيل) Երեւակայոյ. կասկածող. երեւակայական, մտացածին:
 ա. متخيله (خيله) Երեւակայութիւն:
 ա. متدارس (دارس) Դասընկեր:
 ա. متداول (داول) Սովորական, գործածական, շրջանական:
 ա. متدين (دين) Ուղղափառ, ջերմեռանդ, քարեպաշտ. փոխառու, պարտապան:

ա. متذكر (ذكر) Յիշող, մտաբերող, յիշատակող, խրատ պահող. մտաբերած:
 ա. متذكر (ذكر) Շնորհակցել:
 ա. مترادف (ردف) Յաջորդական, անընդհատ, հոմանիշ:
 ա. متراكم (ركم) Կուտակուած, խտացած, թանձրացած:
 ա. مترتب (رتب) դասաւորուած, կարգաւորուած, կանոնաւորուած. հաստատուն:
 ա. مترجم (ترجم) Թարգմանուած.
 ա. مترجم (ترجم) Թարգմանիչ:
 ա. مترجمي (ترجمي) Յուսակից:
 ա. مترجم (ترجم) Կարեկից, զթած. սղորմած:
 ա. متردد (ردد) Մերժած, յետ մղուած. ներհակ. վարանոտ, երկդիմի. անցուդարձ անող:
 ա. مترسل (رسل) Նամակագիր, քարտուղար. յանպատրաստից խօսող:

ա. مترسم (رسم) Հայեցողական:
 ա. مترصد (رصد) Սպասող, ակնկալող, ուշադրութեամբ դիտող, հետազօտող. արթուն:
 ա. مترقب (رقب) ակնկալող, ցանկացող, տնչացող. դիտող, խնամակալ:
 ա. متراكب (ركب) Բաղադրող:
 ա. مترنم (رنم) Երգող, գեղեցիկ:
 ա. متروك (ترك) Բաց թողած, լքած, ջնջած. հնացած, անգործածելի դարձած:
 ա. متروك (ترك) Հրիտակներ, թողօնք, կայք, գոյք.
 (متروك (تروك):
 ա. متزايد (زايد) Շատացած, աւելացած, բազմապատկուած. շատախօս:
 ա. متزلزل (زلزل) Շարժուած, ցնցուած (երկրաշարժից):

Գարժող, ցըն-
 ցող, սարսող:
 ա. متزین Գարդարուած:
 ա. متساوی (سوی) Հա-
 ւասար, զուգահեռական:
 متساوی الاضلاع Գարդարուած:
 Հասարակողմ:
 متساوی الزاویه Գարդարուած:
 Հասարակահիւն:
 ա. متسع Լայնարձակ:
 ա. متسلسل Զօղուած,
 շղթայաւորուած:
 ա. متسلط (سلط) Բռնա-
 կալական, բռնապետա-
 կան:
 ա. متسلم (سلم) Թանձն-
 ուած:
 Թանձնառու.
 տեղապահ:
 ա. متسلى (سلى) Մխի-
 թարուած, սփոփուած:
 ա. متسمع (سمع) Լսող,
 ունկնդրող:
 ա. متشابه (شبه) Նման,
 նմանող. նմանակերպ.
 փոխաբերական. երկ-
 դիմի. նմանութիւն, փո-
 խաբերութիւն:
 ա. متشبه Ենթակից:

ա. متشخص Երեւելի, ա-
 կանաւոր:
 Բաժանուած,
 բացորոշ:
 ա. متشدد Խիստ. կրճ-
 ծի:
 ա. متشرع (شرع) Օրէնս-
 գէտ. ուղղափառ:
 ա. متشرك Ընկերակից,
 բաժնեկից.
 ա. متشكر Երախտագէտ,
 երախ-
 տահատոյց:
 ա. متشكك Կասկածող,
 երկբայելի:
 ա. متشكل (شكل) Զուս-
 կերպուած. կերպարա-
 նախոխուած. գեղեցիկ:
 Ենթակից:
 ա. متشكى (شك) Գանգա-
 տող. արանջող, մրմն-
 ջող:
 ա. متشجع Խորշոմած,
 կենտոտած. ջղածր-
 ուած:
 ա. متصادف Զանդիպող,
 զուգադիպող:
 ա. متصادم Իրար ըսող-
 խող:

ա. متصاعب Դժուարին,
 նեղացուցիչ:
 ա. متصاعد Գերազանց,
 վեր. բարձրացած,
 վեր ելած:
 ա. متصالح Խաղաղա-
 բար:
 ա. متصاعد (صاع) Տաղտ-
 կալի, ծանծրացուցիչ,
 նեղացուցիչ:
 ա. متصدى (صدى) Առար-
 կող. փորձող, մտա-
 դրող. վարիչ:
 ա. متصرف (صرف) Տի-
 բրող, զբաւող. առատ,
 շուսյլ:
 متصرف شدن Զբաւել, տիրապետել:
 ա. متصرفات Ենթակա-
 կանութիւններ, տիրա-
 պետութիւններ, զաղ-
 թավայրեր:
 ա. متصرف Գովելի. օժ-
 տուած. մականուա-
 նեալ. նկարագրուած,
 նկարագրող:
 ա. متصل (وصل) Կից, յա-
 բերակից, միացած, միա-
 ցող. միշտ. շարունակ:
 متصل Ենթակից Ենթակից

նակարար, անընդհատ:
 ա. متصور (صور) Երեւա-
 կայած:
 Երեւակայող:
 ա. متصوف Խորհրդա-
 տոր. խորհրդապաշտ
 (Սուֆի):
 ա. متضاد Զակասական:
 ա. متضارب (ضرب) Մի-
 ստին կուող, իրար ծե-
 ծող:
 ա. متضعف (ضعف) Նուա-
 զած, տկարացած, տկար
 ու արհամարհելի հա-
 մարուած:
 ա. متضمن (ضمن) Պա-
 րունակեց) պարունա-
 կող, բովանդակող.
 պարփակող. երաշ-
 խաւոր:
 ա. متطهر Կարգուած,
 լուացած, սրբուած:
 ա. متظلم (ظلم) Անիրաւ-
 ուած, ճնշուած. անի-
 բարաւող. ճնշումների ու
 անիրաւութիւնների դէմ
 զանգատող:
 ա. متعادل Ենթակից Միմեանց
 զուգահեռական:

ա. متعارض Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Զակառակ,
 միմեանց ներհակ, հա-
 կասական, ընդդիմադիր:
 ա. متعارف Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Իրար ծա-
 նօթ, ընդհանուր սո-
 վորութիւն:
 متعارف Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Սովորա-
 կան, հասարակ:
 ա. متعاقب Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Եաջոր-
 դող, յաջորդական, հե-
 տեւող, հետապնդող:
 ա. متعال Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Բարձր, վսեմ:
 متعال Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Բարձրալն Աստուած:
 ա. متعاهد Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Իրաշնակից,
 պայմանադրող:
 ա. متعبد Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Զորմե-
 ոանդ, մոլեռանդ. ըմ-
 րոստ, յամատ:
 ա. متعجب Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Զար-
 մացաւ) զարմացած,
 հիացած, ապշած:
 ա. متعدد Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Բազ-
 մաթիւ. մեծ թուով
 (տասը հազարից
 աւելի):
 ա. متعدى Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Զարրս-
 տահարող. օրինազանց,
 մեղապարտ, անզգամ.

վարակիչ, ներգործա-
 կան (բայ):
 ա. متعذر Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ (ذير) Դժուար,
 անհնարին. ներում խըն-
 դրող. ներման ար-
 ժանի:
 ա. متعرض Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ (عرض) Դի-
 մադրող, արգելող, ընդ-
 դիմացող, միջամտող:
 ա. متعزل Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Պաշտօ-
 նից արձակուած:
 ա. متعسر Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Դժուար-
 ըին, անհնարին, կընճ-
 ոտ:
 ա. متعصب Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Մնա-
 պաշտ, մոլեռանդ:
 ա. متعفن Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ (عفن) Հո-
 տած, նեխած, ապա-
 կանած:
 ա. متعلق Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ (علق) Կախ-
 ուած). կախուած, կա-
 խում ունեցած. յարա-
 կից, վերաբերելի, պատ-
 կանելի:
 ա. متعلقات Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Վերա-
 բերելի բաներ, պարա-
 զաներ. երեխաներ,
 զերդաստան, ծա-
 ոաներ:
 ա. متعلم Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ (علم) Սովորած,

կրթուած. ուսանող:
 ա. متعمل Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Ուսումնասէր,
 ժրաշան:
 ա. متعند Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Թշնամի:
 ա. متعهد Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ (عهد) Եանձ-
 նատու եղող, դաշնակ-
 ցող:
 ա. متعين Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ (عين) Որոշուած,
 կարգուած. պարզ, բա-
 ցայայտ. աչքով հետե-
 տող:
 ա. متغلب Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Եաղ-
 թական:
 ա. متغير Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Բարկա-
 ցած, փոփոխուած.
 շփոթուած:
 ա. متفاوت Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Ծարբեր,
 որոշ, ուրոյն:
 ա. متفرع Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Ծիւղաւոր-
 ւած. ծառած. արտադր-
 ուած. տարածուած:
 ա. متفرق Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ (فرق) Բա-
 ժանուած, ցրուած, սփրո-
 ուած վատնուած. տար-
 բեր, անջատ:
 ա. متفق Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ (ونق) Միացած,
 միաբան, համերաշխ.
 գործակից, մեղսակից,
 դաշնակից:

متقن Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Միասնա-
 բար, միահամուռ:
 ա. متفكر Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ (فكر) Մտա-
 խոհ, մտածկոտ, խո-
 հուն, լուրջ:
 ա. متقابل Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Փոխադարձ.
 հանդիպակաց, հակընդ-
 դէմ:
 ա. متقارب Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Մօտ, մեր-
 ծակայ:
 ա. متقاضى Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Պահան-
 ջող կամ ստացող
 (պարտքի վճարման).
 խստապահանջութիւն
 պարտքի:
 ա. متقاعد Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Համոզուած.
 նստողական. կայուն.
 դադարող, ընկրկող:
 متقاعد ساختن Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Կառնա-
 Համոզել:
 ա. متقدم Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ (قدم)
 1) Եառաջընթաց.
 2) Հին, նախընթաց,
 անցեալ.
 3) Պետ, նախագահ.
 4) Մուխրաբերութիւն:
 ա. متقدمين Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Մախնիք:
 ա. متقلب Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Մրշած:
 ա. متقن Գեղ-Յ՝ Գեղ-Յ Հաստատուն:

ա. متقوی Բուժեղ, քաջարի:

ա. متکا Եննարան, քազ-
մոց:

ա. متکبر Զպարտ, (کبر)
զոռոզ, ամբարտաւան:
Զպարտօրէն, զոռոզաբար:

ա. متكفل Երաշ-
խաւոր:

ա. متكلف Ենդուծիւն
քաշող:

ա. متكلم Խօսող, (كلم)
բանախօս, առաջին
դէմք (դերանուան):

ա. متكمل Կատարեալ:

ա. متكى Եննուած, կրթը-
նող, յեննող, քազմոց:

ա. متلاشى Ենյայտացող,
տարանջատուած, ու-
նայն, անպէտք, խու-
զարկու:

ա. متلاطم Ելէկո-
ծութիւն, ալէկոծ:

ա. متلالي Գսպղուն, շող-
շողուն:

ա. متلون Զանա-
զանագոյն, յեղյեղուկ:

ا. متلون مزاج Բնաւորու-
թիւն, քմահաճ:

ա. متمادى Եարունա-
կական:

ա. متمتع Կայե-
լող, տիրացող, հըրճ-
ուացող:

ա. متمدن Բաղաբա-
կիրթ:

ա. متمرد Եամառ,
անհնազանդ, ապրս-
տամք, անմօրու:

ա. متمسك Եետ պահող,
կառչող:

ա. متمكن Բնակ-
ող, բնակիչ, ուժեղ, հե-
ղինակաւոր:

ا. متمكن اسم Զո-
լովելի անուն:

ա. متمم Կատարեալ, լրիւ,
Լրացուցիչ:

ա. متمنى (منى)

- 1) Խնդրող, ցանկացող,
ակնկալող.
- 2) Չեռագիր կարդացող.
- 3) Կեղծող, հնարող,
ստախօս.
- 4) Ըղծական եղանակ
բայի:

ա. متمول Զարուստ,
փարթամ:

ա. متميز Բաժանուած,
զատորոշուած:

ա. متن Բնագիր, մէջք:

ա. متنازع Կիճելի
Վէճի առարկայ կամ նիւթ,
վէճի ներքեւ:

ա. متناسب Զամաշափ,
համեմատական, հա-
մապատասխան:

ա. متناول Կերած:
Կերող:

ա. متناولان Բուտելիք:

ա. متناهى Գերա-
զոյն սահմանը հասած,
վերջացած, աւարտած,
արգելուած բանին ներ-
հակ, փոփոխակի
արգելող:

ա. متنبه Երթուն,
զգաստ, շրջահայեաց,
խրատ ընդունող եւ օգ-
տագործող, պատժուած:

ա. متنجم Կատարուած:

ա. متنعم Բախուկ
եւ ընքուշ, փարթամ,

բախտաւոր, աշխարհի
գուարճութիւնները վա-
յծող, առողջաբար (կլի-
մայ):

ա. متنفر Զգող, (نفر)
խորշող:

ա. متنور Լուսաւոր-
ուած:

ա. متنوع Բազմազան,
բազմատեսակ, քազ-
մաղիմի:

ա. متواتر Եաշորդական:
Եաշորդաբար:

ա. متواری Բախտական,
թագնող, թագնուած,
շփոթուած:

ա. متوازن Զաւասարա-
կշիռ:

ա. متوازي Զուգահեռա-
կան:

متوازي الاضلاع Զուգահեռակողմ:

ա. متواصل Կապակցուած:

ա. متواضع Խո-
նարհ, հլու, հնազանդ,
հանոյակատար, քարե-
համբոյր, յարգալից:

Գործունէի Հեռու, խուսա-
 փող:
 ա. مجتهد Գործունէի (جهت) Չափա-
 զանց աշխատող:
 Խոյամական աստուա-
 ծաբանական ու իրա-
 ւաբանական գիտու-
 թիւններ ձեռք բերած
 բարձրաստիճան կրօ-
 նատր:
 ա. مجد Գառք, փառատրու-
 թիւն:
 Թո՛ղ Թո՛ղ Թո՛ղ Թո՛ղ Թո՛ղ
 նրա փառքն աւելանայ:
 ա. مجاديف Թիակ. Թռչու-
 նի թել:
 (Внқ. مجاديف)
 ա. مجد Կերանո-
 թողում, վերածնում:
 Կերանորոգող,
 վերածնող:
 Երրից, Երրից
 ա. مجذوب Բաշ-
 ուած, հրապուրում:
 ա. مجذور Բառակուսած.
 Բառակուսի (որ եւ է
 թուի):
 ա. مجرا Զրանցք, ջրուղի,
 ջրմուղ, ուղղութիւն,
 նպատակ:

ա. مجرب (جرب) Փորձա-
 ղեւել, հմուտ:
 Գործունէի Փորձող, փոր-
 ձառու, փորձարկու:
 ա. مجرد Կերակ, մեր-
 կացած. մենակ, մենա-
 տր, ամուրի. լի, սուկ:
 Կերակ, Կերակ Կերակ
 Կերակ Կերակ Կերակ
 Սոսկապէս, Սոսկապէս,
 պարզապէս, լոկ:
 ա. مجرم Ծանցաւոր,
 մեղապարտ, եղեռնա-
 գործ:
 ա. مجروح Կիրա-
 տրում:
 ա. مجرى Ծախ ընթացք.
 հոսարան:
 Հոսեցնող, ընթաց-
 քի մէջ ղնող:
 Կիրարկել, գործադրել:
 ա. مجسم Երկար
 1) Մարմնացեալ, ան-
 ձնատրեալ.
 2) Մարմնեղ, անձնեայ.
 3) Արձան,
 4) Կարծր մարմին:
 ա. مجسمه Արձան, մար-
 մնացում:

ա. مجمع Թողում, թողում,
 զանգրած:
 ա. مجال Գարգ էր
 յղկում, փայլեցրած.
 լուսատրում:
 ա. مجلد Կազմարար:
 ա. مجلس Ծախ (جلس) Ծախում,
 համաժողով.
 Ծախում, համաժողով.
 Կաստանի պարլամեն-
 տը:
 (Внқ. مجالس)
 ա. مجلى Լուսաբանում:
 ա. مجمد Ծախում,
 ստորոց կապած:
 ա. مجمر Ծախում, թուր-
 վար:
 ա. مجمع Ծախում, հա-
 մաժողով, հաւաքա-
 րան. թաղութիւն. հա-
 ւաքածոյ:
 (Внқ. مجمع)
 Կազմում, հա-
 մաժողով:
 Կազմում, հա-
 մաժողով:
 Կազմում, հա-
 մաժողով:
 ա. مجمل Կազմում, համա-
 միտում. համա-

ոտութիւն, թուանդա-
 կութիւն:
 Կազմում, համաժողով,
 ի հակիրճ:
 ա. مجموع Կազմում,
 համաժողովում,
 թուանդակում, ամ-
 բողջ, թուր:
 Կազմում, համաժողովում,
 միահամուտ:
 ա. مجموعه Կազմում
 1) Կազմում,
 2) Կազմում,
 3) Կազմում,
 4) Կազմում,
 5) Կազմում,
 ա. جنس Կազմում
 Կազմում տեսակներից կամ
 ցեղերից բաղկացած:
 Կազմում, համաժողով:
 ա. جنون Կազմում, խե-
 լագար, խելակորոյս:
 Երանաւոր մի սիրա-
 հար, որի սիրաբանու-
 թիւնը Լէյլայի հետ
 կազմում է Նէզամի
 բանաստեղծի մի բա-
 նաստեղծութեան նիւթը:
 ա. مجوز Կազմում, Կազմում:
 ա. مجوس Սոգեր, կրա-

կապաշտներ:
(Եզ. مجوسی):
 ա. مجوعة Գալուսի Կաղց, անօթութիւն, սով:
 ա. مجوف (جوف) Խոռոչաւոր, զոզաւոր:
 ա. جهاز Գալուսի Կալմուած. օտտուած. սպառազինուած:
 ա. مجهول 1) Անյայտ.
 2) Կրաւորական.
 3) և Ե տառերը, երբ. առաջինն օ է հնչում, իսկ երկրորդը՝ ի:
 (Եռգ. مجهيل):
 Անյայտութիւն. ազիտութիւն, ծուլութիւն:
 ա. مجيب (جوب) Ունկնդրող. շնորհող. քնդունող. համաձայնող. պատասխանող:
 مجيب الدعوت Աղօթընկալ:
 ա. مجيد (مج) Փառաւոր, պանծալի, ազնիւ, վսեմ, նուիրական:
 مجيد արքայ Սրբազան խօսքը՝ Լուրանը:

ա. مجيف Խոռոչ:
 պ. مج Դաստակ:
 պ. مجك Բուս:
 պ. مجيدن Սիգանիւն. տեսնել:
 ա. مجاباً (جواب) Թարգանք, մեծարանք, սէր, բարեկամութիւն:
 ա. مجيب Իրաւհարներ, սիրունիներ:
 ա. مجابة Գաստարանում, փաստարկում:
 ա. مجاذى Թանգիման, հանդիպակաց:
 ա. مجارب (حرب) Կռուող, մարտիկ:
 ա. مجاربت Կռիւ, նակատամարտ:
 ա. مجارست Գահպանում:
 ա. مجاسب (حاسب) Համարակալ, հաշուապահ. հաշուեքննիչ:
 ա. مجاسبت Լաշիւ, հաշուազիտութիւն, հաշուեյարդարում:
 ա. مجاسن Բարի գործեր,

առաքինութիւններ, արժանիքներ:
(Եզ. محسن):
 ա. محاش Ապրանք, զոյք:
 ա. محاصر (حصر) Երջապատեց). պաշարող:
 ա. محاصرت Գաշարում, շրջապատում. պարսպատում:
 ա. محاصرین Գաշարողներ:
 ա. محاصل Զատոյթներ, արդիւնքներ:
 ա. محاط Երջապատուած:
 ա. محافرو (حفر) Բրիչներ, քաններ:
 (Եզ. محفر):
 ա. محافظ Գաշտպանող, պահապան:
 ա. محافظت Գաշտպանութիւն, պահպանութիւն, ինամակալութիւն:
 محافظه کار Գահպանողական:
 ա. محافل Ժողովներ, հաւարոյթներ:
 (Եզ. محفل):

ա. محافه (حف) Պատգարակ, զահաւորակ:
 ա. محكمه (حکم) Դատ, դատաստան, դատաւարութիւն:
 ա. محال Ընկարելի, անհնարին, անհեթեթ.
 Եռգ. (محالات):
 محالین Թաղեր, հրապարակներ, գաւառներ:
 (Եզ. محالت):
 ա. محالف Դաշնակից (երդուեալ):
 ա. محامد (حمد) Գովելի գործեր կամ յատկութիւններ:
 (Եզ. محامد):
 ա. محاورت (حور) Խօսակցութիւն. խորհրդակցութիւն. պատասխան. յատկաբանութիւն:
 ա. محجب Իրուած, սիրեցեալ:
 محجب Իրող, բարեկամ:
 محجب الوطنى Զալրենասիրութիւն:
 محبانه Բարեկամաբար:

- ա. محبت (حب) Սէր, գորով, բարեկամութիւն, սիրելութիւն:
 محبت و رزیدن
 Սէր ցոյց տալ:
 محبت آمیز (Բարեկամախառն) բարեկամական, սիրալիր:
- ա. محبس (حبس) Բանտ:
 محبس Բանտ, տեղաշոր:
- ա. محبوب (حب) Սիրելի, սիրեցեալ, սիրահար, սիրուհի:
 محبوبانه Սիրելաբար:
- ا. محبوس (حبس) Բանտարկուած:
 محبوسخانه Բանտ:
- ا. محتاج (حوج) Կարօտ, ջրարօր:
 محتاجي Կարօտութիւն, կարիք, ջրարօրութիւն:
- ا. محتاط (حوط) Պաշարուած, ջրջապատուած. պահպանուած. ջրջահայեաց:
- ا. محتمل (حتمل) Թորամանկ, խարդախ:
- ا. محتذر (حتذر) Զգուշատր:

- ա. محترق (حرق) Հրկիզուած, այրուած:
- ا. محترم (حترم) Յարգելի. պատուելի, պատուարժան, պատկառելի, արգոյ:
- ا. محاسب (حسب) Հաշուող, հաշուազէտ, համարակալ: Ոստիկանական մի պաշտօնեայ, որ քրէնտում է կշիռները, չափերն եւ ուտեստեղէնը, նաեւ արգելում խաղաժողովիւնը, արբեցութիւնն եւ այլն:
- ا. محشم (حشم) Կարող, հզօր. շքեղ, փառաշուք. բազմաթիւ հետեւորդներով ուղեկցուած:
 محشم Ըմաչկոտ:
- ا. محتكر (حتكر) Մ'ըծերող, մեծագրատող:
- ا. محتمل (حمل) Կասկածած, կոհած. կասկածելի. հաւանական. հնարատր. համբերատար:
 محتمل Բեռ կրող. յանձն առնող. համբերող. հաւանական:
- ا. محتوی (حتوی) Պարփակող, պարունակող. հաւաքող.

ընդգրկող:

- ա. محجر (محجر) Վանդակապատ:
- ا. محجوب (حجب) Ժածկուած, քող ձգած, քողարկուած. համեստ, ամօթխած. վտարուած:
- ا. محجور (محجور) Արգելուած:
- ا. محجود (محجود) Փախուտ:
- ا. محجب (حجب) Կորնթարդ. զմբծարդ:
- ا. محادث (حادث) Ենացող. պղծուած:
 محادث Զնարիչ, յօրինող. պատմիչ. քաջամտ մամեղական ասանդութեան մէջ:
- ا. محادثان (محادثان) Պատահարներ:
- ا. محجود (محجود) Սահմանափակուած, սահմանատր, սահմանուած:
- ا. محذور (محذور) Սոսկալի:
- ا. محذورة (محذورة) Խուսափում, խորշում. աղէտ, դժբախտութիւն. սարսափ. խրտուխլակ, ուրուսկան:

- ا. محذوری (محذوری) Մախազգուշութիւն:
- ا. محذوف (محذوف) Կրճատուած, դուրս ձգած, յապաւած, խնդած:
- ا. محراب (محراب) Կամար, որմախորշ: Մզկիթի գլխատր տեղը, ուր մօլլան աղօթում է երեսը դէպի Մեկկա դարձրած:
 محراب (Յոգ. ար. ար.)
- ا. محرم (محرم) Գողուած. Աստուծուն նուիրուած:
 محرم Գրագիր, գրող:
- ا. محرض (محرض) Դրող, գրող:
- ا. محرف (محرف) Երջուած, տեղափոխուած, տառափոխութիւն:
- ا. محرق (حرق) Խարտոց:
 محرق Այրուած, հրկեհուած:
 محرق Բողափստուած:
 محرق Հրծիգ:
- ا. محرك (حرك) Եարժող, դրդիչ. զրգռիչ. համոզող:
- ا. محرم (محرم) Ապօրինի, արգելուած. ամուսին. խորհրդակից. մտերիմ:

ճեղքւում Արգելուած.
Մահմեդական տար-
ուայ սուաջին ամիսը.
Մեկկայի սուրբ շրջա-
փակը:

Մտերմա-
բար:

ա. محرمات ճեղքումն Արգելուած
բաներ:

ա. محروم (حر) Տար, բար-
կացուտ, վաւաշուտ. գե-
րութիւնից ազատուած:

ա. محروس (حرس) Պաշտ-
պանուած, պահպան-
ուած:

ա. محروسه Քերդապան
զօրք ունեցող քաղաք,
մայրաքաղաք, ուստան:

Որ եւ է թագաւորի
իշխանութեան տակ
զտնող նահանգները
կամ երկիրները:

ա. محروق (حرق) Այրուած.
այրեցեալ:

ա. محروم (حرم Արգելեց).
արգելուած. զրկուած.
յուսախաբուած:

ա. محزون (حزن) Տրտ-
մած, վշտացած:

ա. محسن (حسن) Բարերար:
کش (Բարե-
բարասպան) ապե-
րախտ:

ա. محسن Գեղեցիկ(ղէմք):

ա. محسنة Որ եւ է լաւ,
ընտիր եւ գեղեցիկ
բան:

ա. محسوب (حسب) Հաշուած,
հաշուի առած:

ա. محسود (حسد) Ատած,
նախանձած:

ա. محسوس (حسن) Զգա-
ցած, զգալի:

ա. محشر (حشر) Վերջին դա-
տաստանի օրը, համա-
խմբման վայր:

ա. محشو (حشو) Մէջը լցրած:

ա. محشور Համախմբուած.
յարութիւն առած:

ա. محصل (حاصل) Հաւաք-
ուած, ձեռք բերուած:
Աշակերտ, հար-
կահաւար. հաւաքող,
ձեռք բերող:

ա. محصور (حصر) Պաշար-
ուած, շրջապատուած:

ա. محصول (حاصل) Արտա-
դրութիւն. բերք, հունձք,
եկամուտ. հարկ, մարս:
(Յոգ. իգ. محصولات):

محصولدار Բարե-
բեր, արգասանդ. բեր-
քի վրայ հսկող պաշ-
տօնեայ:

ա. محصون Ամրացած:

ա. محض Անջրախառն կաթ.
մաքուր, անխառն. լոկ,
սոսկ. այս իսկ նպա-
տակով:

محض خاطر شما Զեր իսկ սիրոյն
շահ. Զեր իսկ սիրոյն
(խաթեր) համար:

ա. محضر (حضر Ներկայ էր)

- 1) Ներկայութիւն.
- 2) Ներկայ եղողներ.
- 3) Արքունիք.
- 4) Մատեան, յիշատա-
կարան.
- 5) Վկայագիր, վկայու-
թիւն.
- 6) Բնութիւն, ընաւորու-
թիւն.
- 7) Ատեան:

محضر كريم Ազնուաքարոյ:

ա. محظور (حظر) Արգել-
ուած, սահմանափակ-

ուած. վտանգ. պատա-
հար, պատրուակ,
(Յոգ. محظورات)

ա. محظوظ (حظ) Բախտա-
ւոր, օրհնուած, հրրճ-
ուած, ուրախ, զուարթ,
զոհ:

ա. محفر Բերք, բահ:

ա. محفل հաւաքում, հաւաք ժողովի
վայր կամ ժամանակ.
ժողով, խորհրդածո-
ղով. ատեան:
(Յոգ. محافل)

ա. محفوظ (حفظ) Պաշտ-
պանուած, պահպան-
ուած:

ա. محقق (حقوق) Իրաւացի:

ա. محقر (حق) Անարգող,
արհամարհող:
ճեղքող Անարգուած,
արհամարհուած. խո-
նարհ, նուաստ:

ա. محقق (حق) Ստուգ-
ուած, հաստատուած,
վաւերացուած:
ճեղքող Ստուգիչ. հաս-
տատող. ճշմարտու-
թեան ուսուցիչ. փիլի-
սոփայ. Կատարելու-
թեան աստիճանին

թիւն, հակառակութիւն.
ընդդիմարտութիւն:
ա. مخاط ^{հօթ-ը-լ} Մըլինը:
ա. مخاطب ^{հօթ-ը-լ-է-է} (خطب) Խօսող.
երկրորդ դէմք:
ա. مخاطبت ^{հօթ-ը-լ-է-է-լ} Խօսակցու-
թիւն:
ա. مخاطرت ^{հօթ-ը-լ-է-է-լ-ը} (خطرت) Վտանգ,
փորձանք:
ա. مخافت ^{հօթ-ը-լ-է-լ} Երկիրդ:
(مخافات. Եոգ):
ա. مخالطت ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (خالط) Ընկե-
րակցեց), ընկերակցու-
թիւն, խօսակցութիւն.
խառնուրդ, առեւտուր:
ա. مخالف ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (خلف) Հակա-
ռակ, ներհակ, անհա-
մաձայն:
ա. مخالفت ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ-է-լ} (خلف) Դիմա-
դրեց) հակառակութիւն,
ընդդիմադրութիւն, դի-
մադարձութիւն, անհա-
մաձայնութիւն:
ա. مخبر ^{հօթ-է-է-լ} (خبر) Լրատու,
քանքեր, թղթակից:
ա. مخاطب ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (خطب) Խօսակց-
րոյս, խանգարուած:
ա. مخبل ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Դիւահար, խե-

լագար:
ա. مخبوز ^{հօթ-է-է-ը-ը} (خبز) Թխուած
(հաց):
ա. مخبت ^{հօթ-ը-լ} Յոյս:
ա. مختار ^{հօթ-ը-լ-է-լ} Ընտրուած, անձ-
նիշխան, լիազօր, ազատ
գործակալ:
ա. مختار ^{զ-ը-լ-է-է-լ} (مختار) Լիա-
զօր դեսպան:
ա. مختار عام ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Ընդ-
հանուր գործակալ:
ա. مختار كار ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Տնօրէն,
յանձնակատար:
ա. مختار عامه ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ-է-լ} Փոխա-
նորդագիր:
ա. مختم ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (ختم) Աւարտող.
վերջացնող:
ա. مخترع ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (خرع) Հնարող,
հնարիչ, հեղինակ, հիմ-
նարկու:
ա. مخترعات ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ-է-լ} Գիտեր, նո-
րութիւններ:
ա. مختشع ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Խոնարհ:
ա. مختص ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (خص) Յատուկ,
ինքնաշատուկ, առան-
ձին. ընտրուած:
ա. مختصر ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (خصر) Կրճա-
տած, համառօտ, չնչին,
համառօտութիւն:

կին. կոյս աղջիկ:
ա. مخدع ^{հօթ-ը-լ-է-լ} (خدع) Յայտնի
խաբքայ:
ա. مخدوم ^{հօթ-ը-լ-է-լ} (خدم) Սպասա-
ւորուած, տէր, պետ,
ժառանգ:
ա. مخدوميت ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Տիրու-
թիւն:
ա. مخذول ^{հօթ-ը-լ-է-լ} (خذل) Լքուած.
յուսախաբուած, արհա-
մարհուած:
ա. مخرب ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (خرب) Կործա-
նող:
ա. مخرج ^{հօթ-ը-լ-է-լ} (خرج) Ելք, դուրս
խուժում, արտաքնոց,
արտասանութիւն,
(مخارج. Եոգ)
ա. مخرز ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Հերիւն:
ա. مخروب ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Կործանուած,
աւերուած, ամայացած:
ա. مخروط ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (خرط) Կեղեւած,
կճեպած, հարթած. կոն
(cone):
ա. مخروطي ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ-է-լ} Կոնածի,
կոնակաւն:
ա. مخزن ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (خزن) Ետեմա-
րան, մթերանոց, զան-
ձարան:

کردن مختصر ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Կրճատ
Համառօտել:
ا. مختصر ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Կրճատ
Մի-
ով քանիւ, վերջապէս:
ا. مختصراً ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Համառօ-
տակի:
ا. مختصع ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Խոնարհ, հլու:
ا. مخفي ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (خفي) Թաք-
նուած, թաքցրած:
ا. مختل ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (خل) Խանգար-
ուած, խառնաշփոթ:
ا. مختلس ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Երթող, իւ-
րացնող, զեղծարար:
ا. مختلط ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Խառն,
խառ-
նակ:
ا. مختلف ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (خلف) Խառ-
նակ, տարբեր, զանա-
զան, այլազունակ:
ا. مختموم ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (ختم) Կնքուած.
աւարտած:
ا. مختون ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (ختم) Թլփատ-
ուած:
ا. مخدر ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} (خدر) Սքո-
ղուած:
ا. مخدر ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Սքողող.
թմբաղեղ:
ا. مخدره ^{հօթ-ը-լ-է-լ-է-լ} Տան տիկին.
առաքինի (քողարկուած)

(مدخل):

ա. մداخلت (دخل) Մուտք.
միջամտութիւն:

ա. मदद (مداد) Թանաք, մատիտ.

2) Աղբ.

3) Տիպար.

4) Ծանապարհ.

5) Աղանդ:

ա. مدار (دور) Կենտրոն.

տնակ. ծիր. շրջան:

مدار الجدى مدار الجدى

Արեւադարձ այծեղ-
ջեր:

مدار سرطان مدار سرطان

Արեւադարձ խեց-
գետնի:

مدار عزه مدار عزه

Փա-
ռաւորութեան վայր
[տնակ], փառա-
պանծ:

ա. مدارا (مدار) Թոնարհութիւն.

քաղաքավարութիւն.

կեղծաւորութիւն. քաղ-
ցր վերաբերմունք:

مدار کردن مدار کردن

Քաղաքավարութեամբ
ու ակնածութեամբ
վարել. խաղաղեց-
նել. հաշտեցնել:

ա. مدارج (مدارج) Աստիճաններ.

վերելքներ:

(مدرج):

ա. مدارس (مدارس) Դպրոցներ,
ճեմարաններ:

(مدرسه):

مدارسه (مدارسه) Ուսումնագէտ.
ուսանող:

ա. مدارس (مدارس) Դա-
սատութիւն. ուսան-
ողութիւն:

ա. مداعى (مداعى) Հրաւիրող, վի-
ճասէր:

ا. مدافع (مدافع) Դիմադրող,
պաշտպանող:

ا. مدافعت (مدافعت) Յետ
մղում. դիմադրութիւն
պաշտպանութիւն. ջա-
տագովութիւն:

ا. مدار (مدار) Յարատեւ,
մշտական, երկարա-
տեւ, հաստատուն.

միշտ. գինի (ցերեկ
ժամանակ խմած):

مدار مدار (مدار) Մշտապէս:

ا. مدارا (مدارا) Բժշկում,
ձարմանում,

مدارات (مدارات) ղեղատութիւն:

ا. مداوم (مدام) Յարատեւող:

ا. مداومت (مدامت) Յարա-
տեւութիւն, շարունա-

կութիւն. մշտնջենաւո-
րութիւն:

ا. مداهن (مداهن) Կեղծաւոր,
խաբեքայ:

ا. مداهنت (مداهنت) Կեղ-
ծաւորութիւն. խաբէու-
թիւն:

ا. مدايح (مدايح) Գովելի գործեր.
գովեստներ. ներբող-
ներ:

(مديح):

ا. مداين (مدائين) Քաղաքներ. Տիգ-
րոն (Բաղդադի մօտ):
(مدينه):

ا. مدبر (مدبر) Վարիչ,
տնօրէն, վերատեսուչ.
գրագիր. խոհեմ, հնա-
րիմաց:

مدبره (مدبره) Յետ դարձող.
ծախորդութեան հան-
դիպող մէջք. դժբախտ:

ا. مدت (مدت) Ժամանակ,
ժամանակամիջոց. վախ-
ճան, սահման:

مدت مدته (مدته) Երկար ժամանակ:

مدته (مدته) Մի միջոց:

مدته (مدته) Երկար ժամանակ, որոշ
ժամանակ:

مدته (مدته) Եր-
կար ժամանակ է
ինչ:

ا. مدح (مدح) Գովաբանութիւն,
ներբող:

مدح (مدح) Գո-
վեստ ու պարսաւ:

مدح (مدح) Ներ-
բողիչ:

ا. مدخل (مدخل) Մուտք.
դարպաս. գաւիթ. նե-
րածութիւն:

مدخل (مدخل) Բանալի:
Մտնող:

ا. مدخول (مدخول) Մտած,
մուտ գործած:

ا. مدخوله (مدخوله) Հարձ:

ا. مدد (مدد) Օգնութիւն,
օգնականութիւն, օժան-
դակութիւն, օգնող:

ا. مددكار (مددكار) Օգնող,
նպաստող:

ا. مددكارى (مددكارى) Օգնա-
կանութիւն:

ا. مدر (مدر) Մի (در-ի հր.) Մի
պատասիր:

ا. مدر (مدر) Բունձ, չոր կաւի
կտոր. քաղաքներ:

ا. مدر (مدر) Միզաբեր:

ա. Գործընթացը կրթության մար-
զուն, վարժուած (նե-
ղութեան):

ա. Գործընթաց (درس) Կարգաց
ուսումնասիրող, կար-
դացող:

Գործընթաց Գաստիարակ-
ուած, կրթուած:

Գործընթաց Ասացիչ, դա-
սախօս, վարժապետ:

ա. Գործընթաց Գարոց, ճե-
մարան:

Գործընթաց Գործընթաց Եր-
կիրային Տարրական
դպրոց:

Գործընթաց Գործընթաց
Միջնա-
կարգ դպրոց:

Գործընթաց Գործընթաց Գործընթաց
Բարձրագոյն դպրոց:
(Յոգ. مدراس):

ա. Գործընթաց (درك) Ըմբռնած,
Գործընթաց Ըմբռնող, ըմբռն-
դակող:

Գործընթաց Փաստաթուղթ,
փաստարկութիւն:

ա. Գործընթաց (درك) Իմացո-
ղութիւն, հասողութիւն:

ա. Գործընթաց (درك) Ըմբռն-
ուած, հասկացուած:

ա. Գործընթաց Գործընթաց:

ա. Գործընթաց Զրախրեալ:

ա. Գործընթաց (Գործընթաց Գործընթաց):

Կանանչող, ըողորար-
կու, դատախազ:

Գործընթաց Գանգատ. պա-
հանջ. նպատակ:

Գործընթաց Գործընթաց Գործընթաց
Ամբաստանեալ, դա-
տախազեալ:

Գործընթաց Գործընթաց Գործընթաց
Ընդհանուր դատա-
խազ:

ա. Գործընթաց Թագնուած, իւրա-
ցրուած:

ա. Գործընթաց (دفع) Յետ մղ-
ուած, վանուած. ա-
նարգ:

ա. Գործընթաց (دفع) Թաղման
վայր:

ա. Գործընթաց (دفع) Թաղ-
ուած, ամփոփուած.
Թագրած (ինչպէս
գանձ գետնի տակ):

ա. Գործընթաց (دقق) Փոշիացրած,
ծեծած:

Գործընթաց Լաւ ծեծող. ման-
րախոյզ:

ա. Գործընթաց Գործընթաց Ման-
գագ:

ա. Գործընթաց Գործընթաց Ման-
գագ:

ա. Գործընթաց Գործընթաց Ման-
գագ:

ա. Գործընթաց Գործընթաց Ման-
գագ:

ա. Գործընթաց Գործընթաց Ման-
գագ:

րախուզարար, խորա-
գիտօրէն:

ա. Գործընթաց Ապացուցուած,
հիմնուած վկայու-
թեան՝ փաստի վրայ:

ա. Գործընթաց Ապացուցուած .
դեկավարուած. ապա-
ցուցութիւն:

ա. Գործընթաց Խելագար, խե-
լակորոյս, սիրահարու-
թիւնից մասցիր:

ա. Գործընթաց Զաղարներ:
(Յոգ. مدن):

ա. Գործընթաց Զաղարական,
քաղաքակիրթ, քաղա-
քացիական:

ա. Գործընթաց Զաղարակր-
թութիւն:

ա. Գործընթաց Զաղարակր-
թութիւն:

ա. Գործընթաց (دور) Կլոր, ըր-
տրածն:

ա. Գործընթաց Զաղարակր, շփո-
թեցնող, շուարեցնող:

ա. Գործընթաց Զար-
մացած, ապշած, շուա-
րած, հարբած. անըզ-
գայ:

ա. Գործընթաց Զար-
մացած, ապշած, շուա-
րած, հարբած. անըզ-
գայ:

ա. Գործընթաց Զար-
մացած, ապշած, շուա-
րած, հարբած. անըզ-
գայ:

ա. Գործընթաց Զար-
մացած, ապշած, շուա-
րած, հարբած. անըզ-
գայ:

ա. Գործընթաց Զար-
մացած, ապշած, շուա-
րած, հարբած. անըզ-
գայ:

ա. Գործընթաց Զար-
մացած, ապշած, շուա-
րած, հարբած. անըզ-
գայ:

վեստ:

ա. Գործընթաց (مد) Երկար, ըն-
դարձակ. բարձրահա-
սակ:

ա. Գործընթաց Երկող, շրջապա-
տող. անօրէն որ եւ է
հաստատութեան, տե-
սուչ. խմբագիր:

ա. Գործընթաց Երկողութիւն,
խմբագրութիւն:

ա. Գործընթաց Զաղար. աղա-
խիւն. Մեղիւնա քաղաքը.
(Յոգ. مدن):

ա. Գործընթաց Զարտական,
պարտապան:

ա. Գործընթաց (ذوب) Հալած,
հալեցրած. հեղուկ:

ա. Գործընթաց Զոհարաններ:
Զոհարաններ:

ա. Գործընթաց (ذوق) Ծաշակ, համ.
քիժք. սրախօսութիւն,
զուարճախօսութիւն:

ա. Գործընթաց (ذکر) Խորհրդ-
դակցութիւն. խօսակ-
ցութիւն. քանակցութիւն:
(Յոգ. مذاكرات):

ա. Գործընթաց Կրօններ, ա-
ղանդներ:
(Յոգ. مذاهب):

ա. Գործընթաց Կրօններ, ա-
ղանդներ:
(Յոգ. مذاهب):

ա. Գործընթաց Կրօններ, ա-
ղանդներ:
(Յոգ. مذاهب):

ա. Գործընթաց Կրօններ, ա-
ղանդներ:
(Յոգ. مذاهب):

ա. Գործընթաց Կրօններ, ա-
ղանդներ:
(Յոգ. مذاهب):

ա. Գործընթաց Կրօններ, ա-
ղանդներ:
(Յոգ. مذاهب):

ա. Գործընթաց Կրօններ, ա-
ղանդներ:
(Յոգ. مذاهب):

- ա. مذبح (ذبح) Զոհանոց, զոհարան:
- ա. مذنب (ذنب) Կախուած. տատանող, վարանող. տարտամ. տատամտում:
- ա. مذبح (ذبح) Մորթուած, զոհուած:
- ա. مذبور (ذبور) Գրուած, վերոյիշեալ:
- ա. مذکر (ذكر) Յուշարկու. արու զաւակներ ծնող կին:
- Սրու:
- Խրատող, զրուատող:
- ա. مذکور (ذكر) Յիշուած, վերոյիշեալ. յիշատակուած:
- ա. مذلت (ذلت) Նուաստութիւն. զծոթիւն. ցածութիւն. արհամարհանք:
- ա. مذلول (ذلول) Նուաստ, զծուծ, հլու:
- ա. مذمت (ذمت) Պախարակեց) մեղադրանք, պարսաւ, քամահրանք:
- ա. مذموم (ذموم) Արհամարհուած.

- մեղադրելի, պարսաւելի. ստոր:
- ա. مذنب (ذنب) Յանցաւոր, մեղաւոր
- ա. مذهب (ذهب) Ծանսպարհ, ընթացք. կրօն, աղանդ, վարդապետութիւն:
- (Յոգ. مذاهب):
- Ռսկեզօծուած:
- Ռսկեզօծող:
- Կրօնական:
- ա. مر (مر) Թիւ, չափ, հաշիւ. որովհետեւ. սմբողջովին:
- Մի մասնիկ որ դրուում է սեռական, տրական եւ հայցական հոլովների առաջ իբրեւ աւելաբանութիւն, իսկ երբեմն իմաստը սահմանափակելու համար:
- Հայցականի առաջ շեշտում է:
- Նրան,
- Այն իսկ անծն կամ իրը:
- ա. مر (مر) Մարդ:
- Զմուռս, դառն, դառնութիւն:
- (Յգ. مره):
- ա. مرا (مرا) Ինծ:

- ա. مراة (راى) Նայուածք, դէմք:
- հայելի:
- ա. مرأه (مرأه) Կին:
- ա. مرات (مرات) Անգամներ. յաճախակի:
- ա. مراتب (مراتب) Աստիճաններ, անգամներ, խնդիրներ, մանրամասնութիւններ:
- (Յգ. مرتبه):
- ա. مراجعه (رجع) Վերադարձ. կրկնում. դիմում:
- ա. مراحل (رحل) Կայաններ. փուլեր:
- (Յգ. مرحله):
- ա. مراحم (رحم) Շնորհներ:
- (Յգ. رحمت):
- ա. مراد (مراد) Մուրադ, մուրազ. իղծ, փափագ:
- (Յոգ. مرادات):
- Մուրադատու:
- ա. مرادف (ردف) Հոմանիշ, նոյնանշանակ:
- ա. مرار (مرار) Անգամներ:
- Մարա Նրբեմն.
- մերթ ընդ մերթ. յաճախակի:

- ա. مرات (مرات) Դառնութիւն:
- ա. مراسل (رسل) Ծամակ կամ պատգամ ուղարկող:
- ա. مراسلت (رسل) Ծամակ, նամակագրութիւն. կոշնագիր:
- (Յոգ. مراسلات):
- ա. مراسم (مرسم) Սովորութիւններ, սովորոյթներ, նշաններ, արարողութիւններ, օրէնքներ, ծեսեր. պարտականութիւններ:
- ա. مراعات (رعى) Նկատառում, ուշադրութեան առում, պահպանում. յարգանք:
- Նկատել, ուշադրութեան առնել. մեծարել:
- ա. مراغب (مرغب) Փափագող, ցանկացող:
- ա. مراغب (مرغب) Փափագ. հակամիտութիւն:
- ա. مرافعه (رفع) Դատ, դատավարութիւն:
- ա. مراقب (رغب) Խնամաժու, խնամակալ. զի-

տող, խնամող:
 ա. مراقبت (رقب) Պահ-
 պանութիւն, խնամար-
 կութիւն, խորհրդածու-
 թիւն, դիտողութիւն:
 ա. مرآل Մարալ, կարմիր
 եղջերու. այծքաղ, լեռ-
 նային այծ:
 ա. مرآم (روم) Իղծ. փափագ.
 նպատակ. ծրագիր:
 ա. مرآودت (رود) Հաղոր-
 դակցութիւն, յարաբե-
 րութիւն. ցանկութիւն:
 ա. مرآبا Անուշեղէն:
 ա. مرآبع (ربع) Բառակու-
 սած, քառակուսի, քառ-
 կողմանի:
 ա. مرآبوط (ربط) Կապակ-
 ցուած, դիւթուած. յա-
 րակից, առնչական:
 ա. مرآبوطيت (ربوطيت) Առնչու-
 թիւն:
 ա. مرآبى (ربو) Ուսուցիչ, դաս-
 տիարակ, խնամակալ.
 անուշեղէն պատրաս-
 տող:
 Վրթուած, հովա-
 նատրուած:
 Վրթուած, սնուած:

ա. مرآى (مرآى) Տե՛ս (արև):
 ա. مرآة կին:
 Մաղծ:
 Մի անգամ:
 ա. مرتب (رتب) Կարգա-
 դրուած) կարգի դրուած,
 կարգաւորուած, կանո-
 նաւորուած, դասաւոր-
 ուած:
 Կանոնա-
 տրապէս:
 ա. مرتبه (رتبه) 1) Աստի-
 ճան. 2) Տան յարկ.
 3) Անգամ. 4) Սարի
 գազաթի վրայ գտնուող
 դիտանոց:
 ա. مرتجى (رتجى) Երուսաղից:
 ա. مرتحل (رتحل) Գաղթող, չուղ:
 ա. مرتد (رتد) Ուրացող, հաւա-
 տուրաց:
 ա. مرتشى (رتشى) Կաշտուած, կա-
 շտառու:
 ա. مرتضى (رتضى) Հանելի. ըն-
 տրուած. Ալիի տիտղոս-
 ներից մէկը:
 ա. مرتع (رتع) Մարգագետին:
 ա. مرتفع (رتفع) Բարձր,
 բարձրաշէն:

ա. مرتكب (ركب) Հեծած.
 շարագործ, ոճրագործ.
 յարձակող:
 ա. مرتكو (رتكو) Ծննդուկ:
 ա. مرتهن (رتهن) Գրաւ
 դրած:
 Գրաւատու:
 ա. مرتيه (رتيه) Եղբրերգ,
 մաներգ, դամբանական:
 ա. مرتج (رتج) Մարգ, արօտատե-
 ղի, սահման:
 ա. مرتجى (رتجى) Թառնաշփոթութիւն:
 ա. مرتجان (رتجان) Բուստ. խորթ
 որդի. կեանք, հոգի:
 ա. مرتجع (رتجع) Վերադար-
 ձում. ժամադրավայր.
 ապաւէն, ապաստան.
 յարաբերեալ:
 ա. مرتجع (رتجع) Վերա-
 դարձած. վերաբերած.
 դատարանին դիմած.
 նամակի պատասխան:
 ա. مرتح (رتح) Ծնծութիւն:
 ա. مرتجا (رتجا) Կեցցե՛ս,
 ողջո՛յն. գալուստդ բա-
 րի՛, Աստուած օրհնի՛
 քեզ:
 ա. مرتحله (رتحله) Միօրեայ նա-

նապարհ. իջեւան. փուլ
 (phase):
 ա. مرتحم (رتحم) Ծնորհ.
 զթութիւն, ողորմութիւն.
 կարեկցութիւն. արգա-
 հատանք:
 (Յոգ. արահ)
 Ծնորհ անել, կարեկցել:
 ա. مرتحوم (رتحوم) Կարեկ-
 ցած. Աստուծոյ ողոր-
 մութեանն արժանա-
 ցած մէկը. հանգուցեալ:
 ա. مرتخص (رتخص) Արտոն-
 ուած. թոյլատրութիւն
 շնորհած (արձակուրդի)
 կամ մեկնելու առթիւ):
 Թոյլատրող:
 Թոյլ-
 տուութիւն. հրածեշտ.
 արձակուրդ:
 ա. مرتد (رتد) Մարդ, այր. հերոս.
 արու. քաջ:
 Մեռու:
 ա. مرتداب (رتداب) Մեռած ջուր.
 ծովագոգ, ծովալիճ.
 զետի հետ կապակցուած
 քայց հոսանքին չեն-
 թարկուած տղմոտ կամ
 ճահճային լիճ:
 ա. مرتداد (رتداد) Պարսից Ծ-րը

ամիր:
 ա. մրճար հարճար Գէշ, շաղիղ:
 հի-
 շակեր թոշուն, ցին:
 ա. մրճար հարճար = Մարդա-
 սանկ (litharge):
 ա. մրճար հարճար Մարդըն-
 կէց, հերոս, մարդիկ,
 ուժեղ զինի:
 ա. մրճար հարճար Մարդիկ, հերոս-
 ներ, մարտիկներ:
 (Նգ. մրճ)
 ա. մրճար հարճար Այրութիւն,
 արիութիւն, քաջութիւն:
 ա. մրճար հարճար Այրական, առ-
 նացի, արիական, քաջ.
 արիաբար:
 ա. մրճար հարճար = Մարդուկ:
 ա. մրճար հարճար Մեռեալներ:
 (Նգ. մրճ)
 ա. մրճար հարճար Մարդ, մարդիկ:
 մրճար հարճար մրճար Մարդ-
 կանց նեղացնող, ճնշող,
 հալածող:
 մրճար հարճար մրճար Հա-
 րստահարութիւն:
 մրճար հարճար մրճար Մար-
 դակեր:

մրճար հարճար Մար-
 դանաչ:
 մրճար հարճար մրճար Մարդա-
 պան:
 մրճար հարճար մրճար Ման-
 րագոր:
 ա. մրճար հարճար Մարդուկ,
 թզուկ:
 մրճար հարճար մրճար Աչ-
 քի թիթ:
 ա. մրճար հարճար Մարդկութիւն,
 մարդավարութիւն:
 ա. մրճար հարճար Մեռնել:
 ա. մրճար հարճար Մեռնելի:
 ա. մրճար հարճար Վերադար-
 ծրած. մերժած, յետ
 մղած:
 ա. մրճար հարճար Մեռած, մեռեալ.
 դիակ:
 ա. մրճար հարճար Մեռել լո-
 դացնող:
 ա. մրճար հարճար Այրութիւն, առնու-
 թիւն, արիութիւն:
 ա. մրճար հարճար Մարդ. սահման. եր-
 կիր, զաւառ:
 ա. մրճար հարճար մրճար (մրճ):
 ա. մրճար հարճար մրճար (մրճ) մրճար

= մարգպան, սահմա-
 նապահ. սահմանազը-
 խի կուսակալ. կարու-
 ծատէր:
 ա. մրճար հարճար (մրճար) Բնա-
 կավայր. թշնամի եր-
 կրի սահմաններ:
 ա. մրճար հարճար Հանգստարան.
 դժոխք. կրակաման:
 ա. մրճար հարճար Մուկ:
 ա. մրճար հարճար (կոշ մրճար)
 Մարգան-
 գոր. մկնականջ խոտը:
 ա. մրճար հարճար (րզ) Կերակր-
 ուած. երջանիկ:
 ա. մրճար հարճար Հարստու-
 թիւն. կարուածներ:
 ա. մրճար հարճար (րս) Ուղար-
 կուած. տուրքալ. մար-
 գարէ, պատգամաւոր,
 աւանդութիւն:
 (Յոգ. րսիլ):
 ա. մրճար հարճար Ուղարկուած.
 նամակ. վզնոց:
 ա. մրճար հարճար Առաքեալներ,
 մարգարէներ. միսիո-
 նարներ:
 մրճար հարճար մրճար

Առաքեալների պետը
 Մօհամմադ:
 ա. մրճար հարճար Ուղարկուած:
 ա. մրճար հարճար (րս) Ստորա-
 գրուած. նկարուած,
 նկարագրուած. սովո-
 րութիւն դարձած, սո-
 վորական. նամակ. ոռ-
 ճիկ, թոշակ:
 ա. մրճար հարճար (րս) Ուղիղ ճա-
 նապարհ:
 մրճար հարճար Ուղիղ ճանապար-
 հի կամ փրկութեան
 առաջնորդ. հոգեւոր
 խրատատու:
 ա. մրճար հարճար (րս) Ականա-
 կուտ:
 ա. մրճար հարճար Հիւանդութիւն.
 տկարութիւն:
 (Յոգ. րսիլ):
 մրճար հարճար մրճար
 Դեղնութիւն:
 մրճար հարճար մրճար
 Հուսնոտութիւն:
 ա. մրճար հարճար Ստիկի պտուկ:
 ա. մրճար հարճար Դայնակ:
 ա. մրճար հարճար Հիւանդներ:
 (Յոգ. րսիլ):

- ա. مرضی (رضو) Հանոյացած էր. հանելի, ընդունելի, գույելի. հանութիւն. կամք: (Թոգ. مرضیات): Հանութեամբ, յօժարութեամբ:
- ա. مرطب (مرطوب) Կանանչ: հոբելէ Խոնաւ, թաց. նորահաս արմաւ:
- ա. مرطوب (رطب) Խոնաւ, տամուկ, թաց:
- ա. مرعاة (مرعاه) Մարգագետին:
- ա. مرعوب (مرعوب) Մարսափած, զարհուրած. սարսափելի:
- ա. مرعى (مرعى) Արօտատեղի: հոբելէ Ծարակած. պահպանուած. նկատուած: իմաստուն թոշնակը՝ Նկատել, ուշադրութեան տանել:
- ա. مرغ (مرغ) (U. մրիգա). հաւ, մարի, թոշուն. արեգակ: հոբելէ Մարգ:
- مرغ آب (مرغ آب) Ջրահաւ: արեգակ Սիրտը. իմացականութիւն:
- مرغ روز (مرغ روز) Արեգակ:

- ا. مرغ سحر (مرغ سحر) Անուտեան թոշունը սոխակ. արադադ:
- ا. مرغ شبخوان (مرغ شبخوان) Սոխակ:
- ا. مرغ فلك (مرغ فلك) Հրեշտակ:
- ا. مرغ نامه آور (مرغ نامه آور) Հրաքեր աղանի:
- ا. مرغ شتر (مرغ شتر) Ջալամ:
- ا. مرغ فيل (مرغ فيل) Հնդկահաւ:
- ا. مرغابی (مرغابی) Ջրահաւ, բադ:
- ا. مرغان (مرغان) Թոշուններ, հաւեր:
- ا. مرغانه (مرغانه) Թոշունի ձու:
- ا. مرغزار (مرغزار) (زار եւ مرغ) Մարգագետին:
- ا. مرغك (مرغك) Թոշնակ: Իմաստուն թոշնակը՝ թուլթակ:
- ا. مرغوب (مرغوب) Ցանկացած, փափագած. փափագելի. սիրուն, ընտիր:
- ا. مرغول (مرغول) Հիսուած մագ, զանգուր:
- ا. مرفق (مرفق) Արմունկ. օգուտ, շահ:

- ا. مرفوع (مرفوع) Բարձրացած, պատուած. հասած. զամմա (و) նշանով նշանակուած:
- ا. مرفه (مرفه) Անդորր, խաղաղ, գոհ, երջանիկ: հիւրակեցիկ, անդորրաւէտ:
- ا. مرقد (مرقد) Անկողին, ննջարան. գերեզման, դամբարան, շիրիմ. քնաքեր:
- ا. مرفع (مرفع) Կարկատած, նորոգած, ցնցոտիներ հագած. պատկերների, նրկարների կամ զեղարութեան օրինակների գիրք. թղթապանակ:
- ا. مرقوم (مرقوم) Գրուած, նկարագրուած. հաշուած, թուագրուած. վերոյիշեալ. կնքուած (նամակ): հոբելէ Գրուած զարգացում:
- ا. مركب (مركب) Զի. ուղտ. կառք. նաւ: (Թոգ. مرکب): Բաղա-

- դրեալ, ըստկացեալ. խառնուրդ, թանաք: Բաղադրեալ մարմիններ:
- ا. مركب (مركب) Զետեղած. կենտրոն, շրջանի կենտրոն:
- ا. مركب ثقيل (مركب ثقيل) Ժանրութեան կենտրոն:
- ا. مركب خفيف (مركب خفيف) Կենտրոնական:
- ا. مركب بديهي (مركب بديهي) Կենտրոնացում:
- ا. مركب كوزي (مركب كوزي) Զետեղուած, հաստատուած. թագնուած, թողուած. կենտրոնացած:
- ا. مركب كومي (مركب كومي) Կուտակուած:
- ا. مركب طائر (مركب طائر) Մահ: (Մկան մահ) մկնդեղ:
- ا. مركب كامي (مركب كامي) Ժանտախտ, մահտուրածամ:
- ا. مركب صوري (مركب صوري) Նորոգութիւն:
- ا. مرمر (مرمر) Մարմար:

ա. հրհր Նշաններով
նշանակուած:

ա. հրհր = Մարգարիտ:

ա. հրհր (հր) Առնութիւն.
կորով. քարերտութիւն.
քաղաքավարութիւն.
քարերարոյութիւն:

ա. հրհր Մար-
դասէր, քարերարոյ:
հրհր. տմարդի. ան-
քաղաքավար:

ա. հրհր Այրական.
մարդասէր. քարե-
սիրտ:

ա. հրհր (հր) Ընթացիկ,
չըջատական. սովորա-
կան:

ա. հրհր Վաճառող (ապ-
րանքի) տարածող:

ա. հրհր Հովանար:
(հր. հր):

ա. հրհր (հր) Անցնում, մեկ-
նում, փոխանցում.
անցք. փոխադրութիւն.
ժամանակներ, ըրո-
րումներ:

ա. հրհր ժա-
մանակի շրջան:

ա. հրհր հրհր հրհր

Անցուղարձ
անել:

ա. հրհր հրհր հրհր
Օրերի կամ ժամա-
նակի ընթացքում:

ա. հրհր Մզած, զտած:

ա. հրհր Հաշիւ, թիւ, շախ.
մի անգամ:

ա. հրհր Միանգա-
մայն. յանկարծակի:

ա. հրհր Սպեղանի:
(հր. հր):

ա. հրհր (հր) Սարսա-
փած. սարսափելի:

ա. հրհր (հր) Գրաւ
դրած. պարտական:

ա. հրհր Որկոր. խոչափող:

ա. հրհր Հրատ մորթակը.
խանձող, ջահ, երկաթ.
պողպատ:

ա. հրհր (հր) Յամատ, յան-
դուզն, զոռոզ:
հրհր Յանկացող. աշա-
կերտ, կոյր հետեւող
Սուֆի:

ա. հրհր (հր) Հիւանդ,
տկար:
(հր. հր):

հրհր հրհր հրհր
հրհր:

ա. հրհր Մարիամ:

ա. հրհր (հր) Խառնուածք.
կազմուածք. բնատու-
թիւն, տրամադրութիւն:

ա. հրհր հրհր Պատուա-
կան առողջութիւնը հիշ-
պէս է:

ա. հրհր (հր) Կատակ,
խաղ, զուար-
ճութիւն:

ա. հրհր (հր) Նեղացը-
նող, նեղութիւն պատ-
ճառող. արգելող. խո-
չընդոտ:

ա. հրհր հրհր հրհր Նեղա-
ցնել, նեղութիւն պատ-
ճառել:

ա. հրհր (հր) Նեղու-
թիւն. արգելում. ար-
գելք. խանգարում:

ա. հրհր Ածուրդ:
հրհր Շատացած:

ա. հրհր (հր) Ուխտատե-
ղի, սրբավայր, գերեզ-
ման:

ա. հրհր հրհր հրհր Գե-
րեզմանց:

ա. հրհր (հր) Յանուած
արտեր, մշակուած
դաշտեր:
(հր. հր):
հրհր Սերմանացան.
հողագործ:

ա. հրհր (հր) Զու-
գատում. ամուսնու-
թիւն:

ա. հրհր Առաւելութիւն-
ներ, քարեմասնութիւն-
ներ:
(հր. հր):

ա. հրհր (հր) Աղբիւս,
կոյսնոց, արտաքնոց:

ա. հրհր (հր) Գրուած.
վերոյիշեալ:

ա. հրհր Խառնում:

ա. հրհր հրհր Զարդար-
ուած. շպարուած. նեն-
գաւոր. անիմաստ ու
անհեթեթ բան:
հրհր Մաքող, ստա-
խոս:

ա. հրհր հրհր Շաղկաղ-
փանք, ափեղցփեղ
խօսքեր:

ա. հրհր Վարձ, ոռնիկ, թո-
շակ:

- պարհորդութիւն:
- ա. مساكن (مسكن) Բնակութիւններ, բնակարաններ: (եզ. مسكن):
- ա. مساكين (مسكين) Աղքատներ, խեղճներ: (եզ. مسكين):
- ա. مسالخ (مسالخ) Սպանդանոցներ: (եզ. مسالخ):
- ա. مسالك (مسالك) Ծանապարհներ, շտախոներ: (եզ. مسلك):
- ա. مسالم (مسالم) Խաղաղութիւն մշակող:
- ա. مسالمت (مسالمت) Խաղաղութիւն, խաղաղասիրութիւն հաշտութիւն:
- ա. مسام (مسام) Ժակեր, ծակոտիներ (մարմնի): (եզ. مسام):
- ا. مسام بينى (مسام بينى) Բժի ծակեր, ռնգունք:
- ա. مسامح (مسامح) Մեղմ, թոյլ. անհոգ, զանցառու:
- ա. مسامح (مسامح) Անհոգութիւն, հեղգութիւն:

- թուլութիւն. զանցառութիւն:
- ا. مسامح (مسامح) Կրճատ Զանց՝ անտես անել, անփոյթ լինել:
- ա. مسامع (مسامع) Ականջներ, (եզ. مسامع):
- ա. مساوات (سوى) Հաւասարութիւն:
- ا. مساوات (سوى) Զաւասարութիւն Զաւասարութիւն աստիճանի հաւասարութիւն:
- ա. مساوى (سوى) Հաւասար. զուգահեռական. համարժէք. յարմար. չէզոք. անկողմնապահ:
- ա. مساهل (سهل) Անհոգ, անփոյթ, անտարբեր:
- ա. مساهلت (سهل) Անհոգութիւն, անտարբերութիւն:
- ա. مساهم (سهم) Ընկեր, շահակից, բաժնետէր:
- ա. مساييل (ساييل) Հարցեր, խնդիրներ: (եզ. مساييل):
- ա. مسبيب (سبب) Պատճառուած:

- Պատճառող. շարժառիթ:
- ا. مسباب (مسباب) Պատճառների պատճառ, այսինքն՝ Աստուած:
- ա. مسبت (مسبت) Բնաբեր. անշարժ:
- ա. مسبوق (مسبوق) Ծախատեղեակ:
- ա. مسبت (مسبت) Հարբած. պազշոտ. կատաղի:
- ա. مساجر (مساجر) Վարձակալ. հողագործ:
- ա. مساصل (مساصل) Արմատակիլ եղած բնաջրնջուած:
- ا. مساب (مساب) Բնաջրող:
- ա. مسابان (مسابان) Հարբեցողներ. հարբած:
- ա. مسابان (مسابان) Հարբած. զինձուղի նման:
- ա. مسابان (مسابان) Հարբած:
- ա. مسابد (مسابد) Ինքնակալ. Ինքնագլուխ գործող. Պարկաստանի յեղափոխական շարժման ժամանակ այսպէս էր անանում յետադիմական հայեացք ու-

- նեցողը:
- ա. مسابصر (مسابصر) Խորաթափանց, շրջահայեաց:
- ա. مسابق (مسابق) Գերազանցող:
- ա. مستر (مستر) Ժածկուած, թազնուած. թազստոց, ապաստարան:
- ա. مستنى (مستنى) Բացառութիւն կազմած, ընտիր, զերազանց:
- ا. مستنى (مستنى) Բացառութիւն կազմող, բացառիկ:
- ա. مستجاب (مستجاب) Հսկի, ընդունելի, հաճելի:
- ا. مستجاب الدعوة (مستجاب الدعوة) Աստուածը նկալ աղօթք:
- ա. مستحب (مستحب) Սիրուած, հաւանած. փափագելի:
- ا. مستحب (مستحب) Սիրող:
- ա. مستحسن (مستحسن) Հաւանած, գովելի, զեղեցիկ, վայելուչ:
- ا. مستحسن (مستحسن) Հաւանող:
- ա. مستحضر (مستحضر) Իրագել, տեղեակ. պատրաստ. հրաւիրուած ներկայ լինելու:
- ա. مستحفظ (مستحفظ) Անգիր անող. պահապան, պա-

- հակ:
- ա. استحق (حق) Արժանի, արժանաւոր:
- ա. استحكم (حكم) Ամուր, հաստատուն:
- ա. استخبر (خبر) Հարցուփորձ անող, հարցնող:
- ա. استخدم (خدم) Ժառանջութեան մտած, ծառայող:
- ա. استخدم (خدم) Ժառանքեր պահող:
- ա. استخرج (خرج) Արտահանուած, հանուած:
- ա. استخرج (خرج) Արտահանող:
- ա. استخلص (خلص) Ազատուած, արձակուած, սեպհականացրած:
- ա. استخلص (خلص) Սեպհականացնող. փախչելու հետամուտ եղող:
- ا. استدام (دام) Թարատել, մշտնջենաւոր, մըշտատել:
- ا. استدى (عدى) Աղերսած, խնդրած, փափազած:
- ا. استدى (عدى) Աղերսող, խնդրող. աղերսարկու,

- խնդրարկու. պահանջող:
- ا. استدى (عدى) Աղերսել:
- ا. استدير (دور) Կլոր, քուլորակ, գնդածել:
- ا. استر (ستر) Ժածկոյթ, քող:
- ا. استر (ستر) Ժածկող, քողարկող:
- ا. استراح (راح) Արտաքնոց:
- ا. استرجى (رجى) Երաւագած, ցանկացած:
- ا. استرد (رد) Վերստանալ, անտառել:
- ا. استرشى (رشى) Կաշառք խնդրող պահանջող:
- ا. استسقى (سقى) Զուր խմելու ձգտող. ջրգող. ջրկիր:
- ا. استشار (شار) Խորհրդակցած, խորհրդական:
- ا. استطاب (طيب) Բարի. հանելի, վայելուչ, շնորհալի. պատուական:
- ا. استطع (طع) Կարողաւոր:
- ا. استطيل (طيل) Երկարածել:

- ا. استظرفه (ظرفه) Գեղարուեստական:
- ا. استظهر (ظهر) Օգնած, օժանդակած:
- ا. استظهر (ظهر) Օգնութիւն խնդրող. ոյժ կամ պաշտպանութիւն գտնող:
- ا. استعار (عور) Փոխառած, ձեռքից ձեռք անցած, փոխաբերաբար գործածած:
- ا. استعان (عان) Օգնութիւնը հայցուած: Աստուած:
- ا. استعجل (عجل) Անպարտող, շտապող. շտապ, նեպոյթաց:
- ا. استعجل (عجل) Անպարտաւոր, նեպոյթ:
- ا. استعد (عد) Պատրաստուած, դասաւորուած, պատրաստ. յարմար. պատշաճ. արժանի. ընդունակ. տրամադիր:
- ا. استعدى (عدى) Պատրաստականութիւն, փութկոտութիւն. ընդունակութիւն. արժանաւորութիւն:
- ا. استعصى (عصى) Ըմբոստ. մեղանշական:

- ا. استعفى (عفى) Հրաժարուած:
- ا. استعمرات (عمرات) Գաղթականութիւն:
- ا. استعمل (عمل) Գործադրուած, գործածուած. գործածական: հանձնարար Գործածող:
- ا. استغرق (غرق) Խորասուզուած, ընկրկմուած:
- ا. استغفر (غفر) Ներում խնդրող. զղջացող, ապաշատող:
- ا. استغنى (غنى) Հարուստ. անկախ. պարծենկոտ, հպարտ, զոռոզ. զոհ, բաւարար:
- ا. استغيث (غوث) Գանձատուող, բողոքարկու:
- ا. استفاد (فاد) Օգտուած, ձեռք բերուած հասկացած, նշանակուած:
- ا. استفس (فس) Բացատրութեան կարօտ. հարցընող, հարցաքննող:
- ا. استفيد (فيد) Օգտուել. ցանկացող, օգտուող. հա-

րատուծիւն ձեռք բե-
 րելու ձգտող. օգուտ
 հասցնող:
 ւ. مستقيض (فيض) Սիփրո-
 ուած, հոչակուած. շնորհ
 վայելած, շնորհապարտ
 կացուցրած:
 ւ. مستقبل (قبل) Ընդ
 առաջ գնացող, դիմա-
 տրող. ապանի:
 مستقبل زمان مستقبل
 Ապանի ժամանակ:
 ւ. مستقر (مستقر) Մնալուն ընա-
 կարան:
 مستقبل (قبل) Կալուն, հաս-
 տատուն:
 ւ. مستقر (قبل) Անկախ,
 ինքնիշխան, բացար-
 ձակ. կալուն, մնալուն,
 հաստատուն. մասնա-
 յատուկ:
 مستقبل (مستقل) Անկախա-
 բար, ինքնիշխանա-
 բար:
 ւ. مستقلا (مستقلات) Վարձաբեր կալուած-
 ների տուրք:
 ւ. مستقيم (قيد) Հնազանդ-
 տող. հլու, հնազանդ:

ւ. مستقيم (قوم) Ուղիղ, ուղ-
 ղակի. հաւատարիմ.
 վճռական:
 مستقيم خط مستقيم
 Ուղիղ գիծ:
 مستقيم مستقيم
 Ուղղակի:
 ւ. مستكبر (كبر) Հպարտ
 գրող:
 ւ. مستكره مستكره
 Զգուելի, ան-
 հանոյ:
 ւ. مستكمل (مستكمل) Կատարելու-
 թեան ձգտող:
 ւ. مستلذ (لذت) Ախորժե-
 լի, համեղանաշակ:
 ւ. مستلذات (مستلذات) Համադամ
 կերակուրներ:
 ւ. مستلزم (لزيم) Հարկա-
 դրող, պահանջող, ար-
 տադրող, պատճառող.
 շարժառիթ:
 ւ. مستمال (مستمال) Համոզ-
 ուած, հաշտուած. մխի-
 թարուած:
 ւ. مستمر (مستمر) Աժուր, կա-
 յուն, տեւական:
 مستمر مستمر
 Ծարատեւող,
 մշտական:
 مستمر مستمر
 Ծարա-
 տեւօրէն:

ւ. مستور (مستور) Կառավարա-
 կան թողակ:
 ւ. مستمسك (مستمسك) Պար-
 տաւորուած, պարտա-
 տր (մի ըսն անելու)
 ւ. مستمع (مستمع) Ունկնդիր:
 ւ. مستمند (مستمند) Տիրու-
 թիւն ունեցող. տըխ-
 րագին. թշուառ, աղ-
 քատ, տառապեալ:
 ւ. مستنخب (مستنخب) Ընտրող:
 ւ. مستند (مستند) Յենուած,
 կրթնած. յենարան. վա-
 ւերական պաշտօնա-
 կան վաւերաթուղթ:
 ւ. مستنطق (مستنطق) Հարցաքննիչ:
 ւ. مستوجب (مستوجب) Ան-
 հրաժեշտ համարող.
 արժանացող, արժա-
 նի. շարժառիթ:
 مستوجب الادا
 Արժանահատոյց, վճա-
 րելի:
 مستوجب الثواب
 Վարձատրու-
 թեան արժանի:
 ւ. مستودع (مستودع) Աւանդ
 դրուած. աւանդապահ:

ւ. مستور (مستور) Ծածկուած,
 քողարկուած:
 مستور شدن
 Թաղնուել, քողարկ-
 ուել. անյայտանալ:
 ւ. مستوره (مستوره) Պարկեշտ կին:
 (مستورات)
 ւ. مستوفى (مستوفى) Կառա-
 վարութեան հաշուա-
 կալ. ատենադպիր, հաշ-
 ուեքննիչ:
 ւ. مستولى (مستولى) Յաղթա-
 հարող, նուաճող, տի-
 րող. գերակշռող:
 مستولى شدن
 Տիրել, իշխել, յաղթա-
 հարել:
 ւ. مستوى (مستوى) Հարթ,
 հասասար:
 ւ. مستهلك (مستهلك) Կոր-
 ծանուած, անբուած,
 սպանուած. պարտաշըն-
 ջուած:
 مستهلك
 Կործանիչ, ան-
 բրիչ. վատնիչ:
 ւ. مستى (مستى) Արբեցութիւն, գի-
 նովութիւն. հեշտասի-
 րութիւն, ցանկութիւն:
 ւ. مستجد (مستجد) Մզկիթ:

- Մեկկայի տանարը: (Յոգ. مساجد):
- Յանգաւոր արծակ, նմանայանգ (արծակի մէջ):
- Արծանագրուած, վաւերացուած: Ստորագրող եւ վաւերացնող:
- Երկրպագուած, պաշտուած:
- Սրբում, օծում, շիում. շրջագայում:
- Դիւթուած, հմայում:
- Մանրած, փոշիացրած:
- Փոփոխում. կերպարանափոխում (դէպի աւելի ցածր ստիճան). զրագողութիւն:
- Վերցրած, յաղթած. նուանած. անվարձ զործելու ստիպում:
- Ժաղրում:
- Ա. պ. Սուրքի ժաղրածութիւն, խեղկատակութիւն:

- Թիւն:
- Ս. ժաղրածութիւն, ծանակ: ժաղրել, ծանակել:
- Ս. ժաղրածութիւն, միմու:
- Ս. Տար, ջեռուցիչ:
- Ս. Բարեպէս ուղղած, շտկած:
- Ս. Վեցունենայ, վեցաշափ. վեցանկինի. խորանարդ:
- Ս. Փակուած. խցում:
- Ս. Թագցնող, ծածկող:
- Ս. Ուրախութիւն, զուարճութիւն, զուարթութիւն, կայտառութիւն:
- Ս. Ուրախալիր. ուրախարար:
- Ս. Չուարթարար:
- Ա. Արագ, դիւ-

- Րաշարժ.
- Ս. Շոսլ, վատնիչ, մսխող. անանակ:
- Ս. Ուրախ, զուարթ, երջանիկ:
- Ս. Ուրախութիւն, զուարթութիւն:
- Ս. Գողացում:
- Ս. Գողացում իրեր՝ ապրանք:
- Ս. Վարակիչ:
- Ս. Հարթ, հասար, մակարդակ:
- Ս. Հարթ ձեւ:
- Ս. Տողաշար, քանոն:
- (Յոգ. مسطر): Գրում:
- Ս. Գրում, նկարագրում. ստուերագծում. վերոգրեալ:
- Ս. Վերագրեալներ:

- Ս. Երջանիկ, քարեքաստիկ:
- Ս. Երջանիկ, քախտաւոր, քարեքաստիկ:
- Ս. Ընկնում: Ժննդավայր, բնագաւառ:
- Ս. Լոնցնող:
- Ս. Արբուցիչ. ռգելից խմիչք: (Յոգ. مسكرات):
- Ս. Բնակարան: Խեղճ, թշուառ:
- Ս. Զբաւորութիւն, թշուառութիւն. խոնարհութիւն:
- Ս. (Խընդրի մասին) լուծիւ պահպանած:
- Ս. Դրամ կտրած:
- Ս. Բնակում, բնակելի. խաղաղեցրած:
- Ս. Թարմ կարագ:

վիճելի:

ա. مسكين (سكن) Խեղճ, կարօտ, թշուառ. խոնարհ, աղքատ:

مسكينى (سكينى) Թշուառութիւն. ջրատրութիւն:

պ. مسكر (سكر) Պղնձագործ:

ա. مسلح (سليح) Ջիւղուած:

ա. مسلخ (سليخ) Սպանդանոց:

ա. مسلسل (سلسل) Դուրս քաշեց) Եղծայուած, միասին կապակցուած կամ կարուած, յաջորդական:

مسلسل (سلسل) Գնդակացի:

ա. مسلط (سلط) Ետն թած, նուանած, իշխած:

مسلط (سلط) Իշխող:

مسلط شدن (سلط شدن) Իշխել, տիրապետել, յաղթահարել:

ա. مسلك (سلك) Ծանապարհ, ուղղութիւն, ընթացք, գործելակերպ:

ա. مسلم (سلم) Մուսուլման, ծանծուած. գերծ. ապահով. ամբողջ. հաստատ. ան.

ا. պ. مسلمان (مسلم) Մուսուլման, մահմետական:

مسلمانى (مسلمانى) Մահմետականութիւն:

ա. مسلمين (مسلمين) Մուսուլմաններ:

(مسلم) (سليم)

ա. مسلوب (سلب) Ետն թափուած, կողոպտուած. մտակորոյս:

ա. مسلوک (سلك) Կոխած (ճանապարհ). գետնադաշտ. վարժուած. նկատուած:

ա. مسلول (سول) Հիւժախտաւոր. սուրբ պատեանից հանած:

ա. مسما (سما) Կոչուած, անուանած:

ա. مسماة (سماء) Անուններ. կանանց տիտղոս Հնդկաստանում. տիկին:

պ. مسماجنك (سماجنك) Եինծու առնանդամ:

ա. مسمار (سمار) Մեխ, սեպ. կործանուած, աւերուած:

مسمار کردن (سمار کردن) Ծուն քանդել, հիմնատակ անել:

ա. مسمع (سمع) Լսողութեան գործարան, ախանջ:

ա. مسموع (سمع) Լսուած, լսելի:

ա. مسموم (سم) Թունաւորուած:

ա. مسمى (سمي) Կոչուած, անուանեալ, յորջորջուած:

مسما (سمي) Անուանապէս:

ա. مسن (سن) Ծեր, տարիքոտ:

ա. مسند (سند) Գահ. մեծ քաղմոց. նեցուկ:

مسند (سند) Գ. սրիկայ:

مسند (سند) Վերագրուած. յենուած. պրոնկորդի. ենթակայ (քեր.):

مسند الى (سند الى) Ենթակայ:

مسند به (سند به) Ստորոգեալ:

مسند آرا (سند آرا) Գահ զարդարող, այսինքն՝ թագաւոր:

مسند نشين (سند نشين) Գահի վրայ նստող, զահակաւոր:

ա. مسواك (سواك) Ատամի վրձին:

ա. مسود (سود) Սեւացրած:

مسود (سود) Սեւացնող:

ա. مسود (سود) Սեւացրած. Սեւազրութիւն, ստուերազիր:

ա. مسهل (سهل) Լուծողական, մաքրադեղ:

ա. مسيح (سح) Օծեալ, Մեսիա, Բրիստոս:

مسحاً (سح) Մեսիայի շունչն ունեցող, այսինքն՝ հմուտ ըժիշկ:

مسحاً وار (سحاً وار) Բրիստոսանման:

ա. مسيحي (سحى) Բրիստոնեայ:

պ. مسين (سین) Բաղել, հաւաքել. ճմլել, սեղմել. ածապարել:

ա. مسير (سير) Ծանապարհորդում, ճանապարհ:

ա. مسيل (سيل) Զրի հոսանք, հեղեղատ:

ա. مسئلت (مسئلت) Խնդրում, աղերսում, աղօթում. հարց, խնդիր:

مسئلت (مسئلت) Խնդրել, հարցել:

դակահիւ:
 ա. մշիբի Ծմանող. կաս-
 կածելի, երկդիմի,
 մթազին:
 Այն
 որին մի բան նմա-
 նեցրած է:
 ա. մշի = Մուշտ, ըռունց,
 կոռուի. մի բուռ. մի
 քանի:
 կոռուի մշտ Կոռուի
 հարել:
 կոռուի մշտ Կոռուի
 մարտիկ:
 Բոնա-
 մարտութիւն, կոռուի
 մարտութիւն:
 Հարթիչ,
 խարաբուզ:
 ա. մշտ (شوق) Փափագող,
 տենչող:
 ա. մշտ (شبه) Աղօտ, անըս-
 տոյգ, երկդիմի, տարա-
 կուսական, կնճոռտ:
 ա. մշտ (مشترف) Ուղիղ կանգ-
 նած, ուղղածիգ. բար-
 ծրացած:
 ա. մշտ (مشارك) Բաժան-
 ուած, շահակից եղած,
 հասարակաց:

Ընկերակից, բաժ-
 նակից. հոմանիշ:
 ա. մշտ (شري) Գնորդ,
 յաճախորդ. Լուսնթագ
 մոլորակը:
 ա. մշտ (شعل) Բոցա-
 վառ. յուզուած:
 ա. մշտ (شغل) Զբաղ-
 ուած:
 ա. մշտ (شوق) Ժազում
 առած. ածանց, ածան-
 ցեալ:
 ա. մշտ (مشتكى) Գանգատող, ող-
 ըող:
 ա. մշտ (مشتاق) Աւետչեայ:
 ա. մշտ (مشمال) Մարմնիչփում,
 մարծում:
 ա. մշտ (شامل) Բովան-
 դակող, պարունակող,
 պարփակող:
 ա. մշտ (شاه) Դաստակ որ եւ է
 զործիքի. բաժակա-
 զործի աղեղի հարիչը:
 ա. մշտ (شهر) հոգակուած, հրատա-
 րակուած, անուանի:
 ա. մշտ (شي) Տենչած,
 փափագած:

Տենչող, փափա-
 գող:
 ա. մշիբի մանկու-
 թիւններ, տենչանք,
 ցանկասիրութիւններ:
 ա. մշիբ (شجر) Ժառոտ,
 ծառաշատ. ծառերով
 ու տերեւներով նկա-
 րագարդուած մետաք-
 սէ կտոր. դամասկեան
 կերպաս:
 ա. մշիբ (مشحون) Լի, լեցուն, թա-
 թաղուն:
 ա. մշիբ (مشتخص) Որոշ-
 ուած, ստուգուած. զա-
 տորոշ, ստոյգ. տու-
 զանք:
 Որոշել, զատորոշել:
 ա. մշիբ (مشتخصات) Առանձնա-
 յատկութիւններ:
 ա. մշիբ (مشدد) Ուժեղա-
 ցրած, սաստկացրած,
 զօրացած, կրկնուած
 տառ:
 ա. մշիբ (مشرب) (شرب)
 1) Ըմպում, խմելը.
 2) Խմելու տեղ, ջրի
 աւազան.
 3) Զուր, խմիչք.

4) Բնութիւն, բնատրու-
 թիւն.
 5) Աղանդ:
 ա. մշիբ (شرح) Բացա-
 տրուած, մեկնաբան-
 ուած. բացայայտ:
 Մեկնաբանող,
 լուսաբանող:
 ա. մշիբ (شرف) Բարձրու-
 թիւն:
 Մօտալուտ, վե-
 րահաս. կանգուն, բար-
 ծր կանգնած. քննող,
 դիտող:
 Բարձրացած,
 ազնուացած:
 ա. մշիբ (مشرق) Արեւելք:
 Փայլուն, պայծառ:
 Արեւելեան:
 Արեւելք
 եւ Արեւմուտք:
 ա. մշիբ (شرك) Բաժան-
 ուած:
 Ընկերակից դար-
 ծնող. բազմաստուած,
 կուսպաշտ:
 ա. մշիբ (مشروب) Խմած.
 ըմպելի:
 Խմելու տեղ, ջրի
 աւազան:
 ա. մշիբ (مشروبات) Ըմպելիք:

- ա. مشروح (شرح) Բացատրուած, լուսաբանուած, վերոյիշեալ:
- Լուսաբանօրէն, հանգամանօրէն, մանրամասնաբար:
- ա. مشروط (شرط) Պայմանաւորուած, պայմանադրուած. պայմանական, դիպուածական:
- مشروط بر اینکه Պայմանաւ որ:
- ա. مشروع (شرع) Սկսած, օրինական, օրինաւոր, իրաւացի:
- ա. مشط (مشط) Սանտրում. խառնուրդ:
- مشط Սանտր:
- ա. مشعب (شعب) Եւանջ, ծածկուած ճանապարհ:
- شعب Գշիւր:
- مشعب Ընդհանրուած:
- ا. مشعب (شعب) Զեկուցանող, ծանուցանող, յայտարարող:
- مشعب Արտաքին զգայարանք. զոհարան. Մեկկայի տանարի

- ծիսակատարութիւնները:
- ա. مشعشع (مشعشع) Փայլուն, շողշողուն:
- ا. مشعل (مشعل) Զար, կերուն:
- مشعل (مشعل) (Յոգ. مشعل) Զահակիր:
- ا. مشعوف (مشعوف) Մոլեգնօրէն սիրահարուած. զոհ. ուրախ:
- ا. مشغله (مشغله) Զբաղմունք. պարապմունք. խօսակցութիւն. զբօսանք:
- ا. مشغول (مشغول) Զբաղուած:
- مشغول شدن Զբաղուել:
- مشغول کردن Զբաղեցնել:
- ا. مشفق (مشفق) Գթած, կարեկից, բարեգութ, զորովագութ, խանդակաթ. բարեկամ:
- مشفق Կարեկցաբար, բարեգթաբար, զորովանօք:
- ا. مشق (مشق) 1) Վարժութիւն, մարզանք. 2) Սովորոյթ. 3) Խփում. 4) Սանտրում. 5) Գրութեան

- օրինակ, զծագրութեան վարժութիւն:
- ا. مشق دادن (مشق دادن) Վարժեցնել, մարզել:
- ا. مشق کردن (مشق کردن) Վարժութիւն անել, վարժուել:
- ا. مشقت (مشقت) Ծեղութիւն, վաստակ, տառապանք, թշուառութիւն, ծախորդութիւն:
- (Յոգ. مشاق) Ծեղուած:
- ا. مشقوق (مشقوق) Մաշկ, տիկ:
- مشق Գրել, սեւութիւն, թանաք:
- ا. مشكبار (مشكبار) Մշկասփիւռ զանգուր սիրունու:
- ا. مشكبو (مشكبو) Մշկահոտ:
- ا. مشكسار (مشكسار) Մշկաքոյր մի վայր:
- ا. مشكل (مشكل) Դժուար, դժուարին. կնճոռու:
- مشكل Զեւակերպուած:
- (Յոգ. مشكلات) Դժուարահան:
- مشكل بسند Դժուարահան:
- مشكل کنار Դժուարանցանելի:

- مشكل گشا Դժուարութեանց լուծող:
- ا. مشكور (مشكور) Ենորհակալ եղած. զովաբանուած. զովելի, հաճելի. շնորհապարտ:
- ا. مشكوك (مشكوك) Կասկածած, կասկածելի, տարակուսական, կեղակարծ:
- ا. مشكين (مشكين) Կրծել, քրքրմանք:
- ا. مشكين (مشكين) Մշկային. սեւ. սեւագոյն:
- ا. مشلول (مشلول) Զորացած, զօսացած. անդամալոյծ:
- ا. مشمش (مشمش) Ժիրան:
- ا. مشمع (شمع) Մոմած. մոմշոր, մոմլաթ:
- ا. مشمول (مشمول) Պարունակուած, պարփակուած, շրջափակուած:
- ا. مشموم (مشموم) Հոտոտած. հոտաւետ:
- ا. مشوب (مشوب) Խառն, խառնաշրփոթ:
- ا. مشوذ (مشوذ) Փաթթոց:

ա. مشور (شور) Խորհրդատուն:

ա. مشورت (شور) Խորհուրդ, խորհրդակցութիւն:

مشورت کردن Խորհուրդ հարցնել, խորհրդակցել:

ա. مشوش (شوش) Խանգարուած, շփոթուած. շփոթ, խառնակ, կրնճոտ:

ա. مشوق Խրախուսող:

ա. مشوم Դժբախտ:

ա. مشهد (شهد) Նահատակութեան վայր: Խորասան նահանգի զխստոր քաղաքը, ուր գտնուում է Ց-րդ իմամի գերեզմանը:

شهادت Երեսնամեակուած կրօնի համար. նահատակ:

شهادت Կլիայ:

ա. مشهود (شهد) Կլայուած, ապացուցուած. տեսանելի. բացայայտ:

ա. مشهور (شهر) Հռչակուած, հռչակաւոր. ականաւոր, անուանի:

ա. مشى Ծանկասիրութիւն առաջացնող:

ա. مشى Բալում, քալուածք. ուղեգիծ:

ա. مشيت Կամք. ցանկութիւն. ճակատագիր:

ա. مشيد Ըմուր, հաստատուն. բարձրաշէն:

ա. مشير (شور) Խորհրդատու, խորհրդական, ծերակուտական:

(شیران):

ա. مشوم Դժբախտ, չարաբաստիկ, չարաղէտ:

ա. مشورت (صبر) Համբերութիւն, համբերատարութիւն:

ա. مشاحب (صحب) Ընկեր, ընկերակից, բարեկամ. համահարգ, թիկնապահ:

ա. مشاحب (صحب) Ընկերութիւն, ընկերակցութիւն. խօսակցութիւն:

ա. مشاحف Գրքեր, հատորներ, Ղուրաններ: (مصحف):

ա. مصادر Աղբիւրներ. անորոշ դերբայներ:

مصادر امور Կարիչ մարմիններ. իշխանութիւններ:

ա. مصادر (صدر) Ծուգանուեց). տուգանում, տուգանք:

ա. مصادف Զանդիպող, պատահող. զուգադիպող:

ա. مصادفت (صدف) Հանդիպում, պատահում:

ա. مصادق (صدق) Անկեղծ ու փոխադարձ բարեկամութիւն. անկեղծութիւն:

ա. مصادم (صدم) Բաղխող:

ա. مصادمت (صدم) Ընդհարում, բաղխում:

ա. مصارح Գարգ, բաց:

ա. مصارعت (صرع) Գօտեմարտեց) գօտեմարտում. գօտեմարտ:

ա. مصارف (صرف) Ժախսեր: (صرف):

ա. مصاعب (صعب) Դժուար:

րութիւններ:

ա. مصاف Ետք Ետքեր, գօրաշարքեր. պատերազմաքեմեր. ճակատամարտ:

(صاف):

ա. مصافت (صف) Դէմ առ դէմ դուրս գալը, յատկապէս պատերազմական շարքերով. դասաւորում շարքերով:

ա. مصافحت (صفت) Զեռքի սեղմում կամ ձեռք տալը, յատկապէս մի առեւտուր վերջացնելուց յետոյ:

ա. مصالح Գործեր, զբաղումներ. շահեր. նիւթեր, բաղկացուցիչ մասեր. համեմունք:

(صاحت):

ա. مصالحت (صلح) Հաշտութիւն, խաղաղութիւն:

مصالحت کردن Երեսնամեակուած ընծայել:

ա. مصایب Դժբախտութիւններ, տառապանքներ, աղէտներ:

(مصیبت):

- ա. مصب հասցի Այն վայրն ուր ջուր է թափում:
- ա. مصباح հեղինակ Լապտեր, ջահ, սկան, բաժակ:
- ա. مصحف հասցի (صف) Գիրք (սրբագան), հատոր, էջ, Ղուրանը:
- ա. مصحوب հասցի (صحب) Ուղեկցած, ընկերացած: Բարեկամ հասցի հասցի Սպանական նամակ:
- ա. مصداق հեղինակ Ստուգիչ, դատանի:
- ա. مصدر հասցի (صدر) Աղբիւր, ծագում, արմատ, անորոշ դերբայ, մեկնում, վերադարձ: (Յոգ. مصدر):
- ا. صدع հասցի (صدع) Նեղուծիւն կամ գլխացաւ պատճառող, նեղացնող, գլխացաւային:
- ا. صدق հասցի (صدق) Ստուգող, հաստատող, ընկիչ, ողորմութիւն հաւարող:
- ا. صدور հասցի (صدر) Ծագում առած:
- ا. صدوع հասցի (صدع) Գլխա-

- ցաւով բռնուած:
- ա. مصر հեղինակ Եգիպտոս, քաղաք, սահման: հեղինակ Եգիպտացի, եգիպտական:
- ا. مصر հեղինակ Եգիպտոս, յամառող:
- ا. مصراع հեղինակ | Կիսատող (ոտանատրի): հեղինակ | (Յոգ. مصراع):
- ا. مصرع հեղինակ Բացայայտող, պարզ, բացայայտ:
- ا. مصرف հասցի (صرف) Ժախս, գործածութիւն: հեղինակ Շոսյլ, վատնող:
- ا. مصروع հասցի Լուսնոտ:
- ا. مصروف հասցի (صرف) Ժախս առած, փոփոխուած, գործադրուած, խոնարհուած:
- ا. مصطبه հեղինակ Պանդոկ:
- ا. مصطفی հեղինակ (صفا) Ընտրուած: Մօհամմադի անունները մէկը:
- ا. مصطكى հեղինակ Մազտաբէ:
- ا. مصطلح հեղինակ Եստիպանական, փոխաբերական, ոճ, յատկաբանութիւն:

(Յոգ. յոգ. مصطلحات):

- ا. مصعد հասցի (مصعد) Վերելք, սանդուխտ: հեղինակ Բարձրացած:
- ا. مصفا հասցի (صفا) Մաքրած, պարզած, մաքուր:
- ا. مصفر հեղինակ Դատարկածոն, ջրաւոր: հեղինակ Դեղին:
- ا. مصفى հեղինակ Բամոց: հեղինակ Մաքրած, պարզած, զտած:
- ا. مصقل հեղինակ Եղկուած:
- ا. مصقول հեղինակ Եղկուած:
- ا. مصلا հեղինակ Աղօթարան:
- ا. مصلاح հեղինակ (صلاح) Հաշտարար, յարդարող, միջնորդ, առողջարար:
- ا. مصلحت հեղինակ Խորհուրդ, խնդիր, գործառնութիւն, զբաղմունք, խոհմբքայլ, խորհրդատրելի բան:
- ا. مصلحت دادن հեղինակ Խորհուրդ տալ:
- ا. مصلحت دادن հեղինակ Խորհրդատրելի համարել:

- ا. مصعد հասցի (مصعد) Բարխորհուրդ, բարեմիտ: հեղինակ Բարեացակամ:
- ا. مصلوب հասցի (صلب) Խաշուած, կախուած:
- ا. مصلى հեղինակ (صلى) 1) Աղօթած, 2) Ամբիոն, 3) Ողորմած՝ բարեգութ (Աստուած), 4) Աղօթքի կարպետ, 5) Երազում զանազան մի վայր, գովաբանուած Հաֆէզի կողմից:
- ا. مصم հեղինակ Խուլ:
- ا. مصمم հեղինակ (مصم) Որոշուած, վճռուած, վճռական: հեղինակ Երոշել, որոշել:
- ا. مصنف հեղինակ Եօրինուած (գիրք): հեղինակ Եօրինող, հեղինակ:
- ا. مصنفات հեղինակ Գրքեր, երկասիրութիւններ:
- ا. مصنوع հեղինակ (صنع) Երկուած, յօրինուած, նարուած, կեղծած, արուեստական:
- ا. مصنوعات հեղինակ Ստեղծ-

ուածներ:

- ա. مصنوعی արուեստական, շինծու:
- ա. مصوبه Զաւանութիւն զտած, վաւերացրած:
- ա. صور (صور) Նկարուած, քանդակուած: Նկարիչ, գունատորիչ. քանդակագործ:
- ա. مصون Պահպանուած, պաշտպանուած. ապահով:
- ա. مصيبت Դժբախտութիւն, աղէտ, տառապանք, ճակտորդութիւն: Աղէտահար, դժբախտ:
- ա. مصير Ընդունարան. բնակարան. նպատակակէտ:
- ا. مصيف Ամառանոց:
- ا. مضاجر Զանձրալի, տաղտկալի. յոգնեցուցիչ:
- ا. مضاد Զակառակորդ, ոտխի:
- ا. مضاد Զակառակութիւն, դժկամակութիւն,

հակակրութիւն:

- ա. مضار վնասներ: (ضره. مضرة):
- ا. مضارب Կուռղանգործ ընկեր (առետուրի). գործակալ:
- ا. مضاربت Կըռուում, զինախաղում. կոիւ, ընդհարում. ընկերութիւն:
- ا. مضارع Եման. բայի անորոշ ժամանակ (aorist):
- ا. مضاعف Կրկնապատկուած. բազմացրած. կրկնակ:
- ا. مضاف Կցուած, աւելացրած. յատկացեալ (քեր.): Սեռական հոլով: Կցել, աւելացնել:
- ا. مضافات Կցումներ, յաւելուածներ. արուարձաններ:
- ا. مضامين Բովանդակութիւններ, պարունակութիւններ:

(مضمون. Եզ):

- ա. مضايقه Ծնշում (ضيق) Սեղմում, ճնշում. դժուարութիւն. կարիք. կարեւորութիւն. մերժում, խնայում: Մէկին ըննադատել ոյժից վեր բան անել. խնայել:
- ا. مضبوط Գրաւուած. կառավարուած. զրսպուած. անգիր արած. ամուր, ուժեղ: Ուժեղացնել, ամրացնել:
- ا. مضجع Զանգստեան վայր, անկողին. գերեզման: (مضاجع. Եզ):
- ا. مضحك Ժաղրած: Ժիծաղաշարճ, ծաղրալի. ծաղրածու, խեղկատակ: (مضحكات. Եզ. Եզ):
- ا. مضر Կնասակար: (ضرر. Եզ):
- ا. مضراب Կնարնտոց:
- ا. مضرت Կնաս, կորուստ: (مضرات. Եզ):

- ا. مضروب Ծեծած, զարնուած. բազմապատկուած. բազմապատկելի: Բազմապատկիչ:
- ا. مضور Կնասուած:
- ا. مضطر Դժուարութեանց ենթարկուած. վշտացած, տառապած:
- ا. مضطرب Թուզուած, վրդովուած, շփոթուած, ալէտանջ, խոռվայոյզ:
- ا. مضغ Ժամում, ծասքում:
- ا. مضغه Մի կտոր միս. սաղմ:
- ا. مضجحل Զնջուած, ընաջնջուած. ցրուած. թոյլ:
- ا. مضمر Թազգրած. յղացած (մտքում). հասկացուած:
- ا. مضمه Լուացում (քերանի):
- ا. مضموم Կցած. զամմա (?) նշան ունեցող տառ:
- ا. مضمون Միտք, իմաստ, նշանակութիւն, բովան-

- դակութիւն, շարադրութիւն: (مضامين):
- ա. مضى ʾ-ʾ-ʾ Անցել է:
- مضى مضى مضى ʾ-ʾ-ʾ Անցեալն անցել է, մոռանանք անցեալը:
- ا. مضيق مضيق مضيق ʾ-ʾ-ʾ Յեղ անցք, կիրճ, նեղուց:
- ا. مطا ʾ-ʾ-ʾ Մէջք. շնորհ. պաշտպանութիւն:
- ا. مطابق مطابق مطابق ʾ-ʾ-ʾ Համաձայն, ըստ. համապատասխան:
- ا. مطابقت مطابق مطابق ʾ-ʾ-ʾ Համաձայնութիւն, համակերպութիւն. համեմատութիւն, համանմանութիւն:
- ا. مطاع مطاع مطاع ʾ-ʾ-ʾ Հնազանդուած. հնազանդելի, հնազանդ:
- ا. مطالب مطالب مطالب ʾ-ʾ-ʾ Հարցեր, պահանջներ, խնդիրներ, ստաջարկութիւններ. նպատակներ, իղծեր: (مطلب مطاب)
- ا. مطالبه مطالبه مطالبه ʾ-ʾ-ʾ Պահանջում, պահանջ:
- ا. مطالع مطالع مطالع ʾ-ʾ-ʾ Ժազման տե-

- ղեր (աստղերի): ʾ-ʾ-ʾ Խորհող, խորհրածող. խելամուտ:
- ا. مطالعه مطالعه مطالعه ʾ-ʾ-ʾ Խորհրդադասութիւն, ուսումնասիրութիւն, քննութիւն. քննեցում:
- ا. مطايبه مطايبه مطايبه ʾ-ʾ-ʾ Կատակ, կատակաբանութիւն:
- ا. مطب مطب مطب ʾ-ʾ-ʾ Բժիշկի քլինիկ:
- ا. مطبخ مطبخ مطبخ ʾ-ʾ-ʾ Խոհանոց: ʾ-ʾ-ʾ Խոհարար:
- ا. مطبخى مطبخى مطبخى ʾ-ʾ-ʾ Խոհարարական:
- ا. مطبعه مطبعه مطبعه ʾ-ʾ-ʾ Տպարան:
- ا. مطبوخ مطبوخ مطبوخ ʾ-ʾ-ʾ Եփուած, խաշած:
- ا. مطبوع مطبوع مطبوع ʾ-ʾ-ʾ Տպագրուած. դրոշմուած. դրամկտրած. հանելի, սրտահանոյ քնական. պատուական:
- ا. مطبوعات مطبوعات مطبوعات ʾ-ʾ-ʾ Մամուլ:
- ا. مطر مطر مطر ʾ-ʾ-ʾ Անձրել: (امطار مطر)
- ا. مطران مطران مطران ʾ-ʾ-ʾ Արքեպիսկոպոս, մետրապոլիտ:

- ا. مطرب مطرب مطرب ʾ-ʾ-ʾ Պարեց). Երաժիշտ, նուագածու, զուսան:
- ا. مطرح مطرح مطرح ʾ-ʾ-ʾ Տեղ. կայան. հիմք. նետելը խօսքի. խորհրդակցութիւն կատարելը որ եւ է խնդրի շուրջ:
- ا. مطرد مطرد مطرد ʾ-ʾ-ʾ Հոսող: ʾ-ʾ-ʾ Անարգել, ազատ հոսող. բարեյաջող. յաճախաղէպ: ʾ-ʾ-ʾ Արտաքսուած:
- ا. مطرقه مطرقه مطرقه ʾ-ʾ-ʾ Երկաթագործի մուրճ:
- ا. مطروح مطروح مطروح ʾ-ʾ-ʾ Նետած. մերժած:
- ا. مطرود مطرود مطرود ʾ-ʾ-ʾ Աքսորուած, արտաքսուած, հալածուած:
- ا. مطعم مطعم مطعم ʾ-ʾ-ʾ Կերակուր. ʾ-ʾ-ʾ Ազան շատակեր:
- ا. مطعوم مطعوم مطعوم ʾ-ʾ-ʾ Ուտելու բան: (مطعمات مطعوم)
- ا. مطعون مطعون مطعون ʾ-ʾ-ʾ Անիծուած, նզովուած, կրշտամբուած. արհամարհուած:
- ا. مطمئن مطمئن مطمئن ʾ-ʾ-ʾ Հանգցնող:

- ا. مطلا مطلا مطلا ʾ-ʾ-ʾ Ոսկեգօծուած:
- ا. مطلب مطلب مطلب ʾ-ʾ-ʾ Խնդիր, հարց. պահանջ. աղերս. նպատակ. իղծ. շարժառիթ:
- ا. مطلع مطلع مطلع ʾ-ʾ-ʾ Ոտանաւորի սկզբնական տողը. ծագման տեղ (յատկապէս աստղերի). Արեւելք: ʾ-ʾ-ʾ Թափանցող. տեղեակ, զիտակ, իրազեկ: ʾ-ʾ-ʾ ʾ-ʾ-ʾ Զատու լինել, ըմբռնել, թափանցել:
- ا. مطلق مطلق مطلق ʾ-ʾ-ʾ Ազատ, անկախ, բացարձակ. համայն, ընդհանրական. լիազօր: ʾ-ʾ-ʾ ʾ-ʾ-ʾ Զիազօր հաւատարմատար: ʾ-ʾ-ʾ ʾ-ʾ-ʾ Բացարձակապէս:
- ا. مطلوب مطلوب مطلوب ʾ-ʾ-ʾ Պահանջուած, ցանկացած. ցանկալի, անհրաժեշտ:
- ا. مطمئن مطمئن مطمئن ʾ-ʾ-ʾ Միամիտ, ապահով. հանգիստ. զոհ, զոհունակ:

- ա. معارض (عرض) Հակա-
նակորդ, ախոյեան, ընդ-
դիմադիր:
- معارض شدن مانع و معارض شدن
չարան Դէմ ու արգելք
լինել:
- ا. معارضة (عرض) Հա-
կառակութիւն, ընդդի-
մամարտութիւն. հա-
կադրութիւն. մրցում,
մրցակցութիւն:
- ا. معارف (عرف) Գիտու-
թիւններ, կրթասիրու-
թիւններ: (Յգ. معرفت):
معارف رئيس رئيس
կրթական տեսուչ:
معارف پرور
կրթասէր:
- معارف پروری
կրթասիրութիւն:
معارفی
կրթական:
- ا. معاش (عیش) Ապրուստ.
կալուած:
- ا. معاشر (عشر) Ընկերու-
թիւններ, համախրմ-
քումներ:
معاش
Ընկեր, մտերիմ
քարեկամ, սեղանակից
ընկեր:
- ا. معاشرت (عشر) Թա-
-

- րակցութիւն. կենցաղա-
վարութիւն. մտերմու-
թիւն, կենակցութիւն.
ընկերակցութիւն. խո-
սակցութիւն. միասին
ապրելը, ուտելը, խմելը:
- ا. معاشقة (عشق) Սիրա-
քանութիւն:
- ا. معاصر (مصر) Ժամա-
նակակից:
- ا. معاصی (معي) Մեղքեր, ան-
հնազանդութիւններ:
معاصی
Թանցատր. ապրու-
սամբ:
- ا. معاخذت (معاخذت) Փոխադարձ
օգնութիւն:
- ا. معاف (عفو) Ներում շնոր-
հած, ներուած, խնայ-
ուած, առանձնաշնորհ-
ուած. զերծ, ազատ.
հարկազատ:
- معاف کردن
ներել, զերծ կացուցանել:
معاف بفرمائید
Հանձնեցէ՛ք ինձ ներել:
- ا. معافی (معافی) Ապահարկու-
թիւն. առանձնաշնոր-
հութիւն:
- ا. معاقب (عقب) Պատրժ-
ուած. հետեւած:

- معاقبت (عقب) Պա-
տիժ. հետեւում. հեր-
թապահութիւն կատա-
րելը փոխադարձաբար:
- ا. معاقدت (عقد) Դաշ-
նակցում, դաշնակցու-
թիւն:
- ا. معالج (علاج) Բժշկուած:
معالج
Բժշկող, բժիշկ:
- ا. معالجه (علاج) Բժշկում.
բժշկական խնամք. դեղ,
դարման:
- ا. معالی (معالی) Բարձրութիւն-
ներ, վսեմութիւններ:
(Յգ. معالاة):
- ا. معامله (معامله) Գործառնութիւն, առեւ-
տուր: Թոգ. (معاملات):
معامله کردن
Առեւտուր անել, գործ
անել:
- ا. معانت (عون) Օգնու-
թիւն:
- ا. معاند (عند) Թամատ,
կամակոր, ըմբոստ,
անհնազանդ:
- ا. معاندت (عند) Թամա-

- ռութիւն, կամակորու-
թիւն, ըմբոստութիւն.
հակառակութիւն:
- ا. معانقة (عق) Գրկախառնութիւն:
معانقة
Գրկախառնութիւն:
- ا. معانی (معانی) Իմաստներ, նշա-
նակութիւններ, խորհրդ-
դատր մեկնութիւններ.
հոգեւոր նիւթեր:
(Յգ. معنی):
- ا. معاودت (معاودت) Վե-
րադարձ:
- ا. معاوضت (عوض) Փո-
խարինութիւն, վարձա-
հատուցում. փոխանա-
կութիւն:
- ا. معاون (معاون) Օգնող,
աջակցող. օգնական.
օժանդակ:
- ا. معاونت (معاونت) Օգնու-
թիւն, օժանդակութիւն,
աջակցութիւն:
- ا. معاوينة (معاوينة) Աղուէսի ծագ.
Օմայեան հարստու-
թեան առաջին խալիֆը:
- ا. معاهد (معاهد) Դաշնա-
կից, դաշնադիր:
- ا. معاهدت (معاهدت) Դա-
շինք, դաշնադրութիւն:

- ա. معذرت (عذر) Զքմեղանք, պատճառաւնութիւն:
  - معذرت خواستن Զքմեղանք խնդրել:
  - معذرت خواهی Զքմեղանք, ներում խնդրել:
- ա. معذور Զքմեղուած, ներուած. ներելի. թրջիատուած. յուսախաբուած:
  - معذور بودن Զքմեղուել:
  - معذور داشتن Երբեք Երբեք ներել. ազատ կացուցանել:
- ա. معراج Բարձրուիւք, աստիճաններ. վերելք, համբարձում (յատկապէս Մօհամմադի կարծեցեալ ճանապարհորդութիւնը դէպի երկինք):
  - معراج Բարձրացող:
    - معراج, معراج Բարձրուիւք:
- ա. معروض Զանդիպման կամ պատահման տեղը կամ ժամանակը. առիթ, պատեհութիւն. դիպուած. ցուցարկում, ցուցադրում. հանդիսա-

- րան:
  - ա. معرف (عرف) Ժանօթուած, որոշուած:
    - معرف Ժանօթացնող, ներկայացնող:
  - ա. معرفت (عرف) Գիտութիւն, ուսում. նարտարութիւն. միջոցաւ:
    - معرفت الارض Երկրաբանութիւն:
    - معرفت او Երա գիտութեամբ, նրա միջոցաւ:
  - ا. معرفى Երկայացում (presentation):
    - معرفى کردن Երկայացնել:
  - ا. معركه (عرك) Ռազմադաշտ. կռիւ. մրցարան. հանդիսարան. ժխոր:
    - معروض Երկայացուած, աղերսուած. զրուած. աղերս:
      - معروض داشتن Երկայացնել, ցուցադրել, աղերսել, զրել:
  - ا. معروف (عرف) Ժանօթ, և Ե տառերն երբ ու Ե է հնչիւնն ունենան,

- ինչպէս ծանօթ էր հին արաբներին:
  - معروف امر Երբ Երբ Ռոդիդ, ըստի կամ օրինաւոր գործեր կատարելու պատուէր:
- ա. معروفیت Զանրածանօթութիւն:
  - معز Զանր:
  - ا. معزز (عز) Մեծարուած. յարգելի, սիրելի. ուժեղացրած:
  - ا. معزول (عز) Պաշտօնանկ եղած, աստիճանազուրկ եղած. արձակուած:
    - معزولى Զաշտօնանկութիւն:
  - ا. معزولیت Զաշտօնանկութիւն:
    - معزول Կարճակէցութիւն:
  - ا. معزوم (عز) Վնոուած, մտադրուած:
  - ا. معسرة (عسر) Դժուարութիւն:
    - معسور Դժուար, կրննոտ:
  - ا. معشر Թումբ, զօրախումբ (معاشر) Զասանկիւն:
    - معشر Զասանկիւն:

- ա. معشوق (عشق) Սիրուած, սիրական:
  - معشوقه (هق) Սիրուհի:
- ا. معصوم (مصوم) Պաշտպանեց. պաշտպանուած, պահպանուած. անվեղ. պարկեշտ:
  - معصومی անվեղութիւն. ողջախոհութիւն:
- ا. معصیت (عصى) Անհնազանդութիւն. ապստամբութիւն, յանցանք, մեղք:
- ا. معضل (عزل) Դժուար, մութ, դժուարիմաց:
  - ا. معضلات (عزلات) Դժուարութիւններ, նեղութիւններ, կնճոտութիւններ:
- ا. معطر (عطر) Անուշաքոյր, հոտաւէտ:
- ا. معطس (عطس) Բիթ:
  - معطس Գոնգոսացնող (դեղ):
- ا. معطل (عطل) Պարապանգործ. լքուած. դատարկ, անպէտք. խոպան, անմշակ. արձակուրդ ունեցող:

- ա. معطى ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ անգործութիւն, պարապութիւն. յապաղում:
- ա. معطوف ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Դարձուած, հակուած, ծռած. կամ ʕ քաղհիւսական մասնիկով շաղկապուած:
- ա. معظم ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Պատուած, մեծարուած. մեծարգոյ: ʕəj-ʔ-ʔ Մեծագոյն կամ լաւագոյն մասը:
- ա. معفو ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Ներուած:
- ա. معفون ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Հոտած, նեղած:
- ա. معقود ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Կապուած, հանգուցուած. աւարտած. (սակարկութիւն) արած:
- ա. معقول ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Խելացի, իրաւացի. հասկանալի:
- ա. معقوليت ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Խելացիութիւն. քաղաքավարութիւն:
- ա. معكوس ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Երջուած, անդրադարձ. հակադարձ:
- ա. معلى ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Բարձր, վսեմ:

- ա. معلف ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (علف) Մսոր, զոմ:
- ա. معلق ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (علق) Կախուած. ծոծուն. [Ժաւալգոր(կլլմ-պոշտիկ):
- ա. معلم ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (علم) Սովորեցրած, կրթուած, դաստիարակուած, ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Ուսուցիչ, դաստիարակ:
- ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Ուսուցիչ ու ուսանող:
- ա. معلمه ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Ուսուցչուհի:
- ա. معلمى ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Ուսուցչութիւն:
- ա. معلوق ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Կախուած:
- ա. معلول ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Պատճառած անհանգիստ եղած, նուազած. հետեւանք, հետեւութիւն:
- ա. معلوم ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (علم) Ժանօթ, յայտնի, քաջայայտ, հանրաժանօթ. պարզ, բացայայտ. տուեալ:
- ա. معلومات ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Ժանօթութիւններ, գիտութիւններ:
- ա. معلى ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (علو) Բարձրացնող,

- մեծարող: ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Բարձրացած, մեծարած. վսեմ:
- ա. معما ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (معما) Առեղծուած, հանելուկ, քանդոցուած. (عما):
- ա. معمار ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (عمر) Ժարտարապետ, որմնադիր:
- ա. معمارى ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Ժարտարապետութիւն:
- ա. معمد ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (عمد) Մկրտուած: ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Մկրտող:
- ա. معمر ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Մշակուած: ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Տարիքոտ:
- ա. معمم ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Փաթթոցաւոր:
- ա. معمور ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (عمر) Մշակուած. շէն. լի, ստատ: ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Ելեցնել, մշակել:
- ա. معموره ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Երևալայր. մշակուած վայր:
- ա. معمورى ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (عمر) Ազգաբնակչութիւն. մշակութիւն. շէն ու քարգաւան վիճակ:
- ա. معمول ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (عمل) Երևուած,

- պատրաստուած. գործածական, սովորական. սովորութիւն: ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Կիրառել:
- ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Կիրարկանել:
- ա. معما ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Եւս:
- ա. معنا ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Եւս:
- ա. معنب ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (عنب) Խաղող ունեցող (այգի): ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Խաղող քաղող:
- ա. معنبر ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (عنبر) Թամպարով անուշահոտուած:
- ա. معند ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (عند) Թամպոտ:
- ա. معنوى ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (عنى) Էական, հոգեկան, քարոյական. հայեցողական. վերացական:
- ա. معنى ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Իմաստ, մեկնութիւն, նշանակութիւն: ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Անիմաստ, անմիտ:
- ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Նշանակութիւն ունեցող, իմաստալից:
- ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ Իրապէս. նշանակաբար, հոգեպէս:
- ա. معوج ʕəj-ʔ-ʔ-ʔ (عوج) Կեռ, կոր:

ա. معوق (عوق) Յետածրգուած, յապաղած, առկախ մնացած:

ա. معونت (عون) Օգնութիւն, պաշտպանութիւն:

ա. معيذا (عز) Բայց սակայն, այսու ամենայնի:

ա. معهود (عهد) Համաձայնուած, որոշուած, խոստացուած, յարչանի, սովորական:

ա. معيار (عيار) Հափանիշ դրամի, ծանրութեան եւ չափի. փորձաքար:

ա. معيت (عيت) Ընկերակցութիւն, կցորդութիւն. համազոյութիւն:

ա. معيش (عيش) Ապրուստ, ուտեստ:

ա. معيل (عيل) Բազմանդամ ընտանիքի տէր:

ա. معين (عين) Գետնի վրայ հոսող (ջուր). շեղանկիւն: օգնող: Որոշուած, սահմանուած, հաստատուած:

ա. معين غير (عين غير) Անորոշ:

ա. معيوب (عيب) Վնասուած. թերութիւն ունեցող, պակասաւոր, արատաւոր. չար, մոլի:

ա. معيوت (عوت) Թերութիւն. մոլութիւն:

ա. مع = Մոգ. կրակապաշտ հեթանոս. պանդոկապետ: օգն = Մէգ. ամպ: օգն = Մորութիւն. հուն:

ա. مغاره (غار) Քարայր. որջ. փոս:

ա. مغازه (مغازه) Խանութ, մթերանոց. (magazine):

ա. مغاك (مغاك) Մոր (աձանց). փոս, խրամ, խորխորատ, գուռ. քարայր. դժոխք:

ա. مغالط (مغالط) Մէկը միւսին սխալանքի մէջ ծագելը:

ա. مغان (مغان) Մոգեր: (Փոխ.) պանդոկ, զինետուն. խրախճանքի վայր. գեղեցիկ աղջիկ:

ա. مغان غير (مغان غير) Մոգապետ. զինպան, պանդոկապան:

ա. مغاير (مغاير) Հակասակ,

ներհակ:

ա. مغايرت (مغايرت) Փոխանակութիւն (ապրանքի). հակառակութիւն, անհամաձայնութիւն:

ա. مغیجه (مغیجه) Կրակապաշտի կամ զինպանի որդի. մենաստանի նորընծայ:

ա. مغبوض (مقبوض) Ատելի զարշելի:

ա. مغبوط (مغبوط) Բարեբախտ. ուրիշների նախանձին ենթարկուած:

ա. مغبون (مغبون) Խաբուած, նենգուած:

ա. مغبون کردن (مغبون کردن) Խաբել, պատրել:

ա. مغتمز (مغتمز) Պարսաւող, զրուպարտող:

ա. مغتم (مغتم) Իջրեւ անզին պարգեւ կամ աւար համարած:

ա. مغتمز (مغتمز) Իջրեւ աւար համարող. առատութեամբ օժտուած. վայելող:

ա. مغتمز (مغتمز) Իջրեւ աւար համարող. առատութեամբ օժտուած. վայելող:

ա. مغتمز (مغتمز) Իջրեւ աւար համարող. առատութեամբ օժտուած. վայելող:

ա. مغذی (مغذی) Մննդարար:

ա. مغرب (مغرب) Արեւմուտք, արեւմտեան երկիրները:

ա. مغربی (مغربی) Արեւմտեան:

ա. مغرض (مغرض) Ծահախնդիր. կրքոտ:

ا. مغرق (مغرق) Ընկղմուած. ոսկեզօծուած, արծաթազօծուած:

ա. مغرور (مغرور) Հպարտ, զոռոգ, ամբարտաւան, յանճնապաստան:

ա. مغروری (مغروری) Հպարտութիւն, ամբարտաւանութիւն:

ա. مغروق (مغروق) Ընկղմուած, ջրասուզուած:

ա. مغز (مغز) Ուղեղ. ծուծ, ուղեղածուած. միջուկ, հիւթ:

ա. مغز دار (مغز دار) Ծուծալից, հիւթեղ:

ا. مغسول (مغسول) Լուացուած, մաքրուած:

ا. مغشوش (مغشوش) Խառնակուած, խառնաշփոթ. խարդախուած:

ا. مغص (مغص) Խիթ, փորացաւ:

- խալտառակուած:
- ա. مفتقر Գրատրութեան
ենթարկուած, աղքատ,
չքաւոր:
- ա. مفتن Գործութեան
ենթարկուած. մոլոր-
ուած, հմայուած, դի-
թուած:
Մոլորեցնող, պա-
տրող:
Կրակով փոր-
ծուած (ոսկի). փործու-
թեամբ փործուած (մարդ):
- ա. مفتوح Բացուած.
զբաւուած. նուանուած.
«Ֆաթհա» նշանն ունե-
ցող մի տառ:
- ա. مفتول Ոլորուած. մե-
տաղէ թել:
- ա. مفتون Կրակի
մէջ փործուած (ոսկի).
մոլորուած. դիթուած.
հմայուած:
- ա. مفتى Զրի. տես
- ա. مفتى Իսլամական օրէն-
քի մեկնող. Ֆաթվա
(դատական վճիռ) ար-
ձակող. օրէնսգէտ:
- ա. مفتخر Փառա-
ւորուած, մեծարուած:
- ա. مفر Ապաստանարան:

- ա. مفرح (فرح) Զուար-
թարար, զուարճացու-
ցիչ, զբօսեցուցիչ:
- ա. مفرد (فرد) Եզակի, եզա-
կան. մենակ, մենաւոր:
- ա. مفروز Անջատուած:
- ա. مفروش (فروش) Վերմակ.
կարպետ. ճանապար-
հորդական պայուսակ:
- ա. مفرط (فرط) Զաւիագան-
ցող, շաւիագանց, գե-
րագանց:
- ա. مفروح (فرح) Ուրախ,
զուարթ:
- ա. مفروز (فروز) Յրուած:
- ա. مفروش (فروش) Փռուած:
- ա. مفروض (فروض) Կտրուած.
տնօրինուած. ենթա-
դրուած:
- ա. مفروغ (فرغ) Արձակուած:
مفروغ کردن حساب
Հաշիւը
մաքրել, հաշուեհա-
տել:
- ա. مفروق (فرق) Բաժան-
ուած:
- ա. مفسد (فسد) Խոռվարար,

- խառնակիչ. ապականիչ.
- ա. مفسد Խոռվութիւն.
ապականութիւն:
- ա. مفسدى Խոռվարարու-
թիւն. խառնակութիւն:
- ա. مفسر (مفسر) Մեկնա-
բանուած:
Մեկնաբանող:
(Յոգ. مفسرين):
- ա. مفسد (فسد) Եշտրակ,
երակահատ:
- ա. مفصل (فصل) Յօդ, յօդա-
կապութիւն:
Լեզու:
Բաժանուած,
իրարից զատուած.
մասնաւորուած. ման-
րամասն:
Մանրա-
մասնօրէն:
- ա. مفصلا (فصلا) Մանրամաս-
նութիւն.
(Յոգ. مفصلات):
- ա. مفصول (فصول) Զատուած,
բաժանուած:
- ա. مفسطور (مفسطور) Ստեղծ-
ուած. ընդածին:
- ա. مفعول (مفعول) Եղնուած,
արած, գործուած. կրա-

- ւորական ընդունելու-
թիւն. խնդիր, հայցա-
կան հոլով:
- ա. مفعول الى Ելանք
տրական հոլով:
- ա. مفعول الى Ընդ Հայ-
ցական հոլով:
- ա. مفعول الى Բացառական հոլով:
- ա. مفعول الى Գործիական հոլով:
- ա. مفعول الى Կորած,
ան յալտացած. դրժ-
բախտ, զուրկ, ան յալտ:
- ա. مفعول الى Անջատուած,
արձակուած. ձերբազա-
տուած. ներուած:
- ա. مفسل (فلس) Մնանկ. աղ-
քատ:
- ա. مفسلى Մնանկութիւն,
աղքատութիւն:
- ա. مفلوج (فلج) Անդամա-
լոյծ:
- ա. مفلوك Իժբախտ, խեղճ,
չքաւոր:
- ա. مفوض (فوض) Եանձն-
ուած, յանձնարար-
ուած:
مفوض داشتن
Եանձնել:

- ա. مفهوم (فهم) Հասկացուած. ընդհանուր իմաստ կամ բովանդակութիւն:
- ա. مفيد (فيد) Օգտակար, շահաւէտ:
- ա. مقابر (مقابر) Գերեզմանոցներ, գերեզմաններ: (بq. مقبره):
- ا. مقابل (قابل) Եանդիման, դէմ առ դէմ. բաղդատող, համեմատող (ինչպէս մի գրքի երկու օրինակները). ախոյեան:
- ا. مقابله (مقابله) Դիմադիմութիւն. հակառակութիւն. համեմատութիւն. փոխանակութիւն. հակադրութիւն. հանդիպակացութիւն (աստղերի), փոխարինութիւն:
- ا. مقابلة كردن (مقابله كردن) Բաղդատել (ծեռագիր, գիրք). հակադրել:
- ا. مقابلة (مقابله) Զանրահաշիւ:
- ا. مقاييح (مقاييح) Ոճիւրներ. մուլութիւններ. անպատիւ գործեր: (بq. مقبوحة):

- ա. مقاتل (مقاتل) Զինուոր, իրերասպան:
- ا. مقاتلة (مقاتلة) Իրերասպանութիւն. կռիւ. ջարդ:
- ا. مقادير (مقادير) Բանակութիւններ. տնօրէնութիւններ. նահատազիւրներ: (بq. مقادير):
- ا. مقارب (مقارب) Զափաւոր. միջակ:
- ا. مقارب (مقارب) Մօտ. չափաւոր. միջակ, միջասահման:
- ا. مقاربت (مقاربت) Մօտութիւն, մերձաւորութիւն:
- ا. مقارن (مقارن) Կապակցուած, կցորդուած. ծանօթ, մտերիմ. ընտելացած. նոյնաժամ. մօտ:
- ا. مقارن بودن (مقارن بودن) Զուգադիպել:
- ا. مقارن اين حال (مقارن اين حال) Այս պահին:
- ا. مقارنت (مقارنت) Կապակցութիւն. մտերմութիւն. ընկերակցութիւն, ընտելութիւն, մերձաւորութիւն:

- ա. مقاصد (مقاصد) Ծպաստակներ, դիտաւորութիւններ. ծեռնարկներ: (بq. مقصد):
- ا. مقاطعه (مقاطعه) Կապալ:
- ا. مقال (مقال) Խօսք. բառ. արտասուած. յօդուած. նառ. խօսակցութիւն, առած:
- ا. مقال (مقال) Գործել և արժեքի և գործելի խօսք:
- ا. مقام (مقام) Մնալը, բնակուելը. տեղ, բնակարան. դիրք, պաշտօն. պաշտօնատեղի. երաժշտական մի եղանակ:
- ا. مقامة (مقامة) Դիրք. կայան. վայր. հաւաքոյթ. երաժշտական մի եղանակ. (بq. مقامات):
- ا. مقامر (مقامر) Ծարտ խաղացող. խաղամուլ:
- ا. مقامى (مقامى) Տեղական. կայուն:
- ا. مقاوله (مقاوله) Խօսակցութիւն. դաշինք:
- ا. مقاومت (مقاومت) Դիմադրութիւն, ընդդիմութիւն. ընդդիմահարու-

- թիւն. մրցութիւն. յարատեւութիւն:
- ا. مقايسه (مقايسه) Համեմատութիւն, բաղդատութիւն:
- ا. مقبره (مقبره) Գերեզմանոց, գերեզման: (بq. مقابر):
- ا. مقبل (مقبل) Հանդէպ: Գօտեցող. բարեբաւտ:
- ا. مقبله (مقبله) Համբուրուած: Գօտեցող:
- ا. مقبوح (مقبوح) Անարգուած. անիծուած. զարշելի:
- ا. مقبور (مقبور) Թաղուած:
- ا. مقبوض (مقبوض) Բռնուած, յափշտակուած, զրաւուած. փորրպնդացած:
- ا. مقبول (مقبول) Ընդունելի. հանելի. սիրուն. սիրունի:
- ا. مقتبس (مقتبس) Վկայութիւն բերած. յատուցութիւն (յատկապէս Ղուրանից): Գօտեցողութիւն բերող:

ա. مقتدا Գրեցեալ չետեալ, հե-
տեւելի:

ա. مقتدر Գրեցեալ (قدر) Ուժեղ,
կարող:

ա. مقتدى Գրեցեալ չետեալ, նմա-
նող:

ա. مقتصر Գրեցեալ (قصر) Համա-
նօտած. համառօտու-
թիւն:

ա. مقتضا | Գրեցեալ (قضى) Պահան-
ջուած. պէտք զգա-
ցած. հարկաւոր. ան-
հրաժեշտութիւն. ստի-
պողականութիւն. հարկ.
բերմունք. համաձայն:
مقتضا Գրեցեալ Համա-
ձայն, բերմամբ:

ա. مقتضيات Գրեցեալ Բերմունք-
ներ. ստիպողականու-
թիւններ. անհրաժեշտ
կամ անհուսափելի
հետեւանքներ:

ա. مقتفى Գրեցեալ Նախընտրած,
գերադասած:
Գրեցեալ Ուրիշին հետե-
ւող. նախընտրող:

ա. مقتل Գրեցեալ (قتل) Սպանու-
թեան վայր:

ա. مقتول Գրեցեալ (قتل) Սպանուած:

ա. مقتولى Գրեցեալ (قتل) Սպանու-
թիւն:

ա. مقدار Գրեցեալ (قدر) Քանակ,
քանակութիւն. չափ. կար-
ողութիւն:

ա. مقدر Գրեցեալ (قدر) Նախա-
սահմանուած, տնօրին-
ուած (Աստուծոց). ճա-
կատագրական:
Գրեցեալ Նախասահմա-
նող (Աստուծոց). ճար-
տարապետ. ճեղնար-
կող:

ա. مقدرات Գրեցեալ (قدر) Երկ-
նային տնօրէնութիւն-
ներ. նախասահմանու-
թիւններ. ճակատագիր-
ներ:

ա. مقدره Գրեցեալ (قدر) Ոյժ. կար-
ողութիւն. ճակա-
տագիր:

ա. مقدس Գրեցեալ (قدس) Սրբավայր:
Գրեցեալ (Իզ. مقدسه) Սուրբ,
սրբարար, նուիրա-
կան:
Գրեցեալ بيت المقدس
Երուսաղէմ:

ա. قدم Գրեցեալ (قدم) Գալուստ:
Գրեցեալ Նախընթաց.
առաջնորդ, պետ.

աւագ առաջադիր
(տրմբ.):

ա. مقدمات Գրեցեալ (قدم) Նա-
խաշարիղներ, նախա-
քաններ, նախերգանք:

ա. مقدمات Գրեցեալ (قدم) Նախա-
քան, նախաշարիղ, նա-
խառաջարկ. խնդիր,
հարց. դատ:
Գրեցեալ مقدمات الجيش
Յառաջապահ զօրք:

ա. مقذوح Գրեցեալ (قذح) Պարսա-
ւելի:

ա. مقذور Գրեցեալ (قدر) Նախա-
սահմանուած. ճակա-
տագրուած. հնարաւոր.
կարողութիւն, հնարա-
ւորութիւն:
Գրեցեալ حسب المقدور
Հնարաւոր եղածին
չափ:

ա. مقر Գրեցեալ Բնակավայր. պաշ-
տօնատեղի. նստատեղի:
Գրեցեալ مقركومت
Կառավարութեան
պաշտօնատեղին:
Գրեցեալ Հաստատող. խոս-
տովանող:

ա. مقراض Գրեցեալ (قراض) Մկրատ.
բազմակալ:

ա. مقرب Գրեցեալ (قرب) Մօտե-
ցած. մերձաւոր, մտե-
րիմ. պալատական. քե-
րովբէ: (عراق مقربان)

ա. مقرور Գրեցեալ (قر) Որոշուած
հաստատուած, կար-
գադրուած. հաստատ,
ստոյգ, վճռական. մաքս,
սակ, տուրք:
Գրեցեալ مقرور داشتن فرمودن
Գր-
գադրել, հաստատել,
որոշել:

ա. مقدرات Գրեցեալ Կարգադրու-
թիւններ:

ա. مقري Գրեցեալ Կենսաթոշակ:

ա. مقروض Գրեցեալ (قروض) Կտրած,
փոխ տուած, պարտքի
մէջ ընկած:
Գրեցեալ مقروض شدن
Պարտքի մէջ ընկնել:

ա. مقرون Գրեցեալ (قرون) Կցորդ-
ուած, կապակցուած.
մօտ, մերձաւոր. յա-
րակից:

ա. مقرونية Գրեցեալ (قرون) Կցոր-
դութիւն, մերձաւորու-
թիւն:

ա. مقري Գրեցեալ Կարդացած. ըն-

թեղնի:
 Կարդացող:
 ա. مقسم (قسم) Մաս, բա-
 ժին:
 Բաժանուած:
 Բաժանող:
 ա. مقسوم (قسم) Բաժան-
 ուած, բաժանելի:
 Բա-
 ժանարար:
 Ելեղնէ
 Ամենամեծ ընդ-
 հանուր բաժանարար:
 ա. مقشر (قشر) Կեղեւած,
 կճեպած:
 ա. مقصد (قصد) Յանկու-
 թիւն, նպատակ. նպա-
 տակակէտ, սահման-
 ուած վայր:
 ա. مقصر (قصر) Թերակա-
 տար:
 Թերի գտնող,
 յանցաւոր:
 ա. مقصود (قصد) Մտադր-
 ուած. փափազած. նպա-
 տակ, մտադրութիւն:
 ա. مقصور (قصر) Համառո-
 տացրած. կրճատուած.
 Թերի:
 ա. مقصى (قصى) Հեռաւոր:

ա. مقضى (قضى) Վերջացած, վեր-
 ջացրած. սահմանուած:
 مقضى الرامشدين
 Նպատակի իրա-
 զործումն ստանալ:
 ա. مقطر (قطر) Կաթկթած,
 թորած, մզած:
 ա. مقطوع (قطع) Կտրում.
 բաժանում. գետի անցք,
 հուն. ընդմիջում, ընդ-
 հատում. ոտանաւորի
 վերջին տողը:
 Կտրտուած.
 ձեւակերպուած. յար-
 դարուած օրէնքի հա-
 մաձայն (ինչպէս մօ-
 րուսը). լաւ հազնուած:
 ա. مقطور (قطر) Կաթկթած:
 ա. مقطوع (قطع) Կտրուած,
 անդամահատուած. ընդ-
 հարուած:
 ա. مقعد (قعد) Նստարան,
 աթոռ. կարպետ. յե-
 տոյք, նստատեղի:
 ա. مقعر (قعر) Պեղուած.
 զոգաւոր (concave). խոր,
 խորին:
 ա. مقفول (قفول) Կողպուած:
 ա. مقفى (قفى) Յանգաւոր:

ա. مقلب (قلب) Ծրջուած:
 Ծրջող:
 ա. مقلت (قلب) Ակնագունդ. բիբ:
 ա. مقلد (قلد) Բանալի:
 Նմանեցրած,
 օրինակուած:
 Ընդօրինակող,
 հետեւող. խեղկա-
 տակ. միմուս:
 ա. مقلوب (قلب) Ծրջուած,
 դարձուած. տապալ-
 ուած:
 Մազնիս:
 ա. مقنع (قنع) Բաւական,
 զոհացուցիչ. վաւերա-
 կան, օրինական:
 ա. مقنن (قنن) Կանոնական,
 օրինական:
 Օրէնսդիր:
 ա. مقنى (قنى) Զրմղահորդ. ջր-
 հոր կամ ջրմուղ մա-
 քրող:
 ա. مقوا (قوى) Խաւա-
 քարտ. զօրացած:
 ա. مقوس (قوس) Կապարճ:
 ա. مقول (قول) Ասուած. վերո-
 յիշեալ. բառ, խօսք:
 Լեզու:

ա. مقوله (قوله) Խօսակցութեան
 առարկայ. առած:
 ա. مقوم (قوم) Կարգուած, շրտ-
 կած, զնահատուած:
 Ծտկող, կարգի
 դնող, զնահատող:
 ա. مقوى (قوى) Ուժեղա-
 ցած, զօրացած. խա-
 ւաքարտ:
 Զօրացուցիչ. կազ-
 դուրիչ:
 ա. مقويات (قويات) Կազ-
 դուրիչ դեղեր:
 ա. مقهور (مقهور) Ճաղթուած,
 նուաճուած:
 ա. مقى (قوى) Փսխաղեղ:
 ա. مقياس (قياس) Բանակ,
 չափ. չափարան. վի-
 րաչափ. սլաք:
 Կարթաչափ:
 Կարթաչափ:
 Կարթաչափ:
 Կարթաչափ:
 Կարթաչափ:
 Կարթաչափ:
 ա. مقيت (قوت) Ուժեղ. խնա-
 մակալ, պահապան:

ա. מכב (כב) Մորա-
 նարդ:
 ա. מכב (כב) Մորա-
 նարդ արմատ:
 ա. מכפי (כפי) Բաւական. հան-
 զիստ, քարեկեցիկ:
 ա. مکلف (كلف) Զքաղ-
 ուած. նեղութեան են-
 թարկուած. ընտիր, վա-
 յելուչ. շախահաս, պար-
 տաւոր:
 ա. مكل (كل) Ականա-
 կուտ:
 ա. مكل بالاس (كل بالاس) Աղամանդակուտ:
 ա. مكلوب (كلوب) Խելազարուած
 կատաղած շան խած-
 ուածից:
 ա. مكمل (كمل) Կատարե-
 լազործուած, կատա-
 րեալ:
 ա. مكمون (مكمون) Թազնուած:
 ա. مكنت (مكنت) Ոյժ, կա-
 րողութիւն, զօրութիւն.
 հարստութիւն:
 ա. مكنون (مكنون) Թազն-
 ուած. գաղտնի:
 ա. مكوك (مكوك) Մագոգ, կկոց:

ա. مكيدة (كيد) Մարեց).
 խարէութիւն, նենգու-
 թիւն. հնարք:
 ա. مكيدن (كيدن) Ժծել:
 ա. مكيف (كيف) Հարքե-
 ցուցիչ:
 ա. مكين (مكن) Բնակիչ. ամ-
 րապէս հաստատուած.
 լուրջ, հեղինակաւոր.
 տանուտէր, տանտի-
 կին:
 ա. مكر (مكر) Միթէ, եթէ ոչ,
 զուգէ, բացի:
 ա. مكس (مكس) Ծանծա-
 վար, հովահար:
 ա. مكس عمل (مكس عمل) Մե-
 ղրաճանծ:
 ա. ممل (ممل) Գինի, ոգելից ըմպելի.
 զոյգ:
 ա. ممل (ممل) Մագ:
 ա. ملا (ملا) Լիք լինելը. խումբ,
 քազմութիւն, ժողով.
 խորհրդակցութիւն. ազ-
 նուականութիւն, հարս-
 տութիւն:
 ա. ملا (ملا) Բրաթան
 Հրապարակուել:
 ա. ملا (ملا) Դա-

տարկ եւ լի տարածու-
 թիւն. դատարկութիւն
 եւ լիութիւն:
 ա. ملا (ملا) Ուսուցիչ, դատաւոր,
 օրէնսգէտ. մահմեդա-
 կան կրօնաւոր սպի-
 տակ փաթթոցով:
 ա. ملا (ملا) Հագուստներ:
 (لبس. ملابس):
 ա. ملا (ملا) Գոր-
 ծառնութիւն. առեւտուր.
 հաղորդակցութիւն:
 ա. ملا (ملا) Աղեր:
 ա. ملا (ملا) Գեղեցիկ, վայե-
 լուչ:
 ա. ملا (ملا) Մաւաստի, նա-
 ւազ, նաւավար. աղա-
 վաճառ:
 (ملاحان. ملا):
 ա. ملا (ملا) Գեղեց-
 կութիւն, վայելչութիւն.
 քարութիւն:
 ա. ملا (ملا) Մաւարկութիւն,
 նաւաստիութիւն:
 ա. ملا (ملا) Հերիտիկոսներ.
 անհաւատներ. անաստ-
 ուածներ:
 (لبس. ملا):
 ա. ملا (ملا) Ուշա-
 դրութեամբ դիտելը.

նկատում. նկատողու-
 թիւն. դիտողութիւն.
 խորհրդածութիւն. ծա-
 նօթութիւն:
 ա. ملا (ملا) Կարծիք, նկատել, խոր-
 հրդածել:
 ա. ملا (ملا) Նկատի ունենա-
 լով որ:
 ա. ملا (ملا) Ապաստան, ապա-
 ւէն. պաշտպանութիւն,
 ամրութիւն:
 ա. ملا (ملا) Զանաւէր,
 ժրաջան. յարատեւող.
 մշտապէս հետեւող կամ
 ծառայող. ծառայող.
 ծառայ, հետեւորդ:
 (ملازمان. ملا):
 ա. ملا (ملا) Մշտա-
 պէս ծառայում կամ
 հետեւում. ծառայու-
 թիւն. փութաջանու-
 թիւն:
 ա. ملا (ملا) Բարե-
 կիրթ. քաղաքավար.
 քաղցրաքարոյ. հաճելի:
 ա. ملا (ملا) Զա-
 դարավարութիւն, քաղ-
 ցրաքարոյութիւն. շնորհ.
 փաղաքշանք. նամակ:

- ա. Կատակներ, կատակաբանութիւններ. խաղերի կամ հանդէսների վայրեր: (ب. ملعب):
- Կատակող. խաղացող:
- ա. Եզրովուած՝ անիծուած. մարդիկ: (ب. ملعون):
- ա. Հանդիպեց. հանդիպում. տեսակցութիւն. այցելութիւն. խօսակցութիւն. հանդիպել, տեսակցել, այցելել:
- ա. Հանդիպող, խօսող:
- ա. Հրեշտակ. առաքելութիւն: Ամուսնութեան դաշնագիր: Կալուածատէր:
- ա. Տխրութիւն, տրտմութիւն. նեղութիւն. յոգնածութիւն: ծանձրութիւն:
- ա. Պախաւորակեց. մեղա-

- դրեց). մեղադրանք, պարսաւ, կշտամբանք. նախատիւք:
- Նախատական, մեղադրական:
- ա. Ծօշափում: (ب. ملامسة):
- ա. Հրեշտակներ: (ب. ملائكة):
- ա. Մեղմ. հանդարտ. հլու. փափուկ. չափաւոր. Մեղադրանքներ. յանդիմանութիւններ:
- ա. Մեղմութիւն. փափկութիւն, քաղցրութիւն. հեզութիւն. չափաւորութիւն:
- ա. Հագուստ: Հագնուած. խառնաշփոթուած. Բաղադրող. խաբեցայ:
- ա. Հագնուած. հագուստ:
- ա. Հագուստներ: (ب. ملابس):
- ա. Ազգ, ազ-

- գութիւն: (ب. ملتبس):
- ա. Մութ, կնճոտ, երկդիմի:
- ա. Ապաստանող, ապաւինող. խընդրարկու:
- ա. Սպիացած (վէրք). կատաղի (կոբի):
- ա. Մօրուստոր. նորամօրուս (երիտասարդ):
- ա. Հարկադրուած. դատապարտուած. յանձնառու. պահանջուած, պահանջող. կցուած. վարձակալ: Ծանձնառու լինել:
- ա. Հետեւորդներ, պալատականներ: (ب. ملتبس) Բաղադրի անդամներ:
- ա. Կալած: (ب. ملتبس) Ուշադրութիւն դարձնող, ուշադիր. հասկացող. յարգանք ցոյց տուող:

- Հասկանալ, ուշադրութիւն դարձնել:
- ա. Խնդրուած: Խնդրող, աղաչող, աղերսող:
- ա. Կեռ, կոր, թիր. յետածգուած:
- ա. Բորբորուած. ջերմուտ:
- ա. Ապաստան, ապաւէն:
- ա. Կամեղութիւն. գեղեցկութիւն:
- ա. Գերեզման, գերեզմանի կողքին փորուած խորշ. Հերիտիկոս. անհաւատ. հեթանոս:
- ա. Անկողնու սրփոց. վերածածկոց:
- ա. Կցուած, յարած. կից, կցորդ: Կցուել, միանալ:
- ա. Կցել, միացնել: Ծաւելումներ,

յաւելուածներ:
(ܒܩ. ملحم):
 ա. ملحم Բուհիմ (ܡܚܡ) Մստտ,
 գէր:
 ա. ملحوظ Բուհիմ (احظ) Ծկատի
 առնուած. խորհած,
 սիրով յարգանքով վե-
 րաբերուած:
 ա. ملحوظات Բուհիմ (ملحوظات) Խորհր-
 դածութիւններ. մտա-
 ծութիւններ:
 պ. ملح Բուհիմ Մարախ:
 ա. ملخص Բուհիմ Ամփոփուած:
 ա. ملزم Բուհիմ (ازم) Միացուած,
 կցուած. համոզուած,
 դատապարտուած:
 Բուհիմ Հարկադրող:
 ملزم کردن Բուհիմ հարգանք հա-
 մոզել:
 ա. ملزوم Բուհիմ (ازوم) Պարտա-
 տրուած. կցուած. ան-
 բաժան:
 ա. ملصق Բուհիմ Փակցրած. սուրն-
 ծած:
 ա. ملصوق Բուհիմ Կցորդուած:
 ա. ملعب Բուհիմ (لعب) Խաղ. ժա-
 մանց. թատրոն կամ
 խաղալու վայր:

ա. ملعبه Բուհիմ Խաղալիք:
 ա. ملعون Բուհիմ (لعن) Անիծուած.
 նզովուած. բանադր-
 ուած:
 ա. ملفوظ Բուհիմ (لفظ) Արտա-
 սանուած, արտայայտ-
 ուած:
 ա. ملفوف Բուհիմ (لف) Փաթա-
 թուած, ծրարուած. ներ-
 փակուած. ծրար:
 ա. ملقب Բուհիմ (لقب) Մական-
 ւանեալ. տիտղոս ստա-
 ցած:
 ա. ملقى Բուհիմ Զգած, նետած:
 ա. ملك Բուհիմ Կալուած: (ܒܩ. ملك):
 Բուհիմ Թագաւորութիւն,
 տէրութիւն, երկիր:
 (ܒܩ. ملك):
 ملك رانى Բուհիմ Իշխա-
 նութիւն. վեհապե-
 տութիւն:
 ملك كبرى Բուհիմ Աշխար-
 հակալութիւն:
 ملكى Բուհիմ Կալուավարա-
 կան. բնիկ, բնաշ-
 խարհիկ:
 ملكى Բուհիմ Կալուածային:
 ملكى Բուհիմ Հրեշտակային:
 ա. ملك Բուհիմ Թագաւոր:

(ܒܩ. ملك):
 ملك زاده Բուհիմ Արքա-
 յազն:
 ملك الشعرا Բուհիմ Պալատական բանաս-
 տեղծ:
 ա. ملك Բուհիմ Հրեշտակ:
 (ܒܩ. ملك):
 ملك الموت Բուհիմ Մահ-
 ւան հրեշտակը:
 ملك صفت Բուհիմ Հրեշ-
 տակաբարոյ:
 ա. ملكوت Բուհիմ Երկնքի թա-
 գաւորութիւն. տէրու-
 թիւն, իշխանութիւն.
 հրեշտակներ:
 ա. ملكه Բուհիմ Թագուհի:
 ա. ملل Բուհիմ Ազգեր, ազգութիւն-
 ներ: (ܒܩ. ملت):
 ա. ملع Բուհիմ (مع) Խառնուրդ,
 ինչպէս տանկաց լե-
 զուն. Ոսկեզօծուած,
 դրուազազործուած:
 պ. ملعل Բուհիմ Մարմաշ (muslin):
 ա. ملوث Բուհիմ (لوث) Արատա-
 տրուած, պղծուած.
 ապականուած:
 ա. ملوك Բուհիմ Թագաւորներ:
 ملوك الطوائف Բուհիմ Թագաւորներ:

ملح Բուհիմ Աւատականու-
 թիւն:
 ա. ملوكانه Բուհիմ Արքայական:
 ա. ملول Բուհիմ Երտում.
 գաղջ:
 ա. ملولى Բուհիմ Երտումութիւն.
 տխրութիւն:
 ա. ملوم Բուհիմ Կշտամբուած, մե-
 դադրուած:
 ա. ملون Բուհիմ (لون) Բազմա-
 գոյն, երկնեանգ:
 պ. ملهتى Բուհիմ Մատուտակ,
 մարուխ. (liquorice):
 պ. ملهه Բուհիմ Սպեղանի:
 ա. ملهم Բուհիմ (هم) Ծատակեր:
 Բուհիմ Ենթանշուած:
 Բուհիմ Ենթանշուող:
 ա. ملهوب Բուհիմ (هب) Բորբոք-
 ուած:
 ա. ملهوم Բուհիմ Ենթանշուած:
 ա. ملهى Բուհիմ Ազգային:
 ա. ملهت Բուհիմ Ազգութիւն:
 ա. ملهح Բուհիմ (ح) Աղած. հա-
 ճելի. գեղեցիկ, վայել-
 չազեղ:
 ա. ملهيم Բուհիմ Ենթանշուած, մե-

- ղաղրուած:
- Տ.Յ.Յ. Եանդիմանող, մեղաղրող, պարսաւող
- ա. ملین (لین) Փափկացրած, ամորած, հանդարտեցրած:
- Տ.Յ.Յ.Յ. Կակղեցուցիչ լուծողական:
- ա. مليون (مليون) Միլիոն:
- ա. موت (موت) Մահ:
- ա. مماثلت (مثل) Յմանութիւն:
- ա. مما حكت (حك) Վէճ, վիճարանութիւն:
- ա. ممارست (مرس) Վարժութիւն, լուրջ ուսումնասիրութիւն, շիում:
- ա. مما س (مس) Ծօշափող, շօշափող զիծ:
- ա. مما شات (مشات) Մէկի հետ ըսյելը, հետեւումն որ եւ է ուղեգծի, դրութեան կամ վարդապետութեան, համակերպութիւն:
- ա. مما طه (طه) Եապաղում, յետաձգումը պարտահատուցման:
- ա. مالك (مالك) Երկիրներ, նա-

- հանգներ, պետութիւններ: (عق. مملكت):
- ա. ممالك (ممالك) Ժառանգ, գերիներ, մամլուքներ: (عق. ملوك):
- ա. ممانع (منع) Արգելող, խափանող:
- ա. ممانعت (منع) Արգելում, արգելք, խափանում:
- ا. ممتاز (ممتاز) Ընտիր, պատուական, բացորոշ, զատ:
- ا. محتجن (محتجن) Բննուած փորձառեալ:
- Տ.Յ.Յ.Յ. Բննիչ:
- ا. ممتد (مد) Երկարածրգուած:
- ا. ممتزج (ممتزج) Խառնուած, ըստղաղրուած:
- ا. ممتع (ممتع) Գործածող, վայելող:
- ا. ممتلى (متلى) Լի, լեցուն:
- ا. ممتنع (منع) Արգելուած, անհնարին, անմատչելի (լեան):
- ا. ممتنعات (ممتنعات) Անկարելիութիւններ:

- ا. ممد (مد) Երկարող, երկարացնող, զգնող:
- ا. ممدح (مدح) Մեծապէս գովուած:
- ا. ممدوح (مدوح) Գովուած, գովաբանուած, հռչակուած, գովելի:
- ا. ممدود (مدود) Երկարացրած, երկարածրուած:
- ا. ممدور (مدور) Անցնում, անցք, ջրանցք:
- ا. ممدوج (مدوج) Խառնուած, ըստխառնուած:
- ا. ممدك (مدك) Ժլատ, կրծծի, պահող, ընող:
- ا. ممدوخ (مدوخ) Փոխակերպուած:
- ا. ممدوشوط (مدوشوط) Սանտրրուած:
- ا. ممدى (مدى) Ստորագրուած, վաւերացուած:
- ا. ممدى وسجل (مدى وسجل) Ստորագրուած եւ կնքուած:
- ا. ممدكن (مكن) Հնարաւոր, Փոփոխելի:

- مكن الزراعات (مكن الزراعات) Մշակելի:
- ا. ممكنات (مكنات) Հնարաւորութիւններ:
- ا. مملكيت (ملكيت) Կայսրութիւն, տէրութիւն, երկիր: (عق. ممالك):
- ا. مملو (مملو) Լի, լեցուն:
- ا. مملوك (مملوك) Տիրացած, գնուած գերի, մամլուք: Եոգ. (ماليك):
- ا. مملوكيت (مملوكيت) Գերութիւն:
- ا. ممنوع (منع) Արգելուած:
- ا. ممنوعه (منوعه) Արգելուած, արգելուած ըսն: (عق. ممنوعات):
- ا. ممنون (ممنون) Ենորհակալ, շնորհապարտ, երախտապարտ:
- ا. ممنونيت (ممنونيت) Ենորհակալութիւն:
- ا. مهور (مهور) Կնքուած:
- ا. هميز (هميز) Զատորոշուած, նշմարուած:

հմմտն զատորոշող, զա-
նազանող. քննող,
ստուգիչ. իրարնտիր:

ա. հմմտն զատորոշու-
թիւն. ստուգութիւն:

ա. հմմտն Նս. ինծ. սիրտ. միտք.
հոգի, լիտք. կոյտ. օգուտ.
պարգեւ. շնորհ:

ա. հմմտն Նս որ, նրանք որոնք,
ով որ:
հմմտն Մանանա:
հմմտն (Նսխոր) -ից, ի,
վրայ:

հմմտն Նս ինչ որ
Առաջին օրից:

հմմտն Նս ինչ որ
Վերաբերելի:
հմմտն Նս ինչ որ
Յետ այ-
սու:

հմմտն Նս ինչ որ
միջի
այլոց. ընդամէնը.
ամբողջովին:

հմմտն Նս ինչ որ
Բացի,
թողեալ:

հմմտն Նս ինչ որ
մեջն մասամբ:

ա. հմմտն Նս ինչ որ
Ամբիոններ:
(հմմտն):

ա. հմմտն Նս ինչ որ
Աղբիւրներ:
(հմմտն):

ա. հմմտն Նս ինչ որ
Մեկկայի հեծա-

նոս ժողովրդի երեք
զխաւոր կուրքերից
մէկը:

ա. հմմտն Նս Մանէթ, բուրի:
ա. հմմտն Նս (նոյ) Աղօթք-
ներ. լոկի եւ ջերմոտանդ
աղօթք. առանձին խօ-
սակցութիւն:

ա. հմմտն Նս Մանգաղներ:
(հմմտն):

ա. հմմտն Նս Ռաբաններ:
(հմմտն):

ա. հմմտն Նս Մտերիմ՝ բա-
րեկամ:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Մտե-
րիմ բարեկամութիւն.
խրախճանութիւն:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Հրատարա-
կեց). մունետիկութիւն.
կոշական հոլով:
հմմտն Նս Մունետիկ:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Մինարէթ.
փարոս. աշտա-
նակ:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Վիճասէր,
դատասէր:
հմմտն Նս (նոյ) Քիչ Վէ-
նի ներքեւ:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Վէճ,
վիճաբանութիւն. հա-
կածառութիւն. դատա-
վարութիւն:

ա. հմմտն Նս իջեւաններ, օթ-
եւաններ (հմմտն):

ա. հմմտն Նս (նոյ) Յարմար,
պատշաճ, պատեհ:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Յար-
մարութիւն, պատշա-
ճութիւն, վերաբերու-
թիւն, յարաբերութիւն.
պատեհութիւն.
հմմտն Նս (նոյ) Հա-
մածայն, առիթով,
առիթ:

ա. հմմտն Նս Պաշտօններ.
(հմմտն):
հմմտն Նս Հակառակորդ,
ախոյեան:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Նր.
կու հաւասար մասերի
բաժանումը:
հմմտն Նս (նոյ) Հա-
ւասարապէս:

ա. հմմտն Նս Գօտիներ:
(հմմտն):

ա. հմմտն Նս Տեսարաններ:
(հմմտն):

ա. հմմտն Նս (նոյ) Վիճեց.
Վէճ, վիճաբանութիւն.
քննարկութիւն:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Փափուկ, քրն-
քոյշ. բարի:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Վանում.
հակառակութիւն. ան-
համաձայնութիւն. հա-
կադրութիւն:

ա. հմմտն Նս Անցքեր, նեղ-
քեր, ծակեր:
(հմմտն):

ա. հմմտն Նս Օգուտներ, շա-
հեր: (հմմտն):

ա. հմմտն Նս (նոյ) Կեղծա-
ւոր, կեղծող. քսու, բան-
սարկու. անաստուած:
հմմտն Նս (նոյ) Կեղ-
ծաւորաբար:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Կեղծաւո-
րութիւն. անաստուա-
ժութիւն:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Հակառակ, ներ-
հակ:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Առարկանութիւն-
ներ. տաղանդներ:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Տե՛ս
մեզ:

ա. հմմտն Նս (նոյ) Վիճասէր, վի-

- ճարանողի
 ա. مناقشة (نقش) վէճ, հակառակութիւն:
 ա. مناقصه Նուազուրդի:
 ա. مناقض հակառակ, հակասական:
 ա. مناقح (نكح) Ամուսնութիւն:
 ա. منال Ձեւ, եղանակ. հարստութիւն, հնչք:
 ա. منام Անկողին, ննջարան. երագ, քուն:
 ա. منان Բարեգութ, բարերար:
 ա. مناوبت Փոխակարգութիւն:
 ա. مناحى Արգելուած բաներ, մեղքեր:
 (منهى):
 ա. منايا Մահեր:
 ա. منبت Բարձրացրած. քանդակուած. բարձրաքանդակ:
 ա. منبت كاري Փայտի փորագրութիւն:
 ա. منبر Ամբիոն:

- (منابر. Թոգ.):
 ա. منبسط (سط) Ժաւալուած. ընդարձակուած. զուարթադէմ. հրճող:
 ա. منبع Աղբիւր, ծագում. ջրցայտ: (منابع. Թոգ.):
 ա. منبت (من) Երախտիք. երախտապարտութիւն, շնորհ: (منن. Թոգ.):
 ա. منتج Արտադրուած, արգասաւորուած. հետեցրած, եզրակացրած:
 Արտադրող, արդիւնաբերող:
 ա. منتخب (نخب) Ընտրուած:
 Ընտրող:
 ա. منتخبات Ընտրութիւններ. քաղուածներ:
 ա. منتزع (زع) Վերցնող, խլող, զսպող. մերժող, հրաժարող:
 ա. منتسب (نسب) Կապակցուած, ազգակցուած: համեմատուած. վերաբերուած, յիշուած:
 ա. منتشر (نشر) Հրատարակուած. տարած-

- ուած:
 ա. منتصر (نصر) Յաղթող:
 ա. منتظر (نظر) Ակնկալող, ակնկալու:
 ա. منتظر بودن Ակնկալել, սպասել:
 ա. منتظم (نظم) Կանոնաւոր, կարգաւոր. կանոնաւորուած, դասաւորուած:
 ա. منتفخ (نفخ) Ուռած:
 ա. منتفع (نفع) Օգտուող, շահագործող, օգտուած, շահագործուած:
 ա. منتفع شدن Օգտուել:
 ա. منتفی (نفي) Մերժուած. վատնուած. կործանուած. արսորուած:
 ա. منتقل (نقل) Տեղափոխուած. փոխադրուած. փախանցուած. համոզուած:
 Ծարժելի, փոխանցելի:
 ա. منتقل کردن Փոխանցել:

- ա. منتقم (قم) Վրէժխընդիր. պատժող:
 ա. منتهى (هى) Վերջացած. յանգած. վերջ. եզրակացութիւն. սահման. ծայր աստիճան:
 ա. منشور (نشر) Յրուած, սփռուած:
 منشور و منظوم Զափածոյ եւ արձակ գրուածք:
 ա. منجذب (جذب) Քաշուած, հրապուրուած:
 ա. منجر (جر) Քաշուած. տանող, վերջացող, յանգող:
 Եւ Յանգած յոգնուած:
 ա. منجرد (جرد) Մերկ:
 ա. منجل (جمل) Մանգաղ:
 (منجل. Թոգ.):
 ա. منجلاب (جلاب) Ազականուած ջուր. կոյուղի:
 ա. منجلى (جلى) Ակնբրեւ. վերացած, մեկնած:
 ա. منجم (جم) Գուշակեց), Աստեղագէտ:

- ա. منجم (جم) Սառոց
կապած, սառուցել:
- ա. منجم (جمع) Համա-
հաւարուած:
- ա. من جمله (جملة) Տես
առաջ:
- ա. منجنيق (منجنيق) Բարան,
քաղցր. քարածիգ մե-
քենայ:
- ա. منحرف (منحرف) Փոխուած, շր-
ջուած. խտտորուած,
խտտոր, խտտորնակ.
հաւատուրաց:
Սեղանակերպ.
[trapezium]:
- ա. منحصر (محصر) Շրջա-
պատուած, պաշար-
ուած. սահմանափակ-
ուած:
- ա. منحنى (منحنى) Կոր, կորացած,
կորաքամակ. դիրաթեր:
- ա. منحوس (منحوس) Դժբախտ,
չարաբաստիկ:
- ա. منحوف (منحوف) Երկար, քա-
րակ:
- ա. منخسف (منخسف) Կուրացած
(աչք). խաւարած. խա-
ւարումի ենթարկուած:
- ա. منخل (منخل) Մաղ:

- ա. مند (مند) Մի տեսակ սեւ
յամպար. վերջածանց
որ նշանակում է ու-
նեցող, օժտուած:
- ا. مند (مند) Եւրոպայի Տարու-
նեցող, ցաւագին:
- ا. مند (مند) Իմաս-
տութեամբ օժտուած,
իմաստուն, խելացի:
- ا. مندب (مندب) Արտասուքի
վայր. արտասուք, ողբ:
باب المندب (Ար-
տասուքի դուռ). Բա-
բէլ-մանդէթ նեղուցը:
- ا. مندرج (مدرج) Պարու-
նակուած, պարփակ-
ուած. արձանագրուած.
հրատարակուած:
- ا. مندرجات (مندرجات) Բովան-
դակութիւններ:
- ا. مندرس (مدرس) Եղծ-
ուած, ջնջուած, մաշ-
ուած:
- ا. مندور (مندور) Տխուր, տրր-
տում. թշուառ, դժ-
բախտ:
- ا. مندیل (مندیل) Սրբիչ.
անձեռոց. թաշկինակ.
փաթթոց կամ փաթ-
թոցի շոր ոսկէ եւ մե-

- ا. منزل (منزل) Իջ-
նում, իջեւանում. իջե-
ւան. պանդոկ. մի-
րեսայ նանապարհ:
(Յոգ. منازل):
- ا. منزل (منزل) Իջեւան:
منزل گاه
- ا. منزل (منزل) Կայան. աստի-
ճան, դիրք:
- ا. منزوی (منزوی) Մեծաւոր, մե-
նակեաց:
- ا. منزوه (منزوه) Զերծ, ա-
զատ. ամբիծ, մաքուր:
- ا. منسج (منسج) Զուլհակա-
նոց:
نوشته نوستاچنակի
գործի:
منسجه Հիւսուած:
- ا. منسل (منسل) Սերունդ:
- ا. منسلب (منسلب) Յատկը-
տակուած:
- ا. منسلک (منسلک) Միա-
ցուած, կցուած. յաւե-
լացուած. շարուած:
- ا. منسوب (منسوب) Կապակ-
ցուած. ազգակցական
կապով կապուած. վե-
րագրուած:

- ا. منسوج (منسوج) Հիւս-
ուած, ուստայնակուած:
- ا. منسوجات (منسوجات) Հիւսուա-
ծեղէն:
- ا. منسوخ (منسوخ) Զնջուած,
եղծուած, խափանուած:
- ا. منسى (منسى) Մոռացուած. զան-
ցատութեան տուած:
- ا. منش (منش) Մեծահոգութիւն,
ընտելութիւն, բնաւորու-
թիւն, բարք. խառն-
ուած:
- ا. منشا (منشا) Սկիզբ, ծա-
գում, աղբիւր. շարժա-
ռիթ. նպատակ, դիտա-
ւորութիւն:
- ا. منشار (منشار) Սղոց, հովահար:
- ا. منشعب (منشعب) Ծիւղա-
ւորուած:
- ا. منشق (منشق) Ծեղրուած:
- ا. منشور (منشور) Տարածուած.
հոշակուած. հրատա-
րակուած. արքայա-
կան արտօնագիր:
- ا. منشى (منشى) Գրուած, շա-
րադրուած:
منشى Գրագիր. քարտու-
ղար. լեզուի ուսուցիչ:

ա. منشآت (منشآت) Շարադրութիւններ:

ա. منصب (منصب) Պաշտօն, աստիճան, դիրք:

منصب دار (منصب دار) Պաշտօնակալ:

ա. مصرف (مصرف) Յետ դարձած, շնորհած, հոլովելի (զոյական):

منصرف شدن (منصرف شدن) Յետ դառնալ:

منصرف کردن (منصرف کردن) Տարհամոզել, յետ դարձնել:

ա. نصف (نصف) Արդար, արդարախոյն, դաստար, իրարարար:

منصفانه (منصفانه) Արդարօրէն:

ա. منصوب (منصوب) Զետեղուած, հաստատուած, կարգուած, «Փաթիւն» ծայնանիշով նշանակուած:

ա. منصوبه (منصوبه) Մտադրութիւն, ցանկութիւն, հնարք:

ա. منصور (منصور) Օգնած, պաշտպանած, յաղթող:

ا. منصفه (منصفه) Հանդի-

սարան, արկապան, քարձրագահ աթոռ, منصب ظهور رسيدن (منصب ظهور رسيدن) Երեսան գալ, հանդէս գալ:

ا. متضج (متضج) Թարախիչ:

ا. منضجر (منضجر) Զանձրոյթ կամ նեղութիւն պատճառող:

ا. منضم (منضم) Կցուած, աւելացրած:

ا. منطبعه (منطبعه) Տպագրուած:

ا. منطقی (منطقی) Հանգրած:

ا. منطوق (منطوق) Թօսեց, տրամաբանութիւն, հիշողութիւն:

ا. منطوقه (منطوقه) Գօտի:

منطقه البروج (منطقه البروج) Կենդանակամար:

منطقه حاره (منطقه حاره) Արեգակի զօտի:

منطقه معتدله (منطقه معتدله) Բարեխառն զօտի:

منطقه منجمده (منطقه منجمده) Սառուցեալ զօտի:

ا. منطقی (منطقی) Տրամաբանա-

կան, տրամաբան:

ا. منظر (منظر) Դէմք, կերպարանք, տեսարան, բեմ, դաշտանկար:

ا. منظره (منظره) Տեսարան, մի վայր որտեղից բացուած է ընդարձակ մի հեռապատկեր:

ا. منظم (منظم) Դասատրուած, կարգատրուած, կանոնատր:

ا. منظور (منظر) Տեսած, նկատուած, մտադրուած, ընտրած, հասանած, արտօնած, հանելի, ընդունելի, նպատակ:

منظور داشتن (منظور داشتن) Դի նկատ ունենալ:

منظور کردن (منظور کردن) Հաւանել, ընդունել:

منظور نظر (منظور نظر) Տեսութեան հաճելի, նկատառելի, սիրուհի:

ا. منظوری (منظوری) Հաւանութիւն, համաձայնութիւն, թոյլտուութիւն:

ا. منظوم (منظوم) Շարուած, դասատրուած, տաղաչափուած:

ا. منظومه (منظومه) Որ եւ է դասատրուած կարգատրուած բան, ոտանատր:

ا. منع (منع) (منع) ժխտեց, արգելեց, արգելում, մերժում, ժխտում, արգելք:

منع کردن (منع کردن) Արգելել:

ا. منعدم (منعدم) Կործանուած, ընաջնջուած, անյայտացած:

ا. منقطع (منقطع) Թերուած, հակուած:

ا. منعقد (منعقد) Կապուած, համաձայնած, աւարտած (ամուսնութիւն, խաղաղութիւն, տոնատր), զումարուած (ժողով, հանդէս):

ا. منعكس (منعكس) Անդրադարձած, ցոլացած, լուսարձակ:

ا. منعم (منعم) Բարեբար, բարեգործ:

ا. منغص (منغص) Թշուառ, ծանձրալի, պղտոր:

ا. منفجر (منفجر) Յայտած, պայթած, արշալոյսը բաց-

ուած:

ա. *منفتح* *Փուքս*:
(*Յոգ. منفتح*):

ա. *منفذ* *Անցք. ծակ. ելք.*
կիրճ: (*Յոգ. منفذ*):

ա. *منفرج* *Ճեղք*
ուած. *խաղաղ, գոհ.*
երջանիկ. բաց. բերա-
նաբաց. բուծ:
زاویه منفرجه *Ռուծ անկիւն:*

ա. *منفرج* *Ջուար-*
թարար:

ա. *منفرد* *Մենակ,*
մենատր. եզակի:
Անհատապէս, անջատա-
բար:

ա. *منفروق* *Անջատ,*
զատ. ցրուած:

ա. *منفسد* *Ապա-*
կանուած:

ա. *منفصل* *Անջատ-*
ուած. *բաժանուած. լու-*
ծուած, կաթից կտրր-
ուած. զուխների բա-
ժանուած:

ա. *منفعت* *Օգուտ,*

շահ. Յոգ. (منافع):

ա. *منفعل* *Շինած,*
արած, կատարած. կրա-
տրական, ամօթխած,
տրտմած. խանգար-
ուած:
منفعل شدن *Ամաչել:*

ա. *منفوق* *Ապրանքը դիրու-*
թեամբ վաճառող:

ա. *منفك* *Տեղահան-*
ուած. *անջատուած:*
منفك شدن *Ջանց*
առնել. ընդհատել:

ա. *منفور* *Ջգուած, ատ-*
ուած. *խորշուած. յաղ-*
թուած. հակակիր:

ա. *منفی* *Բացասական.*
մերժուած. արսորուած:

ա. *منقاد* *Հնազանդ, հլու:*

ա. *منقار* *Կտուց:*
(*Յոգ. منقار*):

ա. *منقاش* *Արցան:*

ա. *منقبت* *Առաքինու-*
թիւն. ներհունութիւն.
տաղանդ. գովաբանու-
թիւն: (*Յոգ. منقبت*):

ա. *منقبض* *Պնդա-*

ցած. խորշումած. կծրկ-
ուած. վհատուած. թախ-
ծապին:

ա. *منقح* *Բացայայտ-*
ուած. *զտուած. ուղ-*
ղուած:

ա. *منقرض* *Կտրր-*
ուած. *անցած. ընաչըն-*
ջուած:
منقرض شدن *Վերջանալ:*

ա. *منقسم* *Բաժան-*
ուած:

ա. *منقش* *Նկարուած.*
տպուած. նկարակերտ-
ուած:
منقش *Նկարիչ. տպա-*
գրիչ. փորագրիչ:

ա. *منقصت* *Թե-*
րութիւն:

ա. *منقضى* *Վերջա-*
ցած. անցկացած. ընա-
ջնջուած:
منقضى شدن *Վերջանալ:*

ա. *منقطع* *Կտրուած,*
ընդհատուած. անջատ-
ուած. վերջացած:

ա. *منقل* *Կրակաման:*

ա. *منقلب* *Շրջուած,*
յեղաշրջուած:

ա. *منقوش* *Նկար-*
ուած. *նկարակերտ-*
ուած. *փորագրուած:*

ա. *منقول* *Պատմ-*
ուած. *արտագրուած.*
չարժական իրեր:

ա. *منقى* *Մաքրուած*
սրբուած:

ա. *منكر* *Ուրացող,*
ժխտող, հերքող. հաւա-
տուրաց:
منكر شدن *Ու-*
րանալ:

ա. *منكرات* *Չար. սպօ-*
րիկի ու զգուելի բաներ:

ա. *منكس* *Շրջուած, ան-*
դրադարձած:

ա. *منكسر* *Կտրր-*
ուած. *բեկուած. դիւրա-*
բեկ:

ա. *منكسف* *Թաւա-*
րած (*արեգակը, լու-*
սինը):

ա. *منكشف* *Յայտ-*
նած, *յայտնագործած:*

ա. *منكوب* *Ծնջուած,*

տառապեալ:

ա. منكوح (نكح) Ամուսնացած (օրինաւոր կերպով):

ա. منكوحه (نكح) ամուսնացած:

ա. منكور (نكر) Ուրացած:

ա. منكوس Երջուած, վայր ՚ի վեր դարձած:

պ. منك (1) Մանգ. մանկ, խորամանկութիւն, խաբէութիւն, խարդախութիւն. 2) Նարտ. 3) Սովորութիւն. 4) Գող 5) Գաքի, ուլվանդ. [rhubarb]:

պ. منكنه Մամուլ. դարբնի մամլակ:

պ. منكين Բրթմնջել:

ա. منن Ենորհներ, երախտիքներ. (صق. منت)

պ. منو Բարձր, վսեմ. դրախտ:

ա. منوال (نول) Կերպ, ձեւ, եղանակ:

պ. منوچهر (نوحه) Դրախտ եւ چهر (نوحه) Իրաջի

որդու անունը:

ա. منور (نور) Լուսաւորուած. լուսաբանուած. լուսապայծառ:

منورالفكر Լուսամիտ:

ա. منوره Լուսաւորեալ (Մէղիկնա):

ա. منوط Կախուած. կապուած. պատկանած:

منوط بودن Կախում ունենալ:

ա. منوم Բնաբեր:

ա. منون Ժամանակ, դար. մահ. ճակատագիր:

ա. منها Երանից, դրանից. հանում:

منها كرن Լանսել:

ա. منهاج (نحج) Լայն փողոց. պողոտայ:

ա. منهج Են վերելի բար:

ա. منهدم (مدم) Կործանուած:

ա. منهزم (هزم) Փախուտի մատնուած:

րելը:

ա. مواثق Զամաճայնութիւններ, դաշինքներ:

ա. مواج Կոհակային:

ա. مواجب Թոճիկ, թոշակ:

ա. مواجه Դէմ առ դէմ:

ա. مواجهه (وجه) Դիմադիմութիւն. ներկայութիւն:

مواجهه Դ ներկայութեան:

ա. مواخذه (اخذ) Կշտամբում, յանդիմանում. պատժում:

ա. موااد Ենթեր, առարկաներ. կէտեր, յօդուածներ: (صق. ماده)

ա. موارد Լնցքեր, մուտքեր. կայաններ. պարագաներ: (صق. مورد)

ա. موازن Զաւասարակշիռ:

ա. موازنة (وزن) Զաւասարակշռութիւն:

ա. موازی Զուգահեռական. զոյգեր:

ա. منهل (نهل) Ըմպում. խմելու դեղ. գերեզման:

ա. منهب (نهب) Յափրչտակուած. կողոպտուած:

ա. منهي Արգելուած:

ա. منهيات Են Արգելուած. բաներ:

պ. مني Եսականութիւն, յանձնապատասխանութիւն:

ա. مني Են Սերմ (բնիս):

ա. منيت Եսականութիւն. սերմնային հեղուկ. Են Յանկութիւն, փափագ (صق. مني):

ա. منير (نور) Փայլուն, լուսաւոր, լուսավառ:

ա. منيع (منع) Անմատչելի, անտոհիկ, անզին:

ա. منيف (نيف) Բարձր, վսեմ:

պ. مو Կազ. ճշգրտութիւն:

պ. مو كندن Կազ Մազ փետել:

ա. مواتره Ընդմիջումներով զործ կատա-

հոտի, հոտնջան: 70տի,
 խոնջան:
 Սնամէջ. դատարկ:
 Միջահասակ:
 4. میانجی Միջնորդ, իրաւարար:
 Միջնորդութիւն, իրաւարարութիւն:
 4. هیانه Մէջ տեղ, միջին, միջակ, մէջ:
 Միջին, միջին, միջին, չափաւոր:
 Միջին, ճանապարհ, չափաւորութիւն:
 4. مياہ Զրեբ: (Յգ. 4):
 4. میت Մեծալ. դիակ:
 Մեծալ, մեծալ:
 (Յոգ. میتون):
 4. ميتہ Ենգ:
 4. میثاق (وثق) Թոստում, ուխտ, դաշն, դաշնադրութիւն:
 4. میخ 1] Միխ, բեւեռ, 2] Յից, սեպ. 3] Վէգ, բուէ. 4] Մէգ:

Սեպ: Միջ շեգափ
 Թակ: Միջ կոբ
 4. میخک Միխակ [clove].
 փոքրիկ մեխ:
 4. میخوش Թթուաշ:
 4. میخی Բեւեռային, սեպաձեւ:
 Սեպաձեւ Միջ շեգափ:
 4. میدان Ասպարէզ, հանդիսարան. մրցարան, հրապարակ. դաշտ, ուղղադաշտ:
 (Յոգ. میدان):
 4. میدان Զանրային հրապարակ:
 4. میدان Ընտիր ալիւր (անթեփ). մի տեսակ քաղցրահեղի:
 4. 4. میر Ենգ, պետ, իշխան, կայսր. ընտանիքի մեծը:
 4. میر آخوړ Ախոռապետ:
 4. میر شکار Որսորդապետ:
 4. میر مجلس Արարողապետ:
 4. میر هفتمین Եփթեմի
 Եփթեմիորդ երկնքի

իշխանը, այսինքն՝
 Երեսակ մողորակը:
 4. 4. میراب Զրաքաշխանան շրջանի մի պաշտօնեայ, որը պարտաւորութիւն ունի ջուրը կանոնաւորապէս բաշխելու ոռոգման համար:
 4. میراث Ժառանգութիւն. հայրենական ստացուածք: (Յոգ. ميراث):
 4. میرانی Ժառանգական:
 4. میرانیدن Մեղանել:
 4. میرزا (زادہ ہا میر) Երբ դրուած է անունից յետոյ նշանակում է իշխանագուն, իսկ անունից առաջ՝ զրազիր, ուսումնական, զրազէտ:
 4. میر 1] Մէգ. 2] Միջ. 3] Սեղան. 4] Հիւրընկալ:
 4. میراب Զրուղի:
 4. 4. میزان 1] Կշեռք, 2] Զափ, 3] Յանգ, 4] Կշիռ կենդանակերպը:
 4. میزان کردن Կշեռել, ճշտել:
 4. آخر میزان Կշեռել Կշեռել:

ջին օրն երբ արեգակը գտնում է Կշիռ կենդանակերպի մէջ:
 4. میزان (میز) Սեղան եւ (بان). հիւրընկալ:
 4. میزانى Հիւրընկալութիւն:
 4. میزان Գինեհանդէս. հարսանեաց հանդէս:
 4. میزان Գինեհար:
 4. میزان Գոքը քանակութեամբ մէգ, խառնուրդ:
 4. میزان Միզել:
 4. میزان Գինետուն:
 4. میسر (میر) Յաջող. կիրառելի, յաջողելի, հայթաղթելի:
 4. میسر شد Ինձ յաջողուեց:
 4. میسره Զախակողմ:
 4. میسور Բարեյաջող, դիւրացրած:
 4. میش Մարի, էգ ոչխար:
 4. میش مرغ Արսու.

- Պ. Նախօստ Գուգեցած. ջը ցանկացած.
- Պ. Նախօստ Գուգեցած. անկողն:
- Պ. Նախօստ Անյօժար: ակա-մայ:
- Պ. Նախօստ Անհանոյ. տկար, հիւանդ:
- Պ. Նախօստ Տիանութիւն. անհանգստութիւն հիւանդութիւն:
- Պ. Նախօստ Զբաւոր, կարօտ, աղքատ:
- Պ. Նախօստ Զբաւորութիւն. կարօտութիւն աղքատութիւն:
- Պ. Նախօստ Զբաւորութիւն. ամօթ:
- Պ. Նախօստ Տգէտ, տխմար:
- Պ. Նախօստ Տգիտութիւն, տխմարութիւն:
- Պ. Նախօստ (Նար) Եզակի, հազուադիւտ. հազուադէպ. հրաշալի:
- Պ. Նախօստ Հազուադիւտօրէն:
- Պ. Նախօստ, հազուադէպ. հազուադէպ.

- ուազիւտ՝ շնաշխարհիկ բան:
- Պ. Նարաստ Անշիտակ, անծիշտ. անառողջ, անկատար. անպիտան, լիքը:
- Պ. Նարաստ Անճշտութիւն. անշիտակութիւն, անառողջութիւն:
- Պ. Նարաստ (Նար) Ապաշաւող, զղջացող. ամօթահար:
- Պ. Նարաստ Աղաղակող. մունեակ:
- Պ. Նարաստ Անտեսանելի:
- Պ. Նարաստ Անտես, անտեսանելի:
- Պ. Նարաստ Գրակ. դժուար. միտք. խորհուրդ:
- Պ. Նարաստ Հրեղէն, դժուարախիւն:
- Պ. Նարաստ Նուտ:
- Պ. Նարաստ Նարաստան Արտասուել, ողբալ:
- Պ. Նարաստ Անհանգիստ:
- Պ. Նարաստ Անուղիղ, անծիշտ, սխալ:
- Պ. Նարաստ Դժգոհ:

- Պ. Նարջիլ Նարզիլ, հնդ-ընկոյգ:
- Պ. Նարջիլ Աֆիոն:
- Պ. Նարձ = Նարդոս (spike-nard). շան ոջիլ:
- Պ. Նարձ Նարձին:
- Պ. Նարձ Տհաս, խակ:
- Պ. Նարձն Անընդունակութիւն, ապիկարութիւն:
- Պ. Նարձն Տհաս, անչափահաս:
- Պ. Նարջիլ Տե՛ս Նարջիլ:
- Պ. Նարձն = Նարինջ:
- Պ. Նարձն = Նարնջեան:
- Պ. Նարձն = Նարնջեան ջանոց:
- Պ. Նարձն = Նարնջեան Տիումբ:
- Պ. Նարձն = Նարնջեան Նարնջեան փոքր բայց աւելի քաղցր մի պտուղ:
- Պ. Նարձն = Նարթ, զոյնը-զոյն թել, հիւտուածք:
- Պ. Նարձն = Նարնջեան Անընթացիկ. անթոյլատրելի. անարժան:

- Պ. Նարուան Անանցուկ, անհոս, անշարժ. ջը սովորած:
- Պ. Նարուան Կնճնի (elm):
- Պ. Նարձ = Նազ, նազանք. զրգուանք, պէրանք, պէրասիրութիւն. փառք, փառաբանութիւն:
- Պ. Նարձ Ամուլ:
- Պ. Նարձն Փափուկ բարձ. անթի տակը դըրտող մի տեսակ բարձիկ:
- Պ. Նարձն = Նարձն Նազ վերցնող. շողաքորթ:
- Պ. Նարձն = Նարձն Մի տեսակ շահասպարմ:
- Պ. Նարձն = Նարձն Փափկասուն:
- Պ. Նարձն = Նարձն Հեռաւոր [քաղաք]. ցամաքած [ջրհոր]:
- Պ. Նարձն = Նարձն Նազանք:
- Պ. Նարձն = Նարթ, բարակ, փափուկ. վայելուչ, շնորհալի, բերոյշ. ընտիր ալիւրից եւ կարագից թխուած հաց [նազուք]:

պ. نازك بدن Կապել-
 ջամարմին. սիրունի:
 պ. نازكي փափկութիւն,
 քնքշութիւն:
 ա. نازل (نزل) Իջնող:
 ա. نازل شدن Իջնել:
 ա. نازله Աղէտ, դժբախ-
 տութիւն. հարբուխ:
 (Յոգ. نوازل):
 պ. نازنده = Նազելի,
 نازنين Զքնաղ, սիրա-
 սուն:
 պ. نازيبا Տգեղ, անվայել-
 լուչ:
 պ. نازيدن = Նազել, պշրել.
 կեղծել. նախանձել:
 պ. نائو = Նոճի. սոճի:
 ա. ناس (انس) Մարդիկ, մարդ-
 կութիւն. հրեշտակներ:
 պ. ناساز Աններդաշնակ.
 անհամաձայն, ան-
 յարմար:
 պ. ناسازكار Անհամա-
 ծայն, անհամերաշխ,
 անմիաբան:
 պ. ناسازي Անհամաձայ-

նութիւն. հակառակու-
 թիւն, ընդդիմութիւն:
 պ. ناسپاس Անշնորհակալ,
 ապերախտ:
 պ. ناسپاسي Ապերախ-
 տութիւն:
 պ. ناستوده [ن'ع] գովել-
 լի]. հէք, թշուառ, ստոր.
 յիմար:
 ա. ناسج (سج) Ոստայնանկ,
 ջուլհակ. յօրհնող:
 ա. ناسخ (سخ) Ջնջող խա-
 փանող. ընդօրինակող
 [գրքի]:
 պ. ناسره Անընթացիկ
 դրամ:
 պ. ناسزا Անարժան, ան-
 ծան, անպատեհ. ան-
 վայելուչ
 ناسزا گفتن Բոճիք
 Հայրոյել:
 պ. ناسزاوار Անպատ-
 շան, անպատեհ. ստոր,
 անարգ:
 պ. ناسفته Անծակ,
 ناسفته در Բոճիք
 Անծակ մարգարիտ.
 անարատ կոյս:
 պ. ناسك (نك) Բարեպաշ-

տօն. ջերմեռանդ:
 պ. ناسكاليدہ Անխոր-
 հուրդ, անհոգ, անփոյթ:
 ա. ناسوت Մարդկային
 ընութիւն. մարդկու-
 թիւն:
 ա. ناسور կեղանկ [fistula]
 կեղ, lung:
 (Յոգ. نواسير):
 ա. ناسي Մոռացկոտ:
 ناسي شدن Մո-
 ռանալ:
 պ. ناشاد [Անուրախ], տրր-
 տում, տխուր:
 պ. ناشايسته Անարժան,
 անվայել, անվայելուչ.
 անպատշաճ, անյար-
 մար:
 պ. ناشايستگي Անվա-
 յելչութիւն անպատշա-
 ճութիւն:
 պ. ناشتا | Բաղցած, նօթի.
 ناشته | նախաճաշ:
 պ. ناشتائي Բաղցածու-
 թիւն. նախաճաշ:
 պ. ناشدني Անլինելի. ան-
 գործնական:
 ա. ناسر (نشر) Յրող, տա-

բաժող. հրատարակող.
 սղոցող:
 ա. ناسره Կատարի քամի:
 պ. ناشسته Անլուայ:
 ա. ناشط Աշխոյթ, առոյգ:
 ա. ناشطات Ծարժուն
 աստղեր. ճշմարիտ հա-
 տատացեալների հոգի-
 ներն ընդունող հրեշ-
 տակներ:
 պ. ا. ناشكر Ապերախտ:
 պ. ا. ناشكري Ապերախ-
 տութիւն:
 պ. ناشكيبا Անհամբեր:
 պ. ناشكيبائي Անհամ-
 բերութիւն:
 պ. ناشكفته Զը բաց-
 ուած [ծաղիկ]:
 պ. ناشناخت Անծանօթ:
 պ. ناشناس Անիմաց, ան-
 տեղեակ, տգէտ:
 պ. ناشنيدني Անլսելի.
 լսելու անյարմար:
 պ. ناشنیده Զը լսուած,
 անլուր:
 ա. ناشي Աճող, առաջացող:

Ժաշնի Ժաշնի Ժաշնի
 զել, առաջ զալ:
 ա. ناصب (نصب) Զետեղող,
 հաստատող:
 ա. ناصح (نصح) Խորհրդատու,
 խորհրդական. խրատ-
 տու. հաստարիմ
 պաշտօնեայ:
 ա. ناصر (ناصر) Պաշտպան,
 օգնական, ազատարար.
 յաղթութիւն պարգե-
 տող [Աստուած]:
 ա. ناصع (ناصع) Մ'արուր [գոյն]:
 պ. ا. ناصواب (ناصواب) Անարդար,
 անիրաւացի, անուղիղ,
 յանցաւոր:
 ա. ناصية (ناصية) Ծակա-
 տի մազ. ճակատ. կեր-
 պարանք: Յոգ. (نواصي):
 ա. ناضب (ناضب) Հեռու, հեռաւոր:
 ա. ناضر (ناضر) Ժաղկաւէտ, պայ-
 ծառ:
 ա. ناطح (ناطح) Եղջիւր զարնող
 [խոյ]:
 ա. ناظر (ناظر) Տե'ս
 ա. ناطق (ناطق) Խօսող, ճա-
 նախօս. քանական (կեն-

դանի):
 ա. ناطقة (ناطقة) Խօսողութիւն:
 պ. ا. ناطلب (ناطلب) Անկոչ, ըն-
 պահանջուած:
 տ. ناطور (ناطور) Այգեստանի
 կամ արմատատանի
 պահապան:
 ա. ناظر (ناظر) Տեսուց, հըս-
 կիչ, վերակացու:
 ա. ناظم (ناظم) Յօրինող, կա-
 նոնաւորող, կարգա-
 պահ:
 ա. ناظور (ناظور) Տեսնող,
 դիտող. պահապան:
 ա. ناعس (ناعس) Բնտ, քնափ:
 ա. ناعم (ناعم) Փափուկ, բըն-
 քոյշ:
 ա. ناعمه (ناعمه) Պարտէզ, մար-
 զագետիւն:
 պ. ناغول (ناغول) Սանդուխք:
 պ. ا. ناغاه (ناغاه) Դատարկ, թափուր:
 պ. ا. نافي (نافي) Պորտ. միջին մաս:
 Եր-
 կրի կենտրոնը (պոր-
 տը), ա յսինքն՝ Մեկ-
 կան:
 ա. نافذ (نافذ) Թափանցող,

անցնող. ազդեցիկ,
 ազդու:
 Զրա-
 մանաթափանց) ազ-
 դեցիկ:
 ա. نافذ (نافذ) Երկչոտ, յաղթող:
 պ. ا. نافرجام (نافرجام) Անօգուտ,
 անպէտք. վատ վախ-
 նան ունեցող:
 պ. ا. نافرمان (نافرمان) Անհնազանդ,
 յամատ. ըմբոստ, խըս-
 տապարանոց:
 պ. ا. نافرماني (نافرماني) Անհնա-
 զանդութիւն. ըմբոս-
 տութիւն:
 պ. ا. نافرهخته (نافرهخته) Անհա-
 մեստ. բիրտ:
 ա. نافع (نافع) Օգտակար,
 շահաւէտ:
 ա. نافله (نافله) Կրօնական պար-
 տականութիւնների կա-
 տարումը պահանջա-
 ծից աւելի:
 պ. ا. نافه (نافه) Պորտ (յատկա-
 պէս մշկայծեամի).
 պատիճ մշկի:
 պ. ا. نافهم (نافهم) Անհասկա-
 ցող. յիմար, բթամիտ:
 ա. نافى (نافى) Մերժող. քացա-

սական:
 պ. ا. ناقابل (ناقابل) Անարժան,
 անընդունակ:
 պ. ا. ناقبول (ناقبول) Անընդունե-
 լի. անհաճոյ:
 ա. ناقذ (ناقذ) Մետաղա-
 քննիչ, դրամահատ:
 ա. ناقز (ناقز) Չնշին, անպէտք
 [նուէր]:
 ա. ناقص (ناقص) Թերի, պա-
 կատար, անկատար:
 Գա-
 կասամիտ:
 ա. ناقض (ناقض) Խոստում
 կամ պայման խախ-
 տող:
 ա. ناقع (ناقع) Թափանցող [թոյն]:
 ա. ناقل (ناقل) Փոխադրող,
 կրող, տանող, պատ-
 միչ. տեղեկատու:
 ա. ناقور (ناقور) Փող (յատկա-
 պէս այնպիսին որ հրեշ-
 տակները զործ կ'ա-
 ծեն վերջին դատաս-
 տանի օրը):
 ա. ناقوس (ناقوس) Կոշնակ, զանգ:
 ա. ناقه (ناقه) Էգ ուղտ:
 (ثاق):

պ. 1) Նարդախաժ մուշկ. ناك

2) Նաոնաժ, աղտեղաժ. 3) մի տեսակ տանձ. 4) ծնօտ. 5) Իբրեւ վերջաժանց նշանակում է լի:

Տրտմալի: غمناك

պ. Անպէտք, պարապ, ծոյլ: ناکاره

պ. Անպակասելի: ناکاسته

պ. Անյօժար, դժկամակ. յուսախար: ناکام

պ. Յուսախարութիւն: ناکامی

ա. Ամուսնացող: ناکاح

պ. Ամուրի: ناکدخدا

պ. Անկատարելի, անգործադրելի: ناکردنی

պ. Անարգ, գծուծ. անազգի, վատատոհմիկ: ناکس

պ. Յանկարծ. տարածամ: ناکاه

պ. Յանկարծակի: ناکاهان

պ. Յանկարծա- ناکرفت

կի. անակնկալ կերպով

պ. Անճար, անխուսափելի: ناکزیر

պ. Անասելի: ناکفتنی

պ. Զասուած: ناکفته

պ. Անմարս, դրժուարամարս. անընդունելի, անհաճոյ. անատողջ: ناکوار

պ. Յանկարծակի: ناکهان

ա. Տող, պարզեող. ատատածոն: نال

պ. Ողբի՛ր ՆալիԷն 1] Ողբ, զանգատ. 2] Ողբ, զանգատ. 3] Եղէգ. 4] Լեզուի ծայրը. 5] Վտակ: نالیدن

պ. Ողբալով, ողբալի: نالان

պ. Անարժան: نالایق

պ. Ողբում, ողբ, կոծ: نالش

պ. Ողբ, կոծ. զանգատ ծայր: ناله

պ. Զեծելով, ողբալով: ناله كان

պ. Ողբալ, կոծել, نالیدن

Նեծել:

պ. Անուան, համբաւ, հըռչակ: نام

Անուանի: نام آور

Անուանի դառնալ: نام آوردن

Անուն ընկել. յորջորջել: نام بردن

Անուն-անուն, որոշակի: نام بنام

Վերոյիջեալ. անուանի: نام برده

Համբաւ որոնող: نام جو

Անուանի, համբաւաւոր: نامدار

Հոչակաւոր անուն: نام نامی

Անուանել, անուանադրել: نام نهادن

Բարի անուն: نام نیک

Հոչակաւոր, անուանի: نامور

Հոչակ, համբաւ: ناموری

Դժբախտ, ծախող, չարաբաստիկ: نامبارک

Անե- نامتصور

ընտանեկան:

պ. Անվախճան, անսահման: نامتذاهی

պ. Անկրկնակալ: نامتوقع

պ. Անսահման: نامحدود

պ. Անմտերիմ, օտարական, կանանոցը մտնելու արգելուած մէկը: نامحرم

պ. Անսահման, անչափ: نامحدود

պ. Անյատուկ, անյարմար: نامخصوص

պ. Յուսախար. դժբախտ. դժգոհ: نامراد

պ. Անկապ անպատեհ, անդէպ. անպատշաճ: نامربوط

պ. Երկչոտ. սխալ. անկարող: نامرد

պ. Երկչոտութիւն. անկարողութիւն: نامردی

պ. Անընդունելի. անհաճոյ, անա- نامرضی

խորժ:

- Պ. ա. Նամր Գոբ Ննցանկալի, անարգ, արհամարհելի:
- Պ. ա. Նամր Գո Նշանուսծ. նշանակուած. սահմանուած:
- Պ. ա. Նամր Գո Նշանուսծ. անմշակ:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննօզնական, աննպաստ:
- Պ. ա. Նամր Գո Նպերելի, պարսպելի:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննարժան, անարժանաւոր:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննրնդունակ, անկար:
- Պ. ա. Նամր Գո Նարաքաստիկ, ծախող:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննրնակելի:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննրնդունելի, անհանելի, անընական:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննչափաւոր, անժուժկալ:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննվստա-

հելի:

- Պ. ա. Նամր Գո Ննթիւ, անհամար:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննծանօթ, ոչ անուանի:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննիմաստ, անհեթեթ, անպատշաճ:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննյայտ, անորոշ:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննրնդունելի, անհանոյ:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննհարթխիտ, անդէպ, անճան, անյարժար:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննորոշ, անխտիր:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննյարժար, անպատշաճ:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննհամաժայն, ներհակ, հակառակ:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննհամաժայնութիւն, ներհակութիւն, հակառակութիւն:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննհամաժայնուսծ, անհանոյ:

սերի]:

- Պ. ա. Նամր Գո Ննկշուռուած, անկշուռան, աններդաշնակ:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննմուս, համբաւ, պատիւ, յարգ. 2] Ողջախոհութիւն, պարկեշտութիւն, ամօթխածութիւն. 3] Ամօթ, պատկառանք. 4] Օրէնք. 5] Որսորդի թագստեան տեղ. 6] Գրեշտակ:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննմալ, զրութիւն, զիրք, նմոյշ, տիպար, հայելի:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննմալկազիր, զրազիր:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննմարեսէր, անողորմ:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննմանի, համբաւ, անունով:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննմալսէփ անունով:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննմանել:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննյաջողելի, անկարելի:
- Պ. ա. Նամր Գո Ննյարաւ, ըուսականութիւն, ածուժ [բոյ-

Նան, հաց:

- Պ. ա. Նան Ննկ Օթեկ հաց:
- Պ. ա. Նան Ննկ Բարակ հաց:
- Պ. ա. Նան Ննկ Յամար հաց:
- Պ. ա. Նան Ննկ Գարէ հաց:
- Պ. ա. Նան Ննկ Հացախնդիր, աղքատ:
- Պ. ա. Նան Ննկ Արդար վաստակով ծեղք բերուած հաց:
- Պ. ա. Նան Ննկ Խմորուն հաց:
- Պ. ա. Նան Ննկ Վանական հաց:
- Պ. ա. Նան Ննկ Արեգակ:
- Պ. ա. Նան Ննկ Լուսին:
- Պ. ա. Նան Ննկ Քեփէրէ Անխմոր հաց:
- Պ. ա. Նան Ննկ Ապերախտ, ստոր:
- Պ. ա. Նան Ննկ Ողորմութեան հաց:
- Պ. ա. Նան Ննկ Հաց ու աղ. հիրընկալութիւն:

պ. նանա Նանիկ:

պ. նանիա } Հացագործ:

պ. նանու } Նանու

պ. նանուայի } Հացագործութիւն:

պ. նանայի } Անպարկեշտ, անզգամ. վատագրի:

պ. նանու } Օրոր:

պ. նանուի } Անիսոնի հունտ (aniseed):

պ. նանու } Նանու, նանակ. շնոթ, ջրորդան, ջրանցք:

պ. նանայի } Անպարտապիր. ոչ անհրաժեշտ:

պ. նանու } Անզգամակ. անտեղեակ:

պ. նանու } Շնոթ. ջրանցք:

պ. նանու } Կոխ, մարտ:

պ. նանու } Ննա. խողովակ. ջրանցք:

պ. նանու } Նանակ. շաղկուտաշտ. խողովակ:

պ. նանու } (ն ոչ եւ ար կերակուր). ծով պահած,

քաղցած. անծանօթ. նախաճաշ:

պ. նահարի } Թեթեւ նախաճաշ:

պ. նահի } Թալանող, յատկապէս:

պ. նահու } զուացող [էջ]. խխրնջող [ծի]:

պ. նահմա } Աննման:

պ. նահմար } Անհարթ, անհասար. անյարմար:

պ. նահմար } Անհանճար. անարժան. անկանոն. անյարմար. անհարթ. յամառ:

պ. նահի } Արգելող, խափանող:

պ. նահի } Արուսեակ մորրակը:

պ. նահի } Սրինգ, եղեգնափող. կոկորդ:

պ. նահի } Անգիտ. սակաւագիտ. հազուագիտ:

պ. նահի } Փոխանորդ, տեղակալ:

պ. նահի } Փոխ-նահանգապետ:

նայի Նայի

Փոխարքայ:

նայի Նայի Տեղապահ, փոխ անորդ:

պ. նայի } Եղեգնիկ. կլկլակի իրանը:

պ. նայի } Լուսաւոր, լուսափայլ:

պ. նայի } Կրակ. բոց. տարութիւն. թշնամութիւն, ատելութիւն:

պ. նայի } Հասնող [նպատակին]. ծեղք բերող. պարգև. առատածեղնութիւն:

պ. նայի } Փափագին հասնել. արժանանալ, ծեղք բերել:

պ. նայի } Զնող, ննջող, նիրհող:

պ. նայի } Պարծենալ, պանծալ, մեծաբանել:

պ. նայի } Տունկ, բոյս. բուսեղէն: (Յոգ. նայի):

պ. նայի } Վանաշաքար [նաքաթ]:

պ. նայի } Բուսական. բուսական:

նայի

ա. նայի } Հաշում (շան). մայր:

ա. նայի } Գերեզման փորող եւ կողոպտող:

ա. նայի } Գիտութիւն, հանճար. ընդունակութիւն. նետեր:

ա. նայի } Ազնիւ. անուանի:

ա. նայի } Ազնութիւն:

պ. նայի } (ն եւ նայի) Զը պէտք է:

ա. նայի } Անում, բուսում. ծլում, բողբոջում:

ա. նայի } Բարկութիւն, կատաղութիւն:

ա. նայի } Նշան, հետք:

ա. նայի } Խծուծ (oakum):

ա. նայի } Բշտիկ, ծաղկախտ:

պ. նայի } Մասնիկ. համառօտ նախագիծ:

ա. նայի } Բարձրացում, վերցնում:

ա. նայի } Հապտեր, մում, ճրագ:

պ. ۱. نبرد ۱-۲-۳ Կորիւ,
 մարտ. քաջ, արի:
 պ. ۲. نبرد ۱-۲-۳ Նա չէ տանում:
 ۱-۲-۳ Նա չէ կտրում:
 պ. ۳. نبرد ۱-۲-۳-۴ Ռազմավայր:
 պ. ۴. نبرد ۱-۲-۳-۴ Պատերազմա-
 սէր, քաջ. ընտրուած:
 ۱-۲-۳-۴ Զ'տարած
 պ. ۵. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵ Բուրդը չը
 խուզուած կրտած խոյ:
 պ. ۶. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵ Դատեր դուստր
 կամ որդի:
 պ. ۷. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵-۶ Դատեր որդի կամ
 դուստր. ուստեր որդի
 կամ դուստր:
 պ. ۸. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷ Գրել:
 պ. ۹. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸ Զարկերակ:
 պ. ۱۰. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹ Մի քաղկազարկ:
 պ. ۱۱. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰ Երջահայեցողու-
 թիւն. անմեղութիւն:
 պ. ۱۲. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱ Մարգարէ-
 ութիւն:
 պ. ۱۳. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲ Երաստան, յե-
 տոյք:
 պ. ۱۴. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳ Մարգարէական:
 պ. ۱۵. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴ Մարգարէ

(بنا. انيا):
 պ. ۱. نبرد ۱-۲-۳ Արմաից կամ խա-
 դողից պատրաստուած
 մի խմիչք:
 պ. ۲. نبرد ۱-۲-۳ Թոռ (ար. եւ իզ):
 պ. ۳. نبرد ۱-۲-۳ Պատուական. հնա-
 րիւսաց. առատածոն.
 մեծ, մարմնեղ. լաւ,
 զեղեցիկ:
 պ. ۴. نبرد ۱-۲-۳ Արագաշարժ, նար-
 պիկ:
 պ. ۵. نبرد ۱-۲-۳ (نجد) Ժնունդ, ար-
 դիւնք:
 պ. ۶. نبرد ۱-۲-۳-۴ Լաւ, առողջ. զը-
 ուարթ. քաղցրաբարոյ:
 պ. ۷. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵ Արդիւնքներ, հե-
 տեւանքներ:
 (بنا. انيا):
 պ. ۸. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵ Խստութիւն, բռնու-
 թիւն,
 ۱-۲-۳ Ապականութիւն.
 կործանում. կորուստ:
 պ. ۹. نبرد ۱-۲-۳-۴ Դուրս քաշելը. [փշի]
 աքցաններով:
 պ. ۱۰. نبرد ۱-۲-۳-۴ Մազերի դուրսքա-
 շելը:
 պ. ۱۱. نبرد ۱-۲-۳-۴-۵ Գարշահոտութիւն:

պ. ۱. نتيجة ۱-۲-۳ Արդիւնք, հետե-
 ւանք. սաղմ, ծնունդ:
 (بنا. نتائج):
 պ. ۲. نتيجة ۱-۲-۳ Պատրանք, խաբէ-
 ութիւն:
 պ. ۳. نتيجة ۱-۲-۳-۴ Սիտող, տարա-
 ծող. զոհ, զոհողութիւն:
 պ. ۴. نثر ۱-۲-۳ Սիտում. արծակ զըր-
 ուած:
 պ. ۵. نثر ۱-۲-۳ Բերանի ներսը:
 պ. ۶. نثر ۱-۲-۳ Փախչում, ազատ
 արծակելը:
 պ. ۷. نثر ۱-۲-۳-۴ Ազնու-
 թիւն. վսեմութիւն. ազ-
 նուականութիւն:
 պ. ۸. نثر ۱-۲-۳-۴ Ազատութիւն.
 փրկութիւն. փախուստ.
 ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰ Փըր-
 կել, ազատել:
 պ. ۹. نثر ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰ Թաջողութիւն:
 պ. ۱۰. نثر ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰ Սրափոկ, թրկապ,
 կարպետներ. փսիաթներ:
 պ. ۱۱. نثر ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰ Հիւսն:
 ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰ Արմատ, ծագում.
 զոյն:
 պ. ۱۲. نثر ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰ (اجر) Հիւ-
 նութիւն:
 ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰

պ. ۱. نجل ۱-۲-۳ (اجر) Անմա-
 քրութիւն, պղծութիւն:
 պ. ۲. نجل ۱-۲-۳ Ազնուականներ:
 (بنا. انجيل):
 պ. ۳. نجل ۱-۲-۳ Եւաջողում. ցան-
 կութեան իրազործում.
 յաղթանակում:
 պ. ۴. نجل ۱-۲-۳ Եւաղթահարում:
 ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰ Քաջութիւն. մե-
 ծահոգութիւն. խստու-
 թիւն. տրտմութիւն.
 դժբախտութիւն:
 պ. ۵. نجل ۱-۲-۳ Գործ կամ խոս-
 տում կատարելը
 պ. ۶. نجل ۱-۲-۳-۴ Կեղտոտ. պիղծ.
 անսուրբ, անմաքուր:
 պ. ۷. نجل ۱-۲-۳-۴-۵ Տեղից ելցնելը [որ-
 սի կենդանիների]. քար-
 ծրացնելը [ապրանքի
 զնի]:
 պ. ۸. نجل ۱-۲-۳-۴-۵ Խթան. մի տե-
 սակ տապար (պատե-
 րազմական):
 պ. ۹. نجل ۱-۲-۳-۴-۵ Որդի, տոհմ, սե-
 րունդ, զարմ:
 ۱-۲-۳-۴-۵ Լայն աչքեր ունե-

gnh:
 ա. աստղ. ժամադիտու-
 թիւն: (Յոգ. نجوم):
 պ. արջուս: աստղ. نجوم:
 ա. բարձր գետին,
 քլուր: աստղ. نجوم:
 (Յոգ. نجوم):
 ա. Աստեղագիտա-
 կան, աստեղաբան:
 ա. Հաղորդումը
 գաղտնիքի, փոփսուք:
 աստղ. نجوم: աստղ. نجوم:
 Փսիսալ:
 ա. Ազնիւ, մեծամեծ:
 (Յոգ. نجيب):
 ա. Յաջող, քախտա-
 տը: աստղ. نجوم:
 ա. Բաջ, արի, ուժեղ:
 աստղ. نجوم:
 ա. Առողջարար. հա-
 ճելի: աստղ. نجوم:
 ա. Բերականազէտ-
 ներ: աստղ. نجوم:
 ա. Պղինձ:
 աստղ. نجوم:
 աստղ. نجوم:
 Պղնձագործ:

ա. (ف) Նի-
 հարութիւն:
 ա. Հարթում:
 ա. Մորթում, գինում
 Աշխատասէր.
 հմուտ:
 ա. Ժրաջան, ու-
 շիմ, հմուտ, փորձա-
 ռու:
 ա. Զախորդ. շարա-
 գուշակ:
 ա. Մեղուներ. պար-
 գել:
 ա. Մի մեղու:
 աստղ. نجوم: աստղ. نجوم: Բաժինքի
 որոշում. պարգել.
 դաս:
 ա. Մենք:
 ա. Բերականութիւն.
 համաձայնութիւն. կերպ,
 եղանակ:
 աստղ. نجوم: աստղ. نجوم: Նման, ղէպի,
 մօտ:
 ա. Զար, դժբախտ,
 շարաքաստիկ:
 ա. (نحس) Դրժ-
 քախտութիւն. ծախոր-

դութիւն. շարաքաս-
 տութիւն:
 ա. Բերականա-
 կան, քերականագէտ:
 ա. Ողբում. ճշում:
 ա. Զարաքաստիկ:
 ա. Նիհար, վտիտ,
 նուագ:
 պ. Թել. զօրքերի շարք.
 կարպետ. խոփ:
 ա. Գերիներ կամ
 արջառ վանաող:
 ա. Ողնածուծ:
 ա. Խուխ, թուր,
 խլիներ:
 ա. Ընտրեալ կամ
 կարեւոր մաս:
 պ. Մետաղների
 խարամ (dross). կոր-
 կէ հաց:
 պ. Նախնիք [հա-
 յերէնում նշանակում է
 կոտորած, մեծ վնաս].
 որս:
 աստղ. نجوم: աստղ. نجوم: Գոյն
 որսալ:
 աստղ. نجوم: աստղ. نجوم: Որսա-
 րան:

Որսորդ:
 ա. Մաշիւր, նեխուր:
 պ. Մոյ. քոժոժակիր
 յառաջընթաց անա-
 տուն:
 պ. Նախ, առաջին,
 սկիզբ:
 պ. Ապացոյց:
 ա. Արմաւենի. որ եւ է
 մատաղատունկ ծառ:
 աստղ. نجوم: աստղ. نجوم: Արմա-
 ւատան:
 պ. Արուեստական
 ծաղիկ պատրաստող-
 մեղրամոմից արուես-
 տական ծառ կամ
 պտուղ շինող:
 ա. Հարսութիւն.
 զոռոզութիւն. մեծամը-
 տութիւն:
 պ. Սիսեռ:
 ա. Խորդիւն:
 պ. Կոշտ. հասարակ.
 նուաստ. դարան. գեա-
 նաթաղ ճիւղ:
 պ. Առատութիւն. յան-

ա. نسج Զիւտում, ոստայ-
 նանկում, շարտարում,
 յօրինում:
 ա. نسج Արտագրում. ջրն-
 ջում, խափանում, ոչն-
 չացում:
 ա. نسج Գատնէն, օրինակ.
 նախատիպ. =
 նուախա, դեղագիր:
 نسج برداشتن Բուր Բուր
 Ընդօրինակել:
 ա. نسج Արաքական գրու-
 թեան ձեռք:
 ա. نسج Անզղ, արծիւ:
 نسج طائر Ար-
 ծիւ համաստեղու-
 թիւնը:
 ա. نسج Ստուեր, շուր:
 ա. نسج Անուշահոտ ըս-
 պիտակ վարդ:
 ա. نسج Կարգաւորում. թե-
 լով շարելը (մար-
 գարիտները). նու-
 կարգ, կարգաւորու-
 թիւն, եղանակ, կերպ,
 պատիժ. Հայկ հա-
 մաստեղութիւնը:
 نسج Կայսե-
 րական թիկնապահ:
 نسج Կայսե-
 րական թիկնապահ:

Եանցաւորին կամ
 ոճրագործին պատ-
 ժել. բիթը, ահանջը
 կամ այլ մասերը
 կտրելով:
 ա. نسك Բարեպաշտ լինելը,
 ջերմեանդութիւն. եր-
 կրպագութիւն:
 ա. نسل Սերունդ, ծնունդ,
 ազգ. տոհմ:
 (نسال. Եոգ):
 ա. نسمة Շէշտութիւն,
 շնչարգելութիւն. մարդ-
 գնումած գերի:
 ա. نسف Միսձեռանի
 եւ միտանի հրէշա-
 կերպ մարդկանց կամ
 դեւերի մի ցեղ. արջա-
 կապիկ. այժամարդ:
 ա. نسوان Կանայք:
 نسوان Իգական,
 կանացի:
 ա. نسوة Կանայք:
 ա. نسود Փափուկ, հարթ,
 սահուն:
 ա. نسور Անզղներ, ար-
 ծիւներ:
 ա. نسول Մագ՝ փետուր՝

մորթ՝ եղջիւր փոխելը:
 ա. نسی Մոռացում ըսն:
 نسی Մոռացում:
 ա. نسیان Մոռացում, մո-
 ռացութիւն:
 ա. نسیب Ռտանաւորով գո-
 վաքանելը [սիրունու],
 սիրեբարութիւն, համա-
 ծայն, համապատաս-
 խան:
 ա. نسبت Ապտիկ զնում
 կամ վաճառում:
 ա. نسج Զիւտում. ոստայ-
 նանկ:
 ա. نسیق Դասաւորում:
 ա. نسیك Ոսկի եւ արծաթ,
 ա. نسیم Զեփիւո, քաղցրա-
 ընդ օդ:
 ա. نسیه Ապտիկ. յապա-
 դում:
 ա. نش Եման, նոյնան-
 ման. ստուեր. երակա-
 հատութիւն:
 ա. نش Բսան դէրհամի մի
 ծանրութիւն:
 ա. نشأ Աճում, յաւելում:
 ա. نشاب Նետեր:

(نشاب. Եոգ):
 ա. نشات Արարած. աճում.
 երեւում:
 نشات Այժմեան
 եւ հանդերձեալ աշ-
 խարհները:
 ա. نشاختن Տնկել. հաս-
 տատել:
 ա. نشاد (نشاد) Աղօթում,
 աղերսում:
 ա. نشادر Անուշաղբ [sal-
 ammoniac]:
 ա. نشارت Սղոցուր:
 ա. نشاسته Նշայ, օսլայ:
 ա. نشاط (نشط) Յնծու-
 թիւն, զուարթութիւն.
 աշխուժութիւն:
 ա. نشان [1] Նշան, նշա-
 նակ, 2] Երանշան. 3]
 Կնիք, դրոշմ. 4] Նշա-
 ւակ, նպատակ. 5]
 Դրօշ. դրօշակ, 6] Սպի-
 վէրքի նշան, 7] Զետե-
 դող, տնկող, հաստա-
 տող, դրոշմող:
 نشان دادن Դրոշ տալ:
 نشان کردن
 Նշան անել, դրոշ-

տասէր, ցանկասէր.
զգայական:
ا. نفس نقيس Թանկագին հոգի,
անգին կեանք:
ا. نفس بنفسه Անձամբ:
ا. نفس في النفس Գիրաի, իրօք:
ا. حليم النفس Հեզագահի:
ا. نفسانی Զգայասէր,
ցանկասէր, շուայտա-
բարոյ.
ا. نفسانیت Զգայա-
սիրութիւն. տոփութիւն.
հպարտութիւն. պեր-
ծութիւն:
ا. نفسی Զգայական, հո-
գեկան, կենսական:
ا. نفسی Uի վայրկեան:
ا. نطق Երախաղութիւն:
ا. نطق اندازی Զրախաղութիւն:
ا. نطق Բշտիկներ, պա-
լարներ:
ا. نفع Ծգուտ, շահ, տո-
կոս:
ا. نفع بردن Երբեք Ես-
հել, օգտուել:
ا. نفق Ծեղանալ, փշանա-

լը, պակասելը:
ا. نفقه Ապրուստ, պարէ-
նագին, ծախք, ապրե-
լամիջոց:
(نقات. نفقات):
ا. نفل Կրօնական որոշ
պարտականութիւնից
աւելին կատարելը.
զուտ շահ. պարգեւ.
ا. نفل Կողոպուտ, աւար:
(نقال. نفاق):
ا. نفوخ Ինչպէս շնչող զեղ:
ا. نفوذ Թափանցում.
ազդեցութիւն. ներգոր-
ծութիւն:
ا. نفور Ահաբեկուած.
խորշում, զգուտ, փախ-
շում:
ا. نفوس Անձինք, հոգիներ:
(نفس. نفس):
ا. نفه Ժողով, դանդաղ:
ا. نفه Իանդաղաշարժ
[ուղտեր]:
ا. نفی Փխտում, մերժում.
արտաքսում, արտորում.
բացասութիւն. տարա-
գրութիւն. բացասական:
ا. نفى بلد کردن Բնակարանը փոխել, աք-

սորել:
ا. نفسی Uի տեսակ փո-
ղաւոր նուագարան:
ا. نفسی Թանկագին,
պատուական:
ا. نقاب Բող, ծած-
կոյթ, նշան, նշանակ:
ا. نقاب خضرا Երկնակամար:
ا. نقابت Ատենակալա-
յին իշխանութիւն:
ا. نقاد Փորձուած
դրամ. պատրաստ:
ا. نقار Ժաղրանք. յանդի-
մանական խրատ:
ا. نقار Բանդակագործ:
ا. نقار Թմբուկ:
ا. نقار جی Թմբուկա-
հար:
ا. نقاش Եկարիչ,
երանգիչ, փորագրիչ:
ا. نقاشی Եկարչութիւն.
փորագրութիւն:
ا. نقاط Կէտեր. տեղեր,
վայրեր: (نقطه):
ا. نقال Փոխադրող. պատ-
մախօս. միմոս:

ا. نقاوت Ծաղրութիւն:
ا. نقاهت Ծկարութիւն,
նուագութիւն, նուագո-
տութիւն. ապաքինու-
թիւն:
ا. نقايص Թերութիւններ,
խեղութիւններ. մոլու-
թիւններ:
ا. نقايض Հակասութիւն-
ներ. վնասներ. խեղա-
թիրում ոտանաւորի
իմաստի:
ا. نقب Ական, ստորեր-
կրեայ պեղում. ներ-
քնուդի:
ا. نقب زدن Ծակը
փորել:
ا. نقد Կանխիկ դրամ:
ا. نقد Կանխիկ:
ا. نقدی Կանխիկ
[դրամ]:
ا. نقدی Դատրաստ
դրամ:
ا. نقر Բանդակ:
ا. نقرس Ծողատապ [gout]:
ا. نقره Լրծաթ:
ا. نقره گئی Լրծաթէ:
ا. نقش Դատկեր, նկար:

ճէն, օրինակ. թարգ-
մանութիւն. փոխա-
դրութիւն. տեղափո-
խութիւն. աւանդութիւն:
س. نقشه نقشه نقشه
կազիծ, թարգմանութիւն
ճատակազիծ կազ-
մել:
س. نقشه نقشه نقشه
տիսազիր:
س. نقشه نقشه نقشه
տիսազրութիւն:
س. نقص نقص نقص
կասութիւն. վնաս:
س. نقص نقص نقص (نقص
قياضه)
պակասութիւն. վնաս,
կորուստ:
س. نقص نقص نقص
Հուծում, քակտում,
քանդում, եղծում, դր-
ժում, խախտում:
س. نقص نقص نقص
մանադրութեան
խախտում. խոստ-
ման դրժում:
س. نقص نقص نقص
Կէտադրում:
س. نقص نقص نقص
Կէտ. քիծ:
س. نقص نقص نقص
Տե-
սակէտ, հայեցակէտ:
س. نقص نقص نقص
Փոխադրում. թարգ-
մանում. պատմում.
պատմութիւն. պատ-

մանում, օրինակ. թարգ-
մանութիւն. փոխա-
դրութիւն. տեղափո-
խութիւն. աւանդութիւն:
س. نقى نقى نقى
Տե-
ղափոխել, թարգմա-
նել. պատմել. մեռ-
նել:
س. نقى نقى نقى
Մէջ բե-
րում խօսքի
س. نقى نقى نقى
Տե-
ղափոխութիւն. ճա-
նապարհորդութեան
առաջին իջեւանը:
س. نقى نقى نقى
Մի տեսակ քաղ-
ցրանի:
س. نقى نقى نقى
Սեանդաբար:
س. نقى نقى نقى
Արտազրում. ա-
ւանդական:
س. نقى نقى نقى
Պատիժ. վրէժ-
խնդրութիւն:
س. نقى نقى نقى
Ամենալաւ ու ա-
մենաբնտիք մասը:
س. نقى نقى نقى
Կանխիկ դրամ-
ներ. (صق. نقى):
س. نقى نقى نقى
Պատկերներ, նկար-
ներ, փորագրութիւններ:
(صق. نقى):
س. نقى نقى نقى
Պատմութիւններ,

ղեցիկ:

س. نگاشتن نگاشتن نگاشتن
Գրել, նկարել:
س. نگاشتن نگاشتن نگاشتن
Գրուած. նկար-
ուած:
س. نگاشتن نگاشتن نگاشتن
Նկատ. նայումը.
ակնարկ. հոգ, խնամք,
պահպանութիւն:
س. نگاشتن نگاشتن نگاشتن
Պահա-
պան:
س. نگاشتن نگاشتن نگاشتن
Պահ-
պանութիւն:
س. نگاشتن نگاشتن نگاشتن
Պահա-
պան:
س. نگاشتن نگاشتن نگاشتن
Պահ-
պանութիւն. խնա-
մածութիւն:
س. نگاشتن نگاشتن نگاشتن
Պահ-
պանեց. պահպանու-
թիւն. աւանդ:
س. نگاشتن نگاشتن نگاشتن
Պահել, պահպանել:
س. نگاشتن نگاشتن نگاشتن
Մա-
յել, դիտել:
س. نگاشتن نگاشتن نگاشتن
Մայումը, նայի՛ր
(نگاشتن-ի հր.):
س. نگاشتن نگاشتن نگاشتن
Մայող, ակն-
կալու:
س. نگاشتن نگاشتن نگاشتن
Ակնկալութիւն.
մտահոգութիւն:

س. نماز نماز نماز
Մայել, դի-
տել:
س. نماز نماز نماز
Մայող, վայր 'ի
վեր շրջած:
س. نماز نماز نماز
Դրժ-
քատ:
س. نماز نماز نماز
Դիտի-
կոր, գլխիվայր:
س. نماز نماز نماز
Տե'ս:
س. نماز نماز نماز
Մատանու քար:
س. نماز نماز نماز
Կնիք քան-
դակող:
س. نماز نماز نماز
Մամ, նամէտ, խոնաւ
թաց, խոնաւութիւն. ցոյ:
س. نماز نماز نماز
Որթա.
տունկի ցոյ, այսին-
քն՝ գինի:
س. نماز نماز نماز
Թանու:
س. نماز نماز نماز
Մամէտ,
խոնաւ, տամուկ:
س. نماز نماز نماز
Տոյց տող:
س. نماز نماز نماز
Մանա-
պարհ ցոյց տող,
ուղեցոյց:
س. نماز نماز نماز
Ածում, յաւելում:
س. نماز نماز نماز
Աղօթք: Մահմեդա-
կանի ամենօրեայ ա-
ղօթքը օրական հինգ

ա. նր Եւր Տգէտ, անգիտակ.
հնարիմաց:

ա. նր Եւր Անորոշ [զոյա-
կան]. դժբախտութիւն:

ա. նր Եւր Գլխիվայր դար-
ձնելը. կարգը կամ տե-
ղը փոխելը:
Եւր Խեղճ, թշուառ:
Եւր Հիւանդութեան կրր-
կնում:

ա. նր Եւր Լաւ, բարի, զեղե-
ցիկ:
Եւր Եւր Բարեա-
ցակամ:
Եւր Եւր Բարե-
բնոյթ, բարեկիրթ:
Եւր Եւր Բարե-
համբաւ:
Եւր Եւր Բարութիւն:

ա. նր Եւր Մերժում. հրա-
ժարում. յետակոչում
(խօսքի, փոխզրի):
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Յետ կոչել. յետ առ-
նել, մերժել:

ա. նր Եւր Գարսաւ, մե-
ղադրանք, կշտամբանք.
արհամարհանք:

ա. նր Եւր Արհամար-

հել, մեղադրել, պար-
սաւել, կշտամբել, զրր-
պարտել:

ա. նր Եւր Բոյր, անուշա-
հոտութիւն:

ա. նր Եւր Հերքում. ատելի,
արհամարհելի. հրեշ-
տակի անուն:

ա. նր Եւր 1] Նկար, պատ-
կեր. 2] Սիրուհի. 3]
Նկարի՞ր (նկարիւնկար-
ի հր.).
4] Գեղեցկութիւն:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Պատ-
կերասրահ:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Պատ-
կերասրահ. Մանէ-
սի տունը կամ զիր-
քը:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Աշ-
խարհի զեղեցիկը:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Գրութիւն. նը-
կար, երեսակայու-
թիւն:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Գրող, նկա-
րիչ:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Նկարել, նը-
կարագրել:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Նկարէն, գե-

նոյց. երեսոյթ. ան-
ուանի, ականատր:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Բարեբաւտիկ:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Օրինակ, նը-
մոյշ, տիպար, ակնն-
բու, տեսանելի. նման:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Նմոյշ:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Յոյց տալ, ցու-
ցադրել. ապացուցել.
երեսալ:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
(= քոն) Անել,
կատարել:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Նմոյշ, օրինակ,
տիպար, նման:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Խոնարութիւն, թա-
ցութիւն:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Նամէտ, թաց,
խոնար:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Առողջարար, մա-
քուր. շատ:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Նամակ, զրու-
թիւն:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Զրպարտու-
թիւն, շարախօսութիւն:
(Յոգ. Եւր):

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Անպատուութիւն,
խայտաւանութիւն,

ամօթ. պատիւ, համ-
բաւ. կոխի:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Պատե-
րագմների պատմու-
թիւն գրուած հեզնօ-
րէն կամ երգիծա-
բանօրէն:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Նախատական.
խայտաւան, անամօթ.
տգեղ, տծել:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Մայրիկ:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Ժաճկել, թագ-
ցնել:

ա. նր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Նոր, թարմ:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Սկսնակ,
Նորավարժ:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Նորագիտ.
հնարագիտութիւն.
Նորութիւն:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Նորեկ:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Նորահաս
պտուղ:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Գարնան
սկիզբ:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Նորայայտ,
Նոր:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Դեռատի
երիտասարդ, պա-
տանի:
Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր Եւր
Նոր բար-
ձրացած, պատանի:

Պ. նիկի նիկի Բարութիւն:
 Պ. նիկի նիկի Լաւութիւն, բարե-
 րարութիւն. վայելչու-
 թիւն:
 Պ. նիկի նիկի Լեղակ. կապոյտ. Նե-
 դոս գետը.
 Պ. նիկի նիկի Լեղակա-
 զոյն, կապոյտ:
 ա. նիկի նիկի Չեղք բերելը, ծեղք
 ծգելը ստանալը. տի-
 րացում. յաջողում:
 Պ. նիկի նիկի Նիլոֆր = Նունուֆար.
 [nenuphar]:
 Պ. նիկի նիկի Կապոյտ:
 Պ. նիկի նիկի Կէս:
 Պ. նիկի նիկի Բիսա-
 զէն:
 Պ. նիկի նիկի Կիսեփ:
 Պ. նիկի նիկի Բազմոց:
 Պ. նիկի նիկի Միջա-
 հասակ մարդ:
 Պ. նիկի նիկի Կիսա-
 կեր:
 Պ. նիկի նիկի Գունաստ:

Պ. նիկի նիկի Թերխորով
 ծու:
 Պ. նիկի նիկի Կէս օր.
 Սիսթանինահանգր:
 Պ. նիկի նիկի Միջօ-
 րեայ:
 Պ. նիկի նիկի Կէս գիշեր:
 Պ. նիկի նիկի Կիսամաշ:
 Պ. նիկի նիկի Բազմոց:
 Պ. նիկի նիկի Գաղջ:
 Պ. նիկի նիկի Կիսամեծ:
 Պ. նիկի նիկի Կիսով
 չափ հարբած:
 Պ. նիկի նիկի Կէս. կարծ հազուստ:
 Պ. նիկի նիկի Կիսամա-
 նապարհ:
 Պ. նիկի նիկի Ռէ ո'չ. բնաւ եր-
 թէք:
 Պ. նիկի նիկի Զաջ, անվեհեր. ու-
 ժեղ:
 Պ. նիկի նիկի Ականջ դը-
 նել, լսել:
 Պ. նիկի նիկի Եղէգնէ:

Պ. նիկի նիկի Արաքա-պարսկական
 ալբուբենի 26-րդ տա-
 ուղ, որի թուական ար-
 ժէքն է 6:
 ա. պ. ու. նաւի:
 ա. ու. շէյ, աւաղ:
 Պ. նիկի նիկի 1] Դարձեալ, նորից,
 յետ (از) 2] Բաց (از)
 3] Հետ (با) 4] Աւաղ,
 ո'հ, եղով. 5] կերա-
 կուր, ապուր:
 Պ. նիկի նիկի Եւստան Եւստան
 կանգնել, դադարել:
 Պ. նիկի նիկի Զե-
 տեորդներ. ազգա-
 կաններ. ծառաներ.
 Պ. նիկի նիկի Ազգա-
 կանութիւն, կապակ-
 ցութիւն:
 Պ. նիկի նիկի Կապակ-
 ցուած. հետեւող, հե-
 տեւորդ. ծառայ:
 Պ. նիկի նիկի Հարցա-
 փորձել:

Պ. նիկի նիկի Հաւարել.
 մէջ տեղից վերցնել:
 Պ. նիկի նիկի Վերա-
 գնել:
 Պ. նիկի նիկի Վերա-
 դարձնել:
 Պ. նիկի նիկի Եւստան Եւստան
 պահել. արգելել.
 Պ. նիկի նիկի Թագնել:
 Պ. նիկի նիկի Նորից
 նայել. ակնկառոյց
 նայել:
 Պ. նիկի նիկի Հաւ-
 նել. տեղեկանալ:
 Պ. նիկի նիկի Թափա-
 ռել:
 Պ. նիկի նիկի Բացուել.
 Պ. նիկի նիկի Եւստան Եւստան
 մաւլ. [յատկապէս
 յոնգնաժութիւնից]:
 Պ. նիկի նիկի Եւստան Եւստան
 նայել. յատել:
 Պ. նիկի նիկի Եւստան Եւստան
 ցոյց տալ. բանալ.
 Պ. նիկի նիկի Եւստան, յետեւ. նո-
 ռից, կրկին:

Յետ տալ, վերա-
դարձնել:

Յետ պահել:

Քեզքե-
ն Յետ ուղար-
կել:

Յետին, յե-
տագայ, յետնագոյն:

Վերջին օրը, վերջին
դատաստան:

Վերջին շունչ:

Վստահելի, (وثق) և-
հաւատի. ամուր. ու-
ժեղ:

Վաճառ, շուկայ, և-
ագար:

Անհրա-
ժեշտ էր). անհրաժեշտ,
հարկաւոր, պատշաճ,
յարմար, արժանի. ամ-
սական:

Անհրաժեշտ վճար-
ուելու:

Սպանման մահաւան
արժանի:

Վաճառ, և-
ագար:

Որի գոյութիւնն ան-
հրաժեշտ է. ինքնագոյ
[Աստուած]:

Անհրաժեշտու-
թիւն. ոռճիկ, թռչակ:

Հնարիչ. տեւա-
կան, քաղնդ:

Մի, միակ, ե-
զական, գերազանց:
Մի-
ականի:

Չատ-զատ:

Միադա-
ւանութիւն:

Ովասիս և-
առ:

Ուղղութիւն, ճշմար-
տութիւն. արեւելք, ար-
շարյս. ո՛հ, ա՛հ:

Գերեզման փորելը
եւ աղջկան կենդանի
թաղելը (հեթանոս ա-
րարների սովորութիւ-
նը):

Արգելում. ստի-
պում:

Մի, և-
ագար:

Թողնող, աւանդ,
դնող. մեղմ, խաղաղ

հանդարտ:

Խոնարհու-
թիւն. խոնարհու-
թիւն:

Անպատ. անապատ.
ովասիս, գետ, գետի
տաշտ:

Վերջածանց որ համա-
պատասխան է հայե-
րէն աւոր-ի, նման,
որպէս, յարմար, վա-
յել, ունեցող:
Մասն գործ է ածու՛մ
ար-ի փոխարէն՝ ան-
զամ, բեռ, շափ, քա-
նակ:

Ժառանգ (ورث) և-
արծա. ժառանգ,
տէր:

(Յոգ. և-
արծա):

Ժա-
ռանգել:

Անժա-
ռանգ:

Հասնող, (ورد) և-
արծա. ժամանող, մտնող.
պատահող:

Հաս-
նել, ժամանել:

Մերմուծում-
ներ [ապրանքի]. դէպ-
քեր, պատահարներ:

Ազատա-
գրութիւն. խոնարհու-
թիւն:

Ազատուած.
խոնարհ:

Չգայողւմ, զկըր-
տում:

Վարունգ [եր-
կար եւ ծուռ]:

Վայրի վեր շըր-
ջուած. խոտոր-
նակ:

Բաց, յետ, կրկին,
դարձեալ. բաց թողնելը:

Ուռ [որթատուն-
կի]:

Ծրջուած, խոտոր-
նակ:

Վայր ի վեր
շրջուած. հակառակ,
ներհակ. դժբախտ:

Հասկ [ցորենի կամ
զարու]:

մէջտեղ. միջ-
նորդ:

Միջ-
նորդ, միջին, միջոց,

թիւն:
 նաշիոթութիւն, թոհ
 ու բոհ:

ա. հրձ հրձ հրձ Թառ-
 նաշիոթութիւն, թոհ
 ու բոհ:

ա. հրձ հրձ հրձ Հնդկական քրքում
 (turmeric):

ա. հրձ հրձ հրձ Ունայն, ապարդիւն,
 պարսպ:

ա. հրձ հրձ հրձ Դատարկաբա-
 նութիւն. ցոխութիւն:

ա. հրձ հրձ հրձ Ունայն, սնտի.
 ալանդակ. լպիրշ:

ա. հրձ հրձ հրձ Եա-
 դակրատող:

ա. հրձ հրձ հրձ Դատարկաշրջութիւն,
 Դատարկաշրջութիւն:

ա. հրձ հրձ հրձ Դատար-
 կաբան, ընդվա յրա-
 խօս:

ա. հրձ հրձ հրձ Դատարկաբանութիւն.
 բարբանջանք:

ա. հրձ հրձ հրձ Պահապան, պա-
 հակ:

ա. հրձ հրձ հրձ Երբէք:

ա. հրձ հրձ հրձ Բնաւ,
 ո'չ երբէք:

ա. հրձ հրձ հրձ Եզրպտական բուրգ:
 հրձ հրձ Զատամեալ ծերու-

նի. միտք, հասկա-
 ցողութիւն:
 հրձ Փրփրիմ:

ա. հրձ հրձ Պարսից ծոցում
 գանտող կղզի եւ քա-
 դաք. Լուսնթագ մոլո-
 րակը:

ա. հրձ հրձ Պարսից մի թա-
 գաւոր. իւրաքանչիւր
 ամսասկզբի անունը:

ա. հրձ հրձ Եննգութիւն,
 խարդախութիւն:

ա. հրձ հրձ Բաշարի, պատե-
 րազմասէր:

ա. հրձ հրձ Ծզմած, նմած:

ա. ա. հրձ հրձ հրձ Հարիսա, հե.
 ըրիսայ:

ա. հրձ հրձ Ահեղալի ծայն,
 մոնչիւն:

ա. հրձ հրձ Կակուղ, թոյլ, մեղկ:
 հրձ Հարկ, ամենօրեայ
 պարէն:

ա. հրձ հրձ հրձ Հազար. սոխակ:
 հրձ հրձ հրձ Օծասան-
 տը [millipede]:

ա. հրձ հրձ հրձ Ծա-
 նապարհորդական
 մի արկղիկ գանա-

գան մանր իրծրի, յատ-
 կապէս թէյի սարքի
 համար:

ա. հրալ հրալ հրալ Զարցկեղ:
 Զարցկեղ:

ա. հրալ հրալ հրալ Զարցկեղ:
 Հազար պատմու-
 թիւն [պատմող]. սո-
 խակ:

ա. հրալ հրալ հրալ Դէր-
 վիշնեբի բազմակար-
 կատ կամ բազմա-
 կար հանդերձ. սատ-
 դազարդ երկինքը:

ա. հրալ հրալ հրալ Կատակաբան,
 ծաղրածու:

ա. հրալ հրալ հրալ Առիծ:

ա. հրալ հրալ հրալ Կատակ,
 խեղկա-
 տակութիւն:

ա. հրալ հրալ հրալ Կատակներ,
 կատակաբանութիւն-
 ներ:

ա. հրալ հրալ հրալ Փախուստի մատ-
 նում. ցրում. ջախջա-
 խում:

ա. հրալ հրալ հրալ Լեզու. խօսք:

ա. հրալ հրալ հրալ Ծրում.
 փախուստ, պարտու-
 թիւն:

ա. հրալ հրալ հրալ Զարցկեղ
 հրալ հրալ հրալ Զարցկեղ

հրալ Պարտուել:
 (Յոգ. հրալ)

ա. հրալ հրալ հրալ Ծասնեւութ:

ա. հրալ հրալ հրալ Զորանալ:

ա. հրալ հրալ հրալ Տնային ծախ-
 սեր:

ա. հրալ հրալ հրալ Զորանալ, զոյու-
 նի. զոյութիւն:

ա. հրալ հրալ հրալ Զատումար (rent-
 roll):

ա. հրալ հրալ հրալ Լինել, զոյու-
 թիւն ունենալ:

ա. հրալ հրալ հրալ Կորիզ, կուտ.
 արդարութիւն, ճշմար-
 տութիւն:

ա. հրալ հրալ հրալ Կորիզ. գոյ:

ա. հրալ հրալ հրալ Դու ես. զոյու-
 թիւն. ինչք, ստաց-
 ուածք. աշխարհ:

ա. հրալ հրալ հրալ Ստոյց:

ա. հրալ հրալ հրալ Ազգականութիւն:

ա. հրալ հրալ հրալ Եարժում, մեկնում,
 հրալ Արօրի այն մասը,
 որին կապում են եզ-
 ներին:

ա. հրալ հրալ հրալ Հասկացողութիւն.
 միտք:

պատակ: (Եոգ. Երուս):
 պ. հա հոհ: Առասպելական մի
 թռչուն, որ մշտապէս
 թռչում էր օդի մէջ,
 եւ այնքան քարեքաս-
 տիկ համարում, որ
 թագաւոր էր դառնում
 այն անձն որի վրայ
 ընկնում էր նրա ըստ-
 ուերը: Փիւնիկ:
 պ. հա հոհ: Ամբողջ:
 պ. հար հոհ: Համար, թիւ,
 քանակ, չափ:
 պ. հաս հոհ: Բարեկամ, ըն-
 կեր:
 պ. հաս հոհ: Չարմացած.
 ստոր:
 պ. հեմալ հոհ: Հաւասար, նման,
 համահասար:
 ա. հաս հոհ: Մեծ թագաւոր,
 իշխան:
 հոհ: Զրպարտող:
 պ. հեման հոհ: Միեւնոյն:
 հոհ: Երկուսն
 կէտին, անմիջապէս:
 հոհ: Զէնց
 որ:
 պ. հեման հոհ: Համանման. ըս-

տուգիւ. նորից. յան-
 կարծակի:
 պ. հեման հոհ: Համանման:
 պ. հեմաւոզ հոհ: Չայնակից,
 ներդաշնակ:
 պ. հեմաւոր հոհ: Համանման.
 դասընկեր. ծառայակից:
 պ. հեմաւոր հոհ: Ախոյեան:
 պ. հեմայոն հոհ: (հա Փիւնիկ
 եւ յոն վերջածանց).
 Օրհնեալ, քրջանիկ, օգոս-
 տափառ, կայսերական:
 հեմայոն հոհ: Արքայա-
 կան, կայսերական:
 պ. հեմազ հոհ: Խաղակից, ըն-
 կերակից:
 պ. հեմպա հոհ: Ընթացակից:
 պ. հեմպայե հոհ: Պաշտօնակից.
 համաստիճան:
 պ. հեմիշտ հոհ: [Թիկնակից].
 ընկեր, օգնական:
 պ. հեմիլո հոհ: Հաւասար
 ընկեր, ամուսին:
 ա. հետ հոհ: Զանք, հակում,
 ձգտում. մտադրութիւն.
 ուշադրութիւն. մեծա-
 հոգութիւն. կարողու-

Թիւն:

պ. հետ հոհ: Հաւասար, նման:
 պ. հետ հոհ: Ծանապարհոր-
 դակից:
 պ. ա. հետ հոհ: Համասեռ,
 համացել:
 պ. ա. հետ հոհ: Համասե-
 ռութիւն:
 պ. հետ հոհ: Պատերազ-
 մակից:
 պ. ա. հետ հոհ: Սահմա-
 նակից, դրացի:
 պ. հետ հոհ: Համընթաց,
 մրցակից:
 պ. հետ հոհ: Այնպէս,
 նոյնպէս, նոյն ձեւով:
 պ. հետ հոհ: Այսպէս,
 սոյնպէս:
 պ. հետ հոհ: (հոհ) Որպէս,
 ինչպէս:
 պ. ա. հետ հոհ: Վիճակակից,
 ընկեր:
 պ. ա. հետ հոհ: Ծառա-
 յակից:
 պ. հետ հոհ: Անկողնակից,
 ամուսին:

պ. հետ հոհ: Համախոհ:
 պ. հետ հոհ: Խորհրդա-
 կից. համախոհ, համա-
 կիր. զոհ:
 պ. հետ հոհ: Համադան քա-
 ղաքը. (հին Եկրատանը):
 ա. հետ հոհ: Կաթուած:
 պ. հետ հոհ: Ծաւակից:
 պ. հետ հոհ: Ծաւակցու-
 թիւն:
 պ. հետ հոհ: Դասընկեր:
 պ. հետ հոհ: Ընկերակից.
 մեղսակից:
 պ. հետ հոհ: Միասիրտ:
 պ. հետ հոհ: (Համաշունչ). մը-
 տերիմ ընկեր:
 պ. հետ հոհ: Իրար, մի-
 մեանց:
 պ. ա. հետ հոհ: Դաւանակից,
 կրօնակից:
 պ. հետ հոհ: Որմակից,
 դրացի:
 պ. հետ հոհ: Համազիդացի:
 պ. ա. հետ հոհ: Բնութենա-
 կից, համազոյ:

- պ. հմրա հմհրա յոռհրդակից:
- պ. հմրա հմհրա Ուղեկից. միա-
սին:
- պ. հմրա հմհրա Ուղեկցութիւն.
աջակցութիւն:
- պ. ա. հմրա հմհրա Պարա-
կից:
- պ. հմրա հմհրա Միագոյն, մի-
ակերպ:
- պ. հմրա հմհրա Ուղեկից:
- ա. հմրա հմհրա Ծմլում (ծեղքի մէջ).
խածում, խայթում.
զրպարտում:
- պ. հմրա հմհրա (Համազատ),
համածին. տարեկից.
երկուորեակ:
- պ. հմրա հմհրա Ժնկակից, ըն-
կերակից:
- պ. հմրա հմհրա Համալեզու:
- ա. հմրա հմհրա Համալ նշանը
(է), կամ ալէֆ (ի):
- պ. հմրա հմհրա Ժամանակա-
կից:
- պ. հմրա հմհրա Համազոր:
- պ. հմրա հմհրա Համաձայն, մի-
աբան:

- պ. հմրա հմհրա Դրացիու-
թիւն:
- պ. հմրա հմհրա Դրացի:
- պ. ա. հմրա հմհրա Աշակեր-
տակից, դասընկեր:
- պ. հմրա հմհրա Համապատիւ.
հասակակից. ամուսին:
- պ. ա. հմրա հմհրա Ծանապար-
հորդակից:
- պ. ա. հմրա հմհրա Սեղանա-
կից, նաշակից:
- պ. ա. հմրա հմհրա Հասակակից:
- պ. հմրա հմհրա Համակշիռ.
համապատիւ, համա-
զոր:
- պ. հմրա հմհրա Կարմիր յու-
նապ. վարդի կարմիր
կոկոն:
- պ. ա. հմրա հմհրա Խրախ-
ճանակից:
- պ. հմրա հմհրա [Համար գանդ
համամայր եղբայր:
- պ. հմրա հմհրա Միեւնոյն ա-
մուսին ունեցող կին:
- պ. հմրա հմհրա Համաբաղա-
բացի:

- պ. հմհիր հմհիր Համշիրակ
(կաթնակից), քոյր:
- պ. ա. հմհիր հմհիր Խօսա-
կից, ընկերակից:
- պ. ա. հմհիր հմհիր Հաւասա-
րասանձ, աշինքն՝
կողք-կողքի հեծնող.
ընկեր:
- պ. ա. հմհիր հմհիր Ժամանա-
կակից, դաշնակից:
- պ. ա. հմհիր հմհիր Բաժակ-
ընկեր:
- պ. ա. հմհիր հմհիր Համար-
ժէք:
- պ. ա. հմհիր հմհիր Հնթացա-
կից, հետեւորդ:
- պ. ա. հմհիր հմհիր Համա-
գիւղացի:
- պ. ա. հմհիր հմհիր Պաշտօնա-
կից:
- պ. հմհիր հմհիր Համբար (համա-
կար), գործակից, պաշ-
տօնակից:
- պ. հմհիր հմհիր (Պնակակից)
կերակրակից:
- պ. հմհիր հմհիր Աշխատակից:
- պ. հմհիր հմհիր Գործակից-

նիւր:

- պ. հմհիր հմհիր Կրօնակից:
- պ. հմհիր հմհիր Ամէնքը:
- պ. հմհիր հմհիր Բողոքը, հա-
մասեռ, հաւասարներ.
գործակիցներ:
- պ. հմհիր հմհիր Բովանդակ, ամ-
բողջ:
- ա. հմհիր հմհիր Զանքեր. մտադրու-
թիւններ, ցանկութիւններ:
(Եզ. ճ. հ.)
- պ. ա. հմհիր հմհիր Համանը-
շանակ:
- պ. հմհիր հմհիր Անուանակից:
- պ. հմհիր հմհիր Նստակից,
խօսակից. մտերիմ ըն-
կեր:
- պ. հմհիր հմհիր Հարթ, հաւա-
սար. հարթախտակ.
համաշափ. յարմար:
- պ. հմհիր հմհիր Միշտ, շարու-
նակ:
- պ. ա. հմհիր հմհիր Դաշնա-
կից:
- պ. ա. հմհիր հմհիր Հայրե-
նակից:

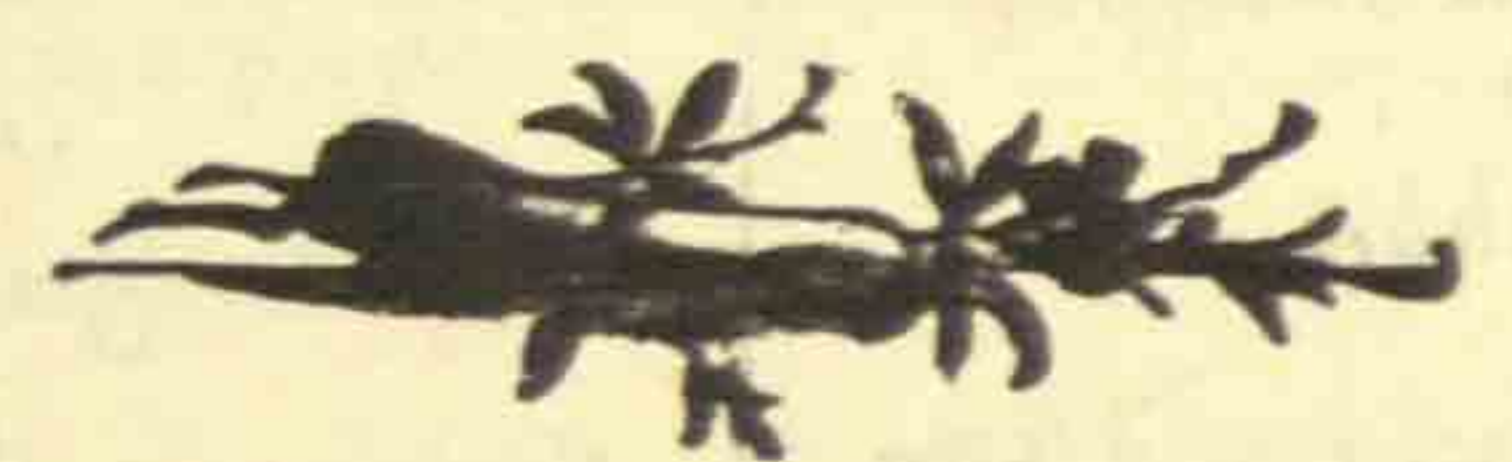

պ. հոսիար հոսիար Զգուշ, զգաստ,
 խոհեմ:
 պ. հոսիարի հոսիարի Զգուշու-
 թիւն, խոհեմութիւն:
 պ. հոսիւն հոսիւն Հասկանալ:
 ա. հոլ Երկիւղ, սարսափ:
 Սոսկալի, աւեղալի, սարսա-
 փելի:
 պ. հոլ Բարձր, ուղիղ. ար-
 դար:
 ա. հոլաւ Այս, սրանք:
 պ. հոլս Հոգի, շունչ:
 ա. հոն Հարթ, հասասար.
 մեղմութիւն, խաղաղու-
 թիւն հեզութիւն:
 Ստորութիւն:
 պ. հոհո Բու. աղանի:
 ա. հոյե Յանկութիւն:
 հոյեթ ինքնութիւն:
 պ. հոյեթ Յայտ, պարզ,
 ակներեւ. բացայայտ:
 պ. հոյր Ծուսացող:
 պ. հոյր Ռա. օգնութիւն:
 ա. հի Մա [իգ.]. նէ, նա է:

ա. հիա Երես, դէմք, կեր-
 պարանք. արտաքին
 ծել. վիճակ:
 ա. հիակ Հսկաներ, հըս-
 կայական ծելեր, պա-
 լատներ. տանարներ.
 ուրուականներ:
 (Եգ. հիակ):
 պ. հիալին Վախեցնել:
 ա. հիամ Հարձ, Երրուց
 խելագարութիւն. սաս-
 տիկ ծարաւել:
 պ. հիաու Հայհուց. ա-
 դադակ, վայնատուն:
 ա. հիւթ Երկիւղ, սար-
 սափ. յարգանք, պատ-
 կատանք. խստութիւն.
 փառատրութիւն:
 ա. հիյա Կոհիւ, ընդհարում:
 ա. հիյան (հիյ) Ծու-
 զում, գրգռում, գրր-
 գոութիւն:
 պ. հիյո Տասնետութիւն:
 պ. հիյ Ոչինչ, բնաւ, որեւէ:
 հիյ Կար Ոչինչ
 անող, անընդունակ
 որ եւ է գործի:
 հիյ Կար Ոչ ոք:

Ոչ մի
 տեղ. բնաւ:
 հիւ Կար Ոչ մի
 կերպ, ոչ մի տեսակ:
 հիւ Կար Կատա-
 րելապէս տգէտ:
 հիւ Կար Ամենե-
 րին, ոչ մի եղանա-
 կաւ:
 պ. հիւ Հեծանոց:
 ա. հիւ Երկչոտ, ընչա-
 սէր:
 ա. հիւ Հիւսիսային քամի:
 պ. հիւ Տիւ
 պ. հիւ Ու. փոքրիկ ուղտ:
 պ. հիւ Խոնարհ, հնա-
 զանդ:
 պ. հիւ Հեծան, գերան:
 պ. հիւ Վառելափայտ:
 Վառելափայտ կրող:

ա. հիւ Փորահարութիւն եւ
 փսխում:
 ա. հիւ Սաստիկ ծարա-
 տութիւն:
 ա. հիւ Տանար, պալատ,
 ծել. կերպարանք, հա-
 սակ:
 պ. հիւ Ծուլմիր (cardamom):
 պ. հիւ Վառելափայտ:
 ա. հիւ Հիւլէ, նիւթ
 Նիւթա-
 կան:
 ա. հիւ Աւաղ, եղո՞ւկ,
 վա՞ր կորսուի՞ր:
 ա. հիւ Խորհուրդ, 'մար-
 մին. ծել, կերպարանք.
 վիճակ. աստեղագի-
 տութիւն:
 հիւ Կար Տիեզեր-
 րագրութիւն:

gh. 2) Գրկաշափ, 3) Եօրանջում. 4) Նպատակ:

պ. یازاب է-՝-է Մի տեսակ թթուաշ:

պ. یازد է-՝-է Տասն եւ մէկ: Եւ յաճում է-՝-է Տասնմէկերորդ:

պ. یازش է-՝-է Եօրանջում. փափագ. հասակ:

պ. یازہ է-՝-է Եօրանջում. դողողջում:

պ. یازیدن է-՝-է 1] Եօրանջել. 2] Գրկել, բազուկները տարածել. 3] Փափագել, ըղձալ. 4] Աճել. 5] Զափել:

պ. یازہ է-՝-է Յիմար խօսքեր. ունայն, ապարդիւն. թափառաշրջիկ:

ա. یأس է-՝-է Յուսահատութիւն. անյուսութիւն. երկիւղ:

պ. یاس է-՝-է Յասմիկ:

ա. یاسا է-՝-է Արքայական հրամանագիր. օրէնք. օրինագիրք:

ա. یاساق է-՝-է Մոնկոլական կանոնագիրքը. բացատրութիւն, հետազօտութիւն. սրբագրու-

թիւն. պատիժ:

պ. یاسان է-՝-է Յարմար, պատշաճ, արժանի:

պ. یاسج է-՝-է Սրածայր նետ:

ա. یاسر է-՝-է Փափուկ. հեշտ. հարթ. բարի, մարդասէր. ծախակողմ:

պ. یاسمن է-՝-է } Յասմիկ:
 یاسمین է-՝-է }

պ. یاسته է-՝-է Օրէնք, կանոնադրութիւն. ձեւ, կերպ, սովորութիւն, փափագ:

պ. یاش է-՝-է Մի տեսակ յասպիս:

պ. یاشه է-՝-է Յիմար ու անպէտք մէկը:

պ. یاغمه է-՝-է Աւար, կողոպուտ: (بغا یا غما):

պ. یاغی է-՝-է Ապստամբ:

պ. یاغی گری է-՝-է Ապստամբութիւն:

ա. یافت է-՝-է Յարէթ:

պ. یافت է-՝-է Գտաւ. գտանել:

شدن یافتن Գրտանել:

شدن یافتن Անգիւտ, անգտանելի, անգոյ:

պ. یافتن է-՝-է Գտնել, ստանալ. ձեռք բերել:

պ. یافتہ է-՝-է Գտնուած, ստացած:

պ. یافر է-՝-է Պարող:

ա. یافتوخ է-՝-է Գլխի միջին կամ առջեւի մասը: (بواقیح):

ա. یافتوف է-՝-է Երկշոտ, վախկոտ. աշխոյժ, արագ:

պ. یافه է-՝-է Ունայն, անխմատ, անտոյի. յիմար խօսք. զոհհիկ լեզու:

اى یافه է-՝-է Մոտիաբանութիւն:

ա. یافتوت է-՝-է Յակինթ: (بواقیت):

اى یافتوت է-՝-է Կարմիր յակինթ:

اى یافتوت خام է-՝-է Միբուհու շուրթ:

اى یافتوت روان է-՝-է Կարմիր գինի:

اى یافتوت کبود է-՝-է Կապոյտ յակինթ:

պ. یال է-՝-է 1] Բաշ. 2] Պարանոց. 3] Հասակ. 4] Ոյժ, կարողութիւն. 5] Հերոս. 6] Թոշունի կա-

տար:

ա. یالغ է-՝-է Ռնգեղջիւրի եղջիւրից պատրաստուած բաժակ:

պ. یالمنده է-՝-է Գերդաստանի հայր:

պ. یالو է-՝-է Ժողովար, գետար:

ա. یاله է-՝-է Եզի եղջիւր:

ա. یالت է-՝-է Երանի թէ:

պ. یام է-՝-է } Սուրհանդակի ձի:
 یامه է-՝-է }

ա. یامن է-՝-է Երջանիկ, բախտաւոր. աջակողմ:

ա. یانع է-՝-է Հասած (պտուղ). շիկակարմիր:

պ. یاه է-՝-է Սանդ: է-՝-է Եթէ ո՛չ:

պ. یاور է-՝-է Օգնական, աջակից. սանդիտոն. հազարապետ:

պ. یاورى է-՝-է Օգնութիւն. յաղթութիւն. համարձակութիւն. ընկերակցութիւն:

պ. یاوه է-՝-է Կորած. յիմար, տխմար. ունայն. անմիտ արտայայտու-

Թիւն:

Ulnostha-
բան:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու [mandrake]:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

(Եհու Եհու):

ա. Եհու Եհու:

որը:

Անգին մարգարիտ:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

Եհու Եհու:

Սա-
նոյց կապել:

Սա-
նոյց կապել:

Սա-
նոյց կապել:

Սա-
նոյց կապել:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

րութիւն:

Հրաշք.
(ակնարկութիւն Մով-
սէսի սպիտակ ձեռքին):

Եր-
կար ձեռք. փորձա-
նութիւն:

Զեռային, ձե-
ռական:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

Աս-
պազէն. ձիու զար-
դարանք:

ա. Եհու Եհու:

(Եհու Եհու):

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

հրաման:

ա. Եհու Եհու:

Կանաչախտութիւն
[chlorosis]:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

Աստուած
ժային:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

ա. Եհու Եհու:

բարեկամութիւն:

- պ. یکچشم եւսչւշ Միականի:
- պ. یکچشم եւսչւշ Մի քանի, սա-
կաւ:
- պ. یک دانه [Միահատ].
աննման գոհար, մի
շարան մարգարիտ:
- պ. یک دست Մի ձեռք,
ամբողջ, կատարելաւ:
- պ. یک دست جامه Մի ձեռք զգեստ:
- պ. ۱۱. یک دفعه Մի
անգամ, միանգամից:
- պ. یک دگر Միմեանց,
իրար:
- պ. یک دل Միասիրտ, մի-
ախոհ:
- պ. یک دم Մի պահ:
- պ. یک دیگر Միմեանց,
իրար:
- պ. یک رنگ Միագոյն,
անկեղծ, հաւատարիմ:
- պ. یک رنگی Անկեղծու-
թիւն, բարեկամութիւն:
- պ. یک رو Միակերպ, հա-
մաձայն, անկեղծ:
- պ. یک زبان Միալեզու,

միաբան:

- պ. یک زد Մի կանոնով,
մի տողում:
- պ. ۱۱. یک زمان ժամա-
նակակից:
- պ. ۱۱. یک ساعت Միա-
ժամ, ժամանակաոր,
վաղանցուկ:
- պ. یک ساله Միամեայ:
- պ. یک سان Հաւասար,
համանման, նոյն,
հարթ, միակերպ, միշտ:
- պ. یک سر [Միազրուխ]. են-
թակայ մի պետի, մի
ծայրից դէպի միւս
ծայրը. յանկարծակի,
մենակ:
- պ. یک سو Մի կողմ:
- պ. یک سو شدن Մեկուսանալ, խոտո-
րել:
- պ. یک سو کردن Բաժանել:
- պ. یک سو نهادن Մի կողմն դնել, տե-
ղափոխել:
- պ. یک شنبه Կիրակի:
- պ. ۱۱. یک قد Միահա-

սակ:

- պ. ۱۱. یک قلم Միանգա-
մից, միասին, մի հա-
րուածով:
- պ. یک گونه Միագոյն,
միատեսակ, միակերպ:
- պ. یک لخت 1) Միա-
լախտ, այսինքն՝ ամե-
նաութեղ. 2) Մի կաշի
ունեցող [կօշիկ]. 3)
Մի բանալի ունեցող.
4) Միախումբ:
- պ. یک لو Մի հատիկ [թել]:
- պ. یک کم Առաջին:
- պ. ۱۱. یک نفر Մի հոգի:
- պ. یک مورد Միակերպ,
միաճանապարհ:
- պ. یک بکه Մէկ, հատիկ, եզա-
կի, իսկոյն, միասին:
- պ. یک یکی Մէկ, մի ինչ որ, մի
ոմն:
- պ. یک یکی در دهه Տաս-
նապատիկ:
- պ. یک یکیدن Մի լինել, միա-
նալ:
- պ. یک یگان Մէկ, հատիկ,
միակ, աննման:

یکان یگان Մէկ-

մէկ, մի առ մի:

- պ. یک بک (گان یک).
Եզականութիւն, միու-
թիւն, մտերմութիւն,
համախոհութիւն:
- պ. یک بکاتե Միակ, հատիկ,
աննման, անզուգական:
- պ. یک بک زبرو. քաջամարտիկ
կուող, ուժեղ, հուժկու,
կորովի:
- պ. یک بک یلاغ Մուրացողի աման:
- պ. یک بک بلب Կաշէ վահան,
զրահ:
- պ. یک بک بدنه Զմեռուայ ամենա-
երկար գիշերը:
- պ. یک بک یلغزه Մեկունի [խաշ-
խաշի] կեղեւ:
- պ. یک بک یلق Սպիտակ, պարզ:
- պ. یک بک یلم Զկնաստիկնձ (isin-
glass), ստիկնձ:
- պ. یک بک یلمه Մեծ ծառալ ունե-
ցող քայց թեթեւ բան:
- պ. یک بک یلمق Վերմակի նման
կարած մի տեսակ վե-
րարկու:
- պ. یک بک یلمه Մի տեսակ զրահ:

րակի: Երկու օր Երեւան
 կուշաթի: Երեւան
 շաթի: Երեւան
 րեթաթի: Երեւան
 շաթի: Երեւան
 թաթի: Երեւան
 Շաթի: Երեւան
 Մօսարամի 10րդ
 օրը:
 ա. Երեւան Փօթի օրը:
 ա. Երեւան } Օրական, ամե-
 Երեւան } նօրեայ. օրա-
 վարձ:
 ա. Երեւան Այն ժամանակ,
 յայնժամ:
 պ. Երեւան Գոյն. փոքրիկ դրամ.
 նաքարակիտ. թամբի
 թաղիք:
 ա. Երեւան Յունաստան:
 ա. Երեւան Յոյն, յունա-
 կան:
 ա. պ. Երեւան Յոյներ:

ա. Երեւան Յունաստան
 նութիւն:
 պ. Երեւան Առույտ:
 պ. Երեւան Յովնան մար-
 զարէն:
 Երեւան Յունաստան մար-
 զարէի մտնելը կէտ
 ձկան բերանը. այ-
 լաքանօրէն նշանա-
 կում է՝ արեւամուտ,
 արեւի մայր մտնելը:
 ա. Երեւան Յունաստան ե-
 նալար վին:
 ա. Երեւան Անյոյս, յուսա-
 հատ:
 պ. Երեւան Մանրաբազէ. ստոր
 տեսակ անընտել բազէ:
 պ. Երեւան Աստուած:
 պ. Երեւան Իղձ, փափագ:
 ա. Երեւան Հրէայ, երբա-
 յեցի:
 ա. Երեւան Յուդա:
 ա. Երեւան } Հրէայ, հրէ-
 Երեւան } ա կան:

ա. պ. Երեւան Հրէա-
 ներ, երբայեցիք:
 ա. Երեւան Հրէութիւն.
 հրէականութիւն:
 պ. Երեւան Ջնջել, աւերել:

կործանել:
 ա. Երեւան Ամարանոց,
 Ամարանո-
 ցային:

بازو Բազուկ:
 بازو بند Բազուկան, բազուկա-
 կապ:
 باز Բաժ, հարկ, տուրք:
 باشمه Կարչամակ, երեսի
 ծածկոյթ կամ ըող:
 باقلا Բակլայ:
 باور Կաւեր:
 بر Կազր:
 بت Բադ:
 بتك Գիտակ, թղթիկ,
 նամակ:
 بخت Բախտ:
 بختاور Բախտաւոր:
 بخشش Բաշխիշ, պարգև:
 بخشنده Բաշխիշ, բաշխող:
 بخشیدن Բաշխել:
 بداختر Կատախտար(ակ),
 վատաբախտ:
 بدتخمه Կատատոհմ:
 بدبخت Կատաբախտ:
 بدتر Կատթար:
 بر Կեր:
 برج Բուրգ:
 بردی Գրտու, եղէգ:
 برسم Բարսմունք:
 برقدان Բարեկենդան:
 برکه Գրքէ, աւազան,
 լճակ:
 برنج Բրինձ, պղինձ:
 برنجين Եպարանջան:

بریدن Բրել, կտրել:
 برشم Եպրշում:
 برین Կերին:
 بزرگ Կզուրկ, վզրուկ, մեծ:
 بز شك Բժիշկ:
 بز مکه Բազմական, խըն-
 ջոյքի վայր:
 بساك Գասկ:
 بستر Բաստեոն, անկո-
 դին, ներքնակ, բարձ:
 بسد Բուստ:
 بش Բաշ:
 بشکم Գտաշգամ:
 بط Բադ:
 بطك Բադիկ:
 بقسمات Գաքսիմաթ, պաք-
 ցամատ:
 بک Բէկ:
 بلور Բիւրեղայ:
 بلورين Բիւրեղեայ:
 بم Բամբ, բաս:
 بن Բուն, հիմ, ծայր,
 արմատ:
 پنج Բանգ:
 بند Բանտ, կապ:
 بندیدن Բանտել:
 بنفشه Եանուշակ:
 بتکه Բանգ:
 بوره, بورق Բորակ:
 بوستان Բուրաստան:
 بوق Բող:

بوم Բու:
 بوی Բոյր, հոտ:
 ب Կեր, պատուական:
 بی بر Ենբեր, անպտուղ:
 بی جا Ենճահ, անահղի,
 անպատշաճ:
 بی چاره Ենճար:
 بی چراغ Ենճրագ:
 بی درمان Ենդարման:
 بیطار Գայտառ, անասնա-
 բույժ:
 بی نیاز Եննիադ, ապենիադ,
 անկարօտ:
 بیور Բիւր:
 بیجوش Եպուշ, անյուշ, ան-
 զգայ:
 پ Բ
 پاداش Գատիժ, վրէժ, փո-
 խարինութիւն, հա-
 տուցում:
 پاراو Գառաւ:
 پارکين Գարկէն, նեխած
 ջրի փոս, կոյուղի:
 پازين Բաթին (գիշերուայ),
 پاس Գահ [գիշերուայ]
 կամ ցերեկուայ]:
 پاسبان Գահապան, գիշերա-
 պահ:
 پاسخ Գատասխան:
 پای بند Բտնակապ, պատ-

ուանդան, կռուան:
 زاجر Զայր:
 بر سش Փուրսիշ, հարցում:
 بر سیدن Կարցնել:
 بر گشت Գարգաւստ, քաւ-
 լիցի:
 بر وار Գարտրակ:
 بر ورده Գարար, պարտա,
 սնուցած, կրթուած:
 بر ورش Գարարում, սնու-
 ցում, տաժում:
 بری Գարիկ:
 بز شك Բժիշկ:
 بستمه Գիտակ:
 بختيار Գուշտիպան, պաշտ-
 պան:
 بختيار Գշտ [փոքրիկ
 դրամ]:
 پشيمان Գաշաման, փոշիման:
 پانگه مشك Գաղանգամուշկ, մի
 տեսակ մուշկ:
 پنبه Բամբակ
 پنبير Գանիր:
 پوج Փուճ, անպիտան,
 տխմար:
 پوك Փուք, խոռոչաւոր:
 پول Փող:
 پولاد Գողովատ, պողպատ:
 پیام Գատգամ:
 پیامبر Գատգամաբեր:
 بیروزه Գերուզակ:

کتابخانه خصوصی
 آلاء الحسنین - سرود

خانا Զինայ:
 خانون Խաթուն:
 خاج Խաչ:
 خار Խար, փուչ, փշոտ
 Թուփ:
 خاره, خارا Խարակ, կարծր
 բար, ժայռ:
 خال Խալ, բնական նիշ
 մարմնի վրայ:
 خام Խամ, հում, անհաս,
 անվարժ:
 خان Խան, մեծ ափսէ:
 خاو Խաւ [թաւիշի]:
 خجاو [խուճապ], գոչիւն,
 աղմուկ:
 خراج. w. Խարաջ, հարկ:
 خرد Խարտ, մանր, փոք-
 րիկ. մատաղ:
 خرد Խրատ, իմաստու-
 թիւն:
 خسرو, خستوان Խոստովան:
 خسور Կեսուր, սկեսուր:
 خشت Խիշտ, նիզակ:
 خشخاش Խաշխաշ, մեկոն:
 خطر. w. Խաթար:
 خلعت Խիլայ, խլայ:
 خلع. w. Խալանջ, ցախթուփ:
 خمير Խմոր:

خ

خند Խինդ, ծիծաղ:
 خندان Խնդացող, ծիծաղող:
 خندیدن Խնդալ, ծիծաղել:
 خنك [խոնաւ], պաղ, զով:
 خود (խոյր), սաղաւարտ:
 خور Հուր, արեգակ, լոյս:
 خورن Խորան:
 خوى Խոյր:

د

داد Դատ, դատաստան,
 իրաւունք:
 دادخواه Դատախազ:
 دادستان Դատաստան:
 دادن Ծալ:
 دادور Դատաւոր:
 دار Դար, փայտ:
 دارچینی Դարիճենի, կինամոն:
 داغ Ծաք:
 دام Դամ, սրողայթ:
 دانك Դանկ, դոնգ:
 دابه Դայիակ:
 داستان Դպրատուն, դպրոց:
 دبير Դպիր:
 دبیرستان Դպրատուն:
 دب Թմբուկ:
 دجر. w. Դկուղ, լուրիա:
 دخت (Դուխտ), դուտար:
 دخترک Դտարիկ:

در Դուռ:
 دراز Ծարած:
 دربان Դարապան:
 دريد Դարապետ:
 درخت [Դրախտ], ծառ:
 درد Դիրտ, մրուր:
 درزی Դերձակ:
 درفش Դրոշակ:
 درهم, دردم Դրամ:
 درمان Դարման:
 دروازه Դարպաս:
 درود Դրուատ:
 درودن Դրուատել:
 دريه, دريچه Դժպի (ոչ բարի):
 درخيم Դժխիմ, դժխիմ,
 չարաբարոյ:
 دركام Դժկամակ:
 درند, درند Դաժան: [Ժժու,
 խիստ:
 دست Դատտ, ձեռք:
 دستار Դատտառակ:
 دستك Դատտակ:
 دستكار Դատտաքար, ար-
 հեստաւոր:
 دستيار Դատտար[ակ]:
 دشت Դաշտ:
 دستان Դաշտան:
 دشتبان Դաշտապան:
 دشمن Թշնամի:
 دشنام Թշնամ(անք), յիշոց:

دشته Դաշոյն:
 دشوار Դժուար:
 دف Դափ:
 دل Դօլ, դոյլ:
 دلقين Դլփին (ձկ):
 دنبه Դմակ:
 دندان (Դանդան), ատամ:
 دوره Դորակ (մի տեսակ
 շափ):
 دوزخ Դժոխք:
 دوزه Դոճ (խէժ):
 دول Դոյլ:
 ده Ծասն:
 ده (Դեհ), գիւղ:
 دهقان [Դեհկան], գիւղացի,
 շինական:
 دهليز Դահլիճ, գաւիթ:
 دهنه Դահանակ:
 ديبا Դիպակ:
 ديدن Դիտել:
 ديم Դէմք:
 دين Դին:
 دينار Դինար:
 ديو Դև:
 ديوان Դիւան:

ر

راد Թատ, առատաձեռն
 ուշիմ, հմուտ:

راست Թաստ, ուղիղ, ճշմարիտ:
 ران Երան, ազդը:
 راه Թահ:
 رب Թուպ, թանձր հիւթ:
 ربانى Բարունական, աստուածային:
 رخن Երաշխ [աշխատ]:
 رزم Թազմ:
 رزه Երիզ:
 رس Երիզ, շուան:
 رسن Առասան, երասան:
 رك Երակ:
 رم Երամ:
 رمه Երամակ:
 رنگ Երանգ:
 روزه Թոնիկ:
 روشن Թոշնական, լուսաւոր:
 روشنا Թուշինան, ոտնա, լուսոյ քար, դայլախաղ:
 روشنائى Թոշնութիւն:
 روى Երոյր:
 ره Թահ:

ز

زانو Ծունկ:
 زادگاه Զապար (zedoary):
 زدودن Զանկ, յղկել:

زر Ծեր (մարդ կամ կին):
 زرکش Զառքաշ, ոսկե կար:
 زرمان Զառամեալ (ծերունի):
 زرا Զուռնա:
 زرنیخ Զառիկ:
 زره Զրահ:
 زلال Զուլալ, վճիտ, սկանակիտ:
 زمان Ժաման, ժամանակ:
 زمرد Զմրուտ:
 زنبیل Զամբիւղ:
 زنج Ծնօտ), կզակ:
 زندان Զնդան, բանա:
 زندیک و زنديق Զանդիկ:
 زك Ժանգ, դանգ:
 زنگار Ժանգառ:
 زنگوله Զանգուլախ:
 زنگار Զինհար, դպուշացիք:
 زود Զուտ:
 زور Զօր, ոյժ, կարողութիւն:
 زورآور Զօրաւոր:
 زوقا Զոպայ:
 زهر Ժահր, թոյն:
 زبان Զեան, վնաս:
 زيت Զէթ:
 زيرك Ժիր:

ژ

ژاژ Ժաժ (խոլ):
 ژال Զաղ, ցօղ:
 ژخار Ժխար:
 ژرافه Զուրափայ, ընձուղտ:
 ژغار Ժխար:
 ژنگ Ժանգ:
 ژنگار Ժանգառ, պղնձի ժանգ:
 ژيوه Ժիպակ, սնդիկ:

س

ساده Սատակ, յստակ, պարզ:
 سار Սարեակ:
 سارك Սարեակ:
 ساز Սազ:
 سازیدن Սազել, կազմել:
 سالار Սալար, զօրապետ:
 سامان Սաման:
 سان Յեսան:
 ساو Սակ, հարկ, տուրք:
 سبو Սափօր:
 سباریدن, سیاریدن Ապսպարել:
 سياس [Սպաս], շնորհակալութիւն, գոհութիւն:
 سيازخ Սպանախ:
 سياه Սպահ, սայ, զօրք:

سياهسالار Սպասալար:
 سيند Սպանգ:
 سيندروم Սպանդարամետ:
 سيهسالار Սպասալար:
 سيتاك Սպիտակ, սնգոյր երեսի:
 سيد Սպիտակ:
 ستاندين Ստանալ:
 سترب Սատրապ:
 ستروك Սարուկ, անինչ, անարգ, անազգի:
 سچاك Էլիճուկ:
 سداب Սատափ, փեղենայ:
 سر Սայր, ծայր:
 سراى Սրահ:
 سرد Յուրտ:
 سرش Ծերէշ, շրէժ [մածուցիկ հիւթ]:
 سرنا Զուռնա, սրափօղ:
 سفيد Սպիտակ:
 سقونيا Սակամոնի:
 سلاح Ելին, սլիխ, զէնք:
 سم Պմբակ:
 سمندر Սալամանդր:
 سمور Սամոյր:
 سنباده Սմպատակ, փորձաքար:
 سنبل Սանդալ, ձանդան:
 سوخ Սոխ:
 سوراخ Ծորակ, ծակ:

سورنا Զուռնա:
 سورنجان سورնջան:
 سوسن Զուչան:
 سوق Զուկայ:
 سوک Ծուգ:
 سوکوار Ծգաւոր:
 سوکيدن Ծգալ:
 سیاه Ծե:
 سیاه بخت Ծեարախա:
 سیاگون Ծեազոյն:

ش

شاخ Ծախ, ճիւղ, սառ:
 شاد Զատ:
 شاد خور Զատակեր, շատ
 [խմող]:
 شادروان Զաարուան:
 شاکرد Ծչակերա:
 شاه اسيرم Զահասպրամ, ուէ-
 հան:

شاه بلوط Ծահպալուծ, ար-
 քայակաչին:
 شاه دانه Զահդանակ, կանեփ-
 հատ:
 شاه وار Զաւար, խոշոր և
 աննման գոհար, ըն-
 աիր մարգարիա:
 شاهين Զահէն, մեծ բազէ:
 شایگان Զահեկան:
 شبان Զպետ, հովիւ:

شتاب Զաապ:
 شتابیدن Զաապել:
 شتر مرغ Իշտրմուղ, ջայլամ:
 شطرنج Զատրինջ, ճատրակ:
 شکاف Ծկագ, ճեղք:
 شکر Զաքար:
 شکره Զուք:
 شلغم Զողղամ:
 شویان Զպետ, հովիւ:
 شوك Զուկայ:
 شوكت Զուք:
 شومن Զոմին, սպանախ:
 شونيز Զոնիզ, արջնդեղ:
 شهل Զիլ, շլակն:
 شیب Զեպ, դասիվայր:
 شیبور Զեփոր:
 شیشه Ծիչ, ապակի:
 شیلان Ծեղան:
 شیون Զիւան, վայնասուն:

ص

صدف Ծատաֆ:
 صهتران Ծանթորան:
 صندل Ծանդալ:
 صندوق Ծնդուկ, արկղ, տուփ:
 صوم Ծոմ:
 صیقل Ծղալում, յղկում:

ط

طاس Թաս:

طبع Ծիպ:
 طراز Ծարազ:
 طریاق Թիւրակէ:
 طشت Ծաշտ:
 طلسم Թալիսման:
 طوطی Թուլթակ:
 طوق Թոկ:
 طومار Ծումար:
 طير Թիւ, թռչուն, թըռ-
 չում:

ع

عام Եմ, տարի:
 عیبر Եամպար:
 عروس Զարս:
 عزب Եզապ, ամուրի:
 عناب Եունապ:
 عنبر Եամպար:
 عیب Եյպ, թերութիւն:

غ

غریبال Գարբալ, մաղ:
 غریبو Գաիւ, աղաղակ, աղ-
 մուկ:

ف

فام Զամ:

فدام ֓ադամ. ծածկոյթ,
 խցան:
 فر ֓աւք:
 فرد ֓արա, կոճատ, կենտ:
 فردوس ֓արաէզ:
 فرزاد ֓րզունդ, զաւակ:
 فرسخ ֓արսախ:
 فرشته Զրեշտակ:
 فرهن ֓րփրեմ, անմեռուկ:
 فرقتان Բարեկենդան:
 فرمان Զրաման:
 فرمان دار Զրամանատար:
 فرمان ده Զրամանատու:
 فروشك Զրուշակ:
 فرهنگ Զրահանգ, հանճար-
 բառարան:

فسان Թեսան:
 فستق ֓ստուղ, պիստակ:
 فلفل ֓ղպեղ:
 فولاد Գուզվատ, պողպատ:
 فیروزه ֓երուզակ, գոճաղճ:
 قیل ֓իղ:
 قیلبان ֓ղապան:

ق

قاروره Գարուրայ, միղաման:
 قانون Գանոն:
 قبا Գապայ, պարեգոտ:
 قد Գատակ, հատակ:

قراصيا. Գեռաս:
 ۱. قراط. Գարատ:
 قربان Գրպան:
 ۱. قرطاس. Քարտէզ, թուղթ:
 قرقان Զագան, կաթսայ:
 ۱. قفل. Գուպղ, կողպէք:
 قنب Գանեփ:
 ۱. قندیل. Գանթեղ:
 قواد Գաւառ:
 فوز Գուզ:
 قوس Խուց, մինարան:
 قير Գուպր:

ك

کات Գաթիլ:
 ۱. کارز. Քարողիչ:
 کاروان Գարաւան:
 کافور Գափուր:
 کاک Գաքար, պաքսիմաս:
 کام Գամբ, ըիմք:
 کام ناکام Գամայ ակամայ:
 کاکار Գամակար:
 کامین Գամել:
 ۱. کانون. Գանոն, օրէնք:
 ۱. کاهن. Քահանայ, գուշակ,
 մարգարէ:
 ۱. کبار. Գապարնիւր:
 ۱. کبر. Գապտր [caper]:
 کبک Գաքաւ:

کبود Գապոյտ:
 کبودی Գապուտակ:
 کبی Գապիկ:
 کبیدن Գապտել:
 کرباس Գերպաս:
 کره Գրպակ:
 کرد Գերտ:
 کردگار [Քրտիկար], Արարիչ:
 کرفس Գարոս, ազատքեղ:
 کرکاس Գերքէչ, բաղշտակ,
 որով:
 کرم Բրքում:
 کرب Գողամբ:
 کره Գարագ:
 کره Գուռակ, մարուկ:
 کستی Գօտի (կրակապաշտ-
 ների կամ բրահման-
 ների):
 کشاکش Գաշքշում, քաշկըն-
 տում:
 کشت Գուշտ, սնակուշտ:
 کشتی Գաշտի, նաւ:
 کشتی Գօտի, գօտեմար-
 տութիւն:
 کشت Գաշում:
 کشیدن Գաշել:
 کشیده Գաշած:
 کفش Գօշիկ:
 ککه Գաք, աղբ:
 ککم Գաղամբ:
 ککنک Գուռնիկ:

کمر Գամար, գօտի:
 کمرچ Գամրջակ:
 کمک (Քամակ), օգնութիւն:
 کمز Ծէղ:
 کمین Գմին, դարան:
 کتب Գանեփ:
 کتجد Գնճիթ, շուշմայ:
 کدرک, کندر Գնգրուկ:
 کندن Գանդել:
 کندو Գանդուկ:
 کندمه Գանդած:
 کنز Գանձ:
 کنگه Գանգուն:
 کنگر Գանգառ:
 کوبیدن Գոփել:
 کویال Գօպալ, մեծ լախտ:
 کوخ Զիւղ:
 کودک Գոտակ:
 کور Գոյր:
 کوران Գուրօրէն:
 کورکورانه Գոյր զկուրայն:
 کوره Գուրջայ:
 کوزه Գուզ:
 کوزه Գուժ:
 کوس Գոս, թմբուկ:
 کوسان Գուսան:
 کوشنه Գուշնայ, վիզն
 (vetch):
 کوفتن Գոփել:
 کوه Գոհակ:

کویژ Գապիճ, չափ:
 ۱. کهات. Քահանայութիւն,
 գուշակութիւն:
 کهربا Գարուպայ, սաթ:
 ۱. کهنه. Քահանաներ, մար-
 զարէններ:
 کبیج Գիչ:
 کبیج کبیج Գիչ ըիչ:
 کسه Գոսակ:
 کیش Գէչ, կրօն, հաւատ:
 کیمخت Գեմուխա (կաշի),
 ձիու կամ աւանակի
 կաշի:
 کین Գէն:
 کینه جوی Գինախնդիր:

گ

گام Գամ, քայլ, ըիմք:
 گامیش Գամէչ:
 گاو Գով, եզ:
 گاوس Գաւարս, մի տեսակ
 գեղին կորեկ:
 گاه Գահ, կայ, կայանք:
 گاج Գահ:
 گداهش Գոտոշ,
 گراز Վարագ, խոզ:
 گریال Խարբալ, մաղ:
 کردک Գրտակ (մի տեսակ
 հաց մէջը շաքար,
 պիստակ և այլն դրած):

٤٨٨ Նկան, հաց:
 ٤٨٩ նա:
 ٤٩٠ Լնհանճար:
 ٤٩١ Նախճիր (հայերէ-
 նում նշանակում է կո-
 տորած, մեծ վնաս):
 ٤٩٢ Նախ, առաջին, ըս-
 կիզը:
 ٤٩٣ Նարդ:
 ٤٩٤ Նարկիս:
 ٤٩٥ Նարմ, հանդարտ,
 մեղմ: [հար:
 ٤٩٦ Նզար, վտիտ, նի-
 նսեմ, խաւար:
 ٤٩٧ Նուսխա, դեղազիր:
 ٤٩٨ Մնուշադր:
 ٤٩٩ Նշայ, օսլայ:
 ٥٠٠ Նշան:
 ٥٠١ Նշանակ:
 ٥٠٢ Նշարակ, երակահատ:
 ٥٠٣ [Նշխար], որոճ:
 ٥٠٤ Նիստ:
 ٥٠٥ Նստել:
 ٥٠٦ Նաշ:
 ٥٠٧ Նուազ, բաժակ,
 կթղայ:
 ٥٠٨ Նաւթ:
 ٥٠٩ Նկար:
 ٥١٠ Նկարել,
 Նկարէն:
 ٥١١ Նկատ:
 ٥١٢

٥١٣ նկուն:
 ٥١٤ Նամ, նամէտ, խո-
 նաւ, թաց:
 ٥١٥ Նմայլ:
 ٥١٦ Նմանել, նմանեց-
 նել, ցոյց տալ:
 ٥١٧ Նամէտ, թաց, խոնաւ:
 ٥١٨ Նոր:
 ٥١٩ Նուազ, եղանակ:
 ٥٢٠ Նուազել:
 ٥٢١ Նուպայ, ջերմ, տենդ:
 ٥٢٢ Նոճ:
 ٥٢٣ Նուարտան, ծածկոց:
 ٥٢٤ Նորահաս:
 ٥٢٥ Մնայլ:
 ٥٢٦ Մնուշադր:
 ٥٢٧ Նաւակատիք:
 ٥٢٨ Նիհար, նիհարում:
 ٥٢٩ Նիհաբել:
 ٥٣٠ Նոխազ, քօշ:
 ٥٣١ Մնհամար:
 ٥٣٢ Նհանգ:
 ٥٣٣ Նիազ, կարօտ:
 ٥٣٤ Նիզակ:
 ٥٣٥ Նիշ, նշան:
 ٥٣٦ Նշան:
 ٥٣٧ Նշարակ:
 ٥٣٨ Նունուֆար:
 ٥٣٩
 ٥٤٠ Վաճառ, շուկայ:
 ٥٤١

Չ

٥٤٢ Վարունգ:
 ٥٤٣ Վարչամակ:
 ٥٤٤ Վահ, բարէ:
 ٥٤٥ Վայ:
 ٥٤٦ Վճիռ:
 ٥٤٧ Վարազ:
 ٥٤٨ Վարդ:
 ٥٤٩ Վարդ:
 ٥٥٠ Վարժ:
 ٥٥١ Վարժութիւն:
 ٥٥٢ Վարժել:
 ٥٥٣ Վրէպ, կոր, թեք:
 ٥٥٤ Սւեր, աւերակ:
 ٥٥٥ Վճիտ:
 ٥٥٦
 ٥٥٧ Չ՛ն, զգոյշ եղիլ:
 ٥٥٨ Հրպետ:
 ٥٥٩ Հերիտայ:
 ٥٦٠ Հազար:
 ٥٦١ Համ (կցող մասնիկ):
 ٥٦٢ Համար:
 ٥٦٣ Համախոհ:
 ٥٦٤ Համհարզ, մտերիմ,
 միմեանց գաղտնիք իմացող:
 [Համազատ], համա-
 ծին, տարեկից, երկուորեակ:
 ٥٦٥ Համազօր:
 ٥٦٦ Համշիրակ:
 ٥٦٧ Համքօր, գործակից,
 ٥٦٨

Ճ

٥٦٩ պաշտօնակից:
 ٥٧٠ Համակ, համայն:
 [Հանճար), սովորու-
 թիւն. ուղիղ ճանապարհ:
 ٥٧١ Հնար, արուեստ:
 ٥٧٢ Մնգամ, ժամանակ:
 ٥٧٣ Հուր:
 ٥٧٤ Ուշ:
 ٥٧٥ Յայտ, յայտնի:
 ٥٧٦ Հայհուշ, վայնասուն:
 ٥٧٧ Հրպետ:
 ٥٧٨ Հեծան:
 ٥٧٩
 ٥٨٠ Յար, բարեկամ, սի-
 բուհի:
 ٥٨١ Յասմիկ:
 ٥٨٢ Յակինթ:
 ٥٨٣ Մրեզան, դալուկ:
 ٥٨٤ Յասպիս:
 ٥٨٥ Սշմ:
 ٥٨٦ Յովազ:
 ٥٨٧ Յովազիկ:
 ٥٨٨
 ٥٨٩ Մանօթ:—
 Վերոյիշեալ ցանկի մէջ մըտ-
 ցրբւած չեն յատուկ ածուներ
 և այսպիսի բառեր՝ խար|ա|զան,
 գա|ա|զան, ա|ա|զան, պատ|ա|պար-
 ակ, և այլն, որոնք թէև շունեն
 համապատասխան պարսկերէն
 բառեր, սակայն պարունակում
 են պարսկական տարրեր:

Յ

٥٩٠
 ٥٩١
 ٥٩٢
 ٥٩٣
 ٥٩٤
 ٥٩٥
 ٥٩٦
 ٥٩٧
 ٥٩٨
 ٥٩٩
 ٦٠٠
 ٦٠١
 ٦٠٢
 ٦٠٣
 ٦٠٤
 ٦٠٥
 ٦٠٦
 ٦٠٧
 ٦٠٨
 ٦٠٩
 ٦١٠
 ٦١١
 ٦١٢
 ٦١٣
 ٦١٤
 ٦١٥
 ٦١٦
 ٦١٧
 ٦١٨
 ٦١٩
 ٦٢٠
 ٦٢١
 ٦٢٢
 ٦٢٣
 ٦٢٤
 ٦٢٥
 ٦٢٦
 ٦٢٧
 ٦٢٨
 ٦٢٩
 ٦٣٠
 ٦٣١
 ٦٣٢
 ٦٣٣
 ٦٣٤
 ٦٣٥
 ٦٣٦
 ٦٣٧
 ٦٣٨
 ٦٣٩
 ٦٤٠
 ٦٤١
 ٦٤٢
 ٦٤٣
 ٦٤٤
 ٦٤٥
 ٦٤٦
 ٦٤٧
 ٦٤٨
 ٦٤٩
 ٦٥٠
 ٦٥١
 ٦٥٢
 ٦٥٣
 ٦٥٤
 ٦٥٥
 ٦٥٦
 ٦٥٧
 ٦٥٨
 ٦٥٩
 ٦٦٠
 ٦٦١
 ٦٦٢
 ٦٦٣
 ٦٦٤
 ٦٦٥
 ٦٦٦
 ٦٦٧
 ٦٦٨
 ٦٦٩
 ٦٧٠
 ٦٧١
 ٦٧٢
 ٦٧٣
 ٦٧٤
 ٦٧٥
 ٦٧٦
 ٦٧٧
 ٦٧٨
 ٦٧٩
 ٦٨٠
 ٦٨١
 ٦٨٢
 ٦٨٣
 ٦٨٤
 ٦٨٥
 ٦٨٦
 ٦٨٧
 ٦٨٨
 ٦٨٩
 ٦٩٠
 ٦٩١
 ٦٩٢
 ٦٩٣
 ٦٩٤
 ٦٩٥
 ٦٩٦
 ٦٩٧
 ٦٩٨
 ٦٩٩
 ٧٠٠
 ٧٠١
 ٧٠٢
 ٧٠٣
 ٧٠٤
 ٧٠٥
 ٧٠٦
 ٧٠٧
 ٧٠٨
 ٧٠٩
 ٧١٠
 ٧١١
 ٧١٢
 ٧١٣
 ٧١٤
 ٧١٥
 ٧١٦
 ٧١٧
 ٧١٨
 ٧١٩
 ٧٢٠
 ٧٢١
 ٧٢٢
 ٧٢٣
 ٧٢٤
 ٧٢٥
 ٧٢٦
 ٧٢٧
 ٧٢٨
 ٧٢٩
 ٧٣٠
 ٧٣١
 ٧٣٢
 ٧٣٣
 ٧٣٤
 ٧٣٥
 ٧٣٦
 ٧٣٧
 ٧٣٨
 ٧٣٩
 ٧٤٠
 ٧٤١
 ٧٤٢
 ٧٤٣
 ٧٤٤
 ٧٤٥
 ٧٤٦
 ٧٤٧
 ٧٤٨
 ٧٤٩
 ٧٥٠
 ٧٥١
 ٧٥٢
 ٧٥٣
 ٧٥٤
 ٧٥٥
 ٧٥٦
 ٧٥٧
 ٧٥٨
 ٧٥٩
 ٧٦٠
 ٧٦١
 ٧٦٢
 ٧٦٣
 ٧٦٤
 ٧٦٥
 ٧٦٦
 ٧٦٧
 ٧٦٨
 ٧٦٩
 ٧٧٠
 ٧٧١
 ٧٧٢
 ٧٧٣
 ٧٧٤
 ٧٧٥
 ٧٧٦
 ٧٧٧
 ٧٧٨
 ٧٧٩
 ٧٨٠
 ٧٨١
 ٧٨٢
 ٧٨٣
 ٧٨٤
 ٧٨٥
 ٧٨٦
 ٧٨٧
 ٧٨٨
 ٧٨٩
 ٧٩٠
 ٧٩١
 ٧٩٢
 ٧٩٣
 ٧٩٤
 ٧٩٥
 ٧٩٦
 ٧٩٧
 ٧٩٨
 ٧٩٩
 ٨٠٠
 ٨٠١
 ٨٠٢
 ٨٠٣
 ٨٠٤
 ٨٠٥
 ٨٠٦
 ٨٠٧
 ٨٠٨
 ٨٠٩
 ٨١٠
 ٨١١
 ٨١٢
 ٨١٣
 ٨١٤
 ٨١٥
 ٨١٦
 ٨١٧
 ٨١٨
 ٨١٩
 ٨٢٠
 ٨٢١
 ٨٢٢
 ٨٢٣
 ٨٢٤
 ٨٢٥
 ٨٢٦
 ٨٢٧
 ٨٢٨
 ٨٢٩
 ٨٣٠
 ٨٣١
 ٨٣٢
 ٨٣٣
 ٨٣٤
 ٨٣٥
 ٨٣٦
 ٨٣٧
 ٨٣٨
 ٨٣٩
 ٨٤٠
 ٨٤١
 ٨٤٢
 ٨٤٣
 ٨٤٤
 ٨٤٥
 ٨٤٦
 ٨٤٧
 ٨٤٨
 ٨٤٩
 ٨٥٠
 ٨٥١
 ٨٥٢
 ٨٥٣
 ٨٥٤
 ٨٥٥
 ٨٥٦
 ٨٥٧
 ٨٥٨
 ٨٥٩
 ٨٦٠
 ٨٦١
 ٨٦٢
 ٨٦٣
 ٨٦٤
 ٨٦٥
 ٨٦٦
 ٨٦٧
 ٨٦٨
 ٨٦٩
 ٨٧٠
 ٨٧١
 ٨٧٢
 ٨٧٣
 ٨٧٤
 ٨٧٥
 ٨٧٦
 ٨٧٧
 ٨٧٨
 ٨٧٩
 ٨٨٠
 ٨٨١
 ٨٨٢
 ٨٨٣
 ٨٨٤
 ٨٨٥
 ٨٨٦
 ٨٨٧
 ٨٨٨
 ٨٨٩
 ٨٩٠
 ٨٩١
 ٨٩٢
 ٨٩٣
 ٨٩٤
 ٨٩٥
 ٨٩٦
 ٨٩٧
 ٨٩٨
 ٨٩٩
 ٩٠٠
 ٩٠١
 ٩٠٢
 ٩٠٣
 ٩٠٤
 ٩٠٥
 ٩٠٦
 ٩٠٧
 ٩٠٨
 ٩٠٩
 ٩١٠
 ٩١١
 ٩١٢
 ٩١٣
 ٩١٤
 ٩١٥
 ٩١٦
 ٩١٧
 ٩١٨
 ٩١٩
 ٩٢٠
 ٩٢١
 ٩٢٢
 ٩٢٣
 ٩٢٤
 ٩٢٥
 ٩٢٦
 ٩٢٧
 ٩٢٨
 ٩٢٩
 ٩٣٠
 ٩٣١
 ٩٣٢
 ٩٣٣
 ٩٣٤
 ٩٣٥
 ٩٣٦
 ٩٣٧
 ٩٣٨
 ٩٣٩
 ٩٤٠
 ٩٤١
 ٩٤٢
 ٩٤٣
 ٩٤٤
 ٩٤٥
 ٩٤٦
 ٩٤٧
 ٩٤٨
 ٩٤٩
 ٩٥٠
 ٩٥١
 ٩٥٢
 ٩٥٣
 ٩٥٤
 ٩٥٥
 ٩٥٦
 ٩٥٧
 ٩٥٨
 ٩٥٩
 ٩٦٠
 ٩٦١
 ٩٦٢
 ٩٦٣
 ٩٦٤
 ٩٦٥
 ٩٦٦
 ٩٦٧
 ٩٦٨
 ٩٦٩
 ٩٧٠
 ٩٧١
 ٩٧٢
 ٩٧٣
 ٩٧٤
 ٩٧٥
 ٩٧٦
 ٩٧٧
 ٩٧٨
 ٩٧٩
 ٩٨٠
 ٩٨١
 ٩٨٢
 ٩٨٣
 ٩٨٤
 ٩٨٥
 ٩٨٦
 ٩٨٧
 ٩٨٨
 ٩٨٩
 ٩٩٠
 ٩٩١
 ٩٩٢
 ٩٩٣
 ٩٩٤
 ٩٩٥
 ٩٩٦
 ٩٩٧
 ٩٩٨
 ٩٩٩
 ١٠٠٠

بنام اینرد دانا

همواره علاقه مخصوصی بزبان خوش آهنگ و ادبیات شیرین فارسی داشته و دارم و چون نبودن فرهنگ فارسی به ارمنی برای تحصیل کنندگان آن زبان اشکالات بسیاری فراهم می نمود لذا در صدد تألیف چنان کتابی برآمدم و بعد از زحمات زیاد بعمون الله تعالی موفق بانجام آن شدم. امیدوارم باین وسیله خدمت کوچکی بهموطنان عزیز کرده باشم و نونهالان و نوآموزان ما در تحصیل زبان فارسی که حائز اهمیت است فایق بر عوایق خواهند آمد. موجب بسی مسرت است که در این عصر فرخنده در پرتو توجهات مخصوص محیی ایران و نجات دهنده ایرانیان اعلیحضرت رضا شاه پهلوی خلدالله ملکه و سلطنته مملکت بشاهراه سعادت و تعالی هدایت شده دوره تجدید خود را طی می نماید و از هر حیث ترقیات غیر العقول حاصل می شود خصوصاً در امر معارف. چون علم است که انسان را از حسیض مذلت باوج شرف و عزت می رساند. بر هموطنان عزیز واجب و متعتم است که در پیشرفت امور مملکت مألوف سهمیم و شریک باشند و از فواید آن بهره مند گردند و این میسر نمیشود بجز از طریق تحصیل زبان فارسی که قرابت و خویشاوندی بزبان ارمنی دارد و هر دو از شعب السنه

هند و اروپائی هستند. آرامنه نه فقط از بدو تاریخ همجوار با ایرانیان بوده بلکه روابط مخصوص در میان داشته اند و در اثر این ارتباط صدها لغات متشابه دو زبان هست و اینک صورتی از لغات مزبوره ضمیمه این فرهنگ نموده ام که گفتار فوق را دلالت دارد. این کتاب تقریباً دارای ۲۰۰۰۰ لغات و اصطلاحات مستعمله زبان فارسی و عربی است و بعلامت مخصوص هر يك از دو زبان مشخص می شود و نیز تلفظات آنها با حروف جداگانه بزبان ارمنی معین شده است.

رجای واثق دارم این اثر زحمات چندین ساله که البته از نقایص و معایب مبری نیست موجب استفاده خواهد شد زیرا از حیظه قدرت و استعداد شخص واحد خارج است که بتواند منفرداً فرهنگ زبانی را بطور کامل تدوین نماید.

در خانمه از حضرت احدیت جلت عظمته دوام عمر و اقبال اعلیحضرت همایونی و سعادت و ابهت مملکت شاهنشاهی را از

صمیم قلب مسئلت می نمایم.

جانقای اصفهان

کشیش کارگین

لکه نهاد اول

ل - ۱۱۴

تاریخ ۲۷ شهریور ماه ۱۳۱۲

نمره $\frac{۶۴۸۴}{۱۴۳۴۸}$ ضمیمه

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

اداره معارف

دایره انطباعات

آقای کشیش گارگین

نسخه چاپی کتاب فرهنگ فارسی بارمنی تألیف خود را که

تلو مراسله مورخ ۱۳۱۲/۶/۱۸ برای اجازه طبع و نشر ارسال

داشته اید ملاحظه شد وزارت معارف خدمتی را که در این راه

بعالم معارف کرده اید تقدیر میکند طبع و نشر آن نیز مانع ندارد

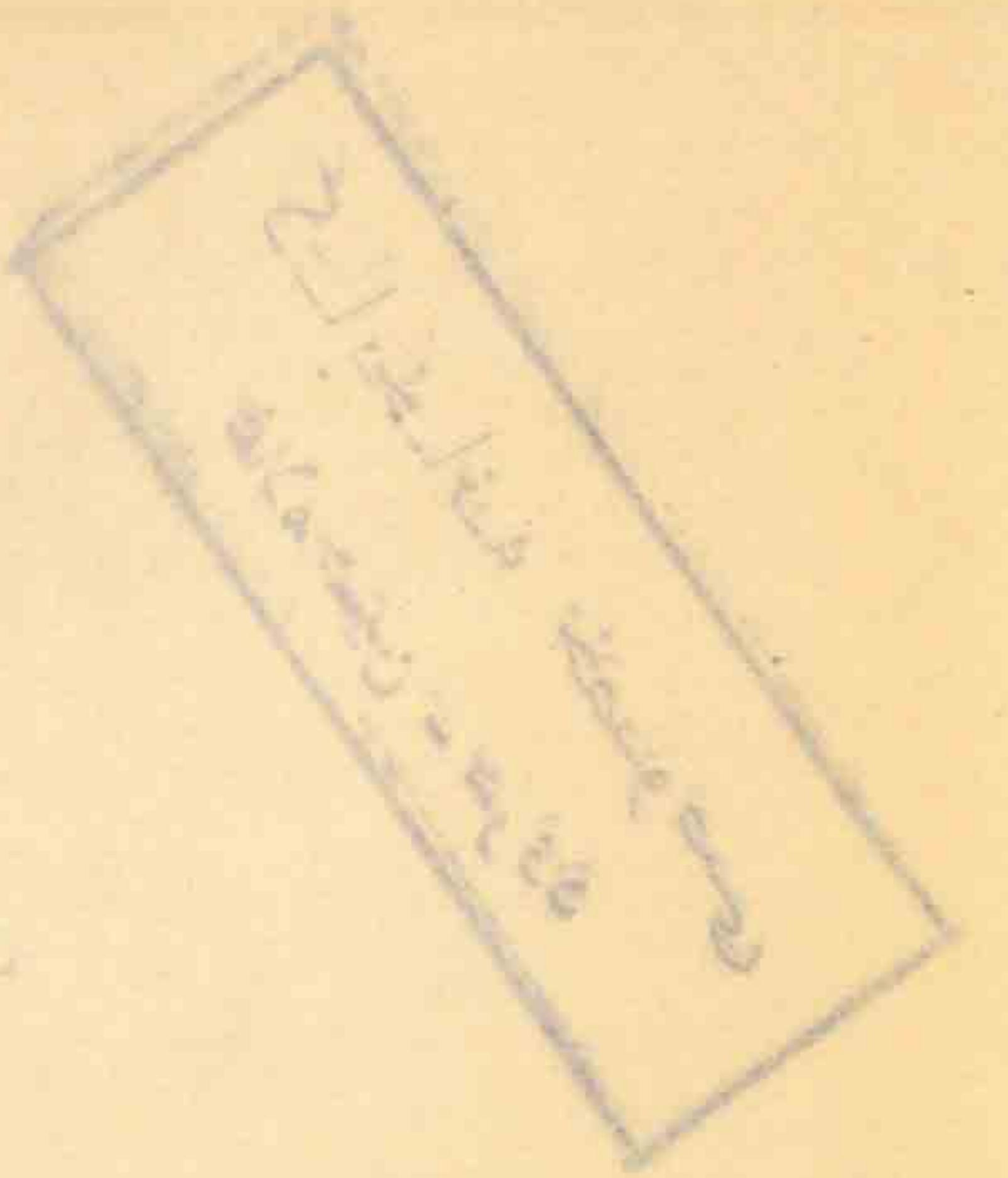
معاون وزارت معارف

رضوی

مکتوبه

مکتوبه

مکتوبه

شماره ثبت ۶۶۶۱

مکتوبه

3134 13

مکتوبه

فرهنگ

فارسی باارمنی

تألیف کشیش کارگین

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

اداره معارف

دایره انطباعات

آقای کشیش کارگین

سنه ۱۹۳۳ میلادی مطابق ۱۳۱۲ هجری شمسی

نسخه چاپی کتاب فرهنگ فارسی باارمنی تألیف خود را که

برای اجازت طبع و نشر ارسال فرموده است. حق طبع و اقتباس و تقلید محفوظ

مانده است. وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

به نام معارف گردید. تغییر نمیکند طبع و نشر آن نیز مانع ندارد.

همکار وزارت معارف

مطبعه « فاروس » طهران

کتابخانه تخصصی
مخلاف حسین - شهر وکلا

۴۸۷۵۸۴

کتابخانه ملی
تاریخ ثبت کتاب: ۱۳۱۲
شماره ثبت کتاب: ۱۳۱۲/۶/۱۸

۵۰

کتابخانه خصوصی
غلامحسین - دارود

فرمانك

لا اله الا الله

ملك كبر كبرك

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين

والصلاة والسلام على

سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين

